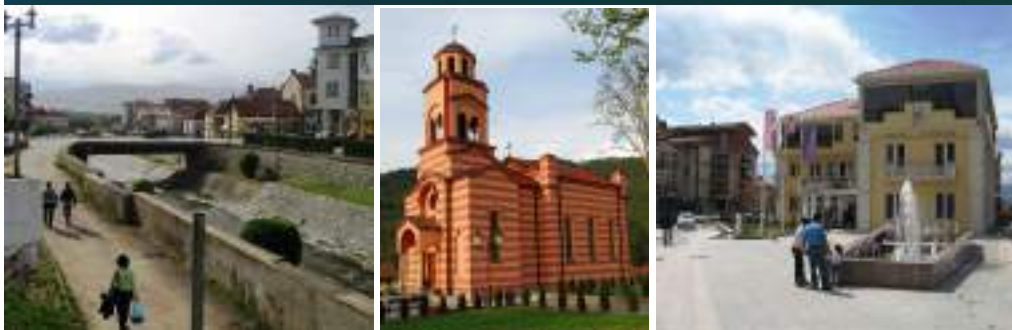

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

- ДОКУМЕНТАЦИОНА ОСНОВА -

Сурдулица, 2022. године

На основу члана 37. став 4. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09 - исправка, 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21), и члана 27. став 3. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", број 32/2019). у својству одговорног планера, дајем следећу

ИЗЈАВУ

Нацрт планског документа (у фази пре стручне контроле) **Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица је:**

- урађен у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09 - исправка, 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21);
- урађен у складу са Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", број 32/2019);
- припремљен на основу званичних и релевантних података и подлога;
- усклађен са условима ималаца јавних овлашћења;
- усклађен са планским документима ширег подручја;

Одговорни планер: мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер

Број лиценце: 100 0151 10

Лични печат:

Потпис:

На основу члана 37. став 4. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09 - исправка, 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21), и члана 27. став 3. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", број 32/2019). у својству одговорног планера, дајем следећу

ИЗЈАВУ

Нацрт планског документа (у фази после стручне контроле, а пре јавног увида)
Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица је:

- припремљен у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона;
- припремљен и усклађен са извештајем о стручној контроли;
- усклађен са планским документима ширег подручја;

Одговорни планер: мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер

Број лиценце: 100 0151 10

Лични печат:

Потпис:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Dejan S. Stojanovic".

На основу члана 37. став 4. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09 - исправка, 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21), и члана 27. став 3. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", број 32/2019). у својству одговорног планера, дајем следећу

ИЗЈАВУ

Нацрт планског документа (у фази после јавног увида) **Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица је:**

- припремљен у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона;
- припремљен и усклађен са Извештајем о обављеном јавном увиду.

Одговорни планер: мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер

Број лиценце: 100 0151 10

Лични печат:

Потпис:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Dejan S. Stojanovic".

САДРЖАЈ

1) ОДЛУКА О ИЗРАДИ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА	9
2) ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА, ОДНОСНО ШИРЕГ ПОДРУЧЈА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	17
3) СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	29
4) ПРИБАВЉЕНИ ПОДАЦИ И УСЛОВИ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА	33
5) РАДНИ МАТЕРИЈАЛИ И ЕЛАБОРАТИ ПО ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА	175
6) ПРИБАВЉЕНЕ И КОРИШЋЕНЕ ПОДЛОГЕ И КАРТЕ, ПРИПРЕМЉЕНЕ ТЕМАТСКЕ КАРТЕ И ДРУГИ ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ	297
7) ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ РАНОМ ЈАВНОМ УВИДУ, ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ НАЦРТА ПЛАНА И ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ У НАЦРТ ПЛАНА	301
8) ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	325
9) МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И ИНСТИТУЦИЈА	469
10) ДРУГА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ, КОНТРОЛУ И ДОНОШЕЊЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА”	497

1) ОДЛУКА О ИЗРАДИ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Република Србија
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
КОМИСИЈА ЗА ПЛАНОВЕ
Број: 06-34/17-01
10.03.2017.год.
Сурдулица

На основу чл. 46. и 52. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број: 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС 132/14 и 145/14) и чл. 4. Пословника о раду Комисије за планове, поступајући по захтеву Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе општине Сурдулица, Комисија за планове СО-е Сурдулица Комисија за планове СО-е Сурдулица на седници одржаној дана 10.03.2017.године донела је следећи:

ЗАКЉУЧАК

ДАЈЕ СЕ ПОЗИТИВНО МИШЉЕЊЕ на предлог Одлуке о изради измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица јер садржи све потребне елементе у складу са чл. 46. Закона о планирању и изградњи и чл. 31. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гл. РС“ бр. 64/15) и препоручује се надлежном органу доношење ове одлуке.

Доставити:

- Одељењу за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе општине Сурдулица,
- архиви.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ
Драган Мицић, д.п.п.

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Број: 501-101/16-03
15.12.2016. год.
СУРДУЛИЦА

ОДЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ, ГРАЂЕВИНСКЕ И
ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
УРБАНИСТИЧКА СЛУЖБА

ОВЛЕ

ПРЕДМЕТ: Мишљење о потреби израде Стратешке процене утицаја на животну средину за **Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**

На основу чл.5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гл.РС“,бр.135/04 и 88/10), Стратешка процена врши се за планове, програме, основе и стратегије у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

Увидом у документацију за израду предлога одлуке о изради плана Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, утврђено је да промене које се унесе наведеним планом повшавају степен утицаја на животну средину по критеријумима из Прилога 1 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

На основу свега напред наведеног, надлежни орган за заштиту животне средине је мишљења да је потребна израда Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица,.

Достављено: наслову и архиви.

План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине је плански основ за издавање локацијских услова (или другог акта у складу са законом) за јавне саобраћајне површине и изградњу техничке инфраструктуре у планираној регулацији саобраћајница.

Локацијски услови и информација о локацији се издаје на основу Плана детаљне регулације и издаје је надлежни општински орган у складу са одредбама Плана.

Грађевинска дозвола се издаје у складу са законском регулативом на основу техничке документације у складу са одредбама Плана.

Парцелација и препарцелација грађевинског земљишта се ради на захтев власника/корисника земљишта, у складу са правилима парцелације датим у Плану.

2. Израдом урбанистичког пројекта

Прописује се обавезна разрада кроз израду урбанистичког пројекта за два Постројења за пречишћавање отпадних вода.

Урбанистички пројекат се ради за функционалну целину и њиме се утврђује, евентуална, могућност његове фазне реализације.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступањем на снагу План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине, СО Сурдулица има обавезу да све пратеће Одлуке усагласи са мерама и условима из Плана детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине.

План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине, је урађен у аналогном облику у два (2) истоветна примерка и у два (2) примерка у дигиталном облику.

План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику општине Сурдулица.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
дана 15.03.2017. године број: 350-81/2016-01

ПРЕДСЕДНИК
Новица Тончев, с.р.

128.

На основу члана 46. став 1. Закона о планирању и изградњи ("Сл. гл. РС", број 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС98/13-УС, 132/14 и 145/14), чл. 32. став 1. тачка 5. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гл. РС", бр.129/07), чл. 36. став 1. тачка 6. Статута Општине Сурдулица ("Сл. гл. ПО", бр.25/08) и чл. 61. Пословника СО-е Сурдулица ("Сл. гл. ПО", бр. 12/08), Скупштина општине Сурдулица на седници одржаној 15.03.2017. године, донела је :

О Д Л У К У О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Члан 1.

Овом одлуком приступа се изради Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: Измена и допуна УППО) у целини.

Усклађени ППО Сурдулица је усвојен на седници СО-е Сурдулица дана: 10.10.2012.г. и објављен у Службеном гласнику града Врања бр.34/12.

Члан 2.

Прелиминарном границом измена и допуна УППО обухвата се простор општине Сурдулица, површине 628,25 км², организован територијално у 39 катастарских општина и 41 насеље. Коначна граница планског подручја биће дефинисана у припреми нацрта планског документа.

Члан 3.

Услови и смернице планских докумената вишег реда и ширег подручја за израду Измене и допуне УППО садржани су у :

- 1) Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 88/10);
- 2) Уредби о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног Поморавља („Службени гласник РС“, бр. 83/10);
- 3) Уредби о заштити Предела изузетних одлика Власина („Сл. гл. РС“ бр.30/06);

За потребе израде Измена и допуна УППО користеће се дигитални орто фото (ДОФ) и расположиве катастарске подлоге, које ће се преузети из Републичког геодетског завода-Службе за катастар непокретности у Сурдулици.

Члан 4.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора засниваће се на принципима рационалне организације и уређења простора, усклађивање коришћења простора са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја општине.

Члан 5.

Дугорочна визија у погледу просторног развоја општине Сурдулица је остваривање одрживог економског раста, конкурентности, социјалне стабилности, саобраћајне приступачности, инфраструктурне опремљености, очување и заштита природног и културног наслеђа, развијање идентитета и територијалне препознатљивости општине и функционално интегрисање у окружење.

Циљеви планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја су: заштита, контролисано и одрживо коришћење природе, природних ресурса, природног и културног наслеђа; санација, рекултивација и рехабилитација подручја са најугоженијом животном средином; контрола нерационалног ширења грађевинског подручја; дефинисање грађевинских подручја насеља и услова за уређење и изградњу унутар њих; плански осмишљен развој руралног подручја заснован на повезивању са центром општине; равномерна мрежа објеката и услуга јавних служби усклађена са размештајем и потребама становништва, а нарочито службе социјалне заштите; развој привредних активности у складу са карактеристикама просторних целина и њиховим реалним капацитетима; повећана саобраћајна приступачност и опремљеност простора техничком инфраструктуром; побољшање енергетске ефикасности и коришћења обновљених извора енергије.

Члан 6.

Концепција планирања, коришћења, уређења и заштите подручја обухвата Измена и допуна ПП подразумева оптимални коришћење постојећих потенцијала општине Сурдулица, са усклађивањем свих видова коришћења и заштите подручја. Планирана намена простора биће у функцији остваривања веће равнотеже економског, демографског, социјалног и еколошког развоја.

Члан 7.

Средства за израду Измена и допуна УППО обезбедиће се у буџету општине Сурдулица. Носиоц израде биће Општинска управа општине Сурдулица.

Рок за израду предлога Измена и допуна УППО регулисаће се посебним Уговором између носиоца израде Плана и обрађивача, након спроведеног поступка јавне набавке.

Члан 8.

Рани јавни увид и јавни увид ће се обавити у просторијама општине Сурдулица, након оглашавања у локалним средствима јавног информисања, на интернет страни и огласној табли општине Сурдулица, у временском трајању предвиђеном законом.

Члан 9.

Решење о приступању изради Стратешке процене утицаја Измена и допуна УППО на животну средину биће саставни део ове одлуке.

Члан 10.

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику града Врања.
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА, дана 15.03.2017. године број: 350-86/2016-01

ПРЕДСЕДНИК,
Новица Топчев, с.р

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Број: 350-86/16-03
01.03.2017. године
СУРДУЛИЦА

На основу члана 9. ст. 3. и 4. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гл. РС" бр. 135/04 и 88/10), члана 46. Закона о планирању и изградњи (Сл. гл. РС, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14 и 145/14), Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове, доноси

РЕШЕЊЕ

**О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ
ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ ЗА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

1. Приступа се изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне

Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: Стратешка процена).

2. Стратешком проценом биће обухваћено подручје Измене и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица на територији Општине Сурдулица којом ће се описати, вредновати и проценити могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица и одредити мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

3. Стратешка процена ће се вршити у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04 и 88/2010) и према критеријумима дефинисаним у прилогу истог. Стратешка процена мора бити усаглашена са стратешким принципима заштите животне средине садржаним у Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Сл.гласник РС", бр. 88/10), Уредби о утврђивању Регионалног просторног плана општине Јужног Поморавља ("Сл.гласник РС", бр. 83/10) и Уредби о заштити Предела изузетних одлика "Власина" ("Сл.гласник РС", бр. 30/06).

4. Стратешком проценом ће бити обухваћен простор Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица на територији Општине Сурдулица. Прелиминарна граница плана обухвата простор општине Сурдулица, површине 628,25 км², организован територијално у 39 катастарских општина и 41 насеља. Коначна граница планског подручја биће дефинисан у припреми нацрта плана.

5. Израда Стратешке процене ће се обавити по фазама, у складу са чланом 8. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

6. Избор носноца израде извештаја о стратешкој процени извршиће се по поступку утврђеним Законом. Носилац израде Извештаја о Стратешкој процени може бити правно лице или предузетник које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената.

7. Рок за израду Извештаја о стратешкој процени биће утврђен Уговором склопљеним између Општине Сурдулица као инвеститора и носноца израде Извештаја о стратешкој процени.

8. Орган надлежан за припрему плана и програма ће обезбедити учешће заинтересованих

органа, организација и јавности у поступку прибављања сагласности на Извештај о стратешкој процени. Извештај о Стратешкој процени биће наложен на јавни увид заједно са нацртом Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица.

9. Предметно Решење чиниће саставни део Одлуке о изради Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица

10. Ово Решење објављује се у "Службеном гласнику Града Врања" и представља саставни део документације Измене и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица.

САВЕТНИК ЗА УРБАНИЗАМ
дипл.инж.арх,
Мирјана Ђорђе Стевановић,с.р.

НАЧЕЛНИК
дипл.инж.арх,
Жарко Искренов,с.р.

129.

На основу члана 35. став 7. и 46. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14), чл. 32. став 1, тачка 5. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", 129/07), чл. 36. став 1, тачка 6. Статута Општине Сурдулица ("Сл. гласник ПО", 25/08) и чл. 61. Пословника СО-е Сурдулица ("Сл. гласник ПО", 12/08), Скупштина општине Сурдулица на седници одржаној 15.03.2017.године, донела је

О Д Л У К У
О ИЗРАДИ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
"ВОДОЈАК"
НА ВЛАСИНИ РИД

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације „Водојак“ (у даљем тексту: План) у ужој зони санитарне заштите на подручју Власине.

Члан 2.

Прелиминарна граница плана обухвата део урбанистичке целине I дефинисане у Плану генералне регулације Власина Рид ("Сл. гласник Града Врања" бр. 46/13) који се налази у ужој зони санитарне заштите Власинског језера.

**2) ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА,
ОДНОСНО ШИРЕГ ПОДРУЧЈА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ
ДОКУМЕНТАЦИЈЕ**

2.1. Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10)

Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), (у даљем тексту: ППРС) утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. Као стратешки развојни документ, ППРС припремљен је за временски период до 2020. године и релевантне су следеће његове одредбе: У поглављу 2.1. Социјална кохерентност, наводи се следеће: „Посебно су важни простори са значајним природним ресурсима и вредностима, као што су Власина и Крајиште са слабо или погрешно коришћеним потенцијалима за развој туризма. Интегрисана заштита и развој Власине и Крајишта захтевају кооперацију општина Црна Трава, Власотинце, Сурдулица, Владичин Хан и Босилеград”. У поглављу 1.1.3. Воде и водно земљиште, наводи се следеће: „Постоје простране врло дефицитарне зоне у којима је специфична расположивост домаћих вода мања од 500 m³ по становнику годишње (Шумадија, Доња Колубара, АП Војводина, АП Косово и Метохија). Та се подручја морају снабдевати довођењем воде са стране, или из транзитних вода. Воде нема довољно тамо где је најпотребнија, док су квалитетни водни ресурси распоређени по ободу Републике (Дрина, Старовлашке планине, Шара, Проклетије, Власина) што ће захтевати дуге транзитне системе”. У поглављу 1.1.4. Високопланинска подручја, наводи се следеће: „Стратешки приоритети развоја и заштите високопланинских подручја до 2014. године су: Власина - Крајиште (отварање субдестинације Власина уређењем Власинског језера и истоименог туристичког центра; отварање субдестинације Крајиште изградњом скијалишта и почетних садржаја центра на Бесној кобили на територији општина Врање и Босилеград, уз покретање развоја туризма и комунално опремање у потпланинским селима; унапређење пољопривреде и других комплементарних активности; развој прекограничне сарадње са Бугарском и Македонијом)”. У поглављу 1.3.2. Заштита и одрживо коришћење природног наслеђа, наводи се следеће: „У планском периоду, статус проглашених заштићених подручја задржавају следећа подручја: - јужној Србији (Сићевачка клисура - део Сврљишких планина је заштићен кроз заштиту Сићевачке клисуре, Тавоља варош, Долина Пчиње - Козјак и Власина); Проглашена заштићена подручја и подручја за која ће бити дефинисани статус, просторни обухват и режими заштите, наведена су по регионима у којима се налазе у целини или већим делом своје површине. Поред природних добара која су стекла међународни статус заштите и уписана у Рамсарску листу (Обедска бара, Стари Бегеј - Царска бара, Лудошко језеро, Лабудово окно, Слано Копово, Горње Подунавље, Засавица, Власина и Пештерско поље) и Листу резервата биосфере (Голија - Студеница), предлаже се стицање међународног статуса заштите за друга подручја. Подручја под посебном заштитом (Special Protection Areas -SPAs) предложите се за европску еколошку мрежу NATURA 2000 до дана приступања Републике Србије ЕУ. У циљу јачања прекограничне сарадње Републике Србије у области заштите природе, у планском периоду посебан значај имају: 1) заштићена подручја: Горње Подунавље, Босутске шуме, Фрушка гора, Засавица, Делиблатска пешчара, Ђердап, Проклетије, Стара планина, Шар-планина, Власина, Јерма и Пчиња”. У оквиру стратешких приоритета у области заштите природног наслеђа утврђена је и израда просторних планова подручја посебне намене за већа заштићена подручја, са приоритетом на подручјима која осим еколошке имају и функцију заштите изворишта регионалног водоснабдевања и значајних туристичких подручја, у која спада и подручје Власине. У поглављу 1.3.4. Заштита и уређење предела, наводи се следеће: „Стратешки приоритети

- пројекти до 2014. године су: Приоритетна подручја, за која је обавезна израда посебних пилот пројеката "Карактеризације предела", као основа за заштиту, планирање и управљање њиховим развојем, су: подручја посебних природних и/или културних вредности, и то: подручја заштићених природних вредности: национални паркови, паркови природе, предели изузетних одлика, резервати природе и споменици природе (Тара, Фрушка гора, Ђердап, Копаоник, Шар планина, Стара планина, Голија, Власина, Мокра Гора, Ваљевске планине); простори у којима је квалитет предела и физичке структуре насеља од посебног значаја за развој, и то: туристичке дестинације: планинска подручја (Стара планина, Власина - Крајиште, Копаоник, Голија, Златибор, Тара, Проклетије са Мокром Гором, Шар-планина), бање и лечилишта (Врњачка Бања, Нишка Бања, Сокобања, Матарушка Бања, Буковичка Бања, Бања Ковиљача, Врањска Бања, Бања Врујци), реке (Дунав, Сава, Тиса, Дрина), језера (Сребрно, Палићко, Власинско), туристички центри и њихова околина (Београд, Нови Сад, Ниш, Суботица); пограничне области (Горње Подунавље, Босутске шуме, Делиблатска пешчара, Ђердап, Проклетије, Стара планина, Шарпланина, Власина, Јерма и Пчиња); нови инфраструктурни и енергетски системи (нови водопривредни систем Великог Рзава са акумулацијом Велика Орловача; могуће коришћење енергија ветра: Јужни Банат, Стара Планина, Власина, Озрен, Ртањ, Сува планина)". У поглављу 2.4.1. Развојне могућности руралних подручја, наводи се следеће: „Као подручја са слабијим условима за пољопривредну производњу идентификоване су скоро све општине. У односу на структурне карактеристике овог типа, примениће се следеће мере и активности: изградња саобраћајне инфраструктуре; јачање градова и урбаних/регионалних центара; формирање центара заједнице села; редистрибуција социјалних услуга и служби; интегрално управљање ресурсима у заштићеном природном добру и очување биодиверзитета (Стара планина, Радан планина, Сува планина, Власина)". У поглављу 3.1.5. Просторни развој туризма и однос према заштити, наводи се следеће: „Издвајање примарних туристичких дестинација - примарне туристичке дестинације као регионалне целине интегрисане понуде унутар туристичких кластера могу се поделити по критеријумима учешћа целогодишње туристичке сезоне на: дестинације са комплетном целогодишњом понудом: Стара планина; Власина - Крајиште; Копаоник; Голија; Проклетије са Мокром Гором и Шар-планина. Селекцијом укупних приоритета за период до 2020. године, уз давање предности просторима са формираном понудом, утврђени су следећи приоритети просторног развоја туризма до 2014. године: дестинација Власина - Крајиште (развој туристичких места и скијалишта)". У поглављу 3.2.2. Путна мрежа и објекти, наводи се следеће: „У периоду после 2014. године, а у правцу остваривања циљева просторног развоја Републике Србије, планска решења у области путног саобраћаја су активности на: путном правцу Власина - Босилеград - Рибарци (веза са Бугарском) (Р-122), (рехабилитација и појачано одржавање)". Подручје Просторног плана припада Горње-јужноморавском систему, подсистему Власинско језеро. У поглављу 3.3.1. Енергетика, наводи се следеће: „У области хидроенергетике предвиђа се: повећавање инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана (Ђердап 1 и 2, Бајина Башта, Зворник), као и повећање производње доградњом (ХЕ Потпећ, ХЕ Власина, ХЕ Пирот, ХЕ Бајина Башта)". У поглављу 32. Функционалне везе са ширим окружењем, наводи се следеће: „- везе са Бугарском - унапређивање капацитета за заједничко планирање, решавање проблема и развој (успостављање веза и умрежавање на институционалном, пословном и образовном нивоу, одрживи развој кроз ефикаснију употребу регионалних ресурса, активности "људи људима" - директна сарадња); као и модернизација граничних прелаза; подстицање економске сарадње и узајамних инвестиција; развој одрживог туризма - заштита природе (Стара планина, Власина и Крајиште)".

2.2. Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10)

Уредбом о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10) се ствара предуслов за реализацију регионалних и локалних развојних интереса 13 општина Јабланичког и Пчињског округа. Основни задатак овог документа је да понуди стратегије развоја и просторно-планска решења која ће омогућити очување вредности и валоризацију погодности овог простора за дугорочни и уравнотежен економски развој, чиме ће се обезбедити плански основ за: рационалну организацију, изградњу, уређење и коришћење простора; заштиту животне средине; побољшање квалитета живљења локалног становништва унапређењем инфраструктурне и комуналне опремљености и развојем привреде. У делу III Концепције, пропозиције и планска решења просторног развоја, значајне су следеће одредбе: У поглављу 3. Просторна организација привреде (реферална карта 2.), наводи се следеће: „могу се дефинисати најзначајније делатности/приоритети развоја и то: Туризам, са централним пројектом туристичке дестинације/регије Крајиште и Власина и другим потенцијалима, базиран на очуваној природној средини и повољним условима за развој планинског, бањског, сеоског, еко туризма и осталих видова целогодишњег туризма. Туризам ће допринети развоју комплементарних делатности (са пратећим услугама за подмиривање потреба туриста и излетника), побољшавању стандарда и запослености локалног становништва, истовремено доприносећи решавању појединих развојних проблема, подизању атрактивности региона за инвестирање и побољшање демографске структуре становништва допринеће мотивисању младих за останак и повратак на рурална подручја; Водопривреда и енергетика, заснована на развоју интегралних регионалних система коришћења, уређења и заштите речних вода у оквиру Јужноморавског система и ХС Власина”. У поглављу 4.1 Концепција развоја туризма, наводи се следеће: „Туристичка понуда Јабланичког и Пчињског округа засниваће се на: географско-саобраћајном положају, са атрактивним природним и створеним ресурсима (првенствено планинском туристичком дестинацијом Крајиште и Власина, рурално-урбаној долини Јужне Мораве и посебним локалитетима са доминантним природним и антропогеним потенцијалима)”. У поглављу 4.2. Организација и уређење туристичких и рекреативних простора, наводи се следеће: „Туристички простор планског подручја обухвата део туристичког кластера југоисточна Србија са туристичком дестинацијом/регијом Крајиште и Власина, са водећим активностима турног и алпског скијања и других зимских спортова као и летње рекреације (језерске, еколошке, сеоске и др.; Планско опредељење је да се туристичка дестинација/регија Крајиште и Власина организује преко три субдестинације/регије и то: северне (планински сектор Чемерник-Острозуб-Грамада са Власотинцем и Црном Травом и др), средње (планински сектор Бесна Кобила-Варденик-Милевска планина са Сурдулицом, Власинским језером, Врањем, Врањском Бањом, Бујановцем и др.) и јужне (планински сектор Дукат-Патарица-Црноок са Босилеградом, Трговиштем и др)”. У поглављу 5.1. Саобраћај, наводи се следеће: „реконструкција и изградња пута бр. 122 Власина-Босилеград-гранични прелаз Рибарци/Бугарска (са разматрањем могућности проглашења за државни I пут реда уз проверу и потврду ЈП „Путеви Србије”); стављање у функцију гребенског-панорамског пута на правцу Власотинце-Чемерник-Власина-Бесна Кобила-Дукат. Предвиђа се повећање опремљености и функционалности постојећих граничних прелаза Прешево, Прохор Пчињски, Стрезимировци и Рибарци”. У поглављу 5.2. Водопривреда, наводи се следеће: „План развоја водопривредне инфраструктуре засниваће се на успостављању интегралних регионалних вишенаменских система за уређење, коришћење и заштиту вода и сливова Јужне Мораве, Пчиње и Драговиштице.

1. Горње-јужноморавски систем, са два подсистема:(а) Врањско-пчињски подсистем, којим се обезбеђује вода за насеља у општинама рање, Бујановац, Прешево, Трговиште из постојећих изворишта водоакумулације „Првонек” на Бањској реци и подземних вода, као и планиране водоакумулације „Прохор” на Пчињи; (б) Подсистем Власинско језеро, којим се обезбеђује вода за насеља: у општинама Сурдулица и Владичин Хан из постојећег изворишта Власинско језера, односно компензационих базена ХС „Власина; у општини Босилеград из постојећег изворишта водоакумулације „Лисина””. У поглављу 5.2.1. Водоакумулације, наводи се следеће: „1. друга фаза развоја постојећих водоакумулација која обухвата следеће радове:- „Власина” - надвишење бране за 0,8 m (са КМУ 1.213 на 1.213,8), уз одговарајуће адаптације преливних органа (уградња устава висине око 0,8 m на круни прелива), у циљу добијања додатне корисне запремине и оперативности и поузданости система, побољшања радних перформанси ХС "Власина" и намене водоакумулације (као изворишта највишег ранга) за снабдевање водом насеља у оквиру подсистем Власинско језеро; - „Лисина” - повећање количине захватања воде из слива Божичке реке за око 0,8 m³/s, чиме би укупни доток у водоакумулацију износио око 3,2 m³/s, и реализација сабирно доводног система Љубата, у циљу снабдевања водом насеља у општини Босилеград, уз проширење мера заштите водоакумулације на читав слив реке Божице, како би се та акваторија стално одржавала у стању највишег квалитета, у олиготрофном стању”. У поглављу 5.2.3. Канализација и пречишћавање отпадних вода, наводи се следеће: „Предвиђа се интегрална заштита вода, која подразумева примену технолошких, водопривредних и организационо-економских мера заштите. Технолошке мере подразумевају пречишћавање отпадних вода у ППОВ свих насеља већих од 5.000 ЕС, као и мањих насеља која се налазе у зони заштите изворишта (Црна Трава, Власина Рид, итд.); Власинско језеро са два канализациона полупрстена: (а) реконструкција и доградња северног полупрстена са ППОВ „Власина”, чија ће потенцијална локација бити дефинисана након израде одговарајуће Студије о снабдевању и одвођењу отпадних вода на туристичком простору/ризорту Власинског језера, и након сагласности надлежних институција и низводних општина (Црна Трава и Власотинце); и (б) изградња јужног полупрстена са ППОВ Врла”. У поглављу 5.2.4. Хидроенергетика, наводи се следеће: „ХС "Власина", са четири хидроелектране дуж тока реке Врле, укупне инсталисане снаге око 128 MW, представља јединствен хидраулички и енергетски стабилан систем, предвиђен за производњу вршне електричне енергије и високовредну регулациону и оперативну резерву ЕЕС Србије. Планиран је развој ХС "Власина" који обухвата: (а) мере инвестиционог и текућег одржавања постојећих објеката (обнову захватних грађевина на доводима, ПАП Лисина, улазне грађевине у Божички тунел, итд.) ревитализацију и модернизацију главне и помоћне опреме на Власинским електранама; (б) проширење система продужавањем мреже канала (у циљу повећавања захватања воде ван непосредног слива Власинског језера, односно додатне нето производње од око 25 GWh/год) и то: (1) сабирно-доводног крака канала, на доводима Јерма (продужење за још око 9 km) и Стрвна (додатних око 3 km), чиме ће се остварити додатна производња за око 10 GWh/год.; канали се воде гравитационо и највећим делом су укопани и покривени; и (2) јужног сабирно доводног система Љубата за око 24 km, на делу слива Големе (Дукатске) реке, Јасике, Гаштавице, Црноштице, Заношког, Турчинског и Козједолског потока, којим се остварује додатних око 35 kWh/год., уз утрошак око 19 kWh/год. на препумпавање; (в) реализацију МХЕ Језеро, на уливу јужног доводног крака у Власинско језеро, оквирне снаге 1,0 MW, просечне производње 4,85 GWh/год; МХЕ „Мала Врла 1” на локацији постојеће ХЕ „Врла 1”, оквирне снаге око 200 kW”. У поглављу 6.1. Заштита животне средине, наводи се следеће: „ 5) незагађена подручја (подручја квалитетне животне средине) су локалитети са скоро неизмењеном или неизмењеном природном средином који се углавном налазе

на планинском подручју (ливадско-пашњачка подручја) и заштићеним зонама природних вредности и који су погодни за живот људи, уз извесни ризик од елементарних непогода (у првом реду земљотреса); у ову категорију убрајају се подручја предела изузетних одлика „Власина” и „Долина Пчиње”, споменика природе, резервата природе „Острозуб-Зелениче”, „Кукавица” и „Јарешник” и непосредне околине и природног простора „Јашуњски манастири”, као и виши предели Бесне Кобиле, Варденика, Чемерника и др.”. У поглављу 6.2. Заштита природних вредности, подручје просторног плана је дефинисано као Предео изузетних одлика „Власина” - Прва категорија(од изузетног значаја).

2.3. Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница”(„Службени гласник РС”, број 39/17)

Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница”(„Службени гласник РС”, број 39/17) дефинисан је плански основ за обезбеђење просторних услова за остварење посебне намене подручја, односно за заштиту слива планиране акумулације „Јелашница” са браном, прибранским објектима, водозахватом и цевоводом сирове воде. Овом уредбом обезбеђује се: планско коришћење акумулације „Јелашница”, заштита и уређење сливног подручја; унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености; унапређење квалитета живљења локалног становништва стимулацијом постојећих и развојем нових делатности, у првом реду туризма и алтернативне сеоске економије, уз одговарајуће компензације, како за њихову реализацију, тако и за спровођење мера заштите простора и изворишта вода; задовољење спортско- рекреативних потреба урбаног становништва из окружења, и смернице за институционално- организациону и управно- контролну подршку коришћењу и заштити акумулације. Овим документом омогућено је директно спровођење издавањем локацијских услова, јер садржи регулациону разраду за прву зону заштите изворишта водоснабдевања и коридор цевовода. Овај просторни план у зони посебне намене предатавља основ за формирање грађевинских парцела за јавну намену, решавање својинских односа, даљу израду техничке документације и прибављање дозвола. Овим документом утврђена је обавеза дефинисања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања и успостављање режима коришћења простора у оквиру зона санитарне заштите у складу са чланом 77. Закона о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања. Подручје Просторног плана (189 km²) обухвата: подручје слива акумулације „Јелашница” до профила бране површине од око 67 km² и вансливне површине обухваћених катастарских општина од око 122 km², на деловима следећих територија јединица локалних самоуправа и то: – општине Владичин Хан – целе катастарске општине Грамађе, Декутинце и Полом; – општине Сурдулица – целе катастарске општине Сувојница, Стајковце, Јелашница, Ново Село и Рђавица; – града Врање – целе катастарске општине Крива Феја и Несврта.

2.4. Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика Власина („Службени гласник РС”, број 123/21)

Подручје Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Власина” (у даљем тексту: Просторни план) укупне површине 587,89 km² обухвата делове територије општина Босилеград, Сурдулица и Црна Трава, и то: 1) на територији општине Босилеград обухвата катастарске општине: Доња Ржана, Горња Ржана, Плоча, Горња Лисина, Доња Лисина и Милевци; 2) на територији општине Сурдулица обухвата катастарске општине: Битврђа, Божица, Власина Рид, Власина Стојковићева, Власина

Округлица, Грозатовци, Драјинци, Клисуре, Колуница, Ново Село, Стразимировци, Топли До и Топли Дол; 3) на територији општине Црна Трава обухвата катастарске општине: Бајинци, Црна Трава и Преслап.

Утврђен је простор ПИО „Власина”, заштићено подручје од изузетног (националног и међународног) значаја проглашено Уредбом о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина” („Службени гласник РС”, број 25/18) на основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16, 95/18 – др. закон и 71/21), укупне површине око 13330 ха од чега је у јавној, претежно државној својини око 51%. Обухвата територију општине Сурдулица (КО Битврђа, КО Божица, КО Власина Округлица, КО Власина Рид, КО Власина Стојковићева, КО Грозатовци, КО Драјинци и КО Клисуре) на површини око од 12849 ха или 96,4% заштићеног подручја и територију општине Црна Трава (КО Црна Трава) на површини око 481 ха или свега 3,6% заштићеног подручја. Уредбом о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина” установљени су режими заштите: I степена на две просторне јединице укупне површине око 10 ха (свега око 0,1% заштићеног подручја), II степена на осам просторних јединица укупне површине 4385 ха (32,9% заштићеног подручја) и III степена укупне површине око 8935 ха (око 67,0%) на осталом делу заштићеног подручја.

Утврђен је простор изворишта површинских вода на ком су успостављене зоне непосредне, уже и шире заштите изворишта акумулација. Утврђен је развој туризма компатибилан основној намени у оквиру зона Власина Рид, Власина Стојаковића и Власина Округлица. Предвиђено је да се остале функције (становање, зоне за одмор и рекреацију, радне површине, комуникације, инфраструктура и др.) развијају у коегзистенцији са посебном наменом преко дефинисаних услова заштите природних ресурса, пре свега воде. Предвиђен је и развој пољопривреде као комплементарне делатности туризму, као и развој других допунских активности на планинском подручју.

2.5. Нацрт Просторног плана Републике Србије 2021-2035

Просторни план Републике Србије 2021-2035 представља кохерентан скуп одлука проистеклих из процеса координисане сарадње различитих актера ради утврђивања стратешког оквира за усмеравање одрживог, интегралног и отпорног дугорочног просторног развоја у Републици Србији. Нацртом овог плана као основна визија развоја истакнута је уравнотеженије развијена територија Републике Србије на принципима економске, социјалне и територијалне кохезије, са вишим и уједначенијим квалитетом живота и животне средине, очуваним идентитетом и диверзитетом простора, који је прилагођен на климатске промене. Просторна интеграција и функцијска повезаност урбаних центара и регионалних целина, неопходна за територијалну кохезију, подстицање привреде и конкурентност свих делова Републике Србије интензивираће се и остваривати кроз осовине/појасеве развоја и саобраћајне коридоре, који су већ формиран или очекивани у будућности. У оквиру урбаног система Србије најинтензивније везе ће се остваривати између урбаних центара и подручја у појасевим развоја, посебно тамо, где то омогућавају просторна и саобраћајна блискост, укрштање коридора, природногеографска обележја, саобраћајна инфраструктура и слично. У том процесу важан значај имаће остали урбани центри на примарним и секундарним појасевима развоја, при чему се општина Сурдулица налази на транзитном правцу повезивања западноморавског појаса развоја и Републике Бугарске.

Једно од основних стратешких опредељења Просторног плана Републике Србије 2021-2035 односи се на штедњу, рационално коришћење и заштиту природних ресурса, нарочито дефицитарних и стратешки значајних за развој и квалитет живљења у

Републици. У том смислу потребно је одредити најадекватније начине коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине. Исти значај придаје се пошумљавању, обнављању и побољшању квалитета шума и остваривању њихове улоге у ублажавању климатских промена. У Општини Сурдулица највећи потенцијал у овој области представља Предео изузетних одлика Власина, као проглашено заштићено подручје, док је Предео изузетних одлика Варденик – Стрешер предложен за заштиту. Неопходно је успоставити ефикасну контролу планирања конверзије свих природних земљишта за грађевинске намене, начина и интензитета коришћења, уређивања грађевинског земљишта и утврдити норме и стандарде грађења, комуналног опремања, санације и уређења насеља, посебно у погледу могућности примене европског концепта по new land-take (без заузимања новог земљишта) до 2035.

Ради благовременог резервисања и заштите простора за рационалну изградњу и коришћење објеката/подручја од јавног интереса републичког значаја, утврђена је заштита простора за изградњу водоакумулација (са сливним подручјима регионалних изворишта), простора природних и непокретних културних добара, коридора за изградњу инфраструктурних система, подручја експлоатације минералних сировина и енергетских ресурса, као и приоритетних простора туристичких дестинација. На реци Власини предвиђена је изградња акумулације првог нивоа значаја Свође. Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године није предвиђена ни дозвољена градње МХЕ са дугачким цевоводним деривацијама које еколошки девастирају мале водотоке како би се зауставила досадашње пракса грађења МХЕ која представља најгрубљу злоупотребу хидрографских и еколошких ресурса земље.

У изради урбанистичких планова за урбана насеља и урбана подручја приоритет ће имати:

- урбана обнова, рециклажа браунфилд локација и изградња у оквиру већ постојеће урбане матрице, трансформација локација у друге градске функције, пожељно у културне, образовне, start up инкубаторе или комерцијалне намене, уколико је могуће и стамбене зоне (укључујући и *loft living*), али са очувањем елемената индустријског наслеђа и историје места;
- заштита и очување постојећих и планирање нових јавних простора и повезивања у јединствену и континуалну мрежу, градирање од микро до макро нивоа (од урбаних џепова до главних градских тргова), дизајнирање и истицање идентитета јавних простора, коришћење и уређење запуштених простора, промоција безбедних и доступних локација;
- заштита и очување постојећих и планирање нових зелених површина, повезивања фрагментираних површина у јединствен и континуалан простор, коришћење и уређење запуштених простора (приобалних зона, траса напуштених пруга и сл.), промоција urban gardens покрета, очување јединствених локација као што су градске шуме;
- придржавање урбоморфолошких и предеоних принципа и очување карактеристичних урбаних силуета и визура, приоритетно за зоне и целине са културним и градитељским наслеђем и важним обележјима културног и историјског развоја;
- усклађивање капацитета саобраћајне и комуналне инфраструктуре са планираним густинама, интензитетом активности и обимом изградње;
- реафирмисање и доследна примена стандарда урбанистичког планирања;
- афирмација и операционализација института урбане комасације.

Дугорочна стратегија развоја туризма представља одрживи просторни развој туризма, интегрисан у економски, социјални, културни и еколошки развој

територијалних целина, урбаних и руралних насеља и инфраструктуре. Заснива се на комплетирању постојеће туристичке понуде, подизању квалитета и интензитета њеног коришћења, са јачањем постојећих и увођењем нових туристичких производа, у складу са захтевима иностраног и домаћег тржишта. Сратешки приоритет је одрживо разграничење заштићених зона и зона туристичких центара, како би се, са једне стране, издвојила подручја са еколошки најосетљивијим и највреднијим природним целинама и зеленим коридорима, а са друге утврдила подручја са израженим погодностима за развој националних туристичких дестинација. Најважнији потенцијал у овој области на подручју Општини Сурдулица представља планински туристички центар Власина – Крајиште, које је на основу потенцијала за трајање туристичке сезоне, је окарактерисано као примарна туристичка дестинација са целогодишњом понудом. Власина (Власинско језеро) је катогорисана као планински центар перспективно међународног значаја са целогодишњом понудом. Прекогранична сарадња у туризму биће организована у оквиру постојећих и нових Еурорегиона међудржавне сарадње, при чему се планира поевзивање туристичке дестинације Власина – Крајиште са Бугарском и Северном Македонијом.

У складу са вишегодишњим опредељењем Републике Србије за интензивно планско улагање у развој саобраћаја и у складу са јасним смерницама да се настави са изградњом и унапређењем друмског саобраћаја и путне мреже, за општину Судрулицу је битна одредница реконструкцији и изградњи путног правца Владичин Хан – Сурдулица (ИБ број 40) – Босилеград (ПА број 231). Општина Сурдулица припада *Горње-јужноморавском* систему, у оквиру кога се са подсистема *Власинско језеро*, са извориштима *Власина* и *Лисина*, водом снабдевају насеља *Сурдулица* и *Владичин Хан*. У области инфраструктуре за је Сурдулицу планирана изградња одвојка разводног гасовода до 16 бар од ГМРС Владичин Хан.

2.6. Остали релевантни документи

Према *Уредби о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина“ („Службени гласник РС”, број 25/18)* подручје Власине представља уздигнути средњепланински предео, значајних висинских распона и уједно једну од најраспрострањенијих зона кристалних шкриљаца у нашој земљи, па се као такво ставља под заштиту и проглашава заштићеним подручјем под именом „Власина”, као природно добро од изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите, као предео изузетних одлика.

Према *Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС”, број 03/17)* утврђују се дугорочни правци управљања водама на територији Републике Србије (као континуитет у дугорочном планирању функционисања сектора вода након Уредбе о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02). Подручје Просторног плана делом (подсистем Власинско језеро) припада: (1) Горње-јужноморавском регионалном систему за који је предвиђено да се ослања на изграђене акумулације „Власинско језеро” на реци Власини, „Лисина” на Божичкој реци, „Првонек” на Бањској реци и евенталну будућу акумулацију на реци Пчињи. Из акумулације „Власинско језеро” данас се користи вода за снабдевање насеља у општини Владичин Хан. Због потребе повећања сигурности система, може се очекивати даљи развој локалних изворишта за снабдевање водом овог насеља. Такође, предвиђа се да насеља у општинама Сурдулица и Босилеград у планском периоду користе локална изворишта. У планском периоду не предвиђа се коришћење акумулације „Лисина” на Божичкој реци за снабдевање водом становништва; као и (2) Доње-јужноморавском регионалном систему, где ће се у оквиру Власинског подсистема, у општинама: Власотинце, Бабушница и Црна Трава, користити

локална изворишта. Принцип експлоатације локалних изворишта подразумевају њихово коришћење до рационалних, еколошки прихватљивих граница, а потом и допремање недостајућих количина вода из регионалних система.

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара ("Службени гласник РС", број 33/12), којом је у делу који се односи на заштићена подручја, као специфичан циљ, утврђена обавеза израде просторних планова подручја посебне намене за већа заштићена подручја, у која спада Предео изузетних одлика „Власина”.

Израда Просторног плана заснива се на планској, студијској, техничкој и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим релевантним документима у Републици Србији: Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016 – 2025. („Службени гласник РС”, број 85/14); Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08); Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 13/11); Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године („Службени гласник РС”, број 98/16); Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06); Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10); као и на стратешким документима за националну безбедност и одбрану земље: Стратегија националне безбедности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и Стратегија одбране Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и др.

У изради Просторног плана биће консултовани и други развојни и плански документи у обухвату: План генералне регулације Власина Стојковића („Службени гласник града Враћа” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Округлица („Службени гласник града Враћа” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Рид („Службени гласник града Враћа” бр. 46/13); План генералне регулације Власинско језеро са приобаљем („Службени гласник града Враћа” бр. 46/13); План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине („Службени гласник града Враћа” бр. 6/17); План детаљне регулације граничног прелаза Стрезимировци („Службени гласник града Враћа” бр. 34/13); План детаљне регулације Стари Рид („Службени гласник града Враћа” бр. 15/17); Студија Процена утицаја на животну средину постојећих објеката на подручју Власинског језера насеља Власина Рид, Власина Стојковићева, Власина Округлица и Власина језеро – Институт за водопривреду „Јарослав Черни” и др.

**3) СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ
ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА**

У изради Просторног плана коришћена су следећа планска, техничка, развојна и друга документација:

- Закон о Просторном плану Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 88/10);
- Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница”(„Службени гласник РС”, број 39/17);
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Власина („Службени гласник РС”, број 133/04);
- Уредба о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина” („Службени гласник РС”, број 25/18);
- Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС”, број 03/17);
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара ("Службени гласник РС", број 33/12);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016 – 2025. („Службени гласник РС”, број 85/14);
- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08);
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 13/11);
- Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године („Службени гласник РС”, број 98/16);
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10);
- Просторни план општине Сурдулица („Службени гласник града Врања” бр. 34/12);
- План генералне регулације Власина Стојковића („Службени гласник града Врања” бр. 36/12);
- План генералне регулације Власина Округлица („Службени гласник града Врања” бр. 36/12);
- План генералне регулације Власина Рид („Службени гласник града Врања” бр. 46/13);
- План генералне регулације Власинско језеро са приобаљем („Службени гласник града Врања” бр. 46/13);
- План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине („Службени гласник града Врања” бр. 6/17);

- План детаљне регулације граничног прелаза Стрезимировци („Службени гласник града Врања” бр. 34/13);
- План детаљне регулације Стари Рид („Службени гласник града Врања” бр. 15/17);
- Студија Процена утицаја на животну средину постојећих објеката на подручју Власинског језера насеља Власина Рид, Власина Стојковићева, Власина Округлица и Власина језеро – Институт за водопривреду „Јарослав Черни”;
- Елаборат о зонама санитарне заштите регионалног изворишта водоснабдевања подсистема „Власинско језеро” – Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, 2018.;
- Измене и допуне програма управљања рибарским подручјем Предео изузетних одлика „Власина“ за период 2012-2021.године (У складу са резултатима мониторинга спроведеног током 2016.год.) - Универзитет у Крагујевцу, Природно-математички факултет, Институт за биологију и екологију Крагујевац;
- План управљања Пределом изузетних одлика “Власина” 2019. - 2028. год. - Туристичка организација општине Сурдулица, Сурдулица;
- Идејни пројекат ски лифта укупне дужине 900 m, капацитета 1000 ски/h – Грађевинско-архитектонски факултет Ниш, Институт за грађевинарство и архитектуру, Одељење за испитивање конструкција;
- Главни пројекат изградње локалног пута бр. 21Водојажа-Тараија-Власина Стојковићева, 2008. – ДММ-Инжењеринг, Ниш;
- Студија - Градитељско наслеђе у општини Сурдулица;

Поред побројаних докумената консултовани су и међународни документи од значаја за израду предметног планског документа (Конвенција о заштити мочварних подручја од међународног значаја, нарочито као станишта птица “мочварица“, познатија као Рамсарска конвенција, из 1971. године, која представља основ за акцију, у националним и међународним оквирима, по питању заштите и мудрог управљања влажним подручјима и њиховим ресурсима, као и Директива ЕУ о водама из 2000. године).

**4) ПРИБАВЉЕНИ ПОДАЦИ И УСЛОВИ ЗА
ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА**

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Број: 350-01-00008/2019-06

Датум: 09.04.2019. године

Београд

МЈ

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

*Краља Петра Првог бр. 1
17530 Сурдулица*

Предмет: Услови и подаци потребни за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

У вези са Вашим захтевом број 350-9/2019-03 од 13. марта 2019. године којим сте нам се обратили са молбом за достављање услова и података потребних за израду **Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица**, а сходно делокругу рада Министарства рударства и енергетике, обавештавамо Вас следеће:

- Законом о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 145/2014), у члану 3. стави 1. наводе мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева. Поред осталог, у тачки б) истог става се одређује: стварање економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије. С тим у вези неопходно је при изради предметног планског документа узети у обзир расположиве потенцијале за производњу енергије из обновљивих извора и омогућити њихову експлоатацију у складу са условима који произилазе из других закона и подзаконских аката Републике Србије.

Посебну пажњу треба обратити на енергетске објекте који су већ изграђени или су већ стекли одређена права по питању изградње и експлоатације. Према Закону о улагањима („Сл. гласник РС“, бр. 89/15 и 95/18), члан 4. став 2. „Јамчи се заштита улагањима извршеним у складу са законом“. Неопходно је утврдити да ли се на предметној територији већ налази неки енергетски објекат, или је стечено право по питању изградње, односно да ли у складу са Законом о енергетици и законом о планирању и изградњи неки инвеститор већ поседује:

- Енергетску дозволу;
- Грађевинску дозволу или одобрење за изградњу;
- Употребну дозволу или други акт којим се дозвољава употреба објекта.

— При разради планских решења потребно придржавати се следећих прописа:

1. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
2. Закона о ценоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, број 104/09);
3. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 бар („Службени гласник РС“, бр. 37/13 и 87/15);
4. Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 37/13);
5. Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар („Службени гласник РС“, број 86/15).

У прилогу на CD- у су услови ЈП СРБИЈАГАС НОВИ САД и НИС АД НОВИ САД, са којима је Сектор за нафту и гас сагласан у делу који се односи на делокруг надлежности сектора.

— Са становишта Сектора за геологију и рударство:

- У Просторном плану општине Сурдулице, потребно је да се унесе текст са следећим садржајем: **На простору који је обухваћен Просторним планом, Министарство рударства и енергетике, Сектор за геологију и рударство је одобрило извођење геолошких истраживања минералних ресурса, и то:**

Предузеће НИС а.д. Нови Сад, територија Републике Србије јужно од Саве и Дунава, број решења: 310-02-059/2010-06, минерална сировина нафта и гас, лист у катастру 1915, простор је омеђен координатама:

42°15'22" и 45°03'06" северне географске ширине и

19°00'54" и 23°00'43" источне географске дужине

Identify [X]

Identify from: < Top-most layer >

Active label poje
110-02-01654/2016-02

Location: 7,600,729.619 - 4,728,174.955 Meters

Field	Value
OBJECTID	31727
REDNI BROJ	2238
BROJ REŠENJA	110-02-01654/2016-02
PREDUZEĆE	Kolubara doo, Morica
LOKALITET	Čurkovića
SRUŠINA	magnatske stene - TGK
OPŠTINA	Surdulica

Identified 1 feature

Edit Sketch Properties [X]

Finish Sketch

#	X	Y
☐ 0	7600006.000	4728397.000
☐ 1	7600527.000	4728480.000
☐ 2	7602002.000	4728251.000
☐ 3	7601941.000	4728101.000
☐ 4	7601102.000	4728121.000
☐ 5	7600813.000	4727837.000
☐ 6	7600006.000	4727902.000

APLIKANTNI ZA ISTRAŽIVANJE

Identify □ ×

Identify from: <Visible layers>

Apikanti za istraživanje
310-02-01559/2017-02

Location: 7,603,339.099 4,714,675.284 Meter

Field	Value
OBJECTID	41049
REDNI BROJ	0
BROJ REŠENJA	310-02-01559/2017-02
PREDUZEĆE	Tethyan Resources doo, Beog
LOKALITET	Kriva Feja
DATUM IZDAVANJA	<null>
VAŽI DO:	<null>
SIROVINA	Au, Cu, Pb, Zn

Identified 1 feature

Edit Sketch Properties □ ×

Finish Sketch

#	X	Y
0	7593010.000	4715480.000
1	7604000.000	4716480.000
2	7604000.000	4711000.000
3	7601000.000	4711000.000
4	7597000.000	4713500.000
5	7597000.000	4712500.000
6	7601000.000	4710000.000
7	7601000.000	4708500.000
8	7598920.000	4708500.000
9	7597220.000	4704080.000
10	7593010.000	4704130.000

Identify □ ×

Identify from: <Visible layers>

Apikanti za Istraživanje
310-02-00616/2017-02

Location: 7,596,020.964 4,717,612.165 Meter

Field	Value
OBJECTID	36174
REDNI BROJ	0
BROJ REŠENJA	310-02-00616/2017-02
PREDUZEĆE	Medgold istraživanje doo, Geo
LOKALITET	Nesvrt
DATUM IZDAVANJA	<null>
VAŽI DO:	<null>
SIROVINA	Au, Ag, Pb, Zn, Cu

Identified 1 feature

Edit Sketch Properties □ ×

Finish Sketch

#	X	Y
0	7593140.000	4719405.000
1	7596830.000	4719490.000
2	7602500.000	4717190.000
3	7600500.000	4711400.000
4	7596950.000	4713600.000
5	7596625.000	4713750.000
6	7596895.000	4714270.000
7	7596455.000	4714515.000
8	7595880.000	4714265.000
9	7595910.000	4713735.000
10	7596950.000	4712450.000
11	7600600.000	4710200.000
12	7597800.000	4708015.000
13	7592460.000	4708965.000
14	7590085.000	4713090.000
15	7590970.000	4717010.000

- У Просторном плану општине Сурдулице, потребно је да се унесе текст са следећим садржајем: **На основу службене евиденције катастра експлоатационих поља које се води у Министарству рударства и енергетике утврђено је да на територији коју обухвата нацрт просторног плана, постоје следећа експлоатациона поља:**

Identify Window 1:

Location: 7,602,387.675 4,728,585.737 Meter

Field	Value
REDNI BROJ U GIS BAZI	8008
Preduzeće	SD doc, Vranje
Broj rešenja	310-02-01933/2016-02
Napomena	<null>
Ležište	Barice
LIST	584
SIROVINA	dacit kao TKG
Površina	<null>

Identified 3 features

Edit Sketch Properties Window 1:

#	X	Y
0	7602468.000	4728773.000
1	7602475.000	4728752.000
2	7602505.000	4728721.000
3	7602474.000	4728610.000
4	7602462.000	4728582.000
5	7602342.000	4728427.000
6	7602296.000	4728482.000
7	7602228.000	4728532.000
8	7602387.000	4728616.000
9	7602398.000	4728629.000
10	7602381.000	4728664.000
11	7602398.000	4728677.000

Identify Window 2:

Location: 7,602,307.222 4,721,977.799 Meter

Field	Value
REDNI BROJ U GIS BAZI	225
Preduzeće	Rudarsko preduzeće GRO
Broj rešenja	04-2379/1
Napomena	
Ležište	stano eksploataciono poље
LIST	31
SIROVINA	kvarcna stena
Površina	0

Identified 1 feature

Edit Sketch Properties Window 2:

#	X	Y
0	7605000.000	4726000.000
1	7605000.000	4720950.000
2	7599450.000	4720950.000
3	7599450.000	4723575.000

- У Просторном плану општине Сурдулица, потребно је да се унесе текст са следећим садржајем: **На траси Просторног плана истражене су оверене резерве следећих минералних сировина:**

The screenshot shows two windows from a GIS application. The 'Identify' window on the left displays information for a selected feature, including its location and a table of fields and values. The 'Edit Sketch Properties' window on the right shows a table of coordinates for a sketch.

Identify Window:

Identify from: <Visible layers>

Reserva
310-02-01654/2016-02

Aktivna istražna polja
310-02-01273/2015-02

Location: 7,602,413.005 4,728,667.182 Meter

Field	Value
REDNI BROJ U GIS BAZI	3114
REDNI BROJ	<null>
DATUM DONOŠENJA	4/26/2016
BROJ REŠENJA	310-02-01273/2015-02
Lokalitet	Barice
KMS	daot kao TGK
Preduzeće	GTP S D, Vranje, Pančevo
JEDINICA MERE	<null>

Identified 4 features

Edit Sketch Properties Window:

#	X	Y
0	7602405.000	4728801.000
1	7602486.000	4728730.000
2	7602471.000	4728611.000
3	7602392.000	4728504.000
4	7602338.000	4728717.000

The screenshot shows two windows from a GIS application. The 'Identify' window on the left displays information for a selected feature, including its location and a table of fields and values. The 'Edit Sketch Properties' window on the right shows a table of coordinates for a sketch.

Identify Window:

Identify from: <Top-most layer>

Reserva
310-02-00082/2011-14

Location: 7,600,491.494 4,734,048.717 Meters

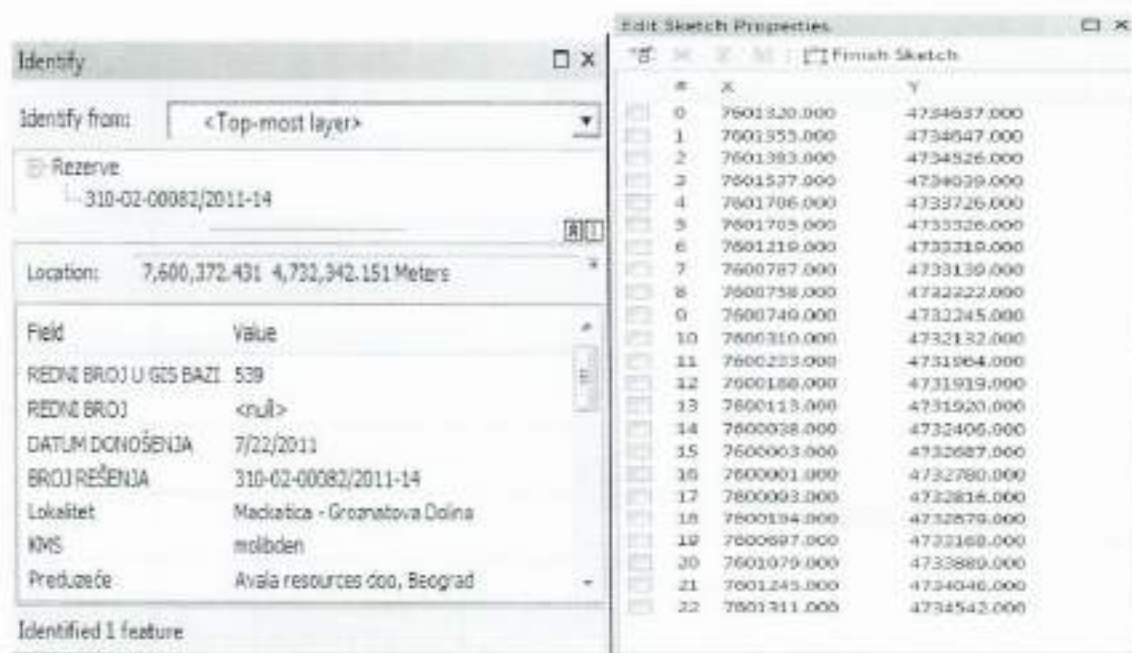
Field	Value
REDNI BROJ U GIS BAZI	538
REDNI BROJ	<null>
DATUM DONOŠENJA	7/22/2011
BROJ REŠENJA	310-02-00082/2011-14
Lokalitet	Mačabca - Sprovik
KMS	noibcen
Preduzeće	Avala resources doo, Beograd

Identified 1 feature

Edit Sketch Properties Window:

#	X	Y
0	7600000.000	4734956.000
1	7600835.000	4735013.000
2	7601113.000	4734634.000
3	7601113.000	4734444.000
4	7601000.000	4734211.000
5	7600914.000	4733853.000
6	7600620.000	4733480.000
7	7600272.000	4733235.000
8	7600122.000	4733215.000
9	7600069.000	4733246.000
10	7600036.000	4733317.000
11	7599912.000	4733598.000
12	7599908.000	4733840.000
13	7599919.000	4733963.000
14	7600004.000	4734220.000
15	7600114.000	4734279.000
16	7600243.000	4734368.000
17	7600479.000	4734481.000
18	7600543.000	4734695.000

- У Просторном плану општине Сурдулица, потребно је да се унесе текст са следећим садржајем: **На простору који је обухваћен предметним планом, Министарство рударства и енергетике, Сектор за геологију и рударство је одобрило извођење геолошких истраживања и експлоатације подземних вода, и то:**

Истражна поља							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип подручја истраживања	Период трајања одобрења	Y координате	X координате
V-1048	Преспап д.о.о.	Црна Трава	Извориште Студен воде	питка вода	4.2.2019-4.7.2020.	7.612.000,00	4.743.000,00
						7.615.000,00	4.743.000,00
						7.615.000,00	4.740.000,00
						7.612.000,00	4.740.000,00

Експлоатациона поља							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип подземање воде	Датум издавања одобрења	Y координате	X координате
E-7/1	Власина доо-Београд	Сурдулица	Извориште Топли До-Власина	минерална вода	27.2.2008.	7.609.000,00	4.723.000,00
						7.609.000,00	4.723.000,00
						7.609.000,00	4.714.000,00
						7.609.000,00	4.714.000,00

— Податке и услове ЈП „Електропривреда Србије“ и „Електро mreжа Србије“ А. Д. достављамо Вам у прилогу на CD-у.

С поштовањем,

С

Република Србија
Општинска управа
Општине Сурдулица
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица

Број: 130-00-УТД-003-296/2019-003

Датум: 25. 03. 2019

Предмет: Издавање услова за потребе израде Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

На основу вашег захтева број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, који је код нас заведен дана 18.03.2019. године под бројем ДТЕХ-10788, и достављене документације (плански обухват и Одлука о изради измена и допуна Плана у дигиталном облику), обавештавамо вас да се трасе далековаода:

1. 400 kV бр. 461 ТС Лесковац 2 - ТС Врање 4,
2. 110 kV бр. 140 ХЕ Врла 1 - граница/ТС Брезник,
3. 110 kV бр. 1123/1 ХЕ Врла 1 - Чвор Лисина,
4. 110 kV бр. 153 ХЕ Врла 3 - ТС Врање 1,
5. 110 kV бр. 1219/1 ХЕ Врла 3 - ТС Владичин Хан,
6. 110 kV бр. 113/5 ЕВП Грделица - ХЕ Врла 3,
7. 110 kV бр. 1113 ТС Лесковац 2 - ХЕ Врла 3 и
8. 110 kV бр. 1210 ТС Бело Поље - ХЕ Врла 3,

који су у власништву "Електромрежа Србије" А. Д., једним својим делом укрштају са обухватом предметне измене и допуне плана (ситуацију достављамо у прилогу).

У непосредној близини обухвата предметне измене и допуне плана, налазе се трасе далековаода:

1. 110 kV бр. 1182 ТС Босилеград - Чвор Лисина и
2. 110 kV бр. 1219/2 ТС Владичин Хан - ТС Врање 4.

који су у власништву "Електромрежа Србије" А. Д. (ситуацију достављамо у прилогу).

Према Плану инвестиција и Плану развоја преносног система за период од 2019. године до 2028. године планирана је реконструкција далековаода 110 kV бр. 113/5 ЕВП Грделица - ХЕ Врла 3.

С обзиром на горе поменуте околности обавештавамо вас да је свака градња испод или у близини далековаода условљена:

„Законом о енергетици“ („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014),

„Законом о планирању и изградњи“ („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 61/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС и 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014 и 83/2018),

„Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ („Сл. лист СФРЈ“ број 65 из 1988. год.; „Сл. лист СРЈ“ број 18 из 1992. год.),

„Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V“ („Сл. лист СФРЈ“ број 4/74).

„Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V“ („Сл. лист СФРЈ“ број 81/95).

„Законом о заштити од нејонизујућих зрачења“ („Сл. гласник РС“ број 36/2009) са припадајућим правилницима, од којих посебно издвајамо: „Правилник о границама нејонизујућим зрачењима“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009) и „Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009), „SRPS N.CO.105 Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења“ („Сл. лист СФРЈ“ број 68/86),

„SRPS N.CO.101 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од опасности“,

„SRPS N.CO.102 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од сметњи“ („Сл. лист СФРЈ број 68/86), као и

„SRPS N.CO.104 – Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења“ („Сл. лист СФРЈ број 49/83).

У случају градње испод или у близини далековода, потребна је сагласност ЕМС АД при чему важе следећи услови:

- Сагласност би се дала на Елаборат који Инвеститор планираних објеката треба да обезбеди, у коме је дат тачан однос далековода и објеката чија је изградња планирана, уз задовољење горе поменутих прописа и закона и исти може израдити пројектна организација која је овлашћена за те послове. Трошкови израде Елабората падају у целости на терет Инвеститора планираних објеката.
- Приликом израде Елабората прорачуне сигурносних висина и удаљености урадити за температуру проводника од +80°C, за случај да постоје надземни делови, у складу са техничким упутством ТУ-ДВ-04. За израду Елабората користити податке из пројектне документације далековода које вам на захтев достављамо, као и податке добијене на терену геодетским снимањем који се обављају о трошку Инвеститора планираних објеката.
- Елаборат доставити у минимално три примерка (два примерка остају у трајном власништву ЕМС АД), као и у дигиталној форми.
- У Елаборату приказати евентуалне радове који су потребни да би се међусобни однос ускладио са прописима.

У складу са чланом 218. Закона о енергетици („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014) обавештавамо вас да заштитни појас далековода износи 25 m са обе стране далековода напонског нивоа 110 kV од крајњег фазног проводника и 30 m са обе стране далековода напонског нивоа 400 kV од крајњег фазног проводника

Претходно наведени услови важе приликом израде Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода, при чему је потребно

- 1) Уцртати положаје планиране инфраструктуре у односу на далеководе и проверити њихов однос и усклађеност у складу са горе наведеним условима законско техничком регулативом, и дати закључак да ли је испоштовано захтевано са евентуалним предлогом мера за усклађивање.

У зонама повећане осетљивости Елаборатом морају бити прорачунате и вредности нивоа електромагнетног поља и извршена провера њихове усклађености са законском регулативом. По изградњи објекта (пре добијања употребне дозволе) потребно је да Инвеститор објекта достави А.Д. „Електро mreжа Србије“ извештај о примним испитивањима јачине електричног поља и магнетне индукције од стране овлашћене лабораторије (правног лица) за испитивање нејонизујућег зрачења која је овлашћена од стране надлежног Министарства, чиме би се додатно проверили резултати добијени прорачуном у Елаборату, односно да ли је задовољен члан 5 „Правилник о границама нејонизујућим зрачењима“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009).

- 2) Анализирати индуктивни и галвански утицај на потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала.
- 3) Анализирати индуктивни утицај на потенцијалне планиране телекомуникационе водове (нема потребе да се ради у случају да се користе оптички каблови)

Напомена: Елаборатом мора бити обрађена изградња комплетне инфраструктуре (јавне расвете, саобраћајница, водовод и канализација, топоводи, дистрибутивна мрежа, озелењавање и др.). Такође је неопходно да се у елаборату дефинишу безбедносне мере приликом извођења радова и експлоатације објеката.

У близини далековода, а ван заштитног појаса, потребно је размотрити могућност градње планираних објеката у зависности од индуктивног утицаја на:

- потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала и
- потенцијалне планиране телекомуникационе водове (нема потребе да се ради у случају да се користе оптички каблови).

Предвидети мере попут сопствених и колективних средстава заштите, галванских уметака чији је изолациони ниво виши од граничних вредности утицаја, изоловање надземних делова пластичним омотачима и слично.

Уколико постоје метални цевоводи, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати индуктивни утицај на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода. Индуктивни утицај, у зависности од специфичне отпорности тла и насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 3000 m од осе далековода, у случају градње телекомуникационих водова.

У случају да се из Елабората утврди колизија далековода и планираних објеката са пратећом инфраструктуром и уколико се утврди јавни (општи) интерес планираног објекта и достави налог мера за измештање (реконструкцију или адаптацију) од стране надлежних органа, потребно је да се:

- Приступили склапању Уговора о пословно-техничкој сарадњи ради регулисања међусобних права и обавеза између "Електро mreжа Србије" А. Д. и свих релевантних правних субјеката у реализацији пројекта адаптације или реконструкције далековода, у складу са „Законом о енергетици“ („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014) и „Законом о планирању и изградњи“ („Сл. гласник РС“ број 72/2009, 81/2009-исправка, 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС и 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014 и 145/2014).
- О трошку Инвеститора планираних објеката, а на бази пројектих задатака усвојених на Стручном панелу за пројектно техничку документацију "Електро mreжа Србије" А. Д., уради техничка документација за адаптацију или реконструкцију и достави "Електро mreжа Србије" А. Д. на сагласност.
- О трошку Инвеститора планираних објеката, евентуална адаптација или реконструкција далековода (односно отклањање свих колизија констатованих Елаборатом) изврши пре почетка било каквих радова на планираним објектима у непосредној близини далековода.
- Пре почетка било каквих радова у близини далековода о томе обавесте представници "Електро mreжа Србије" А. Д.

Наша препорука је да се било који објекат, планира ван заштитног појаса далековода како би се избегла израда Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода и евентуална адаптација или реконструкција далековода. Такође, наша препорука је и да минимално растојање планираних објеката, пратеће инфраструктуре и инсталација, од било ког дела стуба далековода буде 12 m, што не искључује потребу за Елаборатом

Остали општи технички услови:

- Приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, односно 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV
- Испод и у близини далековода не садити висока дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, односно на мање од 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV, као и у случају пада дрвета.
- Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5 m од проводника далековода напонског нивоа 110 kV, односно на мање од 7 m од проводника далековода напонског нивоа 400 kV.
- Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода.
- Прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.
- Нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.
- Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода и око стубова далековода се не сме насипати.
- Све металне инсталације (електро-инсталације, грејања и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.
- Делови цевовода кроз које се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30 m од најистуренијих делова далековода под напоном.

Уобичајена је пракса да се у постојећим коридорима далековода могу изводити санације, адаптације и реконструкције, ако то у будућности због потреба интервенција и ревитализација електроенергетског система буде неопходно, а не може бити сагледано у овом часу.

Важност предметних услова је две године од датума издавања или краће уколико дође до промене законских регулатива и прописа. Након истека овог рока подносилац захтева је дужан да тражи обнову важности истих.

За сва додатна објашњења можете се обратити Сектору за високонапонске водове, Дирекција за техничку подршку преносном систему, Улица војводе Степа 412. 11000 Београд и Александру Куконечи на тел. 011/3957-156.

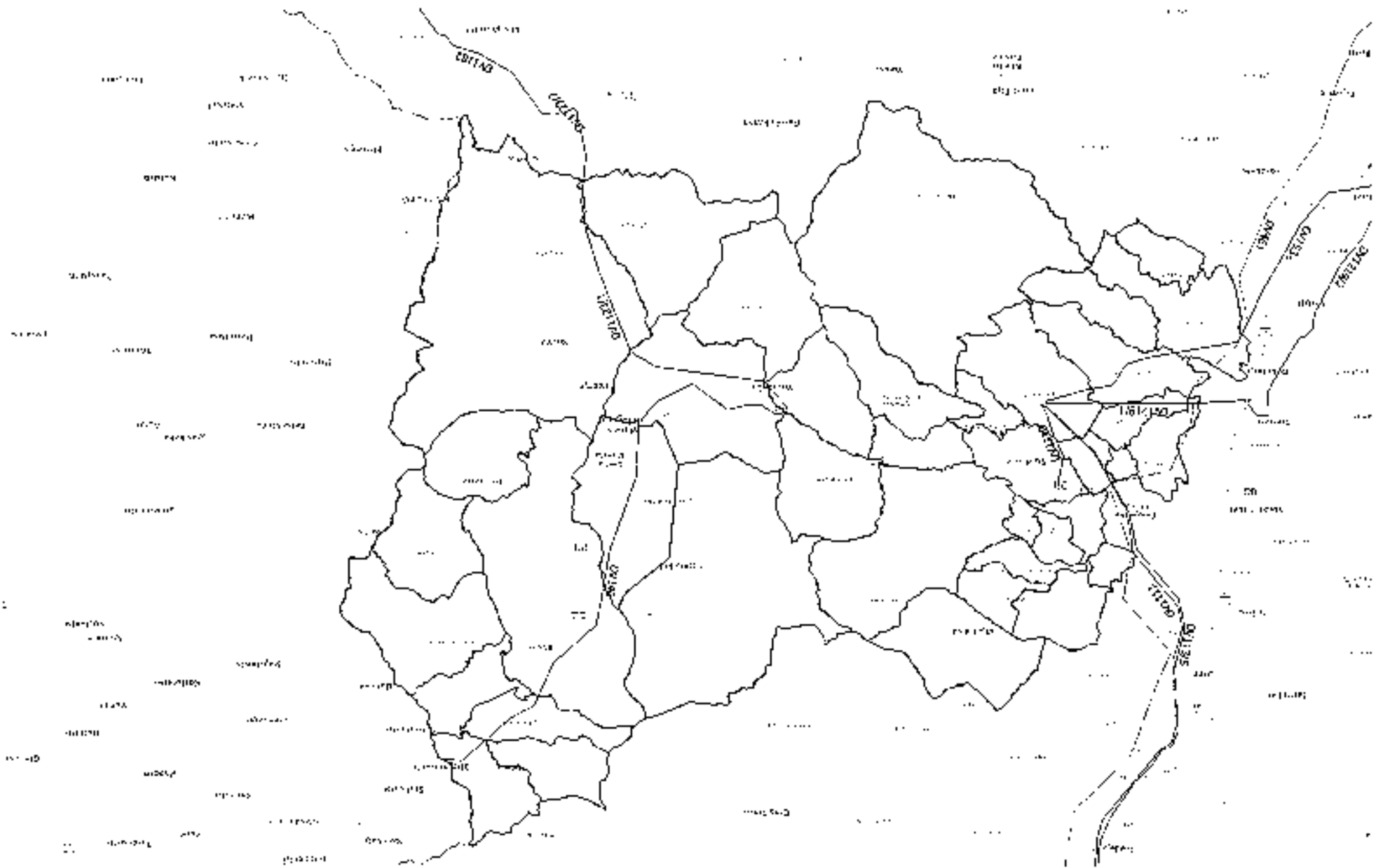
С поштовањем,

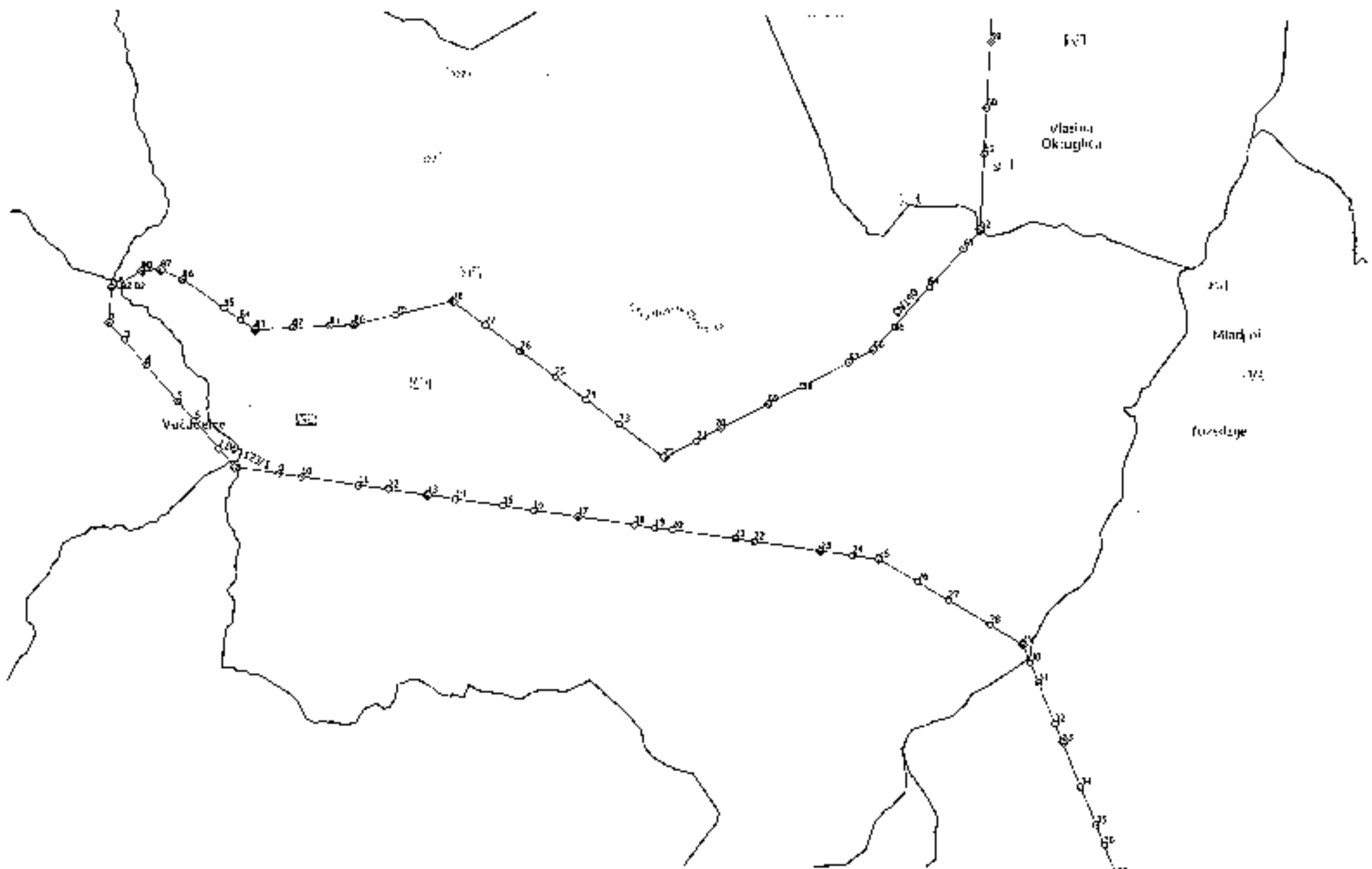
Извршни директор за пренос
електричне енергије
Илија Цвијетић, дипл. инж. електр.
БЕОГРАД

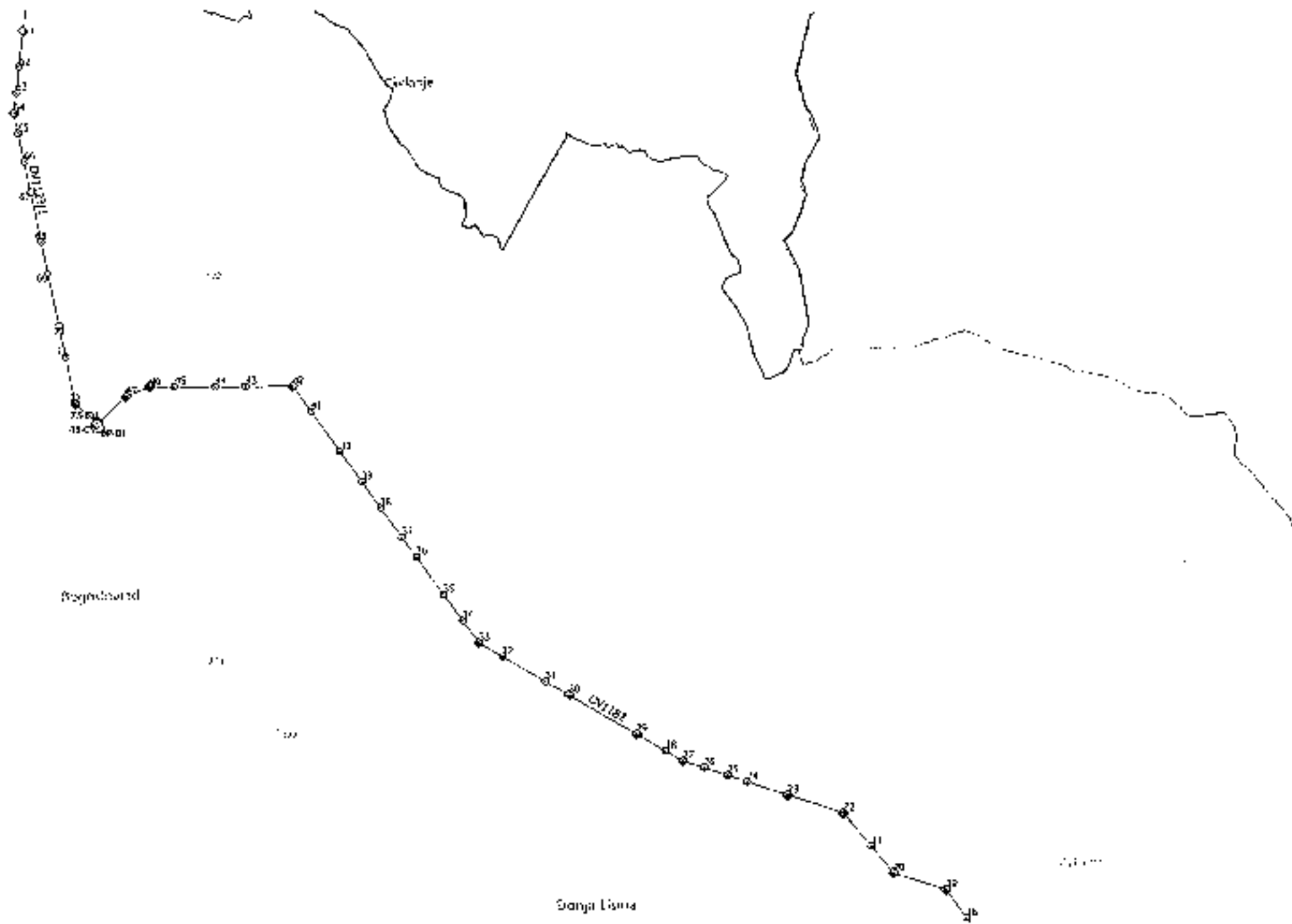
Прилог: као у тексту

Копије доставити:

- Центар за развој
  - Центар за инвестиције
  - РЦО Крушевац – ППС Ниш
  - Дирекција за техничку подршку преносном систему – Сектор за високонапонске водове
- Други оригинал:
- Архива

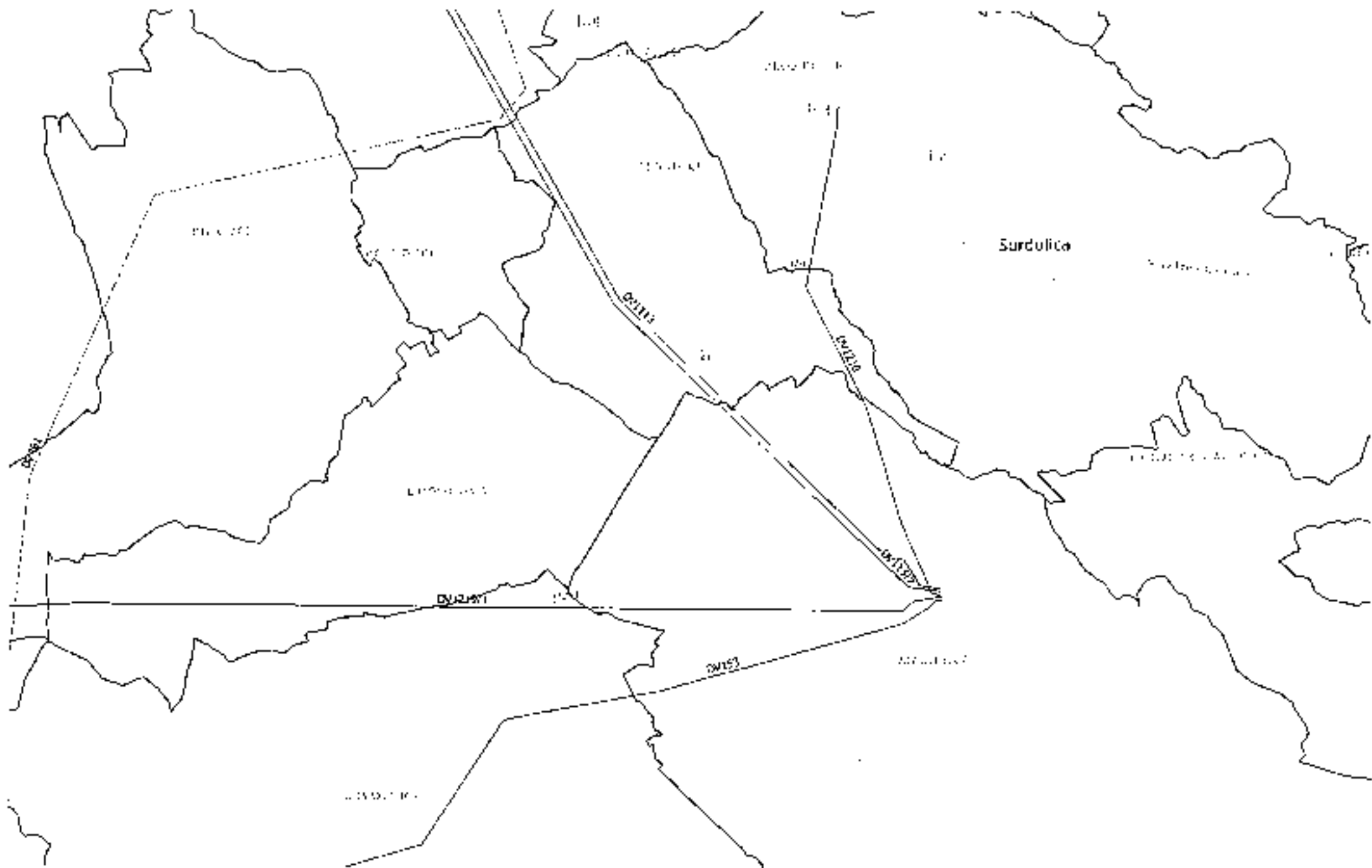

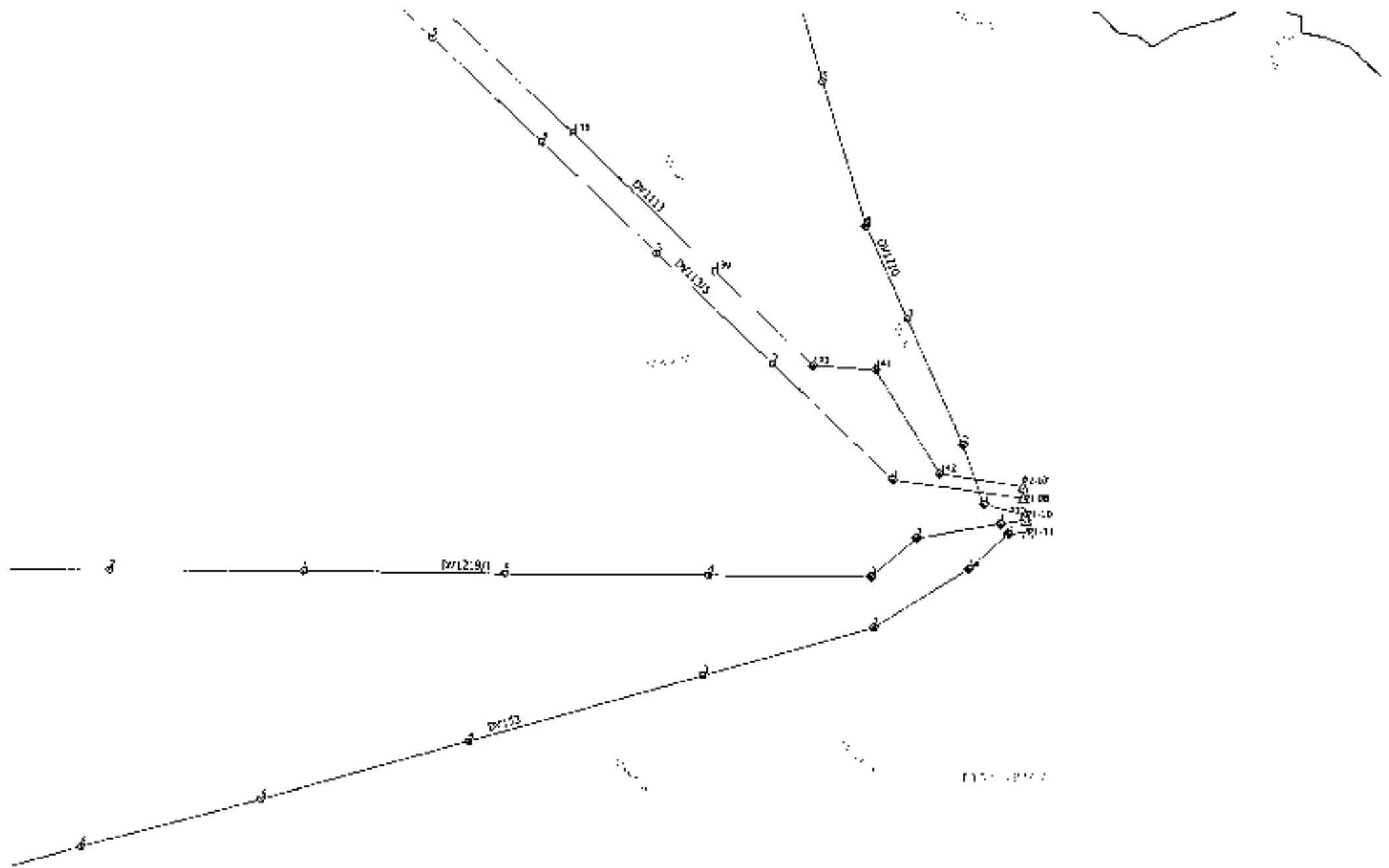

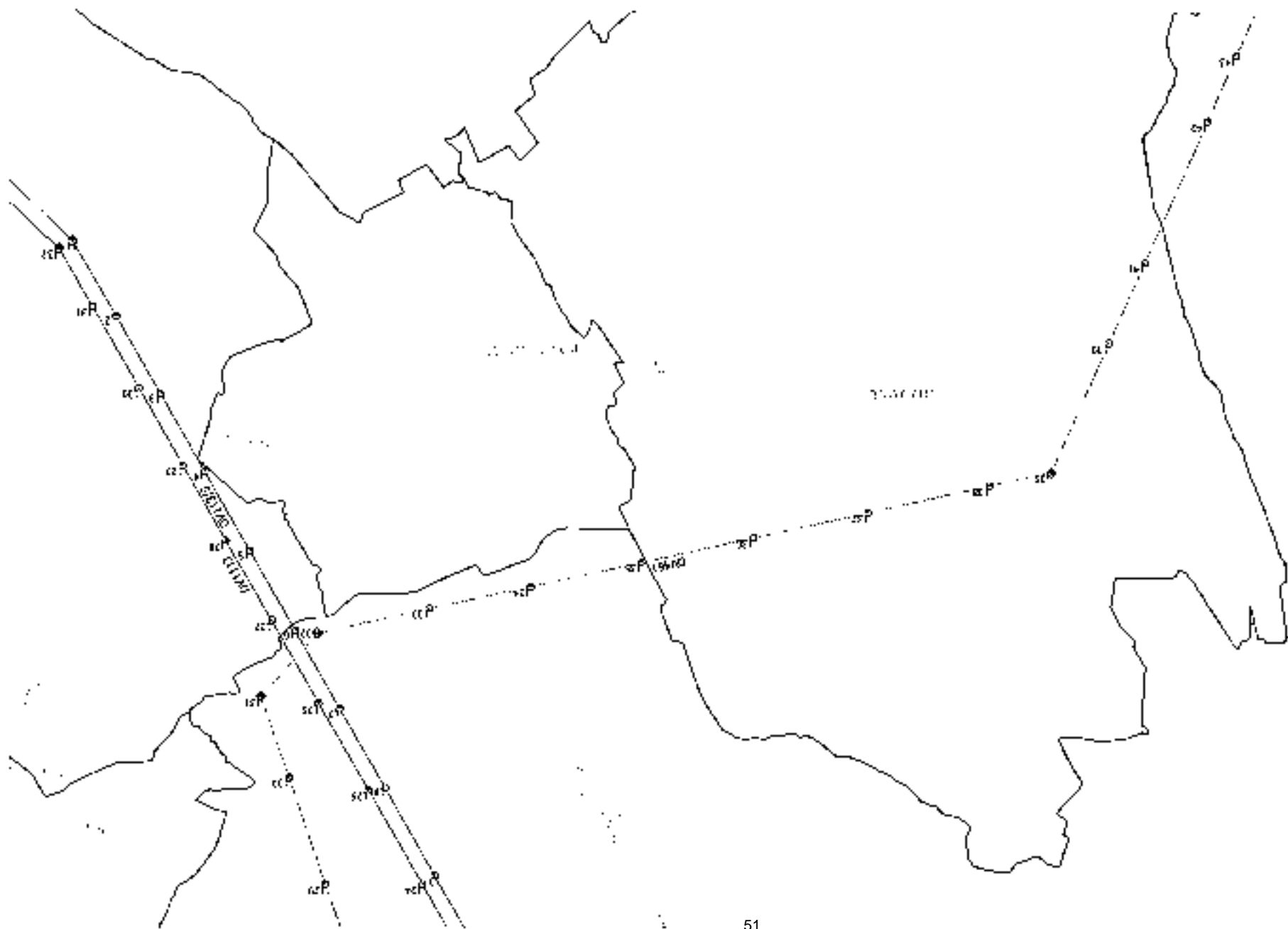

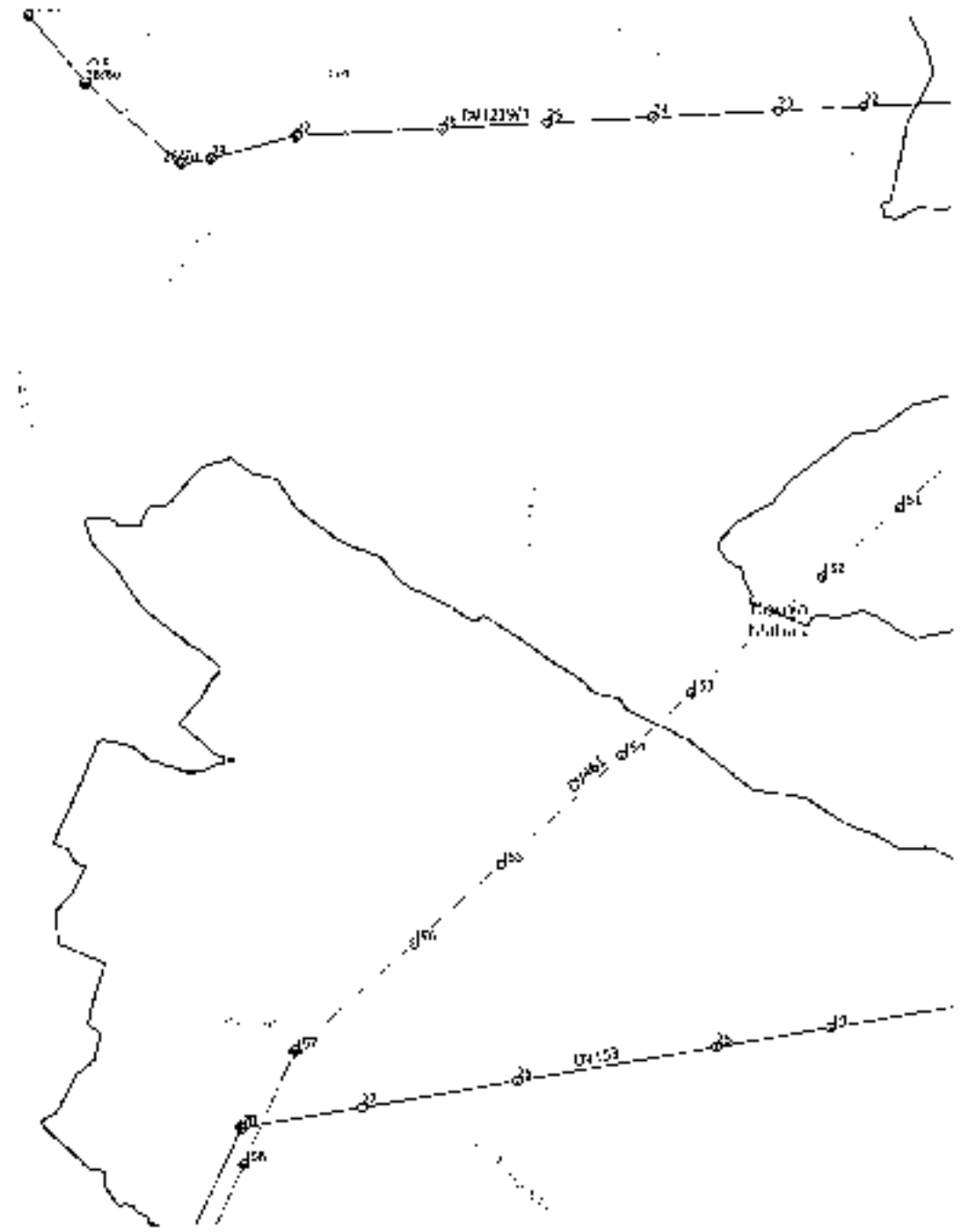
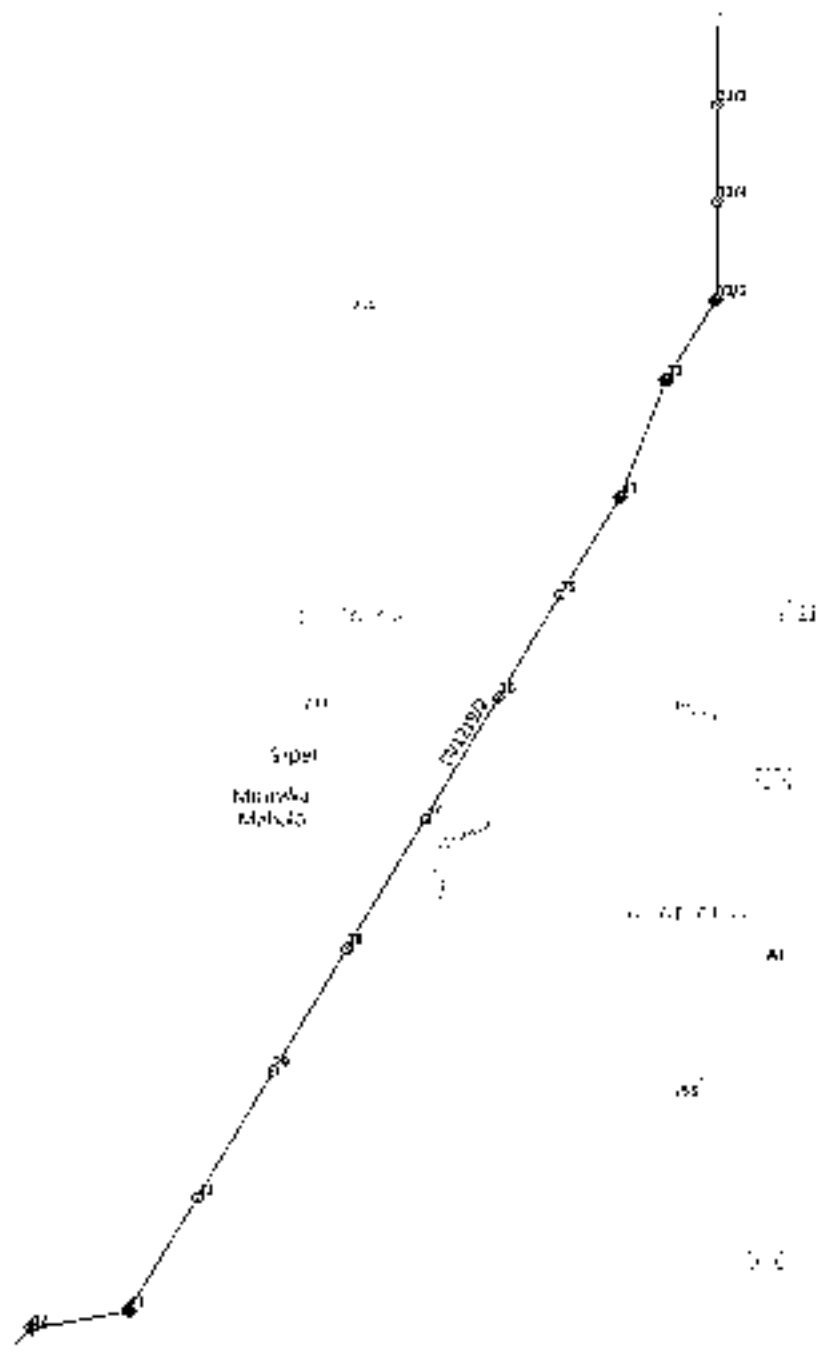
Dangja Lanta

С

Република Србија
МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА
И ЕНЕРГЕТИКЕ
Немањина 22-26
11000 Београд

Број: 130-00-УТД-003-296/2019-004
Датум: 25. 03. 2019

Предмет: Издавање услова за потребе израде Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

На основу вашег захтева број 350-01-00008/2019-06 од 20.03.2019. године, који је код нас заведен дана 21.03.2019. године под бројем ДТЕХ-011414 и достављене документације (Одлука о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица као и Плански обухват у електронском облику), обавештавамо вас да смо на захтев у вези Издавања услова за потребе израде Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, одговорили Општинској управи Општине Сурдулица, условима број 130-00-УТД-003-296/2019-002 од 26.03.2019. године, које вам достављамо у прилогу.

За сва додатна објашњења можете се обратити Сектору за високонапонске водове, Дирекција за техничку подршку преносном систему, Улица војводе Степе 412, 11000 Београд и Александру Куколени на тел. 011/3957-156.

С поштовањем,

Извршни директор за пренос
електричне енергије
Илија Џејетић, дипл. инж. ел.

Копије доставити:

- РЦО Крушевац – ППС Ниш
- Дирекција за техничку подршку преносном систему – Сектор за високонапонске водове

Други оригинал:

- Архива

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Београд
Краља Милана 36

Предмет: Услови и подаци потребни за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица

Веза: Ваш допис број 350-01-00008/2019-06 од 20.03.2019. године

Поштовани,

Обавештавамо Вас да се:

1. на територији у оквирним границама обухвата плана налазе објекти за производњу електричне енергије из надлежности ЈП ЕПС и то:
  - ХЕ Врла 1, инсталисане снаге 48,6 MW. У току је реализација Пројекта реконструкције ХЕ уз замену електромашинске опреме са планираним повећањем снаге на око 50 MW. Планирана је и изградња МХЕ Мала Врла 1 на локацији постојеће ХЕ Врла 1, оквирне снаге око 200 kW.
  - ХЕ Врла 2, инсталисане снаге 24 MW. У току је реализација Пројекта реконструкције ХЕ уз замену електромашинске опреме са планираним повећањем снаге на око 25 MW.
  - ХЕ Врла 3, инсталисане снаге 29,7 MW. У току је реализација Пројекта реконструкције ХЕ уз замену електромашинске опреме са планираним повећањем снаге на око 32 MW.
  - Пумпно-акумулационо постројење "Лисина" које препумпава воду из акумулације Лисина у Власинско језеро за потребе производње електричне енергије у Власинским ХЕ.
  - Мала ХЕ Јелашница, инсталисане снаге 288 kW. У току је реализација Пројекта реконструкције ХЕ са планираним повећањем снаге на око 420 kW.
2. на територији у оквирним границама обухвата плана планира изградња објеката за производњу електричне енергије из надлежности ЈП ЕПС и то:
  - Мала ХЕ Соколовац, на Новоселској реци, инсталисане снаге 1.200 kW, која се налази на к.п. 367/1, К.О. Ново Село, општина Сурдулица.
3. на територији у оквирним границама обухвата плана не налазе објекти за производњу угља из надлежности ЈП ЕПС и да у плановима развоја ЈП ЕПС нису предвиђене активности у вези експлоатације угља.
4. у вези са објектима за дистрибуцију електричне енергије, податке о садашњем стању и плановима развоја електродистрибутивне мреже у оквирним границама обухвата плана, достављамо у прилогу у оквиру Услови Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд.

С поштовањем,

В.Д. ДИРЕКТОРА
Милорад Грчић

Огранак Електродистрибуција Лесковац

ЈП „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“

КАБИНЕТ ДИРЕКТОРА

11000 Београд
ул. Балканска бр.13ОПЕРАТОР ДИСТРИБУЦИОНОГ СИСТЕМА
„ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА“Бр. Д 1001-102973/124.03.2019. год.

БЕОГРАД, МАСАРЖИЊАК 2

ПРЕДМЕТ: Услови и подаци потребни за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Поступајући по захтеву Министарства рударства и енергетике бр. 350-01-00008/2019-06 од 20.03.2019.године, за издавање услова за подручје обухвата Просторног плана на основу одредби Закона о планирању и изградњи („Сл. гл.РС“ бр. 72/09, 81/09-исправка 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14) чл.40 став 1. и чл. 48 став 2, и Правилника о садржини, начину и поступку израде планског документа („Сл. гл.РС“ бр. 64/15) чл.45. став 1 и чл. 47 став 2, издају се

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

За општину Сурдулица: КО Битврћа, Власина Рид, Стојковићева, Округлица, Грознатовци, Драјинци, Клисуре, Ново село, Колуница, Божица, Топли До, Топли Дол, Стразимировци, Мачкатица, Дикава, Дањино Село, Ласкова Бара, Горња Козница, Баџијевце, Дуги Дел, Загужање, Кијевац, Калабовце, Сурдулица, Алакинце, Биновце, Турковица, Дугојница, Доње Романовце, Горње Романовце, Сувојница, Масурица, Вучеделце, Јелашница, Стајковце, Рђавоца, Сухи Дол, Кострошевци, Паља.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Електрична енергија ће се користити за потребе напајања конзума у оквиру граница Просторног плана за напред наведене КО.

2. ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ

2.1. Објекти и мрежа 110 kV

Целокупно конзумно подручје обухваћено Просторним планом напаја се из ТС 110/35/10 kV „Бело Поље“, инсталисане снаге 1x31,5 MVA +1x20 MVA.

Преко овог подручја пролазе далеководи напонског нивоа 110 kV :

- ХЕ „Врла 3“ до ТС 110/35/10 kV „Бело Поље“;
- ХЕ „Врла 3“ до ТС 400/110 kV „Лесковац 2“;

- ХЕ „Врла 3“ до ЕВП „Грделица“.

2.2. Објекти и мрежа 35 kV

На подручју обухваћеном Просторним планом постоје три трафо станице 35/10 kV.

Локације постојећих трафостаница се задржавају са могућношћу проширења до планираних капацитета, а у оквиру постојећих објеката, према табели бр. 1.

ТАБЕЛА бр. 1

Ред. бр.	Назив ТС	Постојећи капацитет [MVA]
1.	ТС 35/10 kV „Промаја“	1,6 + 4
2.	ТС 35/10 kV „Сурдулица 1“	8
3.	ТС 35/10 kV „Сурдулица 2“	4

Преко овог подручја пролазе далеководи напонског нивоа 35 kV и то:

- ХЕ „Врла 3“ – ТС110/35/10 kV „Бело Поље“;
- ХЕ „Врла 3“ – ТС 35/10 kV „Сурдулица1“;
- ХЕ „Врла 3“ – ТС 35/10 kV „Сурдулица2“;
- ТС 35/10 kV „Сурдулица 2“ - ТС110/35/10 kV „Бело Поље“;
- ТС 35/10 kV „Сурдулица 1“ - ТС110/35/10 kV „Бело Поље“;
- ТС 35/10 kV „Сурдулица 2“ - ТС35/10 kV „Промаја“;
- ТС35/10 kV „Промаја“ - ТС35/10 kV „Црна Трава“;
- ТС35/10 kV „Промаја“ - ТС35/10 kV „Лисина“.

2.3. Објекти и мрежа 10 kV

Постојећа мрежа 10 kV се напаја из ТС 35/10 kV („Сурдулица 1“, „Сурдулица 2“, „Бело Поље“ и „Промаја“) и изведена је подземно/надземно на предметном подручју.

Списак ТС 10/0,4 kV на подручју Просторног плана са инсталисаном снагом и типом дат је у табели.

НАЗИВ ТС 10/0,4 kV	ИНСТАЛИСАНА СНАГА [kVA]	ТИП ТС
ТЕСКОВО	50	СТС
ПОЛОМ	50	СТС
ДОЈЧИНОВЦИ	50	СТС
ГАЦИНА	100	СТС
ВОДОВОД	50	СТС
ВОДОЈАЖ	160	СТС
СКИ ЛИФТ	50	СТС
ОМЛАДИНСКО НАСЕЉЕ	250	МБТС
ХОТЕЛ ВЛАСИНА	160	КУЛА
КАМП	160	СТС
ВЛАСИНА РИД	50	СТС
ЉОТИНА	160	СТС
СТРАХИЊИНЦИ	50	СТС
БАНКОВИ	100	СТС
СУРЛИНА	50	СТС
СОКОЛОВА	50	КУЛА
БИТВРЂА 1	100	СТС

БИТВРЂА 2	100	СТС
БИТВРЂА 3	50	СТС
ДАМЊАНИЧЕВА	50	ЛТС
БРАНИШТАРИ	250	КУЛА
ОКРУГЛИЦА	100	КБТС
КРАЈИНИ	50	КУЛА
ДЕЈАНОВА	50	КУЛА
ЏИВИНА	50	СТС
МАКИНА	50	СТС
Г. ТОПЛИ ДОЛ	50	КУЛА
ВЕЛКОВИ	50	СТС
ПЕШКОВА	50	СТС
БОЖИЦА	100	КУЛА
БРАТОВ ДОЛ	50	СТС
РОМАНОВЦИ	50	КУЛА
ВЕЛКИЧЕВА	50	КУЛА
КАРАУЛА ПИОНИР	50	СТС
ДЕДЧИНА	100	СТС
КАРАУЛА ЛИСАЦ	50	СТС
ШЕСТО	50	КУЛА
ОГЊАНОВЦИ	50	СТС
СТОЈКОВИЋЕВА	160	СТС
ЉУБИН ВИКЕНД	50	СТС
ОВЧАРСКЕ ФАРМЕ	160	СТС
ЂУМРУК	100	СТС
СТАНИШИНА	50	СТС
СМУДИЈИНА	50	КУЛА
САВИНЦИ	50	СТС
КОЛУНИЦА	100	СТС
КРВАВИ КАМЕН	50	СТС
БОШЧАГОВА	100	СТС
ЂЕБАПОВА	100	СТС
ГРУБИНА	50	СТС
ТИГ	50	У ОБЈЕКТУ
КЛИСУРА	50	ЗИДАНА
РЕПЕТИТОР	50	СТС
СУХИ ДОЛ	50	КУЛА
КОСТРЕШЕВЦИ 1	50	КУЛА
ПАЉА	100	СТС
КОСТРЕШЕВЦИ 2	50	КУЛА
ДРАИНЦИ	100	КУЛА
БЕГЛИК	100	СТС
ПРЕСЛАП	100	КУЛА
ЈУМКО	100	СТС
СТРЕЗИМИРОВЦИ	50	СТС
ПРЕЛАЗ	50	СТС
ЗАСТАВА ПЕС	400	ТС
ЈАРЧЕВА	50	СТС
ДОЊИ ТОПЛИ ДО	100	СТС
ВАЉАВИЦА	100	СТС
ВРЛА 1	250	КУЛА
ВУЧЕДЕЛЦЕ	50	СТС
ЛИВНИЦА 3		ЛТС
МАШИНСКА РАДИОНИЦА 2		ЛТС
НОВИ ПЕС		У ОБЈЕКТУ
СТАРИ ПЕС		У ОБЈЕКТУ

СТИЛ 1		ЛТС
СТИЛ 2		ЛТС
ДРАГИЦЕ ЖАРКОВИЋ	400	МБТС
ЗИДАР		СТС
ЗВЕЗДА	630	МБТС
ДАЊИНО СЕЛО	100	СТС
ДАЊИН РИД	50	КУЛА
ДИКАВА ЕКОНОМИЈА	50	СТС
ДИКАВА КУЛА	100	КУЛА
ДИКАВА КАРАДАЦИ	50	СТС
ДРУМ	50	СТС
ДУГИ ДЕЛ	50	СТС
ДУКАТ	50	КУЛА
КИЈЕВАЦ	100	КУЛА
КУЧИШЊАК	50	КУЛА
ЛЕСКОВА БАРА	50	СТС
ЛЕБЕТ	50	КУЛА
ЛОВАЧКИ ДОМ	50	СТС
МАЧКАТИЦА ЦРКВА	100	КУЛА
МАЧКАТИЦА ПОПОВИ	50	СТС
МАЧКАТИЦА РУДНИК	50	КУЛА
МАЊАК	100	КУЛА
МРКОВИЦА	50	КУЛА
ГАЛЕНИКА 3, ТЕХНИЧКА ПУМПА		У ОБЈЕКТУ
ГАЛЕНИКА 1		У ОБЈЕКТУ
ГАЛЕНИКА 2		МБТС
ГАЛЕНИКА КУЛА	250	КУЛА
ПЕКАРА	630	МБТС-Б
ЛИВНИЦА 1		ЛТС
ЛИВНИЦА 2		ЛТС
МАШИНСКА РАДИОНИЦА 1		ЛТС
ИНДУКЦИОНЕ ПЕЋИ		ЛТС
ЖАРЕЋА ПЕЋ 1		ЛТС
ЖАРЕЋА ПЕЋ 2		ЛТС
ПЛАЗМА		ЛТС
ЕЛЕКТРОЛУЧНА ПЕЋ	100	ЛТС
МАСУРИЦА РЕКА	100	ЛТС
АЛАКИНЦЕ КУЛА	160	КУЛА
БИНОВЦЕ	160	КУЛА
ДУБРАВА	50	МБТС
ДУГОЈНИЦА	100	КУЛА

КОЗАДЕР	250	КУЛА
МАСУРИЦА КУЛА	160	КУЛА
МЛИНАР	100	СТС-Р
НОВО СЕЛО 1	50	СТС
НОВО СЕЛО 2	50	СТС-Б
НОВО СЕЛО 3	50	СТС-Р
НОВО СЕЛО 4	50	СТС
ПЕПЕЛАРЦЕ	50	СТС
МАСУРИЦА ПРУДИШТЕ	160	ЛТС
СТАДИОН АЛАКИНЦЕ	250	МБТС
СТРУГАРА МАСУРИЦА	100	СТС
СТРУГАРА СУВОЈНИЦА	100	СТС-Р
СУВОЈНИЦА ЦЕНТАР	250	КУЛА
АЛАКИНЦЕ 3 МОСТ	250	МБТС
БЕТОЊЕРКА	100	СТС-Р
ФИЛТЕР СТАНИЦА	100	СТС-Р
ЈУМКО МБТС	630	МБТС
КОШТАНА		МБТС
БАЦИЈЕВЦЕ	100	КУЛА
ГОРЊА КОЗНИЦА	50	СТС
ПИСКАВИЦА СТС	100	СТС-Р
ЗАГУЖАЊЕ 1	320	СТС-Р
ЗАГУЖАЊЕ 2, РИД	160	СТС-Р
ФОС		МБТС
ФАБРИКА ДРВЕТА		У ОБЈЕКТУ
БЕГЛИК	50	СТС
ЗАЈИНА МАХАЛА	50	СТС-Р
ЋЕБАПОВА	50	СТС
ДРАИНЦИ	50	КУЛА
ГРУБИНА	50	СТС-Р
КЛИСУРА	400	КУЛА
КОСТРШЕВЦИ 1, ЦЕНТАР	50	КУЛА
КОСТРШЕВЦИ 2	50	КУЛА
ПАЉА	100	СТС-Р
ПРЕЛАЗ	50	СТС
РЕПЕТИТОР	50	СТС
СМУДИЈИНА	100	КУЛА
СТАНИШИНА	50	СТС-Р
СТРЕЗИМИРОВЦИ	50	СТС
СУХИ ДОЛ	50	КУЛА
ТИГ	50	МБТС

БОЖИЦА	100	КУЛА
БРАНИШТАРИ	250	КУЛА
ДЕДИЧИНА	50	СТС-Р
ДЕЈАНОВА	100	КУЛА
ДАМЈАНЧЕВА	50	ЛТС
ЂУМРУК	100	СТС-Р
ГОРЊИ ТОПЛИ ДОЛ	160	КУЛА
КАРАУЛА ЛИСАЦ	50	СТС
КАРАУЛА ПИОНИР	50	СТС
КОЛУНИЦА	50	СТС-Р
КРАЈИНА	50	КУЛА
КРВАВИ КАМЕН		СТС
ЉУБИН ВИКЕНД	50	СТС-Р
МАКИНА	50	СТС-Р
ОГЊАНОВА	50	СТС-Б
ОВЧАРСКА ФАРМА	160	СТС
ПЕШЧЕВА	50	СТС-Р
РОМАНОВЦИ	50	КУЛА
САВИНЦИ	50	СТС-Р
ШЕСТО	100	КУЛА
ВЛАСИНА СТОЈКОВИЋИ	160	СТС-Р
ВЕЛКИЧЕВА	50	КУЛА
ВЕЛКОВИ	50	СТС-Б
ЏИВИНА	50	СТС-Р
БАНКОВИ	100	СТС-Б
БИТВРЂА 1, БЛИЗНАЦИ	50	СТС-Р
БИТВРЂА 2, ШКОЛА	50	СТС-Б
ГАЦИНА	100	КУЛА
ДОЈЧИНОВИ	50	СТС-Р
ФИЛТЕР СТАНИЦА, ВОДОЈАЖ	160	СТС
ХОТЕЛ ВЛАСИНА	160	КУЛА
КАМП	160	СТС
ЉОТИНА	160	СТС-Р
ОМЛАДИНСКО НАСЕЉЕ	250	МБТС-Б
ПОЛОМ	50	СТС-Б
ШОЈИНА	50	СТС-Р
СОКОЛОВИ	100	КУЛА
ТЕСКОВО	50	СТС
ВЛАСИНА РИД	50	СТС-Б
ВОДОЈАЖ	160	СТС-Р
РОСА		У ОБЈЕКТУ

ОКРУГЛИЦА	100	МБТС
ЗАСТАВА ПЕС	400	МБТС
ДОЊИ ТОПЛИ ДОЛ	100	СТС-Р
ЈАРЧЕВА	50	СТС-Р
ВАТРОГАСНИ ДОМ	630	ЗИДАНА
КОМУНАЛНО	1000	У ОБЈЕКТУ
ПИСКАВИЦА 1	400	ЛТС
ПИСКАВИЦА 2	160	МБТС
РАСАДНИК	400	МБТС
ЛАМЕЛА ВОЈНА	630	У ОБЈЕКТУ
ПИСКАВИЦА 3	250	МБТС
РАВНИШТЕ 1	630	МБТС
АПOTEKA	630	МБТС-Б
ХОТЕЛ	630	У ОБЈЕКТУ
ХОТЕЛ МАРИНКОВИЋ	630+1000	МБТС-Д
ОБДАНИШТЕ 1	630	МБТС-Б
ОБДАНИШТЕ 2	400	МБТС-Б
ОПШТИНА	630	МБТС-Б
ПОШТА	1260	МБТС-Д
ВОЈНА	400	МБТС-Б
ВЕМА	400	МБТС-Б
РАВНИШТЕ 2	250	МБТС-Б
БОЈНА ЧУКА	250	МБТС-Б
БОЛНИЦА	630	КУЛА
КАЛИФЕР		ЛТС
САНАТОРИЈУМ 1	250+400	КУЛА
САНАТОРИЈУМ 2	1000	МБТС-Б
КУГЛАНА	1000	МБТС-Б
ЛАМЕЛА РЕКА	400	У ОБЈЕКТУ
РЕКА	400	ЗИДАНА
СТАДИОН СУРДУЛИЦА	630	МБТС-Б
СУД	400	ЛТС
ЋУРКОВИЦА 1 КУЛА	250	КУЛА
КАМЕНОЛОМ	250	МБТС-Б
ОСНОВНА ШКОЛА ЗМАЈ	400	МБТС-Б
ПАРК	630	МБТС-Б
РАДИЧЕВА БАРА	630	МБТС-Б
ДОЊЕ РОМАНОВЦЕ 1	100	КУЛА
ДОЊЕ РОМАНОВЦЕ 2	100	СТС-Р
ГОРЊЕ РОМАНОВЦЕ	50	КУЛА
МАШИНСИ	50	СТС-Р

МЛАЂИНЦИ	50	КУЛА
ВОЈНА КУЛА	50	КУЛА
ХЛАДЊАЧА	250	МБТС
СУРЛИНИ	50	СТС-Б
ВЛАШКИ ДО		ЛТС
ЂУРКОВИЦА 2 СТС	160	СТС-Р
МЕТЛИКЕ	50	СТС-Р
ЦРЕШЊА РЕПЕТИТОР	250	СТС-Р
ВАЉАВИЦА	100	СТС
ЗАГУЖАЊЕ 3		СТС
ВУЧАДЕЛЦЕ	50	СТС
СТРАХИЊИНЦИ		СТС

2.4. Обновљиви извори електричне енергије

Подручје обухваћено Просторним планом пружа изузетан потенцијал за изградњу нових МХЕ, па у Просторни план треба уврстити ове чињенице

2.5. Концепција НН мреже

За изградњу нове мреже применити следећу концепцију:

- задржати постојећу концепцију НН мреже;
- прикључење објеката извршити према Техничким препорукама ТП бр.13 и ТП бр.13а ЕД Србије;
- Потрошаче са већим оптерећењем прикључити директно у ТС одговарајућим кабловима.

2.6. Проблеми у напајању

- 10 kV:
  - радијално напајање већег броја ТС 10/0,4 kV изван градског подручја;
  - излазак из погона појединих водова због старости;
  - велике дужине појединих далековада;
  - неприступачан терен (претежно брдско планински).

Изградњом нових водова у циљу омогућења двостраног напајања ТС 10/0,4 kV, реконструкцијом постојећих далековада и увођењем система даљинског управљања, решиће се проблеми у напајању.

2.7. Циљеви у даљем развоју електроенергетског система

Главни циљеви у даљем развоју електроенергетског система на подручју обухваћеним Просторним планом су:

- изградња нових ТС 10/0,4 kV ради побољшања напонских прилика и смањења губитака;
- реконструкција постојећих водова 10 kV;
- уградња аутоматских *recloser*-а на местима прелаза градске у сеоску 10 kV мрежу ради спречавања преношења кварова унутар 10 kV мреже у граду;
- аутоматизација 10 kV мреже;
- изградња обновљивих извора електричне енергије (претежно малих хидроелектрана).

3. ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Основни циљеви развоја енергетске инфраструктуре су:

1. Обезбеђивање довољног, сигурног, квалитетног и економичног снабдевања електричном енергијом свих потрошача;
2. Развој и коришћење нових и обновљивих извора енергије;
3. Повећање енергетске ефикасности код производње, дистрибуције и потрошње енергије, доношењем и обавезном применом стандарда енергетске ефикасности, економских инструмената и организационих мера;
4. Интензивирање истраживања свих енергетских потенцијала у циљу проналажења нових резерви и њиховог ефикасног коришћења;
5. Заштита планираних коридора енергетске инфраструктуре.

4. ОСТАЛИ УСЛОВИ

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетских објеката (ЕЕО), супротно закону, техничким и другим прописима не могу се градити објекти, изводити други радови, нити засађивати дрвеће и друго растиње. Заштитни појас за надземне ЕЕО, подземне ЕЕО и трансформаторске станице на отвореном дефинисан је чланом 218. Закона о енергетици („Службени гласник РС“ број 145/14). Заштитни појас за надземне електроенергетске водове са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине:

- За напонски ниво 1кV до 35кV – за голе проводнике 10метара,
- За напонски ниво 35кV – 15 метара,
- За напонски ниво 110кV– 25метара.

4.1. Обавеза инвеститора је да обезбеди сву неопходну документацију, сагласности и одговарајуће дозволе.

4.2. У фази издавања Локацијских услова надлежна градска управа је, на захтев заинтересоване странке, у обавези да затражи издавање техничких услова ради дефинисања начина прикључења објеката на дистрибутивни електроенергетски систем.

5. РОК ВАЖНОСТИ И СВРХА ИЗДАВАЊА

Ови технички услови могу се користити искључиво у сврху израде Просторног плана Општине Сурдулица и у друге сврхе се не могу користити.

Доставити:

1. Наслову;
2. Служби за енергетику;
3. Архиви.

Овлашћено лице

Душан Анђелковић, дипл. инж. ел.
по Одлуци број 00.000-08.01-366930/1-
18 од 12.12.2018. године

Својеручно
Сурдулица

М.П.

Република Србија

Министарство рударства и енергетике
Сектор за нафту и гас

Славка Петровић, саветник

Краља Мелана бр. 38
11000 Београд

216343-2019
NIS БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

Функција за односе са државним
органима и корпоративне
комуникације

Број: AL-410000/11-20/MSI
Датум: 20.03.2019

ПРЕДМЕТ: Достављање података и услова за израду Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица

Поштована госпођо Петровић,

У складу са захтевом Министарства рударства и енергетике бр. 350-01-00008/2019-06 од 22.03.2019. године, сагласно одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014 и 83/2018), НИС а.д. Нови Сад доставља следеће:

Увидом у достављену документацију утврђено је да, на подручју измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, НИС а.д. Нови Сад не изводи и не планира да изводи геолошке истражне радове нафте и гаса, као и да има један објекат инфраструктуре – станицу за снабдевање горивом моторних возила (бензенску станицу) ССГ „Сурдулица” на хат. парц. број 3707 КО Сурдулица. Наведена ССГ је активна и као такву је у Плану потребно задржати.

За све додатне информације можете контактирати Функцију за односе са државним органима и корпоративне комуникације, телефон: +381 11 205 86 59, e-mail: for@nis.eu

С поштовањем,

Заменик Генералног директора
Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације
НИС а.д. Нови Сад

Вукоб Смрнов

MSI

НИС а.д. Нови Сад
Карађорђевог фронта 14,
21000 Нови Сад
Тел: +381 21 481 1111
ofis@nis.eu
www.nis.eu

ПИБ: 10400130
Матични број: 200900019

Основне пословне друштво: ПИБ 19830000 у складу са уговором, уписано у јавном
Републичком привредном субвенцијском регистру: БД 00142/2010

Валутна јединица а.д. Нови Сад
БИБ: 10000010-03
Београд Београд а.д. Београд
160-90711-38

34-11.00.01-072 верзија 1.2

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И
ЕНЕРГЕТИКЕ
Немањина 22-26
11000 Београд

Ваш број: _____

Наш број: 0101/1162

Датум: 27.3.2019
29. MAR 2019

Предмет: Услови за израду Измена и допуна просторног плана општине Сурдулица

Поштовани господине Министре,

Поводом захтева за издавање услова за израду Измена и допуна просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо Вас:

ЈП "Србијагас" у подручју измена и допуна нема израђених гасовода и гасоводних објеката, те стога нема посебне услове за заштиту постојећих гасовода који би требало да буду садржани у предметној планској документацији.

С обзиром на то да ће се даљом изградњом транспортног гасовода Лесковица – Врање – Бујановац • Прешено омогућити гасификацију наведеног подручја, потребно је у оквиру Просторног плана општине Сурдулица, предвидети изградњу:

- дистрибутивних гасовода МОР 16 bar,
мерно регулационих станица за потребе широке потрошње и већих потрошача.
- дистрибутивне гасоводне мреже од полиетиленских цеви МОР 4 bar ,
- гасних прикључака (у текстуалном делу плана) са мерним местима код потрошача.

Текст просторног плана и правила грађења потребно је ускладити са:

- Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 086/2015).

Наведене правилнике користити и за дефинисање правила грађења гасних инсталација.

Рок важности овог документа је годину дана од дана његовог издавања.

С поштовањем,

ЈП СРБИЈАГАС
Генерални директор

Душан Бајчевић

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

 Транснафта
www.transnafta.rs

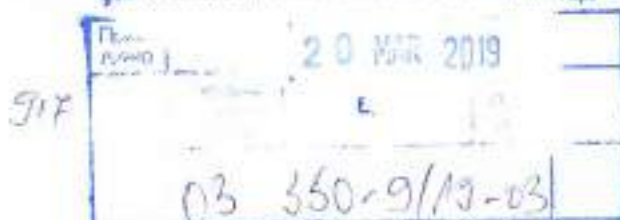
Ул. Краља Петра Првог бр. 1
17 530 Сурдулица

Ваш број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019.

Наш број: 2834/17-2019

Датум: 18.03.2019

с.с.

Предмет : Издавање услова и података за потребе израде Измене и допуне Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Поштовани,

У вези са захтевом за издавање услова и података који су од значаја за израду Измене и допуне Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, обавештавамо Вас да ЈП ТРАНСНАФТА Панчево на предметном подручју нема изграђених објеката, а према тренутној ситуацији нема у плану ни изградњу нових објеката у складу са делатношћу за коју је регистрована (складиштење и транспорт сирове нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима).

За додатне информације стојимо Вам на услузи.

С поштовањем,

Директор ЈП Транснафта
Томислав Бастић
Томислав Бастић

Доставити :

1. Наслову
2. Функцији за инвестиције
3. Архиви

Транснафта ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА И ДЕРИВАТА НАФТЕ ПРОДУКТОВОДИМА

25000 Панчево
Змај Јовина бр. 1
Тел: 013/353-864
Факс: 013/353-864

26000 Панчево
Спалњестарчевана бр. 199
Тел: 013/357-907
Факс: 013/357-907

11000 Београд
Брнчановићева бр. 2
Тел: 011/2459-191
Факс: 011/2459-430

21000 Нови Сад
Грчешколовска бр. 7
Тел: 021/524-622
Факс: 021/524-084

21000 Нови Сад
Пут Шаришког одреда бр. 8
Тел: 021/421-297
Факс: 021/452-461

1

„YUGOROSGAZ“ a.d.

Број 4/Н-115

Датум 20.03.2019

ЈУГОРОСГАЗ

Предузеће за изградњу гасоводних система,
транспорт и промет природног гаса а.д.

Београд

ЮГОРОСГАЗ

Предприятие по строительству газопроводных
систем, транспорту и торговле природным газом а.о.

Република Србија
Општинска управа
Општина Сурдулица
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Ул. Краља Петра I бр.1
17530 Сурдулица

Услуга за издавање и примопредају докумената, Сурдулица

223

Примљено	21 MAR 2019
E	
03 350-9/19-43	

Предмет: Услови за израду пројектне документације - израда Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Према вашем захтеву број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. достављамо вам

УСЛОВЕ

за израду пројектне документације - израда Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица:

- Према приложеној ситуацији (обележени део на вашем захтеву) „ЈУГОРОСГАЗ“ а.д. нема изведену као ни пројектовану гасоводну мрежу.
- Рок услова је годину дана од дана издавања
- За евентуална обавештења можете се обратити „ЈУГОРОСГАЗ“-у.
Контакт телефон: 018 4285940

С поштовашњем

У Нишу, 19.03.2019.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ
11050 Београд, Војводе Тоше бр. 31
Тел. ++381 11 3045280 - Факс ++381 11 3045281
E-mail: czrs@czrs.gov.rs
Бр. 350-01-4/1/2019-01
Београд, 18.03.2019.

Услуге Контакт центар општине, управе општ. Сурдулица

Примљено	21 MAR 2019
Е	
225	03 350-9/19-03

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Краља Петра Првог бр.1
17530 Сурдулица

Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине
Сурдулица

Вежа: Ваш акт број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

Поштовани,

На основу вашег захтева за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица,
обавештавамо вас о следећем:

У евиденцији Центра за разминирање у оквирним границама Просторног плана,
не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним
средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном
муницијом.

Међутим, полазећи од чињенице да су се на територији Републике Србије
током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих
интензитета, скрећемо пажњу на обавезу израде процене ризика, приликом
извођења земљаних радова, на могуће постојање неексплодираних убојних
средстава, сагласно позитивним прописима који се односе на безбедност и
здравље на раду.

Посебно указујемо на одредбу из Правилника о заштити на раду при извођењу
грађевинских радова („Службени гласник РС“, број 53/97), према којој: кад се
земљани радови изводе на старим ратним поприштима, пре почетка радова
проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних
предмета и материја.

С поштовањем,

в.д. директора
Јовица Симончић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ
11050 Београд, Војводе Тоше бр. 31
Тел. ++381 11 3045280 - Факс ++381 11 3045281
E-mail: czrs@czrs.gov.rs
Бр. 350-01-4/1/2019-01
Београд, 18.03.2019.

Услуге Контакт центар општине, управе општ. Сурдулица

Получено	21 MAR 2019
Број	03 350-9/19-03

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Краља Петра Првог бр.1
17530 Сурдулица

Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине
Сурдулица

Вежа: Ваш акт број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

Поштовани,

На основу вашег захтева за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица,
обавештавамо вас о следећем:

У евиденцији Центра за разминирање у оквирним границама Просторног плана,
не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним
средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном
муницијом.

Међутим, полазећи од чињенице да су се на територији Републике Србије
током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих
интензитета, скрећемо пажњу на обавезу израде процене ризика, приликом
извођења земљаних радова, на могуће постојање неексплодираних убојних
средстава, сагласно позитивним прописима који се односе на безбедност и
здравље на раду.

Посебно указујемо на одредбу из Правилника о заштити на раду при извођењу
грађевинских радова („Службени гласник РС“, број 53/97), према којој: кад се
земљани радови изводе на старим ратним поприштима, пре почетка радова
проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних
предмета и материја.

С поштовањем,

в.д. директора
Јовица Симирскић

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ
ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ
„ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“
БЕОГРАД

11000 БЕОГРАД, Немањина 6, МБ: 21127094, ПИБ: 109108420, Текући рачун: 205-222959-26, Поштоматски факс 166
Тел.: +(381 11) 36 18 463 ЖАТ: 330, Е-mail: milan.maksimovic@srbrail.rs

Број: 2/2019-406

Дана: 22.03.2019

Усклађеност просторног плана општине Сурдулица

Примљено	25 MAR 2019
03	350-9/19

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

Ул. Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица

ПРЕДМЕТ: Услови „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за потребе израде
Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица

Примили смо ваш захтев број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године у коме тражите
услове "Инфраструктура железнице Србије" а.д. за потребе израде Измена и допуна
усклађеног Просторног плана општине Сурдулица.

На основу разматрања достављеног материјала, констатовали смо да се предметно
планско подручје налази изван заштитног пружног појаса постојеће магистралне
једноколосечне електрифициране железничке пруге Београд – Младеновац – Лапово – Ниш
– Прешево – државна граница – (Табановци), као и планираних железничких пруга, тако да
немамо посебних услова за израду Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине
Сурдулица.

**ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР
ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ
ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ**

Милан Максимовић, дип.л.инж.саоб.

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ
ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ
„ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“
БЕОГРАД

11000 БЕОГРАД, Немањина 6, МБ: 21127094, ПИБ: 109108420, Текући рачун: 205-222959-26, Поштоматски број 166
Тел.: +(381 11) 36 18 463 ЖАТ: 330. Е-mail: milan.maksimovic@srb Rail.rs

Број: 2/2019-406

Дана: 22.03.2019

Усклађеност просторног плана општине Сурдулица

Прилог Л-149	25 MAR 2019
03	350-9/19

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

Ул. Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица

ПРЕДМЕТ: Услови „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за потребе израде
Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица

Примили смо ваш захтев број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године у коме тражите
услове "Инфраструктура железнице Србије" а.д. за потребе израде Измена и допуна
усклађеног Просторног плана општине Сурдулица.

На основу разматрања достављеног материјала, констатовали смо да се предметно
планско подручје налази изван заштитног пружног појаса постојеће магистралне
једноколосечне електрифициране железничке пруге Београд – Младеновац – Лапово – Ниш
– Прешево – државна граница – (Табановци), као и планираних железничких пруга, тако да
немамо посебних услова за израду Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине
Сурдулица.

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР
ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ
ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ

Милан Максимовић, дип.л.инж.саоб.

Република Србија
Министарство грађевинарства,
саобраћаја и инфраструктуре
Дирекција за водне путеве
Београд, Француска 9
Број: 11/22-2
Датум: 21.03.2019. године

Услуга: **Услуга за издавање дозвола за изградњу и коришћење водних путева**

При- љубно	26 MAR 2019
03	350-9/19-03
	953

Општинска управа општине Сурдулица
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске
и имовинско-правне послове

Краља Петра I, бр. 1
17530 Сурдулица

Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна
Усклађеног просторног плана општине Сурдулица
Вежа: Ваш број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

Поштовани,

Поводом вашег захтева (број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године), који сте нам упутили
ради доставе услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног
просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо вас да је Дирекција за водне
путеве обавештење о својој ненадлежности (допис број 11/22-1 од 21.03.2019. године),
као и комплетан поднесак проследила Министарству грађевинарства, саобраћаја и
инфраструктуре - Сектору за водни саобраћај и безбедност пловидбе (Немањина 22-26,
Београд), на даље поступање.

С поштовањем,

Доставити:

- Именованом
- Групи 2/2
- Архиви

В.Д. ДИРЕКТОР

Љубиша Михајловић

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
„ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД

Република Србија
Општинска управа
Општине Сурдулица
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица

Број: 130-00-UTD-003-296/2019-003

Датум: 25. 03. 2019

Предмет: Издавање услова за потребе израде Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

На основу вашег захтева број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, који је код нас заведен дана 18.03.2019. године под бројем ДТЕХ-10788, и достављене документације (плански обухват и Одлука о изради измена и допуна Плана у дигиталном облику), обавештавамо вас да се трасе далековода:

1. 400 kV бр. 461 ТС Лесковац 2 - ТС Врање 4,
2. 110 kV бр. 140 ХЕ Врла 1 - граница/ТС Брезник,
3. 110 kV бр. 1123/1 ХЕ Врла 1 - Чвор Лисина,
4. 110 kV бр. 153 ХЕ Врла 3 - ТС Врање 1,
5. 110 kV бр. 1219/1 ХЕ Врла 3 - ТС Владичин Хан,
6. 110 kV бр. 113/5 ЕВП Грделица - ХЕ Врла 3,
7. 110 kV бр. 1113 ТС Лесковац 2 - ХЕ Врла 3 и
8. 110 kV бр. 1210 ТС Бело Поље - ХЕ Врла 3,

који су у власништву "Електромрежа Србије" А. Д., једним својим делом укрштају са обухватом предметне измене и допуне плана (ситуацију достављамо у прилогу).

У непосредној близини обухвата предметне измене и допуне плана, налазе се трасе далековода:

1. 110 kV бр. 1182 ТС Босилеград - Чвор Лисина и
2. 110 kV бр. 1219/2 ТС Владичин Хан - ТС Врање 4,

који су у власништву "Електромрежа Србије" А. Д. (ситуацију достављамо у прилогу).

Према Плану инвестиција и Плану развоја преносног система за период од 2019. године до 2028. године планирана је реконструкција далековода 110 kV бр. 113/5 ЕВП Грделица - ХЕ Врла 3.

С обзиром на горе поменуте околности обавештавамо вас да је свака градња испод или у близини далековода условљена:

„Законом о енергетици“ („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014),
„Законом о планирању и изградњи“ („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС и 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014 и 83/2018),
„Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ („Сл. лист СФРЈ“ број 65 из 1988. год.; „Сл. лист СРЈ“ број 18 из 1992. год.),

„Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V“ („Сл. лист СФРЈ“ број 4/74),

„Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V“ („Сл. лист СРЈ“ број 61/95),

„Законом о заштити од нејонизујућих зрачења“ („Сл. гласник РС“ број 36/2009) са припадајућим правилницима, од којих посебно издвајамо: „Правилник о границама нејонизујућим зрачењима“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009) и „Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009), „SRPS N.C0.105 Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења“ („Сл. лист СФРЈ“ број 68/86),

„SRPS N.C0.101 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од опасности“,

„SRPS N.C0.102 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од сметњи“ (Сл. лист СФРЈ број 68/86), као и

„SRPS N.C0.104 – Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења“ (Сл. лист СФРЈ број 49/83).

У случају градње испод или у близини далековода, потребна је сагласност ЕМС АД при чему важе следећи услови:

- Сагласност би се дала на Елаборат који Инвеститор планираних објеката треба да обезбеди, у коме је дат тачан однос далековода и објеката чија је изградња планирана, уз задовољење горе поменутих прописа и закона и исти може израдити пројектна организација која је овлашћена за те послове. Трошкови израде Елабората падају у целости на терет Инвеститора планираних објеката.
- Приликом израде Елабората прорачуне сигурносних висина и удаљености урадити за температуру проводника од +80°C, за случај да постоје надземни делови, у складу са техничким упутством ТУ-ДВ-04. За израду Елабората користити податке из пројектне документације далековода које вам на захтев достављамо, као и податке добијене на терену геодетским снимањем који се обављају о трошку Инвеститора планираних објеката.
- Елаборат доставити у минимално три примерка (два примерка остају у трајном власништву ЕМС АД), као и у дигиталној форми.
- У Елаборату приказати евентуалне радове који су потребни да би се међусобни однос ускладио са прописима.

У складу са чланом 218. Закона о енергетици („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014) обавештавамо вас да заштитни појас далековода износи 25 m са обе стране далековода напонског нивоа 110 kV од крајњег фазног проводника и 30 m са обе стране далековода напонског нивоа 400 kV од крајњег фазног проводника.

Претходно наведени услови важе приликом израде Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода, при чему је потребно:

- 1) Уцртати положаје планиране инфраструктуре у односу на далеководе и проверити њихов однос и усклађеност у складу са горе наведеним условима и законско техничком регулативом, и дати закључак да ли је испоштовано захтевано са евентуалним предлогом мера за усклађивање.

У зонама повећане осетљивости Елаборатом морају бити прорачунате и вредности нивоа електромагнетног поља и извршена провера њихове усклађености са законском регулативом. По изградњи објекта (пре добијања употребне дозволе) потребно је да Инвеститор објекта достави А.Д. „Електроурежа Србије“ извештај о првим испитивањима јачине електричног поља и магнетне индукције од стране овлашћене лабораторије (правног лица) за испитивање нејонизујућег зрачења која је овлашћена од стране надлежног Министарства, чиме би се додатно проверили резултати добијени прорачуном у Елаборату, односно да ли је задовољен члан 5 „Правилник о границама нејонизујућим зрачењима“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009).

- 2) Анализирати индуктивни и галвански утицај на потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала.
- 3) Анализирати индуктивни утицај на потенцијалне планиране телекомуникационе водове (нема потребе да се ради у случају да се користе оптички каблови).

Напомена: Елаборатом мора бити обрађена изградња комплетне инфраструктуре (јавне расвете, саобраћајница, водовод и канализација, топоводи, дистрибутивна мрежа, озелењавање и др.). Такође је неопходно да се у елаборату дефинишу безбедносне мере приликом извођења радова и експлоатације објеката.

У близини далековода, а ван заштитног појаса, потребно је размотрити могућност градње планираних објеката у зависности од индуктивног утицаја на:

- потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала и
- потенцијалне планиране телекомуникационе водове (нема потребе да се ради у случају да се користе оптички каблови).

Предвидети мере попут сопствених и колективних средстава заштите, галванских уметака чији је изолациони ниво виши од граничних вредности утицаја, изоловање надземних делова пластичним омотачима и слично.

Уколико постоје метални цевоводи, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати индуктивни утицај на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода. Индуктивни утицај, у зависности од специфичне отпорности тла и насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 3000 m од осе далековода, у случају градње телекомуникационих водова.

У случају да се из Елабората утврди колизија далековода и планираних објеката са пратећом инфраструктуром и уколико се утврди јавни (општи) интерес планираног објекта и достави налог мера за измештање (реконструкцију или адаптацију) од стране надлежних органа, потребно је да се:

- Приступи склапању Уговора о пословно-техничкој сарадњи ради регулисања међусобних права и обавеза између "Електро mreжа Србије" А. Д. и свих релевантних правних субјеката у реализацији пројекта адаптације или реконструкције далековода, у складу са „Законом о енергетици“ („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014) и „Законом о планирању и изградњи“ („Сл. гласник РС“ број 72/2009, 81/2009-исправка, 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС и 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014 и 145/2014).
- О трошку Инвеститора планираних објеката, а на бази пројектих задатака усвојених на Стручном панелу за пројектно техничку документацију "Електро mreжа Србије" А. Д., уради техничка документација за адаптацију или реконструкцију и достави "Електро mreжа Србије" А. Д. на сагласност.
- О трошку Инвеститора планираних објеката, евентуална адаптација или реконструкција далековода (односно отклањање свих колизија констатованих Елаборатом) изврши пре почетка било каквих радова на планираним објектима у непосредној близини далековода.
- Пре почетка било каквих радова у близини далековода о томе обавесте представници "Електро mreжа Србије" А. Д.

Наша препорука је да се било који објекат, планира ван заштитног појаса далековода како би се избегла изградња Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода и евентуална адаптација или реконструкција далековода. Такође, наша препорука је и да минимално растојање планираних објеката, пратеће инфраструктуре и инсталација, од било ког дела стуба далековода буде 12 m, што не искључује потребу за Елаборатом.

Остали општи технички услови:

- Приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, односно 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV.
- Испод и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, односно на мање од 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV, као и у случају пада дрвета.
- Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5 m од проводника далековода напонског нивоа 110 kV, односно на мање од 7 m од проводника далековода напонског нивоа 400 kV.
- Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода.
- Прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.
- Нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.
- Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода и око стубова далековода се не сме насипати.
- Све металне инсталације (електро-инсталације, грејање и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.
- Делови цевовода кроз које се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30 m од најистуренијих делова далековода под напоном.

Уобичајена је пракса да се у постојећим коридорима далековода могу изводити санације, адаптације и реконструкције, ако то у будућности због потреба интервенција и ревитализација електроенергетског система буде неопходно, а не може бити сагледано у овом часу.

Важност предметних услова је две године од датума издавања или краће уколико дође до промене законских регулатива и прописа. Након истека овог рока подносилац захтева је дужан да тражи обнову важности истих.

За сва додатна објашњења можете се обратити Сектору за високонапонске водове, Дирекција за техничку подршку преносном систему, Улица војводе Степе 412, 11000 Београд и Александру Куколечи на тел. 011/3957-156.

С поштовањем,

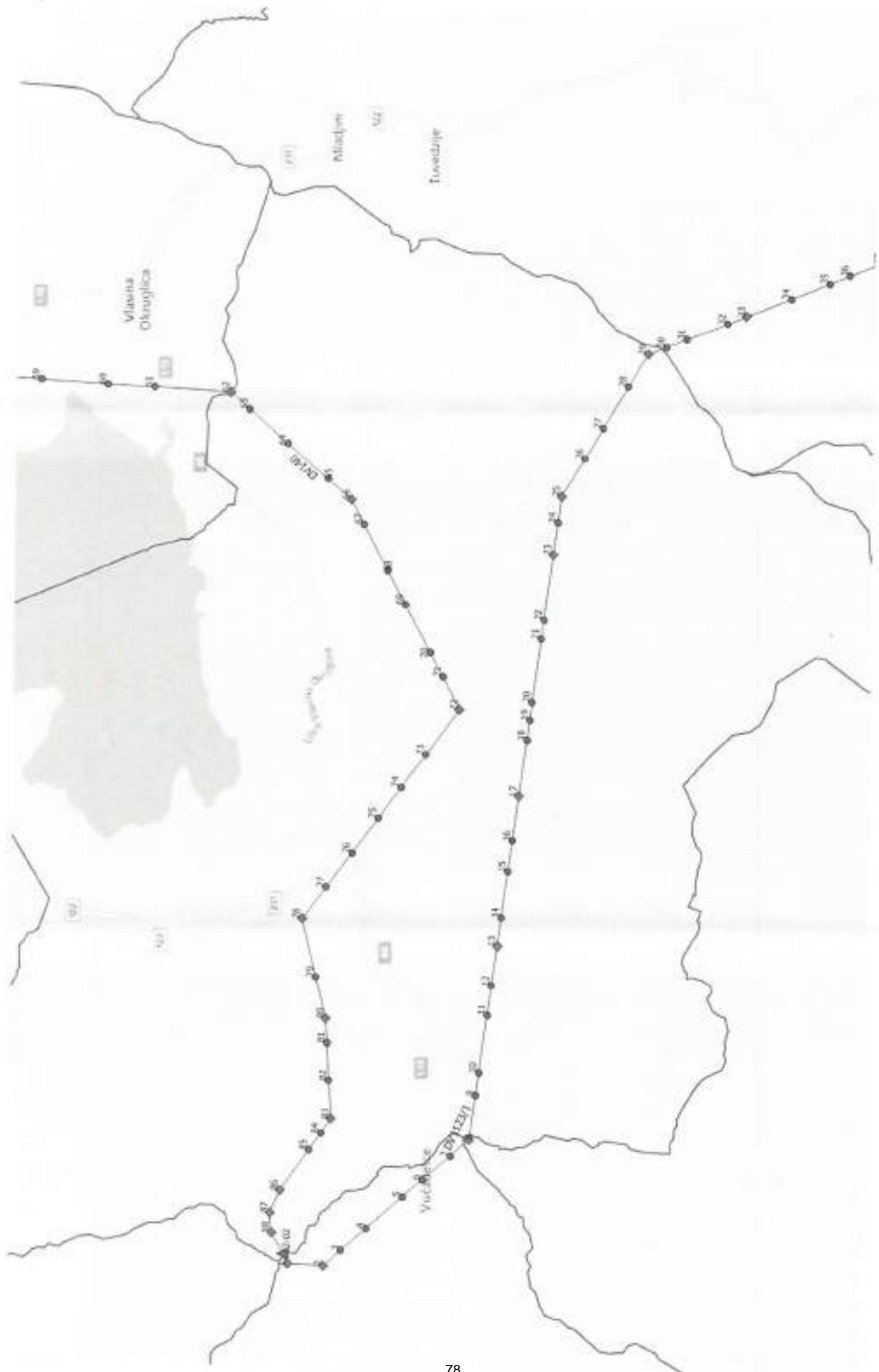
Извршни директор за пренос
електричне енергије

Илија Цвијетић, дипл. инж. електр.

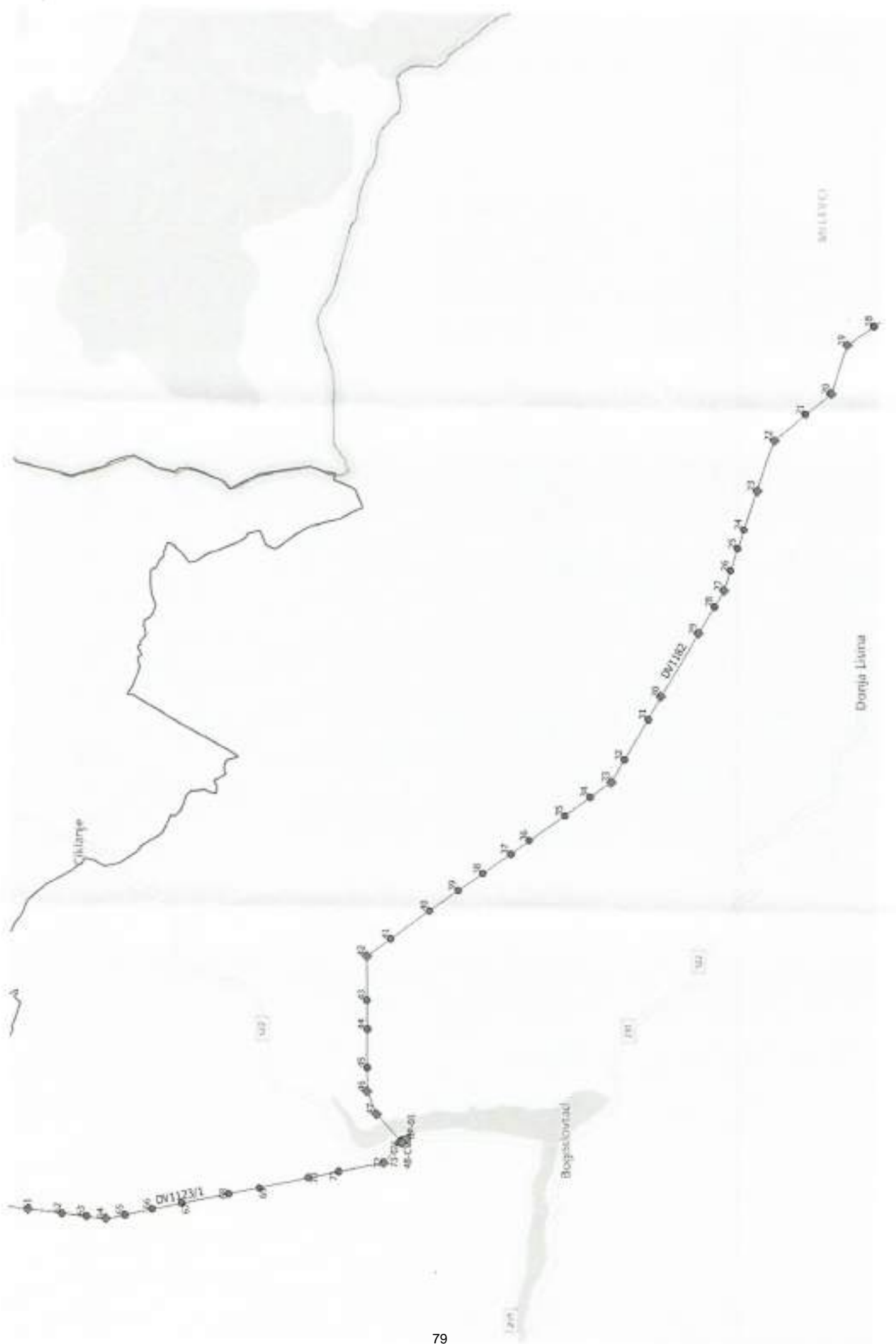
Прилог: као у тексту

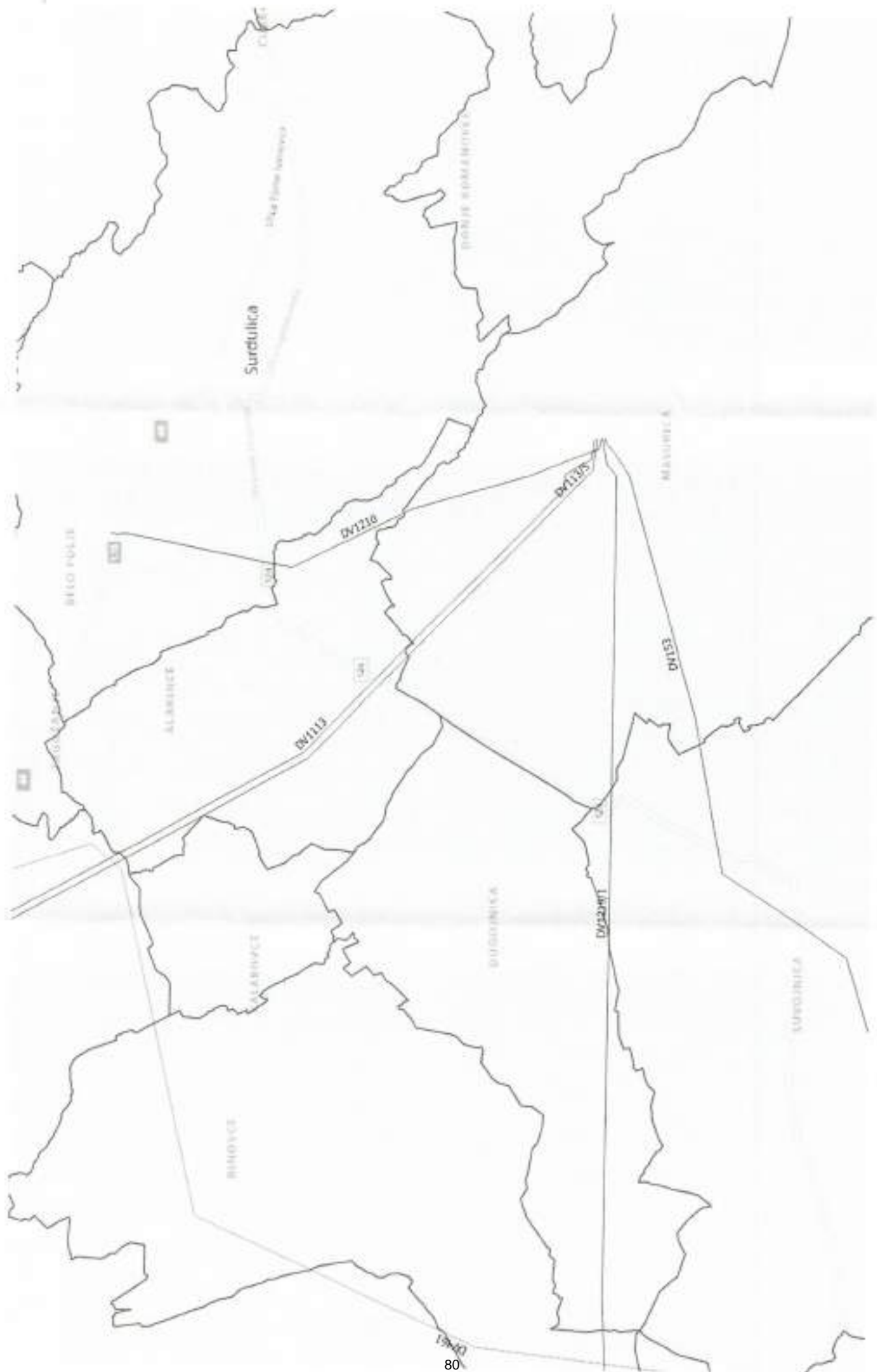
Копије доставити:

- Центар за развој
  - Центар за инвестиције
  - РЦО Крушевац – ППС Ниш
  - Дирекција за техничку подршку преносном систему – Сектор за високонапонске водове
- Други оригинал:
- Архива

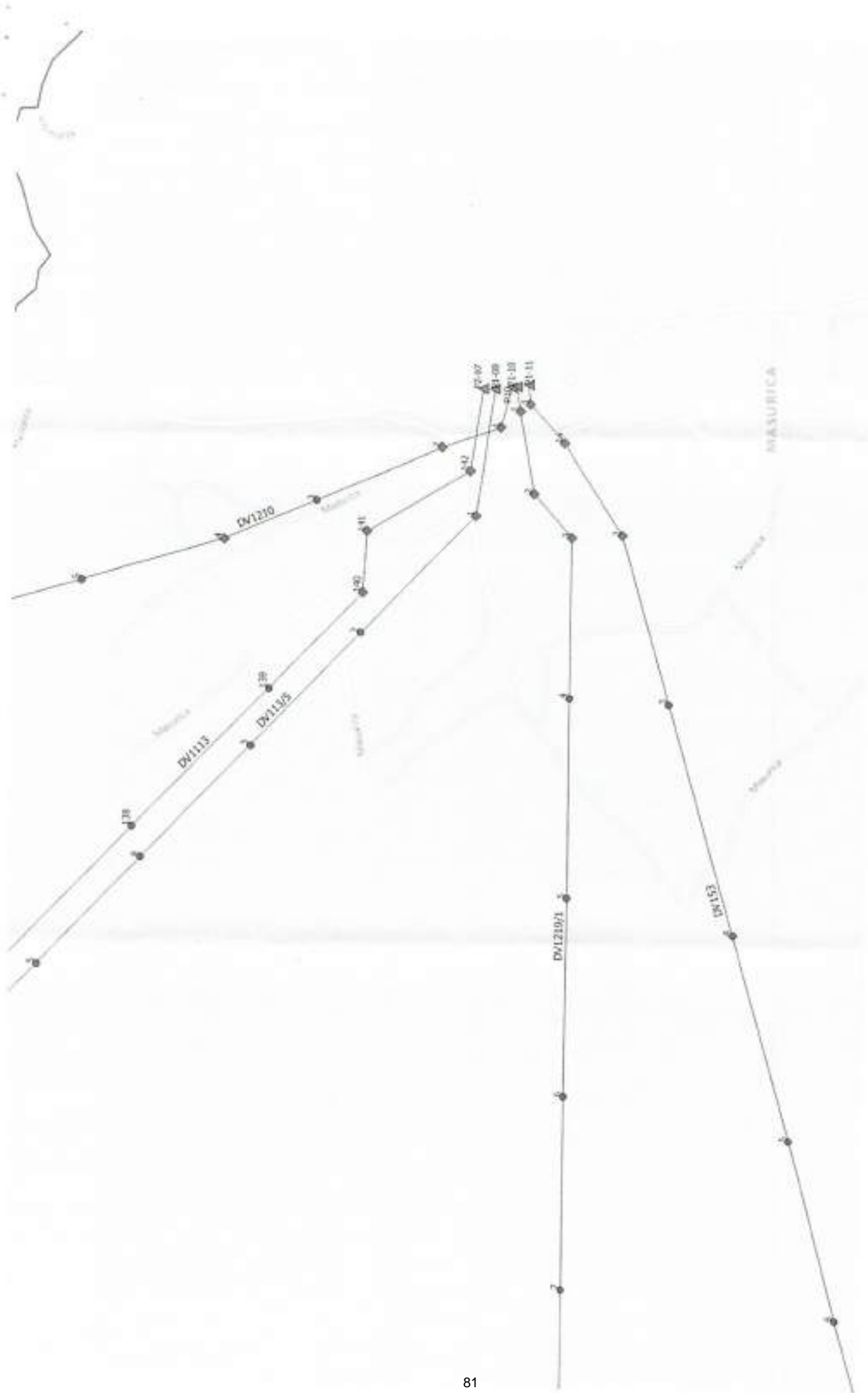

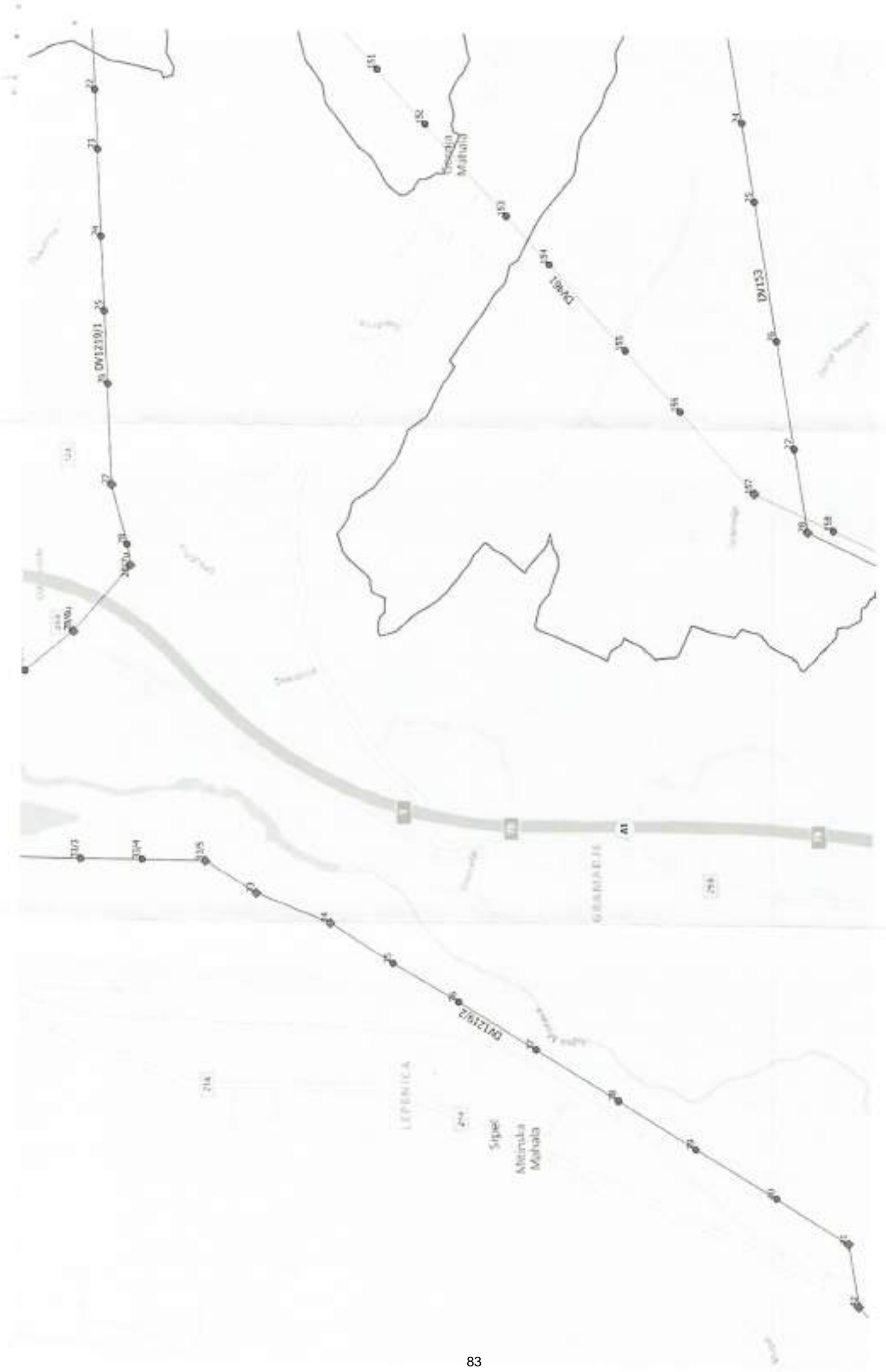

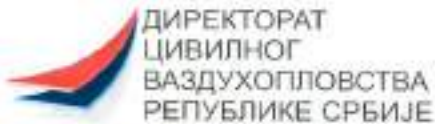

ДИРЕКТОРАТ
ЦИВИЛНОГ
ВАЗДУХОПЛОВСТВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

413-09-0057/2019-0002

25 MAR 2019

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне
послове

Услуга пријема поштом: урбанизам, Сурдулица

Примљено	01 APR 2019
Број	03
Серија	350-9/19

1036

17530 Сурдулица
Краља Петра Првог бр. 1

Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Вежа: Ваш допис број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, заведен у Директорату цивилног ваздухопловства РС под бројем 4/3-09-0057/2019-0001 од 15.03.2019. године

Поштовани,

У вези са Вашим дописом број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године у коме тражите доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, обавештавамо Вас о следећем:

1. Унутар граница обухвата предметног Плана не налазе се објекти од значаја за цивилни ваздушни саобраћај, тако да Директорат цивилног ваздухопловства РС нема посебне услове за потребе израде предметног Плана.

2. У складу са чланом 117. Закона о ваздушном саобраћају („Сл.гласник РС“, бр.73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др.закон и 83/18) за изградњу или постављање објеката, инсталација и уређаја на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја мора да се прибави сагласност Директората.

3. У складу са чланом 119. Закона о ваздушном саобраћају („Сл.гласник РС“, бр.73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др.закон и 83/18) за изградњу или постављање објеката, инсталација и уређаја на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на рад радио-уређаја који се користе у ваздушној пловидби, мора да се прибави сагласност Директората.

С поштовањем,

Достављено.
-Наслову
-ДИВ-у
-а/а

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА
Златко Мишчевић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД
СЕКТОР ЗА ИНФОРМАТИКУ И КОМУНИКАЦИОНЕ
ТЕХНОЛОГИЈЕ

05 број: 95-34/2019
Датум: 26.03.2019. године
Булевар војводе Мишића 39
Београд
телефон/телефакс: 011/2650-886, 715-2611

Упутство за коришћење општег упитника општине Сурдулица

Пријемљено	01 APR 2019
	Е.
103f	03, 350-9/19

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове

Краља Петра Првог 1
17530 Сурдулица

ПРЕДМЕТ: Подаци по захтеву Број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

У складу са Вашим захтевом Број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године достављамо Вам податке о статистичким круговима за подручје општине Сурдулица.

Наведени подаци издају се без наплате таксе сходно члану 40. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013- одлука УС, 132/2014, 145/2014 и 83/2018).

Наведени подаци издају се без наплате таксе сходно члану 18. Закона о републичким административним таксама таксама ("Службени гласник РС", бр. бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 35/10, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17, 113/17, 3/18 и 50/18).

Прилог:

- CD са подацима.

С поштовањем,

Припремила: Босна Петковић
Парафирала: Нада Тадић

В.Д. ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА

Данка Гарић, струковни мастер, инж. геодезије

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
RATEL
РЕГУЛАТОРНА АГЕНЦИЈА ЗА
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

1-01-3491-97/19-1

000168460195

000168460195 Општина Сурдулица, ул. Краља Петра Првог 1, Сурдулица

ПРИЈЕМАНО	01 APR 2019
ОПШТИНА Сурдулица	БЕЛП
03	350-9/19

Број: 1-01-3491-97/19-1
Датум: 22.03.2019.
Београд

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Адреса: Краља Петра Првог 1
17530 Сурдулица

Предмет: (Захтев за доставу услова и података потребних за израду измена и допуна Ускађеног просторног плана Општине Сурдулица)

У вези са Вашим дописом број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, из делокруга рада Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција), обавештавамо вас следеће:

- Агенција не располаже подацима који се односе на постојеће телекомуникационе инфраструктурне објекте, осим за локације радио станица, а остали подаци се могу добити од телекомуникационих оператора и провајдера;
- подаци се односе на тренутно стање у бази података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра и бази података о коришћењу радио-дифузног спектра и налазе се у одговарајућим Регистрима.

У прилогу овог дописа достављамо вам извод из базе података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра за Сурдулицу, на дан 22.03.2019. године (на DVD-у).

Такође вас обавештавамо да претрагу података по општинама можете вршити коришћењем следећих линкова:

- за претрагу Регистра "База података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра":
<http://registar.ratel.rs/cyr/reg203>
- за претрагу Регистра "База података коришћењу радио-дифузног спектра":
<http://registar.ratel.rs/cyr/reg204>

Контакт особа у Агенцији за податке који се односе на извод из базе података о коришћењу радио-фреквенцијског спектра је Бојана Тошић, е-пошта: bojana.tosic@ratel.rs, тел 011/2026-847.

При изради предметног плана и техничке документације, неопходно је обезбедити заштиту електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава и предвидети техничке и друге захтеве при изградњи пратеће инфраструктуре потребне за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме, сагласно одредбама Закона и правилника, како је наведено у даљем тексту.

Захтеви за утврђивање заштитног појаса и начин извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио коридора прописани су чл. 45. и 46. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и и 95/18-др. закон, у даљем тексту: Закон), Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, радио коридора и заштитне

зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС”, број 16/12, у даљем тексту: Правилник) ближе су прописани захтеви за утврђивање заштитног појаса и начина извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио-коридора, димензија заштитне зоне и изградње објеката у оквиру те зоне. Правилник је доступан на: https://www.ratel.rs/uploads/documents/pdf_documents/documents/Regulativa/Pravilnici/Pravilnici_koje_donosi_MTID/Pravilnik%20o%20koridorima.%20SGRS%2016-12.pdf.

Посебно указујемо на следеће чланове Правилника:

Члан 4.- Зоне штетног утицаја електроенергетских постројења на електронске комуникационе водове и мреже; Члан 5.- Паралелно вођење, приближавање и укрштање подземног и надземног електронског комуникационог вода са електроенергетском инфраструктуром; Члан 6.- Зоне електронске комуникационе инфраструктуре према другим инсталацијама и објектима; Члан 7.- Водовод и канализација; Члан 8.- Гасовод; Члан 9.- Топловод; Члан 10.- Остали цевоводи и објекти; Члан 11.- Подводне инсталације; Поглавље - Величина заштитне зоне радио центара и радио коридори, чл. 13, 14, 15, 16, 18 и 20.

Агенција води ажурну евиденцију оператора јавних комуникационих мрежа и услуга у електронској форми, а која садржи подручја на којима су успостављене мреже или на којима се пружају услуге. Евиденција је доступна на: <http://registar.ratel.rs/cyr/reg201>.

С поштовањем,

ДИРЕКТОР

Dr. Владица Тинтор

Прилог :као у тексту

ЈП Емисиона техника и везе Београд
Кнеза Вишеслава 88 | 11 030 Београд | Србија
Т + 381 11 3693 251
www.etb.rs

ПИБ 106475271 | матични број 20610331
број рачуна 205-154307-51
Комерцијална банка АД Београд

01 APR 2019

1035

03	350-9/19
----	----------

Сектор технике
Број: 1570/19-1
Датум: 20.03.2019. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-
правне послове

17530 Сурдулица
Краља Петра I I

Предмет: Захтев за достављање услова и потребних података за израду **Измена и допуна
Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица**

Вежа: ваш број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

У вези Вашег предметног захтева, обавештавамо Вас да предметну територију покривају емисионе станице:

Бесна Кобила, са координатама 42°31'45.58"N 22°13'50.09"E
Ђурковица, са координатама 42°41'32.95"N 22°12'04.90"E
Сурдулица, са координатама 42°39'44.48"N 22°11'08.16"E

Координате су дате у WGS84 формату.

Дигитални телевизијски програми се емитују на 35, 39 и 43 каналу, док се емитовање изводи по стандарду EN 302 755 (DVB-T2), уз стандард за видео компресију H.264 (ISO/IEC 14496-10) и аудио MPEG2 Layer 1.

Емитовање радијског сигнала се изводи по стандарду – SRPS N.N6.015 (ETS 300384) и SRPS N.N6.015/1 (EN 50067).

Преко територије обухвата плана не прелазе радиорелејни коридори ЈП ЕТВ.

ЈП ЕТВ нема планове за изградњу нових објеката на територији обухвата плана и нема посебне услове по питању предметног просторног плана.

ЈП „Емисиона техника и везе“
в.д. директора
Бранко Гогин

Доставити:

- Општини Сурдулица
- Архиви

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
УПРАВА ЦАРИНА
ЦАРИНАРНИЦА НИШ
05/1 Број: Д-1815/4
27.03.2019. године
СЈ

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
- Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и
имовинско-правне послове –

Сурдулица

Предмет: Израда и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица
Веза: Ваш акт бр. 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

Везано за ваш акта под горњим бројем, којим обавештавате Царинарницу Ниш да је Скупштина Општине Сурдулица донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, а имајући у виду да се у оквиру обухвата Просторног плана Општине Сурдулица налази наша организациона јединица ЦР Стрезимировци, обавештавамо вас следеће:

У ЦР Стрезимировци не постоји потреба за проширењем постојећих објеката, нити за израдом нових објеката и инфраструктуре неопходних за несметано функционисање ЦР Стрезимировци.

УПРАВНИК
Сања Милековић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Управа царина
Сектор за финансијске, инвестиционе
и правне послове
148-15-351-01-13/4/2019
27.03.2019. године
Београд
АН

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ, ГРАЂЕВИНСКЕ И
ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ**

Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица

Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду измена и допуна Усклађеног Просторног плана Општине Сурдулица

Управи царина је достављен ваш допис број: 350-9/2019/03 од 13.03.2019. године, којим нас обавештавате да је Скупштина Општине Сурдулица донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, као и Решење о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне Усклађеног плана општине Сурдулица („Сл. гласник Града Врања“, бр. 6/17).

Усвајањем новог Закона о граничној контроли („Сл. гласник РС“, бр. 24/2018) изградња, опремање и одржавање граничних прелаза прешла је у надлежност Републичке дирекције за имовину Републике Србије. Имајући у виду да Управа царина не располаже информацијама да ли се планира реконструкција или изградња нових објеката на граничном прелазу Стрезимировци односно Рибарци, предлажемо да се за више информација обратите надлежној служби у Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије.

Доставити: - Бироу директора

В. Д. ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА

Др Софија Радуловић

Република Србија
РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД
Београд, Кнеза Вишеслава 66, поштански фах 100
Тел.: 011/30 50 923 Факс: 011/30 50 847
<http://www.hidmet.gov.rs>

Број: 922-3-22/2019.
Датум: 01.04.2019.

УСЛОВИ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНА Сурдулица

Препорука	03 APR 2019	17
Број	03 350-9/19-03	17

1061

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
Грађевинске и имовинско-правне послове
Ул. Краља Петра I, бр. 1
17530 Сурдулица

У вези са вашим дописом број: 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, (достављен 15.03.2019) у прилогу вам достављамо 1 (један) примерак УСЛОВА који се дају за потребе израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

ДИРЕКТОР
Проф. др Југослав Николић, дипл.мет.

Република Србија
РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД
Број: 922-3-22/2019
Датум: 28. март 2019. године
Београд

QF-C-019

На захтев општинске управе општине Сурдулица, Републички хидрометеоролошки завод (у даљем тексту: РХМЗ) на основу Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије" број 72/09) даје

ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКЕ УСЛОВЕ

у поступку израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: План).

Техничка документација за израду Плана мора да задовољи и следеће УСЛОВЕ:

1. За израду климатолошке подлоге подручја обухваћеног Планом потребно је користити податке из државне мреже метеоролошких станица РХМЗ.
2. При изради хидролошких подлога за потребе планирања и пројектовања на подручјима обухваћеним Планом користити податке из државне мреже хидролошких станица РХМЗ, а на мањим сталним и повременим/бујичним водотоцима треба користити метеоролошке услове из Услови 1 и одговарајуће климатолошке и хидролошке анализе.
3. При изради геотехничких и хидрогеолошких подлога за потребе предметног Плана користити метеоролошке податке из Услови 1.
4. Планска документација треба да буде у складу са "Уредбом о утврђивању локација метеоролошких и хидролошких станица државних мрежа и заштитних зона у околини тих станица, као и врстама ограничења које се могу увести у заштитним зонама" ("Службени гласник РС" број 34/13).
5. Законом о одбрани од града ("Службени гласник РС" 54/15), члан 13, предвиђено је увођење заштитних зона око лансирних (противградних) станица, у којима је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођења радова који могу нарушити испаливање противградних ракета, које спадају у I. категорију експлозивних материја. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од противградних станица Центра за одбрану од града, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Захтевом број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године (достављен 15.03.2019. године) Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове општине Сурдулица је затражило услове Републичког хидрометеоролошког завода за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

Увидом у достављену документацију, Стручне службе РХМЗ закључиле су следеће:

- За израду климатолошке подлоге подручја обухваћеног Планом потребно је поднети посебан захтев на основу ког ће бити издати подаци са климатолошки репрезентативних метеоролошких станица. Локације метеоролошких станица дате су у Табели 1.

Табела 1 : Локације метеоролошких станица

Ред. бр.	Назив метеоролошке станице	Програм рада	WGS84 координате	
			X	Y
1	Власина	климатолошке станице	42.74291111	22.32691944
2	Мачкатица	падавинске станице	42.75994444	22.17661667
3	Власина Рид	падавинске станице	42.73477222	22.31966667
4	Клисуре	падавинске станице	42.75718889	22.40890833
5	Стојковић Махала	падавинске станице	42.69210833	22.37529167
6	Округлица	падавинске станице	42.67018333	22.32819444
7	Божица	падавинске станице	42.61554167	22.39876389
8	Јелашница	падавинске станице	42.64006389	22.10041944

- РХМЗ има успостављене хидролошке станице површинских вода на рекама Јужној Морави, Власини, Лужници и Јерми (Услов 2). Локације хидролошких станица површинских вода дате су у Табели 2.

Табела 2: Локације хидролошких станица површинских вода

Ред. бр.	Назив водотока	Назив хидролошке станице	Гаус Кригерове координате		Kota "0" (mm)
			X	Y	
1	Јужна Морава	Владичин Хан	4729675	7587400	321,71
2	Власина	Свође (VL_1)	4759700	7603600	305,07
3	Лужница	Свође (LUZVL_1)	4760775	7603725	310,22
4	Јерма	Стразимировци	4739750	7618750	802,23

- Уколико се укаже потреба за пројектовањем хидротехничких објеката на мањим сталним или повременим/бујичним водотоцима у оквиру Просторног плана на којима РХМЗ не врши мерења и осматрања, хидролошке прорачуне карактеристичних рачунских великих вода треба урадити методама које се примењују за хидролошки неизучене сливове, а које се базирају на физичко-географским карактеристикама слива и анализи максималних годишњих падавина, при чему треба користити релевантне хидролошке податке и метеоролошке податке из Услови 1. Средње и мале воде одредити методама регионалне анализе.

- У границама подручја Плана нема хидролошких станица подземних вода, па при изради геотехничких и хидрогеолошких подлога користити метеоролошке податке из Улова 1.
- У границама предметног Плана, а унутар заштитне зоне од 500 метара, налазе се лансирне (противградне) станице, са којих се током сезоне одбране од града испалају противградне ракете, које спадају у 1. категорију експлозивних материја. Локације лансирних (противградних) станица дате су у Табели 3.

Табела 3: Локације лансирних (противградних) станица

Ред. бр.	Назив лансирне станице	Гаус Кригерове координата		Н (mm)	Општина/Град
		Х	У		
1	350-Кијевац	4731650	7599200	1080	Сурдулица
2	353-Горње Романовце	4725920	7601598	1280	Сурдулица
3	354-Загужане	4730629	7594293	540	Сурдулица
4	355-Биновце	4727592	7591306	442	Сурдулица
5	356-Јелашница	4723547	7590547	480	Сурдулица
6	357-Масурица	4724901	7595455	600	Сурдулица
7	360-Мачкатница	4736050	7600650	1280	Сурдулица
8	391-Горња Лисина	4716750	7613274	1320	Босилеград

За достављање података са мерних места из државних мрежа метеоролошких и хидролошких станица РХМЗ наведених у условима, неопходно је обратити се РХМЗ посебним захтевом у коме ће бити прецизно наведени називи мерних места и тип, врста и обим података који су потребни за израду пројектне документације.

Статистичке вредности основних климатолошких и хидролошких елемената за метеоролошке и изабране хидролошке станице доступне су на сајту РХМЗ: www.hidmet.gov.rs.

Уколико постоји интерес за израду климатолошке подлоге, одговарајући захтев доставити Одсеку за примењену климатологију РХМЗ.

На основу напред наведеног Стручне службе РХМЗ дале су услове као у диспозитиву. За додатне информације можете се обратити на телефоне: 011/3050-841 и 011/3050-858.

ДИРЕКТОР

 Проф. др Југослав Николић, дипл. мет.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 532-02-00858/2019-03

Датум: 22.03.2019. год.

Немањина 22-26

Београд

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Краља Петра Првог бр. 1
17530 Сурдулица

Предмет: Одговор на Захтев за издавање услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Поводом вашег захтева број: 350-9/2019-03, од 13. марта 2019. године, обавештавамо вас да је ово Министарство размотрило ваш Захтев за издавање услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, који се односи на севесо постројења, односно комплексе, а у надлежности су овог Министарства.

Сходно томе, овим путем вас информишемо да, на основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/2018-др. закони), Министарство, на основу докумената Извештај о безбедности и Обавештење, води регистар постројења и утврђује и води евиденцију о оператерима и севесо постројењима/комплексима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса, због њихове локације, близине сличних постројења или због врсте ускладиштених опасних материја („домино ефекат”). Такође, на основу ових докумената, Министарство води и Регистар постројења и утврђује севесо оператере и постројења/комплексе, чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним последицама.

На основу доступних података, које су овом органу до сада доставили оператери севесо постројења/комплекса, утврђено је да се на територији општине Сурдулица, налази севесо постројење/комплекс „нижег реда”, Фабрика за производњу стаклене вуне, оператера „Knauf Insulation” д.о.о. Београд, на адреси Насеље Бело поље, Сурдулица. За севесо комплексе нижег реда постоји законска обавеза израде документа Политика превенције удеса. У складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне – зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса. Такође, напомињемо да се идентификација севесо постројења/комплекса врши на основу Правилника о листи опасних материја и

њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“, број 41/10, 51/15 и 50/18). Поред тога, наглашавамо да су обавезе оператера и надлежних органа прописане у поглављу 3.2 Заштита од хемијског удеса, Закона о заштити животне средине, те да сходно наведеном, обавезе оператера према надлежним органима у области заштите од хемијског удеса, а у случају изградње новог севесо постројења/комплекса, почињу у року од најмање 3 (три) месеца пре почетка рада постројења/комплекса. Поред тога, у случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператер не испуни услове из чл. 60ђ, тј. 60г и 60д Закона о заштити животне средине, сходно чл. 60е истог закона, Министар решењем забрањује рад, тј. пуштање у рад односног постројења/комплекса.

Због претходно наведеног је потребно пажљиво планирати лоцирање и изградњу, како нових севесо постројења/комплекса или модификације постојећих и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, тако и нових грађевинских објеката, укључујући саобраћајне правце, места за јавну намену и насеља у близини комплекса, где локација комплекса или грађевински објекти могу бити извор или повећати ризик или последице великог удеса, како би се избегли непотребни трошкови или лоше инвестиције, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса. У интересу је и грађана и оператера и локалних самоуправа на чијој територији се гради, да и инвеститори и сви надлежни органи који су укључени у процес планирања коришћења земљишта, при доношењу одлука узму у обзир циљеве превенције великих удеса и ограничавања последица тих удеса по здравље људи и животну средину.

За додатне информације, као и даљу сарадњу можете се обратити овом органу, на адресу: Министарство заштите животне средине, Сектор за планирање и управљање у животној средини, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд.

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Александар Весић
по решењу о овлашћењу
бр. 021-01-5/4/2017-09
од 11.12.2017. године

Доставити:

- Наслову
- Архиви

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд

Водопривредни центар „Морава“ Ниш

18000 Ниш, Трг краља Александра Уједињитеља 2, www.srbijavode.rs,
vrstomorava@srbijavode.rs; Текући рачун: 200-2402180103002-46; ПИБ: 100283824;
Матични број: 17117106; Наменски рачун трезора: 840-78723-57, ЈБКУС: 81448;
Телефон: 018/425-81-85; 425-81-86 Факс: 018/451-38-20

Број: 2143/1

Датум: 28.03.2019.

Услуге водопривредног предузећа „Србијаводе“ Сурдулица

Трговинско-услуга	03 APR 2019
03	350-9/19-03

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Ул. Краља Петра Првог бр.1
17530 Сурдулица

Предмет:Обавештење-одбацавање захтева

7065

Поштовани,

Поводом Вашег захтева број : 350-9/2019-03 од 19.03.2019.год. (наш број : 2143 од 15.03.2019.год), којим сте тражили издавање водних услова и података потребних за израду измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица, Обавештамо Вас о следећем:

-Захтев се одбацује због ненадлежности:

* На основу члана 117. Закона о водама („Сл.гласник РС бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018), објекат припада типу бр. 17 Израду просторних (просторни план јединице локалне самоуправе , просторни план подручја посебне намене и регионални просторни план) планова. На основу члана 118 Закона о водама , за ову врсту објекта водне услове за објекте и радове из чл. 117 тач. 1) до 19) овог закона издаје Министарство, а јавно водопривредно предузеће у том поступку издаје мишљење.

Доставити : -наслову
-архиви

Руководилац ВПЦ „Морава“ Ниш

Драгана Симић, дипл.правник

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство омладине и спорта
Број: 350-01-5/2019-08
Датум: 28. март 2019. године
Београд
Булевар Михајла Пупина 2

Службени Општински Управе Опш. Сурдулица	
05-APR 2019	
ИД	03
350-9/19	
1076	
Вид	ност

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

СУРДУЛИЦА
Краља Петра Првог 1.

Предмет: Обавештење

Веза: Ваш захтев број 350-9/2019-03 од 13. 3. 2019. године

Министарству омладине и спорта упутили сте захтев за издавање услова за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица. У вези са напред наведеним обавештавамо вас следеће:

Министарство омладине и спорта у складу са Законом о министарствима „Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 – др. закон и 62/17) обавља послове државне управе који се односе и на систем, развој и унапређење спорта и физичке културе у Републици Србији, спровођење националне политике у области спорта и националне стратегије развоја спорта, као и на учешће у изградњи, опремању и одржавању спортских објеката и спортске инфраструктуре од интереса за Републику Србију.

Напомињемо да ово министарство није овлашћено да утврђује услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката у фази израде или измене планских докумената у складу са одредбама члана 46. став 4. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14 и 83/2018).

Имајући у виду неопходност координације планских активности на територији Републике Србије, у поступку израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, потребно је сагледати законодавни оквир и стратешки документ у области спорта и то:

- Закон о спорту („Службени гласник РС”, број 10/16),
- Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014 – 2018. године („Службени гласник РС”, број 1/15).

Стратегијом развоја спорта у Републици Србији за период од 2014 – 2018. године (у даљем тексту: Стратегија), у тачки 3.5, констатовано је да многи спортски објекти, преваходно због неадекватног управљања и одржавања у време кризе, налазе у веома лошем стању. Због тога постоји потреба за ревитализацијом постојећих и изградњом нових спортских објеката, те је Стратегијом предвиђено како унапређење капацитета постојећих објеката тако и изградња нових. Такође, Стратегијом су дефинисани приоритети развоја спорта Републике Србије и то:

У тачки 7.1. – Развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт, као један од посебних циљева утврђено је побољшање материјално-техничких услова за реализацију активности школског и универзитетског спорта;

У тачки 7.2. – Повећање обухвата бављења грађана спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације, као један од посебних циљева јесте да се побољшају материјално-технички услови у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом;

У тачки 7.3. – Развој и унапређење врхунског спорта, као један од циљева утврђено је да се спортистима обезбеде услови, ресурси и могућности у циљу максималног испољавања њихових потенцијала, као и услови за тренинг по највишим светским критеријумима, како би били спремни за постизање најбољих резултата на међународним такмичењима;

У тачки 7.4. – Развој и унапређење спортске инфраструктуре, истиче се да је у свим досадашњим анализама потврђено да је спортска инфраструктура у значајној мери девастирана и изражена је потреба да се значајна пажња усмери ка реконструкцији постојећих спортских капацитета, али и да се изграде нови мултифункционални спортски објекти и национални тренинг центри. Подизање капацитета спортске инфраструктуре је заједничка обавеза свих чинилаца власти од Републике до јединица локалне самоуправе. Стратегија има за циљ да се кроз њену примену развије и унапреди спортска инфраструктура у Републици Србији, као и да се утврде потребе у погледу броја и структуре спортских објеката и унапреди регулатива у области планирања и пројектовања са аспекта спортске инфраструктуре, изграде национални тренинг центри, реконструишу постојећи и изграде нови спортски објекти од значаја за Републику Србију и јединице локалне самоуправе и приоритетно заврше започети спортски објекти.

Акционим планом дефинисана су два општа циља која се односе на стварање услова за системско планирање изградње и адаптације спортских објеката и њихово финансирање, као и рад на изградњи националних тренинг центара.

Овом приликом указујемо да је при изради предметног плана, на основу члана 153. Закона о спорту, потребно посебно водити рачуна о намени простора за спорт и рекреацију деце, омладине, лица са посебним потребама и грађана.

У прилогу достављамо табелу са подацима о броју спортских објеката који се налазе на територији катастарских општина у обухвату плана. Подаци су дати на основу евиденције спортских објеката, које води Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије на основу Правилника о националним евиденцијама у области спорта („Службени гласник РС”, број 24/17).

За даљу комуникацију испред Министарства омладине и спорта, контакт особа је Марија Мишовић (e-mail: marija.misovic@mos.gov.rs телефон: 011/2147 841).

Прилог: копија дописа Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије са табелом спортских објеката

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Марија Мишовић
Президијум Перуничкић

**ЗАВОД ЗА СПОРТ И МЕДИЦИНУ СПОРТА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

SERBIAN INSTITUTE OF SPORT AND SPORTS MEDICINE

Завод за спорт и медицину спорта РС
Сектор за пројектовање и развој
ИНДОК одељење
Београд, 26.03.2019.
Број: 01-1289

Министарство омладине и спорта РС

Булевар Михајла Пупина 2
За државног секретара Предрага Перуничкића

Поштовани,

Сходно Вашем захтеву а у складу са захтевом Општине Сурдулица у прилогу Вам достављамо тражене податке о споретским објектима потребних за израду Измена и допуна просторног плана општине Димитровград.

У складу са Вашим захтевом и захтевом Општине Сурдулица достављамо Вам податке о споретским објектима које су корисници/власници уписали у Националне евиденције које Завод води („Службени гласник РС“, бр. 10/2016) и на основу Правилника о националним евиденцијама у области спорта („Службени гласник РС“, бр. 24/17)) до данашњег дана са територије општине Сурдулица.

С поштовањем,

Срдачан поздрав,

Назив објекта	Округ у ком се објекат налази
Фудбалски стадион Алајкиње	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Свети Сава Божичи	Пчињски округ
Игралиште за мале спортове - Власина Рид	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Иво Лола Рибар Класура	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Иво Лола Рибар Кострошевац	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Јован Јовановић Змај Масурица	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Јован Јовановић Змај Сурдулица	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Вук Караџић	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Вук Караџић Алајкиње	Пчињски округ
Школски спортски центар - ОШ Бора Станковић Језавница	Пчињски округ
Фудбалски стадион Бело Поље	Пчињски округ

Општина у којој се објект налази	Место у коме се објект налази	Поштински број места у коме се објект налази
Сурдулица	Алакинце	
Сурдулица	Божица	
Сурдулица	Власина Рид	
Сурдулица	Класура	
Сурдулица	Кострешевци	
Сурдулица	Масурица	
Сурдулица	Сурдулица	
Сурдулица	Сурдулица	17530
Сурдулица	Алакинце	17530
Сурдулица	Јелачиница	17530
Сурдулица	Сурдулица	17530

Адреса на којој се објекат налази	Врста објекта	Намена објекта
Алакиње	отворени терен	за спортско-рекреативне активности
село Божоца бб	отворени терен	за наставу физичког васпитања
Власина Рид	отворени терен	за спортско-рекреативне активности
село Класура бб	отворени терен	за наставу физичког васпитања
село Кострешевци бб	отворени терен	за наставу физичког васпитања
село Масурица	отворени терен	за наставу физичког васпитања
Дрниске дивизије 6	отворени терен	за наставу физичког васпитања
Јадранска бб	отворени терен	за наставу физичког васпитања и спортско - рекреативне активности
село Алакиње	отворени терен	за наставу физичког васпитања и спортско - рекреативне активности
	отворени терен	за наставу физичког васпитања и спортско - рекреативне активности
Бело Поље	фудбалски стадион	за спортско-рекреативне активности, за наставу физичког васпитања

Назив објекта

Фудбалски стадион Алакинце

Школски спортски центар - ОШ Свети Сава Божица

Игралиште за мале спортове - Власина Рид

Школски спортски центар - ОШ Иво Лола Рибар Клисура

Школски спортски центар - ОШ Иво Лола Рибар Кострошеви

Школски спортски центар - ОШ Јован Јовановић Змај Масурица

Школски спортски центар - ОШ Јован Јовановић Змај Сурдулица

Школски спортски центар - ОШ Вук Караџић

Школски спортски центар - ОШ Вук Караџић Алакинце

Школски спортски центар - ОШ Бора Станковић Јелашница

Фудбалски стадион Бело Поље

Округ у ком се објекат налази	Општина у којој се објекат налази
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица
Пчињски округ	Сурдулица

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
Сектор за инспекцијске послове
Одељење за санитарну инспекцију
Одсек за санитарни надзор Врање
Број: 530-53-326/2019-10
26.03.2019. године
Врање
ул. Матије Губца бр. 2.

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове

СУРДУЛИЦА
Краља Петра I бр.1

ПРЕДМЕТ: Услови за потребу израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Вашим дописом бр.350-9/2019-03 од 13.03.2019.године, затражили сте од Министарства здравља,Сектора за инспекцијске послове, Одељења за санитарну инспекцију, Одсека за санитарни надзор Врање,санитарне услове за потребе израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Уз захтев је приложена следећа документација :

- 1.Решење о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица ("Сл.гл.Града Врања" бр. 6/2017).
- 2.Графички приказ обухвата Плана.
- 3.Одлука о изменама и допунама усклађеног просторног плана Општине Сурдулица ("Сл.гл.Града Врања" бр. 6/2017).

Законом о санитарном надзору ("Сл.гл.РС" бр. 125/04) је прописано, да санитарни инспектор:

У поступку израде урбанистичких планова, на захтев надлежног органа управе, доставља опште и посебне санитарне услове који се односе на

објекте који подлежу санитарном надзору и који су са аспекта заштите здравља становништва од значаја за изградњу објеката и уређење простора за који се план припрема.

Законом о заштити становништва од заразних болест ("Сл.гл.РС" бр. 125/04), је прописано да јединица локалне самоуправе при изградњи објеката и уређењу простора за који се план припрема, у насељеном месту обезбеђује :

- 1) здравствено исправну воду за пиће
- 2) обезбеђивање санитарно-техничких и хигијенских услова (у даљем тексту: санитарни услови) у објектима под санитарним надзором и другим објектима у којима се обавља друштвена, односно јавна делатност и на јавним местима;
- 3) уклањање људских и животињских излучевина, лешева, органа и ткива, отпадних вода и других отпадних материја на начин и под условима који не угрожавају здравље становништва, изворишта воде за пиће и животну средину.

При уређењу простора неопходно је испоштовати основне принципе лоцирања функција становања, рада и рекреације:

Основни принципи лоцирања функције СТАНОВАЊА : локације са најповољнијим природним условима, повезана са функцијом образовања, снабдевањем и услугама, обезбеђена прихватљива близина функције рада и рекреације, уз развијен саобраћај.

Основни принципи лоцирања појединих функција – функција РАДА: не треба да буде лоцирана у близини становања (посебно индустрија), између функције рада и становања треба да је обезбеђен задовољавајући ниво саобраћаја, посебно јавног (приступачност), поједине активности рада траже повезаност уз реку, железницу, односно тешки транспорт, локације рада траже велике површине које ће омогућити економичан развој, локација трговине има цео низ специфичних захтева, посебни облици рада (услуге, здравство, школство) тражи лоцирање у близини места становања.

Основни принцип лоцирања појединих функција је функција РЕКРЕАЦИЈЕ: Одвија се у тесној вези са становањем, тражи лако приступачне позиције за спортске и рекреативне активности које подразумевају велики број посетиоца/корисника (стадиони, базени, хале), већина облика рекреације тражи посебне природне услове (**зеленило, водене површине...**).

Објекти који подлежу санитарном надзору, у смислу закона јесу објекти у којима се обавља:

- 1) здравствена делатност;

- 2) делатност производње и промета животних намирница и предмета опште употребе;
- 3) делатност јавног снабдевања становништва водом за пиће;
- 4) угоститељска делатност;
- 5) делатност пружања услуга одржавања хигијене, неге и улепшавања лица и тела и немедицинских естетских интервенција којима се нарушава интегритет коже;
- 6) делатност социјалне заштите;
- 7) васпитно-образовна делатност;
- 8) делатност културе, физичке културе, спорта и рекреације;
- 9) делатност јавног саобраћаја и
- 10) други објекти одређени законом.

У вршењу санитарног надзора над објектима који подлежу санитарном надзору, у поступцима изградње, односно реконструкције тих објеката, санитарни инспектор утврђује да ли је идејни пројекат усклађен са изводом из урбанистичког плана и даје санитарну сагласност на идејни пројекат за:

- 1) објекте у којима се обавља здравствена делатност;
- 2) објекте за јавно снабдевање становништва водом за пиће;
- 3) објекте за производњу животних намирница путем индустријских постројења и уређаја.

Санитарни инспектор утврђује да ли су наведени објекти изграђени, односно реконструисани у складу са санитарним условима утврђеним у идејном пројекту на који је дата санитарна сагласност и даје санитарну сагласност за коришћење објекта.

Правилником о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору ("Сл.гл.РС" бр. 47/06), прописују се општи санитарни услови који се морају обезбедити за сваки објекат који подлеже санитарном надзору (у даљем тексту: објекат).

Објекат мора да се налази на простору:

- 1) који омогућава повезивање објекта са спољним саобраћајницама;
- 2) на којем објекат неће бити изложен природним штетним утицајима околине, као ни другим штетним утицајима који потичу од објеката из непосредног окружења;
- 3) који поседује довољну површину потребну за изградњу објекта и уређење његовог непосредног окружења, односно површину која одговара намени и капацитету објекта;
- 4) који омогућава прикључење објекта на постојеће мреже комуналне инфраструктуре или који омогућава да се на други начин обезбеди редовно снабдевање објекта електричном енергијом и довољном количином

хигијенски исправне воде за пиће, као и одвод отпадних вода и уклањање чврстих и других отпадних материја на хигијенски начин.

Објекат се не може налазити:

- 1) на местима на којима конфигурација земљишта и карактеристике терена (ниво подземних вода, плавност терена, ружа ветрова и др.) могу штетно утицати на хигијенско стање у објекту;
- 2) поред неуређених депонија, нехигијенских отворених канала, неасанираних септичких јама, као ни у близини других објеката који својим утицајем (испуштањем штетних материја, отпадних вода, гасова, паре, дима, прашине и др.) могу штетно утицати на хигијенске услове у објекту;
- 3) на местима на којима би, због делатности која се у том објекту обавља, могао штетно утицати на постојеће објекте у околини.

II. Минимални услови у погледу изградње, уређења, регулисани су посебним прописима:

ОБЈЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ (ПОУ).

Објекти за клање животиња, обраду, прераду производа животињског порекла треба да буду ван насеља и у подручју које неће бити урбанистичким планом предвиђено за изградњу стамбених објеката, а изграђене објекте не смеју угрожавати и бити угрожени од загађивања ваздуха из других објеката, на земљишту које је са ниским нивоом подземних вода и које је склоно клизању. Ближи услови за ове објекте регулисани су Законом о безбедности хране ("Сл.гл.РС", 41/07) и Правилником о санитарно-хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет животних намирница и ПОУ ("Сл.гл.РС", бр. 6/97 и 52/97) и Правилником о садржини и начину вршења техничког прегледа објекта и издавању употребне дозволе, *Сл. гласник РС, бр. 93/2011*

II. ОБЈЕКТИ ЗА СНАБДЕВАЊЕ СТАНОВНИШТВА ВОДОМ ЗА ПИЋЕ

Законом о водама ("Сл.гл.РС", бр. 30/2010, 93/12 и 101/2016) је прописано да су водни објекти за снабдевање водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе - водозхвати (бунари, каптаже, захвати из водотока, канала, језера и бране са акумулацијама), постројења за припрему воде за пиће, магистрални цевоводи и резервоари са уређајима који им припадају и да се око изворишта за снабдевање водом за пиће одређују зоне санитарне заштите изворишта).

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите.

Зоне санитарне заштите представљају заштићену област и одређују се у складу са хидролошким, хидрогеолошким и другим својствима земљишта и подсливова, врстом изворишта и његовог окружења, капацитетом изворишта и другим чиниоцима који утичу на издашност изворишта, а одржава на начин којим се не угрожава здравствена исправност воде на изворишту. Захтев за одређивање зона санитарне заштите подноси орган јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази извориште за које су елаборатом предвиђене зоне санитарне заштите.

УГОСТИТЕЉСКИ ОБЈЕКТИ

Минимални услови у погледу изградње, уређења и опремања угоститељских објеката, као и услови, начин и поступак њихове категоризације регулисани су:

1. Правилником о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга, разврставању угоститељских објеката и минимално техничким и условима за уређење и опремање угоститељских објеката („Сл.гласник РС“ број 48/2012 и 58/2016).

Индустријски објекти

Индустрија треба да се лоцира на таквим местима са којих њени негативни фактори могу да имају најблажи утицај тј. на теренима где преовлађују ветрови и дувају од града према индустрији спречавајући да загађење, које индустрија испушта у атмосферу дође до насељених места. Приликом избора места за индустрију треба водити рачуна да индустрија буде на довољном одстојању од насеља и да има довољно терена за проширење. Терен одређен за индустрију треба да буде приступачан повезан, чврстим путевима и да омогућује одвођење великих количина хигијенски-исправне воде и одвођење отпадних вода до објеката за пречишћавање. Између индустрије и насеља треба одредити заштитни појас зеленила.

Објекти за одстрањивање и депоновање смећа и других отпадних материја из насеља, индустријских и здравствених објеката

Депонија се лоцира на месту које је удаљено најмање 1,5км од ушореног насеља и насеља збијеног типа, или најмање од 400м од насеља уколико је заклоњена геоморфолошким творевинама или вештачким заклоном. Депонија се, по правилу, лоцира на теренима који су без текућих и стагнирајућих вода, који није плављен површинским или подземним водама, што је све ближе дефинисано Правилником о критеријуму за одређивање локације и уређење депонија отпадних материја ("Сл.гл.РС", бр. 54/92).

Депонија се лоцира, по правилу, у увалама заклоњеним бочним рељефом, бившим позајмиштима земље и равним теренима који су без текућих и стагнирајућих вода.Стрми терени са нагибом преко 25% могу се

користити за депоније уз примену одговарајућих техничких мера (планирање, шарпирање, подграђивање и др.). При одређивању локације за изградњу депоније, узимају се у обзир подаци о:

- намени површина из генералног урбанистичког плана, у целини или у гравитационом подручју депоније у радијусу од 3 км;
- хидрографској ситуацији са уцртаним водотоцима и вододеринама;
- геолошким карактеристикама у зони терена у идејном плану на бази геолошке, хидрогеолошке и инжењерске карте, а у главном пројекту на основу истражних радова, са подацима о нивоу подземних вода;
- конфигурацији терена са уцртаним изохипсама;
- уцртаној путној мрежи и концепцији прикључка депоније на постојеће путеве;
- хидрометеоролошким карактеристикама од значаја за лоцирање депоније као што су: ружа ветрова, учесталост и брзина ветра са максималном, минималном, аритметичком средином и тишином;
- температурним карактеристикама: максимална температура са дужином њеног трајања и температура испод 0°C са бројем зимских дана са температуром испод 0°C;
- броју дана са снежним покривачем, просечној висини снежног покривача и падавинама у милиметрима и екстремним падавинама;
- плавности терена за депонију површинским или подземним водама.
- стабилности терена, клизиштима и њиховом интензитету на месту будуће депоније;
- сеизмичким карактеристикама;
- подземној инфраструктури (инсталације за наводњавање, евентуално друге инсталације и други инфраструктурни објекти);
- налазиштима земље за контролно санитарно засипавање депонованог отпада;
- броју становника по последњем попису, са прорачуном тренда пораста или смањења броја становника за период за који се предвиђа трајање и експлоатација депоније;
- изворима отпада, као што су јавне површине, површине домаћинства, предузећа, индустријски објекти и сл.;

- укупној количини и врсти отпада, не рачунајући индустријски отпад;
- количини и врсти индустријског отпада за који се претпоставља да се може депоновати;
- насыпавању и контроли депоније.

Канализације и постројења за испуштање, пречишћавање и одстрањивање отпадних вода и других отпадних материја

Отпадне воде појединих индустријских, занатских, здравствених и других објеката под санитарним надзором се пречишћавају.

Степен пречишћавања загађених вода као и режим испуштања тих вода регулисани су Законом о водама и Уредбом о категоризацији водотока ("Сл.гл.СРС" бр. 5/68).

Објекти јавног саобраћаја

Локација саобраћајних станица треба да обезбеди laku везу са истим или другим типом саобраћаја, да има добро урађен приступ и довољно обезбеђене површине за паркирање јавних и личних возила, долазак и одлазак путника и транспортне робе.

Ближи услови одређени су Правилником о ближим саобраћајно – техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Сл. гл. РС" бр. 20/96). Простор за аутобусе има: површину за кретање аутобуса, пероне и паркиралиште за аутобусе, а може да има површину за чишћење и прање возила, уређаје за контролу техничке исправности возила и пумпу за снабдевање горивом.

Члан 11.

Површина за кретање аутобуса је одређена маневарским карактеристикама аутобуса при постављању на перон ходом унапред и слободним безбедним кретањем из станице са већ постављеним аутобусима на перонима и паркиралиштима.

Члан 12.

Перон је површина намењена за кретање путника, укрцавање и искрцавање путника и површина за постављање аутобуса.

Ширина перона не може бити мања од 4 м и мора да обезбеди неометан прилаз и улазак и излазак путника у аутобус на предња и задња врата када су истовремено отворена врата простора за пртљаг код два паралелно постављена аутобуса.

- укупној количини и врсти отпада, не рачунајући индустријски отпад;
- количини и врсти индустријског отпада за који се претпоставља да се може депоновати;
- насипавању и контроли депоније.

Канализације и постројења за испуштање, пречишћавање и одстрањивање отпадних вода и других отпадних материја

Отпадне воде појединих индустријских, занатских, здравствених и других објеката под санитарним надзором се пречишћавају.

Степен пречишћавања загађених вода као и режим испуштања тих вода регулисани су Законом о водама и Уредбом о категоризацији водотока ("Сл.гл.СРС" бр. 5/68).

Објекти јавног саобраћаја

Локација саобраћајних станица треба да обезбеди laku везу са истим или другим типом саобраћаја, да има добро урађен приступ и довољно обезбеђене површине за паркирање јавних и личних возила, долазак и одлазак путника и транспортне робе.

Ближи услови одређени су Правилником о ближим саобраћајно – техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Сл. гл. РС" бр. 20/96). Простор за аутобусе има: површину за кретање аутобуса, пероне и паркиралиште за аутобусе, а може да има површину за чишћење и прање возила, уређаје за контролу техничке исправности возила и пумпу за снабдевање горивом.

Члан 11.

Површина за кретање аутобуса је одређена маневарским карактеристикама аутобуса при постављању на перон ходом унапред и слободним безбедним кретањем из станице са већ постављеним аутобусима на перонима и паркиралиштима.

Члан 12.

Перон је површина намењена за кретање путника, укрцавање и искрцавање путника и површина за постављање аутобуса. Ширина перона не може бити мања од 4 м и мора да обезбеди неометан прилаз и улазак и излазак путника у аутобус на предња и задња врата када су истовремено отворена врата простора за пртљаг код два паралелно постављена аутобуса.

Укупна дужина перона предвиђена за путнике одређена је бројем перона и мора да буде уздигнута у односу на површину за аутобусе од 10 до 20 цм. Број перона је одређен минималним временом задржавања аутобуса на перону од 8 минута у међумесном и 5 минута у приградском превозу. Сваки перон мора да има свој број.

Члан 13.

Надстрешница за путнике мора да буде висине најмање 4,5 м. Стубови надстрешнице постављају се тако да не ометају маневрисање и улазак аутобуса, као и укрцавање и искрцавање путника.

Члан 14.

Паркиралиште за аутобусе мора да има површину која омогућава паркирање аутобуса који чекају на полазак према реду возње. Паркиралиште може да буде и у непосредној близини аутобуске станице.

Члан 15.

Станица мора да има разгласне уређаје који омогућавају разговетну и довољну чујност обавештења у чекаоници и на перонима. Служба станице најављује свако постављање аутобуса за полазак и сваки долазак аутобуса, као и свако одступање од реда возње. Станица мора да има у чекаоници и на перонима часовнике који показују тачно време.

Члан 16.

У градовима и насељима градског карактера у којима је организован јавни градски саобраћај на видном месту у станици мора да буде истакнут план насељеног места у коме се станица налази са унесеним линијама јавног градског саобраћаја.

Члан 17.

Локација за станицу одређује се правцима међумесног и приградског превоза кроз град или насељено место, а имајући у виду захтев путника и превозника за најкраћим превозним путевима.

Члан 18.

Стајалиште је изграђен простор ван коловоза или прописно обележена површина на коловозу, намењена за заустављање аутобуса и за укрцавање и искрцавање путника и утовар и истовар пртљага. Стајалиште мора да буде обележено прописаним саобраћајним знаком, да има истакнут назив и извод из реда возње. Стајалиште мора да има надстрешницу, уздигнуту површину за путнике и корпу за отпатке.

Члан 19.

Стајалиште се гради одвојено за сваки смер саобраћаја, а изван насеља и са прописаним минималним подужним нагибом.

Локацију за изградњу стајалишта одређује орган који управља саобраћајницом поред које се изграђује то стајалиште.

Локација за изградњу стајалишта одређује се у зависности од дужине прегледности у односу на уливну тачку стајалишта и од пројектне брзине.

Члан 20.

Стајалиште не може да се гради на унутрашњим странама кривина пута, на местима где је извучена пуна линија на средини коловоза, односно у зонама које су на путу обележене саобраћајним знацима опасности.

Члан 21.

Станица и стајалиште морају да се одржавају тако да увек одговарају својој намени.

Одржавањем станице сматрају се радови којима се обезбеђује исправно стање саобраћајно-техничких и санитарно-техничких елемената и то: оправка пословне зграде, њених уређаја и инсталације, замена дотрајалих саобраћајних знакова, путоказа, ознака, симбола, оправка и замена разгласних уређаја, обнављање перона и паркиралишта за аутобусе, чишћење снега са перона и паркиралишта за аутобусе, и посипање одговарајућим материјалом ради спречавања поледице, редовно одржавање површина које се боје, свакодневно чишћење, прање и дезинфекција перона и паркиралишта за аутобусе као и редовно уклањање отпадака на тим површинама на хигијенски начин и друго.

Одржавањем стајалишта сматрају се радови на одржавању у исправном стању стајалишта и то: оправка и замена дотрајалих и оштећених саобраћајних знакова, обнављање коловозног застора, уклањање отпадака на хигијенски начин, уклањање снега и посипање одговарајућим материјалом ради спречавања поледице.

Члан 22.

Даном ступања на снагу овог правилника Престаје да важи Правилник о ближим саобраћајно-техничким и минималним санитарно-техничким и хигијенским условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и стајалишта ("Службени гласник РС", број 2/91).

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Објекти здравствене делатности и социјалне заштите

Планирање болничког простора зависи од броја становника који гравитирају центру, а не само од становника који живе у том насељу. Кад је

реч о болничкој зони мисли се на простор где су смештене стационарне установе, болнице, клинике, болнички институти. Амбулантно-поликлиничке установе обично се лоцирају у насељима у виду амбуланти и здравствених станица. Ближи услови одређени су Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гл. РС" бр. 43/06, 112/09, 50/10, 79/11, 10/2012-др. правилник, 119/2012-др. правилник, 22/2013 и 16/2018).

Ближи услови за објекте социјалне заштите регулисани су Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа, социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица ("Сл. гл. РС" бр. 44/93, 60/93, 73/2002, 66/2003, 102/2004, 76/2005, 34/2009).

Објекти културе, физичке културе, спорта и рекреације

Објекти културе су пратећи садржаји насеља. За објекте физичке културе, спорта и рекреације обезбеђују се посебне површине издвојене од насеља са специјалним условима.

Правилником о условима за обављање спортеких активности и спортеких делатности ("Сл. гл. РС" бр. 42/2017) прописани су ближи услови за наведене објекте.

Гробља

Приликом одређивања локације за гробља мора се посебно водити рачуна о заштити изворишта за снабдевање водом, објеката за снабдевање водом за пиће, геолошком саставу тла, као и о санитарним и другим условима прописаним за подизање гробља сходно Закону о сахрањивању и гробљима ("Сл. гл. СРС" бр. 20/77, 24/85, 53/93, 67/93, 48/94, 101/05.).

У складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09- исправка, 64/10- одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13-ОДЛУКА ус, 98/13- одлука УС, 132/14, 145/14 и 83/18) и Законом о санитарном надзору („Сл. гласник РС“ бр. 125/2004), све сагласности на идејне пројекте и сагласности на коришћење објеката у изградњи и реконструкцији, које су неопходне по члану 17. Закона о санитарном надзору за објекте у којима се обавља здравствена делатност, објектима за јавно снабдевање становништва водом за пиће и објектима у којима ће се обављати производња животних намирница путем индустријских постројења и уређаја прибавља, по службеној дужности орган надлежан за издавање одобрења за изградњу, о трошку инвеститора, тако да се за остале објекте не прибављају сагласности на идејне пројекте и сагласности за коришћење.

Санитарни инспектор
Др Ранко Нововић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

Број: 021-01-51/2019-02

2. април 2019. године

Кнеза Милоша 20

Београд

05 APR 2019		
III	03	350-9/19
		1078

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и
имовинско-правне послове

СУРДУЛИЦА

Поштовани,

Поводом вашег акта број: 350-9/2019-3 од 13. марта 2019. године, којим сте нам упутили захтев за издавање услова за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, обавештавамо вас да ово министарство, са становишта делокруга својих надлежности, не располаже подацима који би били значајни за израду наведеног просторног плана.

С поштовањем,

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Драган Стевановић

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

Огранак ХЕ Ђердап

ВЛАСИНСКЕ ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ
17530 СУРДУЛИЦА, Кеј Раде Цветковић 15
Тел: 011/2019-128, Факс: 011/2012-128
www.derdap.rs

Општинска управа
Општине Сурдулица
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и
Имовинско-правне послове

Сурдулица

ПРЕДМЕТ: Ваш захтев број 350-9/2019-03 од 13.03.2019.год.

Дана 04.04.2019.год. ЈП ЕПС Београд, Огранак ХЕ Ђердап, "Власинске ХЕ" Сурдулица, примиле су акт који сте упутили на адресу ЈП "Електропривреда Србије", Балканска 13, Београд, број 350-9/2019-03 од 13.03.2019.год., а који је ради даљег поступања прослеђен Огранку "ХЕ Ђердап" Кладово уз пропратни акт број 12.01.153021/2-19 од 20.03.2019.год.

Како је из Огранка ХЕ Ђердап, уз службену белешку од 25.03.2019.год. упућена предметна документација са диском који је поломљен, (из Београда приспео у таквом стању), то је потребно ради спровођења поступка од стране ЈП ЕПС Београд, Огранак ХЕ Ђердап, "Власинске ХЕ" Сурдулица, доставити нови диск "Власинским ХЕ" у Сурдулици, који садржи све потребне податке као и оштећени који вам у прилогу овог акта враћамо.

Прилог: Фотокопија документације са оштећеним диском.

Бр. 01.03.-190382/1-2019
Датум: 04.04. 2019.год.
Сурдулица

ЈП ЕПС
Огранак "ХЕ Ђердап"
Власинске ХЕ – Сурдулица
Директора

Бобан Петровић, дипл.инж.

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
11000 Београд, Балканска 13
eps@eps.rs www.eps.rs

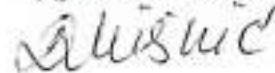
ПИБ: 103920327
Матични број: 20053658
Тел: 011/20 24 600

04-04-2019

Дана 25.03.2019. прispела нам је пошиљка број 12.01.153021/2-19 са диском, из Београда. Приликом отварања приметили смо да је диск изломљен.

Самостални референт писарнице и архиве

Драгана Мишкић

25.03.2019.

Кладово

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

Број: 12.01.153021/2-19
20-03-2019 године
Балканска 13, Београд
АГ/ДК

ОГРАНАК ХЕ ЋЕРДАП КЛАДОВО
- директору Дирекције за правне и опште послове -

19320 Кладово
Трг краља Петра 1

Предмет: достављање захтева за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Поштована,

Општинска управа Општине Сурдулица доставила је Јавном предузећу „Електропривреда Србије“, Београд захтев број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, заведен под бројем 12.01.133021/1-2019 од 19.03.2019. године, за доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица. У захтеву је наведено да је Скупштина Општине Сурдулица донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица и Решење о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Сл.гласник Града Врања“ бр. 6/17).

С обзиром да је носилац израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општинска управа Општине Сурдулица и да су, сходно одредбама члана 47б и 47в Закона о планирању и изградњу („Сл.гласник РС“, бр. 72/09, 24/11, 132/14, 145/14 и 83/18), органи, организације и други имаоци јавних овлашћења за утврђивање услова за планирање и уређење простора дужни да у одређеном року доставе услове и податке из своје надлежности, а да се захтев Општине Сурдулица за Измене и допуне наведеног планског акта односи на подручје на којој делатност обавља Огранак „ХЕ Ћердап“ Кладово, у прилогу дописа Вам достављамо предметни захтев и CD – Плански обухват и Одлука о изради измена и допуна Плана на даље поступање.

С поштовањем,

ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Светлана Ковачевић

Прилог: као у тексту

Доставити:
-архиви

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

12 01.1530212-19

19-03-2019
БЕОГРАД, Београдска 13

08.10.19
СБ ПИЛ

СБ ПИЛ
30.1.19
19.10.19

Огранах ХЕ Београд

Упр Крајина Петар 1.

19320 Крајиново

5500

AR

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/2019-03
13.03.2019. године
Сурдулица

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“

ПРИМЉЕНО:			
19-03-2019			
Орг. јединица	Број	Примак	Примачин
3100	12.01.-18.05.11-2613		

ЈП ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

Балканска 13
11 000 Београд

**ПРЕДМЕТ: Захтев за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица**

Обавештавамо вас да је Скупштина Општине Сурдулица донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени гласник Града Врања“, бр. 6/17), у даљем тексту: „Одлука“, као и Решење о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени гласник Града Врања“, бр. 6/17).

Носилац израде предметних Измена и допуна је Општинска управа Општине Сурдулица, а прелиминарни плански обухват дефинисан Одлуком представља целокупан простор општине Сурдулица територијално организован у 39 катастарских општина.

У складу са одредбама чланова 47б и 47в Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14 и 83/18) органи, организације и други имаоци јавних овлашћења за утврђивање услова за планирање и уређење простора дужни су да на захтев носиоца израде планског документа доставе услове и податке из своје надлежности у року од 15 дана, без накнаде.

Услове и податке је потребно доставити:

Општинској управи општине Сурдулица (office@surdulica.org.rs),

Адреса: Краља Петра Првог бр. 1, 17 530 Сурдулица

Контакт особе:

- Мирјана Спасић, начелница Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе Општине Сурдулица, телефон: 064/89-81-935 (mirjana.spasic@surdulica.rs).

08 APR 2019

Општинска управа општине Сурдулица
Краља Петра Првог, бр. 1
17530 СУРДУЛИЦА

03 350-9/19
1084

Јавно предузеће «СКИЈАЛИШТА СРБИЈЕ»

07 Бр. 911
22-03-2019 200 год.

БЕОГРАД, ул. Милутина Миланковића 9

Предмет: Захтев за издавање услова за израду Просторног плана општине Сурдулица

Поштовани,

Општина Сурдулица, Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско правне послове, доставила је допис број 350-9/2019-03 од 03.02.2019. године, са тахтевом за издавање услова за потребе израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, а по основу донете и објављене Одлуке о изради плана.

На основу достављеног описа границе плана ЈП Скијалишта Србије констатују да се граница обухвата предметног планског акта налази у потпуности изван подручја постојећих јавних скијашких центара.

У вези са наведеним обавештавамо вас да, за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, ЈП Скијалишта Србије немају посебних услова и захтева за прилагођавање потребама развоја скијашке инфраструктуре.

Уколико се у оквиру планираних спортско рекреативних активности у обухвату плана покаже потреба за развијањем зимских и летњих активности, које би захтевале планирање изградње, постављања објеката и уређења површина за жичаре за транспорт лица и другу скијашку инфраструктуру и пратеће садржаје, наведеним активностима приступити у складу са Законом о планирању и изградњи, Закону о јавним скијалиштима, Закону о железници, Закону о жичарама за транспорт лица и другим законима који уређују ову област и одговарајућим подзаконским актима. Уколико у наредним фазама израде плана буде потребе могуће је обратити се ЈП Скијалишта Србије за додатне услове.

С поштовањем,

ОБРАДИЛА

Весна Томић

ЈП СКИЈАЛИШТА СРБИЈЕ

Јелена Стевановић

Измени директор за организациони део
операција (по овлашћењу директора бр.49 од
10.01.2018.)

Доставити

- наслову
- Сектору за техничке послове
- архиви

Јавна медијска установа
Радио Телевизија Србије
 ДИРЕКЦИЈА РТС
 СЕРТИФИКАЦИОНО ТЕЛО РТС
 РАЗВОЈ И СЕРТИФИКАЦИЈА
 11000 Београд, Таковска 10
 Тел.: +(381) 11 655 2698, +(381) 11 655 2697
 e-mail: ruzic.aleksandra@rts.rs
 web: www.rts.rs/page/rts/ci/javniservis/
 Наш знак: 2008/2019
 Ваш знак: 350-9/2019-03

Услугени центар општине, Општина општ. Сурдулица

Примљено	08 APR 2019
Број	03, 350-9/19
	1081

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Општинска управа општине Сурдулица

Краља Петра Првог бр. 1
17 530 Сурдулица

Датум: 25.3.2019. година

ПРЕДМЕТ: УСЛОВИ ЗА ИЗРАДУ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

У вези вашег захтева бр. 350-9/2019-03/13.3.2019. године (РТС број: У-13008/2008/20.3.2019.) за издавање услова за израду Измене и допуне усклађеног просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо вас да РТС на постојећим локацијама обухваћеним границама измене и допуне просторног плана нема и не планира изградњу објеката везаних за систем радио и телевизије, нити има податке који су од утицаја на реализацију просторног плана (а који се односе на услове грађења и функционисања објеката) из наше надлежности.

За добијање података везане за постојеће и/или планиране емисионе објекте (ТВ и ФМ предајници, репетитори, СТ и КТ предајници, као и РР коридори), а за потребе израде измене и допуне просторног плана општине Сурдулица, обратити се ЈП "Емисиона техника и везе", (11 000 Београд, Јована Ристића бр. 1).

Напомињемо да, приликом уређења простора и изградње објеката (стамбено, стамбено-пословних, пословних), потребно је планирати и вишенаменске електронске комуникационе мреже (телекомуникационе мреже). Електронске комуникационе мреже и инфраструктура електронских комуникација су обавезни делови инфраструктуре зграда. Правилници који прописују услове и нормативе за пројектовање, односно изградњу су:

- Правилник о техничким и другим захтевима при изградњи пратеће инфраструктуре потребне за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме приликом изградње пословних и стамбених објеката (Службени гласник Р Србије бр. 123/2012),
- Правилник о условима и нормативима за пројектовање стамбених зграда и станова („Службени гласник РС“ бр 58/12).

Овим правилницима, између осталог, предвиђено је да заједнички антениски систем мора бити постављен у оквиру стамбених објеката са више стамбених јединица, стамбених зграда са више корисника простора и стамбених делова стамбено пословних зграда, као и могућност развода за кабловски дистрибуциони систем који је независан од инсталација за заједнички антениски систем. Такође, овим правилницима првенствено се имало у виду да приступ "кабл оператора" објектима треба да буде равноправан и недискриминаторски, тржишни услови пословања, нове технологије, завршетак дигитализације емитовање телевизијских сигнала, као и потпуна дигитализација која доводи до масовне имплементације разних телекомуникационих услуга (е-управа, е-трговина, е-пословање,...).

С поштовањем,

Генерални секретар РТС

Снежана Велић

Телеком Србија

Предузеће за телекомуникације а.д.

Београд, Таковска 2
ДЕЛОВОДНИ БРОЈ: А334-154252/4 -2019
ДАТУМ: 01.04.2019. г.
ИНТЕРНИ БРОЈ:
БРОЈ ИЗ ЛКРМ: 31
ДИРЕКЦИЈА ЗА ТЕХНИКУ
СЕКТОР ЗА ФИКСНУ ПРИСТУПНУ МРЕЖУ
СЛУЖБА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊУ МРЕЖЕ НИШ
НИШ, ВОЈДОВА 11
ВЕЗА:

Услуга		08 APR 2019	
03	353-10/19	€	

1086

На захтев Општине Сурдулица, Одељење за урбанизам, стамбено- комуналне, грађевинске и имовинско –правне послове, бр. 353-10/2019 од 21.03.2019.г. у име инвеститора Општина Сурдулица из Врања ул. Партизански пут 13/1/2, на основу члана 53а, а у вези са чланом 54. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18 и 2/19), члана 11, Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре („Службени гласник РС“ број 113/2015, 96/2016 и 120/2017), члана 8. Уредбе о локацијским условима („Службени гласник РС“ број 35/2015, 114/2015 и 117/2017) и Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ број 44/2010, 60/2013, одлуке УС и 62/2014) и ситуације са уцртаним ТК кабловима, а у циљу заштите ТК објеката и стварања услова за реализацију планова развоја телекомуникационе мреже Телекома Србија, овим дајемо:

ТЕХНИЧКЕ УСЛОВЕ

за израду техничке документације за изградњу и прикључење на постојећу телекомуникациону мрежу инвестиционог објекта: Едукативни центар „Стари Рид“ на кат.парц. бр 8672, 8673,8674 и 8675 КО Власина Рид

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА

Како на предметним катастарским парцелама не постоје телекомуникациони (ТК) објекти и подземни телекомуникациони каблови Телеком-а Србија, нема посебних услова за подземне ТК каблове.

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ОБЈЕКТА

Прикључење новоизграђеног објекта ће се извршити на бежичну телекомуникациону мрежу, тако да не постоје посебни услови за извођење унутрашње инсталације кроз објекат.

Након завршетка објекта обратити се Телекому Србија ради прикључења објекта на телекомуникациону мрежу.

Сам прикључак ће се реализовати под комерцијалним условима који буду важили у моменту подношења захтева за одговарајућим прикључком. Рок укључења корисника је 30 (тридесет) дана од потписивања уговора са Телекомом Србија.

За сва евентуална обавештења у вези издатих Услова можете се обратити Предузећу за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д., Служба за планирање и изградњу мреже Ниш, одељење у Врању, контакт телефон 017/414-204.

- Прилог: 1. Ситуациони план са уцртаном постојећом и планираном ТК инфраструктуром
2. Рачун

ТК
Шеф службе за планирање и изградњу мреже Ниш

Маја Мрдаковић - Тодосијевић, дипл.инж.

Telekom Srbija
Preduzeće za Telekomunikacije a.d.
11000 Beograd, Takovska 2

Registarski broj: 1-75706-00
Matični broj: 17163543
PIB: 100002887

DIREKCIJA ZA TEHNIKU

Naziv korisnika

OPŠTINSKA UPRAVA SURDULICA

Takovska 2, Beograd
PIB: 100002887

Adresa

KRALJA PETRA I-1, 17530 SURDULICA

Račun broj:

1270/0709/2019

PIB

100949758

Datum izdavanja:

02.04.2019.

Mesto izdavanja:

NIŠ

Datum prometa:

01.04.2019.

Arhivski broj:

Vrsta / Opis	Količina / Obim	Osnovica za obračun poraća	PDV (20%)
Izdavanje tehn uslova za izgradnju objekta Edukativni centar Stari Rid	1	4.229,15	845,83
		Ukupno	5.074,98
		Iznos uplate po predračunu	
		Ukupno PDV po računu	845,83
		Ukupno iznos za uplatu	5.074,98
		Rok za plaćanje	09.04.2019.

Uplatu izvršiti na tekući račun broj

160-640-96

Poziv na broj

1270/0709/2019

Ime i prezime

Dara Tomanović, dipl.ekon.

Kontakt

010/321-676

Šef Šlužbe za planiranje i izgradnju mreže Niš

Maja Mrdaković-Todosijević, dipl.inž.

Napomena o poreskom oslobođenju i / ili prometu koji ne podleže PDV:

Veza sa inicijalnim dokumentom

A334-154252/2-2019

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд, Булевар Михајла Пупина 113.
тел: 011/711-34-10, 711-27-70
факс: 011/711-85-13
Број: 4772
Датум: 01.04.2019.

Услугини центар општине, урбане општ. Сурдулица

Примљено	08 APR 2019
Е.к.	
03	350-9/19

1087

Република Србија
Општинска управа
општине Сурдулица
Одељење за урбанизам,
станбено комуналне,
грађевинске и
имовинско – правне послове
Сурдулица

Предмет: Одговор на предмет „Захтев за доставу услова и података потребних за израду
Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица“

Јавно предузеће „Србијашуме“ примило је Ваш захтев бр. 350-9/2019-03 за доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: План), које достављамо у складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09 и 81/09 – исправка, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13-УС, 54/13, 98/13, 132/14, 145/14 и 83/18) у предвиђеном року, а који треба да буду испоштовани при изради Плана.

Након извршеног увида у границу обухвата Плана и њеног преклапања са основним картама газдинских јединица којима газдује Јавно предузеће „Србијашуме“, установили смо следеће:

- Граница Плана обухвата део Газдинских јединица „Боровик“, „Јужна Морава“, „Варденик“, „Врла“, „Божица“, „Клисура“ и „Кијевац“, којима газдује Шумско газдинство „Врање“ Врање.
- Основна намена шума је производња техничког дрвета, заштита земљишта од ерозије, предео изузетних одлика II степен заштите, предео изузетних одлика III степен заштите и стална заштита шума (изван газдинског третмана).
- На обухваћеним површинама се налазе шуме: цера, граба, сладуна, липе, китњака, букве, смрче и шибљак, вештачки подигнуте састојине: смрче, белог бора, црног бора, осталих лишћара и осталих четинара. Степен угрожености

шума од пожара креће се од I - VI степена угрожености, у зависности од заступљене састојине.

- План обухвата шуме високе заштитне вредности HCVF – 2, које представљају велике шумске површине нивоа пејсажа значајне на глобалном, регионалном и државном нивоу и HCVF – 4, које представљају подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама, те Планом треба предвидети такве активности којима се неће угрозити карактеристике HCV шума, које их дефинишу.

При планирању намене површина на Планском подручју, њиховог коришћења, уређења и заштите, морају се узети у обзир и поштовати одредбе:

- Закона о шумама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 – др. закон), тако да се очувају шуме и шумско земљиште као добро од општег интереса. Посебно обратити пажњу да се граница грађевинског подручја не шири на рачун шума и шумског земљишта. Ради очувања шума забрањена је сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа; самовољно заузимање шума; уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама; одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 m од руба шуме, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа; предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожавају функције шуме; одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме. Уколико је, за потребе израде Плана, потребно променити намену површина дефинисану планским документом у шумарству, неопходно је, према члану 22. Закона о шумама, извршити измене и допуне овог планског документа (*Основа газдовања шумама* за одговарајућу газдинску јединицу). Трошкове измена и допуна сноси подносилац захтева на чију иницијативу се оне врше. Промена намене шума и шумског земљишта одређена је чланом 10. Закона о шумама. Накнада за промену намене шума и шумског земљишта дефинисана је чланом 50., а висина накнаде је уређена чланом 52. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“, бр. 95/2018).
- Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон),
- Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. Гласник РС“, бр. 128/14 и 95/18 – др. закон),
- Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 - др. закон).
- Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС“, бр. 35/10),
- Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/10 и 47/11. 32/16, и 98/16),

- Правилника о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Сл. гласник РС“, бр. 72/2010),
- Правилника о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“, бр. 20/10) и
- Правилника о одштетном ценовнику за утврђивање висине накнаде штете проузроковане недозвољеном радњом у односу на строго заштићене и заштићене дивље врсте („Сл. гласник РС“, бр. 37/10).

Намену земљишта, планирати тако да планска решења имају што мањи утицај на животну средину и амбијентални простор.

Молимо Вас да нас писаним путем обавестите о термину Јавног увида у Нацрт предметног плана. Особа за контакт: Милена Денић, дипл. про. план. тел.: 064/815 55 89.

Прилог на ЦД-у:

- Тематска карта основне намене;
- Тематска карта састојинске припадности;
- Тематска карта НСVP;

Иршилац дужности директора

Игор Брауновић

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ПУТЕВИ СРБИЈЕ

БЕОГРАД

Булевар краља Александра бр. 282

2404

Услови за израду Просторног
плана

Број:

Датум:

953-6944/19-1

05-04-2019

08 APR 2019

Служба	Служба за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове
Број	03 350-9/19-93
Датум	05-04-2019

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове

17530 СУРДУЛИЦА

Ул. Краља Петра I бр.1

На основу вашег захтева, број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, наш број 953-6944 од 15.03.2019. године, за издавање услова за израду **Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**, а у складу са чланом 46. Закона о планирању и изградњи ("Сл.гл.РС", број 72/09, 81/09, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл.гл.РС“, број 64/2015), обавештавамо вас:

У складу са Уредбом о категоризацији државних путева („Сл. Гласник РС“, бр. 105/2013, 119/2013 и 93/2015) у оквиру граница овог плана од објеката из наше надлежности налази се :

- Државни пут I Б реда број 40, Владичин Хан-Сурдулица-државна граница са Бугарском (гранични прелаз Стрезимировци)
- Државни пут II А реда број 231, Свође-Црна Трава-Власина Округлица-Босилеград-државна граница са Бугарском (гранични прелаз Рибарци)
- Државни пут II Б реда број 439, Састав Река-Кална-Стрезимировци
- Државни пут II Б реда број 440, Житорађе-ДикаваМачкатица
- Државни пут II Б реда број 441, Владичин Хан-Лепеница-Грамађе-Сурдулица

Предметни просторни план урадити под следећим условима:

- Усагласити план са Просторним планом Републике Србије („Сл.гласник РС“, бр. 88/2010).
- У графичком делу плана представити постојеће и планирано стање, са уцртаним саобраћајницама из наше надлежности, са уписаним стационажама по Референтном систему државних путева. Стационаже дати на свим укрштајима државних путева, обилазницама на почетку и крају, укрштаја, петљи, надвожњака подвожњака.
- Планирану изградњу уз државне путеве-привредне зоне и друго, планирати искључиво са сервисним саобраћајницама уз контролисан приступ државним путевима.
- Уколико постоје или се планирају поједине зоне са великом фреквенцијом саобраћаја уз државне путеве првог и другог реда, планирати даљу разраду плановима нижег реда ради ближег дефинисања прикључења тих зона.
- При повезивању стамбене зоне, стамбено-пословне зоне, индустријске зоне и др. на државне путеве потребно је предвидети паралелну сервисну саобраћајницу која ће повезивати целокупну локацију дуж путних правца, у циљу безбеднијег одвијања саобраћаја на предметним путевима, и смањења конфликтних тачака.
- Дефинисати грађевинску линију за насеља која се налазе уз државне путеве (осим аутопута за који је заштитни појас 40,00м), за остале државне путеве може бити и мања, а у складу са постојећим објектима на терену.
- Повезивање постојећих и нових садржаја планирати у складу са чланом 41. и чланом 42. Закона о путевима („Сл. Гласник РС“, бр.41/18). Повезивање **искључиво базирати унутар граница плана на већ постојећем, планом дефинисаним прикључним местима**. Уколико се појави тенденција изградње нових објеката повезивати их путем сервисне саобраћајнице на постојеће прикључке. Предвиђено планирати и спроводити уз поштовање и примену свих важећих прописа и норматива из области саобраћаја и услова ЈП "Путеви Србије".

JAVNO PREDUZETE
PUTEVI SRBIJE

Услови за израду Просторног
плана

Број:

Датум:

БЕОГРАД

Булевар краља Александра бр. 282

- Планом предвидети и обезбедити заштитни појас и појас контролисане градње, на основу члана 34. 35. и 36. Закона о путевима ("Сл.гл.РС", број 41/18) тако да први садржај објеката високоградње морају бити удаљени минимално **10,00м** од ивице попречног профила државног пута другог реда, **20,00м** од ивице попречног профила државног пута првог реда, уз обезбеђење приоритета безбедног одвијања саобраћаја на предметним државним путним правцима. Одредбе у погледу ширине заштитног појаса примењују се и у насељу, осим ако је другачије одређено просторним, односно урбанистичким планом.
- Планском документацијом мора бити адекватно решено прихватање и одводњавање површинских вода, уз усклађивање са системом одводњавања предметних државних путева.
- Сходно члану 37. Закона о путевима ("Сл. гласник РС" број 41/18), ограде и дрвеће поред јавних путева подижу се тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја.
- Планским документом разрешити проблематику постојећег и перспективног пешачког, стационарног, бицикличког и јавног градског саобраћаја, као и заштита постојећих и евентуално нових инсталација.
- На основу члана 32. Закона о јавним путевима („Сл. Гласник РС“, бр 101/2005), забрањено је укрштање државног пута I реда са железничком прутом у истом нивоу.
- Уколико планирате изградњу бицикличких и пешачких стаза у ванграђевинском подручју, поред државних путева, дати трасу бицикличке стазе и означити је у легенди.
- Аутобуска стајалишта планирати саобраћајно безбедно у складу са саобраћајно безбедносним карактеристикама и просторним потребама, у складу са чланом 85. Закона путевима ("Сл. гл. РС", број 41/18), и уз поштовање следећих услова:
  - Коловозна конструкција аутобуских стајалишта мора бити једнаке носивости као и коловозна конструкција предметног пута.
- Просторним, односно урбанистичким планом, на основу члана 84. Закона о путевима („Сл. гл. РС“ бр.41/18), одређују се деонице јавног пута, односно објекта са додатним елементима (шири коловоз, тротоар, раскрснице, простори за паркирање, јавна расвета, бицикличке и пешачке стазе и сл.) објекти и опрема која одговара потребама насеља.
  - Приликом изградње напред наведених додатних елемената не сме се нарушити континуитет трасе државних путева.
  - Да ширина саобраћајних трака буде дефинисана у складу са важећим прописима и законима из ове области.
  - Трошкове изградње додатних елемената јавног пута сноси општина, односно град који је захтевао изградњу тих елемената.
- Приликом планирања инсталација водити рачуна о следећем:
  - У заштитном појасу јавног пута на основу члана 33. став 2. Закона о путевима("Сл. гл. РС", број 41/18), може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топовод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл., **ако су за извођење тих радова прибављени услови и решење из чл. 17. Став 1. Тачка 2 овог закона.**
  - Инсталације се могу планирати на катастарским парцелама које се воде као јавно добро путеви - својина Републике Србије, и на којима се ЈП "Путеви Србије", Београд води као корисник, или је ЈП "Путеви Србије", Београд правни следбеник корисника.
- Општи услови за постављање предметних инсталација:
  - предвидети двострано проширење предметних државних путева на пројектовану ширину и изградњу додатних саобраћајних трака у потезу евентуалне реконструкције постојећих и изградње додатних раскрсница,

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ПУТЕВИ СРБИЈЕ

Услови за израду Просторног
плана

Број:

Датум:

БЕОГРАД

Булевар краља Александра бр. 282

- траса предметних инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама поред и испод предметног пута.
- **Услови за укрштање предметних инсталација са предметним путевима:**
  - да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви,
  - заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајних тачака попречног профила пута (изузетно спољња ивица реконструисаног коловоза), увећана за по **3,00 m** са сваке стране,
  - минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи минимално **1,35 m**,
  - минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи **1,00 m**.
- **Услови за паралелно вођење предметних инсталација са предметним путевима:**
  - предметне инсталације морају бити постављене минимално **3,00 m** од крајње тачке попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или спољње ивице путног канала за одводњавање) изузетно ивице реконструисаног коловоза уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза.
  - на местима где није могуће задовољити услове из претходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута.
- Паралелно вођење инсталација уз аутопут може се планирати ван ограде аутопута.

Потребно је да нам доставите **Нацрт плана на сагласност**, током јавног увида, ради провере испуњености датих услова.

Контакт: Светлана Јелић, грађ.инж. тел 011 30 40 695

Достављено:

Ф.Наслову

2.Архиви

3.ЈП «Путеви Србије» Београд, Одељење за
планску документацију

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА
СТРАТЕГИЈУ, ПРОЈЕКТОВАЊЕ И
РАЗВОЈ

Биљана Вуксановић, дипл.грађ.инж.

JAVNO PREDUZEĆE "VODOVOD" SURDULICA

17530 Surdulica ul. Srpskih Vladara 67

tel/fax 017/815-148 Direktor 017/815-866 e-mail: kalifer@open.telekom.rs

šifra delatnosti : 3600 matični broj : 07180101 PIB:100948572

tekući računi : 160-7173-91 Banca Intesa , 205-30027-23 Komercijalna banka

09 APR 2019

JAVNO PREDUZEĆE P.O.
"VODOVOD"
BR. 967/1
08.04.2019 god.
SURDULICA

OPŠTINSKA UPRAVA 03, 350-9/19
OPŠTINE SURDULICA
Odeljenje za urbanizam, stambeno-komunalne,
građevinske i imovinsko-pravne poslove

Predmet: Tehnički uslovi

Na osnovu zahteva **Br.350-9/2019-03** od 13.03.2019.godine za izdavanje uslova i podataka potrebnih za izradu izmene i dopune prostornog plana Opštine Surdulica, JP "Vodovod" Surdulica izdaje sledeće:

Vodovodna mreža

Glavne investicije na unapređenju vodovodnog sistema treba da se odnose na obezbeđenje kapaciteta izvorišta i rezervoarskog prostora, rekonstrukciji i dogradnji vodovodne mreže, kako bi se omogućilo potpuno zadovoljavanje potreba za kvalitetnom vodom postojećih i budućih korisnika.

Vodovodna mreža je prstenastog tipa u samom gradskom području, čemu treba težiti prilikom daljeg planiranja pri rekonstrukciji i dogradnji vodovodne mreže, čime se postiže sigurnost vodosnabdevanja, uravnoteženost pritiska i olakšava održavanje iste. Postavljanje vodovodne mreže vršiti uz saobraćajnice, u zelenom pojasu i trotoarima ako je to tehnički izvodljivo na terenu, u suprotnom moguće je postavljanje iste i na drugim površinama uz rešavanje imovinsko-pravnih odnosa. Na vodovodnoj mreži predvideti dovoljan broj zavtarača, hidranta, ispusta, regulatora pritiska, vazdušnih ventila i svom pratećom armaturom za normalno funkcionisanje i lako održavanje. Priklučci moraju biti urađeni propisno sa ventilom na samom priključku (cesni ventil) sa teleskopskom ugradbenom garniturom, vodomernom i svim pratećim elementima. Priključak na uraditi upravno na uličnu cev u pravoj liniji. Vodomerni postaviti u vodomerno okno na 2,0m unutar od regulacione linije, na 30cm od dna šahte. Dimenzionisanje vodomernog okna predvideti u zavisnosti od profila vodomera koji se montiraju. Dimenzionisanje vodomera izvršiti na osnovu hidrauličkog proračuna. Projekte vodovodne mreže i priključaka raditi prema tehničkim propisima nadležne komunalne organizacije.

Najmanji prečnik cevovoda DN80 mm.

Vodovodnu mrežu planirati od HDPE vodovodnih cevi visoke gustine, spajanje vršiti elektrofuzionim spajanjem, sav materijal i priključke raditi sistemom elektrofuzionog spajanja.

Ukoliko radni pritisak u vodovodnoj mreži ne može da zadovolji potrebe za vodom korisnika na višim delovima, potrebno je predvideti-projektovati postrojenje za povećanje pritiska. Ako postoji potreba za baštenskom hidrantskom mrežom, istu priključiti na uličnu vodovodnu mrežu preko vodomera u vodomernom oknu.

Kanalizaciona mreža

S obzirom da na teritoriji opštine Surdulica prevlađuju individualna gradnja, što uslovljava srazmerno velike dužine kanalizacione mreže, zbog male gustine gradnje, kanalizaciona mreža se mora izgraditi jer je bitan preduslov razvoja.

Dimenzionisanje kanalizacione mreže vršiti na osnovu hidrauličkog proračuna, s tim da pre-

čnik nemože biti manji od 200 mm, a njene trase predvideti u kolovozima, saobraćajnicama ukoliko je tehnički izvodljivo na terenu, u suprotnom je moguće postavljanje i na drugim površinama uz rešavanje imovinsko-pravnih odnosa. Na svim prelomima trase i niveleta, kao i na pravim deonicama, na propisanim rastojanjima (po mogućnosti ne većim od 40 metara) će biti postavljeni revizioni silazi, na kojima se montiraju liveno-gvozdeni šaht poklopci klase u zavisnosti od opterećenosti saobraćajnice-kolovoza. U slučaju velike visinske razlike terena i pada nivelete većeg od 6% ulične kanalizacije predvideti kaskadiranje u revizionim silazima. Kanalizacionu mrežu projektovati od PP dvoslojno korugovanih cevi klase nosivosti u zavisnosti od opterećenosti saobraćajnice-kolovoza i dubine ukopavanja cevi. Revizione silaze projektovati od prefabrikovanih betonskih elemenata Ø1000mm, sa obrađenim dnom kinetom. Na mestima gde postoji mogućnost prodiranja podzemnih voda u revizione silaze predvideti plastične revizione silaze.

Kućni priključci će biti vezani za javnu kanalizaciju, po mogućnosti što veći broj na revizione silaze, u suprotnom preko kaskadnog priključka. Reviziono okno priključka izvesti na 2,0 metra unutar od regulacione linije. Atmosferske i površinske vode ne upuštati u kanalizaciju već usmeriti ka zelenim površinama. Atmosferske vode opterećene mastima i uljima, pre upuštanja u kanalizaciju potrebno je prečistiti separatorima ulja i masti. Priključke izvesti sa padom od 2% do 6% upravno na uličnu kanalizaciju bez horizontalnih i vertikalnih preloma.

Ako je tehnički nemoguće izvesti gravitaciono kanalizacionu mrežu i priključke na kritičnim mestima predvideti prepumpne stanice.

Neophodno je pribaviti standardne uslove javnih komunalnih i vodoprivrednih preduzeća.

Da bi se postigle neophodne uslovnosti za predmetna područja i to kompleksno rešenje vodosnabdevanja i kanalisanja otpadnih voda neophodna je izrada generalnih projekata na osnovu adekvatnih podloga kako bi se pronašla ekonomska i tehnička opravdana rešenja i definisali kapaciteti i recipijenti.

JP "Vodovod" Surdulica
Izvršni direktor tehničkog sektora
Saša Džalić dipl. maš. inž.

Јавно предузеће „Пошта Србије“, Београд
Функција правних послова
и управљања непокретностима
Таковска 2, 11120 Београд, ПАК: 135403
Тел.: 011/3022-010, факс: 011/3240-824, e-mail: dirpra@jp.ptt.rs

Број: 2019-48614/5
Датум: 03.04.2019. године

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

17530 СУРДУЛИЦА
Краља Петра Првог 1
ПАК 635402

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање услова за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Вежа: Ваш допис број 350-9/2019-03

Поводом Вашег захтева број 350-9/2019-03 од 13. марта 2019. године, који је достављен ЈП „Пошта Србије“ дана 20. марта 2019. године, а у вези са израдом Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, обавештавамо Вас да се на подручју које обухвата предметни просторни план налазе следећи објекти које користи Јавно предузеће „Пошта Србије“:

- пошта 17530 Сурдулица - пословни простор у Сурдулици, ул. Петог септембра 3, у згради број 1, посебан део број 1, улаз број 1, на кат.парц. број 1003 КО Сурдулица;
- зграда ППТ услуга у месту Власина Рид, на кат.парц. број 8649 КО Власина Рид;
- АТЦ Биновце - пословни простор у Биновцима, у згради број 1, на кат. парц. бр. 852/1 КО Биновце;
- пошта 17531 Јелашница;
- пошта 17532 Власина Округлица, Промаја бб (закупљен простор);
- пошта 17535 Клисура;
- пошта 17537 Божица (закупљен простор).

ЈП „Пошта Србије“ тренутно нема изграђене КДС мреже нити поседује инфраструктуру на подручју обухвата предметног просторног плана.

Отварање нових јединица поштанске мреже, односно развој КДС мреже, зависе од интензитета градње и развоја привреде, односно од тражње корисника за поштанским и КДС услугама.

Напомињемо да би било пожељно да се за све објекте јединица поштанске мреже дефинишу ближе одреднице у вези са решењем приступа објектима (приступне саобраћајнице, простори за маневрисање тешких теретних возила и претовар, паркинг места за кориснике и запослене и др.), а у интересу корисника и становништва, као и да, приликом пројектовања и изградње на подручју предметног просторног плана, будемо консултовани како бисмо усагласили наше потребе за будућом КДС инфраструктуром на том подручју у том тренутку.

За све даље информације, контакт особа је Олгица Гавриловић, тел: 011/3022-007, 064-6113726, e-mail: olgica.gavrilovic@posta.rs.

С поштовањем,

**ДИРЕКТОР
ФУНКЦИЈЕ ПРАВНИХ ПОСЛОВА И
УПРАВЉАЊА НЕПОКРЕТНОСТИМА**

Наташа Димитријевић, дипл.правник

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДПРИВРЕДЕ
Републичка дирекција за воде
Број: 325-05-00360/2019-07
02.04. 2019. године
Ул. Немањина бр. 22-26, Београд

10 APR 2019

112 10 03 350-9/19

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Ул. краља Петра I бр. 1
Сурдулица

Предмет: Ваш захтев број 350-9/2019-03 од 13.03.2019.године

Увидом у Ваш захтев и приложену за издавање водних услова за израду Просторног плана општине Велико Градиште, који је евидентиран у нашем Министарству под бројем 325-05-00224/2019-07 од 27.02 2019. године констатовано је, да нисте доставили сву потребну документацију, прописану чл. 113. - 128. Закона о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018), Правилником о обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова и садржини извештаја у поступку издавања водне дозволе („Сл. гласник РС” бр.72/2017), па је потребно да доставите документацију која садржи:

- материјал за рани јавни увид

За допуну и доставу документације, даје се рок од 30 дана од дана пријема овог дописа. Уколико се иста достави у наведеном року сматраће се да је предметни захтев уредно поднет и за њега ће се донети одговарајуће решење.

Доставити:

- Подносиоцу захтева,
- Архиви

В.Д. ДИРЕКТОРА
Наташа Милић, дипл. инж. шум.

1125

Универзитетски центар за заштиту споменика културе, Општина Сурдулица

П	15 APR 2019
С	
И	03 350-9/19

Републички завод за заштиту споменика културе - Београд
Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia - Belgrade

Радослава Грујића 11 Radoslava Grujića 11
11118 Београд 11118 Belgrade
Србија Serbia
Тел. (011) 24 54 786 Phone +381 11 24 54 786
Факс (011) 34 41 430 Fax +381 11 34 41 430
e-mail: office@yuhheritage.com

12-04-2019

Датум / Date:

Број / Ref.

6-30 / 293-1

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

СУРДУЛИЦА

ПРЕДМЕТ: Измена и допуна Усклађеног просторног плана
општине Сурдулица

Поштовани,

Републичком заводу за заштиту споменика културе упутили сте захтев за достављање услова за потребе израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

Тим поводом вас обавештавамо да на територији општине Сурдулица нема непокретних културних добара од изузетног значаја због чега издавање услова није у надлежности Републичког завода за заштиту споменика културе, већ је потребно да се обратите Заводу за заштиту споменика културе Ниш.

С поштовањем,

Обрађивач:

Миладин Лукић, дипл.инж.арх.

Директор
Мирјана Андрић

Ивана Јанковић

Прилог: као у тексту

Доставити:

-наслову

-архиви

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Канцеларија у Нишу, Војда Карађорђа 14/II
Тел: +381 18/523-448; 523-449;
Факс: +381 18/523-450;

Установна адреса: Општина Сурдулица, Сурдулица

Датум пријема	17 APR 2019
Е. с.	
III 03 350-9/19	1
(1131)	

Завод за заштиту природе Србије, Београд, ул. др Ивана Рибара бр. 91, на основу чланова 9. и 57. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/2018 - други закон) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/2016), поступајући по захтеву број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године, Општинске управе општине Сурдулица, ул. Краља Петра Првог бр. 1, за издавање услова заштите природе за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, дана 16.04 2019. године под 03 бр. 020-721/ 2 доноси

РЕШЕЊЕ

1. Обухват Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (Одлука о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, „Службени лист града Врања”, број 6/2017, даље: План), налази се делом у режиму I (првог), II (другог) и III (трећег) степена заштите, у оквиру Предела изузетних одлика „Власина“ и у просторном обухвату националне еколошке мреже „Власина“ (88). Сходно томе, издају се следећи услови заштите природе:
  - 1) Планом морају бити обухваћене катастарске парцеле које се налазе у оквиру следећих катастарских општина: Алакишце, Баџијевце, Биновце, Битврђа, Божица, Власина Округлица, Власина Рид, Власина Стојковићева, Вучедалце, Горња Козница, Горње Романовце, Грознатовци, Дањино Село, Дикава, Доње Романовце, Драјинци, Дуги Дел, Дугојница, Загужање, Јелашница, Калабовце, Кијевац, Клисурса, Колуница, Кострошевци, Лескова Бара, Масурица, Мачкатица, Ново Село, Паља, Рђавица, Стајковце, Стрезимировце, Сувојница, Сурдулица, Сухи Дол, Топли До, Топли Дол и Ђурковица, према приложеном графичком прилогу;
  - 2) Сва Планска решења морају бити усклађена са планским документима вишег реда;
  - 3) Приликом израде Плана, планирати укупну заштиту простора, земљишта, ваздуха и пре свега водног ресурса као посебне вредности подручја. Потребно је предвидети спровођење посебних мера заштите живог света од негативних ефеката изградње предвиђених инфраструктурних објеката;
  - 4) Параметре за изградњу прилагодити капацитетима предметног подручја, природним вредностима и реалним могућностима за инфраструктурну опремљеност. Анализирати постојеће намене коришћења простора и новостворене услове животне средине, предвидети одговарајућа решења за унапређење простора (санација, ревитализација, реконструкција, адаптација и сл.);
  - 5) Планирати рационално коришћење грађевинског земљишта у смислу ограниченог коришћења приликом отварања нових зона градње;

- 6) Зонирати функционално различите намене и груписати компатибилне садржаје и активности на планском подручју. Раздвојити функције, зоне и објекте који се међусобно угрожавају одређивањем неопходних заштитних растојања. Врсту и намену објеката који се могу градити треба ускладити са основном и претежном наменом;
- 7) Утврдити све значајне урбанистичке параметре, а посебно проценат изграђености, дозвољену висину објеката, минималне површине под зеленилом (минимум 15% на парцели), изглед објеката, итд.;
- 8) Планом предвидети забрану промена намене површина која могу имати утицај на темељне вредности заштићеног подручја;
- 9) Планом предвидети забрану пренамене шумског и пољопривредног земљишта у грађевинско. Промена намене водног земљишта је строго забрањена;
- 10) Планирање уређења простора, извођења грађевинских и других радова на заштићеном подручју мора бити усклађено са Уредбом о режимима заштите („Службени гласник РС“, бр. 31/2012) и Уредбом о проглашењу ПИО „Власина“ („Службени гласник РС“, бр. 25/2018), као и условима заштите природе које прописује Завод за заштиту природе Србије. Све планиране активности се могу одвијати само уз присуство Управљача заштићеног природног добра;
- 11) У оквиру Предела изузетних одлика „Власина“ предвидети максимално очување језера и обала са постојећом аутохтоном приобалном вегетацијом. Дефинисати делове обала чија би се намена односила пре свега на излетничке, рекреативне и еколошке функције;
- 12) Укупну процентуалну заступљеност слободних зелених површина максимално задржати;
- 13) Дефинисати „зелене коридоре“ односно, системско повезивање постојећег са планираним зеленилом у мрежу ради очувања и повећања биодиверзитета, као и због повећања површина под зеленилом;
- 14) Ново озелењавање планирати по највишим стандардима. Препоручује се претежна употреба аутохтоних врста, док је могуће користити и егзоте за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине. Не препоручује се озелењавање врстама које су за наше поднебље детерминисане као инвазивне: *Acer negundo* (јасенолисни јавор или негундовац), *Amorpha fruticosa* (багремац), *Robinia pseudoacacia* (багрем), *Ailanthus altissima* (кисело дрво), *Fraxinus americana* (амерички јасен), *Fraxinus pennsylvanica* (пенсилвански јасен), *Celtis occidentalis* (амерички копривић), *Ulmus pumila* (ситнолисни или сибирски брест), *Prunus padus* (сремза), *Prunus serotina* (касна сремза) и *Parthenocissus quinquefolia* (петолисни бршљан). Избежавати врсте које су детерминисане као алергене (тополе и сл.);
- 15) Уколико се због изградње уништи постојеће јавно зеленило, оно се мора надокнадити под посебним условима и на начин који одређује јединица локалне самоуправе;
- 16) Предвидети максимално очување и заштитити високог зеленила и вреднијих примерака дендрофлоре (појединачна стабла, као и групе стабала);
- 17) Прописати да се за извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре прибави сагласност надлежних институција;

- 18) Дефинисати забрану формирања сметлишта и дивљих депонија и планирати санације дивљих депонија и начине управљања отпадом;
  - 19) Приликом грађевинских и осталих радова предвидети да места за одлагање материјала и опреме, као и да привремени објекти за смештај радника, приступне саобраћајнице, паркинзи грађевинских и других машина, не могу бити лоцирани на територији заштићеног природног добра и еколошки значајног подручја;
  - 20) Предвидети потпуно инфраструктурно опремање. Непропусне септичке јаме, као прелазно решење до изградње канализационе мреже, треба да буду дефинисане као стандард за све објекте. Прикључење нових објеката на водоводну, канализациону, енергетску и комуникациону мрежу извести у складу са условима надлежних служби;
  - 21) Утврдити обавезу санације или рекултивације свих деградираних површина;
  - 22) Предвидети све мере заштите у акцидентним ситуацијама уз обавезу обавештавања надлежних инспекцијских служби и установа;
  - 23) Уколико се током планираних радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералогско-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно Закону о заштити природе извођач је дужан да обавести Министарство заштите животне средине у року од 8 дана, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.
2. Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
  3. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене планске документације, потребно је поднети нови захтев.
  4. У поступку доношења, односно усвајања Плана потребно је од Завода прибавити мишљење о испуњености услова из овог Решења.
  5. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог Решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
  6. Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог Решења у складу са чл. 4. тачка бр. 2 Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе („Службени гласник РС“, бр. 73/2011 и 106/2013).

Образложење

Завод за заштиту природе Србије примио је дана 19.03.2019. године захтев заведен под 03 Бр. 020-721/1, Општинске управе општине Сурдулица, ул. Краља Петра Првог бр. 1, за издавање услова заштите природе за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

На основу достављеног захтева и пратеће документације подносиоца захтева, утврђено је да се План ради на основу Одлуке о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени лист града Врања“, број 6/2017).

ПРЕЛИМИНАРНА ГРАНИЦА ПЛАНА ОБУХВАТА ТЕРИТОРИЈУ СА 41 НАСЕЉЕНИХ МЕСТА И 39 КАТАСТАРСКИХ ОПШТИНА ДЕФИНИСАНИХ ТАЧКОМ 1. ОВОГ РЕШЕЊА, У ПОВРШИНИ ОД 628,25 km².

Коначна граница планског подручја биће дефинисана у припреми Нацрта планског документа.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора засниваће се на принципима рационалне организације и уређења простора, усклађивању коришћења простора са могућностима и ограничењима у располагању природним створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја општине.

Циљ у погледу просторног развоја општине Сурдулица је остваривање одрживог економског раста, конкурентности, социјалне стабилности, инфраструктурне опремљености, очување и заштита природног и културног наслеђа.

Планирана намена простора биће у функцији остваривања веће равнотеже економског, демографског, социјалног и еколошког развоја.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе из диспозитива овог Решења. При томе се имало у виду да се део обухвата Плана налази у режиму I (првог), II (другог) и III (трећег) степена заштите унутар заштићеног природног добра Предела изузетних одлика „Власина“.

Подручје Плана се налази и у обухвату еколошке мреже „Власина“ („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), део је подручја од међународног значаја за птице (ИВА) – Власина RS037IVA и међународног значајног подручја за биљке (ИРА) „Власинска висораван“.

Законски основ за доношење решења: Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/2018 - други закон), Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“ бр. 102/2010), Уредба о проглашењу ПИО Власина („Службени гласник РС“, бр. 25/2018), Одлука о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени лист града Врања“, број 6/2017), Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног Поморавља („Службени гласник РС“, бр. 83/2010), Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 88/2010).

Израда Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, може се реализовати под условима дефинисаним овим решењем, јер је процењено да неће значајно утицати на природне вредности подручја.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог Решења.

Подносилац захтева је ослобођен од плаћања таксе у складу са чланом 18. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003-испр., 61/2005, 101/2005-др.закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012, 65/2013 – др.закон, 83/2015, 112/2015, 113/2017, 3/2018-испр. и 95/2018).

Упутство о правном средству: Против овог Решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Заводу за заштиту природе Србије.

ДИРЕКТОР
Александар Драгишић

Достављено:
- Подносиоцу захтева
- Архива x 2

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ
И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
Београд, Бирчанинова 6
Број: 350-01-00007/2019-24
Датум: 2. април 2019. године
Београд

Услуга одржавања списака изабраних општинских органа
Примљено 18 APR 2019
Е.п. бр. 03 350-9/19-03
1135

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

СУРДУЛИЦА

У вези са вашим дописом број 350-9/2019-03 од 13. марта 2019. године, обавештавамо вас о следећем:

С обзиром да сте уз захтев доставили електронски снимак дела Службеног гласника града Врања у којем је објављена Одлука о изменама и допунама усклађеног Просторног плана општине Сурдулица и Решење о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за измене и допуне усклађеног Просторног плана општине Сурдулица на компакт диску (CD-ROM), ради поступања овог министарства, потребно је да у прилогу захтева доставите ову одлуку и решење које је донела Скупштина општине Сурдулица.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Republika Srbija
**OPŠTINSKA UPRAVA
OPŠTINE SURDULICA**
Odeljenje za urbanizam,
stambeno-komunalne, građevinske
i imovinsko-pravne poslove

18 APR 2019	
III 03	350-9/19

Naš datum:

1137

Naša referenca:

Kralja Petra Prvog 1,
17530 Surdulica

Vaš datum:

13.03.2019.

Vaša referenca:

350-9/2019-03

Naši kontakt telefoni:

+381 11 3013103

**Predmet: Zahtev za dostavu uslova i podataka potrebnih za izradu
izmena i dopuna Usklađenog prostornog plana Opštine
Surdulica**

Poštovana/Poštovani,

U vezi sa vašim zahtevom za dostavljanjem uslova i podataka o razvojnim planovima mreže TELENOR-a potrebnih za izradu izmena i dopuna **Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica**, a u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji («Sl glasnik RS», br. 72/09, 81/09 – ispravka, 64/10 – US i 24/11), dostavljamo vam podatke o preferentnim lokacijama i položaju preferentnih zona kao i postojećim lokacijama telekomunikacionih objekata mreže TELENOR-a na predmetnom području. U pomenutim preferentnim zonama i na preferentnim lokacijama je planirana izgradnja telekomunikacionih objekata sa pripadajućom infrastrukturom za GSM, UMTS i LTE javnu mobilnu telefoniju, kao i za ostale telekomunikacione sisteme koji tehnološki nasleđuju ove sisteme. Pod telekomunikacionim objektom sa pripadajućom infrastrukturom se u ovom slučaju podrazumevaju telekomunikacioni objekti baznih radio-stanica i radio-relejnih stanica sa pripadajućim antenskim sistemima i infrastrukturom koja obuhvata zemljište, građevinu ili zgradu, antenske nosače i stubove, pristupni put, instalaciju i postrojenja za električnu energiju, kablovsku kanalizaciju i drugo neophodno za izgradnju telekomunikacionog objekta javne mobilne telekomunikacione mreže. Niskonaponska energetska mreža čija je dogradnja neophodna za napajanje planiranih objekata, kao i mreža pristupnih puteva nisu predmet ovog materijala.

U okviru priloga ovog dopisa dostavljamo Vam i spisak postojećih i planiranih radio-relejnih veza čiji se koridori u potpunosti ili delimično prostiru preko predmetnog područja. S obzirom da u novom razvojnom planu mreže nisu precizno definisane mikrolokacije telekomunikacionih objekata prvenstveno iz pravnih razloga, podatke o pripadajućim deonicama radio-relejnih veza čija će namena biti povezivanje ovih telekomunikacionih objekata u postojeći sistem prenosa TELENOR-a ćemo Vam dostaviti u daljim fazama naše saradnje. Takođe, napominjemo da je u cilju neometanog rada radio – relejne veze potrebno da duž trase bude obezbeđen

slobodan koridor, odnosno, neophodno je da prostorna zona cilindričnog oblika poluprečnika II Frenelove zone, na trasi bude slobodna od prepreka.

Na predmetnom prostoru ne postoje optički kablovi u vlasništvu Telenor-a. Kada su u pitanju buduće optičke deonice, pošto u novom razvojnom planu mreže nisu precizno definisane mikrolokacije telekomunikacionih objekata pre svega iz pravnih razloga, podatke o budućim optičkim trasama čija je namena povezivanje postojećih i/ili budućih lokacija telekomunikacionih objekata će biti dostavljeni u daljim fazama naše saradnje.

U Prilogu 1 je data tabela sa podacima o postojećim telekomunikacionim objektima TELENOR-a na području Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica.

U Prilogu 2 je data tabela sa podacima o preferentnim zonama izgradnje novih telekomunikacionih objekata TELENOR-a na području Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica.

U Prilogu 3 dat je spisak postojećih radio-relejnih veza čiji se koridori u potpunosti ili delimično prostiru preko područja Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica.

Prilozi:

Prilog 1: Podaci o postojećim telekomunikacionim objektima TELENOR-a na području Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica.

Prilog 2: Podaci o preferentnim zonama izgradnje novih telekomunikacionih objekata TELENOR-a na području Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica.

Prilog 3: Podaci o postojećim radio-relejnim vezama čiji se koridori u potpunosti ili delimično prostiru preko područja Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica.

Sa poštovanjem,

Telenor d.o.o.

Pjer Vučković

1284177319-160

4972710136

Digitally signed by Pjer Vučković
DN: cn=Pjer Vučković, o=Telenor
Date: 2019.04.18 14:19:45 +0200

Pjer Vučković, dipl.ing.
Technology Strategy and
Planning Director

Prilog 1: Podaci o postojećim telekomunikacionim objektima TELENOR-a na području
Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica

R. Br.	Postojeće lokacije	Istočna geografska dužina	Severna geografska širina
1	Belo Polje	7595026	4729272
2	Cresnja	7597650	4724920
3	Klisura	7616844	4736671
4	Surdulica	7596399	4728045
5	Vlasinsko Jezero	7613613	4727727
6	Vlasinsko jezero 2	7608581	4733942
7	Mucedelice	7605549	4724873

Prilog 2: Podaci o preferentnim zonama izgradnje novih telekomunikacionih objekata TELENOR-a na području **Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica**

R. Br.	Planirane lokacije	Istočna geografska dužina	Severna geografska širina	Prečnik preferentne zone (m)	Visina stubova (nosača) u odnosu na nivo tla [m]
1	Curkovića 1	7604869	4727187	300	25-35
2	Vlasinsko jezero 3	7613217	4732311	300	25-35
3	Suvojnica	7592033	4724949	300	25-35
4	Jelasnica	7592183	4722696	300	25-35
5	Kostiljnjak	7596242	4721747	300	25-35
6	Vardenik	7601126	4722152	300	25-35
7	Veliki Streser	7604389	4720994	300	25-35
8	Gornje Romanovce	7602711	4725743	300	25-35
9	Curkovića 2	7600407	4728940	300	25-35
10	Mackatica 1	7598799	4732390	300	25-35
11	Mackatica 2	7597696	4736786	300	25-35
12	Berkovci	7602390	4716042	300	25-35
13	Klisura 2	7614504	4733621	300	25-35
14	Lisac	7617845	4724835	300	25-35
15	Cemernik	7604889	4732893	300	25-35
16	Cebapovi	7612467	4738312	300	25-35
17	Kolunica	7617342	4728749	300	25-35
18	Markovića	7617652	4732392	300	25-35
19	Bozica 1	7616549	4718982	300	25-35
20	Bozica 2	7614021	4720533	300	25-35
21	Cavkova bara	7615070	4740955	300	25-35
22	Vrla	7603078	4728287	300	25-35
23	Topli Do	7607276	4722125	300	25-35
24	Kostresevci	7619370	4734865	300	25-35
25	Bozica 3	7614079	4722768	300	25-35

U pomenutim preferentnim zonama i na preferentnim lokacijama je planirana izgradnja objekata telekomunikacione infrastrukture za sisteme GSM i UMTS javne mobilne telefonije, kao i za ostale telekomunikacione sisteme koji tehnološki nasleđuju GSM i UMTS sistem. Pod telekomunikacionom infrastrukturom se u ovom slučaju podrazumevaju telekomunikacioni objekti baznih radio-stanica i radio-relejnih stanica, sa pripadajućim antenskim sistemima, stubovima ili nosačima na zgradama za montažu antena, kontejneri ili prostorije za smeštaj opreme, kao i uređaji za napajanje opreme sa priključenjem na energetska mrežu.

Prilog 3: Podaci o postojećim radio-relejnim vezama čiji se koridori u potpunosti ili delimično prostiru preko područja **Usklađenog prostornog plana Opštine Surdulica**

Red. br. RR veze	Lokacija	Koordinate	RR veza prema lokaciji	Koordinate	Status RR veze	Dužina deonice [km]	Azimet glavnog snopa [°]	Frekvencija [GHz]
1	Gradska	4749407 7616445	Mlasinsko jezero	4727720 7613630	postojeća	21,87	188,4	15
2	Klisura	4736671 7616845	Mlasinsko jezero	4727720 7613630	postojeća	9,51	200,7	15
3	Mlasinsko jezero 2	4733942 7608582	Mlasinsko jezero	4727720 7613630	postojeća	8,01	141,8	15
4	Đumruk	4731240 7613080	Besna Kobila	4710180 7601539	postojeća	24,01	209,7	15
5	Mlasinsko jezero	4727720 7613630	Đumruk	4731240 7613080	postojeća	3,56	352,1	23
6	Mučedelce	4724873 7605550	Đumruk	4731240 7613080	postojeća	9,86	50,7	23
7	Lepenica	4726108 7585541	Crešnja	4724920 7597650	postojeća	12,17	96,3	15
8	Mladičin Han	4730413 7588025	Crešnja	4724920 7597650	postojeća	11,08	120,4	15
9	Crešnja	4724920 7597650	Seličevica	4788418 7579210	postojeća	66,12	344,6	7B
10	Belo Polje	4729271 7595027	Surdulica	4728085 7596410	postojeća	1,82	131,4	23
11	Mladičin Han	4730413 7588025	Surdulica	4728085 7596410	postojeća	8,7	106,2	15
12	Vanos	4772293 7576188	Besna Kobila	4710180 7601539	postojeća	67,09	158,4	6L

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

09 број 217-818/19
16.04.2019. године
Београд

1145

Унутрашњи (сектор општине) / Општина Сурдулица	22 APR 2019
08	350-9/19-03

Општинска управа Општине Сурдулица
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-
правне послове

Ул. Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица

Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица

Вежа: Ваш акт број 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године

Поводом Вашег акта, под горњим бројем, којим сте нам се обратили са захтевом за доставу услова и података потребних за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, дајемо следеће мишљење:

Напред наведени плански документ је неопходно израдити у складу са Законом о заштити пожара („Сл.гласник РС“, бр. 111/09, 20/15 И 87/18), Законом о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл.гласник РС“, бр. 54/15), као и важећим техничким прописима и српским стандардима којима је са аспекта заштите од пожара и експлозија уређена област планирања и изградње објеката, опреме, инсталације и уређаја који су у обухвату овог планског документа.

Узимајући у обзир да предметни плански документ може представљати основ за издавање локацијских услова за изградњу, доградњу и реконструкцију објеката који су у обухвату предметног Плана, обавештавамо Вас да исти не садржи могућности, ограничења и услове за изградњу објеката са аспекта заштите од пожара и експлозија, па је потребно, пре издавања локацијских услова, прибавити посебне услове заштите од пожара и експлозија, а све сагласно са одредбом члана 54. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ број 72/09, 81/09, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14 и 83/18) и одредбом члана 16. Уредбе о локацијским условима („Сл. гласник РС“ број 35/2015, 114/15 и 117/17).

ПОМОЋНИК МИНИСТРА
НАЧЕЛНИК СЕКТОРА

Предраг Марић

Република Србија

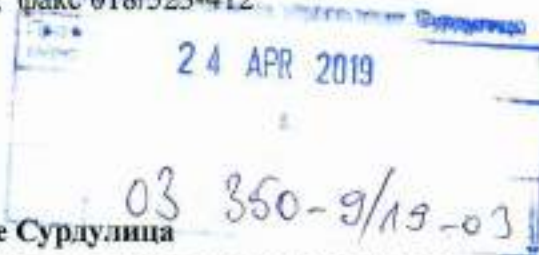
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НИШ

Ниш, Добричка 2, тел. 018/523-414, факс 018/523-412

E-mail: kontakt@zzsknis.rs

Број: 380/2-03

Датум: 18.04.2019.

Општинска управа општине Сурдулица

Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско правне послове

Сурдулица

Предмет: Обавештење у вези услова за израду **Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица**

На основу вашег захтева бр. 350-9/2019-03 од 13.03.2019. године (бр. Завода 380/1-03 од 15.03.2019. године), за прописивање услова за израду **Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица** обавештавамо вас о следећем:

С обзиром да нису вршена нова рекогносцирања и истраживања стручне службе Завода за заштиту споменика културе Ниш, те нема нових сазнања о наслеђу на територији обухвата **Измена и допуна усклађеног просторног плана Општине Сурдулица** Завод за заштиту споменика културе Ниш остаје при условима чувања, одржавања, коришћења и утврђеним мерама заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту од значаја за израду Просторног плана општине Сурдулица, прописаних приликом израде основног планског документа, као и условима чувања, одржавања, коришћења и утврђеним мерама заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту у подручју Плана генералне регулације насеља Сурдулица.

С обзиром на чињеницу да се на овом простору налази више непокретности које треба увретити у Планове, неопходно је обезбедити финансијска средства за рекогносцирање терена, истраживање, формирање евиденције и валоризацију наслеђа, како би се наслеђе адекватно уградilo у развојне перспективе са посебним третманом у просторно-планској документацији.

Планском документацијом треба обезбедити услове за израду посебне студије о валоризацији непокретних културних добара, добара под претходном заштитом и објеката са споменичким својствима на територији подручја обухваћеног границама плана, која треба да садржи све релевантне податке о свим објектима, или локалитетима, обрађене тако да се на основу њих могу утврдити конкретни појединачни услови и мере заштите. Студијом би биле обухваћене следеће активности:

- Истраживање података, прикупљање документације и валоризација споменичких вредности евидентираних добара.
- Утврђивање посебних услова заштите за сваки објекте или комплексе са дефинисањем граница заштите и заштићене околине.
- Усаглашавање услова и мера заштите са обрађивачима Плана.

Обрађивач:

Ивана Цветковић, конзерватор – дипл.инж.арх.

Руководилац сектора оперативне заштите:

Миле Вељковић
Миле Вељковић, дипл.инж.арх, конзерватор саветник

Доставити:

- Подносноцу захтева,
- Документацији Завода

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Број: 350-00-30/2019-09
Датум: 25. април 2019. године
Београд

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
- Општинска управа -

17 530 СУРДУЛИЦА
Краља Петра I број 1

Поводом вашег дописа број: 350-9/2019-03 од 13. марта 2019. године, којим је достављен захтев за доставу услова и података за израду измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо вас о следећем:

Приликом израде наведеног просторног плана потребно је поштовати одредбе Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 – др. закон) које се односе на заштиту, уређење и коришћење пољопривредног земљишта.

Чланом 15. Закона о пољопривредном земљишту прописано је да се пољопривредно земљиште користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним овим законом.

Чланом 22. наведеног закона прописана је забрана коришћења обрадивог пољопривредног земљишта прве, друге, треће, четврте и пете катастарске класе у непољопривредне сврхе. Изузетак забране коришћења обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе прописан је чланом 23. Закона о пољопривредном земљишту, а чланом 24. истог закона прописани су услови давања сагласности на промену намене обрадивог пољопривредног земљишта.

Напомињемо да је чланом 27. наведеног закона прописано да обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од пола хектара, односно да обрадиво пољопривредно земљиште уређено комасацијом не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од једног хектара.

Напомињемо да је чланом 55. Закона о пољопривредном земљишту прописана израда пројекта рекултивације пољопривредног земљишта које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер.

Чланом 117. став 1. тач. 17) и 20) Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон) прописано је да се водни услови издају за израду просторних (просторни план јединице локалне самоуправе) и урбанистичких планова (генерални урбанистички план и план генералне регулације). Водни услови се не издају појединачно за посебне целине и зоне за које се доноси планови детаљне регулације или друга планска документа, а која обухватају или објекте за чију се изградњу или реконструкцију издају водни услови, сагласно члану 117. став 1. (за израду техничке документације – пројекат) или објекте за чију изградњу водни услови нису потребни (члан 117. став 4. Закона о водама).

Сходно томе, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичка дирекција за воде јединице локалне самоуправе издаје два водна акта за израду планске документације: водне услове за израду просторног плана јединице локалне самоуправе и водне услове за израду урбанистичких планова (генерални и регулациони) на територији јединице локалне самоуправе, у оквиру прописане надлежности.

Потребно је да се наведени плански документ усагласи са просторним планом вишег реда, Уредбом о одређивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02), као и да се усагласи са другом планском документацијом у области вода (план управљања водама на водном подручју са програмом мера, план управљања ризицима од поплава са картама угрожености и картама ризика од поплава, општи и оперативни план за одбрану од поплава, план заштите вода од загађивања и др).

Такође, потребно је да израда измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица буде у складу и са следећим условима:

1) да се изради планска документација, у складу са законом и прописима из области водопривреде и осталим законима и прописима, при чему треба користити сву расположиву документацију и водна акта (генералне пројекте водоснабдевања и сакупљања, одвођења и пречишћавања отпадних вода, техничку документацију за изградњу водопривредних и инфраструктурних објеката, итд);

2) да се планским документом обухвати и прикаже сво водно земљиште, у оквиру граница плана;

3) да се обухвате и прикажу водни објекти за уређење водотока, за заштиту од поплава, ерозија и бујица, за коришћење вода, за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода и водни објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода;

4) да се планским документом обухвате и прикажу угрожена подручја, односно поплавна и ерозиона подручја и прикажу границе поплавних подручја;

5) да се планирана саобраћајна инфраструктура предвиди у функцији заштите од поплава;

6) да се обухвати намена, услови и приоритети у коришћењу вода;

7) да се обухвати утврђена намена, услови и приоритети у коришћењу вода са постојећих изворишта водоснабдевања са прописаним зонама санитарне заштите и прикажу водна тела подземних и површинских вода која могу да служе за снабдевање водом за пиће у количини већој од 10 m³/дан (више од 50 становника);

8) да се обухвате и прикажу објекти и услови за заштиту вода од загађивања;

9) да се обухвате и прикажу заштићене области у складу са регистром заштићених области.

У погледу прибављања података (мишљења, генерални пројекти, расположива техничка документација, издата водна акта итд.), потребно је да се обратите надлежним организацијама и другим правним лицима која управљају водним објектима, врше послове осматрања и мерења природних појава, количина и квалитета вода, итд. (Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе”, надлежна организација јединице локалне самоуправе, републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове и др.) у складу са чл. 23, 65, 73, 74, 78, 107 – 110, 131, 132, 145. и 146. Закона о водама.

Такође, за доставу података потребно је да се обратите и јавном предузећу које газдује државним шумама и врши стручну и саветодавну подршку у шумама сопственика на подручју општине.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Жељко Радошевић
Жељко Радошевић
по овлашћењу министра
број: 119-01-5/19/2017-09
од 25. јула 2017. године

Урб. Сурдулица
08.03.2019
Сектор за развој
03 350-9/19-03

Република Србија
Општина Сурдулица
Општинска управа
Краља Петра I бр. 1
17530 Сурдулица
ПАК

Ваш број: 350-9/2019-03 од 13.3.2019.г.

Наш број: 07-07/6619 од 19.3.2019.г. (271/19)

Датум: 3.5.2019.г.

Јавно предузеће
"СРБИЈАГАС"
Нови Сад II

Број 07-07/10756
- 6.05.2019

Предмет: Услови за израду Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица

Поштовани,

У вези Вашег захтева за издавање услова за израду измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо Вас:

ЈП "Србијагас" у подручју измена и допуна нема изграђених гасовода и гасоводних објеката, те стога нема посебне услове за заштиту постојећих гасовода који би требало да буду садржани у предметној планској документацији.

С обзиром на то да ће се даљом изградњом транспортног гасовода Лесковац – Врање – Бујановац - Прешево омогућити гасификацију наведеног подручја, потребно је у оквиру Просторног плана општине Сурдулица, предвидети изградњу:

- дистрибутивних гасовода МОР 16 bar,
- мерно регулационих станица за потребе широке потрошње и већих потрошача,
- дистрибутивне гасоводне мреже од полнетиленских цеви МОР 4 bar ,
- гасних прикључака (у текстуалном делу плана) са мерним местима код потрошача.

Текст просторног плана и правила грађења потребно је ускладити са:

- Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 086/2015).

Наведене правилнике користити и за дефинисање правила грађења гасних инсталација.

Рок важности овог документа је годину дана од дана његовог издавања.

С поштовањем,

Копије:

- Сектору за развој
- Архиви

Јавно предузеће
"СРБИЈАГАС"
Нови Сад II
СЕКТОР ЗА РАЗВОЈ
ДИРЕКТОР
Владимир Ђакић, дипл.инж.маш.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
Сектор за водни саобраћај и безбедност
пловидбе

Број: 342-01-00281/2019-06
Београд, 25.4.2019.

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и
имовинско-правне послове

17530 Сурдулица,
Краља Петра Првог бр. 1

Поштовани,

Поводом вашег акта број 350-9/2019-03 од 13.3.2019. године, упућеном Дирекцији за водне путеве а који се односи на доставу потребних података за израду Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо вас да смо увидом у документацију установили да не поседујемо податке од значаја за израду предметног плана и да исти није у надлежности Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

С поштовањем,

в.д. ПОМОЋНИКА МИНИСТРА

Вељко Ковачевић

VIP mobile
Milutina Milankovića 1ž, Novi Beograd

13 MAY 2019			
(1220)	III	03	350-9/19

Prostorni plan opštine Surdulica

Beograd, 15. maj 2019.

REPUBLIKA SRBIJA
Opštinska uprava opštine Surdulica
Odeljenje za urbanizam, stambeno komunalne,
Gradjeviniske i imovinsko - pravne delatnosti
Ul. Kralja Petra I br.1
17530 Surdulica

Broj zahteva: 350-9/2019-03 od 13.03.2019. godine

U Beogradu 03.05.2019.

Poštovani,

U prilogu ovog dopisa je dat položaj postojećih On Air lokacija baznih stanica, koje su radile zaključno sa datumom ovog dopisa.

Izgrađene bazne stanice definisane su svojim koordinatama i tipom lokacije, dok pozicije koje su definisane kao potencijalno interesantne date sa koordinatama u čijoj okolini će se tražiti rešenje za buduću baznu stanicu i deo su našeg dugoročnog plana razvoja mreže na navedenom području. Nadam se da će vam ovi podaci pomoći oko izrade Prostornog plana opštine Surdulica.

Za sve potrebne informacije slobodno nas kontaktirajte.

S poštovanjem,

Milovan Marković
Infrastructure Team Lead
Vip mobile d.o.o.

Name	Site Identifier	Longitude	Latitude	Altitude (m)	Implementation Status	Site Type
NI4206_02	VR_Surdulica	22°10'17.63"E	42°41'26.08"N	[480]	On air	Rooftop
NI4209_01	VR_Vlasinsko_jezero	22°22'52.88"E	42°41'8.92"N	[1,469]	On air	Existing Tower
NI4278_01	VR_Vucadelce	22°16'56.3"E	42°39'39.5"N	[1,298]	On air	Existing Tower
NI427K	VR_Suhi_Dol	22°25'22.49"E	42°45'57.25"N	[979]	Not Started	Greenfield
NI4309_01	VR_Belo_Polje	22°9'16.58"E	42°42'7.05"N	[466]	On air	Rooftop
NI439D	VR_Jelasnica	22°6'4.05"E	42°39'1.94"N	[505]	Not Started	Rooftop
NI439E	VR_Masurica	22°9'52.64"E	42°39'49.94"N	[549]	Not Started	Rooftop
NI439J	VR_Djurinci	22°16'22.79"E	42°40'50.98"N	[935]	Not Started	Greenfield
NI439K	VR_Klisura	22°22'58.88"E	42°43'32.22"N	[1,227]	Not Started	Rooftop
NI4415_01	VR_Vlasinsko_jezero2	22°19'15.28"E	42°44'31.99"N	[1,320]	On air	Existing Tower

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
Сектор за ученички и студентски
стандард и инвестиције
Број: 350-01-17/2019-17
Датум: 7. мај 2019. год.
Београд

16 MAY 2019
Услуга центар савешт. услуга општ. Сурдулица

Попуњено	16 MAY 2019
Стр. Опш.	Е.П.
	03 350-9/19-03

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове

17530 СУРДУЛИЦА
Краља Петра I број 1

Предмет: Одговор на захтев за давање података и услова за потребе израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица

У вези са вашим дописом број: 350-9/2019-03 од 13. марта 2019. године, којим сте се Министарству просвете, науке и технолошког развоја обратили са захтевом за давање података и услова за потребе израде Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо вас:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја са аспекта законом прописаних надлежности и делокруга послова нема посебних услова и података неопходних за потребе за израду предметног плана.

Уколико је у оквиру граница Просторног плана подручја посебне намене, који обухвата наведене делове територија општине Сурдулица, неопходна измена или промена неке од постојећих локација - комплекса установа образовања или ученичког и студентског стандарда, исте планирати у складу са: Правилником условима у погледу простора, опреме, наставних средстава и степена и врсте образовања наставника и андрагошких асистената за остваривање наставног плана и програма основног образовања одраслих ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 13/2013 и 18/2013), Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање плана и програма заједничких предмета у стручним школама за образовне профиле III и IV степена стручне спреме ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 7/91), Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за гимназију („Сл. гласник СРС – Просветни гласник“ број 5/90, „Сл. гласник РС – Просветни гласник“ број 11/17), Правилником о нормативима школског простора, опреме и наставних средстава у основној школи („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 4/90), Правилником о нормативу школског простора, опреме и наставних средстава за основну музичку школу („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, број 19/97), Правилником о ближим условима за оснивање,

почетак рада и обављање делатности у погледу простора и опреме за домове ученика и студентске центре („Сл. гласник РС“, број 90/2011) и другим законским и подзаконским акима којима се регулише предметна област, усаглашених са планским документима планова вишег реда за предметно подручје.

МИНИСТАР

Младен Шарчевић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Републичка дирекција за воде

Број: 325-05-00360/2019-07

Дана: 15.05.2019. године

Немањина 22-26

Београд

На основу чл. 113, 115. и 117. Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 30/2010), Закона о изменама Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 93/2012, 101/2016), члана 30. став 2. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС" бр. 79/2005 и 101/2007), члана 5. Закона о министарствима ("Сл. гласник РС" бр. 44/2014, 14/2015, 54/2015, 96/2015, 60/2017) решавајући по захтеву општине Сурдулица, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, вршилац дужности директора Наташа Милић, по Решењу Владе 24 број: 119-1213/2019 од 14.02.2019. године, издаје

ВОДНЕ УСЛОВЕ

1. Одређују се технички и други захтеви који морају да се испуне у поступку припреме и израде Измене и допуне усклађеног Просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: Просторни план).

2. Водни услови престају да важе по истеку 1 године од дана њиховог издавања, ако у том року није поднет захтев за издавање водне сагласности

3. Акт је уведен у Уписник водних услова за водно подручје Морава, под редним бројем 154. од 15.05.2019. године.

4. Планском документацијом урађеном у складу са прописима који уређују израду просторних планова, усвојити одговарајућа решења, уз испуњење следећих услова:

4.1. потребно је да се наведени плански документ усагласи са Просторним планом Републике Србије, просторним плановима вишег реда и планском документацијом у области вода Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Сл. гласник РС“, број 3/2017), Уредбом о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Сл. гласник РС“, број 11/2002), планом управљања водама на водном подручју са програмом мера, планом управљања ризицима од поплава са картама угрожености и картама ризика од поплава, општим и оперативним план за одбрану од поплава, планом заштите вода од загађивања и др.);

4.2. у поступку израде планске документације, на основу претходних радова, израдити документацију на нивоу Просторног плана у складу са важећим прописима, мишљењима и нормативима за ову врсту радова;

4.3. на Просторни план прибавити стручну контролу, према важећим законским прописима;

4.4. при изради Просторног плана водити рачуна о постојећим водним објектима (водним актима и техничкој документацији) и планираним водним објектима на начин који ће обезбедити заштиту њихове стабилности и заштиту режима вода;

4.5. да се Просторним планом обухвати и прикаже водно земљиште, у оквиру граница подручја плана и прикажу постојећи и планирани водни објекти за уређење водотока, за заштиту од поплава, за коришћење вода, за сакупљање одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода и водни објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода. За објекте, радове и мере, чији се утицај простире ван обухвата плана, или који чине функционалу

целину са објектима и радовима ван територије подручја плана, планску документацију усагласити са планском документацијом других јединица локалне самоуправе;

4.6. да је ширина приобалног земљишта прописана законом. У случају заштите добара посебних вредности и капиталних објеката, обављања других послова од општег интереса, других потреба за заштитом вода, акватичних и приобалних врста, уређења вода, итд. може се одредити другачија ширина одлуком надлежног органа;

4.7. да се водно земљиште може користити за изградњу водних објеката, постављању уређаја намењених уређењу вода, одржавању корита водотока и водних објеката, спровођење заштите од штетног дејства вода, а за остале намене у складу са законом и у складу са прописаним забранама, ограничењима права и обавезама за кориснике водног земљишта и водних објеката, одлагања и депоновања дрвне масе, и сл. на водном земљишту, прања механизације и возила и сл. радови који утичу на квалитет вода, стабилност и функционалност водних објеката, итд.);

4.8. да се активности у водном земљишту, предвиде у складу са прописаним забранама, ограничењима права и обавезама за кориснике водног земљишта, уз услов да се приликом спровођења активности не погоршава водни режим, не утиче на стабилност и функционалност водних објеката, не ремети пролаз великих вода и омогућава спровођење одбране од поплава;

4.9. да се планским документом обухвате и прикажу поплавна и ерозиона подручја и прикажу границе поплавних подручја. Предвидети мере за заштиту од поплава и изградњу заштитних објеката;

4.10. да се планирана саобраћајна инфраструктура предвиди у функцији заштите од поплава. Изградња саобраћајница не сме да ремети проток воде, наноса и леда;

4.11. да се обухвати намена, услови и приоритети у коришћењу вода са приказом свих водних објеката за коришћење вода (постојећи и планирани) и правцима развоја. Планским документом, у сагласности са Водопривредном основом Србије, предвидети најекономичније водоснабдевање насеља на територији дела јединице локалне самоуправе, искоришћења и других постојећих и планираних изворишта, подсистема или система и утврде и прикажу водна тела подземних и површинских вода која могу да служе за снабдевање водом за пиће у количини већој од 10 m³/dan (више од 50 становника). Предвидети у складу са претходно написаним коришћење вода за потребе наводњавања;

4.12. да се утврди међусобни положај обухвата плана и евентуалних зона заштите изворишта водоснабдевања на територији обухвата плана а активности и намену простора усагласити са забранама, ограничењима права и обавезама за кориснике простора у зонама санитарне заштите;

4.13. да се обухвате и прикажу постојећи и планирани објекти, услови за заштиту вода од загађивања и правци развоја. Предвидети најцелисходнија и најекономичнија решења за каналисање и пречишћавање отпадних вода насеља, услове за индустријске отпадне воде, отпадне воде од депонија и сл. (реципијенти, предtretман/tретман у зависности од пријемника, итд), утврде приоритети, потребан степен пречишћавања, реципијенти пречишћених отпадних вода, мере заштите површинских и подземних вода од загађивања, положај и мере заштите од објеката које могу угрозити воде (комуналне и индустријске депоније и сл.), итд;

4.14. да се обухвате и прикажу заштићене области у складу са регистром заштићених области;

4.15. да се прибаве, и узму у обзир и уграде сви потребни подаци (мишљења, расположива техничка документација, издата водна акта, итд.) надлежних органа, организација и других правних лица који управљају водним објектима, врше послове осматрања и мерења природних појава, количина и квалитета вода, итд. (ЈВП „Србијаводе”, јединице локалне самоуправе, републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове, агенција за заштиту животне средине итд.);

4.16. за разне активности које су планиране у обухвату Просторног плана, а које могу утицати на водни режим потребно је исходovati водна акта у посебном поступку;

4.17. урадити Просторни план у складу са издатим водним условима, извршити стручну контролу и поднети овом министарству захтев за издавање водне сагласности на плански документ.

Образложење

Општина Сурдулица је поднела захтев за добијање водних услова у поступку припреме и израде Измене и допуне усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, овом органу преко писарнице републичких органа,

Уз захтев је разматрана и достављена документација :

-Одлука о изради Измене и допуне усклађеног Просторног плана општине Сурдулица,
-материјал за рани јавни увид,

На основу приложене документације констатовано је следеће:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, је у оквиру својих надлежности дало услове у диспозитиву акта, у складу са одредбама чл. 113. - 118. Закона о водама,

Најближи водоток: Врла, водно подручје Морава, чл.27. Закона о водама и Одлуке о одређивању граница водних подручја ("Сл. гласник РС" 75/2010), и чл.1. и 5. Правилника о одређивању подсливова ("Сл. гласник РС" бр.54/2011).

Врла, према Одлуци о утврђивању Пописа вода I реда, је вода I реда ("Сл. гласник РС" бр.83/10). Предметни простор се налазе на подручјима водних јединица број 40, Јужна Морава - Врање - Правилник о одређивању водних јединица и њихових граница ("Сл. гласник РС" бр.8/2018).

На основу Уредбе о категоризацији водотока река дата је категорија реке сходно ("Сл. гласник СРС" број 5/68), а максималне количине опасних материја у водама су дате Правилником о опасним материјама у водама ("Сл.гласник СРС" бр.31/82). Пречишћене отпадне воде које се испуштају у реципијент морају испунити услове граничних вредности емисије за одређене групе загађујућих супстанци, према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС" бр.67/11) и Измена Уредбе ("Сл. гласник РС" бр.48/2012). Мерење количина и испитивање отпадних вода урадити сходно Правилнику о начину и условима за мерење количине и испитивање отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл. гласник РС" бр.33/2016).

Просторни план обухвата јединицу локалне самоуправе: Сурдулица.

Просторни план је потребно урадити сагласно одредбама Закона о водама, којима се утврђује водно добро, водни објекти, интегрално управљање водама, водне делатности, итд. те су дати услови бр.: 4.1.-4.4. Условима 4.5-4.8. прописано је у складу са чл. чл. 8. - чл. 10; чл. 13. - чл. 19. и чл. 23. Закона о водама, којима се дефинише водно земљиште текућих и стајаћих вода, напуштених корита и спрудова, које вода повремено плави, и др; утврђује приобално земљиште и начин коришћења водног земљишта и утврђују водни објекти за уређење водотока (регулациони објекти и вештачка речна корита), водни објекти за заштиту од поплава (насипи са припадајућим објектима, заштитним шумама и сервисним путевима, кејски и одбрамбени зидови, канали, преграде, уставе и др.), водни објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода-одводњавање (основна каналска мрежа, детаљна каналска мрежа), водни објекти за коришћење вода за снабдевање водом за пиће (водозахвати, постројења за припрему воде за пиће, магистрални цевоводи и резервоари са уређајима), за наводњавање (захвати, главни канали и секундарна мрежа и др.), за узгој риба (рибњаци), водни објекти за сакупљање одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода (главни колектори, постројења за пречишћавање отпадних вода, постројења за прераду отпадних муљева и процедурних вода санитарних депонија, испусти из постројења у пријемник, и водни објекти за одводњавање (основна каналска мрежа и детаљна каналска мрежа), као и управљање водним објектима. Условима 4.9-4.11. диспозитива прописано је у складу са чл. 44. - чл. 48; чл. 52; чл. 61. и чл. 62. Закона о водама, којима се утврђују угрожена подручја услед поплава са прелиминарним проценама ризика од поплава, картама угрожености, картама ризика од поплава, границама поплавних подручја, планом управљања ризицима од поплава и др. Сходно чл. 58. Закона о водама потребно је предвидети изградњу саобраћајне инфраструктуре на начин да задовољи функцију локализационе одбрамбене линије на угроженим деоницама водотока, да се формирају засебне касете за ограничење утицаја од пробоја главних заштитних водних објеката

и да не ремети проток воде, наноса и леда, те је дат услов 4.12. диспозитива акта. Сходно чл. 71. - чл.73; чл. 76. - чл. 77. и чл. 81. - чл. 88. Закона о водама, којима се утврђују посебни услови, обавезе и мере у погледу коришћења воде погодне за пиће, мере заштите изворишта и којима се утврђује уређење и коришћење вода, потребно је утврдити намену, услове и приоритете у коришћењу вода (опште и посебно), односно коришћење површинских и подземних вода за снабдевање водом за пиће и санитарно хигијенске потребе: јавни и сеоски водоводи, регионални системи и подсистеми и њихов развој, за потребе индустрије, за наводњавање, за рибњаке, спорт, рекреацију и туризам, и др. те су дати услови 4.13 и 4.14., диспозитива акта.

За израду Просторног плана, потребно је прибавити, према потреби, и друге расположиве податке јавног водопривредног предузећа о водном земљишту, изграђеним и планираним водним објектима и режиму вода, као и податке других надлежних органа, организација и правних лица услов 4.15.

По завршетку израде и извршене стручне контроле, потребно је поднети овом министарству захтев за издавање водне сагласности, у складу са чланом 119. - 121. Закона о водама, те је дат услов 4.17. диспозитива.

По основу Правилника о садржини, начину вођења и обрасцу водне књиге ("Службени гласник РС", бр. 86/2010), овај акт је уведен у Уписник водних услова.

Сагласно чл. 18. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС" бр. 43/03, 51/03 - исправка, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05 - др. закон, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 35/10 и 50/11), подносилац захтева за издавање водних услова ослобођен је плаћања административне таксе.

Доставити:

- Општина Сурдулица
- ЈВП "Србијаводе", ВПЦ "Морава", Ниш
- Водна инспекција
- Водна књига
- Архива

В.Д. ДИРЕКТОРА

Наташа Милић, дипл.инж.шум.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД

Број: 02-155-1/2019

Датум: 2019-03-20

Београд

**Сеизмолошки услови за
нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине
Сурдулица**

Сходно члану 46 став 4 Закона о планирању и изградњи (Сл.гласник РС број 72/09, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/14 и 145/14) ови услови се издају без надокнаде.

Потписао

Бранко Драгичевић, дипл.инж.

Напомена:

Овај документ је потписан електронски квалификованим потписом. У случају да се штампа на папиру, његова веродостојност се утврђује поређењем са електронским оригиналом који се чува у архиви електронских докумената Републичког сеизмолошког завода.

Сеизмолошким условима за потребе пројектовања и изградње за

нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица

са припадајућом инфраструктуром утврђене су регионалне вредности очекиваних максималних параметара осциловања тла на површини терена.

На основу и по поступку прописаном Законом о планирању и изградњи, носилац израде плана у фази израде концепта планског документа (Члан 48.), прикупља податке о *посебним условима* који се односе на заштиту и уређење простора, између осталог и *Сеизмолошке услове*.

Основа за пројектовање по ЈУС стандарду, важећој законској регулативи у Србији, је сеизмички интензитет приказан на Сеизмолошкој карти за повратни период од 500 година према пропису: Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл.лист СФРЈ 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90). На картама су приказани очекивани макросеизмички интензитети на површини терена за карактеристично тло.

По ЕН1998-1 улазни параметри за сеизмичку анализу при пројектовању изведени су из услова да се објекат, просечног века експлоатације од 50 година, не сруши, што одговара сеизмичком дејству са вероватноћом превазилажења од 10% у периоду од 50 година. Овај земљотрес има повратни период догађања од $T_{NCR} = 475$ година. Други услов садржан је у захтеву да се ограничена оштећења могу јавити само као последица дејства земљотреса за који постоји вероватноћа да буде превазиђен од 10% у периоду од 10 година односно земљотресом који има просечан повратни период од 95 година.

За потребе сагледавања сеизмичког хазарда на локацији за

нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица

израђене су:

1. Карта епицентара земљотреса $M_w \geq 3.5$ на локацији објекта ПРИЛОГ 1.
2. Карта сеизмичког хазарда за повратни период 475г., по параметру максималног хоризонталног убрзања PGA на основној стени ($v_s = 800 \text{ m/s}$) на локацији објекта изражено у јединицама гравитационог убрзања g ($g = 9.81 \text{ m/s}^2$), ПРИЛОГ 2.
3. Карта сеизмичког хазарда за повратни период 475г. на површини терена за емпиријски процењене: средњу брзину локалног тла до дубине 30м и одговарајући динамички фактор амплификације на максимално хоризонтално убрзања PGA, на локацији објекта изражено интензитетом земљотреса у степенима ЕМС-98 скале, ПРИЛОГ 3.
4. Табела нумеричких вредности сеизмичког хазарда за повратни период 475г. на површини терена за простор планске документације, ПРИЛОГ 4.
5. Табела епицентара земљотреса који се налазе на локацији објекта ПРИЛОГ 5.

ПРЕПОРУКЕ:

Параметре са карте дате у ПРИЛОГУ 3. користити као мере ограничења употребе простора у поступку просторног планирања.

На простору обухвата плана при прорачуну конструкције објеката морају се применити одредбе које се односе на прорачун а садржане су у Правилнику*.

Чланови 7. и 8. Правилника* обавезују на израду сеизмичке микрорејонизације-сеизмичког микрозонирања у припреми техничке документације као подлоге за израду главног пројекта.

На основу Правилника* објекти који су предмет планске документације се могу разврстати у следеће категорије:

објекти Ван категорије,

објекти I категорије,

објекти нижих категорија.

На основу члана 20. Правилника*, за објекте I и нижих категорија може се спроводити поступак динамичке анализе и еквивалентног статичког оптерећења а за објекте ван категорије се искључиво примењује поступак динамичке анализе.

Сеизмичка микрорејонизација за потребе прорачуна сеизмичких параметара за израду техничке документације за Главни пројекат сходно члану 119 став 2 тачка 2 Закона о планирању и изградњи (Сл.гл. РС број 72/09) мора да обухвати:

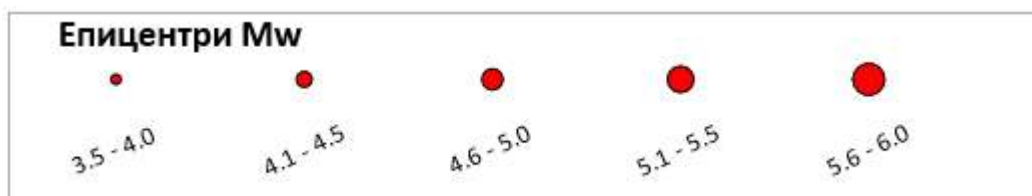
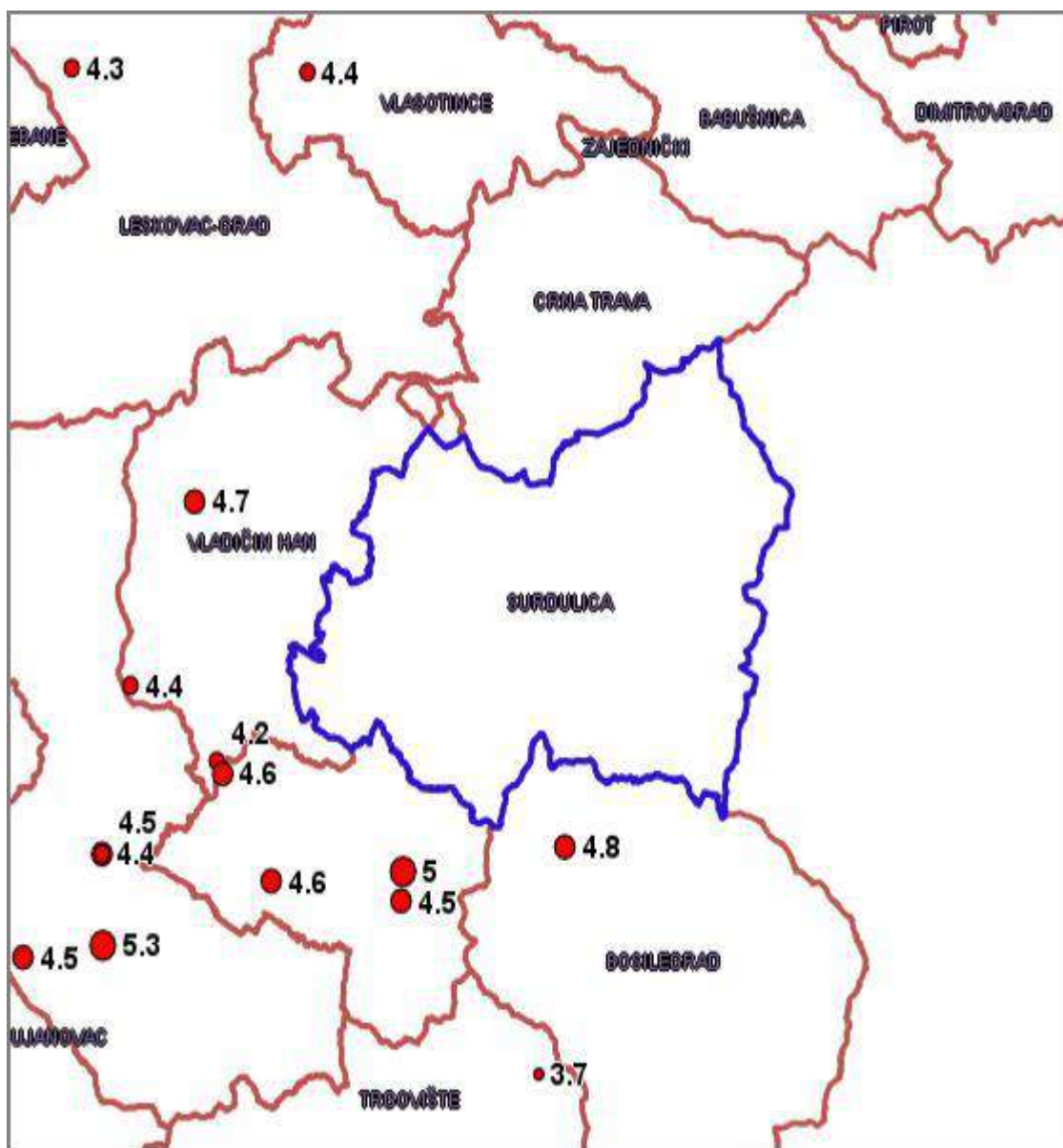
- **Дефинисање репрезентативног(их) геодинамичког(их) модела** локалног тла (изнад основне стене до нивоа фундаирања, односно до усвојене површине терена) конструисаних на основу свих расположивих резултата истраживања (геофизичких и сеизмичких каротажа бушотина, рефракционих профилских испитивања, геотехничких истраживања и истражног бушења). Геофизичким истраживањима до нивоа основне стене "bedrock" утврдити брзине простирања смичућих таласа и њихову промену са дубином.
- **Анализу динамичког одговора локалног тла** базирану на вредностима максималног хоризонталног обрзања PGA на основној стени са Карте сеизмичког hazarda за повратни период 475г., ПРИЛОГ 2. и резултатима прорачуна линеарног/нелинеарног одговора локалног тла на очекивану сеизмичку побуду.

Сеизмички услови наведени у овом документу НЕ МОГУ представљати део техничке документације -основ за прорачун у фази главног пројекта за објекте Ван категорије и објекте I категорије.

* Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл.лист СФРЈ 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90.)

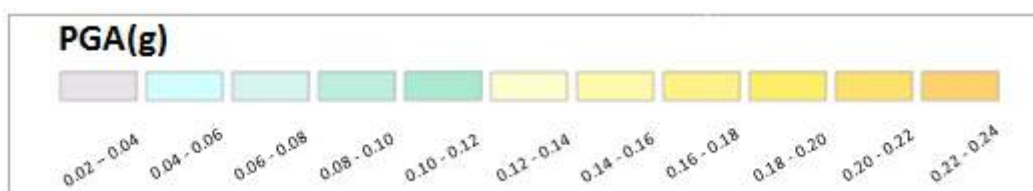
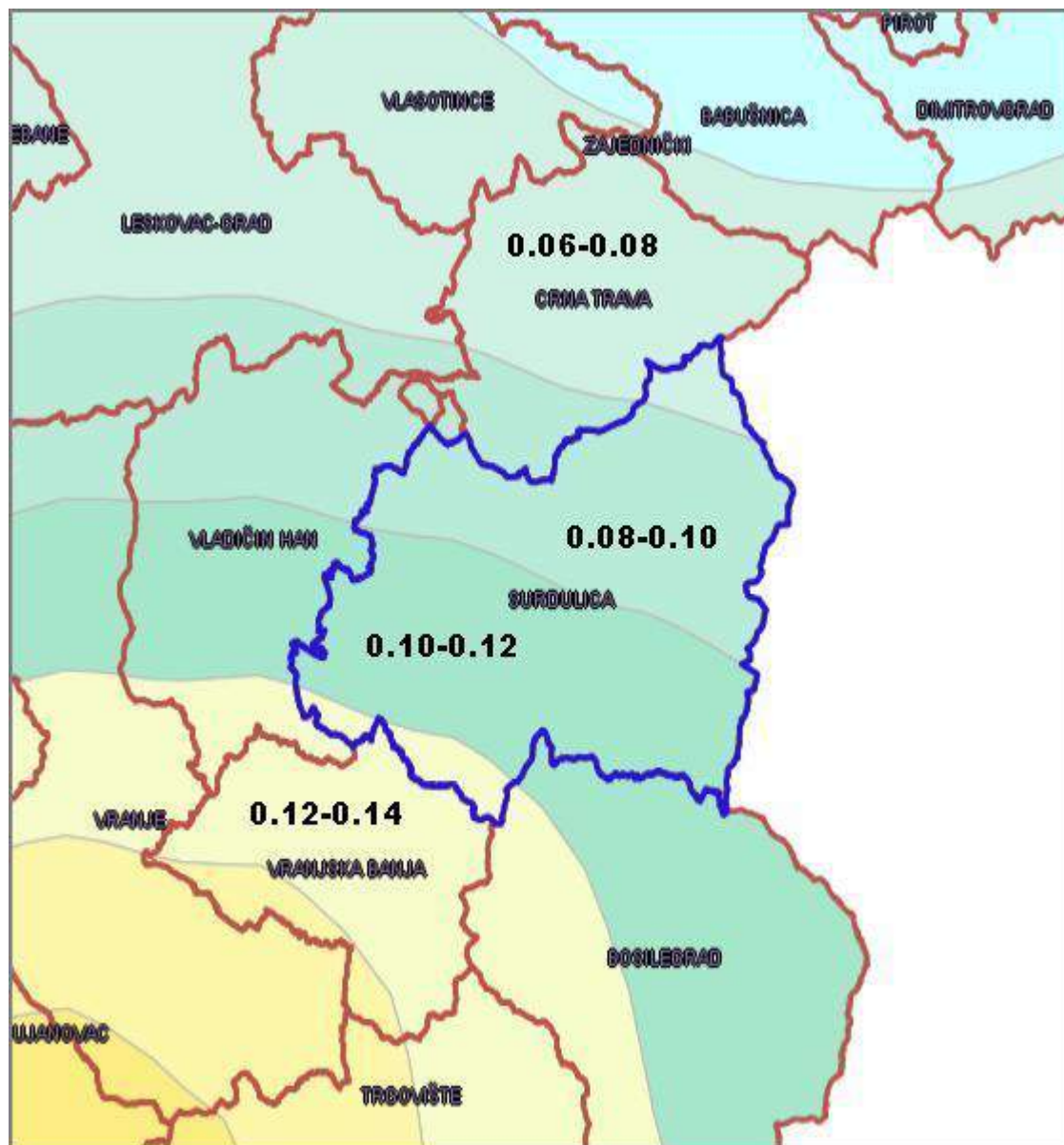
ПРИЛОГ 1

Карта епицентара земљотреса $M_w \geq 3.5$ на локацији за нацрт **Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**

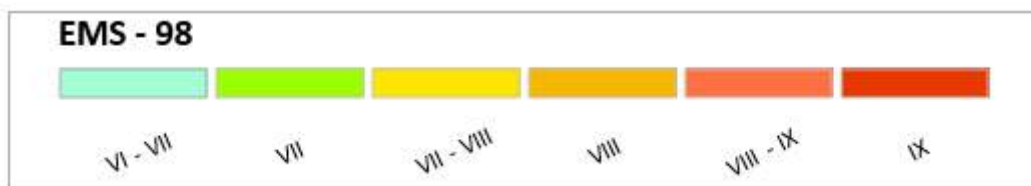
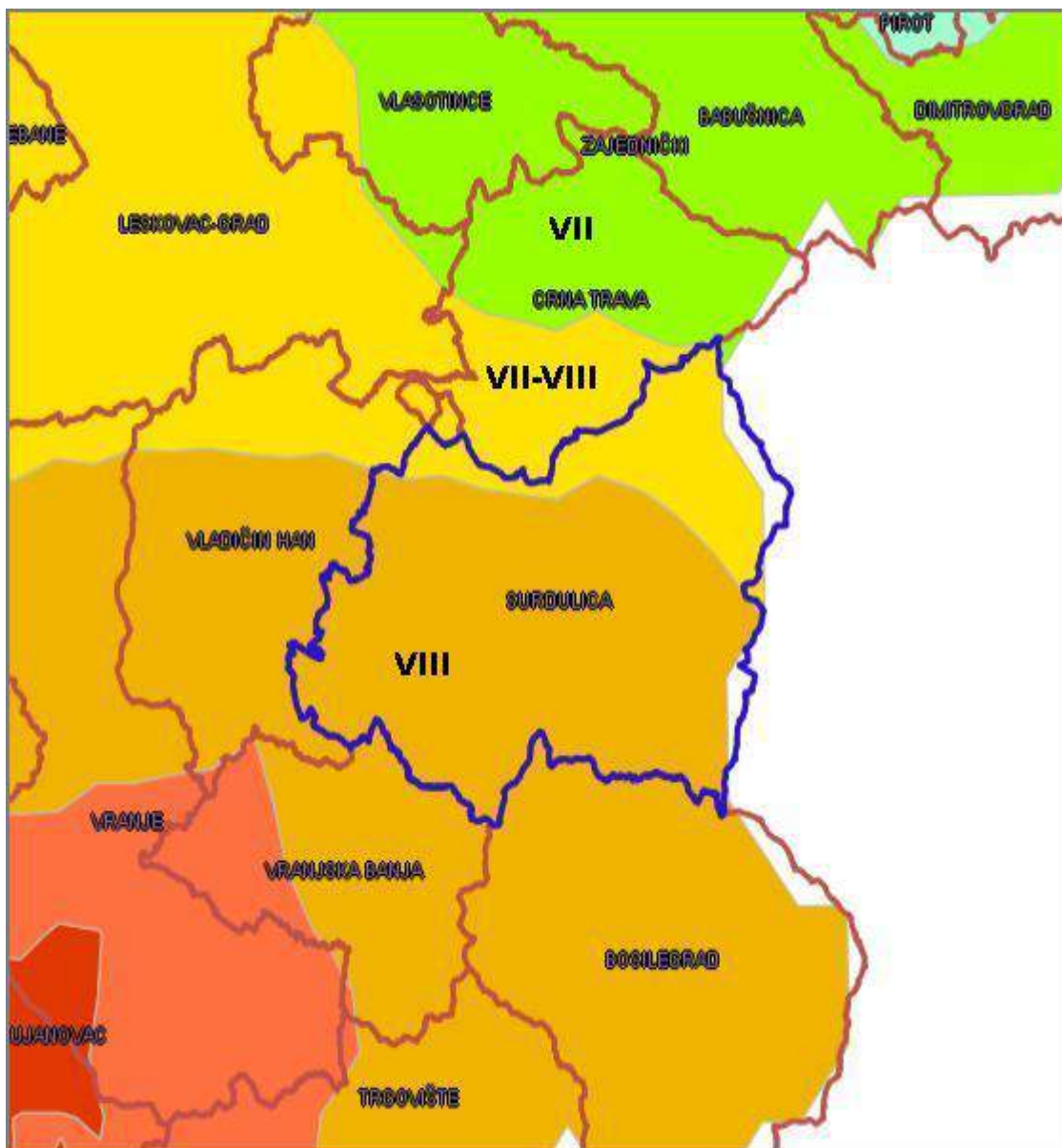
ПРИЛОГ 2

Карта сеизмичког хазарда за повратни период 475г., по параметру максималног хоризонталног убрзања PGA на основној стени ($v_s=800\text{m/s}$) на локацији за **нацрт** **Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**

ПРИЛОГ 3

Карта сеизмичког хазарда за повратни период 475г. на површини терена на локацији за нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица

ПРИЛОГ 4

Табела нумеричких вредности сеизмичког хазарда за повратни период 475г. по параметру максималног хоризонталног убрзања PGA(g) на основној стени ($v_s=800\text{m/s}$) на локацији за **нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**

Место	Lat	Lon	PGA (g)
Полигон 1			0.06-0.08
Полигон 2			0.08-0.1
Полигон 3			0.1-0.12
Полигон 4			0.12-0.14

ПРИЛОГ 5

Табела епицентара земљотреса који се налазе на локацији за **нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**

Год	Мес	Дан	Час	Мин	Сек	Lat	Lon	Дубина	Mw
1755	2	26	0	0	0	42.500	21.900	10	5.3
1904	4	20	1	32	30	42.550	22.300	17	4.8
1904	7	3	9	26	0	42.550	21.900	6	4.5
1904	8	4	9	39	30	42.550	21.900	5	4.4
1905	10	8	8	0	30	42.593	22.005	14	4.6
1920	5	19	21	0	30	42.522	22.158	16	4.5
1961	11	23	6	46	0	42.600	22.000	10	4.2
1983	3	23	7	59	59	42.742	21.983	8	4.7
1983	3	26	9	19	17	42.642	21.926	3	4.4
1985	1	5	13	6	32	42.538	22.160	15	5
1993	1	12	18	50	52	42.534	22.046	12	4.6
2004	8	7	22	8	21	42.426	22.275	18	3.7

SBB

Serbia Broadband • Srpske kablovske mreže d.o.o.
Bulevar Peđa Đapčevića 19, Beograd (Vojlovac)
PIB 107038731 • MB 17280554
TR 170-998-27 kod UniCredit Banke Beograd • www.sbb.rs

СББ Српске кабловске мреже
Сектор за мрежу
Булевар Пека Дапчевића 19а Београд

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Краља Петра Првог бр. 1, 17 530 Сурдулица

Мирјана Спасић, начелница Одељења за урбанизам, стамбено- комуналне грађевинске и
имовинско-правне послове Општинске управе

**Предмет: Захтев за доставу услова и података потребних за израду измена и допуна
усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, Службени гласник Града Врања", бр.
6/17)**

Број предмета: Бр. 350-9/2019-03 од 13.03.2019-године

У вези захтева за издавање локацијских услова СББ доо вас обавештава да на поменутој локацији
СББ - Српске Кабловске Мреже д.о.о. не поседује изграђене инфраструктурне објекте те стога
нема формалних услова.

С поштовањем,

Директор сектора за мрежу
Миша Младеновић

**Miša
Mladenović**

**435708583-23
11967710256**

Digitally signed by
Miša Mladenović
435708583-23119
67710256
Date: 2019.03.27
10:57:10 +01'00'

**5) РАДНИ МАТЕРИЈАЛИ И ЕЛАБОРАТИ ПО
ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА**

СТАНОВНИШТВО

Основне планске претпоставке при креирању демографске политике су: покретање привредних активности, побољшање нивоа комуналне и саобраћајне инфраструктуре (нарочито у руралном подручју) и повећање нивоа базичних услуга (социјалних, здравствених, птт услуга и сл. - као основа за побољшање услова живота и рада становништва). Испуњење ових планских претпоставки омогућиће задржавање становништва и допринети смањењу одласка младог и образованог становништва у веће градове Србије (Београд, Ниш, Врање) и у иностранство.

Ревитализацију демографског потенцијала није могуће остварити у кратком року, већ постепено и дугорочно, и то заједничким деловањем економске (политике запошљавања, предузетништва, пољопривреде, туризма) и социјалне политике уз развој инфраструктуре и базичних услуга. Синергичким деловањем ових политика могуће је утицати на активирање свих расположивих потенцијала подручја Просторног плана, на пораст наталитета, привредног раста и запошљавања, што за крајњи резултат треба да има ублажавање (и у неким подручјима заустављање) даљег смањења становништва у периоду до 2025. године.

Пројекција кретања становништва

Пројекција становништва општине Сурдулица за период 2011-2025., рађена је применом математичког модела екстраполације тренда кретања становништва методом настављања тренда 2002-2011.године. Приликом пројекције становништва, пошло се од претпоставке да се у току планског периода може очекивати даљи наставак свих започетих тенденција и трендова који су постојали у последњој деценији 20.века (између два пописна периода).

Табела 2.6. Пројекције становништва

	2002.	2011.	Пројекција		
			2019.	2022.	2035.
Општина Сурдулица	22190	20319	18829	18346	17926
Градска насеља	11459	11400	11348	11328	11308
Учешће градских насеља у %	51.64	56.11	60.27	61.74	63.08
Остала насеља	10731	8919	7482	7018	6618
Учешће осталих насеља у %	48.36	43.89	39.73	38.26	36.92
Број домаћинстава	6967	6487	6060	5900	5740
Чланова по домаћинству	3.19	3.13	3.09	3.10	3.12

Сл. 2.8. Графикон пројекција становништва

На основу извршене анализе стања демографског потенцијала општине и трендова кретања становништва (мало учешће деце и велико учешће старијих годишта у укупном становништву, негативна стопа природног кретања, недостатак популационе стратегије Србије, утицај приграничног подручја и други нестимулативни развојни фактори) условиће даље демографско пражњење подручја на територији Просторног плана:

- становништво ће се постепено смањивати са 20.319 становника у 2011. години, на 17.926 становника у 2025., што, за читав плански период, чини смањење од чак 2.393 становника, односно за 11,78%;
- уколико се настави тренд кретања становништва 2002-2011., једино у насељу Алкинце ће доћи до пораста броја становника у овом периоду;
- уколико се настави тренд кретања становништва 2002-2011., а имајући у виду и податке о кретању броја младих до 19 година и о кретању броја жена у фертилном раздобљу у овом периоду (подаци су дати у табели), од укупно 41 насеља на планском подручју, може се очекивати потпуно демографско пражњење 8 насеља, што представља 19,51% свих насеља. Овај податак не чуди будући да на планском подручју од укупног броја жена у фертилном раздобљу чак 58,14% живи на подручју општинског центра Сурдулица, 8,26% на подручју Алкинаца, а 6,06% на подручју Масурице, 5,29% на подручју Јелашнице, 5,09% на подручју Загужања, 3,13% на подручју Сувојнице, 2,51% на подручју Белог Поља, док на подручју осталих насеља живи укупно 11,52% жена у фертилном раздобљу.

Табела 2.7. Кретање становништва по насељима општине до 2025. године

Насеље	2002			2011			Пројекција		
	Укупно	Млади (до 19)	Жене (15-49)	Укупно	Млади (до 19)	Жене (15-49)	2019	2022	2025
Алакинце	1503	375	407	1547	319	372	1586	1601	1615
Баџијевце	98	19	18	63	13	9	32	20	9
Бело Поље	545	120	140	512	101	113	483	472	461
Биновце	553	164	132	501	150	99	455	437	420
Битврђа	23	0	2	12	0	2	2	0	0
Божица	333	60	48	198	33	27	79	36	4
Власина Округлица	163	26	28	128	20	21	97	85	74
Власина Рид	276	20	30	175	11	17	85	52	18
Власина Стојковићева	252	52	36	164	33	27	86	56	27
Вучеделце	50	2	3	17	0	7	0	0	0
Горња Козница	77	10	15	44	3	3	19	7	1
Горње Романовце	50	6	4	17	0	0	0	0	0
Грознатовци	40	4	5	21	0	0	4	0	0
Дањино Село	81	10	12	48	2	7	21	11	3
Дикава	142	16	19	67	7	6	15	4	1
Доње Романовце	509	123	117	390	93	82	284	245	205
Драјинци	78	7	7	53	5	7	31	22	14
Дуги Дел	42	3	2	25	4	3	15	7	4
Дугојница	275	72	75	246	49	51	220	211	201
Загужање	890	269	229	979	292	229	1058	1088	1117
Јелашница	1173	344	253	1056	279	238	952	913	874
Калабовце	102	15	23	83	12	18	66	60	53
Кијевац	183	35	35	99	11	12	27	18	5
Клисура	332	27	26	206	12	18	94	52	10
Колуница	7	0	0	1	0	0	0	0	0
Кострошевци	81	6	8	55	4	4	32	23	15
Лескова Бара	139	37	23	104	23	17	73	61	50

Масурица	1245	337	285	1223	347	273	1203	1196	1189
Мачкатица	259	34	39	120	7	11	37	13	4
Ново Село	87	4	3	30	2	3	16	7	2
Паља	18	0	1	5	0	0	0	0	0
Рђавица	40	2	2	20	1	3	6	3	1
Стајковце	140	12	22	71	5	3	17	9	4
Стрезимировци	53	1	2	25	1	0	0	0	0
Сувојница	926	200	217	774	128	141	639	588	538
Сурдулица	10914	2772	2910	10888	2385	2630	10865	10856	10848
Сухи Дол	69	1	2	56	3	2	44	40	36
Топли До	53	3	2	29	3	8	11	6	2
Топли Дол	122	13	10	58	2	5	17	8	3
Троскач	6	0	0	3	0	0	0	0	0
Ђурковица	261	61	59	206	37	40	157	139	120
Општина	22190	5262	5251	20319	4397	4501	18829	18346	17926

Разлози овом негативном тренду су економске, социјалне, образовне, психолошке, биолошке и културне природе и огледају се у високој стопи незапослености, старењу популације, каснијем ступању у брак, већем броју нежења, иселјавању биолошки репродуктивног становништва, порасту броја породица са једним дететом или без деце итд. Због свих ових тенденција, потребно је да локална самоуправа донесе низ планских мера са циљем деловања на демографски развој подручја Просторног плана, а које обухватају читав низ:

- (1) економских мера – као што су кредитно-финансијска подршка за развој и унапређење пољопривредне производње и приватног предузетништва;
- (2) социјалних мера - боља социјална и здравствена заштита, побољшање система образовања исл.;
- (3) као и низ активности у циљу побољшања комуналне и саобраћајне инфраструктуре (како у општинском центру Сурдулица, тако и у центрима заједнице насеља).

Поред ових мера локалне самоуправе, битна је и помоћ државе мерама популационе политике које би ишле у смеру осавремењавања пољопривредне производње, развоја сектора малих и средњих предузећа и предузетника у сектору туризма, пољопривреде, агро-индустрије, трговине, занатства.

ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ РАЗВОЈА МРЕЖЕ НАСЕЉА

Полазишта за формирање планског концепта развоја мреже насеља успостављена су на принципима:

- интегралног третмана насеља на подручју општине, чиме се стварају услови за превазилажење дисконтинуитета у функционисању система мреже насеља и омогућава подизање нивоа функционисања појединих гравитационих подручја,
- прожимања насеља кроз активирање преклопних зона,
- заснивање концепта на „продорима“ развојних трајекторија (пунктова, потеза и зона), имајући у виду ресурсе и потенцијале саобраћаја, природних услова, створених услова (капацитета привредне и друштвене инфраструктуре, туристичких капацитета, итд.).

Постојећи начин функционисања насељске мреже, у складу са уоченим карактеристикама - концентрација становништва, садржаја и активности у општинском центру, његов убрзан и дисконтинуалан раст, затворен и једносмеран систем функционисања (усмерен на центар градског насеља), представља, у основи, моноцентричну структуру мреже, већ успостављену на подручју Општине.

Оваква структура настала је занемаривањем и слабљењем веза између три главне, прилично јасно издиференциране зоне («регије») - западне, средишње и источне. Такође, уочава се потпуни недостатак покривености мрежом центара дела између западне и средишње («туристичке») зоне - (појаса који захватају планине Варденик и Чемерник - «планинска регија»), а последица оваквог занемаривања је интензивно пражњење, па и одумирање насеља.

Концепт који у почетној фази треба да покрене превазилажење проблема у функционисању и диспропорцији у развоју мреже насеља какву имамо на подручју општине Сурдулица, са периферним положајем општинског центра, представља полицентричан модел развоја, који уједно представља и опредељујући концепт развоја мреже насеља на подручју општине Сурдулица.

С обзиром на то да је подручје општине током дужег (деценијског) периода трпело изузетно велике трансформације (нажалост, оличене кроз прилично негативне тенденције - трендове), плански концепт, у суштини, представља наставак прекинутог развојног континуитета полицентричног система мреже насеља, који је у великој мери био последица (произилазио је) из повезивања три претходно поменуте просторно-функционалне целине.

Полицентричан развој, с обзиром на периферни положај општинског центра, ствара услове за разнoмернији развој мреже насеља и дистрибуцију садржаја и активности на целокупном простору Општине, њено рационалније функционисање, снижавање иницијалних улагања, итд.

Као основ полицентричног развоја, посматрано глобално на нивоу Општине, може послужити диференцијација западне, средишње и источне зоне, како у погледу развијености, тако и структури центара. Главни магистрални и регионални правци који повезују ове зоне представљају осовине развоја, а оне саме се могу третирати као „полови“ развоја у односу на зону којој припада општински центар. Подизање степена централитета постојећих насељских центара у оквиру сваке појединачне „регије“, основ је за њихово најпре комплементарно, а у каснијим фазама и сложеније међусобно повезивање.

Оно што карактерише сваку од „регија“ је правилна диспозиција насељских центара у оквиру сваке од њих, што омогућује прилично равномерну покривеност и доступност њима припадајућих насеља нижег ранга.

Истовремено, центри сличног ранга постају, у извесном смислу, с обзиром на специфичност „регија“, комплементарни центрима у суседним „регијама“. На тај начин се поново афирмишу осовине развоја око којих насељска мрежа може даље да се

усложњава јачањем полова развоја у односу на поједине центре што, последично, ствара услове за разноврнјији развој сваког насеља понаособ.

Оно што је недостатак овакве структуре мреже је ретка насељска структура и непостојање јачих центара у јужном и средишњем делу подручја (на прелазу између зона формираних око Сурдулице и Власинског језера). С обзиром на морфолошке карактеристике терена, тешку доступност и лошу повезаност насеља, у оквиру ових насеља треба тежити развоју оних садржаја који би допуњавали најближе припадајуће центре, што се ефикасније може остварити тек у оквиру сложенијих видова умрежавања подручја - пре свега његовом израженијом децентрализацијом, уз неопходан услов ефикаснијег сабраћајног повезивања.

Почетна фаза развоја полицентричног система мреже, подразумева јачање и диференцијацију постојећих центара који могу да остваре противтежу поларизационим утицајима Сурдулице, да омогуће рационалну просторну организацију привредних веза у мрежи центара и да подстакну развој околних насеља. Тиме се стварају услови за успостављање чвршћих релација између самих центара и насеља која се око њих групишу. Посебан акценат даје се јачању туристичких центара Власинског подручја.

Сл.2.11. Модел комплементарног развоја „регија“ као основ полицентричног развоја мреже насеља

Критеријум за избор центара и њихову хијерархију у мрежи, опредељује, пре свега, досадашњи степен развоја, могућност ефикасног активирања природних и створених ресурса, добра саобраћајна повезаност са суседним центрима и околним насељима, број становника у оквиру центара и непосредног гравитационог подручја, демографска структура становништва, итд. Њихов положај у систему насеља омогућава формирање више различитих просторних целина (гравитационих подручја), које, у зависности од услова будућег развоја, могу да развијају сопствене компаративне предности у односу на шире окружење, па и изван граница Општине.

По успостављеном концепту полицентричног развоја, у хијерархији центара издвајају се:

- 1) **Општински центар** – градско насеље Сурдулица – административно, управно и привредно средиште општине. Под његовим директним утицајем развијала би се приградска насеља (Алакинце, Загужане, Масурица, Доње Романовце, Бело Поље и Ђурковица). Јачање улоге општинског центра, сходно укупном развоју Општине, последично би требало да иницира и јачање његове улоге у регионалном окружењу.

2) Центри заједнице насеља у хијерархији насеља су:

- Мачкатица – доминантно привредни центар. Активирањем рудника молибдена, ово насеље треба да постане носилац активности, непосредно, северозападног подручја општине, а посредно и Општине у целини. Насеља која му директно гравитирају су Дикава, Дањино Село и Лескова Бара. Ловиште које се налази на граници насеља са општином Црна Трава, може да иницира комплекснији развој садржаја и активности на овом простору.
- Јелашница – сеоски центар који активира рубни југозападни део општине, а директно му гравитира насеље Рђавица. С обзиром на добре услове за развој примарних делатности, значајне природне и привредне ресурсе, релативно задовољавајући демографски потенцијал, основну опремљеност објектима друштвеног стандарда, добру саобраћајну повезаност и близину државног пута II Б реда бр. 441, Јелашница има добре услове да прошири свој домен утицаја на околна насеља.
- Сувојница – сеоски центар са значајном концентрацијом производно-пословних функција, базираних на искоришћењу локалних природних и створених ресурса. Даљу афирмацију овог насељског центра омогућује добра саобраћајна повезаност са општинским центром и коридором државног пута II Б реда бр. 441, постојање значајне базе друштвених сервиса, као и концентрација привредних активности. Насеља која му директно гравитирају су Стајковце и Дугојница.

Афирмисање п оменутих центара у оквиру западног појаса општине („привредне регије“), има за циљ да подстакне интензивнији развој привредних веза, како би се створила економска основа за развој осталих делова подручја, пре свега, као подршка развоју туризма.

3) Локални центри:

- Клисура, с обзиром на некадашњи значај у насељској хијерархији, треба да понесе део административно-управних функција и тиме ојача свој утицај у односу на шире гравитационо подручје. Такође, изградњом планиране саобраћајне трасе којом се заокружује саобраћајни прстен у зони Власинског језера, центар Клисуре постаје важно саобраћајно раскршће (чвориште) на потезу између граничног прелаза и зоне Власинског језера, што ствара услове за развој и интензивирање профилације насеља као транзитно - пословног центра. Клисури директно гравитирају насеља Кострошевци, Сухи Дол и Паља, а посредно и остала насеља у рубном североисточном делу подручја Општине.
- Божица би, захваљујући доброј саобраћајној повезаности, просторним могућностима и присутним трендовима, могла да ојача производно-пословне функције као носиоце развоја, уз истовремено јачање туристичких и услужних активности. Насеља која јој директно гравитирају су Колуница и Топли Дол.

Насеља на подручју Власине – Власина Округлица, Власина Рид и Власина Стојковићева, у складу са са специфичним карактером подручја и планираним интензивним развојем туризма, планским концептом третирају се као локални центри, а развојни карактер сваког од њих и гравитациони утицај на околна насеља, омогућује комплементарност садржаја и активности у циљу заокружења комплексне туристичке понуде, а у оквиру компактне туристичке зоне Власине.

- Власина Округлица - транзитни, услужни, привредни, излетнички, викенд центар. С обзиром на добру саобраћајну повезаност и доступност, уз релативно задовољавајућу развијеност постојећих и планираних друштвених сервиса, има највеће шансе да обједини туристичке потенцијале Власине, са једне стране, док са друге, може да прошири свој гравитациони утицај и на насеља у широј околини (Топли До, Вучеделце). Насеље које му директно гравитира је Власина Стојковићева, а у извесном смислу и Власина Рид.

- Власина Рид – матични, духовни, културни и туристички центар; у систему насеља општине издваја се као посебан центар, изразито туристичке орјентације. Специфичан развојни карактер Власине Рида требало би да, кроз интензивирање широке скале активности (туристичких, рекреативних, манифестационих, итд.) прошири зону утицаја на околна насеља.
- Власина Стојковићева - етнолошко-еколошки центар. У укупном систему насеља има значај локалног центра изразито туристичке орјентације.

Планирани концепт полицентричног развоја, осим јачања постојећих центара, иницира успостављање више полова развоја којима се, усложњавањем мреже, растерећују постојећи центри и премошћавају (успостављају) континуитети просторног развоја и дистрибуције садржаја на читавом простору Општине. Активирање ових полова развоја је изузетно значајно, с обзиром да они, сами за себе, немају превише услова да понесу епитет центра. У почетној фази трансформације насељске мреже, они не представљају значајније носиоце развоја, већ својим садржајима додатно афирмишу постојеће центре и успостављају чвршће релације како са припадајућим центрима, тако и са суседним насељима нижег ранга.

Најзначајнији пол развоја у систему планиране мреже насеља представља активирање граничног прелаза Стрезимировци, афирмација културно-историјске баштине на подручју насеља Паља, као и насеља која поседују значајне привредне капацитете (Топли До). Развој осталих насеља у оквиру насељског система, у тесној је зависности, пре свега, од развоја путне мреже на ширем подручју Општине. У том смислу, за активацију насеља у планинском подручју Варденика и Чемерника, пре свега, развоја етно-еко-туризма и пољопривреде, као и ловног и излетничког туризма, од пресудног је значаја успостављање система прстенастог повезивања радијалних путних праваца средишњег дела подручја.

4) Примарна сеоска насеља – Сва остала насеља на територији општине Сурдулица припадају овој категорији. Предуслов за даљи развој и унапређење ових насеља је: побољшање мреже локалних путева и повезивање са припадајућим центрима, основна инфраструктурна опремљеност, увођење телефонских линија, аутобуских веза, итд.

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Концепт привредног развоја подручја општине Сурдулица оствариваће се подржавањем концепта одрживог привредног развоја, заснованог на постојећој просторној структури привредних активности и природних вредности. Имајући у виду компаративне предности подручја општине Сурдулица (постојећи природни ресурси, традиција и развојни програми за које постоје просторни услови), прерађивачка индустрија и енергетика су сагледане као основне делатности, а пољопривреда, туризам, трговина и услуге као комплементарне делатности. Применом овог модела развила би се диверзификована привреда, чији би основни носиоци били: - ХЕ "Власина"; - "Власинка" предузеће за производњу и промет воде, - "Knauf Insulation d.o.o." фабрика минералне изолације; - „Фабрика хлеба и млека а.д.“; - "Симпо" фабрика намештаја; - „Тончев градња“ Сурдулица и др.

Уз претпоставку да ће бити испуњени основни предуслови привредног развоја (изградња неопходне саобраћајне и комуналне инфраструктуре, уређење и боље искоришћење туристичког потенцијала, повећање опремљености и функционалности граничног прелаза Стрезимировци и др., уз строго поштовање режима заштите изворишта и мера заштите животне средине у сливу акумулације "Власина", и будуће планиране акумулације „Јелашница“), развој привреде засниваће се на следећим стратешким приоритетима развоја:

- **Индустрија** – Концепт развоја индустрије треба да се заснива на концепту диверзификованог развоја сектора прерађивачке индустрије (у области производње воде, прехранбених производа и пића, агро-индустрије, индустрије грађевинских материјала, прераде дрвета, текстила, коже, обуће, металопрераде, рециклаже отпада и др.), заснован на примени савремене технологије, знања и иновација, локалним природним ресурсима и постојећој просторној организацији као основним носиоцима индустријског развоја, уз строго поштовање режима заштите изворишта и мера заштите животне средине у сливу акумулације „Власина“.

Очекује се развој МСП и њихово удуживање у кластере у сектору прехранбеног комплекса, индустрије прераде дрвета, текстила, коже, обуће, као и у туризму, агробизнису и др. У циљу повећања конкурентности и рентабилности, традиционалне прерађивачке гране захтевају модернизацију постојећих капацитета, оријентацију на развој извозних програма, специјализацију производње, развој брендова, увођење нових технологија. У случајевима постојећих капацитета који су у стечају или су обуставили рад (као што су: "Масурица а.д." предузеће за пољопривредну производњу и кооперацију – у стечају; "Застава пес а.д.", фабрика аутоделова – у стечају и др.), требало би омогућити коришћење напуштених хала за друге производне или услужне намене. Треба форсирати мале индустријске погоне, претежно радно-интензивне, уз њихову просторну дисперзију унутар руралног подручја.

Развој прехранбеног комплекса ослањаће се на производњу и прераду здраве хране-посебно производа сточарства и воћарства, бобичастог воћа, печурки, зачинског и лековитог биља, изградњу рибњака и др. При томе је потребно успоставити строге системе контроле у погледу поштовања савремених стандарда квалитета хране (увођење система ХАССП стандарда и др.), проширење производних асортимана, унапређење маркетинга, дизајна, паковања и др.

- **Енергетика** – Поред индустрије, окосницу привредног развоја подручја Просторног плана чини енергетика, нарочито производња електроенергије из хидроенергетског потенцијала који се ослања на ХС "Власина" са истоименом водоакумулацијом и четири хидроелектране са компензационим базенима дуж тока реке Врле (ХЕ Врла 1, ХЕ Врла 2, ХЕ Врла 3 и ХЕ Врла 4) укупне инсталисане снаге око 128 MW. Концепт развоја енергетике ослања се одржавању, и модернизацији постојећих објеката, као и проширење система продужавањем мреже канала ХС „Власина“, даље

испитивање и експлоатација термалних или термоминералних вода, развој нових и обновљивих извора енергије (формирање еолских паркова).

- **Пољопривреда** – концепт развоја пољопривреде и агрокомплекса треба да се заснива развоју пољопривреде прилагођене тржишним условима. Такав развој пољопривреде је могућ захваљујући природним условима, расположивим људским ресурсима, традицији у пољопривредној производњи уз примену савремене технологије, знања и нових достигнућа за развој сточарства, ратарства, воћарства, повртарства, виноградарства, пчеларства, производње здраве хране, лековитог и шумског биља, уз очување природних вредности и здраве животне средине.

Пољопривреду развијати као делатност комплементарну туризму предузимањем мера за бољу повезаност ове две привредне гране. То је могуће постићи предузимањем мера на подизању техничке опремљености пољопривредних газдинстава, перманентној едукацији пољопривредних произвођача, удруживање произвођача у удружења, задруге и кластере, повећање величине поседа, формирање малих погона за прераду и пласман производа уз њихову просторну дисперзију унутар руралног подручја, брендирање производа и др., што треба да доведе до повећања конкурентности пољопривредне производње.

Подстицањем одрживог привредног развоја, развојем пољопривреде засноване на тржишним принципима, диверзификацијом економских активности пружа се могућност побољшања квалитета живота сеоског становништва, побољшање његовог економског, друштвеног и културног статуса. У том циљу потребно је обезбедити просторне, саобраћајне и инфраструктурне услове.

- **Туризам** – Главни туристички потенцијали овог подручја су: природи предео разноврсних екосистема и високе естетике предеоног лика, свеж и рекреативно стимулативан климат предела, и Власинско језеро - хидролошки и рекреативно туристички високо атрактиван туристички мотив.

Концепт развоја туризма се заснива на концепту развоја одрживог туризма у складу са потенцијалима простора и режимима заштите природе и акумулације „Власина“ (*одморишни туризам, wellness, етнотуризам, скијање, културне тематске руте, манифестације, рурални туризам, туризам специјалних интереса и др.*). Да би се остварио овај концепт развоја, потребно је туризам развијати у синергији са пољопривредом и услужним делатностима. Повољни природни услови, развијена пољопривредна производња, расположива радна снага, модернизација постојеће туристичке понуде и развој нових видова туризма, диверзификација услужних делатности, реконструкција постојеће и изградња нове саобраћајне и комуналне инфраструктуре су основ развоја концепта одрживог туризма. Овакав концепт развоја туризма допринео би побољшавању стандарда и запослености локалног становништва, подизање атрактивности подручја Просторног плана за инвестирање и побољшање демографске структуре.

- **Водоприведа** – Концепт развоја водопривреде заснива се на развоју интегралних регионалних вишенамених система коришћења, уређења и заштите речних вода у оквиру Јужноморавског система и ХС Власина.

- **Развој и диверзификација сектора услуга (трговине, саобраћаја, угоститељства, занатства и домаће радиности, и др.) и комуналне привреде.** Развој сектора услуга у планском периоду треба развијати као гране комплементарне туризму, при чему развој овог сектора треба да прати привредни раст и раст животног стандарда на подручју општине Сурдулица.

- **Развој сектора малих и средњих предузећа и предузетништва (МСПП)** - Развој овог сектора је потребно усмеравати пружањем подстицаја за оснивање предузећа у сектору пољопривреде, агрокомплекса, туризма, трговине, угоститељства, грађевинарства, саобраћајних и логистичких услуга, производног и услужног занатства и домаће радиности.

У овом сектору је могуће ново запошљавање подршком приватном предузетништву за оснивање и интензивнији развој малих, породичних предузћа, уз њихову просторну дисперзију унутар руралног подручја. Успостављањем и развојем одрживе руралне привреде, породичним пољопривредним газдинствима се донекле пружају услови за конкурентско понашање на тржишту. Посебну подршку треба обезбедити за активирање микро-бизниса и тзв. породичних фирми.

- *Рударство* – Концепт развоја рударства на подручју Просторног плана заснива се на предузимању активности за наставак рударско-геолошких истраживања стања руде молибдена на подручју Мачкатице, израда Студија изводљивости, ревитализација и активирање рудника, уз строго поштовање мера заштите животне средине.

- *Развој саобраћаја, грађевинарства, шумарства и ловне привреде.*

2.1.4.1. Планирана територијална дистрибуција

Поред постојећих локација привредних активности, будућу просторну организацију усмеравати на новим локацијама у насељима у којима постоје погодни просторни услови (инфраструктура, слободно земљиште, погодни услови за изградњу), у складу режима заштите изворишта у сливу акумулације “Власина” и будуће планиране акумулације „Јелашница”. Основне елементе будуће просторне организације привреде чиниће:

- 1) Општински центар Сурдулица – са свим елементима функције централитета;
- 2) Приградска насеља Алакинце, Загужане, Масурица, Доње Романовце, Бело Поље и Ђурковица- са високим степеном развијених централних функција (са развијеним привредним делатностима и друштвеном инфраструктуром);
- 3) Центри заједнице насеља – Сувојница, Јелашница, Мачкатица,– опремљени комуналном инфраструктуром и мрежом јавних објеката јавних служби и снабдевања;
- 4) Локални центри – Власина Округлица, Власина Рид, Власина Стојковићева, Клисурса и Божица и са добрим условима за развој примарних делатности, значајним природним, привредним и туристичким ресурсима.
- 5) Сеоска насеља - без функција централитета, претежно аграрног типа са неповољном демографском структуром, недовољно опремљена основном инфраструктуром

Основни принципи на којима ће се заснивати развој и просторна структура привредних делатности на подручју Просторног плана су:

- Уважавању националне, регионалне и локалне развојне политике чија примена треба да доведе до опоравка и јачања конкурентности привреде, просторној дисперзији и диверзификацији привредних активности, развоју предузетништва и сектора МССП;

- Орјентација на локалне ресурсе и њихово максимално искоришћење за развој прерађивачке индустрије, енергетике, водопривреде, пољопривреде, туризма, услужних делатности, занатства и домаће радиности и др.;

- Развој привредних кластера у кључним секторима производње и услуга у циљу пораста конкурентности привредних субјеката;

- Строго поштовање режима заштите изворишта и мера заштите животне средине у сливу акумулације “Власина”, и будуће планиране акумулације „Јелашница” приликом просторног размештаја привредних активности (забрана лоцирања еколошки ризичних технологија и спровођење континуираних едукација локалног становништва у области заштите изворишта водоснабдевања);

- Диверзификација привредних активности, подизање атрактивности подручја Просторног плана за инвестирање и побољшавање стандарда и запослености локалног становништва допринеће мотивисању младих за останак и повратак на рурална подручја.

При размештају и диверзификацији привредних активности мора се поћи од постојећег стања просторних могућности подручја Просторног плана, реалне сировинске основе, кадровског потенцијала и постојећих капацитета, а уз поштовање веома строгих мера заштите животне средине. Размештај прерађивачке индустрије и сектора МСП треба усмерити на гране директно ослобођене на пољопривреду, индустрију, водопривреду, туризам и сектор услуга, а потребе за локацијама за нове производне капацитете и МСП биће реализоване:

- у оквиру постојећег стамбеног ткива насеља уз поштовање правила изградње и уређења простора (у смислу величине парцеле, степена изграђености, инфраструктурне опремљености, приступна на јавни пут и сл.) у складу са режимима заштите изворишта и мера заштите животне средине у сливу акумулације “Власина”, и будуће планиране акумулације „Јелашница” (да изграђени садржаји немају негативан утицај на животну средину – у смислу загађења воде, ваздуха, земљиштва, буке и вибрација);

- на засебним локацијама (инфраструктурно и комунално опремљеним) која својим природно-технолошким потенцијалима гарантују привредни развој, површине минимум 1-2 ха, у складу са режимима и мерама заштите:

1. Развој производно-пословне зоне регионалног карактера у зони утицаја постојеће пруге државног значаја од Ниша према Скопљу и постојећих и планираних саобраћајних праваца: јужноморавског магистралног коридора (Владичин Хан - Сурдулица - Клисуре - Стрезимировци - граница Бугарске). У том смислу се развој пословно-производних делатности у овој зони планира у два коридора - осе развоја: а) коридор М1-Владичин Хан-Сурдулица уз државни пут Іб реда бр. 40, и б) коридоре државних путева: 1) уз државни пут Іб реда бр. 440, Житорађе - Дањино село - Мачкатица, и 2) уз државни пут Іб реда бр. 441, Сурдулица-Сувојница-Бојкинска Махала-А1 са краком према Јелашници.

У овој зони се, поред Сурдулице, налазе следећа перспективна насеља као полови развоја: Алакинце, Бело Поље, Загужање, Сувојница, Масурица, Јелашница и Мачкатица, као и највећи индустријски системи на подручју Просторног плана. Концепт развоја ове производно-пословне зоне треба да се ослања на развој и модернизацију постојећих, као и на изградњу нових пословно-производних система и развој сектора МСП и предузетништва. При томе, нови системи могу бити комплементарни постојећим пословно-производним системима, у функцији индустрије у региону, али и независни од њих (нпр. у функцији прераде, складиштења и тровине пољопривредним производима), различитим формама и облицима, у складу са савременим стандардима квалитета у областима производње и пословања, али и са режимима и мерама заштите животне средине.

2. Развој специјализованих локалних центара: Власина Округлица, Власина Рид, Власина Стојковићева као туристичких центара за одмор, релаксацију и здравствену негу, који ће развити понуду у домену спорта, рекреације, релаксације, лова, риболова и одмора, али и на развој малих, производних предузећа за откуп и дистрибуцију пољопривредних, сточарских и шумских производа за насеља у окружењу.

3. Развој „слободне зоне“ Стрезимировци као специјализованог трговинско дистрибутивног центра регионалног значаја на локацији граничног прелаза ка Бугаској. Услед низа објективних и субјективних околности, за подручје Просторног плана је карактеристична слаба или никаква прекогранична сарадња, тако да би подизање нивоа прекограничне сарадње имало читав низ беневита на развој привреде. Концепт развоја „слободне зоне“ Стрезимировци базирати на предузимању иницијатива за унапређење прекограничне сарадње, стварање институција и структура, остваривање бољих веза кроз развој инфраструктуре (путна мрежа, гранични прелаз), едукацију кључних фактора развоја са обе стране и побољшање проток људи, робе и информација. На тај начин би се стекли

и потребни услови подизања броја корисника који ће бити и потенцијални корисници и друге специјализоване понуде које ова општина може да понуди. Негативни ефекти имплементације овог пројекта могли би да се испоље у области угрожавања квалитета животне средине, услед повећања обима теретног саобраћаја на овом магистралном правцу.”

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

2.1.5.1. Стратешка одређења концепта просторног развоја туризма и рекреације на подручју плана

Просторни развој туризма на подручју Просторног плана заснован је на следећим стратешким одређењима:

- туризам и рекреација, као активности најизразитије комплементарне заштити, ревитализацији и културолошком коришћењу природних и културних добара ПИО Власина, представљаће водећу привредну грану одрживог развоја подручја Просторног плана и агенс развоја других комплементарних активности, посебно пољопривреде, ловства, чисте енергетике, занатства и домаће радиности, као и активности друштвеног стандарда (саобраћај, комуналне службе, јавне службе и сервиси) локалног становништва у ПИО и окружујућој зони;

- туризам и рекреација на подручју Плана биће функцијски подређени и прилагођени захтевима заштите, очувања, ревитализације и културолошког коришћења природе, природних вредности, непокретних културних добара и животне средине; са захтевима и потребама туризма и рекреације биће усклађене све остале економске активности подручја;

- туризам и рекреација ће представљати главне факторе функција заштите, ревитализације и презентације природних и културних добара подручја, ако овим културолошким функцијама обезбеде значајну економску подршку (уз редовна, основна средства, која, за национална природна и културна добра, обезбеђује држава);

- организована презентација природних и културних добара на подручју Просторног плана и окружења, оствариваће се итинерерима кроз подручје Просторног плана и до природних и културних добара у окружењу (Врање и Врањска Бања, Прохор Пчињски, Бесна кобила, Царичин град, Ниш, Бугарска);

- природна и културна добра биће комерцијализована на оптималан начин, како у корист заштите, ревитализације и промоције добара, тако и у корист промоције, културног и социо-економског развоја целог подручја Просторног плана, односно општине Сурдулица;

- ревитализација руралних насеља, уз очување народног градитељства и оригиналне туристичке понуде, засноване на реафирмацији традиционалних делатности и обичаја планинске руралне културе, представљаће услов трајне заштите аутентичности и идентитета подручја;

- развој туризма и рекреације, изградња, уређење, заштита и коришћење туристичких и рекреативних простора подручја, одвијаће се по средњорочним етапама, у функцијским међузависностима са заштитом, ревитализацијом и презентацијом природних и културних добара, као и са развојем пољопривреде, мале привреде и осталих комплементарних активности;

- плански концепт развоја туризма и рекреације подручја Просторног плана биће постављен на основу вредновања природних и створених услова и ресурса, сагласно утврђеним параметрима еколошког, културолошког, туристичко-рекреативног и здравствено-рекреативног капацитета подручја, у оквиру утврђених услова и режима заштите, ревитализације и културолошког коришћења вредности ПИО и осталих добара;

- понуда туризма и рекреације на подручју Просторног плана биће заснована на природним условима, ресурсима и вредностима за зимске и летње активности, на капацитетима туристичког смештаја, рекреације, спорта, општинских јавних служби и сервиса, као и на потенцијалној понуди планинских села са здравствено безбедном храном, етно-вредностима и др;

- туристичко - рекреативна понуда на подручју Просторног плана ће анимирати и задовољити тражњу у стационарном, излетничком и транзитном туризму, кроз следеће видове планинског туризма: здравствено-рекреативни, одморишни, зимски и летњи спортско-рекреативни, пословно-конгресни, манифестациони, туринг, еко и етно, образовни, посебних интересовања, рурални и др;

- децентрализација туристичке понуде оствариће се промоцијом постојећих и будућих локалитета ван насеља око Власинског језера, посебно у окружујућој зони ПИО, уз креирање туристичких производа у које ће бити укључени сви туристички ресурси и вредности подручја;
- развој, изградња и реконструкција постојећих и нових туристичких комплекса око Власинског језера, у сеоским центрима, селима и на другим локацијама реализоваће се претежно у зони III степена заштите ПИО и његовој окружујућој зони, као и ван II зоне санитарне заштите Власинског језера (до изградње канализације);
- заустављање и санација непланске туристичке изградње вршиће се приоритетно на подручју ПИО (Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева), а затим у окружењу ПИО;
- изградња нових викенд насеља биће планска, а санација и уређење постојећих викенд насеља биће засновани на унапређењу стандарда и комерцијализацији туристичког смештаја, опремању јавним службама и сервисима, комуналном опремању и др;
- изградња свих садржаја у II зони санитарне заштите Власинског језера биће условљена изградњом комплетне канализације;
- реконструкција постојећег скијалишта Чемерник реализоваће се искључиво у III степену заштите ПИО, уз коришћење најпогоднијих терена и без већих просека кроз шуму; планирање и изградња нордијских скијалишта Варденик и Марића раскрсје у окружењу ПИО реализоваће се такође уз коришћење најпогоднијих терена и без већих просека кроз шуму;
- диференцирана мрежа зимских нордијских ски-стаза и летњих излетничких и планинарских стаза биће формирана на теренима изнад 1.000 m н.в. у зонама II и III степена заштите ПИО и у II и III зони санитарне заштите Власинског језера, са пратећим садржајима природно уређених видиковаца и одморишта у II и III степену заштите ПИО;
- уређење и активирање очуваних бачија у функцији излетничких и планинарских итинерера, активности посебних интересовања и др. организоваће се у III степену заштите ПИО и окружујућем подручју.

2.1.5.2. Планирани видови туризма

На подручју Просторног плана, наставиће се са остваривањем видова туризма који су планирани у претходно наведеним релевантним плановима, уз сугестије за обогаћивање понуде новим туристичким производима и корекције условљене режимима заштите природних добара у ПИО и зонама санитарне заштите Власинског језера .

У окружујућој зони ПИО и у његовој зони III степена заштите, као и у III зони санитарне заштите језера и II зони санитарне заштите језера (са канализацијом), реализоваће се сви видови туризма предвиђени у релевантним плановима. То су: одморишни туризам, спортско-рекреативни туризам (на садржајима зимских и летњих спортова и рекреације), здравствено-рекреативни туризам, туризам посебних интересовања (лов, спортски риболов, планинарење, планински бициклизам, јахање и др), рурални туризам и др, у стационарним, излетничким и транзитним облицима.

Туристичку понуду треба обогатити активностима туризма посебних интересовања (турно скијање, кањонинг, пењање, параглајдинг, истраживање природе и др), тулинг туризма, манифестационог туризма, едукативног туризма, еко-туризма, етно-туризма и др.

Туристичке намене у зонама II степена заштите ПИО ограничене су искључиво на рекреацију, која ће се одвијати на стазама за нордијско скијање, трекинг, планинарење, планински бициклизам, јахање, кањонинг и др. са видиковцима и одмориштима, као и на мањим отвореним спортским теренима и пунктовима за пењање, параглајдинг, спортски риболов и др. У овим зонама није дозвољена изградња садржаја супраструктуре било које намене, као ни алпских скијалишта.

Туристичке намене у зонама I степена заштите ПИО (два острва на Власинском језеру) стриктно су ограничене на истраживања и едукацију (по природњачким програмима), као и на строго контролисану туристичку презентацију (у групама до десет посетилаца, обавезно са стручним водичем).

Туристичке намене у II зони санитарне заштите језера подразумевају санацију постојећих туристичких садржаја, без изградње нових садржаја супраструктуре док се не изгради прописна

канализација, са могућом изградњом отворених спортских терена, спортских полигона посебних интереса и рекреативних стаза.

Већина постојећих видова туризма - одморишни, спортско-рекреативни и др, у погледу смештаја, спортско-рекреативних садржаја, јавних служби и сервиса у функцији туризма, концентрисана је у центрима око језера - Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева, у централној туристичкој зони подручја Просторног плана на територији ПИО, уз планирано обogaћивање туристичких активности и садржаја. Ван ове зоне, постоје зачеци екстензивног руралног туризма у сеоским насељима, углавном уз главне путеве и екстензивна понуда у простору (лов, спортски риболов, планинарење), уз планирано обogaћивање и интензивирање понуде у другим селима и просторима.

У оквиру тулинг излетничког и транзитног туризма планирано је обogaћивање итинерера у оквиру подручја Просторног плана (око Власинског језера са просторним културно-историјским целинама евидентираних махала, до планинских села, гребена Варденика и др) и према туристичким мотивима у окружењу - до Бугарске (Перник, Софија) преко граничног прелаза Стрезимировци, преко коридора Х до Врања, Врањске Бање, Бесне кобиле Прохора Пчињског, Лесковца, Царичиног града, Ниша и др.

2.1.5.3. Подела на туристичке зоне

- Туристички простор подручја Просторног плана подељен је на следеће туристичке зоне:
- централна туристичка зона (ЦТЗ) - зона Власинског језера, са приступно-транзитним коридорима из Сурдулице, Црне Траве, Босилеграда и Бугарске (преко прелаза Стрезимировци), као зона интензивног развоја туризма свих постојећих и планираних видова; зону чине три целине око Власинског језера - планирани туристички центри - Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева са туристичким смештајем (хотели, апартмани, куће за одмор, приватни смештај), спортско-рекреативним садржајима, јавним службама и сервисима, планирана алпска скијалишта Чемерник (I фаза) и Плешијевац (II фаза), голф терен у северном залеђу језера и деоница планираног гребенског пута Власотинце-Острозуб-Чемерник-Власинско језеро-Варденик-Бесна кобила-Дукат (све на територији општине Сурдулица); приступно-транзитни правци формирану су: дуж државног пута из правца Сурдулице, дуж државног пута из правца Стрезимировца (са селима Стрезимировци, Драјинци и Клисуре), дуж општинског пута из правца Босилеграда и дуж општинског пута из правца Црне Траве;
  - јужна туристичка зона (ЈТЗ) - зона Варденика, географски заузима простор јужно од Сурдулице и Власинског језера, од села Јелашнице на западу до Божице на истоку. Обухвата села Јелашницу, Рђавицу, Стајковце, Сувојницу, Ново село, зону планине Варденик, са алпским скијалиштем Варденик и наставком скијалишта Плешијевац, као и села Топли До и Топли Дол (испод скијалишта Варденик);
  - северна туристичка зона (СТЗ) - зона Грамаде, простире се од јужноморавске котлине на западу до бугарске границе на истоку (Стразимировци), обухвата ширу зону Мачкатице, јужни део планине Грамада, са природним добрима у II степену заштите ПИО;
  - западна туристичка зона (ЗТЗ) - зона Чемерника, односи се на део територије између Сурдулице на југу, Мачкатице на северу, западне границе Плана и планине Чемерник на истоку. Обухвата део планине Чемерник са природним добрима у II степену заштите ПИО, скијалиштем Чемерник (II фаза) и деоницом планираног гребенског пута Власотинце-Острозуб-Чемерник-Власинско језеро-Варденик-Бесна кобила-Дукат;
  - источна туристичка зона (ИТЗ) - зона источних приграничних планина, између Власинског језера и бугарске границе, са мањим делом ПИО у III степену заштите и неколико потенцијална скијалишта;
  - туристичка зона општинског центра (ТЗОЦ) - зона гравитирајућег подручја градског насеља Сурдулица. Град Сурдулица је домаћин бројних културно-уметничких, спортских и туристичких манифестација током године. Сваког пролећа у Сурдулици као фестивал позоришних ствараоца са југа Србије, одржава се смотра аматерских позоришта Србије. Манифестација под називом „Власинско лето“ се традиционално одржава још од давне 1985.године. Главно обележје ове манифестације је такмичење трубачких оркестра југа Србије, недалеко познати по свом музичком умећу. Паралелно са догађањима у Сурдулици, на Власини се одвија богат програм попут такмичења куvara у спремању

рибљих специјалитета „Власински котлић”, такмичење риболоваца „Власинска удица”, трка чамаца на језеру и „Дипијада”.

2.1.5.4. Процена смештајних капацитета до 2032. године

На подручју Просторног плана, до 2032. године може се очекивати повећање стварног броја туристичких лежаја на укупно око 8000 (око 3.400 постојећих и 3.600 у постојећим и новим објектима), од тога око 7.000 око Власинског језера на подручју ПИО и око 1000 у насељима окружења ПИО. Ова процена представља гранични капацитет туристичког смештаја заснован на еколошком капацитету ПИО и Власинског језера.

Наведена процена извршена је за максималан број једновремених корисника (стационарних и дневних излетника) у оквиру слива Власинског језера, чији простор је еколошки најрањивији, а највише оптерећен активностима и садржајима туризма. У том смислу, процена је извршена на следећи начин;

- I и II степен заштите ПИО на Власинском језеру и тресавском приобаљу - 2.137 ha x 0,5 корисника (један на 2 ha) = 1.068 једновремених мобилних корисника;
- остали простор слива Власинског језера у III степену заштите ПИО - 4.068 ha x 2,5 корисника (пет на 2 ha) = 10.170 једновремених стационарних и мобилних корисника;
- укупно - 11.231 = 11.000 једновремених стационарних и мобилних корисника.

Процењен број од 11.000 једновремених стационарних и мобилних корисника Власинског језера имао би следећу структуру: 7.000 стационарних корисника/лежаја, 3.000 дневних излетника и 1.000 сталних становника и запослених.

Процењени плански капацитет од 7.000 туристичких лежаја у зони Власинског језера биће дистрибуиран на следећи начин: у центру Власина Рид 4.500 лежаја, у центру Власина Округлица 1.500 лежаја и у центру Власина Стојковићева 1.000 лежаја.

2.1.5.5. Просторно-функцијска организација туризма и рекреације

Планирани садржаји туризма и рекреације у централној туристичкој зони (ЦТЗ) око Власинског језера (урбано-рекреативни прстен) биће организовани у два примарна и једном секундарном туристичком центру. Примарни центри су Власина Рид и Власина Округлица, а секундарни центар је Власина Стојковићева.

Примарни туристички центар Власина Рид у оквиру истоимене катастарске општине обухвата централне садржаје јавних служби и сервиса, туристички смештај у хотелима, апартманима, кућама за одмор и приватном смештају у сеоским кућама махала, спортско-рекреативне садржаје на води језера и на копну, скијалиште Чемерник и голф терен. Центру се приступа општинским путем из Црне Траве и са државног пута у Власина Округлици. Дуж овог пута, преко центра прелази деоница бициклистичка траса Euro Velo Bike Route 11, као и планирана траса гребенског туристичког пута Власотинце-Острозуб-Чемерник-Власинско језеро-Варденик-Бесна кобила-Дукат.

Примарни туристички центар Власина Округлица у оквиру истоимене катастарске општине, као главна улазна капија у подручје ПИО на државном путу из правца Сурдулице, обухвата централне садржаје јавних служби и сервиса, туристички смештај у хотелима, апартманима, кућама за одмор и приватном смештају у сеоским кућама махала и спортско-рекреативне садржаје на копну.

Секундарни туристички центар Власина Стојковићева у оквиру истоимене катастарске општине, на државном путу, обухвата мање централне садржаје јавних служби и сервиса, туристички смештај у хотелима, апартманима, кућама за одмор и приватном смештају у сеоским кућама махала, као и спортско-рекреативне садржаје на копну.

Организован интензивнији контакт корисника са Власинским језером превиђен је на западној обали уз туристички центар Власина Рид (мала марина и полигон спортова на води - пливање, веслање, једрење, купалиште на понтонским платформама), а екстензивни контакт на северној обали уз ТЦ Власина Рид и источној обали уз ТЦ Власина Стојковићева (стазе и платформе за спортски риболов и посматрање птица). На језеру је дозвољено туристичко коришћење пловила искључиво на електрични погон и без мотора, уз организован најам пловила и крстарења на језеру.

Скијалиште Чемерник намењено је првенствено рекреативном скијању и сноуборду (уз могућа мања такмичења). У оквиру овог скијалишта уредиће се стазе за нордијско и турно скијање, које се могу продужити и на другим погодним теренима одговарајућих висина и мањих нагиба. Скијалиште Чемерник је као значајан фактор зимске понуде центра Власина Рид.

Бициклически пут Euro Velo Bike Route 11 води из правца Власотинца и Црне Траве општинским путем до Власине Округлице, где се спаја са истим бициклическим путем из правца Сурдулице. Гребенски туристички пут Власотинце-Острозуб-Чемерник-Власинско језеро-Варденик-Бесна кобила-Дукат тангира централну туристичку зону са западне стране, а са језером контактира у зони Власина Округлица. Око Власинског језера, приближно гребенима развођа његовог слива, предвиђен је планински панорамски пут, чију западну деоницу представља поменути гребенски туристички пут.

У северном залеђу Власинског језера предвиђена је изградња голф терена са пратећим садржајима (предвиђена у последњој фази планског периода, или у постпланском периоду).

Планирани садржаји у приступно-транзитним коридорима централне туристичке зоне обухватиће:

- у коридору Република Бугарска/гранични прелаз Стрезимировци - Власинско језеро - Босилеград - гранични прелаз Рибарци/Република Бугарска (од Стрезимироваца до Власине Стојковићеве на државном, а даље према Босилеграду на општинском путу, по ППРП Јужно Поморавље - туристички коридор II реда), главни садржаји су у селу Божица јужно од Власинског језера и села Клисуре, Драјинци и Стрезимировци северно од Власинског језера;

- у коридору Сурдулица - Власина Округлица на државном путу, због ограничавајућих теренских услова нису предвиђени туристички садржаји;

Планирани садржаји у окружујућим туристичким зонама обухватиће:

- у јужној туристичкој зони (ЈТЗ) најзначајнији садржај представља планирано велико алпско скијалиште Варденик, са претежно северним падинама од највишег гребена до подножја у селима Топло До и Топли Дол, уз просторну повезаност са скијалиштем Плешијевац; друго мање скијалиште представља могуће проширење планираног скијалишта Плешијевац са југоисточне стране (уз североисточне и источне експозиције); преко јужне туристичке зоне предвиђена је деоница гребенског туристичког пута Власотинце-Острозуб-Чемерник-Власинско језеро-Варденик-Бесна кобила-Дукат од центра Власина Округлица преко Панциног гроба до врха Обршина на Варденику и даље границом општине према Бесној кобили; овај гребенски пут повезан је планинском панорамском стазом од села Вучеделце (на државном путу од Сурдулице) до врха Обршина и даље гребеном Варденика до језера Лисина (ван границе плана). Јелашница, Рђавица, Стајковце, Сувојница - ова зона се налази у непосредној близини коридора X и обухвата просторе са потенцијалом за различите облике туризма: ловни – брдо Церовац, риболовни - локалитет на Јелашничкој реци, транзитни и културно-манифестациони у Јелашници, излетнички - Стајковце рид). Развој туризма у овој зони подразумева пре свега: активирање и повећање нивоа квалитета услуга угоститељских објеката, развој аутентичних смештајних капацитета у сеоским домаћинствима или етно стилу, уређење и опремање простора планираних за комерцијални лов и риболов, уређење и опремање излетничких пунктова, као и уређење рекреативних путања којима се излетишта повезују са насељима и међусобно;
- у северној туристичкој зони (СТЗ) значајније садржаје представљају потенцијално скијалиште на Грамади и културне знаменитости и природне лепоте Мачкатице;
- у источној туристичкој зони (ИТЗ) значајније садржаје представљају два потенцијална скијалишта;
- у најмањој, западној туристичкој зони (ЗТЗ) значајне садржаје представљају скијалиште Чемерник и деоница гребенског пута Власотинце-Острозуб-Чемерник-Власинско језеро и даље;
- зона гравитирајућег подручја градског насеља Сурдулица представља гравитирајуће подручје градског насеља Сурдулица и поседује бројна потенцијална излетишта чијим би се уређењем и различитим степенима активирања унапредила како туристичка понуда, тако и могућности за квалитетну рекреацију више од половине становника општине. Поседује потенцијале за различите облике туристичке понуде (транзитни, културно манифестациони, излетничко-екскурзиони, здравствено лечилишни, конгресни), како у

градском насељу, тако и у непосредној околини. Развој туризма у овој зони подразумева пре свега: активирање и повећање нивоа квалитета услуга у постојећим смештајним капацитетима (хотели "Србија", "Европа", Санаторијум). Ово је посебно значајно с обзиром да се подручје Власине мора развијати у складу са еколошким капацитетом простора, па садржаји треба да се развијају комплементарно са понудом Сурдулице, уређење простора за развој културно-манifestационог туризма (Сурдулица, село Загужање, тзв. "Лимено село"), уређење и опремање излетничких пунктова, као и уређење рекреативних путања којима се излетишта повезују са насељима и међусобно. Постојећи и планирани туристички капацитети су хотел "СРБИЈА" (100л) и хотел "EUROPE TRADE".

У приступно-транзитним коридорима централне туристичке зоне предвиђена су и туристичких села и то: Стрезимировци, Драјинци и Клисуре у коридору Стрезимировци - Власинско језеро и Божица у коридору Босилеград - Власинско језеро. Ван коридора, у две окружујуће туристичке зоне предвиђено туристичка села су у јужној туристичкој зони Топли До и Топли Дол. У селима је планиран туристички смештај претежно у обновљеним сеоским кућама, уз неопходне централне садржаје, обнову постојећих и изградњу нових путева.

Сем планираних траса гребенског туристичког пута и планинских панорамских стаза, на подручју Просторног плана могући су мреже и објекти дисперзне понуде у простору (стазе и пунктови), и то нордијске и турно ски стазе у оквиру алпских скијалишта и ван њих, излетничке и планинарске стазе са видиковцима, одмориштима и склоништима, риболовне стазе на већим водотоцима, ревитализована традиционална бачишта, пунктови екстремних/авантуристичких спортова и др.

САОБРАЋАЈ

Подручје Просторног плана тангирају Државни пут IА реда број 1 и Државни пут II А реда број 258. Државни пут IА реда број 1 (државна граница са Мађарском – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Републиком Македонијом – гранични прелаз Прешево) има веома значајну функцију у Републици Србији као и у мрежи Е путева средње и југоисточне Европе. Путни правац Е-75, подручје Просторног плана повезује: са остатком Србије, као и са западном Европом и Грчком. Државним путем II А реда број 258 (веза са Државним путем IА реда број 1 – Лесковац – Владичин Хан – Врање – Бујановац – државна граница са Републиком Македонијом планско подручје остварује добру повезаност са регионалним центрима који га окружују.

Примарна путна мрежа омогућава веома добру повезаност општине Сурдулица са општинским и регионалним центрима, за разлику од повезаности сеоских насеља, постојећих и потенцилних туристичких подручја унутар границе плана. Важна карактеристика путне мреже посматраног подручја је да је настајала као последица конфигурације терена.

Подручје Просторног плана пресецају делови државних путева I и II реда:

Државни пут IБ реда број 40 на територији општине Сурдулица, пружа се од западне границе Просторног плана до чвора 0409 на km 53+152 на граници Републике Србије и Републике Бугарске-гранични прелаз Стрезимировци у дужини од 46 km. Експлоатационе карактеристике поменутог пута углавном одговарају потребама, са коловозним застором у добром стању, задовољавајуће ширине попречног профила и елементима подужног профила који задовољавају законом прописане параметре. Краћим делом своје трасе државни пут пролази кроз урбано подручје Сурдулице што за последицу има пролазак транзитног и тешког теретног саобраћаја кроз градско подручје.

Државни пут II А реда број 231, у дужини од 32 km, има правац пружања север-југ, са асфалтним коловозним застором у добром стању, одликује се елементима попречног и подужног профила који задовољавају законом прописане параметре.

Државни пут II Б реда број 439 на североисточном делу територије општине Сурдулица простире се од северне границе Плана до чвора 4008 где се укршта са Државним путем IБ реда број 40 у дужини од око 4,3 km која је насипана туцаником.

Државни пут II Б реда број 440 у дужини око 16 km, пружа се од западне границе Плана до чвора 44001, је делом своје са асфалтним коловозним застором а на преосталој дужини је насут туцаником.

Државни пут II Б реда број 441 у дужини око 9 km, пружа се од југозападне границе плана до чвора 4005 где се укршта са Државним путем IБ реда број 40 са асфалтним коловозним застором, углавном задовољавајућег квалитета.

На територији Просторног плана недовољно је развијена мрежа општинских путева. Мали проценат општинских путева је са савременим коловозним застором, малом ширином попречног профила, док елементи подужног профила на појединим деоницама делимично задовољавају законом прописане параметре. Најлошије стање је на општинским путевима који воде до насеља на већим надморским висинама. Хоризонтална и вертикална сигнализација на општинским путевима углавном не постоји. Према подацима надлежних општинских служби за већину општинских путева истакнута је потреба за изградњу или реконструкцију. Поред техничко-експлоатационих и геометријских карактеристика, на услове одвијања саобраћаја одлучујући утицај има и одржавање постојећих путних праваца тј. дотрајалост и оштећења на путевима која могу битно да утичу на смањење пропусне моћи, безбедност саобраћаја и нивоа услуга. На подручју Просторног плана евидентиран је велики број некатегорисаних путева.

Подручје општине везу са железничком саобраћајном мрежом остварује преко постојеће магистралне једноколосечне електрифициране железничке пруге Београд –

Младеновац – Лапово – Ниш – Прешево – државна граница која пролази кроз Владичин Хан.

На подручју Просторног плана није развијен ваздушни саобраћај. Најближи аеродром је Константин Велики у Нишу.

Станице за снабдевање возила горивом, налазе се на ужем урбаном подручју Сурдулице.

2.1.6.1.1. Развој саобраћајно-транспортног система

У складу са стратешким опредељењима и циљевима регионалног развоја, динамиком привредног развоја општине, неопходно је планирати и развој саобраћајне инфраструктуре која у обухвату Просторног плана подразумева даљи развој друмског саобраћаја, секундарне путне мреже, побољшавање приступачности до постојећих и потенцијалних туристичких дестинација, бољу повезаност свих насеља на планском подручју, као и заштиту Власинског језера од негативних утицаја саобраћаја и то на следећи начин:

- изградњом обилазнице државног пута око Сурдулице, како тешки теретни и транзитни саобраћај не би пролазио кроз урбано подручје Сурдулице;
- изградњом обилазнице државног пута око Власинског језера са североисточне стране, од државног пута ПА реда број 231 са северне стране бране, (пружа се постојећом трасом некатегорисаног пута до укрштаја са државним путем ИБ реда број 40). Дужина ове обилазнице је око 8,5 km.
- изградњом деонице државног пута ПБ реда број 439 која је насипана туцаником;
- изградњом, реконструкцијом и модернизацијом мреже општинских путева којима би се побољшала повезаност између насеља. Када је у питању развој општинске путне мреже треба узети у обзир значај и техничко стање постојећих општинских путева, планирани развој насеља и развој туристичких капацитета. При планирању траса нових општинских путева, тежило се да се у што већој мери искористе трасе постојећих некатегорисаних путева.
- формирањем бицикличких и пешачких коридора дуж државних и општинских путева, према планираном развоју туризма. На територији Просторног плана препознат је бициклички коридор Euro Velo Bike Route No 11 у коридору државног пута ПА реда број 231. Овај бициклички коридор кроз Србију укључен је у све европске мапе бицикличких рута. Коридори који се могу уврстити у националне бицикличке руте на правцима: обилазница око језера са везом на државни пут ИБ реда број 40 постојећим коридором државног пута до укрштаја са државним путем ПА реда број 231.
- приобални појас Власинског језера, подручје у ужој и широј зони заштите се може уређивати у смислу пешачких и бицикличких стаза, одморишта и видиковаца, уз претходно прибављање услова и мишљења надлежних републичких и општинских органа - републичких и локалних водопривредних и комуналних предузећа, у погледу санитарне заштите и очувања квалитета воде и организованог управљања отпадом.

Ваздушни саобраћај

Развој ваздушног саобраћаја условљен је изградњом локалног аеродрома и хелидрома. Мањи аеродром на локацији „Скела“, планиран је у функцији туризма за

потребе слетања средњих и малих летелица, авио-такси служби и спортских авиона, као и за потребе ватрогасних служби у случају шумских пожара и амбулантних и ургентних служби. Хелидром је планиран у зони „Братанов дел“ и његова изградња је планирана у првој фази развоја туристичког центра.

Водни саобраћај

Када су у питању пловила, неопходно је забранити коришћење глисера, скутера на води и свих других пловила са моторима са унутрашњим сагоревањем а приоритет дати чамцима на весла, једрилицама, и другим пловилима која се могу користити на еко погон. Планом су дефинисане могуће локације марина за чамце и друга пловила без мотора са унутрашњим сагоревањем.

Стационарни саобраћај

На подручју Просторног плана неопходно је обезбедити капацитете за паркирање возила-како путничких тако и теретних возила и аутобуса. Капацитете за паркирање возила неопходно је обезбедити у постојећим и планираним туристичким односно насељским центрима. Паркирање возила у туристичким објектима типа сеоског туризма, је на индивидуалним припадајућим парцелама. Капацитете за паркирање туристичких аутобуса планирати на приступима заштићеним локалитетима и поред заштићених природних и културних добара. Капацитете за паркирање тешких теретних возила обезбедити у зони граничног прелаза Стрезимировци са пратећим садржајима које паркиралиште треба да поседује а који треба да буду на услузи возачима.

Станице за снабдевање возила горивом

Што се тиче пратећих путних објеката-станице за снабдевање возила горивом планирати уз државне путеве ван зона заштите.

Јавни превоз путника

Са развојем насеља и размештајем активности, планира се систем јавног путничког превоза у оквиру подручја Просторног плана. Линије јавног путничког превоза се могу организовати на свим путевима I и II реда и општинским путевима, а могу се реализовати аутобусима, минибусевима, комби возилима, циповима и сл., у складу са саобраћајним захтевима и потребама, као редовне линије јавног превоза током целе године или као сезонске линије за потребе туриста.”

ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

ВОДОВОД - планирани концепт

У снабдевању насеља водом приоритетно и максимално биће коришћени локални извори, са ослањањем на изворе који су законом заштићени и који се овим планом штите. За снабдевање водом насеља користиће се искључиво извори и сливни системи који омогућавају мин. 97% обезбеђеност становништва водом.

Снабдевање водом за пиће засновано је на следећим принципима и решењима:

- користе се само извори и "скупљачи" здраве воде за пиће (повремено замућивање воде одстрањиваће се савременим методама). Не планира се употреба воде за пиће из акумулација;
- снабдевање водом планирано је из два независна извора и ППВ (двострано напајање): постројење Чемерник и постројење Јерма;
- планирана су два компензациона резервоара воде за пиће (испод постројења Чемерник и Јерма);
- планирана су два главна дистрибуциона резервоара, у два највећа центра потрошње воде: Р "Дуге Њиве" - центар РИД и Р "Чубрин Рид" - центар Округлица, који преко главног дистрибуционог прстена око Власинског Језера обезбеђује стабилност будуће доминантне друге висинске зоне снабдевања водом. Опционо резервоар "Чубрин Рид" планиран је и као тзв. "Горњи Резервоар" за будуће снабдевање водом низводних насеља и градова (Вучеделце, Сурдулица и В. Хан);
- планирани су релејни резервоари у висинским зонама и центрима потрошње;
- планирано је гравитационо снабдевање водом за пиће највећих потрошача воде (2 зона: ~ 50%, 1 и 3 зона: ~ 40%). Само ~ 10% воде за пиће се препумпава у највише зоне потрошње, чиме се потрошња ел. енергије за транспорт воде за пиће планира у минорним границама;
- планира се (опционо) снабдевање водом за пиће подручја ван Просторног плана и то: насеља на територији општине Владичин Хан. Тиме се планским мерама обезбеђују услови за централизацију система, рационалнију градњу, управљање и одржавање водовода;
- технологија пречишћавања и капацитети су унифицирани, јер се планира јединствено управљање и одржавање свих водовода на подручју Просторног плана. На тај начин планира се и решавање најтежег проблема (у Србији) - контрола квалитета воде за пиће сеоских и локалних водовода, планира се јединствено управљање водом применом (опционо) ГСМ и сличних једноставних система.

Појас заштите одређује се око главних цевовода и износи са сваке стране најмање 2,5м.

Да би се остварили планирани циљеви потребни су следећи кораци у реализацији:

- 1) Урадити студију за целу територију општине Сурдулица (па и регионално) система за водоснабдевање.
- 2) У склопу овакве студије проверити могућности за адекватно водоснабдевање целе територије општине.
- 3) Предвидети евентуално проширење и доградњу ППВ "Калифер".
- 4) Проверити могућност коришћења гравитационих система за водоснабдевање, по главним сливовима на подручју (сливови: Врле, Власинског језера, Јелашничке реке, Гарванице, Јерме, Божичке реке...) и изградњу адекватних резервоара за водоснабдевање, чиме би се побољшало водоснабдевање насеља на сливним подручјима.

5) Испитати могућност нових водозавата, а посебну пажњу посветити изворима са добрим хидрогеолошким карактеристикама: Бела вода, Партизанска чесма, извор на Чемернику, извори на Цакином риду и Панцином гробу, извори код мотела Промаја, извор Бистри вир и три извора изнад Дојчинове махале, Цвејина долина;

6) Размотрити могућност адаптације и реконструкције постојећих водозавата са посебним тежиштем на заштити и унапређењу квалитета воде на територији Општине (нпр: постројење за пречишћавање воде "Туфегџије", на Власина Риду);

7) Проширење мреже тако да се у обухвату нађу сви корисници са територије општине и то насеља: Бачијевце, Божица, Вл. Округлица, Вл. Рид, Вл. Стојковићева, Вучеделце, Горња Козница, Горње Романовце, Грознатовци, Дањино Село, Дикава, Драјинци, Дуги Дел, Јелашница, Кијевац, Клисура, Колуница, Кострошевци, Лескова Бара, Мачкатица, Ново Село, Паља, Рђавица, Стајковце, Стрезимировце, Сухи Дол, Топли До, Топли Дол, и Троскач.

8) Изградња нових и реконструкција постојећих црпних станица и хидрофорских постројења.

9) Реконструкција постојеће (азбестне и мањег пречника), мреже и њена замена са мрежом адекватног пречника и са одговарајућим материјалима.

10) Урадити одговарајућу документацију за коришћење воде за технолошке потребе са хватањем из водотокова и обавезном рецикулацијом.

11) Урадити детаљно истраживање, анализу утицаја и утврђивање услова и мера за коришћење геотермалне воде са локалитета "Машинце".

КАНАЛИЗАЦИЈА - планирани концепт

Еколошке претензије подручја захтевају висок степен прикупљања и одвођења отпадних вода што подразумева изградњу система који ће обезбедити висок квалитет животне средине посебно у деловима интензивнијег коришћења, односно пречишћавање отпадних вода до I категорије.

Основни принципи канализације су:

1) код утврђивања принципа канализације насеља планиран је сепаратни систем канализације,

2) приликом утврђивања хидрауличног и биолошког оптерећења фарми, продукцију отпадних вода, на основу сточног фонда, умањити за 50% због начина коришћења компоста као природног ђубрива, док остали део превести на еквивалентног становника (ЕС),

3) капацитет постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) утврдити према максималној дневној потрошњи воде, а канализациону мрежу према максималној часовној потрошњи воде.

Ради реализације постављених циљева потребно је предузети следеће кораке:

1) Обновити и доградити канализациону мрежу у насељу Сурдулица са што ширим обухватом корисника, посебно у индустријској зони.

2) Обнова и завршетак и канализационог система на Власини, изградњом северног и јужног полупрстена фекалне канализације са ППОВ, акцидентном ретензијом и акумулацијом за пречишћену воду.

3) Опремање и пуштање у рад постројења за пречишћавање отпадних вода за туристичку зону "Власина": за северни еко-полупрстен планирано је ППОВ "Чемерник", а за јужни полу-полупрстен ППОВ "Кољандини" (Власина Округлица). Отпадне воде се на планираним постројењима (ППОВ) пречишћавају у три фазе: механичка, биолошка и терцијарна фаза. Квалитет ефлуената треба да је једнак или нешто виши од квалитета I класе водотока

(уобичајено на савременим ППОВ и због система за производњу вештачког снега, који захтева посебан квалитет воде).

4) Употреба постојећег колектора којим се одводи отпадна вода из дела насеља Власина Рид и упушта у реку Власину, не одговара критеријумима заштите вода као ни заштите животне средине уопште. Његову даљу примену уз неопходне мере санације, вршити до реализације новог система према решењима из овог плана.

5) Укључење максималног броја корисника у јединствени канализациони систем.

6) За све кориснике који се нађу ван система, обезбедити локално пречишћавање отпадних вода, и испуштање у постојеће водотокове или се употребљене воде из домаћинстава прикупљају у санитарно обезбеђеним септичким јамама (без прелива). Садржај септичких јама се одвози специјалним возилима на планиране депоније ван територије шире зоне санитарне заштите. Неопходан је темељан преглед и реконструкција постојећих септичких јама.

7) Употребљене воде са фарми прикупиће се у осокама (бетонским јамама) и као преврело органско ђубре разносиће се на пољопривредне површине. Преливне воде из осока морају се уводити у канализацију (где је на фарми формирана). У противном подвргавају се пречишћавању.

8) Изградња кишне канализације са ретензијама и ПС у Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева.

9) Атмосферске отпадне воде које неће бити обухваћене јединственим канализационим системом, уводиће се отвореним каналима и риголама у локалне реципијенте. Загађене атмосферске воде са магистралног, регионалног и локалних путева, у ужој зони санитарне заштите, пре упуштања у водоток, пречишћаваће се до нивоа потребног за очување прописане I класе бонитета реципијента.

10) Извршити санитарно-техничку санацију постојеће градске депоније комуналног отпада као и јаловине рудника "Благодат-крива Феја" (у сарадњи са општином Босилеград).

11) Трајно решити одлагања отпада путем реализације регионалне депоније.

12) Успостављање сталне контроле и праћења (мониторинг), стања квалитета површинских вода и хидрогеолошке средине, за потребе интегралне заштите и управљања водама.

ВОДОПРИВРЕДА - планирани концепт

Вода и водотоци као добра од општег интереса за задовољење општих и појединачних интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама ("Службени гласник Републике Србије", број 30/10, 93/12 и 95/18). При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљиви ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и унапредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

На техничком плану ово подразумева: хидротехничке радове на регулацијама корита, изградњу одбрамбених насипа, пошумљавање голети обнављањем шумског фонда, обуздавање ерозије земљишта, регулацију водотокова, изградњу мини и микроакумулација, примену бројних агротехничких мера (дубоко јесење орање, терасирање стрмих површина, затрављивање), којима се повећава инфилтрациона способност земљишта и смањује површинско поплавно отицање.

Ерозијом земљишта је угрожено више привредних грана и области: водопривреда, пољопривреда, шумарство, саобраћај, комунална инфраструктура и др. Потребно је извршити санирање и довођење у исправно функционално стање, као и извршити ревитализацију радова и објеката који служе за заштиту од ерозија и бујица. Треба успоставити заштитне појасеве на бујичним токовима у којима се ограничавају активности у циљу очувања функционалности противбујичних мера и ради спречавања загађивања вода.

У склопу антиерозионог уређења простора, основни интерес водопривреде се састоји у заштити водопривредних објеката од наноса. Због тога се, при разматрању антиерозионих мера за потребе водопривреде, мора водити рачуна, с једне стране, о степену угрожености појединих објеката, а с друге стране, о степену осетљивости објеката на засипање наносом. Степен угрожености објеката од наноса зависи од количине наноса која пристиже до објекта, односно, од величине сливног подручја и стања ерозионих процеса. Степен осетљивости појединих објеката на засипање наносом зависи од тога колико нанос угрожава основну функцију објеката као и од чињенице да ли су наносне наслаге привременог карактера (као у регулисаном речном кориту), или сталног карактера (у акумулационом басену).

При разматрању критеријума за избор приоритета антиерозионих радова на заштити водопривредних објеката, треба имати у виду следеће чињенице:

- 1) значај објеката за водопривреду,
- 2) степен угрожености објеката од наноса,
- 3) степен осетљивости функције објеката на засипање наносом, и
- 4) старост објеката или планирано време изградње објеката за будуће објекте.

Антиерозионо уређење обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица и контролу наноса на разматраном простору. Ови радови и мере могу се разврстати на:

- биолошке мере (пошумљавање, мелиорације шума, мелиорације пашњака и ливада и затрављивање);
- биотехничке мере (изградња зидова против спирања, контурних ровова, градона, тераса и др.);
- техничке мере (бујичарске зидне преграде, рустикалне преграде и др.); и
- административне антиерозионе мере (прописи којима се регулишу обавезе корисника да антиерозино газдују поседом).

Обезбеђење најповољнијих и најцелисходнијих техничких, економских и еколошких решења антиерозионог уређења једног подручја састоји се у оптималној комбинацији биолошких, биотехничких и техничких радова, уз адекватну примену мера за заштиту животне средине и административних антиерозионих мера. Примена појединих категорија антиерозионих мера зависи од конкретних услова посматраног локалитета - геоморфолошких, геолошких и педолошких услова терена, стања вегетације, метеоролошких и хидролошких фактора и др.

Да би се проблематика ерозије решила, потребно је површине заштити биолошким интервенцијама, затрављивањем, пошумљавањем, и др. За контролу течења у водотоцима предложена је изградња брана и преграда. Ова концепција би омогућила осим уређења сливова и водотока и умањења штетног деловања и многоструке користи за привредни развој овог региона.

У том смислу потребно је припремити одговарајућу планску и техничку документацију а затим, са конкретним инвестиционим програмима, прећи на реализацију.

Приликом израде планске и техничке документације као и реализације ових задатака, поред наведеног Закона о водама, у свему поштовати важећу законску регулативу и то:

- 1) Правилник о опасним материјама у водама (Сл. гласник РС” бр. 31/82),
- 2) Водопривредна основа Републике Србије (“Сл. Гласник РС”, број 11/02),
- 3) Закон о санитарном надзору (Сл. гласник РС бр. 125/04.).”

ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

СИСТЕМ ВЛАСИНСКИХ ХИДРОЕЛЕКТРАНА - планирани концепт

Од ових могућности надградње система, на општину Сурдулица, односи се изградња Централног сабирног система – гравитационог система, Западног система РХЕ Врла (два од четири могућа).

Централни сабирни систем се односи углавном на сабирни довод Бесна Кобила-Стрешер-Власинско језеро, а Западни сабирни систем РХЕ Врла представља ново повећање инсталираних капацитета на паду од Власинског језера до Јужне Мораве.

За ова два сабирна система извршена је хидролошко-енергетска анализа на нивоу предстудије: "Проширење капацитета ХЕ Власина-далекосежни план проширења"- Енергопројект 1982, год.

Мрежу преносних путева је потребно решавати комбинацијом савремених телекомуникационих техника и то у варијантама: применом оптичких каблова по далеководу (OPGW), подземних оптичких каблова положених у ров поред магистралног пута, самоносећих оптичких каблова, оптичких каблова по своду хидрограђевинских тунела и система радио-веза.

Предвиђено је повезивање свих главних објеката Власинских ХЕ, путем ужета са оптичким влакнима, (OPGW) по далеководима и то: ХЕ Врла 4- Централна команда (ХЕ Врла 3)- ХЕ Врла 2- ХЕ Врла 1 и ПАП Лисина.

Сви остали објекти биће повезани комбинацијом подземних оптичких каблова > Интеграција телекомуникационог система Власинских ХЕ са телекомуникационим системима ЕПС-а и ЕМС-а биће остварена OPGW –ом по далеководима 110 kV бр.1113 Лесковац 2- ХЕ Врла 3 о бр. 1219 Врање 2-ХЕ Врла 3.

На релацији Чвориште Власинских ХЕ у згради Телекома Србије - зграда Управе Власинских ХЕ у Сурдулици у плану је полагање новог подземног армираног кабла капацитета 100 параца и новог подземног оптичког кабла капацитета 24 влакна, у истој канализацији. Такође је предвиђено удубљавање новог подземног оптичког кабла капацитета 24 влакна на релацији ХЕ Врла 3-Чвориште Власинских ХЕ у згради телекома Србија, у већ положену оптичку ПЕ цев.

Нови радио систем Власинских ХЕ оствариваће се са 7 фиксних радиостаница на објектима Вукова Глава, ХЕ Врла1, ХЕ Врла 2, ХЕ Врла 3, ХЕ Врла 4, Централна команда, ПАП Лисина и брана Власинског језера.

Урадити детаљно истраживање, анализу утицаја и утврђивање услова и мера, да се кроз изградњу еолских паркова, провери могућност за коришћење мини електрана на ветар, и њихово укључење у електроенергетски систем.

Мере за заштиту од елементарних непогода - На Власинском систему постоје три бране које по Закону о високим бранама припадају групи високих брана и то бране Власина, Лисина и ХЕ Врла 2. За ове бране урађени су Елаборати о обавештавању и узбуњивању становништва на подручју угроженом од евентуалног рушења брана и на терену је извршено обележавање белегама врх поплавног таласа.

Заштита животне средине - У току је стварање програма контроле и управљања утицаја Власинског система на животну средину која га окружује. Као основа за увођење овог система користиће се Извештај о провери стања животне средине за "ХЕ Власина" који су као део пројекта "Развој система за управљање заштитом животне средине у ЕПС-у" урадили пројектни тим ЕПС-а за хидроелектране и Dekonte Aquatest d.o.o., у име Европске агенције за реконструкцију.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ОБЈЕКТИ на територији општине Сурдулица - планирани концепт

На подручју општине Сурдулица, на граници према општини Владичин Хан, предвиђена је градња једног новог далековода напонског нивоа 400kV ТС Ниш 2 - Македонска граница.

За предметни далековод урађен је “Генерални план коридора далековода 400kV ТС Ниш2 - граница Македоније са елементима плана детаљне регулације – деоница на територији општине Сурдулица” (ИАУС).

За изградњу овог далековода потребно је обезбедити коридор у складу са прописима за изградњу надземних водова напонског нивоа од 1kV до 400kV, а према усвојеној траси.

Услед дугог периода експлоатације, као и учесталих преоптерећања, потребно је одрадити реконструкцију 110 kV далековода бр. 113/5од ЕВП „Грделица“ до ХЕ „Врла III“; планира се комплетно опремање система новим фазним проводницима, замена заштитног ужета и овесне опреме, и уградња нових челично решеткастих стубова типа „јела“.

Због изградње ТС 110/x kV на Промаји, планира се и проширење РП 110 kV на ХЕ Врла 1. Такође се предвиђа изградња 10 kV далеководног правца, као огранак 10kV ДВ ХЕ Врла 3-Врла 2, код места званог Китица (колонија Пискавица), до управне зграде у Сурдулици, са изградњом ТС-це 10/0,4 kV, код управне зграде.

Потребно је изградити и систем резервног напајања 10 kV далеководним правцем из ТС-це Промаја-ХЕ Врла 1-Водојажа и реконструисати далеководни правац 35kV Промаја-Лисина.

Планом ЕПС-а се предвиђа да електроенергетски систем јужног дела Србије буде покривен и напонским нивоом 220 kV.

Далековод напона 35kV Масурица -“Сурдулица 1”- Бело Поље, пролази кроз насељени део и с обзиром на то да лимитира даљу изградњу, потребно је каблирати.

У деловима конзума не постоји расположива снага и треба пронаћи нове локације за трафостанице 10/0,4kV. Ово се пре свега односи на део Јасеновачке улице, према Бојној Чуки, део насеља Чардачиште, Божји крст, Бело Поље, Загужање, Биновце, Алакинце и викенд насеља.

За потребе туристичког развоја Власине одредити локацију за нову ТС35/10kV, тако да се она нађе у центру будућег конзума. Предвидети и нову ТС 110/35kV, на Власини у склопу будућег развоја овог подручја.

У Клисури предвидети проширење постојеће или изградњу нове ТС 35/10kV, јер далековод већ постоји.

Све активности у вези са електроенергетским објектима планирати у складу са Законом о енергетици (“Сл. гласник РС”, бр. 57/2011). Заштитни појасеви трасирају се у складу са важећим Законом о заштити од нејонизујућих зрачења (Сл. Гласник РС број 36/09). Коришћење земљишта у заштитном појасу далековода мора бити усклађено са одредбама важећег Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV–400kV („Сл. лист СФРЈ”, број 65/1988. и „Сл. лист СРЈ”, број 18/1992).

Значајан ресурс обновљивог извора енергије је коришћење ветра за производњу електричне енергије. У току 2004. г. и 2005. г. су обављени истражни радови (“Енергопројект Ентел”, Београд) и извршена мерења у току периода од једне године, а у циљу утврђивања економске оправданости изградње еолских паркова и коришћења енергије ветра.

Ради добијања потребне документације потребни су услови и сагласности Министарства надлежног за енергетику, уз одговарајућу Студију ветропотенцијала за територију општине Сурдулица.

За постројења за производњу енергије из ветропотенцијала обавезно је подношење захтева за одлучивање о потреби приступања изради Процене утицаја на животну средину, на основу чега ће бити процењена обавезност израда Процене утицаја на

животну средину. Одлуку доноси надлежни орган издавањем решења о потреби израде Студије о процени утицаја која зависи од локације, документације и слично.

Такође, значајан ресурс обновљивог извора енергије је коришћење енергије сунца за производњу електричне енергије, за шта постоје природне предиспозиције појединих делова општине Сурдулица. Будући да не постоје дефинисане микролокације за соларне електране на територији општине Сурдулица, као ни Студија потенцијала за коришћење соларне енергије, овим Планом се дају препоруке за ближе одређивање микролокација:

- Одговарајућа величина парцеле,
- Јужна оријентација,
- Одговарајућ нагиб терена,
- Близина дистрибутивне електро мреже,
- Категорије земљишта 6,7 и 8 без стеновитих делова,
- Присуство приступних путева за тешка теретна возила,
- Повољна геолошка структура земљишта које није у зони ризика од поплава.

Ради добијања потребне документације потребни су услови и сагласности Министарства надлежног за енергетику, уз одговарајућу Студију потенцијала за коришћење соларне енергије за територију општине Сурдулица. Такође је потребно прибавити мишљење надлежног Завода за заштиту природе.

За постројења за производњу енергије коришћењем енергије сунца обавезно је подношење захтева за одлучивање о потреби приступања изради Процене утицаја на животну средину, на основу чега ће бити процењена обавезност израда Процене утицаја на животну средину. Одлуку доноси надлежни орган издавањем решења о потреби израде Студије о процени утицаја која зависи од локације, документације и слично.

За постројења за производњу енергије коришћењем енергије сунца, ако се иста реализују у заштићеном природном добру и заштићеној околини непокретног културног добра, као и у другим подручјима посебне намене, без обзира на капацитет, обавезна је израда Студије о процени утицаја на животну средину. Све активности у вези са коришћењем енергије сунца планирати у складу са Законом о енергетици ("Сл. гласник РС", бр. 57/2011), као и осталим важећим прописим који се односе на производњу и дистрибуцију одрживих видова енергије (Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије ("Сл.гласник РС", бр. 99/2009.) и др.).

Јавно осветљење - У самом граду извести одговарајућу мрежу јавног осветљења у складу са важећим прописима."

ГАСНА ИНФРАСТРУКТУРА

Планирани концепт

У склопу развоја гасоводног система Републике Србије предвиђена је и гасификација јужног дела и то преко магистралног гасовода Ниш – Лесковац – Врање – Вујановац – Прешево – БЈР Македонија.

Велика предност природног гаса као енергента је могућност да се једним прикључком на гас обезбеди грејање, припрема топле воде, кување и технолошке потребе, што поред свих својих предности утиче и на ослобађање електроенергетских потенцијала и на тај начин ослободе одређени инсталирани капацитети у електропостројењима за потребе нових потрошача. Компримовани природни гас може да замени течна горива у индивидуалним возилима, аутобусима и привредним возилима, као и да се користи за производњу механичке и електричне енергије. Веће коришћење природног гаса у свим секторима знатно доприноси и смањењу аерозагађења.

Просторним планом подручја посебне намене за део разводног гасовода РГ 11-02 Лесковац-Врање, деоница од блок станице „Велика Копашница“ до границе подручја општине Владичин Хан и града Врања детаљно је разрађена траса магистралног гасовода и припадајуће инфраструктуре у функцији гасовода. У непосредној близини Владичиног Хана овим планом је предвиђена изградња Главне мерно регулационе станице (ГМРС) „Владичин Хан“.

За снабдевање подручја у обухвату Просторног плана природним гасом изградиће се гасовод максималног радног притиска (МОР) 16 bar од главне мерно регулационе станице (ГМРС) „Владичин Хан“ до мерно регулационе станице (МРС) „Сурдулица“ и „Власина Рид“ на територији општине Сурдулица. Са мерно регулационе станице (МРС) „Сурдулица“ вршиће се даља дистрибуција природног гаса унутар обухвата Просторног плана. За снабдевање насеља у близини Власинског језера природним гасом планира се изградња мерно регулационе станице (МРС) одговарајућег капацитета код насеља Власина Рид. Од МРС ће се водити гасоводне мреже ниског притиска - максималног радног притиска (МОР) 4 bar до потрошача у насељима, у складу са густином становања и претежном наменом простора у обухвату плана.

Због комплексности терена и недостатка техничке документације на рефералној карти је начелно назначен правац трасе гасовода и локација МРС, неопходно је техничком документацијом и даљом урбанистичком разрадом утврдити тачну трасу овог гасовода и свих припадајућих МРС. При избору трасе гасовода мора се осигурати безбедан и поуздан рад гасовода, као и заштита људи и имовине, тј. спречити могућност штетних утицаја околине на гасовод и гасовода на околину. При избору трасе гасовода мора се осигурати да гасовод не угрожава постојеће или планиране објекте и планирану намену коришћења земљишта у складу са планским документима.”

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И ПРЕДЕЛА

2.1.7.1. Категоризација животне средине на подручју општине Сурдулица

На основу категоризације животне средине утврђене Просторним планом Републике Србије, а на основу постојећег стања квалитета животне средине, утврђују се следеће категорије животне средине на подручју Просторног плана:

1) Подручја загађене и деградиране животне средине (виши степен загађености) - локалитети са прекорачењем граничне вредности загађивања, са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота. У овој категорији загађености се налазе подручја са експлоатацијом минералних сировина - стара шљачишта гвожђа код Власина Округлице, налазишта гранита у сливу реке Врле и молибдена на подручју Мачкатице, истраживање минералних ресурса у Ћурковици, као и зона привредних делатности.

2) Подручје угрожене животне средине (средњи степен загађености) – у ову категорију спадају сеоска насеља, викенд насеља на Власинском језеру, пољопривредно земљиште са интензивном пољопривредном производњом, подручја угрожена ерозијом, постојеће депоније, гробља и коридори државних путева I и II реда. Потребно је одредити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности, спречавања даље деградације и побољшања постојећег стања.

3) Подручје квалитетне животне средине (мали степен загађености) - шумска подручја, туристичке зоне контролисаног развоја, зоне ливада и пашњака са сточарском делатношћу. Ова подручја са преовладавајућим позитивним утицајем на животну средину и човека је потребно чувати од потенцијалних негативних утицаја који временом могу настати.

4) Подручја веома квалитетне животне средине (незагађено подручје) - подручја са скоро неизмењеним карактеристикама животне средине у којима доминирају позитивни утицаји на животну средину и човека, где је потребно задржати постојеће стање и штитити екосистеме - подручје заштићеног природног добра од изузетног значаја ПИО „Власина“, подручја обухваћена EMERALD и еколошком мрежом, ИВА, IPA, PVA подручја и зоне I, II и III степена заштите.

2.1.7.2. Планска решења заштите животне средине

Планско опредељење, у области заштите животне средине, заснива се на постизању оптималног и рационалног коришћења природних ресурса и унапређењу природних и створених вредности, као и интегрисању аспекта животне средине у планска решења у вези са наменом, уређењем и изградњом простора, привредним и туристичким развојем, управљањем отпадом и обезбеђивањем одрживог развоја подручја.

Концепт одрживог развоја представља основу заштите животне средине на планском подручју и остварује се спровођењем мера заштите природних ресурса и елемената животне средине. Постизање равнотеже између еколошких, економских и друштвених чинилаца одрживог развоја подручја, релативизацијом конфликта у заштити простора и одрживом развоју локалних заједница треба да представља основу развоја подручја.

Заштита и коришћење вода остварује се у оквиру интегралног система управљања водама спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина; Опремање и пуштање у рад постројења за пречишћавање отпадних вода за туристичку зону "Власина". Успостављањем и спровођењем режима зона санитарне заштите на постојећој водоакумулацији Власинског језера, најпре ће обезбедити заштиту вода које је посебно угрожено повећаним ефлуентним оптерећењем

изазваног повећањем броја туриста, саобраћаја, грађевинским и другим активностима изнад плитких пукотинских издани. Потребно је применити све неопходне мере заштите како би се зона непосредне заштите, уже и шире зоне заштите изворишта водоснабдевања, заштитила од утицаја активности и објеката на том простору. Мере су следеће:

– у зони непосредне заштите водоизворишта потребно је забранити: грађење свих врста инвестиционих објеката осим објеката водоснабдевања, приступ лица која нису запослена, транспортовање отрова, обраду земљишта уз коришћење ђубрива, пестицида и хербицида, непланско сађење дрвећа и бацање и депоновање отпада и испуштање било каквих отпадних вода.

– у ужој зони заштите, поред ограничења наведених за зону непосредне заштите, треба забранити изградњу путева, копање канала и извођење земљаних радова, коришћење земљишта на начин који може угрозити исправност и количину воде и било какво загађивање подземних и површинских вода.

– у широј зони заштите потребно је забранити: изградњу инвестиционих објеката у гранама индустријске производње чије отпадне воде садрже опасне и штетне материје; изградњу објеката становништва (септичке јаме, стаје и други пратећи објекти) у околним насељима без претходно прибављене сагласности и санитарне дозволе; складиштење и употребу отпадних штетних материја; забранити изградњу септичких јама и сахрањивање угинулих животиња у близини водотока и канала (на удаљености до 50м); бацање и депоновање отпада и пољопривредна производња без успостављене контроле и надзора хемијског и биолошког састава подземних вода на контролним тачкама (пијезометрима) лоцираним у широј зони заштите.

У домену заштите ваздуха предвиђа се ограничење или смањење емисија загађујућих материја првенствено из домаћинства, подстицање енергетске ефикасности у смислу што рационалнијег коришћења енергије; одређеним мерама стимулирати грађане са индивидуалним ложиштима на прелазак на алтернативне изворе загревања; коришћење алтернативних енергетских извора (сунчеве енергије и енергије биомасе); планско озелењавање јавних површина и подизање зелених коридора дуж саобраћајница; основати катастар загађивача ваздуха са подацима о свим стационарним изворима загађења ваздуха; обезбедити аутоматско пређење показатеља квалитета ваздуха; развој информационог система квалитета ваздуха са доступном базом података о актуелном и десетогодишњем стању квалитета ваздуха.

Заштита земљишта укључује уређење пољопривредног земљишта према савременим принципима одрживе пољопривреде и усклађеног обима и начина коришћења пољопривредног земљишта са природним условима и ограничењима локалне средине; уклањањем свих дивљих депонија и забраном неконтролисаног депоновања свих врста отпада; спровођењем програма строге контроле и заштите приобаља и водотокова. Ради спречавања губитка земљишта, као и спречавања механичког засипања водних акумулација и механичког и хемијског загађивања водотока спроводиће се заштита од водне и еолске ерозије. Противерозиони радови приоритетно ће се изводити на сливовима на којима је изграђена водна акумулација Власинско језеро и у зонама резервисаним за потенцијална изворишта водоснабдевања, на сливовима подложним великим штетама од поплава и у зонама посебних природних вредности. Еолска ерозија на подручју предела приоритетно ће се решавати подизањем шумско-заштитних вегетацијских појаса.

Управљање отпадом на планском подручју подразумева побољшање система за организовано одлагање, прикупљање и одвожење отпада, где важну улогу има повећање

броја становника обухваћених организованим системом сакупљања отпада, затим спровођење забране одлагања свих врста отпада (комуналног, грађевинског, амбалажног, опасног и другог) осим на начин и на местима како је то одређено одговарајућим планом управљања отпадом, уклањање и санитацију тзв. „дивљих депонија”. Увести систем сепарације, одвојеног сакупљања и рециклаже одређених компоненти отпада. У циљу смањивања количина отпада који се одлажу на депонију и смањивања штетног утицаја отпада на околину, промовисати повећање свести о проблемима отпада, као и важности превенције настанка отпада који ће се третирати на било који начин.

Што се тиче биодиверзитета, ради очувања биљног и животињског богатства потребно је спровести одређену еколошку санацију и потпуну заштиту. Веома је важно регулисати забрану активности које могу угрозити даљи раст и развој флоре и фауне. У зони II степена заштите забрањује се узгајање, кретање, испаша и напајање стоке и узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања. Заштита живог света обезбеђује се при: извођењу грађевинских радова (посебно обезбеђењу еколошких коридора и зона око објеката инфраструктуре магистралног значаја); транспорту потенцијално штетних материја (горива и других запаљивих и опасних супстанци); адекватној (нешкодљивој) примени хемијских средстава у пољопривредној производњи; лову и риболову - лоцирати пунктове за риболов и рекреативне активности; а заштиту, гајење и лов (коришћење) дивљачи спроводити тако да њихов број буде примерен природним условима ловишта.

Редован мониторинг животне средине и институционално јачање служби за заштиту животне средине имају за циљ стварање основе за предузимање конкретних активности у решавању еколошких проблема овог подручја и успешно имплементирање предложених мера. Из тог разлога, потребно је континуирано праћење стања елемената животне средине са циљем рационалног управљања планским подручјем.

2.1.7.3. Заштита природних и предеоних вредности

Као зона заштите природних вредности на подручју просторног плана, одређује се заштићено подручје Предела изузетних одлика „Власина” у границама и са површинама заштићеног предела (или: предела изузетних одлика) и просторних јединица са режимима заштите I, II и III степена утврђеним актом о проглашењу („Службени гласник РС”, број 25/18) и потенцијално заштићено подручје Предела изузетних одлика „Варденик - Стрешер”, за које је урађена Студија и предлог Одлуке о проглашењу од стране Завода за заштиту природе Србије.

2.1.7.3.1. ПИО „Власина”

ПИО „Власина”, заштићено подручје од изузетног (националног и међународног) значаја проглашено уредбом Владе 2018. године („Службени гласник РС”, број 25/18) на основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон), укупне површине око 13330 ха од чега је у јавној, претежно државној својини око 51%. Обухвата територију општине Сурдулица (КО Битврђа, КО Божица, КО Власина Округлица, КО Власина Рид, КО Власина Стојковићева, КО Грознатовци, КО Драјинци и КО Клисуре) на површини око од 12849 ха или 96,4% заштићеног подручја и територију општине Црна Трава (КО Црна Трава) на површини око 481 ха или свега 3,6% заштићеног подручја. Уредбом о проглашењу установљени су режими заштите: I степена на 2 просторне јединице укупне површине око 10 ха (свега око 0,1% заштићеног подручја), II степена на 8 просторних јединица укупне површине 4385 ха (32,9% заштићеног подручја) и III степена укупне површине око 8935 ха (око 67,0%) на осталом делу заштићеног подручја. Наведеном уредбом замењена је уредба Владе из 2006. године којом је први пут установљена заштита

подручја Власинског језера као предела изузетних одлика, донета на основу тадашњих одредби Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 66/91, 83/92, 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94 – др. закон, 53/95 и 135/04). У односу на прву заштиту, новом уредбом повећана је укупна заштићена површина за око 589 ha, при чему је површина заштићеног подручја на територији општине Црна Трава смањена за 32 ha а на територији општине Сурдулица повећана за 621 ha. Површина са режимом заштите I степена није промењена, са режимом заштите II степена је повећана за 31 ha и са режимом заштите III степена за 558 ha. Број и назив просторних јединица је остао исти, изузев што је код режима заштите II степена изостављен локалитет „Златна буква”, површине 0,50 ha (јер се ово стабло, иначе, познато и описано у научној и стручној грађи о природи Власинске тресаве осушило и пало, уз издашну помоћ дивљих трагача за закопаним благом), али је значајније повећана површина просторне јединице „Власинско језеро” (са 1215 на 2080 ha) и смањена површина просторних јединица „Полуострво Дуги дел”, „Блато – Делнице – Братанов дел” и „Вртоп – Јелички рид”. За управљача ПИО „Власина” одређена је Туристичка организација општине Сурдулица, која је пре доношења уредбе Владе 2018. године, општинском одлуком крајем у 2016. године заменила дотадашњег и првог управљача, Дирекцију за грађевинско земљиште и путеве. Обе уредбе о заштити Власине образложене су истим вредностима и циљевима (иако су њихов редослед приказа и детаљи изнијансирани) и то: очување лепоте предела власинске висоравни, очување непотопљених делова некадашње власинске тресаве и разноврсности биљног и животињског света, очување и унапређење квалитет вода, ваздуха, земљишта и других природних ресурса и чинилаца животне средине и стварање услова за планско уређење и одрживо коришћење заштићеног подручја у интересу науке, образовања, културе и развоја рекреације, туризма и пољопривреде. Осим биоразноврсности и пејсажа, други кључни разлози и циљеве заштите подручја Власине су: моћна водена маса Власинског језера запремине око 160 милиона m³ воде доброг квалитета и просечног дотицаја од око 4 m³/s, као есенцијалног природног ресурса од посебног значаја за регионално водоснабдевање у будућности; чиста и здрава животна средина, односно незагађено земљиште, ваздух и воде што представља не само привлачни разлог боравка већ и ослонац будуће органске пољопривреде; објекти народног градитељства, односно стамбени и економски објекти и окућнице сеоских домаћинстава грађених претежно од аутохтоних материјала и у традиционалном и аутентичном стилу и специфичности власинске климе познате по оштрим и снеговитим зимама и свежим и пријатним летима, што удружено са лепотом амбијента, чистим окружењем, вишеструким могућностима које пружа само језеро и рељефним погодностима представља основу развоја туризма и рекреације. Према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10) на подручју просторног плана налази се еколошки значајно подручје под бројем 88 и са именом „Власина”. Оно обухвата: заштићено подручје ПИО „Власина”; Emerald подручје „Власина RS0000006”; међународно значајно ботаничко подручје „Власинска висораван” (Important Plant Areas – IPAs) које у истим границама као Emerald подручје обухвата језеро и непосредну околину, планине Вртоп и Чемерник и једним појасом пружа се до гребена Варденика и највишег врха Великог Стрешера, међународно значајно подручје за птице (Important Bird Areas – IBAs) – „Власина RS037IBA”; одабрано подручје за дневне лептире (Prime Butterfly Areas – PBAs) под именом „Бесна кобила 38” и Рамсарско подручје, установљено и признато 2007. године на основу Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 9/77), под именом „Власина 3RS008”.

2.1.7.3.1.1. Заштита подручја ПИО „Власина”

ПИО „Власина”, укупне површине 13.329,84 ha, је на територији општине Сурдулица (катастарске општине Власина Рид и Власина Округлица у целости и делови катастарских општина Битврђа, Власина Стојковићева, Божица, Клисуре Грознатовци и Драјинци) на површини 12.848,71.

Режим заштите I степена, укупне површине 9,63 ha, односно (0,07 %) подручја заштићеног подручја, обухвата следеће просторне јединице и локалитете:

1) Острво Дуги Дел, површине 7,82 ha, представља станиште ретких и значајних биљних и животињских врста и место са мочварним фитоценозама и вегетацијом тресава (*Caricetum limosae*, *Drosero Caricetum stellulatae* и др.)

2) Острво Страторија, површине 1,81 ha, обухвата – као и претходни локалитет, станиште ретких и значајних биљних и животињских врста, мочварних фитоценоза и вегетације тресава (*Caricetum limosae*, *Drosero Caricetum stellulatae* и др а последњих година сиве чапље (*Ardea cinerea*) са гнездилишта у Стојковића махали преселиле су се на ово острво;

Режим заштите II степена, укупне површине 4.385,01 ha, односно 32,90% заштићеног подручја ПИО „Власина”, обухвата следеће просторне јединице:

1) Вртоп – Јелички рид, површине 1.749,73 ha; налази се у северном делу заштићеног подручја и обухвата гребен Вртопа и његове падине, део долине Поломске реке, Јевину утрину и Јелички рид; карактерише се вегетацијом изворишта и присуством тресавске флоре и вегетације која се развија око извора и потока, великим бројем реликтних биљних врста из леденог доба, брезовим шумама, значајним присуством лековитих биљних врста као балканским и мезијским биљним ендемитима;

2) Мали Чемерник, површине 90,62 ha; налази се у северозападном делу заштићеног предела и одликује се вегетацијом изворишта из свезе *Cardamino – Montion* и *Rumicon balcanici* и присуством тресавске флоре и вегетације, бореалних врста и већег броја ендемичних представника флоре;

3) Велики Чемерник, површине 361,33 ha; представља амбијенталну целину изузетних пејсажних и хидролошких обележја и одликује се присуством балканских и мезијских ендемита и заједницом брукенталије и боровнице;

4) Стевановски поток, површине 37,16 ha; обухвата влажне ливаде са мочварном вегетацијом на заравњеном терену око ушћа Стевановског потока са ретким биљкама из групе орхидеја и барским ушљивцем;

5) Блато – Делнице – Братанов Дел, површине 409,66 ha; представља ниску и равну јужну и југоисточну обалу језера са два уметнута рта вишег терена (Братанов дел и коса код улазне грађевине), карактерише се бројним бореалним, реликтним и другим биљним врстама; представља простор ендемичних врста везаних за тресетна и полусува станишта као и више врста водоземаца и гмизавца;. на Братановом делу налази се и већи комплекс шуме (вештачки подигнуте састојине) белог бора и смрче са пратећим флорним елементима;

6) Полуострво Дуги Дел, површине 40,55 ha; разуђено вишекрако полуострво изузетних пејсажних одлика са значајним и ретким мочварним фитоценозама и вегетацијом тресава (*Menyanthes trifoliata*, *Drosera rotundifolia*, *Pedicularis palustris*, *Sisyrinchium angustifolium*, *Salix rosmarinifolia*, *Betula pubescens*, *Elatine triandra*, *Ranunfulus lingua*, *Potentilla palustris*, *Utricularia minor*, *Carex limosa* и др);

7) Власинско језеро, површине 2.080,44 ha; представља станиште многобројних водених птица и популација риба; нераскидиво је везано за опстанак ретке и угрожене флоре и фауне и представља значајан природни ресурс и симбол власинског пејсажа;

8) Клисуре Вучје реке, површине. 102,89 ha; на овом простору забележене су ретке и реликтних врсте флоре, као и значајне геоморфолошке, вегетацијске, фаунистичке и пејзажне вредности.

Просторне јединице Власинско језеро, Полуострво Дуги дел, Блато-Делнице-Братанов дел и Стевановски поток су физички повезане односно представљају једну просторну целину са режимом заштите II степена, укупне површине 2567,81 ha и она се у овом просторном плану означава/именује и картографски приказује као „Власинско језеро – Прибрежје” (према уредби из 2006. године ове четири просторне јединице имале су укупну површину 2346,54 ha односно око 220 ha мање).

Режим заштите III степена, укупне површине 8.935,20 ha, односно 67,03% ПИО „Власина”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

2.1.7.3.1.2. Режији заштите природних вредности

Режим заштите III степена

На површинама на којима је утврђен *режим заштите III степена*, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, забрањују се и:

1) изградња индустријских објеката, складишта индустријске и друге робе, великих објеката за узгој стоке и живине и других објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме или изгледом, прекомерном буком или на други начин могу нарушити природне и остале вредности заштићеног подручја, а посебно лепоту предела, тресетишта, ретке и значајне врсте биљака и животиња и њихова станишта;

2) експлоатација и коришћење тресета;

3) уништавање, брање, сакупљање и друге радње којима се уништавају или угрожавају строго заштићене и заштићене биљне врсте;

4) оштећивање гнезда и уништавање јаја и младунаца, узнемиравање и уништавање птица, као и присвајање и уништавање других дивљих врста заштићених и строго заштићених животиња;

5) крчење и чиста сеча шуме, осим ради промене врсте дрвећа и узгојних облика шуме на малим површинама, изградње шумских комуникација и објеката и за планом утврђене намене изградње и уређења простора у складу са законом;

6) сеча репрезентативних стабала дрвећа и примерака заштићених, ретких и у другом погледу значајних врста дрвећа и жбуња;

7) садња, засејавање и насељавање дивљих врста биљака и животиња страних за природни, изворни биљни и животињски свет југоисточне Србије, осим планског и ограниченог уношења ловне дивљачи, пошумљавања и садње биљака на малим површинама и у строго контролисаним условима ради хоритикултурног уређења, заштите од водне ерозије и рекултивације деградираних површина;

8) преоравање пашњака и природних ливада, као и орање обрадивог земљишта и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процес водне ерозије и неповољне промене изгледа предела;

9) запуштање и закоровљавање обрадивог пољопривредног земљишта, путева, водотока и површина за рекреацију, народне светковине и друге скупове, као и земљишта у путном и водном појасу и у окружењу културних добара, историјских споменика и јавних чесми;

10) одлагање комуналног, индустријског и грађевинског отпада, амбалаже, расходованих моторних возила, других машина и апарата, осим комуналног и

пољопривредног отпада пореклом са заштићеног подручја, који може да се одлаже на прописан начин на местима која су за то одређена и обележена;

11) руковање хемијским материјама и нафтним дериватима у количинама и на начин који могу проузроковати загађивање земљишта и вода и изазвати тровање и друге неповољне последице по биљни и животињски свет;

12) нерегулисано испуштање отпадних вода домаћинства, привредних и других објеката;

13) нерегулисано складиштење стајског ђубрета;

14) разградња и други видови оштећивања и уништавања објеката који по својим архитектонско-грађевинским одликама, времену настанка и намени представљају репрезентативне примере народног градитељства или заштићена културна добра.

Радови и активности ограничавају се на:

1) сакупљање боровнице и бруснице у комерцијалне сврхе само у периоду који управљач одреди, а уз сагласност министарства надлежног за послове заштите природе. Управљач је у обавези да сваке године, најкасније до 15. јула одреди период сакупљања наведених биљних врста за текућу годину;

2) сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста у складу са уредбом којом се уређује стављање под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне;

3) изградњу и реконструкцију стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинства, викендица и привремених објеката само у грађевинском реону дефинисаном важећим планским документима;

4) изградњу соларних електрана и електрана на био-гас ограничава се на изградњу уз постојећа насеља односно домаћинства;

5) изградњу ветрогенератора, и то само на изградњу у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III (трећег) степена;

6) изградњу објеката туристичког смештаја и туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката у традиционалном стилу, а на основу важеће планске документације;

7) изградњу инфраструктурних објеката и инфраструктурне мреже у складу са одрживим коришћењем природних вредности и капацитетом простора;

8) изградњу складишта индустријске робе и грађевинског материјала и викендица у традиционалном стилу и то на рубне делове заштићеног подручја и уз постојећа насеља;

9) експлоатацију минералних сировина само на основу резултата већ започетих геолошких истраживања, која су одобрена у складу са законом;

10) експлоатацију природног грађевинског материјала (камена, глине и другог материјала за локалне потребе) традиционалним методама, која је одобрена у складу са законом;

11) изградња насеља и ширење њихових грађевинских подручја, на изградњу унутар и око постојећих насеља. Није дозвољено ширење постојећих насеља у правцу подручја у режиму II степена заштите;

12) лов на потребе одржавања оптималне бројности и здравственог стања популације ловних врста;

13) риболов на рекреативни, санациони и научноистраживачки;

14) формирање шумских и пољопривредних монокултура.

Режим заштите II степена

На површинама на којима је утврђен *режим заштите II степена* спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности прописаних у претходном поглављу 1.1.2.1. „Режим заштите III степена”, у режиму заштите II степена забрањује се и:

1) извођење свих активности који могу довести до нарушавања потенцијалних објеката и елемената геонаслеђа;

2) слободно испуштање отпадних и загађујућих вода у водотоке;

3) промена намене водног земљишта;

4) пренамена површина на којима се налазе влажна станишта (тресетишта, забарене површи и др.), као и било какви захвати на њима, посебно измена хидролошког режима;

5) радови и активности којима се мењају величина и изглед пловећих тресетних острва и угрожава или оштећује њихов биљни и животињски свет;

6) боравак и риболов на тресетним острвима осим у научноистраживачке сврхе и ограничену едукацију;

7) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену;

8) паљење вегетације (стрништа, живица и др.);

9) уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су обухваћене правилником којим се прописује проглашење и заштита строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, односно врста које се наводе у „црвеним књигама” и „црвеним листама” флоре и фауне;

10) преоравање природних ливада и пашњака;

11) постављање табли и других обавештења на стаблима;

12) риболов, осим рекреативног и спортског риболова и излова ради научног истраживања, праћења стања водених екосистема и рибљег насеља и регулисања бројности пренамњених алохтоних врста риба, а у складу с програмом унапређења рибарства;

13) непланско порибљавање и уношење врста риба које су стране изворном рибљем фонду;

14) уношење интродукованих (алохтоних) врста риба;

15) употреба свих недозвољених средстава за лов рибе (нпр. креч, хлор, конопља, експлозив, струја, мреже и др.);

16) активности које доводе до узнемиравања птица у периоду размножавања (март–јул),

17) уништавање гнезда птица;

18) лов, осим оног дозвољеног по ловној основи и за научноистраживачке сврхе, као и одстрел рањене и болесне дивљачи;

19) изградња објеката, осим изградње јединственог система за евакуацију отпадних комуналних вода, радова на одржавању, реконструкцији, адаптацији и санацији постојећих зграда, путева, објеката телефонске, водоводске, канализационе и електро-мреже, непокретних културних добара, спомен-обележја, јавних чесми и других објеката на постојећим грађевинским парцелама и планске изградње објеката и уређења простора за намене туризма и рекреације на малим површинама;

20) експлоатација минералних сировина и изградња рударских објеката;

21) каптирање извора ради одвођења воде за водоснабдевање осим оних предвиђених важећим планским документима;

22) употреба глисера, скутера на води, као и постављање понтона и сплавова на језеру;

23) чиста сеча ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, као и пошумљавање пашњака, природних ливада и тресетишта, осим на малим површинама ради заштите од ексцесивне и јаке водне ерозије;

24) кретање и паркирање моторних возила изван путева, осим у време шумарских радова, обављања пољопривредне делатности и у друге посебно утврђене службене сврхе;

- 25) просецање нових јавних путева, осим у функцији ревитализације и економског развоја подручја;
- 26) изградња викендица и других породичних објеката за одмор;
- 27) изградња јавних скијалишта;
- 28) изградња ветрогенератора;
- 29) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водоток и земљиште;
- 30) употреба хемијских средстава;
- 31) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену.
- Радови и активности ограничавају се на:
- 1) извођење хитних и неопходних санационих шумских радова после акцидентних ситуација приликом ветролома, ветроизвала, пожара, каламитета инсеката;
- 2) спровођење одговарајућих мера противпожарне и противерозионе заштите;
- 3) газдовање шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује одржавање постојећих и повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;
- 4) коришћење чамаца, искључиво са веслима и моторима на електрични погон, само уз одговарајућу сагласност управљача;
- 5) формирање шумских и пољопривредних монокултура;
- 6) праћење стања флоре и фауне;
- 7) риболов на рекреативни, спортски и научноистраживачки;
- 8) ловство на санитарни лов дивљачи и планско регулисање бројности популација ловних врста;
- 9) изградњу објеката туристичког смештаја и туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката за презентацију природних вредности и у традиционалном стилу који су у складу са потребама културног, сеоског и екотуризма;
- 10) изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре стамбених и економских објеката пољопривредних и шумских газдинстава, само на објекте који не утичу негативно на повољнији положај животињских или биљних врста, њихових станишта, природних вредности, лепоту и очуваност предела, тресетишта;
- 11) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи у оквиру постојећих сеоских домаћинстава и у оквиру установљених ловишта и ловних резервата;
- 12) коришћење камена, глине и другог материјала на традиционалан начин на површину терена до 150 m²;
- 13) предузимање мера и активности заштите акватичних екосистема од свих видова загађења, промена хидролошког режима и квалитета воде и деградације станишта;
- 14) предузимање мера и активности заштите фауне риба (поштовање ловостаја у периоду мреста, предузимање мера спашавања риба и транслокације, строго придржавање режима риболова, поштовање прописаног начина риболова, алата и средстава, формирање ревира по принципу „ухвати и пусти”, планска порибљавања у погледу количина, врста и узрасних категорија, забрана сваког уношења страних/алохтоних врста риба, јачање рибочуварске службе итд.).

Режим заштите I степена

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности прописаних у поглављима: 1.1.2.1. „Режим заштите III степена” и 1.1.2.2. „Режим заштите II степена”, у режиму заштите I степена забрањује се и:

- 1) коришћење природних ресурса и изградња објеката;
- 2) слободна, неконтролисана посета и обилазак, кретање ван постојећих путева и специјално утврђених стаза;

- 3) промена намене земљишта.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) радове и активности на научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности;

- 3) обележавање граница, обезбеђивање безбедног приступа посетиоцима, постављање табли и ознака у циљу информисања, упозорења или едукације;

- 4) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина.

2.1.7.3.2. Мере заштите еколошке мреже

Утврђују се следеће мере заштите еколошке мреже:

- 1) забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;

- 2) забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.)

- 3) забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;

- 4) планирањем намене површина, као и активним мерама заштите очувати и унапредити природне и полуприродне елементе коридора у складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама подручја;

- 5) стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређивању биодиверзитета;

- 6) предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;

- 7) унапредити еколошке коридоре унутар грађевинских подручја успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;

- 8) на местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система који формирају баријере за миграцију врста, обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста;

- 9) изван зоне становања насеља забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за воду на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока.

2.1.7.3.3. Мере заштите за заштитну зону

Утврђују се следеће мере заштите за заштитну зону:

- 1) зоналним распоредом урбано-руралних садржаја, применом одговарајућих техничко-технолошких и других решења елиминисати или ублажити негативне утицаје на живи свет;

2) забрањено је обављање активности које могу довести до продирања и ширења инвазивних врста из окружења;

3) приликом коришћења природних ресурса потребно је обезбедити очување хидролошког режима неопходног за функционалност еколошки значајног подручја и/или еколошког коридора;

4) стимулисати подизање заштитног зеленила дуж граница еколошког коридора у складу са потребама врста и станишних типова подручја.

2.1.7.3.4. Појаси и зоне заштите вода и водопривредне инфраструктуре

2.1.7.3.4.1. Зоне санитарне заштите изворишта подземне воде

Око свих изворишта подземне воде на територији Просторног плана која се могу користити за водоснабдевање више од 50 становника или која имају просечну количину воде од 10 m³/дан, успостављају се зоне санитарне заштите: **I, II и III**, на основу Елабората о зонама санитарне заштите. У обухвату овог Просторног плана до сада су урађени: Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта подземних вода "Власинка" у Топлом Дољу на Власини израђеног од стране Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду, 2017. год. и Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта водоснабдевања Босилеграда и приградских насеља, Водотехника д.о.о. – Београд, 2014.год, на основу којих су успостављене зоне приказане на Рефералној карти бр.3. За остала изворишта потребно је у наредном периоду приступити изради Елабората.

Зона I изворишта подземне воде

Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Засађује се декоративним зеленилом, растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, због надзирања и одржавања у којој борави стално запослена особа, ограђује се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 10 m од водозахватног објекта који окружује. Где не борави стално запослена особа, ова зона се ограђује ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 3 m од водозахватног објекта који окружује.

У овој зони је дозвољен приступ само овлашћеним лицима. Изузетно, приступ се може дозволити лицима која се у оквиру стручног усавршавања упознају са радом система и о истом се мора водити строга евиденција.

У зони непосредне заштите изворишта не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

1) изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности које се односе на зону II;

2) постављање уређаја, складиштење опреме и обављање делатности који нису у функцији водоснабдевања;

3) кретање возила која су у функцији водоснабдевања ван за то припремљених саобраћајница, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води и купање људи и животиња;

4) напајање стоке;

5) узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања.

Зона II изворишта подземне воде

У порозној средини међузрнског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона II обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 50 дана, док у случају када је подземна вода под притиском простирање зоне II не може да буде краће од 50 m од водозахватног објекта.

У порозној средини карстно-пукотинског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона II обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање један дан, док у случају када је подземна вода под притиском, простирање зоне II не може да буде краће од 500 m од водозахватног објекта. Код издани у порозној средини карстно-пукотинског типа ограђује се и понор, вртача, расед и други карстни облик у оквиру зоне II у који вода непосредно понире и на који се примењују заштитне мере као за зону I.

Зона II може се изједначити са зоном I када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнског типа и издани у порозној средини карстно-пукотинског типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена.

У ужој зони дозвољено је коришћење земљишта у пољопривредне сврхе, уз строго контролисано коришћење хербицида, пестицида и ђубрива. Ужа зона заштите чини површину земљишта под санитарним надзором на којој није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршења радњи које могу на било који начин загадити воду.

У ужој зони заштите не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

- 1) трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- 2) производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- 3) комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата;
- 4) испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења;
- 5) изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода;
- 6) експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина;
- 7) неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем;
- 8) неконтролисано крчење шума;
- 9) изградња и коришћење ваздушне луке;
- 10) површински и потповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања;
- 11) одржавање ауто и мото трка;
- 12) стамбена изградња;
- 13) употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака;
- 14) употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- 15) узгајање, кретање и испаша стоке;
- 16) камповање, вашари и друга окупљања људи;

- 17) изградња и коришћење спортских објеката;
- 18) изградња и коришћење угоститељских и других објеката за смештај гостију;
- 19) продубљивање корита и вађење шљунка и песка;
- 20) формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих.

Зона III изворишта подземне воде

У порозној средини међузрнског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона III обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 200 дана, док у случају када је подземна вода под притиском, простирање зоне III не може да буде краће од 500 m од водозахватног објекта.

У порозној средини карстно-пукотинског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона III обухвата цело сливно подручје, док у случају када је подземна вода под притиском, простирање зоне III не може да буде краће од 1000 m од водозахватног објекта у правцу тока воде. Код издани у порозној средини карстно-пукотинског типа ограђује се и понор, вртача, расед и други карстни облик у оквиру зоне III у који вода непосредно понире и на који се примењују заштитне мере као за зону I.

Зона III може се изједначити са зоном II када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнског типа и издани у порозној средини карстно-пукотинског типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена.

У овој зони забрањена је изградња индустријских или других објеката чије отпадне воде и друге отпадне материје из технолошког процеса производње могу угрозити извориште. Такође је забрањено коришћење земљишта и вршење других делатности које би могле да угрозе здравствену исправност воде на изворишту.

2.1.7.3.4.2. Зоне санитарне заштите акумулације површинске воде

Зона I акумулације површинске воде

Зона I акумулације површинске воде обухвата језеро из кога се захвата вода за јавно водоснабдевање, укључујући врх преградног објекта ако је акумулација вештачка и приобално подручје акумулације чија ширина износи 10 m у хоризонталној пројекцији од нивоа воде при највишем нивоу воде у језеру. Зона I акумулације површинске воде обухвата и надземну притоку дуж целог тока и подручје са обе стране притоке чија ширина износи најмање 10 m у хоризонталној пројекцији мерено од нивоа воде при водостају притоке који се јавља једном у 10 година.

Основне карактеристике акумулација меродавне за формирање зона санитарне заштите:

- Коте Акумулације Власина: кота максималног успора 1213,8 mm;
- Коте Акумулације Лисина: Кота максималног успора 978,0 mm;

Зона I је одређена само дуж главних водотока: Цветкове реке, Манојловице и десне притоке, Јанчин поток, Стевановски поток, Дубоки поток, Манцина река, Шаовица, Јарчев поток, Симонова река, Милованска река, два водотока која је аутор именовано као А и Н поток, Мурина река, канал Јерма (који је искористио корито реке Појиште), Бабина река и Дедина дол (слив Власине), Лисинска и Божићка река (слив

Лисине) и Чемернице, Мађенице, Преке реке, Маловршнице, Јовшин дол и Поломска река као и око канала Јерма обзиром да је отворен ток (слив северних канала, односно довода Чемерник, Стрвна и Јерма).

Зона II акумулације површинске воде

Зона II акумулације површинске воде обухвата подручје око језера чија ширина износи 500 m мерено у хоризонталној пројекцији од спољне границе зоне I.

Зона III акумулације површинске воде

Зона III акумулације површинске воде обухвата подручје изван границе зоне II до границе која заокружује површину слива. Зона III изворишта - обухвата подручје површинског слива Власинског, Лисинског језера и доводних канала – односно река које су захваћене и доводе се у Власинско језеро. Самим тим, слив Лисинског језера и слив доводних канала чине III зону санитарне заштите Власинског језера. Укупна површина коју оивичава полигон који представља границу зоне III је 422,247 km² и представља границу укупног слива акумулације „Власинског језера“. Површина слива самог Власинског језера је 62,045 km², Лисинског језера је 274,732 km² и доводних канала је 55,289 km².

2.1.7.3.4.3. Зона санитарне заштите отвореног водотока

Зона I водозахвата у отвореном водотоку обухвата акваторију и територију око водозахватног објекта, при чему се овај простор у водотоку обележава плутамама, а на обали оградом којом се спречава неконтролисан приступ људи и животиња, тако да се зона I узводно простире најмање 100 m, обострано бочно у односу на ток воде по 30 m и низводно 20 m.

Табела 2.16. Листе активности и мере ограничења у зонама санитарне заштите изворишта Власина

РБ	Активности у зонама заштите изворишта	Зона санитарне заштите		
		I	II	III
УРБАНИЗАЦИЈА И ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ				
1	Урбанизација			
1.1	Изградња нових насеља	З	З	ДД
1.2	Уређење и проширење постојећих стамбених комплекса	З	З-ДД	ДД
1.3	Индивидуална стамбена изградња	З	ДД	Д
2	Грађевински ископи и експлоатација сировина			
2.1	Ископи речног и језерског материјала (продубљивање речних и језерских корита, вађење шљунка и песка) а који нису у функцији одржавања објеката водовода	З	З	ДД
2.2	Минирање тла, површински и подповршински радови, продор у слој који застире подземну воду и уклањање слоја који застире водоносни слој, ископи у водоносном слоју а који нису у функцији водоснабдевања	З	З	З
2.3	Изградња и рад позајмишта минералних сировина (песак, камен...)	З	З	З
2.4	Извођење истражних и експлоатационих бушотина за нафту и земни гас, експлоатација радиоактивних материја и угља	З	З	З
2.5	Извођење истражних радова и експлоатација геотермалне енергије	З	З	ДД
3	Изградња и рад специјалних објеката			
3.1	Трансформаторске станице	З	З-ДД	ДД
3.2	Војни објекти (полигони за вежбање са пратећим објектима)	З	З	З-ДД
КОМУНАЛНЕ АКТИВНОСТИ				
1	Прикупљање и третман отпадних вода			
1.1	Изградња канализације	З	ДД	ДД
1.2	Испуштање непречишћених комуналних отпадних вода	З	З	З
1.3	Изградња и рад постројења за третман градских отпадних вода	З	З	ДД
1.4	Изградња колектора и испуштање атмосферских отпадних вода	З	ДД	Д
1.5	Изградња и рад постројења за третман воде за пиће	З	ДД	ДД
1.6	Формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих	З	З	ДД
2	Одлагање отпада			
2.1	Неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем	З	З	З
2.2	Изградња и рад санитарних депонија	З	З	З
2.3	Изградња и рад постројења за третман муља у саставу постројења за третман отпадних вода	З	З	ДД
2.4	Изградња и рад постројења за третман животињског отпада	З	З	З
ИНДУСТРИЈСКЕ АКТИВНОСТИ				
1	Обрада минералних сировина			
1.1	Рад објеката за депоновање, млевење и прераду сировина и јаловине (шљункаре, депоније и сепарације песка)	З	З	ДД
2	Индустријски погони			
2.1	Производња и прерада метала	З	З	З-ДД
2.2	Рафинерије	З	З	З
2.3	Хемијска индустрија (гумарска, текстилна, производња папира и целулозе...)	З	З	З
2.4	Мала привреда – производња	З	З	ДД
2.5	Мала привреда – радње (стоматолошке радње, лабораторије, хемијска чишћења, фотографске радње, сервис, фризерски салони, аутоперионице...)	З	З	Д
2.6	Бетоњерке и асфалтне базе	З	З	ДД
2.7	Производња опасних материја и материја које се не смеју уносити директно или индиректно у воде	З	З	З
3	Енергетски сектор			
3.1	Термоелектране	З	З	З
3.2	Хидроелектране	ДД	ДД	ДД
3.3	Ветропаркови	З	З	ДД
3.4	Топлане	З	З	ДД
3.5	Објекти техничке инфраструктуре (гасовод, нафтовод, топловоди) предвиђени планском документацијом, уз спровођење мера заштите	З	З	ДД
3.6	Објекти техничке инфраструктуре (ТТ и електроенергетски водови) предвиђени планском документацијом, уз спровођење мера заштите	З	ДД	ДД
4	Индустријска складишта и депоније			

РБ	Активности у зонама заштите изворишта	Зона санитарне заштите		
		I	II	III
4.1	Трајно подземно и надземно складиштење радио-активног отпада, опасних материја и материја које се не смеју уносити директно или индиректно у воде	З	З	З
4.2	Депоније индустријског отпада опасног за извориште	З	З	З
4.3	Одлагање отпада безопасног за извориште (инертан отпад)	З	З	ДД
5	Прикупљање и третман индустријских отпадних вода			
5.1	Изградња и рад индустријских канализационих система	З	З	ДД
5.2	Изградња и рад постројења за третман индустријских отпадних вода	З	З	ДД
5.3	Испуштање или акумулирање непречишћених индустријских отпадних вода	З	З	З
5.4	Испуштање расхладних вода	З	З	ДД
ПОЉОПРИВРЕДА И ШУМАРСТВО				
1	Сточарство, живинарство, рибарство			
1.1	Сточарска и живинарска производња (узгајање) – фарме	З	З	ДД
1.2	Узгајање стоке и живине за властите потребе појединачних домаћинстава	З	ДД	ДД
1.3	Хиподроми, школе јахања са пратећим стајама	З	З	ДД
1.4	Депонување чврстог или течног стајњака за појединачна мала домаћинства	З	ДД	ДД
1.5	Испаша стоке	З	ДД	Д
1.6	Напајање стоке	З	З	Д
1.7	Узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања	З	З	ДД
2	Земљорадња			
2.1	Складиштење ђубрива и пестицида	З	З	ДД
2.2	Пољопривредна производња праћена коришћењем ђубрива	З	ДД	Д
2.3	Интензивна пољопривредна производња праћена коришћењем ђубрива и пестицида	З	З	ДД
2.4	Наводњавање пречишћеним отпадним водама	З	З	З
2.5	Пољопривредна производња здраве хране без коришћења ђубрива и пестицида	З	Д	Д
3	Шумарство			
3.1	Неконтролисано крчење шума	З	З	З
САОБРАЋАЈ И ТРАНСПОРТ				
1	Саобраћај	I	II	III
1.1	Изградња саобраћајних коридора, путева, жел. пруга	З	З	ДД
1.2	Паркинзи, аутобуске станице	З	ДД	ДД
1.3	Изградња и коришћење ваздушне луке	З	З	З
1.4	Телекомуникациона инфраструктура ван функције водоснабдевања	З	ДД	Д
1.5	Транспорт и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју уносити директно или индиректно у воде	З	З-ДД	З-ДД
2	Транспорт и складиштење нафте и нафтних деривата			
2.1	Подземно и надземно складиштење	З	З	ДД
2.2	Комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата (бензинске станице – укључујући и оне за мотонаутичка пловила)	З	З	ДД
2.3	Складиштење ограничених количина погонског горива за пољопривредне машине и за потребе индивидуалних домаћинства	З	З	ДД
СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА И ТУРИЗАМ				
1.1	Изградња и коришћење спортских објеката	З	З-ДД	Д
1.2	Камповање, вашари и други вид организованог окупљања људи	З	З-ДД	Д
1.3	Отворени спортски терени	З	ДД	Д
1.4	Голф терени и рекреациони паркови који се наводњавају	З	З	ДД
1.5	Изградња базена и “аqua” центара	З	З	ДД
1.6	Рекреационе активности на језерима и рекама (купање људи и животиња, спортови на води (веслачки спортови, једриличарство)), рекреациони и спортски риболов	З-ДД	Д	Д
1.7	Коришћење пловила на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, електропривреде, заштите природе, војске и полиције	З	-	-
1.8	Одржавање ауто и мото трка	З	З	З
1.9	Изградња и коришћење објеката за смештај гостију	З	З-ДД	Д
1.10	Сплав-ресторани, сплав кућице и други пловни објекти	З	-	-
1.11	Изградња и коришћење угоститељских објекта	З	З-ДД	Д
1.12	ЗОО паркови	З	З	ДД

- З - **Забрањено**, -забрањено без обзира на примену мера заштите
З-ДД - **Забрањено формирање нових а спровођење додатних мера заштите за постојећа**
ДД - **Допуштено**, уз примену стандардне техничке мере и додатне мере заштите
Д - **Допуштено**, уз стандардне техничке мере заштите

Непосредна и ужа зона санитарне заштите подземног и површинског изворишта водоснабдевања (I и II зона) се обележавају видљивим ознакама, сачињеним од постојаног материјала. Ознаке се постављају на месту улаза саобраћајнице и пешачке стазе у зону санитарне заштите, као и на погодној одабраној локацији на граници зоне санитарне заштите ван коридора саобраћајнице и пешачке стазе, на начин да омогућава обавештеност пролазника о приступању зони санитарне заштите.

2.1.7.3.4.4. Заштита вода

Стратешке мере заштите вода, у циљу заштите њихових природних, екосистемских, ресурсних и енергетских капацитета од директног и индиректног утицаја који се може очекивати планираним активностима су:

- дефинисање свих извора загађења (регистровати мање загађиваче), утврдити (попис) катастар загађивача, као један од основних инструмената интегралног управљања животном средином и водним ресурсима као приоритетног, општег и националног добра;
- санација, ремедијација и рекултивација свих загађених и деградираних зона и локација (сметлишта, девастирани простори, позајмишта камена и сл.), као и успостављање система управљања отпадом;
- санација зона и локација клизишта и ерозионих подручја (техничко-биолошким, санационим и рекултивационим мерама); израда Плана за проглашење ерозионих подручја (у општинама које га немају);
- повећавање малих вода у кризним маловодним периодима (наменским управљањем извориштима), уз обезбеђивање „одрживог гарантованог протицаја” на водотоцима у периоду малих вода;
- обезбеђивање заштите од поплава и предупређивање стварања бујичних наноса (уређењем водотока, изградњом система за заштиту од поплава и другим интервенцијама); израда Плана за одбрану од поплава (у општинама које га немају). Приоритет треба да имају већ започети радови, радови за које постоји урађена техничка документација, радови на доградњи, реконструкцији и одржавању постојећих система за заштиту од поплава и уређење водотока, заштита површина у приобаљу од поплава и заштита рушевних обала. За нерегулисане водотоке се, до завршетка картирања свих зона које се плаве великим водама вероватноће до 1%, успоставља водно земљиште на појасу ширине 10 m дуж обала;
- унапређење квалитета водотокова, чишћењем обала и успостављањем контроле загађења кроз редукцију испуштања отпадних вода, што подразумева елиминисање свих активности које могу угрозити статус водног тела;
- прикључивање свих планираних и постојећих објеката на канализациону мрежу (у међувремену користити прописне непрпусне септичке јаме са редовним пражњењем и одношењем у ППОВ, или компактна постројења), осим оних у тешко доступним подручјима (које треба опремити прописним септичким јамама, или компактним постројењима). Приоритет има реализација санитарно безбедног прикупљања и пречишћавање свих отпадних вода оних објеката за која се елаборатом о зонама санитарне заштите изворишта утврди да се могу задржати у ужој зони заштите;
- реализација групних постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) - отпадне воде које се (по показатељима МДК – максимално дозвољене концентрације) могу упуштати у канализацију без предtretмана, увести у ППОВ општег типа; за отпадне воде које се не могу упуштати у канализацију,

обезбедити предтретман до стања да смеју да буду упуштене у канализацију. Санитација насеља и туристичких локалитета која не могу да буду обухваћена групним системима (посебно у тешко доступним подручјима), обављаће се по принципима руралне санитације, са одвођењем отпадних вода у прописне септичке јаме (са редовним пражњењем и одношењем у ППОВ), или компактна постројења;

- дефинисање зона и појасева санитарне заштите око постојећих и планираних изворишта, планинских извора и објеката за водоснабдевање (каптаже, бунари), и спровођење мера санитарне заштите (према важећим прописима, по утврђивању граница непосредне и уже зоне заштите), као приоритетна мера са становишта заштите здравља људи (заштита квалитета воде за пиће); спровођење континуиране контроле режима рада изворишта, квалитета воде у изворишту и дистрибутивној мрежи (узорковање и анализе према важећим прописима); озакоњење и реконструкција локалних водовода, уз доградњу недостајућег резервоарског простора и мреже.

За зоне изворишта водотока прве класе квалитета, неопходно је искључити или ограничити активности које би нарушиле бонитетску класу, т.ј. третирати ове екосистеме као врло осетљива станишта, веома значајна за заштиту биодиверзитета.

Изградња водопривредних објеката и регулисање корита река могу имати негативне утицаје на захтевани режим заштите природних добара чиме би се угрозила значајна природна подручја, еколошке мреже и еколошки коридори са ретким биљним и животињским врстама, квалитет воде, земљишта, укупног биодиверзитета и заштита предела, што захтева примену мера заштите животне средине и мере компензације и то:

- порибљавање, али само на основу одговарајућих ихтиолошких студија и пројеката порибљавања;
- забрана изградње рибњака, осим хладноводних, салмонидних рибњака на водотоцима на којима се тиме не угрожавају постојећа изворишта.

Заштита рибарског подручја ПИО „Власина”, може бити угрожена предузимањем радњи и активности (регулација водотокова, изградња објеката и др.), којима се нарушавају еколошке одлике вода и угрожава рибљи фонд, посебно у дефинисаним природним плодиштима, па се оне ограничавају на грађевинско подручје насеља, а у складу са Програмом управљања рибарским подручјем и Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 128/14).

2.1.7.3.5. Заштита предеоних вредности

Концепција заштите, уређења и развоја предела подразумева различите приступе обезбеђивања квалитета предела, који се утврђују Студијом о пределима, а у односу на циљеве просторног развоја и то:

- развој усклађен са специфичним развојним и регионалним карактером предела и физичком структуром насеља на целој територији;
- промоција, заштита и одрживо коришћење проглашеног природног и културног наслеђа (предела и природних и културних вредности у насељима) и њихово повезивање у простору (локалне, регионалне, државне еколошке и културне мреже);
- јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела и амбијената насеља од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја) и/или представљају део интернационалних мрежа и пограничних области;
- санација и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела у потпуности деградирана па је могућа рестаурација или креирање нових вредности;

- минимизирање негативних и стимулисање позитивних утицаја новог развоја на карактер и диверзитет предела у просторима са развојним приоритетом.

Док ће природни предели по правилу да се штите, заштита културних предела је заснована на интегралном вредновању природних и културних вредности предела и обухвата препознатљиве и репрезентативне пределе и насеља, делове предела са ретким или јединственим обрасцима предеоне структуре/физичке структуре насеља, појединачне и груписане објекте културног наслеђа у пределима, као и сва проглашена природна добра. У циљу обезбеђења специфичног карактера предела, којим се чува предеони диверзитет, идентитет и повезаност, врши се диференцирање простора.

У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Природне пределе (специјалне и строге резервате природе, зоне првог режима заштите у заштићеним подручјима) је у планским решењима и плановима управљања потребно заштитити, тј. обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса, заштиту биодиверзитета, као и очување и успостављање еколошких мрежа. Тамо где су нарушене њихове природне и естетске вредности треба омогућити санацију (ревитализацију и рестаурацију) у складу са режимом заштите. Такође је потребно обезбедити ревалоризацију вредности и еколошки сензитивну презентацију природних, културно-историјских и естетских вредности у циљу едукације и јачања свести о њиховом значају, као и очување аутохтоног становништва и њиховог укључења у процес одрживог развоја заштићеног предела.

Развој руралних предела заснива се на уважавању њиховог специфичног предеонog карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити:

- очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела кроз очување карактеристичног предеонog обрасца заснованог на коришћењу земљишта, односу изграђеног и отвореног простора и карактеру изграђивања: подстицањем традиционалних облика коришћења земљишта, регулацијом грађења и уређивања простора у складу са карактером предела и традицијом грађења; спречавањем ширења насеља и заустављањем непланске изградње (викенд насеља), стимулисањем коришћења постојећег грађевинског фонда, усклађивањем изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела и очување и афирмацију карактеристичних културних и природних елемената у структури и слици предела (морфологија терена, водотокови, шуме, живице, засади, насеља, објекти), и креирање нових "икона" - репера и симбола;
- креирање позитивног архитектонског идентитета насеља у руралним пределима, треба заснивати на очувању и ревитализацији традиционалне архитектуре и постојећег квалитетног грађевинског фонда, као и на новој изградњи која уважава специфични рурални карактер физичке структуре насеља.

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.2.1. Општа правила уређења

Општа правила уређења се односе на: пољопривредно земљиште, шумско земљиште, водно земљиште и грађевинско земљиште.

2.2.1.1. Пољопривредно земљиште

Обезбеђује се заштита пољопривредне, еколошке, рекреативне и пејзажно - естетске функције пољопривредног земљишта високог бонитета.

Уређивање пољопривредног земљишта вршиће се поступцима: комасације, којом се укрупњава земљиште исте намене и побољшавају природно-еколошки услови на земљишту; добровољног груписања земљишта исте намене; мелиорације, тј. поправљања физичких, хемијских и биолошких особина земљишта.

У складу са законом, на пољопривредном земљишту забрањена је изградња, осим за: изградњу економских објеката у функцији пољопривреде, сточарства или воћарства; изградњу објеката инфраструктуре, и то првенствено на земљишту нижег бонитета.

2.2.1.2. Шумско земљиште

Забрањује се: пустошење и крчење шума; чиста сеча која није одобрена као редован вид обнављања шума; сеча ретких врста дрвећа; подбељивање стабала; паша и брст коза и друге стоке; жирење; гајење линичких шума; кресање лисника; неконтролисано сакупљање шумских плодова, лековитог биља, шушња и маховине; коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и др; сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена основама газдовања шумама; самовласно заузимање шума; уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова; одлагање смећа и отпадака и других штетних и опасних материја и загађивање шума на други начин, као и друге радње којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Дозвољава се: селективно коришћење шумског земљишта у циљу рестаурације, ревитализације и презентације уз унапређење квалитета живота локалног становништва, а у складу са принципима одрживости; уређење и употреба шумског земљишта у рекреативне и туристичке сврхе (објекти у функцији чувања и одржавања шума, лова и риболова – шумске куће, чеке, објекти за прихват животиња и др; видиковци, пешачке и бицикличке стазе, кампови и др; шумске саобраћајнице и пратећа инфраструктура); производња шумских сортимената и сакупљање шумских плодова, гљива и лековитог биља, гајење и лов дивљачи.

Газдовање шумама ускладиће се са интересима водопривреде, првенствено у погледу заштите од ерозије и потенцијалних клизишта.

Правила коришћења, уређивања и заштите ловишта подразумевају: санитарни лов у циљу очувања оптималне бројности животиња и спречавања заразних болести; забрану свих делатности које мењају услове станишта; заштиту ретких и проређених врста дивљачи; гајење главних и споредних врста дивљачи на „природан” начин за отворена ловишта, до постизања економског капацитета; заштиту дивљачи од болести, предатора, криволова и елементарних непогода (поплава); уређивање ловишта изградњом ловно-техничких објеката, ловних објеката, одржавање просека, ловних путева и комуникација у ловишту.

Корисници и сопственици шума дужни су да предузимају мере ради заштите шума од пожара и других елементарних непогода, биљних болести и штеточина, као и мере неге шумских засада.

2.2.1.3. Водно земљиште

Забрањује се: вршење радњи које могу оштетити корита и обале водних токова и објеката за уређење водних токова и заштиту од штетног дејства вода; градња објеката на начин који омета протикање воде и леда и смањује пропусну моћ корита; садња дрвећа, копање бунара, ровова и паралелних канала дуж одбрамбеног насипа; мењање или пресецање токова подземних, минералних и термалних вода; коришћење ђубрива или средстава за заштиту биља у обалном појасу; изградња водопрпусних септичких јама; одлагање чврстог отпада, опасног и штетног материјала; у влажним и воденим екосистемима забрањене су радње, активности и делатности којима се угрожава хидролошка појава или опстанак и очување биолошке разноврсности, у складу са важећим Законом о заштити природе и условима надлежне службе заштите.

Дозвољава се: изградња објеката јавне инфраструктуре (преносне и дистрибутивне електроенергетске и телекомуникационе мреже, локалног водовода и др.), у складу са законом; спровођење мера очувања, унапређења и презентације природних и створених вредности; изградња хидротехничких објеката, објеката за коришћење вода, уређење водотока и спровођење заштитних мера на природним купалиштима, у складу са законом; изградња објеката за заштиту вода од загађења, у складу са законом; предузимање радњи ради заштите људи, животиња и имовине; коришћење за пољопривредну производњу и спортско-рекреативне отворене површине.

Условљава се: подужно вођење деоница саобраћајних и инфраструктурних система - извођењем линијских одбрамбених система за заштиту од поплавних вода и прикупљање атмосферских вода са сепараторима нафтних деривата; регулација водотока у зони насеља - примереном повезивању насеља са акваторијом; вођење линијских и комуналних инфраструктурних система на преласку плавних зона - диспозиционим и висинским решењем које их штити од поплавних вода.

Уређење корита водотокова треба спроводити тако да буде уклопљено у природни амбијент што подразумева употребу природних материјала као што су земља, камен, зелени појасеви зелене вегетације и сл. Заштита од поплава малих насеља и приобаља водотока, као и пољопривредног земљишта треба да буде најмање од педесетогодишњих великих вода. Прорачуне карактеристичних рачунских великих вода треба урадити методама које се примењују за хидролошки неизучене сливове, а које се базирају на физичко-географским карактеристикама слива и анализи максималних годишњих падавина, при чему треба користити релевантне хидролошке податке и метеоролошке податке из Државне мреже метеоролошких станица РХМЗ. Средње и мале воде одредити методама регионалне анализе. На земљишту захваћеном ерозијом није дозвољена изградња објеката и извођење других грађевинских радова којима се нарушава површина земљишта и изазивају ерозивни процеси без претходно обезбеђење техничке документације којом се решава спречавање ерозије и у најкраћем року доводи земљиште и објекти у првобитно стање.

Приликом спровођења активности у водном земљишту није дозвољено погоршавати водни режим, утицати на стабилност и функционалност водних објеката и реметити пролаз великих вода.

Изградња малих хидроелектрана могућа је ван заштићеног подручја, под условом да не угрожава изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања минималног одрживог протока низводно од захвата и др. Забрањено је измештање водотока ради изградње МХЕ као и изградња деривационих МХЕ, а дозвољена изградња проточних (у даљем тексту проточне МХЕ).

2.2.1.4. Грађевинско земљиште

Изградња ће се првенствено усмеравати на изграђено и неизграђено грађевинско земљиште у оквиру грађевинског подручја насеља дефинисаних овим просторним планом, а на основу следећих смерница: обезбедити минимални степен опремљености комуналном инфраструктуром; ограничити изградњу у заштитном појасу (и појасу контролисане изградње) државних и општинских путева, у складу са законом; приоритет дати ревитализацији, обнови и очувању целина са амбијенталним вредностима, са постојећим грађевинским фондом, пре свега објеката традиционалне архитектуре, и традиционалним начином уређења окућнице; архитектонску обраду нових објеката (чија се изградња усмерава на неизграђен простор у оквиру постојећег грађевинског подручја) ускладити са традиционалним архитектонским мотивима и материјалима изграђеног ткива, уз очување амбијенталних вредности; делатности у области производње, пословања и услуга усмеравати на агрокомплекс, прераду пољопривредних производа и одрживо коришћење природних ресурса, без негативног утицаја на животну средину; евентуално мање проширење грађевинског подручја вршити у односу на конфигурацију терена, бонитетне карактеристике земљишта и планиране садржаје везане за развој туризма, организацију и уређење туристичких и рекреативних простора, у складу са овим просторним планом.

Грађевинско подручје насеља уређује се за различите намене: становање у централном делу насеља, са директним приступом на главне насељске саобраћајнице, што отвара могућност бављења пратећим услужним делатностима; становање у ободном делу насеља, са претежно заступљеним економским објектима на окућницама; површине и објекти јавне намене (образовање, здравство, социјална заштита, спорт и рекреација, култура и наука, управа и администрација, комуналне делатности – гробље и пијаца, јавно зеленило) – дистрибуција у складу са планираном мрежом насеља и јавних служби дефинисаном овим просторним планом; производне делатности и пословање – агрокомплекси, фарме, прерада пољопривредних производа и друге делатности, уз одрживо коришћење природних ресурса и без негативног утицаја на животну средину; саобраћајнице – одржавање постојећих и изградња нових, у зависности од потреба и уз поштовање пропозиција датих овим просторним планом.

2.2.2. Правила уређења за коридоре и мрежу саобраћајне и друге инфраструктуре

Инфраструктурни коридор је простор намењен за регулацију саобраћајница и водотокова, и постављање свих мрежа комуналне инфраструктуре: водоводна и канализациона мрежа, мрежа снабдевања топлотном енергијом (гасовод, даљинско грејање), електроенергетска мрежа (укључујући обновљиве изворе енергије), ГТ мрежа (ПТТ, кабловска ТВ, интернет). Граница инфраструктурног коридора је линија која омеђава простор погодан за изградњу инфраструктурних система и инсталација. Код израде инфраструктурних решења руководи се: законским нормативима, урбанистичким правилима, потребама становништва и економским могућностима локалне заједнице.

Општи услови за прикључење на саобраћајну и комуналну инфраструктуру

На захтев надлежног органа јединице локалне самоуправе, услове прикључења на саобраћајну и комуналну инфраструктуру утврђиваће органи, организације, предузећа и институције које су законом за то овлашћене.

За грађевинске парцеле које немају директан излаз на јавну саобраћајну површину, већ излаз остварују преко водног земљишта, неопходно је одрадити урбанистичко-техничку документацију којом би се дефинисао излаз.

За укрштаје саобраћајница са водним површинама неопходна је израда техничке документације, којом би се дефинисали елементи мостова, плочастих пропуста и др.

Прикључке на државне путеве предвидети контролисано, уз довољно велика растојања прикључака у односу на рачунску брзину, тако да не ометају одвијање саобраћаја на јавном путу.

За подручја где не постоји организовано снабдевање пијаћом водом, дозвољава се изградња бунара или локалне/приватне водоводне мреже са бунаром или каптажом.

За подручја где не постоји организовано одвођење отпадних вода, дозвољава се изградња непропусне септичке јаме или компактнoг постројења, као привремено решење до изградње канализационе мреже.

Ако је нисконапонска мрежа подземна, прикључак може бити само подземан, а ако је нисконапонска мрежа надземна, прикључак може бити надземни или подземни.

2.2.2.1. Правила уређења мреже и објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености

Опште напомене - Планирана решења комуналне инфраструктуре задовољиће планиране потребе обухваћеног подручја, на нивоу данашњег стандарда. Микролокације комуналне инфраструктурне мреже, одређене овим планом, утврђују се кроз поступак израде урбанистичких пројеката (или планова детаљне регулације), изузетно издавањем локацијске дозволе, у циљу утврђивања просторних, функционалних, обликовних и других елемената, у складу са законом и другим прописима, условима дефинисаним овим планом и друге документације, у вези са намераваним захватом у простору. Приликом израде урбанистичких пројеката за инфраструктурне мреже и објекте, могућа су мања одступања, због усклађивања елемената техничког решења постојећих и планираних објеката инфраструктуре, конфигурације терена, носивости тла и решавања имовинско-правних односа. Урбанистички пројекти ће се радити са сву недостајућу инфраструктуру (а изузетно ће се издавати локацијска дозвола), уколико постоји сагласност власника земљишта, односно планови детаљне регулације, у случајевима утврђивања општег интереса. Претходним је уједно дефинисан и степен комуналне опремљености.

Детаљна правила уређења мреже и објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености дата су заједно са правилима грађења ради прегледности и заокружења целих тематских области у оквиру инфраструктурних мрежа и објеката.

2.2.3. Мере и услови заштите непокретних културних добара

На подручју Општине Сурдулица постоји богато градитељско наслеђе, али не постоје непокретна културна добра. Како би оно било на адекватан начин заштићено, Завод за заштиту споменика културе Ниш ће на основу извршене проспекције градитељског наслеђа са валоризацијом објеката са споменичким својствима приступити њиховом увођењу у законску процедуру утврђивања за непокретна културна добра и сукцесивно упућивати Републичком заводу за заштиту споменика културе Београд предлоге за утврђивање објеката са споменичким својствима за непокретна културна добра од стране Владе Републике Србије.

О увођењу непокретности у поступак утврђивања за непокретно културно добро Завод за заштиту споменика културе Ниш у року од 30 дана ће известити јединицу локалне самоуправе и сопственика, или управљача непокретности, чиме почиње да креће законом предвиђен рок од три године за утврђивање евидентиране непокретности за непокретно културно добро од стране Владе Републике Србије. Уколико у том периоду евидентирана непокретност не буде утврђена за непокретно културно добро на њу се неће примењивати мере заштите нити обавеза прибављања конзерваторских услова.

Одлуком Владе Републике Србије о утврђивању непокретног културног добра биће утврђени и конкретни услови и мере заштите, одржавања и чувања сваког непокретног културног добра појединачно, као и обухват заштићене околине.

У случају спровођења интервенција на непокретним културним добрима, као и непокретностима уведеним у поступак утврђивања за непокретна културна добра, неопходне је претходно прибавити конзерваторске услове Завода за заштиту споменика културе у Нишу, као и сагласност на израђени пројекат.

Заштићена околина непокретног културног добра ужива заштиту као и непокретно културно добро. Уколико је непокретно културно добро на површини која је под првим степеном заштите природе, приоритет мера и услова заштите утврђује се на основу Програма заштите и уређења ових зона, а у складу са вредностима и значајем непокретног културног добра.

Општим мерама и условима заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине дозвољава се:

- 1) Извођење мера техничке заштите (заштита, конзервација, рестаурација, санација, реконструкција, ревитализација) и презентације непокретних културних добара;
- 2) Ревитализација, адаптација и хортикултурно уређење заштићене околине непокретних културних добара и дозвољених новоизграђених објеката у њој;
- 3) Вршење даљих истраживања и радова у циљу откривања, евидентирања и категорисања непокретних културних добара; и
- 4) Отклањање предходних интервенција на непокретним културним добрима које су допринеле измени њиховог карактера, вредности, или природних услова.

Општим мерама и условима заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине забрањено је:

- 1) Рушење, преправљање, раскопавање, презиђивање или вршење других радова који директно нарушавају или могу угрозити својства непокретног културног добра;
- 2) Коришћење или употреба непокретног културног добра у сврхе које нису у складу са његовом природом, наменом и значајем или на начин који може да доведе до њиховог оштећења;
- 3) Дислокација објеката, осим када је то неопходно да би се исти очували, и то у случајевима природних непогода и ризика (могућа ерозија тла или високе подземне воде које смањују носивост тла и прете да трајно угрозе стабилност објекта);
- 4) Изградња индустријских, рударских и енергетских објеката, сточарских и живинарских фарми у заштићеним просторним културно-историјским целинама у руралним срединама (изузев када је у питању индивидуална пољопривредна производња), инфраструктурних и других објеката који својим габаритом, обликом и функцијом, односно својом експлоатацијом и отпадним материјама, могу да угрозе непокретно културно добро по било ком основу и деградирају или наруше пејзажне одлике и природне елементе његове заштићене околине.
- 5) Депоноване отпада и испуштање отпадних вода, превођење напосних водова 35kV и вишег нивоа; отварање каменолома, експлоатација материјала из корита река, узимање и одвожење земље, као и други видови нарушавања конфигурације терена у заштићеној околини непокретног културног добра.
- 6) Мењање хоризонталне и вертикалне регулације непокретног културног добра;
- 7) Радови на непокретном културном добру који бу угрозити његов интегритет, односно, форму, стилске одлике, конструктивни систем, материјализацију.

На територији општине Сурдулица евидентирано је 9 просторних целина са споменичким својствима. То су: комплекс Цркве Св. Ђорђа са Техничком школом и спомен костурницом; комплекс централног парка са спомеником палим борцима у II светском рату и низом спратних зграда у улици Томе Ивановића бр. 5, 7, 9, 11, 15, 17, 19 и 21; комплекс Специјалне болнице за плућне болести; и колонија „Бело Поље“ у

Сурдулици, као и Стари Рид, Манцина махала, Стеваничева махала, Дојчинова махала и Гацина махала у околини Власине Рид. Како би на адекватан начин биле заштићене неопходно је да их Завод за заштиту споменика културе уведе у поступак утврђивања за непокретна културна добра као просторне културно-историјске целине.

Очување просторних културно-историјских целина подразумева очување њиховог историјског карактера и свих материјалних и нематеријалних елементе који га изражавају, а пре свега: Карактер локације дефинисан њеном урбаном матрицом (блокови, парцеле, улични коридори; Однос који постоји између изграђених објеката и јавних и зелених површина; Формални изглед објеката, спољашњег и унутрашњег, одређеног пропорцијама, величином, стилем, конструкцијом, материјалом, бојом и декорацијом; Однос историјског града или подручја и окружења, природног и изграђеног; и Разноврсност функција које је подручје имало кроз време.

Мерама и услове заштите и коришћења просторних културно-историјских целина забрањује се:

- 1) Промена на физичкој структури, односно, промена регулације блокова и уличних коридора, као и спајање или подела постојећих парцела, ако се на тај начин одступа од традиционалне парцелације;
- 2) Промена односа који постоји између културних добара просторно културно-историјске целине и зелених површина које су обухваћене целином;
- 3) Промене спољашњег и/или унутрашњег изгледа непокретног културног добра (промене материјализације, боје, декорације, конструктивних елемената, као и промене у организацији простора унутар непокретног културног добра);
- 4) Промена односа који постоји између просторно културно-историјске целине и природног окружења (свуда где традиционални амбијент постоји, мора бити задржан, док нова градња, рушење или измене које би пореметиле односе маса и боја према члану 6 *Венецијанске повеље* нису дозвољене); и
- 5) Промена функције просторно културно-историјске целине у целисти, чиме би се изменио њен карактер. Ако је потребно увести нове функције, оне морају бити компатибилне са карактером историјског града или урбаног подручја. Адаптација ових простора за савремени живот захтева опрезно увођење или побољшање инфраструктуре и опреме (*Вашигтонска повеља*, члан 8).

Мере и услове заштите и коришћења за непокретна културна добра која припадају народном градитељству:

- 1) Заштита народног градитељства мора се спроводити интердисциплинарно, имајући у виду неминовност промена и развоја, као и потребу за поштовањем створеног културног идентитета локалне заједнице.
- 2) Интервенције на објектима народног градитељства, групама објеката или насељима треба да поштују културне вредности и традиционални карактер тог наслеђа.
- 3) Народна градитељство је ретко заступљено појединачним објектом или структуром, и најбоље га је заштити тако што ће се заштитом обухватати групе објеката или насеља која најбоље репрезентују карактер, подручје по подручје.
- 4) Народна градитељство је саставни део културног предела и овај однос се мора узети у обзир током планирања приступа заштите.
- 5) Народна градитељство обухвата не само физичку форму и материјализацију објеката, структура и простора, већ и начине како су ти објекти коришћени и схваћени, и традиције и нематеријалне споне које су му придодате.

На територији општине Сурдулица евидентирано је 16 археолошких локалитета које је потребно увести у поступак утврђивања за непокретна културна добра-археолошка налазишта.

Мере и услови заштите и коришћења археолошких налазишта подразумевају да:

- 1) Археолошки локалитети се не смеју уништавати и на њима се не могу вршити неовлашћена прекопавања дубине преко 30cm;

- 2) У случају трајног уништавања или нарушавања археолошког локалитета због инвестиционих радова, спроводи се заштитно ископавање о трошку инвеститора;
- 3) У непосредној близини археолошких локалитета инвестициони радови се спроводе уз повећане мере опреза, присуство и контролу надлежних служби;
- 4) Уколико се током радова наиђе на археолошке предмете или грађевинске структуре извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе у Нишу и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети, те да се сачува на месту и положају на коме је откривен; и
- 5) Дозвољава се инфраструктурно опремање простора археолошких локалитета и њихово уређење према посебним условима и стручном мишљењу које доноси надлежна служба заштите.

2.2.4. Мере и услови заштите ратних меморијала

Ратни меморијал представља војно гробље, појединачни гроб, надгробни споменик, спомен костурница, спомен капела, спомен црква, споменик, јавно спомен обележје, спомен плоча, место страдања, знаменито место и други пијететни симбол од значаја за неговање традиције ослободилачких ратова Србије. На подручју Општине Сурдулица ратни меморијали су представљени: спомен плочама, спомен бистама, спомен чесама, фигуралним споменицима, костурницама и меморијалним комплексима, а од велике важности за су и локације ратничких гробља, места страдања и места битака. На основу Студије заштите ратних меморијала Општине Сурдулица израђене од стране Завода за заштиту споменика културе Ниш то су:

1. Спомен плоча на Задружном дому
2. Спомен плоча на кући Жике Стајковића
3. Ратни меморијал припадника страних оружаних снага на територији Републике Србије
4. Спомен чесма палим борцима у борби против фашизма од 1941-1945. године
5. Спомен плоча палим борцима у борби против фашизма од 1941-1945. године
6. Спомен чесма палим борцима у НОБ-у 1941-1945. године
7. Војничко гробље „Округлица”
8. Војничко гробље „Анатемија”
9. Заједнички гроб на месту званом „Петкова падина”
10. Споменик Ратку Павловићу Ћићку
11. Спомен чесма палим ратницима у Балканским и Првом светском рату 1912-1918. године
12. Спомен чесма палима борцима и ЖФТ-а у Другом светском рату
13. Спомен комплекс са бином и бистама на месту званом „Игралиште”
14. Споменик погинулом ратнику Гаврилу Божиловићу
15. Камени споменик
16. Грбови петорице погинулих ратника 1915. године из добровољачког одреда Војводе Вука Поповића
17. Спомен чесма борцима у I и II светском рату
18. Спомен биста посвећена Мирку Јовановићу
19. Букова глава, борбени положај
20. Спомен чесма у знак захвалности и сећања палим у НОР-у и ЖФТ
21. Споменик на Дикавском риду посвећен сећању на пале борце НОР-а и жртве фашистичког терора у времену од 1941-1945. године
22. Спомен плоча на Задружном дому
23. Спомен плоча на Задружном дому
24. Сеоско гробље у селу Дугојница

25. Спомен обележје у облику аморфног камена са крстом, посвећено палим ратницима 1912-1918 и 1941-1945. године
26. Спомен чесма палим борцима и жртвама фашистичког терора 1941-1945. године
27. Спомен плоча на згради Основне школе „Бора Станковић”
28. Спомен плоча
29. Споменик палим Троскачанима у Балканским и Првом светском рату
30. Спомен чесма посвећена палим борцима и жртвама фашистичког терора у НОР-у
31. Спомен плоча на згради задружног дома у Кијевцу
32. Спомен биста посвећена народном хероју Иви Лоли Рибару
33. Спомен чесма палим борцима против фашизма и ЖТФ
34. Спомен плоча на месту старе карауле „Крвави камен”
35. Спомен парк посвећен палим борцима од 1912-1918. и 1941-1945. године и жртвама фашистичког терора
36. Спомен плоча на згради сеоског задружног дома
37. Спомен плоча на кући Настаса Дојчиновића
38. Заједнички гроб погинулих мученика у НАТО бомбардовању на масуричком гробљу
39. Спомен чесма посвећена оснивању НОП одреда „Сима Погачаревић”
40. Спомен плоча на згради Основне школе
41. Споменички комплекс
42. Спомен биста посвећена Томи Ивановићу - Пери Мачкатовцу
43. Спомен биста посвећена Боривоју Стаменковићу - Бори Леки
44. Споменик на сеоском гробљу
45. Гробно место Томе Ивановића
46. Споменик посвећен изгинулим борцима 1913. године
47. Спомен костурница посвећена погинулим српским војницима 1913. године
48. Спомен белег погинулим борцима 1913. године
49. Терен налик на хумке
50. Споменик војнику Драгославу Ж. Сариху
51. Спомен чесма НОР у Новом селу
52. Спомен биста посвећена народном хероју Жикици Јовановићу Шпанцу
53. Спомен чесма НОР
54. Спомен чесма посвећена палим у ратовима за ослобођење и независност 1912-1918 и 1941-1945. године
55. Спомен биста посвећена Ратку Павловићу Ћићку
56. Споменик Љупчету Ст. Бармову
57. Спомен чесма погинулим у ратовима 1912-1918. и 1941-1945. године
58. Спомен плоча посвећена Љуби Ђокићу
59. Спомен плоча посвећена радничком покрету и КПЈ
60. Спомен плоча посвећена погинулом мајору ВЈ Љубисаву Стојановићу
61. Спомен биста Љубомиру Ђокићу
62. Спомен костурница Светих сурдуличких мученика
63. Некадашње српско ратничко гробље у оквиру старог грађанског гробља у Сурдулици
64. Централни споменик НОР-а
65. Спомен биста посвећена народном хероју Томи Ивановићу
66. Спомен биста посвећена Васи Смајевићу, првоборцу
67. Споменик посвећен невиним жртвама из махале Козарница
68. Спомен биста посвећена краљу Александру I Карађпрђевићу
69. Спомен плоча на кући Војислава Јовића
70. Спомен плоча у Белом Пољу обележје зграде у којој је новембра 1942. године одржан први састанак СКОЈ-а за срез Масурички

71. Споменик жртвама погинулим у НАТО бомбардовању
72. Спомен плоча посвећена страдалима у НАТО бомбардовању
73. Спомен фонтана посвећена Мирољубу Станојевићу
74. Место страдања „Дубока долина”
75. Спомен чесма посвећена палом борцу Љубиши Божилову погинулом на Кошарама
76. Спомен плоча на згради задружног дома

Споменици из периода социјалистичке изградње земље

77. Спомен чесма тзв. Титова чесма
78. Излетничка чесма
79. Спомен чесме омладинских радних бригада - „Бригадирске чесме”
80. Спомен чесма посвећена „Ударницима”

На основу Члана 6-9. Закона о ратним меморијалима („Службени гласник РС“, бр. 50/18), о редовном одржавању ратних меморијала који се налазе на њеној територији стара се јединица локалне самоуправе, а средства се планирају и обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе. У циљу спречавања пропадања и оштећења ратних меморијала у Републици Србији који су од значаја за неговање традиције ослободилачких ратова Србије министар надлежан за послове неговања традиције ослободилачких ратова, на предлог надлежног завода за заштиту споменика културе, уређује начин и висину учешћа у трошковима редовног одржавања, које је у надлежности јединице локалне самоуправе. Министарство надлежно за послове одбране стара се о редовном одржавању ратних меморијала који се налазе у оквиру војних објеката, а средства се планирају и обезбеђују из буџета Републике Србије.

Јединица локалне самоуправе обезбеђује непосредну околину ратних меморијала од обављања непримерених активности или изградње објеката чија намена није примерена.

Када се ратни меморијал налази ван простора јавног гробља или простора који је у својини Републике Србије, власник, купац или други корисник непокретности обезбеђује приступ како би се спровеле потребне мере заштите или одавала пошта жртвама.

2.2.5. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и др

Приликом планирања и уређења простора неопходно је предвидети и одговарајуће мере заштите од елементарних непогода, што подразумева заштиту материјалних добара и људи од земљотреса, клизишта, поплава, пожара и других акцидената. Такође, потребно је предвидети и мере заштите од евентуалних ратних хазарда и разарања.

Мере заштите од земљотреса

Једна од основа при планирању и пројектовању објеката су и сеизмолошке подлоге. Њихов садржај представљају ефекти очекиваних земљотреса са различитом вероватноћом, који су изражени преко сеизмичких интензитета или максималног хоризонталног убрзања. Интензитет земљотреса је најчешћа основа за процену угрожености. За планско подручје је могуће посебним истраживањима утврдити пројектне параметре конкретних локација, односно карту сеизмичке рејонизације за планске документе и карту сеизмичке микрорејонизације за потребе пројектовања објеката.

Увођењем ЕВРОКОД-а основа за процену сеизмичког хазарда је максимално очекивани земљотрес (вероватноћа 70%) за повратни период од 475 година и максимално хоризонтално убрзање у очекиваном фреквентном опсегу.

На Привременој сеизмолошкој карти СФРЈ (1982.г.) која приказује максимално догођене интензитете земљотреса за период до 1982. године, подручје општине Сурдулица се налази у зони 8° MCS скале.

На сеизмолошкој карти публикованој 1987. године која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса са вероватноћом појаве 63%, за повратне периоде 50 и 100 година подручје општине Сурдулица се налази у зони 7° MSK-64 скале, док се за повратне периоде 200 и 500 година подручје општине Сурдулица налази у зони 8° MSK-64 скале.

Подручје општине Сурдулица се налази у зони у којој се појава разорних земљотреса јавља у просечном периоду од 100 година и средње разорних у периоду од 50 година. Истовремено, на планском подручју постоји релативно средњи ризик догађања земљотреса и потврђено постојање сеизмогених структура средњег до вишег потенцијала, тако да се на основу очекиваног максималног интензитета земљотреса утврђује класификација објеката према условима асеизмичке изградње:

- за услове потреса од 7 до 80MCS,
- за услове потреса од 6 до 70MCS,
- за услове потреса до 60MCS.

Смернице и препоруке за планирање насеља и изградњу објеката

Полазећи од постављеног сеизмичког ризика, установљују се ограничења за развој, изградњу и уређење простора диференцираног према условима потреса и то:

ограничена асеизмичка изградња за услове потреса од 7 до 80MCS - у свим подручјима која ће бити детаљно утврђена микросеизмичком рејонизацијом у плановима нижег реда за насеља; изградња и замена оштећених новим објектима ограничава се на капиталне и објекте ван категорије, док се изградња осталих објеката условљава потврдом одговарајуће ревидоване студије оправданости, а санација оштећених објеката дозвољава под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања;

селективна асеизмичка изградња за услове потреса од 6 до 70MCS - у свим подручјима која ће бити детаљно утврђена микросеизмичком рејонизацијом у плановима нижег реда за поједина насеља; изградња и замена оштећених новим објектима условљава се потврдом одговарајуће ревидоване студије оправданости, а санација оштећених објеката дозвољава под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања;

контролисана асеизмичка изградња за услове потреса до 60MCS - у свим подручјима која ће бити детаљно утврђена микросеизмичком рејонизацијом у плановима нижег реда за поједина насеља; изградња нових, замена и санација оштећених објеката дозвољава се под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања, без посебних других ограничења.

Заштита објеката инфраструктуре

Утврђују се следећи општи принципи за урбанистичко планирање и израду техничке документације са аспекта прихватљивог сеизмичког ризика за инфраструктурне системе:

- допуштена су оштећења при најјачим земљотресима, уз обавезу минимизирања ризика од хаварија које угрожавају људске животе;
- утврђује се допуштени ниво хаварије, односно допуштени прекид рада и прихватљиви ниво оштећења за сваки инфраструктурни систем;
- омогућава се етапно успостављање функционисања система, уз услов обезбеђења минималног нивоа њиховог функционисања непосредно након јаког земљотреса.

Просторна решења и планирана изградња Планом обухваћеног подручја мора бити урађена у складу са законском регулативом из области заштите од пожара, заштите од елементарних непогода и заштите у случају потреба значајних за одбрану.

Ради заштите од потреса новопланиране садржаје реализовати у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл. Лист СФРЈ бр. 52/90), као и у складу са Правилником о привременим техничким нормативима за изградњу објеката који не спадају у високоградњу у сеизмичким подручјима (Сл. Лист СФРЈ бр. 39/64).

Заштиту од пожара за предметне садржаје извести тако да се обезбеди немогућност ширења пожара, у складу са Законом о заштити од пожара (Сл. Гласник Р.С. бр. 111/09). Планом су обезбеђени приступи противпожарним возилима до свих грађевинских парцела. На подручју Плана мора бити реализована хидрантска мрежа према Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара (Сл. Лист СФРЈ бр. 30/91), као и услови за чување експлозивних материја, течности и гасова (Сл.гл. СРС бр. 44/77, 45/84, 18/89). Такође је потребно обезбедити и услове из техничких норматива за пројектовање и изградњу гасовода (Сл. Лист СРЈ бр.20/92). Водити рачуна и о начину смештаја уља за ложење (Сл. Лист СФРЈ бр.45/67), и о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трансформаторских станица (Сл. Лист СРЈ бр.13/78 и 37/95). Ради предупредивања заштите од пожара потребно је обезбедити алтернативну саобраћајну приступачност, лимитирану спратност и густину изграђености, и адекватну међусобну удаљеност објеката. Услови везани за заштиту од елементарних непогода такође подразумевају примену истих мера, уз додатну мере (снегобрани, ветрозаштитне шумске и вештачке баријере, громобрани, итд.)

Мере заштите од клизишта

Литолошки састав и продукти површинског распадања - глиновити седименти, указују на могућност појаве клизишта, односно нестабилних терена. Сва клизишта (активна или умерена), требало би у фази пројектовања да буду тестирана посебно у зависности од њихове масе, дубине клизне равни и њиховог положаја у односу на трасе саобраћајница или зона за изградњу.

Заштита од потенцијалних клизишта односи се на избегавање нестандартних интервенција у природној конфигурацији земљишта, посебно на већим нагибима, одржавање вегетације на нагнутим теренима и избегавање градње већих размера на већим нагибима.

Мере заштите од поплава

Могуће опасности од поплава на подручју општине Сурдулица су:

- изливање бујичних водотокова (Јелашничка река, Масуричка река, Романовска река, Врла река при изласку из клисура у котлинске делове речних корита, у време високих падавина;

- неконтролисано пражњење акумулација у случају акцидента пуцања брана у систему Власинских ХЕ.

Одбрана од поплава биће остваривана у оквиру интегралних система, путем:

- посебног уређивања речних корита у насељима и у непосредној околини инфраструктурних и привредних објеката (путеви, мостови, електроенергетски објекти и постројења, водозахвати, рибњаци и др.), екстремних конфигурација терена и других критичних локалитета, мерама техничке заштите (регулације водотока, уређивање корита и обала) и мерама биолошке заштите (пошумљавање обала);

- активне одбране у оквиру акумулационих басена, којима се ублажавају таласи великих вода и великих каналских система;
- пасивне одбране кроз реализацију линијских заштитних система;
- планском контролом изградње у угроженим зонама (уз диференциране степене заштите, у складу са значајем подручја која се штите).

У зони утицаја поплавног таласа испод бране Власинског језера, успоставља се висок степен заштите, који се спроводи строгим надзором и мерама техничке заштите (према Студији о пролому бране, 1949. г.), па је неопходно да сваки утврђени појединачни потенцијални ризик (геологија, екстремни метеоролошки услови, сеизмика, праћење стања конструкције бране и сл.) буде предмет сталног праћења и контроле.

Мере заштите од пожара

Избијање и ширење пожара у изграђеним деловима подручја (у објектима, комплексима и целинама) и шумским подручјима може се спречити спровођењем и доследним примењивањем законом утврђених мера противпожарне заштите.

Заштита од пожара у изграђеним деловима подручја спроведена је уважавањем потребних противпожарних мера у фази избора конкретних садржаја, намене површина и саобраћајних решења. Приликом пројектовања и изградње појединачних објеката примењиваће се одредбе законске регулативе из области противпожарне заштите.

Такође, треба израдити односно иновирати планове заштите од пожара за општински центар и специфичне комплексе (туристички, индустријски и сл.) и посебно за шумска подручја.

Према степену угрожености, шуме су сврстане у категорије:

- I степена угрожености (састојине и културе бора и ариша, укупно око 662ха у државној својини);
- II степена угрожености (састојине и културе смрче, јеле и других четинара, укупно око 710ха у државној својини);
- III степена угрожености (мешовите састојине и културе четинара и лишћара, укупно површине око 296ха у државној својини);
- IV степена угрожености (састојине и културе храста и граба, укупне површине око 1069ха у државној својини);
- V степена угрожености (састојине букве и других лишћара, укупне површине око 10139ха у државној својини);
- VI степена угрожености (шикаре и чистине).

Мере заштите од шумских пожара могу бити:

Превентивне мере против изазивача шумски пожара - како шумске пожаре најчешће изазива човек из незнања, нехата или намерно, неопходно је стално предузимати низ превентивних мера, пре свега васпитно-образовне (сарадња са школама, горанима, ватрогасним друштвом, војском, месним заједницама и др.) и пропагандне мере (сарадња са медијима, информисање на терену адекватним натписима, лецима, упутствима и сл.).

Биолошко-техничке мере против већих штета у случају појаве пожара – такође су превентивног карактера, и подразумевају: подизање мешовитих шума (уз противпожарне просеке и шумске путеве подижу се појасеви лишћара и комплекси четинара се разбијају у мање целине), нега култура и састојина (орезивање бочних сасушених грана, успостављање и одржавање прореда и просека, посебно у боровим културама и састојинама), спровођење шумског реда.

Ради спречавање већих штета, потребно је вршити прогнозирање опасности од шумских пожара, које се базира на процени запаљивости материјала у шуми; такође, потребно је организовати дежурства и осматрања у циљу правовременог откривања

пожара, а осматрачнице, лугарнице и пунктове са опремом за гашење пожара треба одговарајуће опремити.

Мере заштите од града

На подручју општине Сурдулица, у оквиру Система одбране од града, изграђено је 5 противградних станица. Противградне станице (ПГС) су изграђене на следећим локацијама: Г. Романовце, Биновце, Јелашница, Масурица и Мачкатица. Изграђена ПГС Кијевац – Филипови, није у функцији.

Мере заштите од других акцидента

На планском подручју су могуће и техничке катастрофе (хаварије већих привредних, инфраструктурних и других техничких система), као и експлозије ускладиштених или транспортованих опасних материја, затим тровања, контаминације и др. па се превентивне, техничке и организационе мере заштите морају предвидети и спроводити за сваки појединачни случај.

Одбрана земље

У обухвату Просторног плана налазе се простори од интереса за одбрану земље неопходни за даљи развој и функционисање Војске Србије. То су: „перспективни” комплекси посебне намене са зонама заштите који су неопходни за функционисање система одбране земље, објекти уређења и припреме територије, као и локација за планирани комплекс.

Просторним планом су у складу са Условима и захтевима Министарства одбране утврђене одговарајуће зоне заштите перспективних комплекса. Ове зоне представљају простор са посебним режимом коришћења, уређења и изградње, а правилима уређења дефинишу се као: а) зона забрањене изградње која подразумева било какву градњу и б) зона контролисане градње у којој је за градњу објеката обавезна претходна сагласност Министарства одбране).

Сви детаљи везани за ове комплексе и објекте дати су у посебном прилогу – Анексу просторног плана и у складу са Законом о планирању и изградњи, нису доступни јавности.”

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

На укупној површини подручја Просторног плана дефинисане су следеће основне намене земљишта: грађевинско земљиште, пољопривредно земљиште, шумско земљиште и водно земљиште. Утврђују се правила у оквиру претежних основних намена, посебне намене (остала подручја режима заштите природних и непокретних културних добара, еколошки значајна подручја и зоне санитарне заштите), као и за коридоре и мрежу саобраћајне и друге инфраструктуре (укључујући и заштите појасеве у коридорима инфраструктурних система).

Правила грађења утврђена Просторним планом су обавезујућа за издавање локацијских услова у зони директне примене Просторног плана, а усмеравајућа за подручја за која је прописана израда урбанистичког плана.

2.3.1. Правила грађења на грађевинском земљишту

2.3.1.1. Општа правила

Услови за формирање грађевинске парцеле: грађевинска парцела може се делити парцелацијом до правилима утврђеног минимума. Новоформирана грађевинска парцела треба да има што правилнију геометријску форму, прилагођену терену и типу изградње. Приступ новоформиране парцеле на јавну површину може се обезбедити и преко сукорисничких површина. Промена постојеће границе парцеле може да се врши и у корист јавне површине.

Може да се врши и спајање две или више постојећих парцела ради формирања грађевинске парцеле.

Препарцелација није дозвољена на парцелама које су предвиђене за јавне намене, на којима се налазе споменици културе и објекти од јавног интереса, осим у случају када се предметни простор увећава и уређује.

Позиционирање објеката на грађевинској парцели: дефинише се у односу на регулациону линију (грађевинском линијом) и на границу суседних парцела, као и на основу позиције изграђених објеката, односно типологије градње. За постојеће објекте чија су међусобна и растојања од граница суседних парцела мања од вредности утврђених правилима, у случају реконструкције, на суседним странама није дозвољено постављати отворе стамбених просторија. Грађевинске линије морају бити дефинисане тако да не представљају сметњу за функционисање објеката на парцели и постављање мреже и објеката инфраструктуре.

Међусобна удаљеност слободностојећих и објеката у прекинутом низу, износи најмање половину висине вишег објекта, али не мање од 4,0 m. Удаљеност се може смањити на четвртину, ако објекти на наспрамним бочним фасадама не садрже отворе на просторијама за становање или пословање. Слободностојећи објекат не може заклањати директно осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом на грађевинској парцели, или се налази на растојању утврђеном правилима. Подземна грађевинска линија може се утврдити и изван габарита објекта, као и у појасу између регулационе и грађевинске линије, ако то не представља сметњу у функционисању објекта или инфраструктурне и саобраћајне мреже.

Урбанистички параметри: Постојеће грађевинске парцеле на којима су урбанистички параметри (индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле, спратност и висина објеката) већи од правилима утврђених вредности, задржавају постојеће параметре, без могућности доградње.

Висина објекта је: на релативно равном терену - растојање од нулте коте до коте слемена (за објекте са косим кровом нормалног нагиба), односно венца (за објекте са равним кровом или косим кровом благог нагиба); на стрмом терену са нагибом према улици (навише) - растојање од нулте коте до коте слемена (венца); на стрмом терену са нагибом од улице (наниже) - растојање од коте нивелете пута до коте слемена (венца).

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног/приступног пута, односно према нултој коти објекта, и то: кота приземља нових објекта на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног/приступног пута; кота приземља може бити највише 1,20m виша од нулте коте; за објекте на стрмом терену са нагибом од улице (наниже), кота приземља може бити највише 1,20m нижа од коте нивелете јавног пута; за објекте који у приземљу имају нестамбу намену, кота приземља може бити максимално 0,20m виша од коте тротоара (денивелација се савладава унутар објекта).

Испади на објекту (хоризонтална пројекција испада) не могу прелазити регулациону линију више од 1,20m и то на делу објекта вишем од 4,50m, односно грађевинску линију више од 1,60m.

Испади грађевинских елемената на нивоу приземља могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то: излози локала - 0,30m, по целој висини, када најмања ширина тротоара износи 3,00m; транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже - 2,00m по целој ширини објекта са висином изнад 4,00m; платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом - 1,00m од спољне ивице тротоара на висини изнад 4,00m; конзолне рекламе - 1,20m на висини изнад 4,00m.

Испади грађевинских елемената (еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, надстрешнице и сл.) на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то: на делу објекта према предњем дворишту - 1,20m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља; на делу објекта према бочном дворишту претежно северне оријентације (најмањег растојања од 1,50m) - 0,60m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља; на делу објекта према бочном дворишту претежно јужне оријентације (најмањег растојања од 2,50m) - 0,90m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља; на делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од задње линије суседне грађевинске парцеле од 5,00m) - 1,20m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% задње фасаде изнад приземља.

Отворене спољне степенице могу се постављати на објекат (предњи део) ако је грађевинска линија 3,00m увучена у односу на регулациону линију и ако савлађују висину до 0,90m. Отворене спољне степенице које савлађују висину преко 0,90m улазе у габарит објекта. Отворене спољне степенице које се постављају на бочни или задњи део објекта не могу ометати пролаз и друге функције дворишта.

Грађевински елементи испод коте тротоара (подрумска етажа) – могу прећи регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то: стопе темеља и подрумски зидови - 0,50m; шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара - 1,00m. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Висина надзатка стамбене поткровне етаже износи највише 1,60m, рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома косине крова.

Ограђивање грађевинске парцеле може се вршити зиданом оградом до висине од 0,90m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40m. Зидане и друге врсте ограде постављају се на регулациону линију тако да ограда, стубови

ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној огради не могу се отворити ван регулационе линије.

Зидана нетранспарентна ограда између парцела подиже се до висине 1,40m уз сагласност суседа, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле, или транспарентном оградом до висине од 1,40m, која се поставља тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде.

Грађевинска парцела се може преграђивати у функционалне целине (стамбени део, економски део, економски приступ, стамбени приступ, окућница и сл.), с тим да висина унутрашње ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Одводњавање површинских вода са парцеле врши се слободним падом према риголама, односно према улици, са најмањим падом од 1,5%. Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Архитектонско обликовање: спољни изглед објекта, облик крова, примењени материјали, боје, архитектонски детаљи и други архитектонски елементи, треба да су у складу са амбијентом и да доприносе очувању визуелног идентитета и унапређењу естетских вредности простора. Не користити елементе и композиције као што су нападни фолклоризам, радикални еклектицизам, мансардни кровови, вишеетажно поткроље и сл. Нови објекти својим пропорцијама и архитектуром треба да чине обликовну целину са суседним објектима и простором, посебно у оквиру простора изражених амбијенталних вредности, који треба планирати у стилу традиционалног наслеђа, уз обнову историјски вредних објеката.

Услови заштите суседних објеката, животне средине и други услови: У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама (према техничким и другим нормативима за одређену врсту објекта), као и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.). Услови заштите животне средине, санитарни и хигијенски услови (емисија буке, аеро и других врста загађења), услови заштите од пожара, безбедносни и други услови, у складу су са мерама заштите према прописима и нормативима за конкретну област, односно са позитивном законском регулативом која дефинише утицај објекта и делатности на животну средину.

Стандард приступачности и енергетска ефикасност: Несметано кретање особа са посебним потребама, деце и старијих особа мора бити обезбеђено за објекте јавне намене и остале објекте за јавно коришћење, у складу са прописима и нормативима из ове области. Сви објекти у зависности од врсте и намене, морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују позитивном законском регулативом прописана енергетска својства објекта.

Општа правила грађења на грађевинском земљишту се примењују и у обухвату планираног Плана генералне регулације за Власинско језеро до његовог доношења, за грађевинске зоне које нису покривене сада важећим плановима генералне регулације.

2.3.1.2. Посебна правила

Правила грађења дата су по наменама грађевинског земљишта у обухвату Просторног плана. Дефинисана су за појединачне грађевинске парцеле и основ су за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе за грађевинско земљиште обухваћено Просторним планом.

У случају да општим и појединачним правилима грађења нису дефинисани сви елементи потребни за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, као и

информације о локацији, меродавна је примена Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС", бр. 22/15).

2.3.1.2.1. Јавне службе

Врста и намена објеката који се могу градити: објекти образовања и васпитања, објекти здравствене и социјалне заштите, објекти културе, науке, управе и администрације.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: објекти и садржаји других јавних функција и служби и јавно зеленило.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: објекти који нису у функцији основне или компатибилне намене.

Услови за формирање грађевинске парцеле: Величина парцеле усаглашава се са потребама конкретне намене, у складу са одговарајућим прописима и техничким нормативима. Најмања ширина грађевинске парцеле - 20,0 m.

Положај објеката у односу на регулациону линију и границе грађевинске парцеле: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3,0 m. Минимално растојање основног габарита објекта (без испада) и границе суседне грађевинске парцеле је 2,5 m, сем у центру насеља, где је могуће постављање објекта на међи, уколико је ово у складу са типологијом градње центра насеља.

Међусобна удаљеност објеката: Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката је минимално половина висине вишег објекта, али не мање од 6,0 m.

Удаљеност објеката јавних функција и служби од стамбених објеката износи најмање 10,0 m, а од објеката производних делатности и пословања најмање 50,0 m.

Урбанистички параметри: Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле = 60%. Највећи дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле = 1,5.

Предвидети најмање 15% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.

Спратност и висина објеката: Максимална спратност објеката је П+2, а максимална висина 12,0m. Могућа је изградња подрумских или сутеренских просторија, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе. Спратност, висина и габарит објеката морају бити у складу са важећим прописима за одговарајуће делатности које ће се обављати у објекту.

Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: Могућа је изградња других објеката јавне намене, као и помоћних или пратећих објеката у функцији основне или допунске намене (спратности до П+Пк).

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Приступ грађевинској парцели омогућити са јавне саобраћајне површине, уз обезбеђење доступности и сигурности приступа парцели. Ширина колског прилаза је најмање 3,5 m.

Паркирање возила се обезбеђује у оквиру грађевинске парцеле објекта, или на контактної јавној површини (јавно паркиралиште или обележен паркинг простор у регулационом профилу саобраћајнице), уколико то дозвољава стање на терену, и то: једно паркинг/гаражно место на 100 m² корисне површине, односно према стандарду за специфичне намене.

2.3.1.2.2. Становање

На подручју Просторног плана углавном су заступљена села планинског типа. Становници планинских села су оријентисани на сточарску производњу (отвореног и полуотвореног типа) и експлоатацију шумског богатства, а нешто мање на

пољопривредну производњу. У појединим насељима изражено је и интересовање за обнављањем непољопривредних домаћинстава (сеоски туризам, објекти за одмор). Основне карактеристике овог типа сеоских насеља су: релативна збијеност, мање парцеле неправилног облика, већа искоришћеност и изграђеност парцеле, мања међусобна удаљеност суседних (стамбених и економских) објеката, заступљеност више типова сеоских домаћинстава (пољопривредног, мешовитог и непољопривредног), и др.

На развој села и организацију сеоског становања највећи утицај имају: опште економско стање локалне заједнице, месне прилике самог насеља (близина центара и важних комуникација), конфигурација терена и природно окружење (шумско подручје, природна добра, водотокови и сл.). Генерално, за села на планском подручју карактеристична је: релативна удаљеност од важних комуникација, мала насељеност, смањивање контингента радно способног становништва, велика старост становника и др.

Посебна правила грађења за зону становања примењују се у зони директне примене Просторног плана за: централне (компактне) делове насеља на руралном подручју; изграђене, започете или инициране насељске целине у делу атара ван компактног насељског ткива. Ова правила се не примењују (као обавезујућа или усмеравајућа) ван грађевинских подручја насеља (одређених Просторним планом, просторним плановима јединица локалне самоуправе или урбанистичким планом).

Врста и намена објеката који се могу градити: објекти намењени становању (а препоручују се типови објеката доминантни у постојећој физичкој структури непосредног окружења - углавном слободностојећи породични стамбени објекти), економски, помоћни или пратећи објекти.

Економске објекте је могуће планирати под условима задовољења свих хигијенских захтева и прописа везаних за заштиту животне средине. Економски објекти су: сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), испусти за стоку, ђубришне јаме (ђубришта), пољски клозети; економски објекти уз стамбени објекат (летња кухиња, млекара, санитарни пропусник, магацини хране за сопствену употребу); остали економски објекти (пушнице, сушнице, кош, амбар, надстрешница за машине и возила, магацини хране и објекти намењени исхрани стоке).

Компатибилни садржаји и врсте објеката: трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге у сеоском домаћинству, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл., под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: индустријске, производне, складишне и друге делатности које имају негативни утицај на животну средину и основну намену (делатности које угрожавају околину буком, вибрацијама, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима). Нису дозвољене сточне стаје (економски објекти) капацитета већег од 20 грла говеда, 100 свиња, 150 оваца или коза и 350 јединки живине или кунића.

Услови за формирање грађевинске парцеле: у зависности од типа домаћинства, грађевинска парцела има: стамбени део парцеле (стамбено двориште), економски део парцеле (економско двориште) и башту.

Минимална парцела пољопривредног домаћинства садржи: стамбени део - 300 m², економски део - 400 m² и башту - 300 m² (укупно 1000 m², при чему стамбени и економски део могу да буду на посебним парцелама).

Минимална парцела мешовитог домаћинства садржи: стамбени део - 300 m², нестамбени део - 400 m² (укупно 700 m²).

Минимална парцела непољопривредног (стамбеног) домаћинства: 300 m².

Минимална ширина фронта грађевинске парцеле према типу домаћинства: пољопривредна домаћинства – 20 m; мешовита домаћинства – 16 m; непољопривредна (стамбена) домаћинства – 12 m.

На формираној грађевинској парцели чија је површина или ширина мања од минималне површине или ширине утврђене у претходним ставовима, може се предвидети изградња или реконструкција објеката поштујући посебна правила зоне становања и ограничења парцеле.

Код изграђених парцела могуће је вршити парцелацију по дубини, са обезбеђењем колског пролаза минималне ширине 3,50 m.

Положај објеката у односу на регулациону линију: Минимално растојање између грађевинске линије објекта (без обзира да ли се ради о изградњи, доградњи или реконструкцији) и границе парцеле јавног пута (регулациона линија) је 5,0 m. Од овог правила је могуће одступити само у циљу очувања амбијенталне вредности насеља. У зони у којој постоје изграђени објекти, претходно растојање се утврђује на основу позиције већине изграђених објеката.

Грађевинска линија помоћног или пратећег објекта не може да буде испред грађевинске линије основног објекта, осим ако конфигурација терена не условљава другачији положај.

На парцели са нагибом терена од јавног пута наниже, у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти уз јавни пут, а економско двориште иза стамбеног дворишта на нижој коти. На парцели са нагибом терена ка јавном путу, у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти, па економско двориште може бити испред стамбеног дворишта, уз јавни пут, уз увећање претходно утврђеног растојања између грађевинске и регулационе линије за мин 3,0 m зеленог заштитног појаса.

Положај објеката у односу на границе грађевинске парцеле: Минимално растојање габарита слободностојећег стамбеног објекта од границе суседне парцеле износи: 1,50 m на делу бочног дворишта северне оријентације; 2,50 m на делу бочног дворишта јужне оријентације. За изграђене објекте чије је растојање до границе суседне парцеле мање од претходно утврђених вредности, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати отвори за осветљавање стамбених просторија.

За економске и помоћне објекте минимално удаљење од границе суседне парцеле на делу бочног дворишта, износи 1,50 m. За изграђене економске и помоћне објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од претходно утврђених вредности, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати отвори за осветљавање просторија.

Минимално удаљење септичке јаме од границе суседне парцеле је 3,0 m.

Међусобна удаљеност објеката: Минимална међусобна удаљеност стамбених објеката на истој грађевинској парцели, или на суседним парцелама, износи 4,0 m. За изграђене објекте који су међусобно удаљени мање од 4,0 m, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати наспрамни отвори за осветљавање стамбених просторија. Слободностојећи стамбени објекат не може заклањати директно осунчање другом стамбеном објекту више од половине трајања директног осунчања.

Минимална међусобна удаљеност економских и помоћних објеката на истој грађевинској парцели, или на суседним парцелама, износи 3,0 m.

Међусобно растојање сточне стаје од стамбеног објекта је мин. 15,0m. Међусобно растојање ђубришта и пољског клозета од стамбеног објекта, бунара, односно живог извора воде је најмање 20,0m и то само на нижој коти. Минимално удаљење септичке јаме од стамбеног објекта је 6,0m.

Организација економског дворишта мора бити таква да се прљави садржаји (сточне стаје, ђубришта, септичке јаме, пољски клозети) постављају на најудаљенијим деловима економског дворишта и само низ ветар у односу на чисте садржаје. Бунаре

градити на вишој коти од коте економских објеката прљавих садржаја, на прописаној удаљености од њих. Положај, габарит и локација економског објекта мора бити прилагођена просторним могућностима економског дворишта, уз обезбеђен лак приступ и везу са другим објектима и добру организацију економског простора.

Урбанистички параметри: Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.

Стамбени део грађевинске парцеле: Индекс заузетости = мах 40%; Индекс изграђености = мах 1,0; Уређено зеленило = мин 30%.

Економски/нестамбени део грађевинске парцеле: Индекс заузетости = мах 50%; Индекс изграђености = мах 0,8; Уређено зеленило = мин 20%.

Спратност и висина објеката: Максимална спратност стамбених објеката на парцели је П+1+Пк, а максимална висина 10,0 m. Могућа је изградња подрумских или сутеренских просторија, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе. Максимална спратност економских и помоћних објеката је П+Пк, а максимална висина 5,0 m.

Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: Могућа је изградња других стамбених објеката у стамбеном делу парцеле, као и економских објеката у економском делу парцеле. Дозвољена је и изградња помоћних или пратећих објеката у функцији стамбених или економских објеката, као и у функцији садржаја компатибилних зони становања, који не угрожавају основну намену и немају негативних утицаја на животну средину.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: За паркирање возила за сопствене потребе, возила везаних за обављање делатности компатибилних са основном наменом парцеле, помоћних возила и прикључних апарата, власници објеката обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута. Број неопходних паркинг места се одређује у зависности од врсте објекта и то једно паркинг место за сваки стан, односно једно паркинг место на 70 m² корисне површине за нестамбене намене.

Свака грађевинска парцела мора да има одговарајућу везу са јавним путем или приступним саобраћајницама. Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавном путу не може бити мања од 2,5 m (стамбени пут), односно 3,5 m (економски пут).

Архитектонско обликовање: Архитектонску обраду стамбених, економских, помоћних и пратећих објеката прилагодити традиционалној архитектури народног градитељства и традиционалном начину организације и уређења парцеле, али и потребама корисника и савременом квалитету живљења. Изградњу објеката и уређење парцела у процесу ревитализације централних делова насеља и изграђених насељских целина, прилагодити предеоном лику брдско-планинског подручја. Применити аутохтоне грађевинске материјале и архитектонски израз.

2.3.1.2.3. Комуналне функције

Гробља и пијаци

Уређење гробља подразумева: формирање гробних парцела/места; формирање и уређење колских и пешачких саобраћајница и прилазних путева; уређење пешачких и зелених површина; ограђивање гробља. Правила грађења се утврђују за изградњу објеката (на неизграђеном делу гробља) и за реконструкцију постојећих објеката. Под објектима на гробљима подразумевају се: гробне парцеле/места, капеле, колске и пешачке саобраћајнице и прилазни путеви, пешачки трг, зелене површине, ограда гробља и други објекти у функцији погребне делатности (верски објекат, сала за парастос, продавница погребне опреме, розаријум, колумбаријум и сл.).

Правила се примењују за постојећа гробља/делове гробља са решеним имовинско–правним односима, док је за проширење постојећег гробља (или изградњу новог гробља, уколико на постојећем не постоје услове за даље сахрањивање – због попуњености, немогућности приступа, или решавања имовинског статуса), предвиђена израда одговарајућег урбанистичког плана.

Врста и намена објеката који се могу градити: Комунални објекти – пијаце и гробља.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: Садржаји и објекти у функцији основне делатности – трговина, услуге (административне и комерцијалне), угоститељство, услужно занатство.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: Изградња производних и стамбених објеката, као и оних који имају негативне утицаје на животну средину.

Услови за формирање грађевинске парцеле: Величина парцеле усаглашава се са потребама конкретне намене у складу са прописима и одговарајућим техничким нормативима.

Положај објеката у односу на регулацију и границе грађевинске парцеле: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3,0 m. Минимално растојање основног габарита објекта (без испада) и границе суседне грађевинске парцеле је 2,5 m.

Међусобна удаљеност објеката: У случају када се гробље граничи са зоном становања, приликом одређивања положаја гробних парцела на неизграђеном делу гробља, ивица парцеле мора бити удаљена минимално 25,0 m од стамбеног објекта. Простор између гробне парцеле и границе гробља има улогу заштитног зеленог појаса и мора се озеленити високом вегетацијом.

Урбанистички параметри: Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је 80%, а индекс изграђености 0,8 (рачунајући манипулативне и паркинг просторе, односно површине за сахрањивање).

Спратност и висина објеката: Максимална спратност објеката је II, а максимална висина објекта 7,0 m. Могућа је изградња подземних етажа, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе.

Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: На једној грађевинској парцели може бити изграђено више објеката у функцији основне делатности. Могу се градити и помоћни или пратећи објекти основне или допунске намене.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање. Прилазни пут (колска саобраћајница) је минималне ширине коловоза 5,0 m (изузетно 3,5 m за гробља, када се прилаз утврђује преко пољског, односно некатегорисаног пута). Минимална ширина пешачких стаза које деле гробне парцеле је 1,20 m.

Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то једно паркинг место на 70 m² корисне површине, односно према стандарду за специфичну намену.

2.3.1.2.4. Зелене и слободне површине

Уређивање земљишта за подизање или реконструкцију јавних зелених површина, обухвата његово припремање и опремање. Припремање земљишта обухвата припремне и истражне радове (израда биолошких основа, студијске и пројектне документације, израда геодетских и других подлога, евиденција постојеће вегетације и др.), санирање и нивелацију терена, и друге радове. Опремање земљишта обухвата: изградњу комуналне инфраструктуре за редовни режим коришћења и одржавања зелене површине (водовод, канализација, јавна расвета и др.), као и уређење осталих јавних површина које су у

контакту са зеленом површином (саобраћајне, пешачке и др.) у складу утврђеном наменом.

Партерна решења ускладити са наменом и функцијом јавне зелене површине, тако да се не угрозе њене постојеће вредности. С тим у вези планирати одговарајућу опрему и садржаје, као и однос поплочаних површина, ниског и високог растиња. Хортикултурна решења ускладити са трасама подземних инсталација, уз поштовање прописаних минималних одстојања у складу са важећим техничким прописима. Избор врста за озелењавање усагласити са наменом и функцијом јавне зелене површине као и условима станишта.

Дозвољени радови: санитарна сеча стабала, реконструкција и подизање нових цветњака, нова садња, реконструкција и подизање нових вртно-архитектонских елемената, реконструкција и изградња нових стаза, реконструкција постојећих објеката, изградња фонтана, постављање елемената урбаног мобилијара, изградња игралишта за рекреацију и дечјих игралишта, ограђивање и сл.

2.3.1.2.5. Спорт и рекреација

Врста и намена објеката који се могу градити: спорт, рекреација и туризам

Компатибилни садржаји и врсте објеката: трговина, угоститељство и здравство

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: становање, производне делатности

Услови за формирање грађевинске парцеле: Величина парцеле усаглашава се са потребама конкретне намене, у складу са одговарајућим прописима и техничким нормативима. Најмања површина грађевинске парцеле износи износи 0,3ha.

Положај објеката у односу на регулациону линију: За постојеће објекте се задржава растојање грађевинске линије од регулационе линије према фактичком стању. За остале новопланиране објекте минимално растојање између регулационе и грађевинске линије је 5,0m, док је за спортске терене 10,0m.

Положај објеката у односу на границе грађевинске парцеле: Минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 6,0 m. За постојеће објекте задржава се према фактичком стању растојање у односу на границе парцеле.

Међусобна удаљеност објеката: Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката је минимално половина висине вишег објекта, али не мање од 4,0m.

Урбанистички параметри: Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле до 40%, осим за комплексе који за функционисање имају платое – отворене површине где може да буде до 60%

Спратност и висина објеката: максимална висина је 15,0m, осим за објекте спортских сала и дворана. Могућа је изградња подземних етажа, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе.

Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: Дозвољена је и изградња помоћних или пратећих објеката везаних за делатност која се обавља на парцели, или у функцији садржаја компатибилних овој зони, који не угрожавају основну намену и немају негативних утицаја на животну средину (приступни путеви, стазе, шанк-барови, одморишта, просторије за опрему и сл.) површине до 40,0m², спратности до П+1.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Комплекс мора имати добро организован унутрашњи саобраћај, функционални приступ паркингу простору а сваки објекат унутар комплекса одговарајућу везу са приступним саобраћајницама. Ширина колског прилаза је најмање 3,5 m. Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то 1 паркинг место на 10 гледалаца, 1 паркинг место за аутобусе на 100 гледалаца и 1 паркинг место на сваких 100m² објеката.

2.3.1.2.6. Привредне делатности

Становници села планинског типа (доминантан на планском подручју) оријентисани су на сточарску производњу (отвореног и полуотвореног типа) и експлоатацију шумског богатства, а нешто мање на пољопривредну производњу. За развој сеоских насеља и упошљавање радно способног локалног становништва, значајно је омогућити обављање производних делатности и пословања усмерених на агрокомплекс, сточарску производњу, прераду пољопривредних, сточарских и шумских производа, а уз одрживо коришћење природних ресурса и без негативног утицаја на животну средину.

Врста и намена објеката који се могу градити: објекти производног и услужног занатства; пословно-трговински објекти; објекти за прераду и складиштење пољопривредних, сточарских и шумских производа; објекти за производњу прехрамбених производа и сточне хране; сточне и живинарске фарме и рибњаци.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: складишта, стоваришта и сервиси; објекти за прераду меса; друге производне делатности које не угрожавају здравље људи и животну средину.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: производни објекти који нису у функцији пољопривреде, сточарства или шумарства, и други објекти који могу имати негативне утицаје на животну средину (углавном објекти који подлежу обавези израде процене утицаја на животну средину, у складу са важећом Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину).

Услови за формирање грађевинске парцеле: Најмања површина дела катастарске парцеле је 3000 m². Најмања ширина грађевинске парцеле - 30,0 m. Терен мора бити раван или благо закошен (до 10%, објекти паралелни са изохипсом). *Минимално опремање грађевинске парцеле* подразумева: обезбеђење приступног пута, водоснабдевање, прикупљање и пречишћавање отпадних вода, прикупљање отпада (посебне просторије или ограђени простор са одговарајућим посудама за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног отпада и отпада који настаје у процесу производње), прикључак на електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора и паркинга за различите врсте возила.

Положај објеката у односу на регулациону линију: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 15,0 m. У простору између регулационе и грађевинске линије може се поставити улазни и контролни пункт. Комерцијални и административни садржаји производног или пословног комплекса (продајни, изложбени простор и сл.), по правилу се позиционирају ближе јавној површини (саобраћајници), док су производни садржаји у залеђу парцеле.

Положај објеката у односу на границе грађевинске парцеле: Минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 6,0 m, а од задње границе парцеле 12,0 m.

Међусобна удаљеност објеката: Најмања дозвољена удаљеност објеката од бочних суседних објеката у оквиру парцеле/комплекса је 8,0 m (12,0 m од објеката на суседној парцели/комплексу).

Растојање између објеката у којима се чувају запаљиви материјали и осталих објеката је најмање 20,0 m низ ветар (уколико су неопходни за обављање делатности, ови објекти се раде према посебним прописима).

Складиштење материјала и робе на отвореном делу грађевинске парцеле не сме бити организовано у делу према јавној површини (саобраћајници), већ мора бити визуелно заклоњено објектима или зеленилом (минимална ширина заштитног зеленог појаса - 10,0 m).

Ћубриште се поставља у најудаљенијем делу парцеле, минимум 30,0 m од најближег објекта, супротно од правца доминантног ветра.

Позиција објекта за узгој стоке (стаје) одређује се у складу са капацитетом објекта и минималним растојањем у односу на зону становања, извориште водоснабдевања и јавне путеве, према закону и правилницима о ветеринарско-санитарним условима за узгој и држање стоке.

Постројења за механичку прераду дрвета и слични објекти шумске привреде не смеју се постављати на удаљености мањој од 200 m од руба шуме.

Генерални распоред објекта према нагибу терена, као и према правцу доминантних ветрова (низ ветар) је од чистијих функција и садржаја ка прљавијим.

Урбанистички параметри: Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле = 40%. Највећи дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле = 0,6.

Као апсорбциони појас за заштиту објекта изван комплекса, али и као заштита објекта унутар комплекса од утицаја споља, као и између појединих групација или објекта појединачно, предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.

Спратност и висина објекта: Максимална спратност објекта на парцели је П+1, а максимална висина 10,0 m, осим за технолошке објекте, где се може утврдити и већа висина у складу са технолошким потребама, али не виша од 15,0 m. Могућа је изградња подземних етажа, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе.

Услови за изградњу других објекта на грађевинској парцели: Могућа је изградња других објекта за обављање делатности на парцели, у циљу омогућавања даљег развоја и организације комплекса, етапне изградње и груписања објекта по функцијама и садржајима, или евентуалних измена, допуна и прилагођавања простора за обављање делатности. Дозвољена је и изградња помоћних или пратећих објекта везаних за делатност која се обавља на парцели, или у функцији садржаја компатибилних овој зони, који не угрожавају основну намену и немају негативних утицаја на животну средину.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ манипулативном простору и простору за паркирање. Сви улази треба да су контролисани (могу да садрже и портирницу, дезинфекциону баријеру, колску вагу и сл.), а комплекси ограђени, уз предвиђање најмањег потребног броја улаза. Димензија претоварних и манипулативних површина зависи од технолошког процеса, броја и типа референтних возила и механизације. Потребно је извршити потпуну диференцијацију прљавих и чистих комуникација у комплексу (путеви хране и остали путеви).

Ширина колског прилаза је најмање 3,5 m.

Паркинг и гаражни простор за возила и механизацију предвидети у оквиру грађевинске парцеле (комплекса), и димензионисати у зависности од технолошког процеса и потреба делатности које се обављају у комплексу.

2.3.1.2.7. Верски објекти

Врста и намена објекта који се могу градити: Верски објекти.

Компатибилни садржаји и врсте објекта: У комплексу, поред верског објекта, може се градити: парохијски дом и други садржаји и објекти потребни за функционисање верског комплекса (канцеларијски, стамбени и сл.).

Врста и намена објекта чија је изградња забрањена: Изградња свих објекта и садржаја који нису претходно наведени.

Услови за формирање грађевинске парцеле: Величина парцеле усаглашава се са пратећим садржајима верског објекта и одговарајућим нормативима за предметне објекте. Најмања ширина парцеле је 20,0 m.

Положај објеката у односу на регулацију и границе грађевинске парцеле: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3,0 m. Минимално растојање верског објекта од граница суседних грађевинских парцела је 8,0 m.

Урбанистички параметри: Максималан индекс заузетости грађевинске парцеле износи 50%, а индекс изграђености 0,5. Предвидети најмање 30% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.

Спратност и висина објеката: Максимална спратност објеката је П+1+Пк. Максимална висина објеката је 15,0 m. Могућа је изградња подземних етажа, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе.

Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: На једној грађевинској парцели може бити изграђено више објеката у функцији верског комплекса, као и помоћни или пратећи објекти у функцији основне или допунске намене.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Верски комплекс мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање. Простор за паркирање предвидети у оквиру грађевинске парцеле (комплекса).

2.3.1.2.8. Туристичка супраструктура и инфраструктура

Правила уређења и изградње туристичких и спортско-рекреативних садржаја на подручју Просторног плана утврђују се на следеће начине:

- општа правила дају се за урбано-рекреативни прстен око Власинског језера, за који је предвиђена израда Плана генералне регулације;
- посебна правила дају се за: алпска скијалишта, голф терен, градско туристичко место Сурдулица, туристичка села, гребенски туристички пут, планинске панорамске стазе, нордијске и остале стазе и пунктове.

2.3.1.2.8.1. Општа правила за урбано-рекреативни прстен око Власинског језера

За урбано-рекреативни насељски прстен око Власинског језера - туристичке центре Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева, обале и језеро, предвиђена су следећа општа правила уређења и изградње у функцији туризма и рекреације:

- на језеру је дозвољена употреба пловила само на електрични погон, весла и ветар;
- посета острвима у I степену заштите ПИО и већим пловећим острвима дозвољена је само у функцији истраживања и едукације; посета тресетним површинама у II степену заштите ПИО око Власинског језера дозвољена је на предвиђеним стазама;
- у I непосредној зони санитарне заштите језера (10 m од линије максималног успора) и у зони II степена заштите ПИО (јужна обала и делови источне и западне обале) није дозвољена изградња свих садржаја супраструктуре;
- у II ужој зони санитарне заштите (500 m од границе I непосредне зона санитарне заштите) није дозвољена изградња нових ни реконструкција постојећих објеката супраструктуре док се не изграде комплетни системи канализације са уређајима за пречишћавање отпадних вода; до реализације канализационих система извршиће се санација непрописних сенгрупа у овој зони и организовати њихово редовно прањњење од стране комуналне организације;
- у I непосредној зони санитарне заштите језера, ван зоне II степена заштите ПИО, дозвољен је приступ језеру до планираних плажа, риболовних стаза и

платформи купалишта, спортског риболова и осматрачница за птице на западној и источној обали, као и за планирану изградњу мале марине за чамце на весла и електрични погон, полигона спортова на води (пливање, рођење, веслање, једрење) и најма рекреативних пловила, са неопходним санитарним објектима и контејнерским елиминисањем отпадних вода до изградње канализације;

– у II ужој зони санитарне заштите, ван зоне II степена заштите ПИО, на постојећим и новим локалитетима дозвољена је изградња отворених спортских и рекреативних терена;

– извршиће се санација и уређење постојећих махала (посебно евидентираних као просторне културно-историјске целине) и викенд насеља (уз ограничавање даље изградње викенд кућа);

– изградња нових туристичких садржаја супраструктуре (хотели, апартмани, виле) планираће се у оквиру туристичких центара, са умереном спратношћу и оптималним уклапањем у природни предео; омогућиће се реконструкција и доградња постојећих хотела, као и реконструкција и доградња кућа за одмор и сеоских кућа за потребе рентирања туристичког смештаја;

– туристички смештај у центру Власина Рид засниваће се првенствено на постојећим и новим хотелима и апартманима, уз виле и реконструисане сеоске и викенд куће; у склопу централних садржаја Власина Рид формираће се едукативни и културни центар, етно-парк са визитор-центром и рекреативно-забавни паркови; копнени спортско-рекреативни центар наслањаће се на полазиште скијалишта Чемерник (ван подручја центра Власина Рид);

– туристички смештај у центру Власина Округлица засниваће се на новим хотелима и апартманима, уз виле и реконструисане сеоске и викенд куће; у склопу централних садржаја Власина Округлица формираће се спортско-рекреативни парк;

– туристички смештај у центру Власина Стојковићева засниваће се на новим хотелима и апартманима, уз виле и реконструисане сеоске и викенд куће; ван II зоне санитарне заштите језера формираће се коњички центар (обука јахача и терминал јахачких тура); на локацијама уз језеро формираће се мирни рекреативни паркови у зеленилу.

2.3.1.2.8.2. Посебна правила

Постојеће скијалиште на подручју ПИО реконструисаће се на Чемернику изнад центра Власина Рид у оквиру централне туристичке зоне. Ван подручја ПИО у оквиру јужне туристичке зоне градило би се скијалиште Варденик на северним странама главног гребена ове планине, као и мање скијалиште Марића раскрсје уз југоисточну границу подручја ПИО. На седам локација назначена су потенцијална скијалишта, могућа за реализацију у даљој будућности.

За реконструкцију постојећег скијалишта Чемерник у оквиру централне туристичке зоне предвиђена су следећа правила уређења и изградње:

– скијалиште се гради искључиво у зони III степена заштите ПИО, уз могућност залажења у II, ужу зону санитарне заштите Власинског језера;

– скијалиште се уређује као јединствен, повезан систем скијашке инфраструктуре, у склопу сектора Чемерник;

– за уређење и функционисање јединственог система нордијског скијалишта обезбеђују се: саобраћајни приступи до полазишта жичара на улазима у секторе скијалишта, превезивање главних ски-стаза на полазиштима и исходиштима жичара и између њих путем везних стаза (ски путева), уз остваривање максималних висинских разлика и дужина ски-стаза са оптималним жичарама;

– у подножју скијалишта обезбеђују се јавни паркинг и пратећи објекти (информативни пункт са билетарницом, сервис, најам и продаја спортске опреме,

- амбуланта, ГСС, полигон ски-школе, угоститељски објект, рекреативно-забавни зимски парк са акробатским скијањем, тјубингом, бобом на шинама, зип-лајном и др);
- скијалиште се опрема објектима водоснабдевања, канализације, електроенергије и телекомуникација;
  - жичаре и нордијске ски-стазе лоцирају се, по правилу, на планинским пашњацима и на шумском земљишту без шуме или са посеченом шумом;
  - на подручју ПИО, жичаре и нордијске ски-стазе граде се уз пажљиво уклапање у природни предео, пејзажно обликовање и затрављивање површина аутохтоним травним састојинама;
  - нордијско скијалиште се планира и уређује на теренима нагиба 15-60%, претежно на хладнијим експозицијама (север, североисток, исток и северозапад), на континуално повољним морфометријским облицима, уз избегавање квалитетне шуме, стеновитих, нестабилних и еродираних терена;
  - минималне ширине коридора жичара су: (а) ван шуме - 8,0 m за ски-лифтове, 12,0 - 16,0 m за седежнице и 18,0 m за кабинске жичаре, и (б) у просеченој шуми ширина свих коридора је просечно већа за око 50%;
  - просечна ширина нордијских стаза је 50,0 m (минимално 40,0 m), а минимална ширина везних ски-стаза (ски путева) мањих нагиба је 10,0 m;
  - капацитет једновремених нордијских скијаша обрачунава се на основу капацитета планираних нордијских ски-стаза, према нормативу од најмање 333 m² стазе по скијашу;
  - утврђивање траса жичара и нордијских ски-стаза у ПИО условљено је ограничењима дужих просека кроз шуму, терена са истакнутим морфометријским облицима гребена и врхова и неповољних климатских услова (ветар, лед и др);
  - при уређењу скијалишта дозвољавају се минималне интервенције на терену, а у летњем одржавању ски-стаза обавезна је заштита од ерозије (затрављивањем огољеног тла, одржавањем травњака прегонском испашом, летњим поливањем, регулацијом малих водотока, дренажом терена и друго), регулисање прелаза преко водотока и слично;
  - у подножју скијалишта обезбеђује се техничка база, а скијалиште се снабдева опремом за вештачки снег и одговарајућим малим акумулацијама и водозахватима;
  - у оквиру нордијских скијалишта (као и ван њих) могу да се уређују и нордијске и турно ски стазе намењене рекреативцима, на трасама које не пресецају нордијске ски стазе;
  - у летњој сезони, на нордијским скијалиштима користе се кабинске жичаре и жичаре седежнице за панорамске вожње и у функцији кретања на планини, док се нордијске и турно стазе користе као трекинг и бицикличке стазе; за обогаћивање летње понуде на простору скијалишта, у оквиру зимских рекреативно-забавних паркова користе се објекти тјубинга, боба на шинама, зип-лајна и др, уз уређење летњих садржаја (полигон за пењање, ролер полигон, стреличарство и др) по могућству у директном контакту са копненим спортско-рекреативним центром насеља;
  - за постојеће скијалиште Чемерник у Просторном плану се даје детаљна разрада.
  - за скијалиште Плешијевац предвиђена је израда Планова детаљне регулације.

Голф терен у северном залеђу Власинског језера у оквиру централне туристичке зоне предвиђен је на погодној површини од око 70 ha и реализоваће се на крају планског периода, или у постпланском периоду, када туризам на Власини достигне ниво

привлачан за љубитеље голфа. Овај локалитет може бити интересантан голферима, будући да је мали број голф терена изграђен на планинским теренима изнад 1000 m н.в.

Уз голф терен (оријентационо са 18 рупа) предвиђен је голф-хотел са голф-клубом и спа-центром, на парцели од 30 ари, од тога 50% под високим зеленилом, спратности објекта П+1, уз квалитетан саобраћајни прилаз и паркинг. У погледу материјала и обликовања, објект треба да буде мотивисан традиционалном архитектуром Власине.

За голф терен и пратеће објекте предвиђена је израда Плана детаљне регулације.

Туристичка села у приступно-транзитним коридорима Стрезимировци - Власинско језеро, Босилеград - Власинско језеро и Црна Трава - Власинско језеро централне туристичке зоне, као и туристичка села у јужној и северној туристичкој зони, предвиђена су следећа правила уређења и изградње у функцији туризма:

- туристички смештај је предвиђен у индивидуалним објектима (мешовите функције за становање и туризам и могући засебни пансионери);
- могућа је изградња компатибилних помоћних објеката на парцели;
- површина парцеле за изградњу индивидуалних објеката у функцији туризма - најмање 5 ари;
- индекс заузетости парцеле - до 30%;
- индекс изграђености парцеле - до 0,6;
- спратност објеката - до П+1+Пк;
- зеленило - најмање на 20% површине парцеле;
- ширина парцеле према улици - најмање 15 m;
- ширина појаса регулације јавних саобраћајница - 10 m;
- ширина коловоза саобраћајног приступа парцели - најмање 3 m;
- растојање од грађевинске линије објекта до регулационе линије улице - најмање 5 m;
- растојање објеката од границе суседних парцела - најмање 2,5 m;
- архитектура објеката - по узору на традиционалну градњу подручја, уз употребу природних локалних материјала;
- изградња објеката биће заснована на одредбама Просторног плана.

Гребенски туристички пут, планинске панорамске стазе, нордијске и остале стазе дисперзне понуде у просторима централне и окружујућих туристичких зона, трасираће се и уређивати по следећим правилима:

- гребенски туристички пут Власотинце-Острозуб-Чемерник- Власинско језеро-Варденик-Бесна кобила-Дукат трасиран је планинским гребенима, за кретање пешака, планинских бициклиста и јахача, са могућношћу кретања специјалним службеним теренским возилима (вожња спортско-рекреативним циповима биће дозвољена само на организованом релију);
- планинске панорамске стазе биће уређене такође на планинским гребенима Грамаде, Чемерника, Варденика и других планина, са најзначајнијом стазом око Власинског језера (приближно по развоју његовог слива);
- наведене и остале излетничке и планинарске стазе, као доминантна летња понуда у простору ПИО и окружења, уређују се истовремено у функцији туризма, рекреације, заштите и презентације природних и културних вредности;
- на подручју ПИО, излетничке и планинарске стазе могу да се лоцирају у зонама са режимом заштите II и III степена;
- излетничке и планинарске стазе се, по правилу, планирају и уређују на планинским пашњацима и шумском земљишту без просека кроз шуму, претежно на трасама шумских и пашњачких путева и стаза, уз отварање нових траса само на неопходним краћим деоницама;
- излетничке и планинарске стазе уређују се са профилом од 2,0 m и максималним нагибом до 30%, на двосмерним и кружним трасама;

- излетничке и планинарске стазе се уређују за кретање пешака, јахача и планинских бициклиста, са маркацијом и пратећим објектима видиковаца и отворених одморишта, наткривених склоништа за људе и коње, на атрактивним локацијама у близини природних и културних вредности;
- нордијске и турно ски стазе могу се градити на подручју ПИО у зонама са режимом заштите II и III степена;
- нордијске ски-стазе се, по правилу, планирају и уређују на висинама између 1.000 и 1.600 m н.в., на планинским пашњацима и шумском земљишту без просека кроз шуму, претежно на трасама шумских и пашњачких, планинарских и излетничких путева и стаза, уз отварање нових траса само на неопходним краћим деоницама;
- нордијске ски-стазе се уређују са профилом од 3,0 m и максималним нагибом до 20%, са дужинама које су диференциране за рекреативце и за такмичаре (ланг лауф и бијатлон);
- на дужим деоницама нордијских ски-стаза у режиму заштите II и III степена ПИО и ван његових граница, нордијске ски-стазе се опремају уређеним одмориштима и рустичним склоништима од невремена;
- риболовне стазе и ревири на Власинском језеру и већим водотоцима у зонама II и III степена заштите ПИО и ван његових граница, уређују се на погодним деоницама обале, са приручним склоништима;
- у зони III степена заштите ПИО и ван његових граница, на излетничким и планинарским стазама, могућа је ревитализација традиционалних бачишта, са сточарством и транзитним услугама угоститељства;
- пунктови екстремних/авантуристичких спортова у зонама II и III степена заштите ПИО и ван његових граница (алпинизам, слободно пењање, параглајдинг и др.), уређују се на одговарајућим природним локацијама, уз приступе са излетничких и планинарских стаза;
- видиковци, одморишта и склоништа на излетничким, планинарским и риболовним стазама, уређују се као приземни рустични објекти у духу локалне традиционалне архитектуре, од приручних материјала и максимално уклопљени у природни предео;
- уређење стаза, пунктова и пратећих објеката дисперзне понуде у простору вршиће се по иницијативама и програмима спортско-рекреативних и других асоцијација, у складу са одредбама Просторног плана.

2.3.2. Правила грађења на пољопривредном земљишту

Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу и то: њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, трстици и мочваре, као и друго земљиште (вртаче, напуштена речна корита, земљишта обрасла ниским жбунастим растињем и др.) и земљиште које се одговарајућим планским актом може привести намени за пољопривредну производњу. У структури пољопривредног земљишта разликујемо: плодно пољопривредно земљиште (оранице, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, шуме и трстици катастарске класе од I до VIII) и неплодно пољопривредно земљиште (стрништа, кршеви, јаруге, камењари, вододерине, голети, остала природно неплодна земљишта и вештачки створене неплодне површине).

Пољопривредно земљиште користи се за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Просторним планом. Правила грађења су конципирана тако да се максимално заштити од градње плодно пољопривредно земљиште до пете катастарске класе (обрадиво пољопривредно земљиште), док је на пољопривредном земљишту од пете до осме катастарске класе и неплодном пољопривредном земљишту начелно могуће планском документацијом

извршити промену намене и омогућити изградњу за потребе пољопривредне делатности и компатибилних намена.

Пољопривредно земљиште које је у складу са Просторним планом одређено као грађевинско земљиште, до привођења планираној намени, користи се за пољопривредну производњу. Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, вршиће се према условима утврђеним важећим Законом о пољопривредном земљишту.

Врста и намена објеката који се могу градити: На пољопривредном земљишту је забрањена изградња. Забрањено је коришћење обрадивог пољопривредног земљишта прве, друге, треће, четврте и пете катастарске класе у непољопривредне сврхе осим, за: подизање вештачких ливада и пашњака на обрадивом пољопривредном земљишту четврте и пете катастарске класе, као и за подизање шума без обзира на класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде; експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, тресета, камена и др.), односно извођење радова на одлагању јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на обрадивом пољопривредном земљишту на одређено време по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде и приложеном доказу о плаћеној накнади за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта коју је решењем утврдила општинска, односно градска управа; и у другим случајевима ако је утврђен општи интерес на основу закона, уз плаћање накнаде за промену намене.

У складу са Законом о пољопривредном земљишту, дозвољена је изузетно:

- изградња објеката и коридора саобраћајне инфраструктуре (јавни путеви, путни објекти и саобраћајне површине) и то првенствено на земљишту ниже бонитетне класе, као и изградња и проширење пољских путева који доприносе рационалном коришћењу пољопривредног земљишта;
- изградња комуналне инфраструктуре (јавна расвета, водовод, канализација и др.) и комуналних објеката (гробља, сточне јаме) и то првенствено на земљишту ниже бонитетне класе;
- регулација водотокова и изградња објеката који служе за одбрану од поплава, за спровођење противерозионих мера, као и за одводњавање и наводњавање земљишта;
- уређење изворишта вода по претходно прибављеним водопривредним условима и сагласностима од надлежних институција за њихову експлоатацију.
- изградња пољопривредних објеката, објеката за комуналне и друге потребе насеља, као и других објеката за коришћење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, на начин утврђен законом.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: Простори и објекти за развој интензивне или еколошке пољопривредне производње (помоћни објекти за потребе прегонске испаше животиња - летњи торови са надстрешницама; специјализованог ратарства - склоништа са оставама репроматеријала и алата; и сл.). Помоћни и службени објекти за потребе других комплементарних активности – шумарства (шумске куће, лугарнице, расадници); узгоја дивљачи и рибе (хранилишта, склоништа, мрестилишта); водопривреде; чисте енергетике (водозахвати, цевоводи за мале хидроелектране); саобраћаја; заштите од елементарних непогода (склоништа).

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: Садржаји и објекти који нису наведени у претходним ставовима и све делатности које угрожавају основну намену и животну средину негативним утицајима (бука, вибрације, гасови, мириси, отпадне воде и друга штетна дејства). Забрањено је дубоко фундарање објеката, изградња подземних етажа и употреба био-неразградивих или материјала који у фази труљења ослобађају токсичне материје.

Забрањена је и изградња објеката који својом величином и изгледом нарушавају амбијенталне вредности, као и објеката који не испуњавају услове заштите природе и еколошке услове.

Услови за формирање парцеле: Пољопривредна парцела је постојећа са директном или индиректном везом са јавним путем, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену.

Обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од пола хектара (обрадиво пољопривредно земљиште уређено комасацијом не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од једног хектара) у складу са важећим законом о пољопривредном земљишту. Дозвољено је укрупњавање пољопривредних парцела при чему није ограничена горња граница величине парцеле.

Положај објеката у односу на регулациону линију: Минимално растојање између објекта и границе парцеле јавног пута је 5m од локалног пута, односно 10 m од државног пута II реда. За парцеле са индиректним прилазом јавном путу (преко приватног пролаза) положај објекта се утврђује у складу са правилима Просторног плана.

Положај објеката у односу на границе парцеле: Најмање дозвољено растојање слободностојећег објекта и границе суседне парцеле износи 3,5 m на делу северне оријентације, односно 6,5 m на делу јужне оријентације. За изграђене објекте чије је растојање до границе парцеле мање од претходно утврђених вредности, у случају реконструкције, не могу се на наспрамним странама предвиђати отвори за осветљење просторија.

Међусобна удаљеност објеката: Минимална међусобна удаљеност слободностојећих пољопривредних објеката на суседним парцелама је 10 m, а на истој парцели 15 m. За изграђене пољопривредне објекте чија међусобна удаљеност износи мање од прописаних, у случају реконструкције, не могу се на наспрамним странама предвиђати отвори за осветљење просторија.

Удаљеност пољопривредних и суседних стамбених, јавних и других објеката високоградње, одређује се у односу на потребне услове заштите животне средине, а најмање је 30 m.

Удаљеност производних објеката у функцији пољопривреде од грађевинског подручја насеља износи најмање 100 m (не односи се на стакленике, пластенике и силосе).

Удаљеност објеката за узгој животиња (интензиван узгој свиња, говеда, живине), одређује се у складу са техничким нормативима и законском регулативом која третира ову област, а износи најмање 40 m од државних путева, 200 m од стамбених објеката и водотокова, односно 500 m од изворишта водоснабдевања. Ови објекти се не могу градити на заштићеним подручјима природе и водозаштитним подручјима.

Урбанистички параметри: Најмања површина дела катастарске парцеле предвиђен за изградњу износи 2000 m². Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је до 70%.

Спратност и висина објеката: Максимална спратност = П. Максимална дозвољена висине =7,0m.

Услови за изградњу других објеката на парцели: Могућа је изградња више пољопривредних, помоћних и пратећих објеката на парцели, без прекорачења прописаног општег принципа за градњу (урбанистички параметри).

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Приступ парцели на јавну саобраћајницу се остварује непосредно, преко приступног/пољског пута, или посредством службености пролаза. За смештај возила и машина за потребе садржаја и објеката на парцели (пољопривредне машине, теретна и путничка возила), обезбеђује се простор на сопственој парцели, изван површине јавног или пољског/приступног пута.

Ограђивање и одводњавање: Дозвољено је ограђивати парцелу на којој се налази пољопривредни објекат, а ограду прилагодити врсти и намени објекта и окружењу. Одводњавање површинских вода са парцеле врши се слободним падом према јавној површини. Површинске и друге отпадне воде из парцеле одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Архитектонско обликовање: Архитектонско обликовање објекта прилагодити традиционалној архитектури народног градитељства, али и потребама савремене пољопривредне производње, уз уклапање у предеони лик брдско-планинског подручја. Максимално примењивати аутохтоне грађевинске материјале.

Услови заштите суседних објеката, животне средине и други услови: У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама (према техничким и другим нормативима за одређену врсту објекта), као и о безбедности објекта изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, смештају возила, изношењу шута, смећа и др.). Услови заштите животне средине, санитарни и хигијенски услови, услови заштите од пожара, безбедносни и други услови, у складу су са мерама заштите према прописима и нормативима за конкретну област, односно са законском регулативом која дефинише утицај објекта и делатности на животну средину.

2.3.3. Правила грађења на шумском земљишту

Шумско земљиште је земљиште на коме се гаји шума, земљиште на коме је због његових природних особина рационалније гајити шуме, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама, дивљачи и остваривању општекорисних функција шума, које не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним законском регулативом. На шумском земљишту није дозвољено смањење шумских засада и њихова неконтролисана експлоатација. Разликујемо шумско земљиште у државној и приватној својини.

За формирање ветрозаштитних појасева у коридорима саобраћајница и пољозаштитних појасева на пољопривредном земљишту, на угроженим локалитетима се прописује минимална ширина заштитног појаса шума од 10 m. Заштитни шумски појасеви се планирају и на контакту изграђених и планираних стамбених и привредних зона, минималне ширине 25 m и то увек у оквиру привредних зона. Могуће је пошумљавање обрадивог пољопривредног земљишта шесте, седме и осме катастарске класе, у складу са важећим Законом о пољопривредном земљишту.

Врста и намена објеката који се могу градити: На шумском земљишту је забрањена градња. Дозвољена је изузетно изградња:

- објеката у функцији шумске привреде (одржавање и експлоатација шума – шумске куће, лугарнице, расадници и др.);
- економских објеката сопственика шума на површини до 10 ари;
- саобраћајних површина (јавни, приступни и шумски путеви, уређене стазе за кретање у природи);
- мреже и објеката инфраструктуре у складу са Просторним планом.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: Објекти у функцији туризма и рекреације, са пратећим објектима (шанк-барови, надстрешнице, одморишта, стазе, просторије за опрему и сл.); објекти у функцији ловства и узгоја дивљачи (ловно-технички објекти за лов и контролу бројног стања дивљачи); објекти за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета (мале хидроелектране); објекти за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода (склоништа).

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: На шумском земљишту је забрањена градња, осим за намене предвиђене Просторним планом (поштујући

одредбе важећег Закона о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12 и 89/15 и услове ЈП „Србијашуме”), уз максималну заштиту шумског земљишта у заштитним шумским подручјима, а уз омогућавање градње на оном шумском земљишту које не ужива висок степен заштите и пружа могућност за развој шумске привреде, туризма и ловства.

Услови за формирање парцеле: Шумска парцела је постојећа, са директним или индиректним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену.

Положај објеката у односу на регулациону линију и границе парцеле: Минимално растојање од објекта до границе парцеле локалног и шумског пута је 5,0 m, а до парцеле државног пута другог реда 10,0 m.

Урбанистички параметри: За објекте у функцији шумске привреде (објекти за узгој, заштиту и искоришћавање шума), максимални индекс заузетости парцеле је 10%, док за објекте у функцији туризма и рекреације на шумском земљишту он износи 20%. Максимална бруто развијена грађевинска површина објеката на парцели износи 600 m². Максимална бруто развијена грађевинска површина појединачних пратећих објеката, као и објеката у функцији ловства и узгоја дивљачи је 50 m².

Спратност и висина објеката: Максимална спратност објеката у функцији шумске привреде и ловства = П, а максимална висина објекта = 9,0 m.

Максимална спратност пратећих објеката = П, а максимална висина објекта = 7,0 m. Максимална спратност објеката у функцији туризма и рекреације = П+1+Пк, а максимална висина објекта = 12,0 m.

Услови за изградњу других објеката на парцели: Могућа је изградња више објеката основне и пратеће намене на парцели, у оквиру прописаних урбанистичких параметара.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Приступ парцели на јавну саобраћајницу се остварује непосредно, преко приступног/шумског пута, или посредством службености пролаза. За смештај возила и машина за потребе садржаја и објеката на парцели, обезбеђује се простор на сопственој парцели, изван површине јавног или шумског/приступног пута.

Ограђивање: Дозвољено је ограђивање објеката заштитном транспарентном оградом до висине 2,2 m. Ограђивање парцела на шумском земљишту није дозвољено, осим привремено у циљу заштите ретких и проређених врста дивљачи.

Архитектонско обликовање: Архитектонско обликовање објеката прилагодити природном амбијенту (шумско окружење, ловиште) и традиционалној архитектури народног градитељства, уз максималну примену аутохтоних природних грађевинских материјала.

Услови заштите суседних објеката, животне средине и други услови: У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама (према техничким и другим нормативима за одређену врсту објекта), као и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, смештају возила, изношењу шута, смећа и др.). Услови заштите животне средине, санитарни и хигијенски услови, услови заштите од пожара, безбедносни и други услови, у складу су са мерама заштите према прописима и нормативима за конкретну област, односно са законском регулативом која дефинише утицај објекта и делатности на животну средину.

2.3.4. Правила грађења на водном земљишту

Водно земљиште је земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текуће воде, јесте

корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја. Водно земљиште обухвата и напуштено корито, пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави, као и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и др.). Подручје заштићено од поплава је појас земљишта између речног корита и одбрамбеног насипа (инундациони појас), чији је саставни део и заштитни појас са шумом или заштитним зеленилом.

Врста и намена објеката који се могу градити: На водном земљишту (водотокова), а на основу позитивних законских прописа који регулишу област водопривреде и уз претходне услове и сагласност надлежног јавног водопривредног предузећа, могућа је изградња:

- објеката у функцији водопривреде и одржавања водотокова;
- саобраћајних површина (јавни и приступни путеви, путеви за потребе водопривреде, уређене стазе за кретање у природи);
- мреже и објеката инфраструктуре у складу са Просторним планом.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: На водном земљишту (речних водотокова), а на основу позитивних законских прописа који регулишу област водопривреде, уз претходне услове и сагласност надлежног јавног водопривредног предузећа, и у складу са условима заштите животне средине, могућа је и изградња:

- објеката туристичко-рекреативне сврхе (уз обавезу каналисања и пречишћавања отпадних вода, у складу са важећим Законом о водама);
- партерних објеката (спортски терени без ограда и трибина, са одговарајућом опремом, мобилијаром и сл.);
- пратећих објеката (надстрешнице, просторије за опрему, одморишта и сл.);
- објеката на води (воденице, ваљарице и сл.), уз обавезу израде хидрауличких прорачуна (ови објекти не смеју да утичу на пропусну моћ корита, у смислу пропуштања таласа великих вода);
- објекти за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета (проточне МХЕ), под условом да не угрожавају изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања минимално одрживих протока низводно од захвата и др. и уз обавезу израде одговарајућег урбанистичко-техничког документа или урбанистичког плана.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: На водном земљишту је забрањена изградња стамбених, пословних, производних и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште, или угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре, као и објеката којима се смањује пропусна моћ корита.

Услови за формирање парцеле: Парцела је постојећа са директним или индиректним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену. За објекте водопривреде и енергетике (мале хидроелектране) могуће је формирати мање парцеле, у складу са законом.

Положај објеката у односу на регулациону линију и границе парцеле: Положај објекта на парцели мора да обезбеди лак приступ објекту са јавне саобраћајне површине, али и да испоштује заштитна удаљења: 5,0 m од локалног и шумског пута; 10 m од државног пута другог реда. Приликом позиционирања објеката поштовати правила о заштитним удаљењима објеката од рени-бунара, подводних инсталација, водозахвата и др.

Урбанистички параметри: Максимални индекс заузетости парцеле је 20% за објекте у функцији водопривреде, као и за објекте туристичко-рекреативне сврхе. За објекте енергетике (мале хидроелектране) максимални индекс заузетости парцеле је 40%. Максимална бруто развијена грађевинска површина појединачних објеката у функцији

водопривреде је 250 m², објеката туристичко-рекреативне сврхе 150 m², а објеката енергетике и пратећих објеката 50 m².

Спратност и висина објеката: Максимална спратност објеката туристичко-рекреативне сврхе је П+1+Пк, са максималном висином од 12 m: Максимална спратност објеката у функцији водопривреде и енергетике, као и пратећих објеката је П, са максималном висином од 7,0 m.

Услови за изградњу других објеката на парцели: Могућа је изградња више објеката основне и пратеће намене на парцели, у оквиру прописаних урбанистичких параметара.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Приступ парцели (објекту) за снабдевање робом/материјалом и одвожење чврстог отпада, мора бити непосредно са јавне или приступне (колске или колско-пешачке) саобраћајнице, минималне ширине 3,0 m. До објекта је обавезно обезбедити пешачки приступ. За смештај возила и машина за потребе садржаја и објеката на парцели, обезбеђује се простор изван површине јавног пута, у близини објекта

Ограђивање: Дозвољено је ограђивање објеката заштитном транспарентном оградом до висине 2,2 m.

Архитектонско обликовање: Архитектура објеката условљена је уређењем приобалне зоне. Објекти треба да буду обликовани тако да не угрожавају визуелно сагледавање воденог простора и супротне обале водотока. Обликовање објеката извести тако да позицијом, габаритима, материјалима, изгледом и начином коришћења буду уклопљени у околни простор и намену, тј. да не наруше природне вредности и пејзажне одлике простора. При архитектонском обликовању објеката предност дати традиционалној архитектури народног градитељства, уз максималну примену аутохтоних природних грађевинских материјала.

Услови заштите суседних објеката, животне средине и други услови: У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама (према техничким и другим нормативима за одређену врсту објекта), као и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, изношењу шута, смећа и др.). Услови заштите животне средине, санитарни и хигијенски услови, услови заштите од пожара, безбедносни и други услови, у складу су са мерама заштите према прописима и нормативима за конкретну област, односно са законском регулативом која дефинише утицај објекта и делатности на животну средину.

2.3.5. Правила грађења за коридоре и мрежу саобраћајне и друге инфраструктуре

Правила за изградњу инфраструктурне мреже односе се на:

- Саобраћајну инфраструктуру (друмски, пешачки, бициклически и стационарни саобраћај);
- Водопривредну инфраструктуру (водоводна и канализациона мрежа и регулација водотокова);
- Енергетску инфраструктуру (електроенергетска мрежа и обновљиви извори енергије);
- Телекомуникациону инфраструктуру (електронска комуникација).

Постављање нових инфраструктурних мрежа у оквиру нових траса, треба да буде координирано са условима Просторног плана.

Постављање нових инфраструктурних мрежа у оквиру постојећих саобраћајних профила, треба да буде у складу са постојећом изграђеном мрежом, у зависности од конкретних услова.

Реконструкција инфраструктурне мреже треба да буде координирана са новим решењима, тако да заједно обезбеђују бољи и функционалнији распоред мреже.

2.3.5.1. Саобраћајна инфраструктура

Овим правилима дата су основна правила за утврђивање урбанистичке регулативе саобраћајних површина. Изградња нових и реконструкција постојећих саобраћајница врши се у складу са законом, на јавном грађевинском земљишту. Изградња нових саобраћајница врши се на основу урбанистичких планова, израђених према инфраструктурним решењима из Просторног плана.

Мрежу путева на планском подручју чине државни пут првог реда (IБ реда), државни путеви другог реда (IIА и IIБ реда) и општински путеви, као и улице у насељима. Изградња, реконструкција, одржавање, заштита и начин коришћења путева врши се у складу са важећом законском регулативом.

Заштитни појас, са сваке стране јавног пута изван насеља, има ширину од:

- ивице појаса регулације државног пута I реда - 20 m;
- ивице појаса регулације државног пута II реда - 10 m;
- ивице појаса регулације општинског и некатегорисаног пута – 5 m;

Појас контролисане изградње – шири заштитни појас, од границе заштитног појаса јавног пута изван насеља има ширину:

- за државни пут I реда - 20 m;
- за државни пут II реда - 10 m;
- за општински пут – 5 m.

- у заштитном појасу јавног пута забрањена је изградња грађевинских или других објеката, отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу;

- у заштитном појасу јавног пута, у складу са Законом, може да се гради/поставља линијски инфраструктурни објекат, водовод, канализација, топловод, гасовод и други сличан објекат, као и телекомуникациони и електро водови, инсталације, постројења и сл, по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове;

- у заштитном појасу јавног пута, може се одобрити озакоњење и реконструкција постојећих објеката у изграђеном простору насеља, на основу одговарајуће планске документације, као и техничке документације за доградњу, реконструкцију, рехабилитацију или изградњу јавног пута.

- у заштитном појасу јавног пута, дозвољава се постављање планиране паралелно вођене трасе осталих инфраструктурних система, објеката и постројења на минималном међусобном растојању, на основу закона и прописа донетих на основу закона, а под условима и на начин који утврди надлежно јавно предузеће, односно управљач јавног инфраструктурног система;

- у заштитном појасу јавног пута, дозвољава се изградња функционалних и пратећих садржаја, објеката, постројења и уређаја у функцији инфраструктурног система;

- у појасу контролисане градње, дозвољава се изградња објеката, реконструкција и доградња постојећих и изградња нових објеката у зонама предвиђеним за изградњу на основу донетих планских и урбанистичких докумената;

- у ширем заштитном појасу, сви планирани паралелно вођени инфраструктурни системи који нису постављени у непосредном појасу заштите смештају се у ширем појасу заштите на минималном међусобном растојању, на основу закона и прописа донетих на основу закона;

- у ширем заштитном појасу, забрањено је отварање рудника, каменолома, депонија отпада и постројења која су извори загађивања животне средине;

- у ширем заштитном појасу између пута и другог инфраструктурног система, забрањује се изградња објеката који нису у функцији тих инфраструктурних система, тј. забрањује се озакоњење, реконструкција и доградња постојећих и изградња нових објеката;
- рекламне табле, панои, ознаке којима се обележавају туристички објекти, природне и створене вредности, и други слични објекти, могу се постављати поред државних и општинских путева, на удаљености од 7,0m од ивице коловоза (5.0m за општинске путеве), односно према условима управљача пута;
- ограде, дрвеће и засаде поред јавних путева подизати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност одвијања саобраћаја;
- ширина регулационих профила зависи од категорије саобраћајница, при чему ширину коловоза, пешачких и бициклических површина, треба дефинисати према меродавном саобраћајном оптерећењу;
- нивелација, примењени радијуси кривина, подужни нагиб и остали пројектни елементи новопланираних саобраћајница усклађују се са граничним вредностима пројектних елемената из важећег Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута;
- профиле државних путева I и II реда у насељеним местима обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја - обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству одвојеном бициклическом стазом. У зависности од обима саобраћаја у центрима насеља, предвидети и друга решења у циљу заштите насељских функција (мере успоравања саобраћаја и сл);
- општинске путеве пројектовати по устаљеним трасама атарских путева, с тим да се ново заузимање земљишта сведе на минимум, али са обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања;
- укрштаје државних путева I и II реда и осталих јавних путева у насељеним местима, међусобно решити укрштањима у нивоу са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама;
- прикључивање прилазног на јавни пут врши се првенствено његовим повезивањем са другим прилазним или некатегорисаним путем који је већ прикључен на јавни пут, а на подручјима на којима ово није могуће, прикључивање прилазног пута врши се непосредно на јавни пут и то првенствено на пут нижег реда;
- земљани пут који се укршта или прикључује на јавни пут мора се изградити са тврдом подлогом или са истим коловозним застором као и јавни пут са којим се укршта, односно на који се прикључује, у ширини од најмање 5 m и у дужини од најмање 40m за државни пут I реда, 20m за државни пут II реда, 10m за општински пут и улицу, рачунајући од ивице коловоза јавног пута. На исти начин мора се изградити и прилазни пут који се прикључује на јавни пут;
- контрола приступа и саобраћајних прикључака обављаће се у складу са важећим Законом о путевима, Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута и осталим важећим стандардима и прописима који уређују предметну материју;
- приступни путеви до туристичких садржаја се воде кроз утврђене коридоре, а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) утврђују се у зависности од очекиваног саобраћаја;
- у изграђеном простору туристичког локалитета и насеља, обавезно је спровођење мера заштите од буке, вибрација и загађења ваздуха, свих

постојећих стамбених, туристичких, јавних и осталих објеката и садржаја;

– пејзажно се уређују косине усека, засека и насипа, као и друге косине у путном земљишту (озелењавају се травом, шибљем и другим аутохтоним растињем које не угрожава прегледност пута). У изграђеном простору туристичког локалитета и насеља, између тротоара и границе појаса регулације подиже се дрворед и други засад, али тако да не омета прегледност јавног пута и не угрожава безбедност саобраћаја. Ограде, дрвеће и засади поред јавних путева, такође не смеју да угрожавају прегледност пута и безбедност саобраћаја;

– одводњавање се решава гравитационим отицањем површинских вода (подужним и попречним падом саобраћајница);

– дуж свих путева обезбеђује се инфраструктура за прикупљање и контролисано одвођење атмосферских вода, са уграђеним сепараторима нафтних деривата. Због претње од хаварије возила и доспећа штетних материја са коловоза у језеро (загађење нафтним дериватима и тешким металима), на деоницама свих саобраћајница око језера, успоставља се строг режим заштите, уређења и коришћења, који дозвољава моторни саобраћај уз ограничење брзине; са одбојницима и повишеним ивичњацима пута за заштиту од могућих хаваријских исклизнућа возила, спречавање испирање коловоза изван банкина у правцу језера и одвођење отпадних вода до таложника (сепаратора);

– бицикличке стазе се могу планирати уз све јавне путеве, у складу са Законом о путевима и Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута;

– укрштање инсталација са јавним путем се изводи искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви. Заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајних тачака попречног профила пута (изузетно спољња ивица реконструисаног коловоза), увећана за по 3,0 m са сваке стране. Минимална дубина инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,35-1,50 m, у зависности од конфигурације терена, док испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног), од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,2-1,35 m. Укрштаје планираних инсталација удаљити од укрштаја постојећих инсталација на минимум 10,0 m;

– паралелно вођење инсталација са јавним путем врши се постављањем инсталација минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или спољне ивице путног канала за одводњавање, изузетно ивице реконструисаног коловоза, уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза). На местима где није могуће задовољити ове услове, мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута;

– стубове далековода и стубне трафостанице предвидети изван заштитног појаса предметних државних путева у појасу контролисане изградње, поштујући ширину заштитног појаса. У случају да је висина стуба већа од прописане ширине заштитног појаса пута стубове предвидети на минималној удаљености на висину стуба предметног далековода од спољне ивице земљишног појаса предметних државних путева;

– обезбедити ваздушни простор (сигурносну висину високонапонског електровода) изнад коловоза, ранучајући од горње коте коловоза државног пута до ланчанице при најнеповољнијим температурним условима, са предвиђеном механичком и електричном заштитом;

– угао укрштања надземног високонапонског далековода са државним путем предвидети по могућности од 90⁰ (изузетно одступање од 90⁰ у складу са важећим техничким прописима);

- планирани далековод мора бити предвиђен (трасиран) тако да не угрожава нормално одвијање и безбедност саобраћаја у складу са техничким и свим важећим законским прописима и нормативима који регулишу ову материју и условима надлежних институција;
- слободни простор изнад коловоза (светли профил) за друмске саобраћајнице је мин 4,5m.
-

Посебна правила грађења за општинске путеве

Општински пут је јавни пут који повезује поједине делове јединице локалне самоуправе са центрима и зонама активности или становања, или је од посебног значаја за саобраћај на њеној територији. То су саобраћајни потези намењени јавном и индивидуалном путничком саобраћају, који се могу повезивати на мрежу државних путева, и који пролазе ван грађевинског подручја насеља или кроз насеље/туристички локалитет.

Основне техничке карактеристике општинског пута:

- оријентациона ширина појаса регулације износи мин. око 15m (у насељу мин. око 10m).
- минимална ширина коловозних трака: 2x2,75m ван насеља, а у насељу 3,00m (изузетно 2,75m, уз овичење ивичним тракама ширине 0,25m);
- минимална ширина коловоза: 5,5-6,0 m (изузетно 5,0 m);
- минимална ширина заштитне траке (банкине): 2x1.2m (изузетно 1,0m), са тврдим застором (у насељу – разделне траке/заштитно зеленило, исте ширине);
- минимална ширина тротоара (у регулационом појасу општинског пута у насељу): 2x1,5m, са ивичњацима (изузетно једнострано тротоар ширине мин. 2,0m). Физичко раздвајање саобраћаја моторних возила од немоторизованог (пешачког) саобраћаја треба омогућити разделним тракама.

Посебна правила грађења за уличну мрежу

Улице у насељима су јавни путеви чији је основни задатак да врше дистрибуцију изворног и циљног саобраћаја у оквиру одређених урбанистичких зона. То је јавна површина намењена кретању (или мировању) возила свих видова моторног саобраћаја, бициклиста, пешака и инвалида. Уличном мрежом се омогућава комуникација људи, проток робе и смештај инсталација комуналне инфраструктуре. Регулациона линија улице јесте линија која дели јавну површину улице од осталог земљишта. Ширина улице је растојање између регулационих линија улице.

По функционалном значају и улози у просторној организацији насеља, улична мрежа се може поделити на сабирне (повезују примарне јавне путеве са локалним улицама) и локалне улице (стамбене и приступне улице, које омогућавају непосредан приступ објектима и садржајима у насељу/туристичком локалитету); а према врсти саобраћаја који се у њима одвија, на улице са диференцираним саобраћајним површинама и интегрисане улице (није раздвојен колски и пешачки саобраћај).

Основне техничке карактеристике уличне мреже:

- минимална ширина појаса регулације: 3,5m (интегрисана приступна улица); 7,0m (приступна улица); 8,5m (стамбена улица); 10,0m (сабирна улица);
- минимална ширина коловозних трака: 2x2,75m (сабирна улица), 2x2,5m (стамбена и приступна улица); 1x3,5m (интегрисана приступна улица);
- минимална ширина коловоза: 5,5m (сабирна улица), 5,0m (стамбена и приступна улица); 3,5m (интегрисана приступна улица);
- минимална ширина тротоара: 2x1,5m, са ивичњацима (изузетно 1x1,5m).
- ширина аутобуског стајалишта 3,0m

Пешачки саобраћај

Пешачке површине (тротоари) су саставни елеменат попречног профила саобраћајница у насељима, а намењене су искључиво за саобраћај пешака. Оне се физички издвајају у посебне површине, којима се обезбеђује заштита од осталих видова моторног саобраћаја, изузев код интегрисаних улица. Ширина тротоара зависи од намене и атрактивности околног простора и интензитета пешачких токова, а у складу са важећим Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута.

Приликом уређења и изградње јавних површина и објеката (као и код реконструкције), изградњом тротоара потребне ширине, спуштањем ивичњака тротоара (посебно на пешачким прелазима), и изградњом предвиђених рампи и држача уз пешачке комуникације и степеништа на прилазима објектима, омогућује се несметано кретање особама са посебним потребама у простору, што подразумева и несметано коришћење јавних површина, као и приступ јавним садржајима.

Бициклички саобраћај

Бицикличке површине (стазе) могу бити саставни елеменат свих јавних путева, у складу са Законом о путевима и Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута.

Оне могу бити физички раздвојене (разделним тракама) од моторизованог саобраћаја, а код реконструкције постојећих саобраћајница могуће их је организовати уз ивицу коловоза. Ширина бицикличке стазе у регулационом појасу јавног пута одређује се у складу са меродавним саобраћајним оптерећењем, а у регулационом појасу државног пута у насељу не може бити мања од 2x1,5m.

Стационарни саобраћај

Ефикасно организовано паркирање возила представља један од предуслова за функционисање саобраћајног система. Према просторном критеријуму, разликује се организовање паркирања на сопственој парцели и на јавној површини.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката по правилу обезбеђују манипулативни простор и паркинг места на сопственој грађевинској парцели изван површине јавног пута, по установљеним нормативима.

Паркирање возила је могуће обезбедити и на јавним паркиралиштима и паркинг местима у регулационим профилима саобраћајница, уколико то не ремети моторни и пешачки саобраћај, као и посебне режиме заштите простора.

Станице за снабдевање горивом

Могу се градити у коридору државног пута, у складу са противпожарним прописима и условима надлежних органа у области саобраћаја, заштите животне средине, заштите природних и културних добара, водопривреде и санитарне заштите. Неопходна је претходна израда процене утицаја на животну средину, анализа утицаја на безбедност и функцију саобраћаја, загађење ваздуха, воде и земљишта, појаву буке и вибрација, уз предвиђање мера за спречавање и смањење штетних утицаја. За прикључак бензинске станице на државни пут предвидети траке за успоравање - убрзавање.

2.3.5.2. Водопривредна инфраструктура

Водоводна мрежа

Планиране главне интервенције на унапређењу водоводног система ће се односити на обезбеђење капацитета изворишта и резервоарског простора, на реконструкцију и допуну водоводне мреже, тако да се омогући потпуно задовољење потреба за квалитетном водом садашњих и будућих корисника.

Водоводна мрежа је конципирана као прстенаста, што ће повећати сигурност, уравнотежити притиске и олакшати одржавање. Водоводна мрежа се полаже по правилу у саобраћајном профилу или инфраструктурном коридору. Ширина инфраструктурног коридора зависи од профила цевовода који се полаже као и од других инсталација које је могуће поставити у коридору уз поштовање минималних прописаних растојања.

Положај водоводне мреже у саобраћајном профилу генерално треба да задовољи следеће услове:

- Мрежу трасирати испод коловоза на 1,0m од ивице коловоза, а ако за то не постоје услови (па цевовод мора да прелази преко парцела, мимо улице) строго пазити да се приликом израде рова за полагање цевовода не угрозе суседни објекти, имајући у виду и планирану изградњу на тим потезима.
  - Дубина укопавања је минимум 1,0m према условима конфигурације терена (минимална дебљина слоја земље изнад горње ивице цеви је 1,0 m);
  - Мрежу полагати, ако је то могуће, на супротној страни пута од планиране или изведене електро и тт мреже,
  - Ако се у истом рову полажу водови других инсталација морају се задовољити минимална прописана заштитна растојања;
  - За полагање водоводне мреже кроз путно земљиште и испод водотокова, потребно је прибавити посебне услове надлежних органа и организација.
- Остали услови за водоводну мрежу:
- Врста и класа цевног материјала за водоводну мрежу који ће бити уграђен, треба да испуни све потребне услове у погледу очувања физичких и хемијских карактеристика воде, притиска у цевоводу и његове заштите од спољних утицаја у току полагања, монтаже и експлоатације;
  - Хидранте у насељеним местима поставити према важећем Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.
  - Прикључење планираних комплекса на градски водовод потребно је извести преко водомера у водомерном окну. Прикључак од уличне цеви до водомерног окна пројектовати у правој линији, односно управно на уличну цев, без икаквих хоризонталних и вертикалних прелома. Водомер поставити у водомерно окно на 1,5 м унутар регулационе линије, односно у посебан орман-нишу уколико је водомер у објекту. Димензионисање водомера извршити на основу хидрауличног прорачуна. Водомер поставити на мин. 30cm од дна шахта. У циљу рационализације потрошње потребно је извршити раздвајање водомера у новим објектима са више стамбених или пословних јединица, тако да свака јединица има посебан водомер;
  - За подручја где не постоји организовано снабдевање пијаћом водом, дозвољава се изградња бунара, сеоске или приватне водоводне мреже са бунаром или каптажом. Локални (сеоски и приватни) водоводи се могу градити према посебним водопривредним условима.
  - Најмањи пречник јавног цевовода је Ø100mm.
  - Уколико радни притисак не може да задовољи потребе за водом виших делова планираних објеката, потребно је пројектовати постројење за повећање притиска.

Резервоари

Објекте резервоара градити са најмање две коморе и затварачницом на парцели предвиђеној за ту намену. Осим резервоарског простора на парцели предвидети и пумпну

станицу уколико је потребна за потискивање воде корисницима више висинске зоне, саобраћајну површину која служи као приступна, манипулативна и паркинг површина и заштитно зеленило између оградe комплекса и резервоара. Поред наведених објеката могућа је изградња других инфраструктурних мрежа и објеката у функцији планираног резервоара (мерач протока, водоводна, канализациона, електроенергетска...мрежа).

Пумпна станица може бити у затварачници и треба да предвиђа најмање два пумпна агрегата, радни и резервни. Коморе резервоара морају бити укопане. Прилаз резервоарском простору обезбедити преко постојећих саобраћајница или атарских путева. Надземни део објекта архитектонски треба уклопити у околни амбијент. Објекат резервоара треба да обезбеди снабдевање санитарном и противпожарном водом, корисника припадајућих висинских зона. Слободне површине засађују се декоративним зеленилом, које нема дубоки корен. Косине насипа око резервоара потребно је затравити у циљу одржавања стабилности. За одвођење преливних и испусних вода из резервоара планирати канализацију која ће ове воде одвести до најближег уличног атмосферског колектора (путног јарка) или водотока.

Електричну енергију обезбедити прикључком на постојећу мрежу или изградњом стубне трафостанице у оквиру комплекса, зависно од услова надлежног оператера електроенергетске мреже. Напајање објекта електричном енергијом, уколико то дозвољавају технички услови, може се вршити и са ОИЕ који ће се инсталирати у самом комплексу.

Дозвољава се фазна изградња резервоара зависно од потребних количина воде, уз услов да фаза мора да представља функционалну целину.

Пумпне станице за водоснабдевање

Простор за пумпну станицу предвидети на посебној катастарској парцели. Објекат може бити шахтног типа (цео испод коте терена) или надземни. Димензије објекта дефинисати на основу техничке документације у зависности од хидрауличног прорачуна и димензија потребних пумпних агрегата. У објекту треба предвидети најмање два пумпна агрегата, радни и резервни. У случају објекта шахтног типа терен изнад објекта може бити затрављен.

Канализациона мрежа

Положај канализационе мреже у саобраћајном профилу генерално треба да задовољи следеће услове:

- канализациона мрежа за употребљене воде се по правилу поставља у осовини коловоза саобраћајнице, или уз ивицу коловоза, на супротној страни од водоводне мреже;
- канализациона мрежа за атмосферске воде се по правилу поставља у осовини коловозне траке, супротне од траке за водоводну мрежу;
- мрежу трасирати испод коловоза на минимум 1,0 m дубине укопавања, са обавезним каскадама, ако конфигурација терена захтева. Ако цевовод мора да се поставља преко парцела (мимо улице), строго пазити да се приликом израде рова за полагање цевовода не угрозе суседни објекти, имајући у виду и планирану изградњу на тим потезима;
- ако је то могуће мрежу полагати на супротној страни пута од планиране или изведене електро и тт мреже;
- ако се у истом рову полажу водови других инсталација морају се задовољити минимална прописана заштитна растојања;
- за извођење радова на полагању мреже на трасама изван насеља, као и испод капиталних објеката, важе иста правила као код полагања водоводне мреже;

Остали услови за канализациону мрежу:

- пречник цеви зависи од планираног броја корисника који се прикључују на канализациону мрежу;
- избор грађевинског материјала од кога су начињене цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, одређују се на основу хидрауличног прорачуна.
- Гранично ревизионо окно извести 1,5 м унутар регулационе линије и у истом извршити каскадирање (висинска разлика чија је минимална вредност 60 см, а максимална 300 см).

– Прикључак од ревизионог силаза па до канализационе мреже извести падом од 2% до 6% управно на улични канал, искључиво у правој линији без хоризонталних и вертикалних ломова. Квалитет вода које се прикључују на градску канализациону мрежу, мора задовољити захтевани ниво.

– Атмосферске воде дуж саобраћајница и шеталишта сакупити путем отворених канала, ригола и подземних канала до планираног ретензионог окна. Атмосферске воде са кровних површина системом олука и сливника усмерити ка зеленим површинама. Атмосферске воде са локација, које могу бити оптерећене мастима и уљима, пре упуштања у канализацију потребно је пречистити на сепараторима уља и масти.

– за контролу рада канализације и могућност благовремене интервенције, на месту вертикалног прелома цевовода, промене хоризонталног правца пружања цевовода и улива бочног огранка, предвидети ревизионе силазе.

– ископ рова, разупирање зидова рова, полагање и међусобно повезивање цеви, затрпавање цевовода и рова (песком и ископаним материјалом), испитивање цевовода и пуштање у рад, извршити на основу важећих техничких прописа и услова за ову врсту радова и инсталација;

– за подручја где не постоји организовано одвођење отпадних вода, дозвољава се изградња водонепропусних септичких јама са организованим пражњењем и одвожењем садржаја на локацију одређену за ту намену.

– Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:

- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су коморе изграђене од водонепропусних материјала,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да буду удаљене од бунара најмање 10 m.

На делу изведене канализационе цеви нивелета коловозне површине треба да буде усклађена са нивелетом поклопца ревизионих шахтова.

Објекти пумпне станице за препумпавање употребљених вода су шахтног типа са потребним резервоарским простором и агрегатима за оптимално препумпавање сакупљених употребљених вода. Резервоарски простор димензионисати за прикупљање најмање 20-минутних употребљених вода.

Пре израде пројектне документације за појединачне објекте, неопходно је прибавити услове надлежног ЈКП, којима ће се дефинисати тачно место прикључка на јавну мрежу.

ПШОВ

Комплекс постројења предвидети у ограђеном – контролисаном простору ради заштите објеката, контролисаног уласка и извођења интервенција на објекту, као и других мера заштите и одржавања. Улаз у комплекс обезбедити кроз клизну колску и пешачку капију.

Положај објеката унутар комплекса дефинисати према захтевима технолошког процеса поштујући мере безбедности и заштите које таква врста објеката треба да испуни.

У оквиру комплекса предвидети неопходне манипулативне површине, тротоаре и зеленило. Пстројење пројектовати у свему према важећим законским прописима, Уредби о категоризацији водотокова и класификацији вода, катастру отпадних вода Србије, као и прописа и стандарда који важе за ову врсту радова водећи рачуна да пречишћена вода која се испушта у реципијент мора бити у складу са Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл.гласник РС. бр.74/2011").

Предвидети уређаје за мерење и регистровање количина отпадних вода пре и после третмана на постројењу са одговарајућим анализама квалитета отпадних и пречишћених вода. Слободне површине засађују се декоративним зеленилом, са формирањем заштитног појаса дуж ограде комплекса који треба да обезбеди заштиту од ширења евентуалних

непријатних гасова ван комплекса као и прикладан пејсаж, уз употребу претежно аутохтоних дрвенастих врста.

Концепцију постројења прилагодити савременим и рационалним технологијама уз сагледавање утицаја посебних загађивача на њихов рад. Прилаз комплексу постројења за пречишћавање отпадних вода обезбедити са јавне површине (јавног пута).

Правила регулације водотокова

При решавању даљег регулисања водотокова морају се поштовати одредбе Закона о водама, услови ЈВП „Србијаводе” и других надлежних органа у области заштите животне средине, заштите природних и културних добара, саобраћаја и санитарне заштите, уз обавезу израде одговарајуће студијске и техничке документације (претходни радови, претходна студија оправданости са генералним пројектом, студија оправданости са идејним пројектом и студијом о процени утицаја пројекта на животну средину, и друга пројектна документација у складу са Законом о планирању и изградњи).

Остали услови за регулацију водотокова:

- уређење водотокова ван насеља, вршити применом натуралне регулације;
- код подземних укрштања појединих инфраструктурних објеката са водотоцима и јаругама, горња ивица цеви мора бити минимално 1,0m испод постојећег дна корита;
- забрањено је измештање водотока ради изградње мале хидроелектране.
- На местима укрштаја са планираним саобраћајницама треба обезбедити неопходан протицајни профил испод трупа саобраћајнице, тако да доња ивица конструкције саобраћајнице буде изнад коте меродавне рачунске велике воде према табели:

Табела 2.17. Коте меродавне рачунске велике воде за формирање доње ивице конструкције саобраћајнице

Меродавна рачунска велика вода макс. Q[m ³ /s]	Надвишење доње ивице конструкције (ззор) Z[m]
до 10	0,6
10 - 50	0,7
50 - 100	0,8
100 - 200	0,9
200 - 300	1,1
300 - 500	1,2
500 - 1000	1,3
1000 - 2000	1,4
изнад 2000	1,5

- Планиране изливе атмосферске канализације предвидети пројектном документацијом.
- Уколико се радови на регулацији врше фазно, на крају трасе регулисане деонице предвидети грађевину која ће бити тако обликована да не изазива штетне последице на нерегулисаој деоници низводно, као и на саме регулисане грађевине.

– У случају да се јавља дубинска и бочна ерозија у зони мостовских стубова или ослонаца, предвидети решење којим ће се осигурати ослонци и стубови и стабилизovati речно дно.

– Пројектовати уздужну диспозицију регулације (падови дна регулисаног корита) и попречни профил корита тако да режим воде и наноса буде стационаран тако да нема ерозије дна и обала, односно засипања корита.

– Пројектом организације радова на изградњи регулације обезбедити услове којима се неће угрозити стабилност и функционисање грађевинских објеката у непосредној близини водотока.

– Сва евентуална оштећења настала у току изградње, морају се санирати и довести у првобитно функционално стање на терет инвеститора.

Детаљно чишћење корита свих водотокова од наноса и осталог материјала на делу изведене регулације и дуж целог природног, нерегулисаног корита у насељу представља приоритет и основу за уредно одвођење вода.

2.3.5.3. Електроенергетика

За далеководе се обезбеђује заштитна зона (коридор) чија ширина је зависна од напонског нивоа и техничког решења далековода.

Заштитни појас далековода износи 15 m са обе стране далековода напонског нивоа 35 kV од крајњег фазног проводника, 25 m са обе стране далековода напонског нивоа 110 kV од крајњег фазног проводника.

Свака градња испод или у близини далековода условљена је следећим:

- „Законом о енергетици” („Сл. гласник РС”, бр. 145/2014);
- „Законом о планирању и изградњи” („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14 и 83/18);
- „Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV” („Сл. лист СФРЈ“ број 65 из 1988. год.; „Сл. лист СРЈ“ број 18 из 1992. год.);
- „Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V” („Сл. лист СФРЈ“ број 4/74);
- „Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V” („Сл. лист СРЈ“ број 61/95);
- „Законом о заштити од нејонизујућих зрачења” („Сл. гласник РС“ број 36/2009) са припадајућим правилницима, од којих посебно издвајамо: „Правилник о границама нејонизујућим зрачењима“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009) и „Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања“ („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009);
- „SRPS N.C0.105 Техничким условима заштите подземних металних цеговода од утицаја електроенергетских постројења“ („Сл. лист СФРЈ“ број 68/86);
- „SRPS N.C0.101 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од опасности“;
- „SRPS N.C0.102 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од сметњи“ („Сл. лист СФРЈ“ број 68/86), као и
- „SRPS N.C0.104 – Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења“ („Сл. лист СФРЈ“ број 49/83).

У случају градње испод или у близини далековода потребна је сагласност „Електроурежа Србије“ А. Д., при чему важе следећи услови:

- Сагласност би се дала на Елаборат који Инвеститор планираних објеката треба да обезбеди, у коме је дат тачан однос далековода и објеката, уз задовољење горе поменутих прописа и закона и исти може израдити пројектна организација која је овлашћена за те послове. Трошкови израде Елабората падају у целости на терет Инвеститора планираних објеката;

- Приликом израде Елабората прорачуне сигурносних висина и удаљености урадити за температуру проводника од +80°C, за случај да постоје надземни делови, у складу са техничким упутством ТУ-ДВ-04. За израду Елабората користити податке из пројектне документације далековода које вам на захтев достављамо, као и податке добијене на терену геодетским снимањем који се обављају о трошку Инвеститора планираних објеката;

- Елаборат доставити у минимално три примерка (два примерка остају у трајном власништву „Електроурежа Србије“ А. Д.), као и у дигиталној форми;

- У Елаборату приказати евентуалне радове који су потребни да би се међусобни однос ускладио са прописима;

Претходно наведени услови важе приликом израде:

- 1) Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода.

Напомена: У случају да се планира постављање стубова јавне расвете у заштитном појасу далековода, потребно је исте уважити при изради Елабората.

- 2) Елабората утицаја далековода на потенцијално планиране објекте од електропроводног материјала. Овај утицај за цевоводе, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода;

- 3) Елабората утицаја далековода на телекомуникационе водове (овај Елаборат није потребно разматрати у случају да се користе оптички каблови). Овај утицај, у зависности од специфичне отпорности тла и насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 3000 m од осе далековода у случају градње телекомуникационих водова.

У случају да се из Елабората утврди колизија далековода и планираних објеката са пратећом инфраструктуром и уколико се утврди јавни (општи) интерес планираног објекта и достави налог мера за измештање (реконструкцију или адаптацију) од стране надлежних органа, потребно је да се:

- Приступи склапању Уговора о пословно-техничкој сарадњи ради регулисања међусобних права и обавеза између „Електроурежа Србије“ А. Д. и свих релевантних правних субјеката у реализацији пројекта адаптације или реконструкције далековода, у складу са „Законом о енергетици“ („Сл. гласник РС“, бр. 145/2014) и „Законом о планирању и изградњи“ („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14 и 83/18);

- О трошку Инвеститора планираних објеката, а на бази пројектих задатака усвојених на Стручном панелу за пројектно техничку документацију „Електроурежа Србије“ А. Д., уради техничка документација за адаптацију или реконструкцију и достави „Електроурежа Србије“ А. Д. на сагласност;

- О трошку Инвеститора планираних објеката, евентуална адаптација или реконструкција далековода (односно отклањање свих колизија констатованих Елаборатом) изврши пре почетка било каквих радова на планираним објектима у непосредној близини далековода;

- Пре почетка било каквих радова у близини далековода о томе обавесте представници „Електроурежа Србије“ А. Д.

- Остали општи технички услови за градња испод или у близини далековода:
- Приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, односно 6 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 220 kV и 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV;
- Испод и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, односно на мање од 6 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 220 kV и на мање од 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV, као и у случају пада дрвета;
- Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5 m од проводника далековода напонског нивоа 110 kV, односно на мање од 6m од проводника далековода напонског нивоа 220 kV и не мање од 7m од проводника далековода напонског нивоа 400 kV;
- Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода;
- Прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом;
- Нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом;
- Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода се не сме насипати;
- Све металне инсталације (електро-инсталације, грејање и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала;
- Делови цевовода кроз које се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30 m од најистуренијих делова цевовода под напоном.

Уобичајена је пракса да се у постојећим коридорима далековода могу изводити санације, адаптације и реконструкције, ако то у будућности због потреба интервенција и ревитализација електроенергетског система буде неопходно, а не може бити сагледано у овом часу.

Локација нових и реконструкција постојећих трафостаница 10/0,4 kV решиће се посебном урбанистичком и техничком документацијом. Величина парцеле за трафостаницу 10/0,4 kV износи око 5,5 x 6,5 m. За изградњу трафостаница, непосредна локација и величина парцела утврђују се конкретном разрадом али да буду испуњени следећи услови:

- да иста буде постављена што ближе тежишту оптерећења;
- да прикључни каблови буду што краћи ;
- да је расплет водова што једноставнији;
- да постоји могућност лаког приступа ради монтаже , замене и одржавања опреме;
- о присуству подземних и надземних инсталација у окружењу трафостанице;
- о утицају ТС на животну средину .

Планска решења за намену и коришћење простора у зони постојећих далековода, за које се планом предвиђа измештање, не могу се примењивати до обезбеђења њиховог измештања.

Изградњу ваздушних и кабловских водова 10 kV и 0,4 kV изводити према техничким правилима дефинисаним одговарајућим важећим прописима.

Електроенергетска мрежа се полаже по правилу у регулациони профил саобраћајница у простор тротоара или у инфраструктурни коридор. Ширина инфраструктурног коридора зависи од напонског нивоа каблова који се полажу као и од других инсталација које је могуће поставити у коридор уз поштовање минималних прописаних растојања у складу са важећим правилницима и законима.

Прикључивање објеката на електроенергетску мрежу изводи према условима надлежних електродистрибутивних предузећа и техничким прописима.

Изградњу електроенергетске инфраструктуре вршити у складу са следећим условима:

- Надземну мрежу 10 kV и 0,4 kV градити према „Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ („Сл. лист СФРЈ“ број 65 из 1988. год.; „Сл. лист СРЈ“ број 18 из 1992. год.) и „Закону о енергетици“ („Сл. гласник РС”, бр. 145/2014);

- дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;

- електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони пратећих путних садржаја, обавезно каблирати;

- каблове ван насеља полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза и у регулационом појасу саобраћајница у насељима;

- у деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светилке јавног осветљења могу се поставити и на стубове електроенергетске мреже;

- при паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и телекомуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,5 m, односно 1 m за каблове напона преко 10 kV;

- при укрштању енергетских и телекомуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;

- није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад телекомуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;

- паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,5 m;

- није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;

- при укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,3 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5 m.

Могућа је и изградња алтернативних извора за производњу електричне енергије при чему је обавезна урбанистичка разрада за изворе који ће бити укључени у јавни електроенергетски систем а у складу са важећим законима и прописима.

2.3.5.4. Гасификација

Гасоводна мрежа средњег притиска (4 бар < MOP ≤ 16 бар)

Приликом изградње гасоводасредњег притиска, минимална дозвољена растојања гасовода од објеката (од ближе ивице цеви гасовода до ближе ивице темелја) за гасовод средњег притиска (10 < MOP ≤ 16 бар) износи 3,0 m, а за максимални радни притисак (MOP) за челичне цеви 4 бар < 10 бар износи 2,0 m. Растојања се изузетно смањити на минимално 1 m уз примену додатних мера заштите дефинисаних Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар.

У коридору заштитнопојаса примарне градске гасоводне мреже притиска до 16 bar није дозвољена изградња објеката високоградње и складиштење тешких терета.

Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода притиска $4 < \text{MOP} \leq 16$ bar са другим гасоводом, инфраструктурним и другим објектима дато је у следећој табели:

Табела 2.18. Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,60
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,30	0,60
Од гасовода до телекомуникационих каблова	0,30	0,50
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10 m ³ а највише 60 m ³	-	10,00

Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала.	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		

Растојања из ове табеле могу се изузетно смањити на кратким деоницама гасовода дужине до 2 м, уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом каснијих интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 м при паралелном вођењу, осим растојања од гасовода до постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

Дистрибутивна гасоводна мрежа ниског притиска ($MOP \leq 4$ бар)

Дистрибутивним гасоводом сматра се гасовод од полиетиленских цеви за развод гаса радног притиска до 4 бара, који полази непосредно иза излазног запорног затварача на прикључном шахту или мернорегулационе станице, а завршава се запорним цевним затварачем потрошача.

Да би се осигурало непрекидно и безбедно снабдевање потрошача природним гасом, уз могућност искључења појединих потрошача, а да се остали нормално снабдевају, мрежу планирати у облику затворених међусобно повезаних прстенова око појединих група потрошача. Места цевних затварача за искључење морају бити постављени тако да омогућују и искључење појединих потрошача, смештених у ПП-шахтама.

Дистрибутивни гасовод се мора трасирати да не угрожава постојеће или планиране намене коришћења земљишта, да се поштују прописи који се односе на другу инфраструктуру, као и прописи о геолошким особинама тла. По правилу гасовод полагасти у оквиру регулационих зона саобраћајница и слободним зеленим површинама и тротоарима. Дистрибутивни гасовод полагасти испод земље без обзира на његову намену и притисак. Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи од 0,60 m – 1,0 m, у зависности од услова терена а изузетно може износити 0,5 m, уз предузимање додатних мера заштите.

У подручју где може да дође до померања тла које би угрозило безбедност гасовода применити прописане мере заштите. У изузетним случајевима, дистрибутивни гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких оштећења.

Дистрибутивни гасовод не полаже се испод зграда и других објеката високоградње.

Приликом изградње дистрибутивне гасоводне мреже ниског притиска, минимална дозвољена растојања гасовода од објеката (од ближе ивице цеви гасовода до ближе ивице темеља) износи 1,0 m.

У коридору заштитнопојаса примарне градске гасоводне мреже притиска до 16 бар није дозвољена изградња објеката високоградње и складиштење тешких терета.

Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода притиска до 4 бар са другим гасоводом, инфраструктурним и другим објектима дато је у следећој табели:

Табела 2.19. Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода притиска до 4 bar са другим гасоводом, инфраструктурним и другим објектима

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,20	0,40
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,20	0,40
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10 m ³ а највише 60 m ³	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50

* растојање се мери до габарита резервоара

Растојања из ове табеле могу се изузетно смањити на кратким деоницама гасовода дужине до 2 м, уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом каснијих интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 м при паралелном вођењу, осим растојања од гасовода до постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

Општа правила грађења за гасоводе притиска до 16 бар

За трасу гасовода првенствено користити зелени појас у тротоару. У случају да то није могуће користи се слободни коридор у коловозној површини. Минимална дубина укопавања гасовода је 0,8 м, мерено од горње ивице цеви до површине тла, а у изузетним случајевима на кратким деоницама из оправданих разлога може бити и до минимално 0,5 м, уз повећане мере безбедности.

Прелази челичних гасовода преко река, канала и других водених препрка могу бити подводни и надводни, према условима надлежне водoprивредне организације. Гасоводи се могу полагати на мостовима армирано-бетонске, металне и камене конструкције. На обалама се морају поставити запорни органи. Надземно полагање гасовода од ПЕ цеви није дозвољено. Дубина полагања гасовода до дна регулисаних корита водених токова мора бити најмање 1 м, а до дна нерегулисаних корита водених токова најмање 1.5 м, рачунајући од горње ивице цеви гасовода.

Када се гасовод поставља испод јавних путева, када се укршта са јавним путем и железничким пругама или када се полаже у регулационом појасу јавних путева, исти по правилу мора бити заштићен заштитном цеви или другом одговарајућом заштитом у складу са стандардима и прописима. Минимална дубина укопавања челичних и ПЕ гасовода је 1.35 м мерена од горње ивице цеви до горње коте коловозне конструкције пута.

На укрштању гасовода са градским саобраћајницама, државним путевима I и II реда и аутопутевима, као и водотоковима са водним огледалом ширим од 5 м, угао осе гасовода према тим објектима по правилу мора да износи 90°.

На укрштању гасовода са путевима, пругама, водотоковима, каналима, далеководима називног напона преко 35 kV, угао осе гасовода према тим објектима мора да износи између 60° и 90°. На местима где је то технички оправдано, овај угао укрштања могуће је смањити на минимално 60°. За извођење укрштања гасовода са инфраструктурним објектима са углом мањим од 60° потребно је прибавити одговарајућу сагласност управљача, односно оператора над тим објектима.

Минимална дубина укопавања гасовода при укрштању са железничком пругом износи 1,5 м рачунајући од горње ивице заштитне цеви до горње ивице прага, а при укрштању гасовода са железничким пругама индустријских колосека или трамвајским пругама износи 1 м, уколико техничким условима надлежне организације није другачије прописано.

Пре извођењу било каквих радова у непосредној близини гасоводне мреже средњег притиска, обавезно се обратити власнику (оператеру) гасоводних инсталација ради обележавања постојеће трасе гасовода на терену.

Подземно и надземно полагање гасовода није дозвољено у кругу опасног дела погона у којима се користе, прерађују и складиште експлозивне материје, а који су ближе уређени посебним прописима којима је уређена област експлозивних материја.

Минимална дозвољена хоризонтална растојања спољне ивице подземних гасовода (МОП ≤ 16 бар) од надземне електромреже и стубова далековода су:

Табела 2.20. Минимална дозвољена хоризонтална растојања спољне ивице подземних гасовода ($МОП \leq 16 \text{ бар}$) од надземне електромреже и стубова далековода

Називни напон	Минимално растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
$1 \text{ kV} \geq U$	1	1
$1 \text{ kV} < U \leq 20 \text{ k}$	2	2
$20 \text{ kV} < U \leq 35 \text{ kV}$	5	10
$35 \text{ kV} < U$	10	15

Минимално хоризонтално растојање се рачуна од темеља стуба далековода, при чему се не сме угрозити стабилност стуба

Приликом укрштања гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију.

Дно ископаног профила рова за полагање дистрибутивног гасовода мора бити равно, засуто слојем песка испод и изад цеви, у складу са нормативима и техничким условима за полагање дистрибутивног цевовода од полиетиленских цеви за радне притиске до 4 бара.

Пре затрпавања цеви извршити испитивање на непропустивост и чврстоћу у складу са техничким прописима. На дубини од 30 см у рову изнад цеви, поставити упозоравајућу траку са натписом «ГАС» жуте боје.

Надземно полагање челичних гасовода дозвољено је само у кругу индустријских постројења, на мостовима, на прелазима преко канала и водених токова. Надземно полагање гасовода од полиетиленских цеви (ПЕ цеви) није дозвољено.

Како је дистрибуција природног гаса у одређеним условима повезана са могућношћу настајања запаљиве или експлозивне смеше, неопходно је након изградње гасовода, у току експлоатације, обезбедити заштиту гасовода, тако да се не би нарушила несметана и безбедна дистрибуција гаса, или се угрзила безбедност људи и имовине и то:

Изградњом нових објеката не сме се угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода,

У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора дистрибутивног система.

У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Пре извођењу било каквих радова у непосредној близини гасоводне мреже ниског притиска, обавезно се обратити власнику (оператеру) гасоводних инсталација ради обележавања постојеће трасе гасовода на терену.

Приликом израде техничке документације и извођења радова неопходно је у свему се придржавати одредби Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар („Сл. гласник РС“ бр. 86/2015) и других важећих прописа и стандарда..

*Мерне (МС), регулационе (РС) и мерно-регулационе (МРС) станице
(0 бар < МОР ≤ 16 бар)*

Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи су:

Табела 2.21. Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави

Капацитет m ³ /h	МОР на улазу		
	МОР ≤ 4 bar	4 bar < МОР ≤ 10 bar	10 bar < МОР ≤ 16 bar
до 160	уз објекат (отвори на објекту морају бити ван зона опасности)	3 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)
од 161 од 1500	3m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8 m
од 1501 до 6000	5 m	8 m	10 m
од 6001 до 25000	8 m	10 m	12 m
Преко 25000	10 m	12 m	15 m
Подземне станице	1 m	2 m	3 m

Растојања се мере од темеља објекта до темеља МРС/МС/РС

Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од осталих објеката су:

Табела 2.22. Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од осталих објеката

Објекат	МОР на улазу		
	МОР ≤ 4 bar	4 bar < МОР ≤ 10 bar	10 bar < МОР ≤ 16 bar
Железничка или трамвајска пруга	10 m	15 m	15 m
Коловоз градских саобраћајница	3 m	5 m	8 m
Локални пут	3 m	5 m	8 m
Државни пут, осим аутопута	8 m	8 m	8 m
Аутопут	15 m	15 m	15 m
Интерне саобраћајнице	3 m	3 m	3 m
Јавна шеталишта	3 m	5 m	8 m

Извор опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	10 m	12 m	15 m
Извор опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова	10 m	12 m	15 m
Трансформаторска станица	10 m	12 m	15 m
Надземни електро водови	0 bar < MOP ≤ 16 bar		
	1 kV ≥ U	Висина стуба + 3 m*	
	1 kV < U ≤ 110 kV	Висина стуба + 3 m**	
	110 kV < U ≤ 220 kV	Висина стуба + 3,75 m**	
	400 kV < U	Висина стуба + 5 m**	
* али не мање од 10 m. ** али не мање од 15 m. Ово растојање се може смањити на 8 m за водове код којих је изолација вода механички и електрично појачана			

Ниво буке мерен на огради станице (ако је изграђена на отвореном) или на спољашњем зиду станице (ако је у згради или кућици) не сме прећи вредност од 70 dB за индустријско подручје,

На улазном гасоводу у МРС, као и на свим излазним гасоводима из МРС морају се поставити противпожарне славине. Улазна и излазне противпожарне славине морају бити удаљене од МРС најмање 5 m, а највише 100 m, и могу бити смештене и изван ограде МРС. У случају када су улазна и/или излазна противпожарна славина изван ограде МРС, исте се морају заштити од неовлашћеног руковања и манипулације.

МРС морају бити ограђене како би се спречио приступ неовлашћеним лицима. Ограда МРС мора да обухвати зоне опасности и мора бити минималне висине 2 m. МРС капацитета до 160 Nm³/h не морају да имају ограду. Уколико је МРС на отвореном простору, са или без надстрешнице, ограда мора бити удаљена минимално 10 m од МРС. Ако се МРС налази у ограђеном простору индустријског објекта може бити и без сопствене ограде, али видно обележена таблама упозорења и заштићена од удара возила

Неопходно је у свему се придржавати одредби Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар („Сл. гласник РС“ бр. 86/2015).

2.3.5.5. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

Постојећи законски оквир који се непосредно односи на припрему документације и изградњу објеката везаних за коришћење ОИЕ, чине прописи из подручја заштите природе, заштите животне средине енергетике, водопривреде, пољопривреде, шумарства, планирања простора и изградње објеката. За све пројекте везане за ОИЕ, неопходно је (у складу са важећом Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08), као и

другим прописима везаним за заштиту животне средине), утврдити да ли постоји потреба за изградом Студије о процени утицаја на животну средину.

2.3.5.6. Електронске комуникације

Површине јавне намене са наменом инфраструктурне површине и објекти у захвату Плана и све планиране телекомуникационе системе и радове на постојећим системима ускладити са важећим законима и прописима.

Сви телекомуникациони коридори морају бити заштићени у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Сл. гласник РС”, бр. 16/2012).

Примена принципа да величина претплатничке петље буде од 0,5 до 1,0 km у просторима са већим густинама становања и до 2,0 km у сеоским срединама, и могућност надоградње мултисервисних приступних чворова (МСАН) одређеним модулским елементима не омогућује да се утврде локације истих без конкретнијих прорачуна густине телефонских претплатника на појединим подручјима. Као норматив за прорачун потребног броја телефонских претплатника у наредном периоду користити: два телефонска прикључка по стамбеној јединици и телефонски прикључак на 15-50 м² пословног простора.

Истурене комутационе степене (MSAN) који се изводе као "outdoor" ормани постављати на бетонске темеље одговарајућих димензија (сагласно типу кабинета). У оквиру темеља за смештај кабинета изградити ревизионо окно димензија 80 x 80 x 90 cm због лакшег прихвата и каблова и њиховог увођења у "outdoor" кабинет. У кабинет се смешта комутациона опрема, систем преноса, исправљач, батерије и разделник. MSAN кабинет се напаја електричном енергијом са насељске мреже 0,4 kV. Комплекс MSAN-а оградити транспарентном оградом (бетонска сокла висине 0,5 m и метална ограда висине 1,2 m.)

Истурене комутационе степене (MSAN) који се изводе као "indoor" обезбедити просторију одговарајуће површине (10 - 15 m² и висине 2,6 - 2,8 m) у оквиру објекта (стамбеног, стамбено-пословног, пословног) до које постоји приступ за "улазак" каблова и опслуживање.

Мини IPAN уређаји се изводе као "outdoor" и "indoor". Активна опрема се смешта у типске ормане за унутрашњу монтажу за на зид и за спољну монтажу на АБ ПТТ стуб, на ниско бетонско постоље габарита хоризонталне пројекције не веће од 0,25m² и на зид. Уређај се повезује оптичким кабловима без металних елемената чија оптичка влакна одговарају међународној препоруци ITU-T G652.D. Овај уређај се напаја електричном енергијом са насељске мреже 0,4 kV на начин из услова надлежног ЕД предузећа. Уређај може бити са батеријама или без њих што је најчешћи случај. Од уређаја до корисника се полажу бакарни каблови (DSL каблови) који су пројектовани и израђени за примену у широкопојасним дигиталним електронским комуникационим мрежама.

Телекомуникациона мрежа се полаже по правилу у регулациони профил саобраћајница у простор тротоара или у инфраструктурни коридор. Ширина инфраструктурног коридора зависи од типа телекомуникационе мреже која се полаже као и од других инсталација које је могуће поставити у коридор уз поштовање минималних прописаних растојања у складу са важећим правилницима и законима.

За полагање оптичких каблова у ров полагасти полиетиленске цеви пречника 40 mm, које ће послужити као заштита или резерва за касније "удување" оптичког кабла.

Изводе градити самостојећим изводно-разводним орманима и унутрашњим изводима у објектима.

Самостојећи ормани су на бетонском постољу габарита на већег од 50 x 40 cm и дубине до 0,6 m постављене на граници тротоара и стамбених парцела (на граници

регулационе линије), тако да се не омета прилаз објектима.

Код пројектовања и изградње приступне (претплатничке) телефонске мреже морају се поштовати следећи услови:

- при паралелном вођењу телефонских и енергетских каблова минимално растојање је 0,3 m за водове 1 kV, односно 0,5 m за водове 10 и 35 kV. Код укрштања, електроенергетски кабл се полаже испод телефонског кабла са минималним растојањем од 0,5 метра. Најмањи угао укрштања телефонског и електроенергетског кабла износи 450,

- при паралелном полагању телефонских каблова са водоводном и канализационом мрежом минимално хоризонтално растојање је 1,0 метар. Код укрштања телефонских каблова са водоводном и канализационом мрежом, телефонски кабл се полаже изнад водоводне и канализационе мреже са минималним растојањем од 0,2 m од темена водоводне или канализационе цеви, с тим што се телефонски кабл полаже у заштитну цев постављену управно на трасу водовода или канализације у дужини најмање од по 1,0 метар лево и десно од цеви,

- прелазак телефонских каблова преко постојећих асфалтираних улица вршити бушењем трупа улица, а за планиране предвидети постављање ПЕ цеви пречника 110 mm на дубини од 1,2 m од коте коловоза како би се избегла нова раскопавања.

Све базне радиостанице сва три оператера пројектовати и градити са примопредајницима малих снага, због смањења електромагнетног зрачења и мањег утицаја на животну средину. Ово изазива већу густину објеката базних станица, и због малих снага примопредајника и могућности покривања одређених простора, избор оптималне локације је могућ тек после одређених мерења, те се локације истих не могу утврђивати просторним (урбанистичким) плановима. Базне радиостанице које се граде на отвореном простору обавезно оградити жичаном транспарентном оградом висине до 2,2 m.

СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

3.1.1. Начин спровођења просторног плана

Просторни план спроводиће се на следећи начин:

1. Директном применом Просторног плана, издавањем информације о локацији и локацијских услова, за делове територије који нису обухваћени урбанистичким плановима и урбанистичким пројектима. Просторни план спроводиће се и директном применом Посебног прилога Просторног плана – Анекса Просторног плана, где су обрађени поверљиви садржаји комплекса посебне намене, а који се односе на посебне мере уређења и припреме територије за потребе одбране земље.

2. Применом планских решења из Просторног плана подручја посебне намене ПИО „Власина”;

3. Применом планских решења из Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница”;

4. Применом планских решења из Просторног плана подручја посебне намене за инфраструктурни коридор високонапонског далековода 110 kV број 113/Х од ТС Ниш 1 до Врле III;

5. Разрадом у Просторном плану израдом уређајних основа за села и делове сеоских насеља ван посебне намене (дефинисане плановима вишег реда), као и у зони посебне намене, поштовањем обухвата грађевинског земљишта (дефинисаним такође, плановима вишег реда).

6. Разрадом Просторног плана израдом плана генералне регулације за општински центар Сурдулица (на снази) и Власинско језеро (планиран);

7. Разрадом Просторног плана применом и израдом планова детаљне регулације:

- 1) Граничног прелаза „Стрезимировци”(на снази);
- 2) За главне колекторе отпадних вода (на снази);
- 3) За простор групних ППОВ-а (на снази);
- 4) Хотела „Власина” (у изради);
- 5) Фабрике и постројења за прераду воде (на снази);
- 6) Услужног мултифункционалног центра (планиран);
- 7) Скијалишта „Варденик” и „Марића раскрсје” (планирано);
- 8) Голф терена (планиран);
- 9) Рудника "Мачкатица"(планиран);
- 10) Центра сеоског насеља "Биновце"
- 11) Саобраћајница:

- планираних државних путева, након израде генералног пројекта са претходном студијом оправданости;

- планираних општинских путева;

12) Далековода;

13) За потребе изградње постројења за биомасу и соларних фотонапонских постројења (соларних електрана), као и за проточне МХЕ веће од 1,0 MW;

14) За уређење водотокова, осим за деонице за које се уређење врши у оквиру постојеће парцеле водног земљишта.

7. Разрадом Просторног плана израдом урбанистичких пројеката за:

1) Изградњу инфопунктова и улазних станица. Успостављање улазних станица дефинисано је Просторним планом и Планом управљања ПИО „Власина” 2019. - 2028., као једна од законских обавеза управљача ради презентације заштићеног подручја контроле посетилаца и коришћења заштићеног подручја и спречавања бесправног коришћења. Изградња је предвиђена ради успостављања свих видова сарадње са корисницима ПИО „Власина”, пружања савремене и квалитетне презентације

природних, културних и стечених вредности заштићеног подручја, организовања манифестација и скупова ради едукације и образовања посетилаца и пружања подршке локалном становништву да може да пласира локалне производе и туристичку понуду;

- 2) Марине;
- 3) Стари камп-пијаца;
- 4) Рибарски камп;
- 5) Етно парк (на снази);
- 6) Авантура парк;
- 7) спортска игралишта;
- 8) локалне резервоаре, прекидне коморе и пумпне станице;
- 9) објекте за производњу енергије из обновљивих извора снаге до 1,0 MW;

10) изградњу објекта који је у функцији обављања делатности пољопривредног газдинства, односно делатности сеоског туристичког домаћинства, и/или ловног туризма (нпр. објекти за прераду и чување пољопривредних производа, објекти за смештај и исхрану туриста и сл.), на предвиђеном грађевинском подручју ван шире зоне санитарне заштите.

Из даље урбанистичке разраде Просторног плана (ПДР и УП) за обновљиве изворе енергије, изузимају се соларне инсталације које се постављају на земљи и на објектима (стамбене, помоћне и економске) за обезбеђење топлотне и производњу електричне енергије (за интерну и комерцијалну потрошњу) капацитета до 30 kW (према Уредби о подстицајним мерама за производњу електричне енергије из обновљивих извора и из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије, „Службени гласник РС”, број 56/16 или 50 kW (чл. 145. Закона о планирању и изградњи).

3.1.2. Смернице за израду урбанистичких планова и друге развојне документације

Смернице за израду урбанистичких планова

План генералне регулације Власинског језера обухвата грађевинско подручје насељених места Власина Рид, Власина Стојковића и Власина Округлица, у зони посебне намене дефинисане Просторним планом подручја посебне намене ПИО „Власина”. До доношења Плана генералне регулације Власинског језера примењиваће се важећи планови: План генералне регулације Власина Стојковића („Службени гласник града Врања” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Округлица („Службени гласник града Врања” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Рид („Службени гласник града Врања” бр. 46/13); и План генералне регулације Власинско језеро са приобаљем („Службени гласник града Врања” бр. 46/13) у оквиру зоне дефинисаног грађевинског земљишта Просторним планом подручја посебне намене ПИО „Власина”, а за потребе легализације и озакоњења објекта, као и сва остала планска решења која нису у супротности са Просторним планом подручја посебне намене ПИО „Власина”.

Поред дефинисаног грађевинског земљишта у зонама посебне намене могуће је уређајном основом, урбанистичким планом и урбанистичким пројектом прибавити додатно грађевинско земљиште искључиво за потребе јавне намене и реализације инфраструктурних система.

Планови генералне регулације за Сурдулицу и Власинско језеро регулисаће очување архитектонских и амбијенталних вредности насеља, где ће се презентовати традиционална архитектура и начин живота планског подручја уз уклапање у еколошке и едукативне програме (стари занати, традиционална припрема хране, етнолошка баштина и сл.). Планом генералне регулације активности усмераваати првенствено на ревитализацију постојеће структуре уз очување типологије објеката. Обликовање фасада, одабир архитектонских детаља, грађевинског материјала, боја и слично, треба да је у складу са амбијентом и визуелним идентитетом простора.

Досадашња активација простора на подручју Власине је била по принципу функционисања махала по ободу језера са базичним функцијама у осигуравању животних потреба локалног становништва. С обзиром да овакав принцип више не задовољава нити функције елементарног живљења нити потребе модерне туристичке делатности, планира се успостављање услужног мултифункционалног центра североисточно од Власинског језера који ће се урбанистички разрађивати планом детаљне регулације. Услужни мултифункционални центар ће омогућити квалитетнији живот у смислу задовољења потреба локалном становништву и туристима, као и развој разних, а потребних привредних активности. То је специфично урбанизован комплекс потпуно комунално опремљен у функцији корисника простора, који нуди практично све потребне функције за задовољавање елементарних животних потреба, као и понуде забаве и доколичарења. Може се опремити трговинским, туристичким и угоститељским објектима, пијацама, мотелима, кампинг простором за рекреативна возила, сервисима и радионицама, као и објектима јавних служби (здравство, образовање, спорт и култура).

Дефинисани обухвати свих урбанистичких планова су прелиминарног карактера и у зависности од потреба, могуће их је у мањој мери (до 10% површине) мењати.

За планиране коридоре државних путева неопходна је израда генералног пројекта са претходном студијом оправданости, а након тога израда идејног решења и плана детаљне регулације.

Смернице за израду друге развојне документације

У погледу заштите непокретних културних добара неопходна је израда студије о валоризацији непокретних културних добара и непокретности које уживају претходну заштиту на планском подручју, којом ће се утврдити релевантни подаци о свим објектима и локалитетима, обрађени тако да се на основу њих могу утврдити конкретни појединачни услови и мере заштите, границе заштите и обухват заштићене околине и студија о карактеру предела у којој ће се добити елементи за конкретне услове и мере заштите, као и границе непосредне заштићене околине. На основу валоризације научно-образовних, културно-историјских и туристичких потенцијала непокретних културних добара и евидентираних непокретности потребно је одредити приоритетне локалитете и активности у погледу предузимања мера на заштити, ревитализацији и презентацији и утврдити потенцијално подручје за формирање етно-паркова.

Спровођење Просторног плана у секторским плановима и програмима

- Планска решења спроводиће се следећим секторским плановима и програмима:
- планом управљања ПИО „Власина” за период од 10 година (доноси управљач заштићеног подручја);
  - средњорочним и годишњим програмима уређивања грађевинског земљишта (скупштина општине у сарадњи са јавним предузећима);
  - годишњим програмима заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта (скупштина општине уз сагласност надлежног министарства, у сарадњи са удружењима пољопривредних произвођача и власницима земљишта);
  - плановима у области образовања, здравствене заштите, социјалне заштите, развоја културе и спорта (скупштина општине, у сарадњи са надлежним министарствима, управама општина, месним заједницама, приватним сектором и невладиним организацијама);
  - програмима развоја туризма (скупштина општине у сарадњи са надлежним министарством и туристичким организацијама);
  - средњорочним и годишњим програмом изградње, рехабилитације и одржавања државних путева (ЈП „Путеви Србије”, у сарадњи са надлежним управама

- општине);
- средњорочним и годишњим програмима изградње, рехабилитације и одржавања општинских путева (надлежне управе и дирекција општине);
  - плановима за проглашење ерозивних подручја (скупштина општине у сарадњи са министарством надлежним за водопривреду);
  - плановима одбране од поплава од бујичних вода (скупштина општине у сарадњи са министарством надлежним за водопривреду);
  - плановима развоја енергетике (јединица локалне самоуправе);
  - програмима заштите животне средине (доноси јединица локалне самоуправе);
  - програмима мониторинга квалитета животне средине за подручја јединица локалних самоуправа (јединица локалне самоуправе у сарадњи са надлежним управама);
  - средњорочним и годишњим програмима истраживања и заштите непокретних културних добара (Републички завод за заштиту споменика културе-Београд и Завод за заштиту споменика културе Ниш у сарадњи с надлежним општинским управама).”

МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ И ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

3.2.1. Приоритетна планска решења и пројекти

Основни плански приоритети у области *коришћења земљишта и територијалног развоја* су:

- Формирање система заштите, коришћења и унапређења функције земљишта са еколошког, природног, културног и привредног аспекта и израда атласа земљишних ресурса и потенцијала, са утврђеним бонитетом расположивог земљишта и обележавање свих локација земљишта нижег бонитета које се може трансформисати у грађевинско;
- Успостављање организационих, техничко-технолошких, еколошких и економских услова за интензивирање индивидуалне пољопривредне производње за коју је заинтересована шира друштвена заједница и развој система агрокомплекса са што већим степеном финализације производа;
- Предузимање мера за обнову и изградњу просторне, саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

Основни плански приоритети у области заштите *природних вредности* су:

- Израда „базе“ природних ресурса и потенцијала на подручју Просторног плана (евидентирање и класификовање просторних целина на деградирани, делимично деградирани, неактивирани или недовољно активирани природне ресурсе и природни ресурси препознате као потенцијал будућег развоја);
- Израда и реализација програма санације деградираних и делимично деградираних природних ресурса и потенцијала, као и активирање недовољно активираних природних ресурса у циљу њиховог потпуног искоришћења;
- Израда и реализација програма развоја геоинформационог система и мониторинга природних вредности, заштите и развоја предела изузетних одлика;
- Израда и реализација програма презентације и популаризације природних вредности;
- Успостављање трајне сарадње са суседним општинама, нарочито у делу припрема и доношења плана и годишњих програма управљања пределом изузетних одлика Власина, активирања главних улазних, постављања малих дисперзованих објеката у функцији заштите и презентације вредности предела изузетних одлика и израде потребних студија у областима заштите вредности карактера предела и природних вредности и животне средине.

Основни плански приоритет у области заштите *животне средине* су:

1) Решавање проблема загађења вода уз успостављање њиховог интегралног управљања:

- Заштита постојећег изворишта водоснабдевања и заштита успостављених зона санитарне заштите у ППППН "Власина";
- Изградња канализационог система и прикључивање свих планираних и постојећих објеката на колектор чиме би се обезбедила заштита воде језера;
- Израда програма и спровођење мера за очување и заштиту површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количине;
- Опремање и пуштање у рад постројења за пречишћавање отпадних вода за туристичку зону "Власина";
- Израда регистра свих извора загађења вода (као једног од основних инструмената интегралног управљања водним ресурсима) и успостављањем контроле загађења кроз редукацију испуштања отпадних вода;
- Израда катастра септичких јама уз решавање проблема њиховог пражњења.

2) Развој институционалног система за управљање, мониторинг и извештавање о животној средини:

- Израда пројекта и успостављање система мониторинга животне средине у Општини;
- Контрола употребе агрохемијских средстава у циљу смањивања загађења земљишта из пољопривреде и очување земљишта виших бонитетних вредности;
- Зауостављање бесправне изградње на земљиштима високих бонитетних класа и шумском земљишту;
- Извршити санацију и рекултивацију постојеће депоније комуналног отпада и решавање проблема сакупљања и депоновања комуналног отпада на подручју сеоских насеља;
- Успостављање система мониторинга животне средине са циљем континуираног праћења стања елемената и активности у простору ради одрживог управљања планским подручјем;
- Израда, одржавање и ажурирање web презентације у циљу унапређења информисања јавности о стању животне средине, поступцима и пројектима из области заштите животне средине;
- Подршка еколошким акцијама, манифестацијама, научно-стручним скуповима и такмичењима у циљу подизања еколошке свести.

Основни плански приоритети у области *демографије и развоја људских ресурса* су:

1) Зауостављање негативних демографских токова и обнова становништва:

- Константна подршка локалне самоуправе смањењу територијалних разлика на подручју Просторног плана у циљу постизања равномерног размештаја становништва (предузимање мера за обнову и изградњу локалне саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и за опремање насеља додатним функционалним садржајима и базичним услугама (птт услуга, интернет и сл.) у оном нивоу који је довољан да смањи привлачну снагу околних општинских центара и градова);
- Израда стратегија, акционих планова и предузимање мера социјалне политике за ублажавање негативних демографских трендова, усмерене нарочито према посебним категоријама становништва као што су: деца, жене, старији грађани и др.;
- Израда стратегија, акционих планова и предузимање мера економске политике за покретање привредних активности у циљу ублажавања негативних демографских трендова (кредитно-финансијске линије подршке развоју и унапређењу пољопривредне производње, подршка формирању мини-породничних фирми у области пољопривреде, занатства, туризма и др.);
- Израда стратегија, акционих планова и предузимање мера за развој система социјалног становања (стављањем у функцију и коришћењем слободног стамбеног фонда).

2) Развој људских ресурса:

- Побољшање образовне структуре становништва, израда програма и спровођење перманентних обука/едукација локалног становништва о значају и начину развоја допунских/алтернативних извора прихода пољопривредних газдинстава у областима: унапређења пружања туристичких услуга, у производњи, откупу и преради пољопривредних и шумарских производа, контролисаној производњи, откупу и преради зачинског и лековитог биља, контролисаном сакупљању шумских плодова и сл.;
- Израда програма и спровођење перманентних обука/едукација локалног становништва у области заштите животне средине, заштите вода и значаја успостављања система одрживог руралног развоја;

- Подршка локалне самоуправе, израда и реализација програма за samozapošljavanje и отварање мини предузећа унутар постојећег стамбеног ткива, као и унапређење флексибилности радне снаге;
- Побољшавање услова социјалног статуса појединих категорија становништва (одраслих особа без образовања, жена, деце, старих, избеглих и интерно расељених лица, војних инвалида и других посебно угрожених група).

Основни плански приоритети у области *развоја мреже насеља* су:

- Подизање степена централитета постојећих центара заједнице насеља у оквиру сваке појединачне „регије“;
- Успостављање чвршћих релација између самих центара заједнице насеља и насеља која се око њих групишу, са посебаним акцентом на јачању туристичких центара Власинског подручја;
- Активирање граничног прелаза Стрезимировци;
- Предузимање мера за обнову и изградњу просторне, саобраћајне и комуналне инфраструктуре у циљу бољег просторног и функционалног повезивања насеља.

Основни плански приоритети у области *привреде* су:

1) Развој и диверзификација сектора прерађивачке индустрије:

- Израда и спровођење плана за уређење постојећих привредно-прерађивачких локалитета до постизања високог степена искоришћености истих (припрема базе података о расположивом земљишту у индустријским зонама, решавање имовинско-правних односа, откуп расположивог земљишта у приватном властништву, израда планова детаљне регулације и инфраструктурно опремање истих и др.);
- Предузимање мера за уређење и опремање нових привредно-прерађивачких локалитета на простор мање повољан за пољопривреду (непродуктивна земљишта) у микроразвијеним центрима на руралном подручју, а уз строго поштовање режима заштите изворишта и мера заштите животне средине у сливу акумулације “Власина”, и будуће планиране акумулације „Јелашница”;
- Подршка привлачењу инвестиција;
- Прилагођавање европским стандардима и директивама ЕУ и унапређење квалитета производа и услуга увођењем система квалитета ИСО 9000, НССР и сл. (повољни кредити и порески подстицаји и сл);
- Предузимање мера за заштиту животне средине у постојећим и новим зонама у складу са режимом заштите и проценом утицаја привредних субјеката на животну средину.

2) Развој пољопривреде и повећање тржишне конкурентности пољопривредне производње:

- Израда педолошке карте пољопривредног земљишта, предузимање мера еколошке санације на свим површинама које су деградирани и на којима се производња заснива на недовољном економском ефекту;
- Израда и спровођење плана за развој ратарства, сточарске производње (у првом реду пашњачког говедарства, али и овчарства, козарства и свињарства), планинског воћарства (јабука, шљива, бобичастог и јагодичастог воћа), али и за развој пчеларства, повећање површина под зачинским и лековитим биљем и за контролисано сакупљање шумских плодова, усклађене са успостављеним режимима заштите изворишта водоснабдевања и мера заштите животне средине;
- Израда и спровођење плана за успостављање, развој и промоцију органске пољопривредне производње;

- Подршка убрзаној регистрацији пољопривредних газдинстава, уз предузимање мера за укрупњавање поседа, пораст нивоа специјализације и комерцијализације, као и пораст нивоа техничко-технолошке опремљености истих;
- Подршка развоју микро/мини производњих погона у области производње, откупа и прераде пољопривредних и шумарских производа, туризма, услуга и старих заната у сеоским домаћинствима са циљем комерцијализације истих и обезбеђивања допунских извора прихода локалног становништва, уз поштовање режима заштите изворишта водоснабдевања и мера заштите животне средине;
- Обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова као стимулација развоју микро/мини погона унутар пољопривредних газдинстава и диверзификацији економских активности у складу са успостављеним режимима заштите.

3) Развој пољопривреде и повећање тржишне конкурентности пољопривредне производње:

- Израда стратегија, акционих планова и предузимање мера економске политике у циљу развоја сектора МСП (финансијска подршка, повољни кредити, пореске олакшице, стимулативне мере комуналне политике и политике цена грађевинског земљишта, организовање обука и курсева за заинтересоване предузетнике и др.);
- Подршка порасту запослености локалног становништва у пружању туристичких услуга, производњи, откupu и преради пољопривредних и шумарских производа, контролисаној производњи, откupu и преради зачинског и лековитог биља, контролисаном сакупљању шумских плодова и сл.;
- Креирање повољног привредног амбијента кроз стварање ефикасне администрације (смањење административне процедуре) у правцу формирања „one stop shop” (све на једном месту) и пружања on – line услуга и сервиса;
- Подршка формирању хоризонталних и вертикалних кластера са циљем заједничке дистрибуције производа, промоције и наступа, лакшег пласмана производа, наплате, едукације и размене искустава, посете сајмовима у земљи и иностранству и сл.;
- Обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова као стимулација развоју микро/мини погона унутар пољопривредних газдинстава и диверзификацији економских активности уз строго поштовање режима заштите изворишта и мера заштите животне средине у сливу акумулације “Власина”, и будуће планиране акумулације „Јелашница”.

Основни плански приоритети у области **туризма** су:

- Обнова, модернизација и новоградња друмске саобраћајне инфраструктуре до свих значајнијих насеља и побољшање квалитета и услова транспорта до и унутар туристичке регије;
- Заустављање непланске изградње око Власинског језера;
- Изградња планираних канализационих прстена око Власинског језера са уређајима за пречишћавање отпадних вода;
- Предузимање мера и активности за повећање броја и подизање квалитета смештајних капацитета;
- Предузимање мера и активности за диверзификацију туристичке понуде, за подизање квалитета туристичке понуде, за развој и афирмацију аутентичних туристичких производа по којима би подручје Просторног плана било препознатљиво у регионалних, националним и међународним оквирима;
- Предузимање мера и активности у циљу подизања квалитета туристичких услуга;
- Израда програма и предузимање мера и активности у циљу што боље маркетиншке промоције туристичке понуде, израда, одржавање и ажурирање web презентације туристичке понуде подручја Просторног плана;

- Формирање информационог система за праћење капацитета стварног туристичког смештаја и стварног туристичког промета.

Основни плански приоритети у области **саобраћајне инфраструктуре** су:

- Изградња обилазнице државног пута око Сурдулице за тешки теретни и транзитни саобраћај;
- Изградња обилазнице државног пута ПА реда број 231 око Власинског језера са североисточне стране;
- Изградња деонице државног пута ПБ реда број 439;
- Реконструкција и изградња општинских путева у функцији развоја туризма;
- Изградња мањег аеродрома на потезу „Скела“, у првој фази за слетање хеликоптера за опслуживање туристичких капацитета и заштиту од пожара, док би у другој фази локација била опремљена и намењена за слетање мањих авиона;
- Формирање бициклических и пешачких коридора дуж државних и општинских путева, према планираном развоју туризма, а нарочито обезбедити планске услове за формирање бициклическог коридора Euro Velo Bike Route No 11 у коридору државног пута ПА реда број 231;
- Постављање саобраћајне туристичко-бициклическе сигнализације.

Основни плански приоритети у области **водне и водoprивредне инфраструктуре** су:

- Успостављање и обележавање зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања;
- Изградња објеката и мреже за водоснабдевање свих корисника на подручју Плана;
- Изградња канализације и постројења за пречишћавање отпадних вода како би се реализовало санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање свих отпадних вода (за северни еко-полупрстен планирано је ППОВ "Чемерник", а за јужни полу-полупрстен ППОВ "Кољандини").

Основни плански приоритети у области **енергетске инфраструктуре** су:

- Модернизација електроенергетске мреже; гасификација подручја;
- Изградња гасовода од главне мерно регулационе станице (ГМРС) „Владичин Хан“ до мерно регулационе станице (МРС) „Сурдулица“ и „Власина Рид, максималног радног притиска (МОП) 16 bar и изградња мерно регулационе станице (МРС) одговарајућег капацитета код насеља Власина Рид;
- Повећање енергетске ефикасности објеката у обухвату Просторног плана;
- Коришћење еколошки прихватљивијих горива за загревање објеката - конверзија индивидуалних ложишта и веће коришћење течног нафтног гаса (ТНГ), као и коришћење електричне енергије искључиво у спрези са енергетски ефикасним термотехничким системима – топлотним пумпама;
- Повећање локалног (индивидуалног) коришћења соларне енергије за производњу електричне и топлотне енергије за сопствене потребе;
- Коришћење соларних колектора за добијање санитарне топле воде у домаћинствима, пословним и индустријским објектима;
- Коришћење енергије Сунца у пољопривредној производњи за грејање пластеника и стакленика.

Основни плански приоритети у области **електронских комуникација и поштанског саобраћаја** су:

- Изградња нових комутационих мултисервисних чворова;
- Полагање оптичких каблова за међусобну везу комутационих чворова и даљи развој и проширење телекомуникационе мреже;
- Даља изградња базних радио станица, тако да се омогући потпуна покривеност Просторног плана и коришћење најсавременијих услуга мобилне телефоније;
- Изградња Wi-Fi приступних тачака и приводних каблова до тих тачака.

Основни плански приоритети у области **комуналне инфраструктуре** су:

- Санација и рекултивација свих постојећих дивљих депонија на територији Просторног плана,
- Успостављање система организованог сакупљања отпада на целој територији Плана,
- Успостављање система примарне сепарације и изградња рециклажних дворишта,
- Уређење гробаља и њихово опремање потребном комуналном инфраструктуром.

Основни плански приоритети у области заштите **непокретних културних добара** су:

- Спровођење активности на увођењу евидентираних непокретних културних добара у поступак утврђивања за културна добра, израда програма и спровођење мера правне и техничке заштите над непокретним културним добрима Општине Сурдулица;
- Израда програма и спровођење мера на унапређењу потенцијалног културног наслеђа општине Сурдулица у циљу лакше доступности и препознатљивости непокретности и развоја културног туризма (постављање путоказа, штампање туристичких инфо-материјала који третирају културно наслеђе општине Сурдулица, организовање туристичких рута, обележавање најважнијих споменика културе, могућности организованог туристичког вођења).

3.2.2. Мере и инструменти за имплементацију

За реализацију наведених приоритетних планских решења и пројеката потребно је предузети читав низ мера и инструмената, и то:

1. Економско – финансијске мере:

За планска решења заштите, уређења и коришћења *земљишта и територијалног развоја*:

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије и буџета општине Сурдулица за одржавање и унапређење просторне, саобраћајне и комуналне инфраструктуре на подручју Просторног плана;
- Обезбеђивање повољних кредита за инвестирање у уређење пољопривредног земљишта у зонама заштите природних вредности, за обнављање пашњачког сточарства, за спровођење еколошко исправних мелиорација ливада и пашњака и развој органске пољопривредне производње;
- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије и буџета општине Сурдулица за одржавање и унапређење пољопривредне производње и пласмана производа.

За планска решења заштите, уређења и коришћења *природних вредности*:

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије и буџета општине Сурдулица за израду базе природних ресурса и потенцијала и за израду и реализацију програма санације деградираних и делимично деградираних, односно за активирање недовољно активираних ресурса;
- Обезбедити средства у буџету општине Сурдулица за реализацију пројеката за трансрегионалну сарадњу, а уз подршку надлежног министарства Владе Републике Србије;
- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије и буџета општине Сурдулица за надокнаду сеоским домаћинствима услед ограничења у коришћењу пољопривредног земљишта која су настала успостављањем режима заштите.

За планска решења у области *становништва*:

- Кредитно-финансијска подршка samozapošljavanju, здравствено-социјалне политике и система образовања (програми преквалификације и други облици образовања одраслих, птт услуге, доступност интернета и сл.) за побољшање квалитета живота на селу (како младог, тако и остарелог становништва);
- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије и буџета општине Сурдулица за подстицај наталитета;
- Предузимање низа мера економске и социјалне политике од стране локалних самоуправа, шире друштвене заједнице и државе за побољшање социјалног статуса појединих категорија становника (одраслих особа без образовања, деце, жена, старих и других посебно угрожених група).

За планска решења у области *развоја мреже насеља и јавних служби*:

- Пореске олакшице и субвенције за обављање традиционалних делатности;
- Обезбеђење и удруживања средстава из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица и средстава приватног сектора за ревитализацију домова културе.

За планска решења *привредног развоја*:

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица и средстава пословних банака и приватног сектора за отварање нових радних места, за samozapošljavanje и запошљавање млађег и женског дела популације;
- Пореске олакшице, стимулативне мере комуналне политике и политике цена грађевинског земљишта за развој сектора малих и средњих предузећа;
- Повољни кредити и порески подстицаји за модернизацију и изградњу објеката за откуп и прераду млека и млечних производа, откуп и примарну прераду воћа, шумских плодова, лековитог и ароматичног биља, кланица и објеката за прераду меса;
- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица, привредних банака и приватног сектора за ревитализацију напуштених објеката и отварање нових радних места.

За планска решења у области *туризма*:

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица и других фондова, привлачење страних донаторских средстава, развојни кредити и субвенционирани камате и др. за израду и спровођење програма развоја туризма, прибављања и уређења грађевинског земљишта, развоја туристичке инфраструктуре и супраструктуре и друго;
- Ослобађање или смањење пореза на новозапослене, ослобађање или смањење пореза на добит, диференциране туристичке накнаде, преношење губитака у наредне године, убрзана амортизација, концесије, ниже царине на увоз опреме и др.

За планска решења развоја *саобраћајне инфраструктуре*:

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица, средстава ЈП „Путеви Србије” и кредитних средстава међународних асоцијација, и др;

За планска решења развоја *комуналне инфраструктуре*:

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица, средстава јавних комуналних предузећа и приватног сектора, кредита и средстава из донација, за израду и реализацију планова и развој система управљања комуналним отпадом.

За планска решења *заштите животне средине*:

- Увођење накнаде за коришћење природних вредности и санације и рекултивације деградираних простора;

– Увођење накнаде за загађивање животне средине.

За планска решења *заштите непокретних културних добара*:

– Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица и средстава приватног сектора за реализацију заштите непокретних културних добара.

За планска решења *инфраструктурних мрежа*:

– Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица, јавних предузећа и приватног сектора за реализацију објеката и комплекса инфраструктурних мрежа;

– Порески подстицаји за коришћење обновљивих извора енергије.

2. Организационе мере и инструменти:

За планска решења у области *становништва, развоја мреже насеља и јавних служби*:

– Организовање програма квалификације и преквалификације и други облици образовања одраслих;

– Коришћење слободног стамбеног фонда за развој система социјалног становања;

– Формирање мобилних екипа примарне здравствене заштите и социјалне заштите.

За планска решења *привредног развоја*:

– Стварање ефикасне администрације (смањење административне процедуре) у правцу формирања „one stop shop” (све на једном месту) и пружања on - line услуга и сервиса;

– Организовање обука и курсева за заинтересоване предузетнике; Организовање едукација сакупљача и прерађивача лековитог и зачинског биља, и др.

– Подршка повезивању/организовању привредних субјеката, нарочито подршка стварања кластера (регионалних и локалних) у прерађивачкој индустрији, пољопривреди, агрокомплексу, туризму, грађевини и др..

– Формирање базе података о грађевинском земљишту.

За планска решења у области *туризма*:

– модели уговорног повезивања/организовања, односно различити видови кластерског и просторног удруживања (пре свега регионалних и локалних) туристичких субјеката, у креирању туристичких производа;

– Формирање информационог система о туристичким ресурсима и тражњи;

– Увођење мониторинга туристичког пословања, промоције и пропаганде.

За планска решења у области развоја *водне инфраструктуре*:

– Организација службе осматрања и обавештавања на већим водотоцима, ради благовременог обавештавања о опасностима од поплава;

– Оспособљавање грађана за заштиту и спасавање од поплава, кроз личну и узајамну заштиту.

За планска решења развоја *комуналне инфраструктуре*:

– Набавка потребних возила и контејнера, изградња станица за сакупљање и организовање комуналне службе на туристичким локалитетима;

– Набавка потребних мобилних станица за сакупљање отпада;

– Дефинисање распореда (плана) рада мобилних ветеринарских јединица;

– Набавка потребних возила за рад мобилних ветеринарских станица.

За планска решења развоја *заштите животне средине*:

– Одређивање локација и постављање мерних станица за праћење и контролу квалитета ваздуха, воде, земљишта и нивоа буке.

За планска решења заштите *непокретних културних добара*:

– Обезбеђење неопходне саобраћајне у друге инфраструктуре, обележавање и уређење приступа непокретним културним добрима и евидентираним непокретностима у оквиру туристичке презентације истих.

3. Планско – програмске мере:

За планска решења заштите, уређења и коришћења *природних система и ресурса, земљишта и територијалног развоја*:

- Формирање "банке локација" са циљем успостављања инвестиционих циклуса, а уз учешће свих заинтересованих страна;
- Доношење програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта;
- Израда пројеката рекултивације пољопривредног земљишта
- Доношење програма газдовања шумама.

За планска решења *привредног развоја*:

- Доношење стратегија, програма развоја, акционих планова у циљу диверзификације привредних активности и привредног развоја;
- Израда планске и пројектне документације за опремање локација (за обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова за отварање нових МСП).

За планска решења у области *туризма*:

- Доношење програма развоја туризма;
- Израда пројеката развоја туристичке инфраструктуре и супраструктуре.

За планска решења развоја *саобраћајне инфраструктуре*:

- Израда планске и пројектне документације за реконструкцију и рехабилитацију ДП II реда;
- Израда планске и пројектне документације за реализацију нових општинских путева.

За планска решења у области развоја енергетске инфраструктуре:

- Израда студија просторног размештаја и потенцијалних локација соларних електрана, интеграције у енергетски систем као и друге могућности коришћења енергије сунца у захвату плана;
- Израда студија о могућности коришћења биомасе и других капацитета ОИЕ локалног карактера.

За планска решења у области развоја *водне инфраструктуре*:

- Израда плана за проглашење ерозивних подручја;
- Израда плана одбране од поплава од бујичних вода.

За планска решења развоја *комуналне инфраструктуре*:

- Доношење регионалних планова управљања отпадом;
- Израда пројеката санације и рекултивације сметлишта (са претходном проценом ризика, дефинисаним начином ремедијације и утврђеним приоритетима за санацију).

За планска решења заштите *природе и животне средине*:

- Доношење планова управљања заштићеним подручјима;
- Доношење програма заштите животне средине;
- Доношење програма мониторинга квалитета животне средине.

За планска решења заштите *непокретних културних добара*:

- Израда студије градитељског наслеђа са валоризацијом споменичких вредности, дефинисањем граница заштите и заштићене околине и утврђивањем услова и мера заштите за сва добра под претходном заштитом;
- Доношење урбанистичких планова;
- Израда студије валоризације научно-образовних, културно-историјских и туристичких потенцијала непокретних културних добара и евидентираних

непокретности уз одређивање приоритетних локалитета и активности у погледу предузимања мера на заштити, ревитализацији и презентацији.

4. Планско – програмске мере:

За планска решења *заштите природе*:

- Доношење аката о проглашењу евидентираних природних добара за споменике природе (стара стабла и стабла - записи).

За планска решења развоја *комуналне инфраструктуре*:

- Доношење законске регулативе, техничких прописа и стандарда везаних за економску ефикасност на регионалном и општинском нивоу;
- Доношење одлука о поверавању управљања и уређења сеоских гробља јавном комуналном предузећу;
- Доношење одлука о поверавању управљања и уређења пијаца јавном комуналном предузећу.

За планска решења заштите *непокретних културних добара*:

- Доношење аката о проглашењу евидентираних непокретности за културна добра.

**6) ПРИБАВЉЕНЕ И КОРИШЋЕНЕ ПОДЛОГЕ И КАРТЕ,
ПРИПРЕМЉЕНЕ ТЕМАТСКЕ КАРТЕ И ДРУГИ
ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ**

За израду Просторног плана користиле су се дигиталне топографске карте (ТК 50) за размеру 1:50.000 (садржај ових карата одговара стању из 1982 - 1983.).

Истовремено користио се и орто-фото у колору (DOF_GK 40 cm) из 2007. - 2010. године, рељефни приказ терена са CORINE-а, као и државна карта 1:5.000 и све расположиве геодетске подлоге.

Републички геодетски завод је доставио и дигитални катастарски план за све катастарске општине на територији локалне самоуправе.

Израђени су нови графички прилози у CAD технологији у размери 1:50.000 и то:

- 1) Реферална карта број 1 „Намена простора”;
- 2) Реферална карта број 2 „Мрежа насеља и инфраструктурни системи”;
- 3) Реферална карта број 3 „Туризам и заштита простора”; и
- 4) Реферална карта број 4 „Карта спровођења”.

Овим изменама израђене су уређајне основе за сва насеља на територији локалне самоуправе осим за општински центар Сурдулицу и Власину Стојковића које се спроводе плановима генералне регулације.

**7) ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ РАНОМ ЈАВНОМ УВИДУ,
ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ НАЦРТА
ПЛАНА И ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ
У НАЦРТ ПЛАНА**

Република Србија
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
КОМИСИЈА ЗА ПЛАНОВЕ
Број: 06-28/2019-01
19.04.2019.год.
Сурдулица

Трошик
Е. Мокосић
Датум: 28.04.2019.

На основу чл. 42. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гл. РС”, бр 64/15) и Пословника о раду Комисије за планове, на седници одржаној дана 19.04.2019.године Комисија за планове СО-е Сурдулица донела је

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Извештај о обављеном раном јавном увиду у измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица;
2. Извештај о обављеном раном јавном увиду у измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица је саставни део овог Закључка.

Доставити:

- општинској управи општине Сурдулица,
- обрађивачу плана,
- архиви.

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр 350-8/2019-03
12.04.2019. године
Сурдулица

У складу са чл. 42. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гл. РС“ бр. 64/15), Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе општине Сурдулица припремило је

ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ РАНОМ ЈАВНОМ УВИДУ У ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Скупштина Општине Сурдулица је на седници одржаној дана 15.03.2017. године донела Одлуку о изради измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: План) која је објављена у Службеном гласнику града Врања бр. 6/2017.

Носилац израде плана организовао је рани јавни увид у складу са чл. 39-41. Правилника. Оглас о раном јавном увиду објављен је на „Голд радију“, на интернет страни www.surdulica.rs и на огласној табли јединице локалне самоуправе.

Рани јавни увид одржан је у трајању од 15 дана од 04.03.2019. године до 28.03.2019. године у времену од 07-15h у Скупштинској сали зграде Општине у Сурдулици, у ул. Краља Петра Првог бр. 1. У присуству заинтересоване јавности, обрађивач Плана је дана 20.03.2019. године у 12:00h одржао јавну презентацију материјала за рани јавни увид.

Заинтересована правна и физичка лица могла су поднети примедбе и сугестије у писаном облику на изложени материјал у току трајања раног јавног увида носиоцу израде планског документа и од службе надлежне за послове урбанизма добити потребне информације и стручну помоћ у вези са појединим решењима и евентуалним давањем примедби и сугестија

У току раног јавног увида пристигла је једна примедба на изложени материјал.

Достављено: Комисији за планове и архиви.

САВЕТНИК ЗА УРБАНИЗАМ
Мирјана Борић Стевановић, дипл инж.арх

Република Србија
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
КОМИСИЈА ЗА ПЛАНОВЕ
Бр. 06-35/2022-01
26.07.2022. године
С у р д у л и ц а

На основу чл. 48. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број: 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21), чл. 53. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гл. РС“, бр. 32/19) и чл. 4. Пословника о раду Комисије за планове СО-е Сурдулица, Комисија је извршила стручну контролу нацрта плана, на седници одржаној дана: 21.07.2022.г., и сачинила следећи:

ИЗВЕШТАЈ О СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Скупштина Општине Сурдулица је на седници одржаној дана 15.03.2017. године донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: План), која је објављена у Службеном гласнику града Врања бр. 6/2017.

Након спроведеног поступка јавне набавке, услуга израде наведеног плана је додељена извршиоцу : ЈП Завод за урбанизам Ниш, 7. јула 6,18 000

Ниш , са којим је потписан Уговор бр. 404-253/18-01 од 11.01.2019.године.

Носилац израде Плана организовао је рани јавни увид у складу са чл. 39-41. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Рани јавни увид одржан је у трајању од 15 дана од 04.03.2019. до 28.03.2019.године у Скупштинској сали општине Сурдулица. Јавна презентација Плана одржана је дана 20.03.2019. године у Скупштинској сали општине Сурдулица са почетком у 12:00 часова. У току раног јавног увида пристигла је једна писана примедба на изложени план. Комисија за планове је Закључком усвојила Извештај о обављеном раном јавном увиду бр. 350-9/2019-03 од 12.04.2019. године.

Обрађивач Плана је дана:12.05. .2022.године доставио нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица а исти је 18.07.2022. године прослеђен Комисији за планове СО-е Сурдулица, ради стручне контроле наведеног планског документа.

Комисија за планове је дана 21.07.2022.године у 15:00 часова у скупштинској сали општине Сурдулица одржала седницу на којој је извршена стручна контрола нацрта Плана.

Седници комисије су присуствовали следећи чланови:

1. Драган Мицић, д.п.п., председник Комисије,
2. Жарко Искренов, д.и.а., секретар Комисије,
3. Јелена Здравковић, д.п.п., члан Комисије,
4. Милча Костадинов, д.и.г., члан Комисије
5. Татјана Цветковић, д.и.а., члан Комисије

Поред чланова Комисије, седници су присуствовали: мр. Дејан Стојановић, д.п.п. и Марија Марковић дипл. инж. грађ., испред обрађивача планског документа, ЈП Завод за урбанизам Ниш.

Испред носиоца израде Плана, Општинске управе општине Сурдулица, није било присутних.

Дејан Стојановић, одговорни планер-руководилац на изради плана, је презентовао присутнима нацрт наведеног планског документа и дао одговоре на питања и сугестије чланова Комисије, која су се односила на појашњење појединих појмова и исправку техничких и словних грешака у текстуалном делу нацрта плана.

Комисија за планове на седници је утврђила следеће чињенице:

Нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица чине текстуални и графички део.

Текстуални нацрта плана део садржи:

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА, одељак 1.1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ и пододељак 1.1.1. ПРАВНИ ОСНОВ;
2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.1. НАМЕНА ПРОСТОРА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА, Табела 2.1. Планирано коришћење земљишта;
3. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ, поднаслов Становништво;
4. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ, поднаслов Плански концепт развоја мреже насеља;
5. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ;
6. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА;
7. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.1. Саобраћај;

8. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.2. Водопривредна инфраструктура;
9. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.3. Енергетска инфраструктура;
10. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.5. Гасна инфраструктура;
11. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.7. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И ПРЕДЕЛА;
12. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА;
13. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА;
14. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, одељак 3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА;
15. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, одељак 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ И ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ;
16. УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ;

Графички део плана садржи:

1. Реферална карта број 1 „Намена простора“;
2. Реферална карта број 2 „Мрежа насеља и инфраструктурни системи“;
3. Реферална карта број 3 „Туризам и заштита простора“;
4. Реферална карта број 4 „Карта спровођења“ и
5. Уређајне основе за села које прате текстуални делови.

У поступку стручне контроле нацрта Плана, Комисија за планове је константовала да је наведени план усклађен са Законом о планирању и изградњи, Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, Одлуком о изради планског документа, донетим планским документима ширег подручја, стандардима и нормативима, прибављеним условима, као и са другим законима и прописима.

Предложена планска решења су оправдана са становишта: рационалног коришћења и заштите природних ресурса и створених добара, рационалне организације и уређења саобраћајне мреже и мреже техничке инфраструктуре, заштите животне средине, природних вредности и непокретних културних добара и др.

Предложена решења у нацрту Плана се оцењују као реална и остварива.

Уважавајући образложење нацрта Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, сугестије чланова Комисије, ставове носиоца израде и обрађивача, Комисија за планове Општине Сурдулица доноси следећи:

ЗАКЉУЧАК

1. Даје се позитивно мишљење на нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица;
2. Нацрт наведеног плана се може упутити у процедуру јавног увида.

Извештај доставити:

- општинској управи општине Сурдулица,
- обрађивачима плана
- архиви.

СЕКРЕТАР КОМИСИЈЕ:
Жарко Искренов, д.и.а.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ:
Драган Мицић, д.п.п.

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ:
Зоран Митић, д.и.ш.

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022. године
Сурдулица

**ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ЈАВНОЈ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ
НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ
СУРДУЛИЦА И ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА нацрта измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица и извештаја о стратешкој процени утицаја плана на животну средину плана одржана је у понедељак **05.09.2022.године** са почетком у **13⁰⁰h** у Скупштинској сали Општине Сурдулица.

Јавној презентацији су присуствовали обрађивач плана, представници локалне самоуправе и заинтересована правна и физичка лица.

Обрађивач плана је након презентације плана, са преставницима локалне самоуправе дискутовао о даљем току јавног увида у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица и извештаја о стратешкој процени утицаја плана на животну средину, као и и даљој процедури израде плана.

Присутна лица нису имала примебде и сугестије на презентовани план.

Јавна презентација је завршена у 14h.

МЛАЂИ САВЕТНИК ЗА УРБАНИЗАМ
Милан Тасић, спец.инж.грађ.

Република Србија
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
КОМИСИЈА ЗА ПЛАНОВЕ
Број: 06-43/2022-01
06.10.2022.године
Сурдулица

На основу чл. 50. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр.72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21), чл. 67. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гл. РС“, бр. 32/19) и чл. 4. Пословника о раду, Комисија за планове СО-е Сурдулица, на затвореној седници одржаној дана: 03.10.2022.г.године, након обављеног јавног увида, сачинила је следећи:

ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ У НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

I УВОДНИ ДЕО

Скупштина Општине Сурдулица је на седници одржаној дана 15.03.2017. године донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: План), која је објављена у Службеном гласнику града Врања бр. 6/2017.

Након спроведеног поступка јавне набавке, услуга израде наведеног плана је додељена извршиоцу : ЈП Завод за урбанизам Ниш, 7. јула 6,18 000 Ниш , са којим је потписан Уговор бр. 404-253/18-01 од 11.01.2019.године.

Носилац израде Плана организовао је рани јавни увид у складу са чл. 39-41. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Рани јавни увид одржан је у трајању од 15 дана од 04.03.2019. до 28.03.2019.године у Скупштинској сали општине Сурдулица.

Јавна презентација Плана одржана је дана 20.03.2019. године у Скупштинској сали општине Сурдулица са почетком у 12:00 часова. У току раног јавног увида пристигла је једна писана примедба на изложени план. Комисија за планове је Закључком усвојила Извештај о обављеном раном јавном увиду бр. 350-9/2019-03 од 12.04.2019. године.

Обрађивач Плана је дана: 12.05.2022.године доставио нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица а исти је 18.07.2022. године прослеђен Комисији за планове СО-е Сурдулица, ради стручне контроле наведеног планског документа.

Комисија за планове је дана 21.07.2022.године у 15:00 часова у скупштинској сали општине Сурдулица одржала седницу на којој је извршена стручна контрола нацрта Плана и о томе је сачињен Извештај о стручној контроли бр. 06-35/2022-01 од 26.07.2022. године са закључком да се даје позитивно мишљење на нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица и да се нацрт наведеног плана се може упутити у процедуру јавног увида.

II ПОСТУПАК ОГЛАШАВАЊА И СПРОВОЂЕЊА ЈАВНОГ УВИДА И ПОДАЦИ О ОДРЖАВАЊУ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ

Обрађивач Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица је дана 12.05.2022.године доставио материјал за потребе одржавања јавног увида, односно, нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

Носилац израде плана организовао је јавни увид у складу са чл. 55-62. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Оглас о јавном увиду објављен је:у дневном листу „Данас“, на „Голд радију“, на интернет страни www.surdulica.org и на огласној табли јединице локалне самоуправе.

Јавни увид одржан је у трајању од 30 дана од 22.08.2022. до 20.09.2022. године у Скупштинској сали општине Сурдулица. Јавна презентација нацрта Плана одржана је дана 05.09.2022. године у скупштинској сали општине Сурдулица са почетком у 13⁰⁰ч.

Заинтересована правна и физичка лица могла су поднети примедбе и сугестије искључиво у писаном облику на изложени материјал у току трајања јавног увида носиоцу израде планског документа и од службе надлежне за послове урбанизма добити потребне информације и стручну помоћ у вези са појединим решењима и евентуалним давањем примедби и сугестија.

Након завршеног јавног увида, дана 26.09.2022.године са почетком у 13⁰⁰ч у Скупштинској сали Општине Сурдулица одржана је јавна седница Комисије за планове СО-е Сурдулица којој су присуствовали следећи чланови:

1. Драган Мицић, д.п.п., председник Комисије
2. Милча Костадинов, д.и.г., заменик председника Комисије,
3. Жарко Искренов, д.и.а., секретар Комисије
4. Јелена Здравковић, д.п.п., члан Комисије и
5. Татјана Цветковић, д.и.а., члан Комисије.

Седници је испред Носиоца израде планског документа присуствовала Мирјана Спасић, руководилац Одељења за урбанизам.

На седници су изнете примедбе на нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица достављене у писаном облику,присутни подносиоци примедби су додатно појаснили своје примедбе и изнет је став обрађивача по свакој појединачној примедби.

III СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПРИМЕДБИ КОЈЕ СУ ПОДНЕТЕ НА НАЦРТ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА, СА ЗАКЉУЧКОМ КОМИСИЈЕ НА ЗАТВОРЕНОЈ СЕДНИЦИ ПО СВАКОЈ ПРИМЕДБИ И КРАЋИМ ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ

Затворена седница Комисије за планове СО-е Сурдулица одржана је дана 03.10.2022.године, са почетком у 15⁰⁰ч у Скупштинској сали Општине Сурдулица у присуству свих чланова Комисије.

На седници су донети закључци по свакој појединачној примедби од 46 укупно поднетих примедби физичких и правних лица.

По примедбама на нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица, поднетим у току трајања јавног увида, Комисија за планове СО-е Сурдулица донела је следеће закључке:

1.Крстић Небојша, бр. 350-9/19-03 од 30.08.2022.

Примедба: Власник сам парцеле 1337 и 1336 КО Алакинце кроз коју је изменом просторног плана предвиђено да кроз наведене парцеле прође пут и да се споји са парцелом 4844 КО Сурдулица (некатегорисани пут). Молим да се моја примедба размотри и усвоји ради регулисања замене земљишта и укњижења куће под једну парцелу на којој део куће пада под терет парцеле 1340 чији је власник МЗ КО Алакинце и том приликом би се формирао плац на којој се налази кућа парцела 1337.

Закључак Комисије: примедба се делимично прихвата.

Образложење: Примедба се прихвата у делу урбанистичке уређајне основе за Алакинце до границе ПГР насеља Сурдулица,у осталом делу је неоснована.

2.Љубиша Милошевић, бр. 350-9/19-03 од 31.08.2022.

Примедба: На катастарској парцели 1216/4 КО Загужање налази се саграђени објект (гаража), који не могу да озаконим због једног дела који се налази на путном земљишту. Молим Вас, да уважите мој проблем како би прешо у грађевинско земљиште и како би могло да легализујем објект.

Закључак Комисије: Примедба није основана.

Образложење: На основу података о снимљеним објектима, регулациона линија не угрожава објекте који су предмет озакоњења.

3.Ратко Иванчев, ул. Б. Нушића, бр. 20, бр. 350-9/19-03 од 25.08.2022.

Примедба: Поштовани, кп. 557 КО Загужање се у садашњем просторном плану општине Сурдулица налази у шумском подручју. Како на тој парцели имам посађен воћњак, који редовно одржавам, молим да ми се кроз Измене и допуне просторног плана општине Сурдулица, намена парцеле пребаци у пољопривредно земљиште обзиром да се на тој парцели одвијају пољопривредне делатности.

Закључак Комисије: Примедба није основана.

Образложење:КП бр. 557 КО Загужање дефинисана је као пољопривредно земљиште.

4. Зоран Анђелковић, бр. 350-9/19-03 од 29.08.2022.

Примедба: Поштовани, власник сам парцеле 174/2 КО Доње Романовце на којој се налази стамбени објект П+1, који је у процесу озакоњења, али због проласка бицикличке стазе која се налази у плану, озакоњење није могуће, а самим тим ни прикључак на водоводну мрежу. Молим надлежни орган да ми изађе у сусрет и измени бицикличку стазу како бих легализовао објект. Хвала унапред.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Регулациона линија се поклапа са катастарском међом парцеле 174/2 тако да не постоји сметња за озакоњење објекта на њој.

5. Драган Лукић, с. Кијевац бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам дела парцеле КО Сурдулица бр. 2414, 3020, 2493, која се води као пољопривредно, па молим наслов да изменама и допунама усклађеног ПП Општине Сурдулица преведе исто у грађевинско земљиште, пошто се налази у близини града, асфалтни пут у непосредној близини, са тех. могућношћу за електрификацију. Захваљујем се унапред.

Закључак Комисије: примедба се делимично прихвата.

Образложење: Примедба се не прихвата за катастарску парцелу 2414 КО Сурдулица која се налазе у границама Плана генералне регулације насеља Сурдулица. Примедба се прихвата за КП бр. 3020 и 2493 КО Сурдулица.

6. Јовановић Маринко и Весна, Сурдулица, бр. 350-9/19-03 од 05.09.2022.

Примедба: Власници смо катастарских парцела 3324, 3325, и 3326 КО Сурдулица. Претежна намена наведених парцела је пољопривредно земљиште, сходно томе да се парцела налази до саме индустријске зоне у Сурдулици неповољне су за узгој пољопривредних добара. У претходној примедби смо навели да се бавимо производњом предмета од готовог папира и имамо потребу за складиштење робе. На наведене парцеле бих саградио магацинхалу за складиштење робе.

Обзиром да је у току јавни увид у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица и извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину прилажем примедбу, односно молбу да се дозволи намена услуга у овом потезу или дозволи допунска намена за ово подручје, обзиром да су рађене Уређајне основе за цело планско подручје.

Закључак Комисије: Примедба се прихвата.

7. Јовановић Маринко, Јовановић Весна, Јовановић Миодраг бр. 350-9/19-03 од 05.09.2022.

Примедба: Власници смо катастарских парцела 1103/6, 1104, 1105, 1124 и 1103/9 КО Масурица. На катастарској парцели 1103/9 налази се стамбени објект у којем живимо породично. На поменутој парцели налази се и објект у којем обављамо услужну делатност, односно хала у којој се врши обрада папира (производња предмета од готовог папира). Овом делатношћу бавимо се сви породично. Имамо пријављену фирму и уредно плаћамо све обавезе. Напомињем да је овде запошљено 5 људи. Објект пословања сам изградио 2013. године. Намена планским документом у овом делу сеоска стамбена зона, рурално становање и није дозвољена намена коју обављам. Због ове намене не могу да извршим легализацију објекта и не могу легалним путем да извршим његово проширење. Спојио бих наведене парцеле и добио целину у којој могу несметано да организујем свој посао. Објект производње не прави никакву додатну буку нити је за њихов транспорт потребан приступ за камионе.

Обзиром да је у току јавни увид у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине сурдулица и извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину прилажем примедбу, односно молбу да се дозволи намена услуга у овом потезу или дозволи допунска намена за ово подручје, обзиром да су рађене Уређајне основе за цело планско подручје.

Закључак Комисије: Примедба се прихвата.

8.Пољопривредно газдинство Маринковић, Марко Маринковић, Марија Маринковић, Јанко Маринковић, бр. 350-9/19-03 од 05.09.2022.

Примедба: На катастарској парцели 1190, смо 2020 год. саградили фарму крава, у склопу породичне куће која се налази на кат.парцели 1187/1 и 1188/4. Све послове на фарми обављамо унутар породице са тенденцијом запошљавања радника. Да би смо могли да се развијамо даље, планови пољопривредног газдинства Маринковић је изградња мини кланице са прерадом меса малог капацитета, коју би смо градили у склопу ове три парцеле. С обзиром да на територији наше општине не постоји кланица, суочавамо се са проблемом клања и одјаве закраних грла. Сматрамо да је један овакав објекат од великог значаја за нашу општину и све пољопривреднике.

Обзиром да је у току јавни увид у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица и извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину прилажем примедбу, односно молбу да се дозволи намена услуга у овом потезу или дозволи допунска намена за ово подручје, обзиром да су рађене Уређајне основе за цело планско подручје.

Закључак Комисије: Примедба се прихвата.

9.Дарко Петковић, бр. 350-9/19-03 од 08.09.2022.

Примедба: Власник сам парцеле 1149 КО Загужање, на којој је према садашњим планом предвиђена намена становање. Како на тој парцели имам намеру да обављам пословну делатност – Технички преглед, молим надлежни орган да ми изађе у сусрет и изменом плана предвиди да кп 1149 КО Загужање примарна намена буде пословно – услужна делатност, а допунска намена становање.

Закључак Комисије: Примедба није основана.

Образложење: У оквиру Правила грађења, тачка 2.3.1.2.2. Становање дефинисани су компатибилни садржаји: трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге у сеоском домаћинству, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл., под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

10.Добривоје Стојановић, бр. 350-9/19-03 од 02.09.2022.

Примедба: Власник сам стамбеног и помоћног објекта на кп 4369/1 и 4373 КО Сурдулица. Предмет у легализацији бр. 351-461/16-03 од 07.1.2.2013. Примедба због немогућности легализације.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметне парцеле налазе се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

11. Станче Јовановић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп 1146 КО Власина Округлица власник сам викенд куће П+О и у поступку озакоњења је отворен предмет на име Димитријевић Драган из Лесковца бр. Пр. 351-192/21-03 од 1709.2021. У његово име примедбу подноси снаја Јовановић Станче, 0601494521. Преименовати земљиште из пољопривредног у грађевинско.

Закључак Комисије: Примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела дефинисана је као грађевинско земљиште на Рефералној карти 1-намена простора у оквиру Плана генералне регулације Власинског језера.

12. Сунчица Ђорђевић бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп.бр. 4368 КО Сурдулица имам стамбени објект озакоњен на име пок. Ђорђевић Драган, приговор улаже супруга Сунчица Ђорђевић, 063/388227. Потребно је да ова кат. парцела буде у грађевинском подручју катастарске општине Доње Романовце, у обухвату усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

Закључак Комисије: Примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

13. Стојановић Слободан, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам стамбеног објекта спратности П+Пк који се налази на кат.парцели бр. 4307/10 КО Сурдулица, пријављен у легализацији под бр. 351-561/10-03 дана 09.03.2010. г. Потребно је да моја кат. парцела буде у грађевинском подручју катастарске општине Доње Романовце, у обухвату усклађеног просторног плана.

Закључак Комисије: Примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

14. Саша Митић, бр. 350-9/19-03 од 05.09.2022.

Примедба: Власник сам стамбеног објекта П+1 у Загужању, на кат.парцелама 334 и 341 КО Загужање. Улажем примедбу на план у смислу промене намене земљишта из пољопривредног у грађевинско. кат.парцеле 334 и 341 КО Загужање да буду на грађевинском земљишту.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметне парцеле налазе се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Загужање.

15. Славољуб Ђорић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам објект на к.п. бр. 102 КО Масаурица. Потребно је озакоњење објекта, те због тога улажем примедбу на план. Предмет је у озакоњењу под бр. 351-273/13-03. Преименити из пољопривредно у грађевинско.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

16. Ратко Нешић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп. Бр. 4307/3 КО Сурдулица имам стамбени објект на име Ратко Нешић, 064/1040660 Због немогућности озакоњења потребно је да кат.пар. 4307/3 буде у грађевинском подручју катастарске општине Доње Романовце, у обухвату усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

17. Верица Лазаревић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп.бр. 4307/1 КО Сурдулица, налази се стамбени објект за који је отворен предмет легализације – озакоњења бр. 351-976/10-03 од 10.03.2010. на име сада пок. Лазаревић Драгана. Примедбу на план подноси супруга Лазаревић Верица, 063/418166. Кат. парцелу 4307 КО Сурдулица, потребно је да буде у грађевинско подручју КО Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

18. Милан Петровић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп.бр. 4413 КО Сурдулица, имам стамбени објект, на име Петровић Милан, 069699403. Потребно је да кат.парцела 4413 која је у обухвату ППО Сурдулица (Усклађеног) буде у грађевинско подручју КО Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

19. Ненад Нешић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам породичне куће По+П+1 у Романовцу на кат.парцели 4307/5 КО Сурдулица која је пријављена у легализацији под бројем 351-639/10-03 од 09.03.2010. године. Примедбу улажем због немогућности легализације куће те је потребно да моја парцела буде у грађевинском подручју КО Доње Романовце у обухвату усклађеног Просторног плана.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

20. Миљан Младеновић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кат.парцели 4307/7 КО Сурдулица имам стамбени објект а предмет у озакоњењу на име Драги Младеновић. Због немогућности озакоњења потребно да моја парцела буде у грађевинско подручју КО Доње Романовце у обухвату усклађеног Просторног плана Сурдулица.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

21. Милош Петров, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам објекта спратности П у Калабовцу, на кат.парцели бр. 37 КО Калабовце који је у поступку озакоњења под бр. 351-166/18-03 од 13.03.2018. год. Имам примедбу на план због немогућности озакоњења објекта јер је на пољопривредном земљишту – преименити у грађевинско.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

22. Јован Савић, бр. 350-9/19-03 од 02.09.2022.

Примедба: Власник сам више објеката (4) на кл. Бр. 1100 КО Загужање. Предмет у озакоњењу бр. 351-206/17-05. Примедба због немогућности озакоњења (изван грађевинског подручја)

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Загужање.

23. Јован Савић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник стамбеног и помоћног објекта на кл. Бр. 1102 КО Загужање. Предмет у озакоњењу бр. 351-205/17-05. Примедба због немогућности озакоњења (пољопривредно земљиште)

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

24. Лоза Николић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник економског објекта на кл. Бр. 96/2 КО Масурица. Предмет у легализацији бр. 351-1237/10-01. Примедба због немогућности легализације јер је на пољопривредном земљишту. Преименити у грађевинско.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

25. Горан Тасић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам стамбеног објекта П+Пк у Масурици, на кл. Бр. 1947/1 КО Масурица, која је у поступку озакоњења под бр. 351-62/20-03. Улажем примедбу на план због немогућности озакоњења објекта, јер се по плану налазина површини јавне намене – саобраћајница.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Масурицу.

26. Јовица Џонић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кл. Бр. 4307/3 КО Сурдулица, д. Романовци имам стамбени објекат – породичну кућу у с.д. Романовце. Кат.пар. 4307/3 се налази у обухвату усклађеног ППО Сурдулица, али је потребно да буде у грађевинском подручју катастарске општине Доње Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

27. Круна Милојковић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: Власник сам стамбеног објекта По+П+Пк на кат. парцели 4307/4 КО Сурдулица, пријављена у легализацији под бр. 351-452/16-03 дана 07.12.2016. године. Због немогућности легализације објекта потребно да ова кат. парцела буде у грађевинском подручју КО Доње Романовце у обухвату усклађеног Просторног плана општине Сурдулица.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

28. Драгутин Стојановић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп.бр. 4307/8 КО Сурдулица, имам стамбени објекат на име Драгутин Стојановић. Кат.парц. 4307/8 се налази у обухвату ППО Сурдулица (усклађеног), али је потребно да буде у грађевинском подручју катастарске општине Доње Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

29. Благица Златановић, бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На кп.бр. 4307/6 КО Сурдулица, имам стамбени објекат, озакоњење на име Златановић Благица. Због немогућности озакоњења објекта потребно да ова кат. парцела (4307/6) буде у грађевинском подручју КО Доње Романовце у обухвату усклађеног Просторног плана општине Сурдулица.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

30. Зорица Нешић, бр. 350-9/19-03 од 02.09.2022.

Примедба: Власник стамбеног објекта на кп. Бр. 4307 КО Доње Романовце (Сурдулица). Предмет у легализацији 351-858/2010-03. Примедба због немогућности легализације. Примедбу подноси супруга Зорица Нешић.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: У оквиру дефинисаног грађевинског подручја за Доње Романовце не постоји катастарска парцела 4307 КО Доње Романовце (Сурдулица). Уколико се установи да је у примедби уписан погрешан број парцеле спремни смо да изађемо у сусрет и прихватимо примедбу.

31.М. Трајковић, бр. 350-9/19-03 од 14.09.2022.

Примедба: Власник сам парцеле катастарског броја 852/2 КО Биновце, која је сада у својству грађевинског земљишта у коме се налазе породична кућа са помоћним објектима. Молим горе наведену службу да ми одобри да на тој парцели изменом могу обављати посао услужне делатности заштите материјала цинковањем. Овом делатношћу се бавим како би породици обезбедио услове за егзистенцију.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: У оквиру Правила грађења, тачка 2.3.1.2.2. Становање дефинисани су компатибилни садржаји: трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге у сеоском домаћинству, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл., под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

32.Миодраг Георгијевски, бр. 350-9/19-03 од 15.09.2022.

Примедба: Катастарска парцела 691 КО Загужање је изостављена односно, није предвиђена као грађевинско земљиште, па из тог разлога подносим примедбу за исправку ове грешке. За ову парцелу издато је Решење бр.320-9/2021-04 од 30.03.2021 година од Општине Сурдулица -Општинска управа -одељење за финансије и пољопривреду и водопривреду где се врши промена немене коришћења пољопривредног у грађевинско земљиште. На основу овог Решења извршена је промена у бази података катастра непокретности и донето је Решење бр. 952-02-11-081-5178/2021 од 17.06.2021 Републички геодетски завод - Служба за катастар непокретности Сурдулица, где је КП 691 са површином од 1374 м² грађевинско земљиште изван грађевинског подручја. Исто тако Општина Сурдулица је издала и решење о изградњи породично-стамбеног објекта, који је изграђен и поднет захтев преко Е-шалтера за укњижење објекта у катастарској евиденцији.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

33.Србољуб Пешић из Врања, бр. 350-9/19-03 од 16.09.2022.

Примедба: Сувласник сам на стамбеном објекту на к.п.бр. 3831 КО Масурица који се делом налази на јавној површини, те због тога не могу да је озаконим. Примедба се подноси из овог разлога, бр. пр. у легализацији је 351-1711/10-03.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: На основу достављених података о снимљеним објектима, регулациона линија не угрожава објекте који су предмет озаконења.

34.Србољуб Пешић из Врања, бр. 350-9/19-03 од 16.09.2022.

Примедба: Сувласник сам помоћног објекта на к.п.бр. 2895 КО Масурица који се делом налази на јавној површини, те због тога не могу да га озаконим. Примедба се подноси из овог разлога, бр. пр. у озаконењу је 351-343/19-03.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

35.Сретен Јанковић из Куманова, бр. 350-9/19-03 од 16.09.2022.

Примедба: Власник сам куће за одмор спратности П+Пк на к.п.бр. 9568 КО Власина Рид која је пољопривредно земљиште. Разлог подношења примедбе је ако је могуће да исто пређе у грађ.земљиште. Предмет у озакоњењу (351-290/10-03) 351-138/16-03.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела дефинисана је као грађевинско земљиште на Рефералној карти 1-намена простора у оквиру Плана генералне регулације Власинског језера.

36.Слободан Стаменковић, бр. 350-9/19-03 од 19.09.2022.

Примедба: Увидом у Просторни план, к.п.бр.68/1, 67/1 и 67/2 КО Алакинце спадају у пољопривредно земљиште. Овим путем вас молим да изменом Просторног плана горе наведене парцеле буду обухваћене грађевинским подручјем.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

37.Костић, бр. 350-9/19-03 од 19.09.2022.

Примедба: Молимо Вас да изменом и допуном Усклађеног просторног плана, дозволите измену за к.п.бр. 1137 КО Загужање, на којој би могла да се изгради производна хала.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: У оквиру Правила грађења, тачка 2.3.1.2.2. Становање дефинисани су компатибилни садржаји: трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге у сеоском домаћинству, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл., под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

38.С.Б., бр. 350-9/19-03 од 19.09.2022.

Примедба: Власник сам стамбеног објекта на к.п.бр. 1381/5 КО Алакинце која је у поступку озакоњења под бр. 351-100/97-03 од 10.05.2017. Имам примедбу на План због немогућности озакоњења објекта.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Увидом у графички прилог не постоји сметња за озакоњење објекта.

39.Милан П. (тел. 069/699 403), бр. 350-9/19-03 од 19.09.2022.

Примедба: На к.п.бр. 4413 КО Сурдулица имам стамбени објекат - породичну кућу у селу Доње Романовце. К.п.бр.4413 се налази у обухвату Усклађеног ППО Сурдулица али је потребно да буде у грађ.подручју КО Д. Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

40.Родољуб (тел. 064/674 66 10), бр. 350-9/19-03 од 19.09.2022.

Примедба: На к.п.бр. 4427 КО Сурдулица имам стамбени објект - породичну кућу у селу Доње Романовце. К.п.бр.4427 се налази у обухвату Усклађеног ППО Сурдулица али је потребно да буде у грађ.подручју КО Д. Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

41.Сретен (тел. 062/9674379), бр. 350-9/19-03 од 19.09.2022.

Примедба: На к.п.бр. 4307/2 КО Сурдулица имам стамбени објект - породичну кућу у с. Доње Романовце. К.п.бр. 4307/2 се налази у обухвату Усклађеног ППО Сурдулица али је потребно да буде у грађ.подручју КО Д. Романовце.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела налази се у оквиру дефинисаног грађевинског подручја приказаног на уређајној основи за Доње Романовце.

42.Миладиновић Зоран и Драгиша бр. 350-9/19-03 од 20.09.2022.

Примедба: У урб.уређајној основи за насеље Вучаделце није у потпуности сагледана путна мрежа локалног карактера. До дела насеља који је назван Млађинци, махале Миладиновићи, Новковићи води локални сеоски пут који није уцртан у катастру. Исти полази од државног пута изнад Врле II, иде приватним парцелама и кроз парцеле ЈП „Србијашуме“ до наведених махала. Да би наведени пут био одржаван и изграђен неопходно је да буде озваничен. Примедбом се тражи да наведена траса пута буде планирана и обележена у урб.уређајној основи за насеље Вучаделце. Пут полази од к.п.бр.35 и 36 КО Вучаделце а завршава се на к.п.бр. 677 и 2803 КО Вучаделце. Неопходно је ову примедбу усвојити.

С поштовањем.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Пут је дефинисан кроз грађевинско подручје Уређајне основе за Вучаделце. Остатак трасе налази се ван дефинисаног обухвата Уређајне основе.

43. Зоран Динчић, бр. 350-9/19-03 од 20.09.2022.

Примедба: Поседујем у насељу Загужање у власништву к.п.бр. 1253, 1254, 1255, 1257 и 1258 КО Загужање. Ове парцеле се налазе јужно од државног пута бр. 40 Владичин Хан - Сурдулица -Стрезимировци, од којих једна излази директно на овај пут. У непосредној близини ових парцела већ раде и послују неки предузетници, због повољности које имају. Моја примедба се односи на урбанистичку уређајну основу насеља Загужање, где на наведеном простору треба планирати пословне активности типа хладњаче, примарну прераду пољопривредних производа, паковање, сушару и слично.м У том смислу предлажем да се простор мојих парцела и суседних планира као намена за наведене пословне активности, због услова које пружа близина државног пута. У прилогу је копија парцела и Решење РГЗ-СКН Сурдулица. Очекујем прихватање примедбе.

Закључак Комисије: примедба се прихвата.

44. Светлана Савић (064/480 16 58) бр. 350-9/19-03 од 01.09.2022.

Примедба: На к.п.бр. 9687 и 9688 КО Власина Рид постоји стамбени објекат Су+П, у поступку озакоњења је отворен предмет на име сада покојног Славољуба Стаменковића бр. 351-13/20-03 од 13.03.2020. У његово име примедбу подноси сестричина Светлана Савић.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела дефинисана је као грађевинско земљиште на Рефералној карти 1-намена простора у оквиру Плана генералне регулације Власинског језера.

45. Ђорђе Трајковић бр. 350-9/19-03 од 02.09.2022.

Примедба: Власник сам помоћног објекта на катастарској парцели 930/1 КО Биновце који је делом изграђен на површини јавне намене-па због тога не може да се озакони.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: На основу података о снимљеним објектима, регулациона линија не угрожава објекте који су предмет озакоњења.

46.Привредна друштва Власинка д.о.о. и Coca-Cola HBC-Srbija д.о.о., бр. 350-9/19 од 20.09.2022.

46.1 Примедба: Обзиром да из pdf фајла Рефералне карте 1 – Намена простора која чини део Нацрта Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица не може са сигурношћу да се сагледа да ли је к.п. 1569/3 к.о. Толи До, као и остале катастарске парцеле обухваћене ПДР Фабрике воде „Власинка“ по намени грађевинско земљиште, молимо да се изврши провера и усклађивање намене земљишта са важећим ПДР фабрике воде „Власинка“.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Реферална карта 1 - Намена простора, није адреса на којој се проверава намена на нивоу катастарске парцеле јер је рађена на топографским картама у размери 1:50000. Са сигурношћу може да се утврди намена на графичком прилогу "Уређајна основа Топли До" Лист 1., на коме је дефинисан обухват ПДР фабрике воде „Власинка“ и у оквиру обухвата је к.п. 1569/3 к.о. Толи До.

46.2 Примедба: Обзиром да смо у преговорима са власником ради куповине те парцеле за потребе фабрике воде „Власинка“ предлагемо да планом оставите могућност да к.п. 1530/1 к.о. Топли До буде грађевинско земљиште, уз услов да се уради измена ПДР фабрике воде „Власинка“ са проширењем обухвата и на ту парцелу.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: Предметна парцела је дефинисана као грађевинско земљиште-привредне делатности, на графичком прилогу "Уређајна основа Топли До" Лист 1., као и текстуалном делу Просторног плана у Уређајној основи за село Топли До у табели 1."Просторни обухват и списак целих и делова катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја".

46.3 Примедба: Важећем ППППН ПИО „Власина“ (Сл.гласник РС бр. 123/21)

Рефералном картом 4 - Карта спровођења предвиђено је да на подручју Топли До спровођење буде на основу ПП ЈЛС (у нашем случају ППО Сурдулица), односно ПДР фабрике воде „Власинка“ и ПДР скијалишта. Нацртом ППО Сурдулица предвиђено је да на подручју Топли До спровођење буде на основу ППППН ПИО „Власина“, односно ПДР фабрике воде „Власинка“ и ПДР скијалишта. Услед напред наведеног долази до потпуне конфузије пошто ова два плана треба да се узајамно спроводе један на основу другог. Сматрамо да начин спровођења плана треба ускладити са ППППН ПИО „Власина“.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: До конфузије долази код лаичког тумачења на први поглед. Потребно је детаљно прочитати текстуалне делове и сагледати све графичке прилоге и у Важећем ППППН ПИО „Власина“ (Сл.гласник РС бр. 123/21) и у Нацрту УППО Сурдулица, како би се на јасан и недвосмислен начин тумачиле њихове одредбе. Ова два планска документа су усклађена и узајамно се прожимају са јасним смерницама за њихову примену.

46.4 Примедба: Молимо да текст плана допуните тако да се предвиди могућност изградње линијских инфраструктурних објеката - водовода и објеката у њиховој функцији ради повезивања изворишта у подручју одобреног експлоатационог поља са производним објектом - фабриком воде „Власинка“, као и формирање грађевинских парцела на пољопривредном и шумском земљишту за потребе ових објеката и потребно претварање у грађевинско земљиште у складу са чл. 69 Закона о планирању и изградњи.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: У поглављу "3.1.2. Смернице за израду урбанистичких планова и друге развојне документације", поднаслов "Смернице за израду урбанистичких планова", став други стоји: " Поред дефинисаног грађевинског земљишта у зонама посебне намене могуће је уређајном основом, урбанистичким планом и урбанистичким пројектом прибавити додатно грађевинско земљиште искључиво за потребе јавне намене и реализације инфраструктурних система."

46.5 Примедба: Обзиром и на размеру графичких прилога 1:50.000 и очекивани степен тачности дефинисања граница грађевинског земљишта у овој размери предлажемо да се планом остави могућност евентуалног проширења грађевинског земљишта уз израду Урбанистичког пројекта или Плана детаљне регулације за специфичне врсте објеката компатибилне намене.

Закључак Комисије: примедба није основана.

Образложење: У поглављу "3.1.2. Смернице за израду урбанистичких планова и друге развојне документације", поднаслов "Смернице за израду урбанистичких планова", став други стоји: " Поред дефинисаног грађевинског земљишта у зонама посебне намене могуће је уређајном основом, урбанистичким планом и урбанистичким пројектом прибавити додатно грађевинско земљиште искључиво за потребе јавне намене и реализације инфраструктурних система."

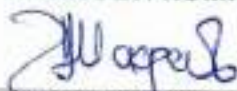
Након поступања по примедбама, обрађивач Плана ће носиоцу израде доставити предлог планског документа која ће ићи у процедуру доношења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ:

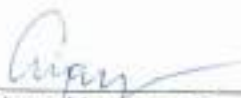

Драган Мицић, д.п.п.

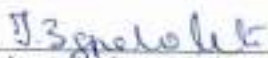
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Жарко Искренов, д.и.а.

Татјана Цветковић, д.и.а.

Јелена Здравковић, д.п.п.

Милча Костадинов, д.и.г.

ПРЕДСЕДНИК СО-е СУРДУЛИЦА:

Зоран Митић

**8) ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ИНСТИТУТ ЗА УРБАНИЗАМ И СТАНОВАЊЕ ДОО
ЈУГИНУС ДОО - БЕОГРАД

Београд - Сурдулица, 2022. године

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Носилац и наручилац израде:

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Председник скупштине

Обрађивачи:

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НИШ

Директор

Иван Грмуша, дипл.инж.грађ.

ЈУГИНУС

Директор

Др Горан Јововић, дипл.инж.ел.

ПЛАН УРБАН ДОО

Директор

Слободан Гроздановић, дипл.инж.грађ.

**ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ (одговорни планер):	<p align="center">мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер број лиценце 100 0151 10</p> <p align="center">МП</p>
КООРДИНАЦИЈА ИСПРЕД ОПШТИНЕ:	<p>Мирјана Спасић, дипл.инж.арх. Мирјана Ђорић, дипл.инж.арх.</p>
ТИМ ЗА КООРДИНАЦИЈУ:	<p>мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Милена Т. Петровић, дипл.инж.арх. Марија Станковић, дипл.инж.арх. Слободан Гроздановић, дипл.инж.грађ.</p>
КОНСУЛТАНТ:	<p>Мицић Драган, дипл. просторни планер</p>
МЕТОДОЛОГИЈА, КОНЦЕПЦИЈА, СИНТЕЗА:	<p>мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Дубравка В. Павловић, дипл. просторни планер Слободан Гроздановић, дипл.инж.грађ.</p>
ШИРИ РАДНИ ТИМ:	
<i>Уводне напомене</i>	<p>мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер</p>
<i>Заштита, уређење и коришћење природних система</i>	<p>мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер</p>
<i>Демографски и социјални процеси и системи</i>	<p>Биљана Павловић, дипл. Економиста Димитрије Пешић, маст.инж.менџ.</p>
<i>Економија и привредни системи</i>	<p>Биљана Павловић, дипл. Економиста Дејан Рајчић, дипл.правн.</p>
<i>Туризам</i>	<p>Мирослав Вучковић, маст. простор. планер</p>
<i>Воде, водна и водопривредна инфраструктура</i>	<p>Весна Стојановић, дипл.инж.грађ. Јелена Златковић, дипл.инж.грађ.</p>
<i>Саобраћај</i>	<p>Марија Марковић, дипл.инж.саоб. Слободан Гроздановић, дипл.инж.грађ.</p>
<i>Енергетика и енергетска инфраструктура</i>	<p>Миодраг Петровић, дипл.инж.ел. Милан Милосављевић, дипл.инж.маш.</p>
<i>Електронске комуникације и поштански саобраћај</i>	<p>Миодраг Петровић, дипл.инж.ел.</p>
<i>Комунална инфраструктура</i>	<p>Невена Петровић, дипл.инж.заш.жив.сред. Дубравка В. Павловић, дипл. просторни планер</p>
<i>Заштита животне средине</i>	<p>мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Невена Петровић, дипл.инж.заш.жив.сред.</p>
<i>Намена простора и биланс површина основне намене</i>	<p>мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Милена Петровић, дипл.инж.арх. Дубравка В. Павловић, дипл. просторни планер Марија Станковић, дипл.инж.арх. Слободан Гроздановић, дипл.инж.грађ. Мирјана Савић, маст.инж.грађ.</p>

	Кристина Бошковић, дипл.инж.арх.
Геодетско документациона и аналитичко информациона основа	Зорица Голубовић, инж.геодезије мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Александар Ристић, дипл. инж. арх.
Картографска обрада	Милена Петровић, дипл.инж.арх. мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Јасмина Рашић, грађ.тех.
Детаљна разрада (Уређајне основе)	Милена Петровић, дипл.инж.арх. Милена Вуловић, дипл. инж.грађ Марија Станковић, дипл.инж.арх. Душан Алексић,дипл.инж.арх. Слободан Гроздановић, дипл.инж.грађ. мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Мирјана Савић, маг.инж.грађ. Кристина Бошковић, дипл.инж.арх. Мицић Драган, дипл. просторни планер Мирјана Спасић, дипл.инж.арх. Мирјана Ђорић, дипл.инж.арх Жарко Искренов, дипл.инж.арх.
Информатичка подршка и обрада података	Зоран Павловић, ел. тех. мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Александар Ристић, дипл. инж. арх.
Техничка подршка	Ирена Матицек, прав. тех. Синиша Станковић, маш. тех. Марко Томовић, матурант гимназије

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ (одговорни планер):	Дубравка Павловић, дипл. просторни планер број лиценце 100 0008 03 МП
Радни тим за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину	Дубравка В. Павловић, дипл. просторни планер мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Невена Петровић, дипл.инж.заш.жив.сред. Милена Вулевић, дипл. инж.грађ. Мирјана Пантић, дипл.инж.саобр. Марија Станковић. дипл.инж.арх.

ЈП ЗАВОД ЗА
УРБАНИЗАМ НИШ
Директор

Иван Грмуша,
дипл.инж.грађ.

ЈУГИНУС
Директор

Др Горан Јововић,
дипл.инж.ел.

ПЛАН УРБАН ДОО
Директор

Слободан Гроздановић
дипл.инж.грађ..

САДРЖАЈ

I УВОД	1
II ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
II.1. Правни и плански основ.....	2
II.2. Кратак преглед садржаја и циљева плана, његов однос са другим плановима и кратак приказ планског решења.....	2
III ОПИС ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ПОДРУЧЈА ПЛАНА ...17	
III.1. Природне карактеристике.....	17
III.2. Потенцијали и ограничења планског подручја – резиме оцене постојећег стања природног и друштвеног комплекса, привреде, инфраструктуре и заштите.....	36
IV ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ЗА КОЈЕ СЕ ИЗВЕШТАЈ ДОНОСИ	43
IV.1. Анализа стања животне средине, природних вредности, пејзажа и културних добара и угроженост од елементарних непогода и ратних дејстава на подручју општине Сурдулица.....	43
V ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	67
V.1. Општи циљеви стратешке процене.....	67
V.2. Посебни циљеви и индикатори стратешке процене.....	68
VI ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	70
VI.1. Приказ процењених утицаја плана на животну средину.....	70
VI.2. Опис планске концепције заштите животне средине и унапређења природних добара и предела и мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину.....	79
VII СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	117
VII.1. Стратешке процене на нижим хијерархијским нивоима.....	118
VII.2. Процене утицаја пројекта на животну средину.....	118
VIII ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (МОНИТОРИНГ) У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА	120
VIII.1. Опис циљева плана и програма.....	120
VIII.2. Индикатори за праћење стања животне средине.....	120
VIII.3. Права и обавезе надлежних органа.....	125
IX ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	127
X ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	129
XI ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ ПРЕДСТАВЉЕНИ НА НАЧИН РАЗУМЉИВ ЈАВНОСТИ	130

I УВОД

Стратешка процена утицаја на животну средину је инструмент којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји планских решења на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана, и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину и здравље људи. Она треба да интегрише циљеве и принципе одрживог развоја у плановима, а да се тиме избегну или ограниче негативни утицаји на животну средину и на здравље и добробит локалног становништва.

Израда Стратешке процене утицаја на животну средину се одвија у 3 фазе. Прва фаза представља доношење Одлуке о потреби израде Стратешке процене утицаја на животну средину, након чега се приступа њеној изради а након тога следи трећа фаза, фаза давања сагласности на Извештај.

Стратешка процена утицаја на животну средину ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и унапређивање одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Плана.

Главни њен задатак је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у урбанистичком планирању.

Носилац израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину је Југословенски институт за урбанизам и становање "ЈУГИНУС" ДОО, на основу Одлуке о Изменама и допунама Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени гласник Града Врања”, бр. 6/17) (у даљем тексту: Одлука) и Решења о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица ("Службени гласник Града Врања", број 6/17).

Процедура израде Извештаја прати процедуру доношења Измена и допуна Просторног плана општине, чији је и саставни део. То пружа могућност ефикаснијег и балаговременог деловања на планска решења и то све са циљем заштите и унапређења животне средине на територији планског подручја.

II ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Просторни план општине Сурдулица и његове Измене и допуне (у даљем тексту План или Просторни план) је плански документ на локалном нивоу који даје смернице за непосредну примену и разраду планских решења и успоставља оквир за одобравање и реализацију пројеката у погледу локације, природе, обима и услова функционисања. Просторни план одређује смернице за развој делатности и намену површина, као и услове за одрживи и равномерни развој на територији јединице локалне самоуправе. Доношење Просторног плана је у надлежности Скупштине општине Сурдулица.

II.1. Правни и плански основ

Изради овог Плана приступа се на основу Одлуке о Изменама и допунама Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени гласник Града Врања”, бр. 6/17) (у даљем тексту: Одлука), донете у складу с одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/2019, 37/2019 и 9/2020), и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

Правни основ за израду Плана представљају одредбе:

- Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/2019, 37/2019 и 9/2020),
- Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени Гласник РС“, број 135/04 и 88/10),
- Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, бр. 32/2019),
- Одлуке о Изменама и допунама Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени гласник Града Врања”, бр. 6/17).

Плански основ су:

- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020.године (Сл. гласник РС број 88/10),
- Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10).

Напомиње се да је пред усвајањем нови Просторни план подручја посебне намене ПИО „Власина“. јавни увид за овај ППППН је завршен и предлог Уредбе о његовом доношењу је пред усвајањем. С обзиром да је израда измена и допуна општинског Просторног плана и ППППН ПИО „Власина“ текла упоредо, планска решења ППППН су уграђена у Просторни план и у потпуности су усаглашена са ППППН као планом вишег реда.

II.2. Кратак преглед садржаја и главних циљева плана, његов однос са другим плановима и кратак приказ планског решења

- ОБУХВАТ И ГРАНИЦЕ ПЛАНА

Просторни план обухвата подручје општине Сурдулица, која се налази у региону јужне Србије, у Пчињском округу. Општина Сурдулица се налази на државној граници са суседном Републиком Бугарском у дужини од 26 km, јужно су општине Врање и Босилеград, западно општина Владичин Хан из Пчињског округа, а северно је општина Црна Трава из Јабланичког округа.

Територија општине Сурдулица простире се на 62.846 ha (628,46 km²) и организована је територијално у 39 катастарских општина и 41 насеље, у којима је 2011.године живело укупно 20.319 становника.

Табела бр.1: Површине катастарских општина и број становника 2011. год.

Катастарска општина / Просторни план	Укупно		
	km ²	%	
Алакинце	3.52	0.56	1547
Бацијевце	2.89	0.46	63
Биновце	6.06	0.96	501
Битврђа	15.14	2.41	12
Божица	78.09	12.43	198
Власина Округлица	27.98	4.45	128
Власина Рид	53.22	8.47	175
Власина Стојковићева	20.94	3.33	164
Вучедалце	11.82	1.88	17
Горња Козница	2.24	0.36	44
Горње Романовце	12.46	1.98	17
Грознатовци	8.39	1.34	21
Дањино Село	4.93	0.78	48
Дикава	8.31	1.32	67
Доње Романовце	3.44	0.55	390
Драјинци	8.44	1.34	53
Дуги Дел	1.75	0.28	25
Дугојница	4.28	0.68	246
Загужање	3.64	0.58	979
Јелашница	15.01	2.39	1056
Калабовце	1.17	0.19	83
Кијевац (Кијевац 99 и Троскач 3)	31.90	5.08	102
Клисура	46.69	7.43	206
Колуница	12.52	1.99	1
Кострошевци	19.39	3.09	55
Лескова Бара	3.78	0.60	104
Масурица	16.21	2.58	1223
Мачкатица	17.09	2.72	120
Ново Село	69.90	11.12	30
Паља	13.74	2.19	5
Рђавица	5.03	0.80	20
Стајковце	8.40	1.34	71
Стрезимировци	9.34	1.49	25
Сувојница	13.25	2.11	774
Сурдулица (Сурдулица 10888 и Бело Поље 512)	9.26	1.47	11440
Суши Дол	7.85	1.25	56
Топли До	19.98	3.18	29
Топли Дол	24.66	3.92	58
Ћурковица	5.75	0.91	206
Општина Сурдулица	628.46	100.00	20319

*у обухвату К.О. Сурдулица налазе се насеља Сурдулица и Бело Поље, а у обухвату К.О. Кијевац налазе се насеља Кијевац и Троскач.

- САДРЖАЈ, ПОВОД И ЦИЉ ИЗРАДЕ ПЛАНА

УСКЛАЂЕНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА (2012.)

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО:

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1.1. Уводне напомене

1.1.1. Правни основ

1.1.2. Обухват плана

1.1.3. Плански основ

1.2. Извод из текстуалног дела усвојеног концепта

2. ПЛАНСКИ ДЕО

2.1. Планска решења просторног развоја

2.1.1. Намена простора и обухват грађевинског подручја

2.1.2. Заштита, уређење, коришћење и развој природних система и ресурса

2.1.2.1. Пољопривреда и пољопривредно

2.1.2.2. Шуме и шумско земљиште

2.1.2.3. Хидрогеолошки ресурси

2.1.3. Просторни развој, дистрибуција становништва и мрежа насеља и јавних служби

2.1.4. Просторни развој и дистрибуција привредних

2.1.5. Просторни развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора

2.1.6. Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система и повезивање са регионалним инфраструктурним мрежама

2.1.6.1. Саобраћај

2.1.6.2. Водопривредна инфраструктура

- 2.1.6.3. *Енергетска инфраструктура*
- 2.1.6.4. Телекомуникациона инфраструктура
- 2.1.6.5. Гасна инфраструктура
- 2.1.7. Заштита животне средине и унапређење природних добара и
- 2.1.8. *Заштита, уређење и унапређење културних добара*
- 2.1.9. Регионална димензија развоја
- 2.2. Правила уређења**
  - 2.2.1. Општа правила уређења
    - 2.2.1.1. Правила уређења ван граница грађевинских подручја
  - 2.2.2. Концепција уређења карактеристичних грађевинских зона или карактеристичних целина
    - 2.2.2.1. Посебна правила уређења – тематска
      - 2.2.2.1.1. Правила уређења у домену јавних служби Правила за развој, уређење и размештај услужних и пословно-привредних делатности делатности
      - 2.2.2.1.2. Правила уређења простора за туристичка насеља
      - 2.2.2.1.3. Правила уређења рекреације и спорта
      - 2.2.2.1.4. Правила уређења саобраћајне инфраструктуре
      - 2.2.2.1.5. Правила уређења мреже и објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености
      - 2.2.2.1.6. Правила заштите природних добара, животне средине и живота и здравља људи
      - 2.2.2.1.7. Правила уређења и заштите културних добара
    - 2.2.2.2. Посебна правила којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом
    - 2.2.2.3. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и др.
    - 2.2.2.4. Мере енергетске ефикасности изградње
    - 2.2.2.5. Општа правила уређења за насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана
      - 2.2.2.5.1. Општа правила уређења за типичне целине и зоне (једнопородично становање, становање руралног типа, становање у функцији туризма, викенд становање)
      - 2.2.2.5.2. Услови за уређење пословно–услужних зона и производно-пословних зона
      - 2.2.2.5.3. Услови за уређење туристичких и рекреативно-спортских зона
- 2.3. Правила грађења**
  - 2.3.1. Општа правила грађења.
  - 2.3.2. Правила грађења на пољопривредном земљишту
  - 2.3.3. Правила грађења на површинама за експлоатацију минералних сировина
  - 2.3.4. Правила грађења на водном земљишту
  - 2.3.5. Правила грађења на шумском земљишту
  - 2.3.6. Посебна правила грађења – тематска
    - 2.3.6.1. Посебна правила грађења за јавне службе
    - 2.3.6.2. Посебна правила грађења за туристичке и спортско-рекреативне објекте и центре
    - 2.3.6.3. Посебна правила грађења за саобраћајну инфраструктуру
    - 2.3.6.4. Правила грађења осталих инфраструктурних објеката
    - 2.3.6.5. Посебна правила грађења за комуналне објекте и површине
  - 2.3.7. Општа правила грађења за насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана
    - 2.3.7.1. Правила формирања грађевинских парцела, парцелацију и препарцелацију
    - 2.3.7.2. Положај објеката у односу на регулацију, грађевинске линије и границе грађевинске парцеле
    - 2.3.7.3. Правила изградње више објеката на парцели
    - 2.3.7.4. Урбанистички параметри по типичним целинама и зонама - степен заузетости, индекс изграђености грађевинске парцеле, спратност, висина објеката
- 2.4. *Опис и концепција развоја насеља за које су рађени шематски прикази насеља***

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

3.1. Смернице за израду планске документације за подручје плана

- 3.1.1. *Попис урбанистичких планова и друге развојне документације за подручје Плана који су усвојени или су у изради*
- 3.1.2. *Смернице за израду урбанистичких планова*
- 3.1.3. *Зоне и насеља за која је предвиђена обавезна израда урбанистичког плана*
- 3.1.4. *Предвиђени урбанистички планови и урбанистички пројекти за МХЕ и ветропаркове*
- 3.1.5. *Зоне и насеља за која су предвиђене измене и допуне постојеће планске документације*
- 3.1.6. *Насеља за које се ради шематски приказ уређења у оквиру просторног плана (P:1:10000 и P:1:25000)*

3.2. Мере и инструменти за имплементацију и приоритетна планска решења и пројекти

3.3. Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе

3.4. Учесници у имплементацији

ГРАФИЧКИ ДЕО:

- 1) Реферална карта број 1 "Намена простора", размера 1 : 50.000**
  - пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, воде и водно земљиште, грађевинско земљиште;
  - по завршетку шематских приказа биће урађена допуњена реф. карта 1 због граница грађевинског земљишта.
- 2) Реферална карта број 2 "Мрежа насеља и инфраструктурни системи", размера 1 : 50.000**
  - мрежа насеља и центара, садржаји јавних служби, распоред основних привредних делатности, *инфраструктурни системи*.
- 3) Реферална карта број 3 "Туризам и заштита простора", размера 1 : 50.000**
  - туристичке зоне и локације, зоне угрожености и активности на заштити животнесредине, природна и непокретна културна добра са прописаним зонама и режимима заштите;
  - допуна у делу природних добара.
- 4) Реферална карта број 4 "Карта спровођења", размера 1 : 50.000**
  - *зоне и насеља за која је предвиђена обавезна израда урбанистичког плана,*
  - *зоне и насеља у оквиру којих је предвиђена обавезна израда урбанистичког пројекта,*
  - *насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана,*
  - *зоне и насеља за које је израда урбанистичких планова у току.*
- 5) Шематски прикази уређења насеља у размери 1 : 10.000**
  - *грађевинско подручје и планирано ширење грађевинског подручја;*
  - *правци и коридори за саобраћајну инфраструктуру;*
  - *основна планирана намена простора (са приближним целинама за које важе иста правила грађења);*
  - *садржаји јавне намене и други нестамбени садржаји.*
- 6) Шематски прикази уређења насеља у размери 1:25.000**
  - *грађевинско подручје и планирано ширење грађевинског подручја;*
  - *правци и коридори за саобраћајну инфраструктуру.*

ИЗМЕНА И ДОПУНА
УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
(НАЦРТ 2020.)

УВОД

- (1) 1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА, одељак 1.1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ и пододељак 1.1.1.ПРАВНИ ОСНОВ;
- (2) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.1.НАМЕНА ПРОСТОРА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА, Табела 2.1. Планирано коришћење земљишта;
- (3) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ, поднаслов Становништво;
- (4) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ, поднаслов Плански концепт развоја мреже насеља;
- (5) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ;
- (6) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА;
- (7) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.1. Саобраћај;
- (8) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.2. Водопривредна инфраструктура;

- (9) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.3 Енергетска инфраструктура;
- (10) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА, пододељак 2.1.6.5 Гасна инфраструктура;
- (11) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.7. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И ПРЕДЕЛА;
- (12) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА;
- (13) 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА;
- (14) 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, одељак 3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА;
- (15) 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, одељак 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ И ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ;
- (16) 4. УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ
- (17) ГРАФИЧКИ ДЕО

Повод за израду предметног плана је законска обавеза усклађивања ППО Сурдулица из 2007. године са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/2019, 37/2019 и 9/2020), као и планском документацијом вишег реда која је донешена после 2007.године.

Просторни план представља специфичан плански документ из разлога што је део општинског подручја (насеља: Дупљаја, Гребенац, Кајтасово, Врачев Гај и Банатска Паланка) обухваћен ППППН ПИО „Власина“ чија је израда текла упоредо са израдом просторног плана и сва планска решења у Просторном плану су усаглашена са ППППН-ом, као планом вишег реда, који је пласни основ за реализацију планских решења у његовом обухвату. За део територије коју обухвата општински центар донешен је План генералне регулације, по коме ће се планска решења спроводити. За остали део територије Општине планска решења и пропозиције ће се спроводити у складу са одредбама која се односе на израду Просторног плана општине, односно планова нижег реда на основу стечених планских обавеза. С обзиром да је смерницама за спорвођење ППППН дефинисано да ће се кроз Просторни план општине и урбанистичке уређајне основе за села дефинисати детаљни услови и правила уређења и изградње у селима, Просторним планом су утврђена предметна правила и услови за сва села у општини Сурдулица, а за поједина насеља ће се радити и урбанистичка планска документација у складу са смерницама ППППН (насеља у зони Власинског језера, првенствено, као и специфичне зоне и комплекси као што су туристички, на пример).

Основни циљ израде Просторног плана представља дефинисање планског основа који ће омогућити стварање просторних услова за одрживи развој општине Сурдулица, уз заштиту и очување, унапређење и коришћење природних вредности и културних добара, развој привреде, посебно туризма и функционалну интеграцију Општине у шире окружење.

Основни циљ просторног развоја је разрађен кроз серију међузависних приоритета односно посебних циљева, и то:

- обезбеђење услова за просторно уређење и изградњу;
- планско усмеравање и контролисано ширење грађевинског земљишта;
- спровођење привредних трендова у актуелним околностима и одговарајућим потребама домаћег и иностраног капитала;
- стварање амбијента и услова за подстицај привредног развоја;
- подизање степена урбанизације у деловима који су лоцирани уз магистралне и регионалне путне правце, уз које је потребно да се усмери изградња нових привредних зона – паркова и логистичких центара;
- стварање просторних услова за формирање зона пословања, спорта и рекреације, становања и осталих намена;
- обезбеђење просторних услова за изградњу, опремање и функционисање магистралних инфраструктурних система на територији Општине;
- интегрисање планског подручја у шире окружење повећањем саобраћајне доступности, што подразумева стварање просторних услова за модернизацију изградњу, реконструкцију, опремање и функционисање државних путева и других саобраћајних система, који ће обезбедити квалитетнију доступност и повезаност са другим деловима у Републици Србији и Бугарској и стварању нових и јачању постојећих функционалних веза;
- обезбеђење услова за квалитетно саобраћајно повезивање постојећих и планираних намена (пре свега привредних комплекса, зона спорта и рекреације, пословања, становања и осталих намена);
- развој саобраћајне, техничке и социјалне инфраструктуре, у првом реду повећањем доступности руралног подручја и зона развоја туризма – побољшањем квалитета путне мреже, опремањем комуналном инфраструктуром центара у мрежи насеља и туристичких локалитета;
- формирање хијерархијско – просторне структуре и функционалне мреже насеља, која ће омогућити уравнотежен просторни развој Општине;
- отклањање негативних последица које су изазване при коришћењу пољопривредног, шумског и водног земљишта супротно њиховим природно-еколошким својствима;
- стварање препознатљивог регионалног идентитета уз просторни развој туризма базираном на презентацији и одрживом коришћењу природних и културних вредности и развоју постојећих и нових спортско-рекреативних садржаја и туристичке инфраструктуре, уз интегрисање у ширу туристичку регију у Републици Србији и Бугарској;
- активирање природних и антропогених туристичких потенцијала, као и организација и промоција туристичких аранжмана обједињавањем туристичке понуде Региона;
- очување и унапређење укупних природних вредности и ресурса што подразумева: трајну и интегрисану заштиту природних вредности ПИО "Власина; њихово одрживо коришћење за научна истраживања и едукацију и презентацију јавности; развој комплементарних активности и функција, као и развој еколошког туризма и рекреације;
- усклађивање физичких структура и размештаја активности са режимима заштите природних вредности (I, II и III степен), као и са режимима заштите хидроакумулација, односно обезбеђивање услова за даље функционисање постојећих и планираних привредних активности (посебно развоја туризма и рекреације), развој насеља и реализације инфраструктурних система;
- заштита, уређење и одрживо коришћење предеоних вредности и водотокова;
- очување и унапређење укупних културних вредности и ресурса што подразумева: обезбеђење трајне и интегрисане заштите објеката и заштићене околине споменика културе, као и других културно-историјских вредности, њихово инфраструктурно опремање и уређење уз стварање просторних услова за њихову презентацију јавности;
- постизање равнотеже између еколошких, економских и друштвених чинилаца одрживог развоја подручја, релативизацијом конфликта у заштити простора и одрживом развоју локалних заједница, уз обезбеђивање вишег квалитета живљења ради задржавања локалног становништва и подстицања насељавања подручја и то превасходно развојем туризма и развојем мултифункционалне пољопривреде засноване на традиционалној производњи високовредних локалних производа и пружању агроеколошких услуга, у складу са специфичним захтевима заштите и одрживог коришћења природних и културних вредности, биолошке и предеоне разноврсности;

- стварање услова за реализацију компензација локалном становништву с обзиром на ограничења која произилазе из режима заштите, кроз развој инфраструктуре и објеката и активности и функција од јавног значаја;
- успостављање ефикасног система управљања заштитом и развојем подручја;
- успостављање принципа супсидијарности, јавно-приватног партнерства и веће транспарентности у доношењу одлука;
- заштита јавног интереса, јавних добара и добара у општој употреби.
- утврђивање смерница и основа за измену и допуноу важећих и израду нових планских документа, као и даљу разраду на нивоу техничке документације;
- усаглашавање политике развоја са подручјима у окружењу; и
- формирање базе за израду пројеката који ће користити приступне фондове Европске уније.

- ОДНОС СА ДРУГИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА

Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), (у даљем тексту: ППРС) утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. Као стратешки развојни документ, ППРС припремљен је за временски период до 2020. године и релевантне су следеће његове одредбе: У поглављу 2.1. Социјална кохерентност, наводи се следеће: „Посебно су важни простори са значајним природним ресурсима и вредностима, као што су Власина и Крајиште са слабо или погрешно коришћеним потенцијалима за развој туризма. Интегрисана заштита и развој Власине и Крајишта захтевају кооперацију општина Црна Трава, Власотинце, Сурдулица, Владичин Хан и Босилеград”. У поглављу 1.1.3. Воде и водно земљиште, наводи се следеће: „Постоје простране врло дефицитарне зоне у којима је специфична расположивост домаћих вода мања од 500 m³ по становнику годишње (Шумадија, Доња Колубара, АП Војводина, АП Косово и Метохија). Та се подручја морају снабдевати довођењем воде са стране, или из транзитних вода. Воде нема довољно тамо где је најпотребнија, док су квалитетни водни ресурси распоређени по ободу Републике (Дрина, Старовлашке планине, Шара, Проклетије, Власина) што ће захтевати дуге транзитне системе”. У поглављу 1.1.4. Високопланинска подручја, наводи се следеће: „Стратешки приоритети развоја и заштите високопланинских подручја до 2014. године су: Власина - Крајиште (отварање субдестинације Власина уређењем Власинског језера и истоименог туристичког центра; отварање субдестинације Крајиште изградњом скијалишта и почетних садржаја центра на Бесној кобили на територији општина Врање и Босилеград, уз покретање развоја туризма и комунално опремање у потпланинским селима; унапређење пољопривреде и других комплементарних активности; развој прекограничне сарадње са Бугарском и Македонијом)”. У поглављу 1.3.2. Заштита и одрживо коришћење природног наслеђа, наводи се следеће: „У планском периоду, статус проглашених заштићених подручја задржавају следећа подручја: - јужној Србији (Сићевачка клисура - део Сврљишких планина је заштићен кроз заштиту Сићевачке клисуре, Ђаволџа варош, Долина Пчиње - Козјак и Власина); Проглашена заштићена подручја и подручја за која ће бити дефинисани статус, просторни обухват и режими заштите, наведена су по регионима у којима се налазе у целини или већим делом своје површине. Поред природних добара која су стекла међународни статус заштите и уписана у Рамсарску листу (Обедска бара, Стари Бегеј - Царска бара, Лудошко језеро, Лабудово окно, Слано Копово, Горње Подунавље, Засавица, Власина и Пештерско поље) и Листу резервата биосфере (Голија - Студеница), предлаже се стицање међународног статуса заштите за друга подручја. Подручја под посебном заштитом (Special Protection Areas -SPAs) предложиће се за европску еколошку мрежу NATURA 2000 до дана приступања Републике Србије ЕУ. У циљу јачања прекограничне сарадње Републике Србије у области заштите природе, у планском периоду посебан значај имају: 1) заштићена подручја: Горње Подунавље, Босутске шуме, Фрушка гора, Засавица, Делиблатска пешчара, Ђердап, Проклетије, Стара планина, Шар-планина, Власина, Јерма и Пчиња”. У оквиру стратешких приоритета у области заштите природног наслеђа утврђена је и израда просторних планова подручја посебне намене за већа заштићена подручја, са приоритетом на подручјима која осим еколошке имају и функцију заштите изворишта регионалног водоснабдевања и значајних туристичких подручја, у која спада и подручје Власине. У

поглављу 1.3.4. Заштита и уређење предела, наводи се следеће: „Стратешки приоритети - пројекти до 2014. године су: Приоритетна подручја, за која је обавезна израда посебних пилот пројеката "Карактеризације предела", као основа за заштиту, планирање и управљање њиховим развојем, су: подручја посебних природних и/или културних вредности, и то: подручја заштићених природних вредности: национални паркови, паркови природе, предели изузетних одлика, резервати природе и споменици природе (Тара, Фрушка гора, Ђердап, Копаоник, Шар планина, Стара планина, Голија, Власина, Мокра Гора, Ваљевске планине); простори у којима је квалитет предела и физичке структуре насеља од посебног значаја за развој, и то: туристичке дестинације: планинска подручја (Стара планина, Власина - Крајиште, Копаоник, Голија, Златибор, Тара, Проклетије са Мокром Гором, Шар-планина), бање и лечилишта (Врњачка Бања, Нишка Бања, Сокобања, Матарушка Бања, Буковичка Бања, Бања Ковиљача, Врањска Бања, Бања Врујци), реке (Дунав, Сава, Тиса, Дрина), језера (Сребрно, Палићко, Власинско), туристички центри и њихова околина (Београд, Нови Сад, Ниш, Суботица); пограничне области (Горње Подунавље, Босутске шуме, Делиблатска пешчара, Ђердап, Проклетије, Стара планина, Шарпланина, Власина, Јерма и Пчиња); нови инфраструктурни и енергетски системи (нови водопривредни систем Великог Рзава са акумулацијом Велика Орловача; могуће коришћење енергија ветра: Јужни Банат, Стара Планина, Власина, Озрен, Ртањ, Сува планина)". У поглављу 2.4.1. Развојне могућности руралних подручја, наводи се следеће: „Као подручја са слабијим условима за пољопривредну производњу идентификоване су скоро све општине. У односу на структурне карактеристике овог типа, примениће се следеће мере и активности: изградња саобраћајне инфраструктуре; јачање градова и урбаних/регионалних центара; формирање центара заједнице села; редистрибуција социјалних услуга и служби; интегрално управљање ресурсима у заштићеном природном добру и очување биодиверзитета (Стара планина, Радан планина, Сува планина, Власина)". У поглављу 3.1.5. Просторни развој туризма и однос према заштити, наводи се следеће: „Издвајање примарних туристичких дестинација - примарне туристичке дестинације као регионалне целине интегрисане понуде унутар туристичких кластера могу се поделити по критеријумима учешћа целогодишње туристичке сезоне на: дестинације са комплетном целогодишњом понудом: Стара планина; Власина - Крајиште; Копаоник; Голија; Проклетије са Мокром Гором и Шар-планина. Селекцијом укупних приоритета за период до 2020. године, уз давање предности просторима са формираном понудом, утврђени су следећи приоритети просторног развоја туризма до 2014. године: дестинација Власина - Крајиште (развој туристичких места и скијалишта)". У поглављу 3.2.2. Путна мрежа и објекти, наводи се следеће: „У периоду после 2014. године, а у правцу остваривања циљева просторног развоја Републике Србије, планска решења у области путног саобраћаја су активности на: путном правцу Власина - Босилеград - Рибарци (веза са Бугарском) (Р-122), (рехабилитација и појачано одржавање)". Подручје Просторног плана припада Горње-јужноморавском систему, подсистему Власинско језеро. У поглављу 3.3.1. Енергетика, наводи се следеће: „У области хидроенергетике предвиђа се: повећавање инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана (Ђердап 1 и 2, Бајина Башта, Зворник), као и повећање производње доградњом (ХЕ Потпећ, ХЕ Власина, ХЕ Пирот, ХЕ Бајина Башта)". У поглављу 32. Функционалне везе са ширим окружењем, наводи се следеће: „- везе са Бугарском - унапређивање капацитета за заједничко планирање, решавање проблема и развој (успостављање веза и умрежавање на институционалном, пословном и образовном нивоу, одрживи развој кроз ефикаснију употребу регионалних ресурса, активности "људи људима" - директна сарадња); као и модернизација граничних прелаза; подстицање економске сарадње и узајамних инвестиција; развој одрживог туризма - заштита природе (Стара планина, Власина и Крајиште)".

Уредбом о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10) се ствара предуслов за реализацију регионалних и локалних развојних интереса 13 општина Јабланичког и Пчињског округа. Основни задатак овог документа је да понуди стратегије развоја и просторно-планска решења која ће омогућити очување вредности и валоризацију погодности овог простора за дугорочни и уравнотежен економски развој, чиме ће се обезбедити плански основ за: рационалну организацију, изградњу, уређење и коришћење простора; заштиту животне средине; побољшање квалитета живљења локалног становништва унапређењем инфраструктурне и комуналне опремљености и развојем привреде. У делу III Концепције, пропозиције и планска решења просторног развоја, значајне су следеће одредбе: У поглављу 3. Просторна организација привреде (реферална карта 2.), наводи се следеће:

„могу се дефинисати најзначајније делатности/приоритети развоја и то: Туризам, са централним пројектом туристичке дестинације/регије Крајиште и Власина и другим потенцијалима, базиран на очуваној природној средини и повољним условима за развој планинског, бањског, сеоског, еко туризма и осталих видова целогодишњег туризма. Туризам ће допринети развоју комплементарних делатности (са пратећим услугама за подмиривање потреба туриста и излетника), побољшавању стандарда и запослености локалног становништва, истовремено доприносећи решавању појединих развојних проблема, подизању атрактивности региона за инвестирање и побољшање демографске структуре становништва допринеће мотивисању младих за останак и повратак на рурална подручја; Водопривреда и енергетика, заснована на развоју интегралних регионалних система коришћења, уређења и заштите речних вода у оквиру Јужноморавског система и ХС Власина”. У поглављу 4.1 Концепција развоја туризма, наводи се следеће: „Туристичка понуда Јабланичког и Пчињског округа засниваће се на: географско-саобраћајном положају, са атрактивним природним и створеним ресурсима (првенствено планинском туристичком дестинацијом Крајиште и Власина, рурално-урбаној долини Јужне Мораве и посебним локалитетима са доминантним природним и антропогеним потенцијалима)”. У поглављу 4.2. Организација и уређење туристичких и рекреативних простора, наводи се следеће: „Туристички простор планског подручја обухвата део туристичког кластера југоисточна Србија са туристичком дестинацијом/регијом Крајиште и Власина, са водећим активностима турног и алпског скијања и других зимских спортова као и летње рекреације (језерске, еколошке, сеоске и др.; Планско опредељење је да се туристичка дестинација/регија Крајиште и Власина организује преко три субдестинације/регије и то: северне (планински сектор Чемерник-Острозуб-Грамада са Власотинцем и Црном Травом и др), средње (планински сектор Бесна Кобила-Варденик-Милевска планина са Сурдулицом, Власинским језером, Врањем, Врањском Бањом, Бујановцем и др.) и јужне (планински сектор Дукат-Патарица-Црноок са Босилеградом, Трговиштем и др)”. У поглављу 5.1. Саобраћај, наводи се следеће: „реконструкција и изградња пута бр. 122 Власина-Босилеград-гранични прелаз Рибарци/Бугарска (са разматрањем могућности проглашења за државни I пут реда уз проверу и потврду ЈП „Путеви Србије”); стављање у функцију гребенског-панорамског пута на правцу Власотинце-Чемерник-Власина-Бесна Кобила-Дукат. Предвиђа се повећање опремљености и функционалности постојећих граничних прелаза Прешево, Прохор Пчињски, Стрезимировци и Рибарци”. У поглављу 5.2. Водопривреда, наводи се следеће: „План развоја водопривредне инфраструктуре засниваће се на успостављању интегралних регионалних вишенаменских система за уређење, коришћење и заштиту вода и сливова Јужне Мораве, Пчиње и Драговиштице. 1. Горње-јужноморавски систем, са два подсистема:(а) Врањско-пчињски подсистем, којим се обезбеђује вода за насеља у општинама рање, Бујановац, Прешево, Трговиште из постојећих изворишта водоакмулације „Првонек” на Бањској реци и подземних вода, као и планиране водоакмулације „Прохор” на Пчињи; (б) Подсистем Власинско језеро, којим се обезбеђује вода за насеља: у општинама Сурдулица и Владичин Хан из постојећег изворишта Власинско језера, односно компензационих базена ХС „Власина; у општини Босилеград из постојећег изворишта водоакмулације „Лисина””. У поглављу 5.2.1. Водоакмулације, наводи се следеће: „1. друга фаза развоја постојећих водоакмулација која обухвата следеће радове:- „Власина” - надвишење бране за 0,8 m (са КМУ 1.213 на 1.213,8), уз одговарајуће адаптације преливних органа (уградња устава висине око 0,8 m на круни прелива), у циљу добијања додатне корисне запремине и оперативности и поузданости система, побољшања радних перформанси ХС "Власина" и намене водоакмулације (као изворишта највишег ранга) за снабдевање водом насеља у оквиру подсистем Власинско језеро; - „Лисина” - повећање количине захватања воде из слива Божичке реке за око 0,8 m³/s, чиме би укупни доток у водоакмулацију износио око 3,2 m³/s, и реализација сабирно доводног система Љубата, у циљу снабдевања водом насеља у општини Босилеград, уз проширење мера заштите водоакмулације на читав слив реке Божице, како би се та акваторија стално одржавала у стању највишег квалитета, у олиготрофном стању”. У поглављу 5.2.3. Каналисање и пречишћавање отпадних вода, наводи се следеће: „Предвиђа се интегрална заштита вода, која подразумева примену технолошких, водопривредних и организационо-економских мера заштите. Технолошке мере подразумевају пречишћавање отпадних вода у ППОВ свих насеља већих од 5.000 ЕС, као и мањих насеља која се налазе у зони заштите изворишта (Црна Трава, Власина Рид, итд.); Власинско језеро са два канализациона полупрстена: (а) реконструкција и доградња северног полупрстена са ППОВ „Власина”, чија ће потенцијална локација бити дефинисана након израде одговарајуће Студије о снабдевању и одвођењу

отпадних вода на туристичком простору/ризорту Власинског језера, и након сагласности надлежних институција и низводних општина (Црна Трава и Власотинце); и (б) изградња јужног полупрстена са ППОВ Врла". У поглављу 5.2.4. Хидроенергетика, наводи се следеће: „ХС "Власина", са четири хидроелектране дуж тока реке Врле, укупне инсталисане снаге око 128 MW, представља јединствен хидраулички и енергетски стабилан систем, предвиђен за производњу вршне електричне енергије и високовредну регулациону и оперативну резерву ЕЕС Србије. Планиран је развој ХС "Власина" који обухвата: (а) мере инвестиционог и текућег одржавања постојећих објеката (обнову захватних грађевина на доводима, ПАП Лисина, улазне грађевине у Божички тунел, итд.) ревитализацију и модернизацију главне и помоћне опреме на Власинским електранама; (б) проширење система продужавањем мреже канала (у циљу повећавања захватања воде ван непосредног слива Власинског језера, односно додатне нето производње од око 25 GWh/год) и то: (1) сабирно-доводног крака канала, на доводима Јерма (продужење за још око 9 km) и Стрвна (додатних око 3 km), чиме ће се остварити додатна производња за око 10 GWh/год.; канали се воде гравитационо и највећим делом су укопани и покривени; и (2) јужног сабирно доводног система Љубата за око 24 km, на делу слива Големе (Дукатске) реке, Јасике, Гаштавице, Црноштице, Заношког, Ђурчинског и Козједолског потока, којим се остварује додатних око 35 kWh/год., уз утрошак око 19 kWh/год. на препумпавање; (в) реализацију МХЕ Језеро, на уливу јужног доводног крака у Власинско језеро, оквирне снаге 1,0 MW, просечне производње 4,85 GWh/год; МХЕ „Мала Врла 1" на локацији постојеће ХЕ „Врла 1", оквирне снаге око 200 kW". У поглављу 6.1. Заштита животне средине, наводи се следеће: „ 5) незагађена подручја (подручја квалитетне животне средине) су локалитети са скоро неизмењеном или неизмењеном природном средином који се углавном налазе на планинском подручју (ливадско-пашњачка подручја) и заштићеним зонама природних вредности и који су погодни за живот људи, уз извесни ризик од елементарних непогода (у првом реду земљотреса); у ову категорију убрајају се подручја предела изузетних одлика „Власина" и „Долина Пчиње", споменика природе, резервата природе „Острозуб-Зелениче", „Кукавица" и „Јарешник" и непосредне околине и природног простора „Јашуњски манастири", као и виши предели Бесне Кобиле, Варденика, Чемерника и др.". У поглављу 6.2. Заштита природних вредности, подручје просторног плана је дефинисано као Предео изузетних одлика „Власина" - Прва категорија(од изузетног значаја).

Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница"(„Службени гласник РС", број 39/17) дефинисан је плански основ за обезбеђење просторних услова за остварење посебне намене подручја, односно за заштиту слива планиране акумулације „Јелашница" са браном, прибранским објектима, водозахватом и цевоводом сирове воде. Овом уредбом обезбеђује се: планско коришћење акумулације „Јелашница", заштита и уређење сливног подручја; унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености; унапређење квалитета живљења локалног становништва стимулацијом постојећих и развојем нових делатности, у првом реду туризма и алтернативне сеоске економије, уз одговарајуће компензације, како за њихову реализацију, тако и за спровођење мера заштите простора и изворишта вода; задовољење спортско-рекреативних потреба урбаног становништва из окружења, и смернице за институционално-организациону и управно- контролну подршку коришћењу и заштити акумулације. Овим документом омогућено је директно спровођење издавањем локацијских услова, јер садржи регулациону разраду за прву зону заштите изворишта водоснабдевања и коридор цевовода. Овај просторни план у зони посебне намене предатавља основ за формирање грађевинских парцела за јавну намену, решавање својинских односа, даљу израду техничке документације и прибављање дозвола. Овим документом утврђена је обавеза дефинисања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања и успостављање режима коришћења простора у оквиру зона санитарне заштите у складу са чланом 77. Закона о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања. Подручје Просторног плана (189 km²) обухвата: подручје слива акумулације „Јелашница" до профила бране површине од око 67 km² и вансливне површине обухваћених катастарских општина од око 122 km², на деловима следећих територија јединица локалних самоуправа и то: – општине Владичин Хан – целе катастарске општине Грамађе, Декутинце и Полом; – општине Сурдулица – целе катастарске општине Сувојница, Стајковце, Јелашница, Ново Село и Рђавица; – града Врање – целе катастарске општине Крива Феја и Несврта.

Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Власина („Службени гласник РС", број 133/04) око 391 km² (на деловима општина Црна Трава,

Сурдулица и Босилеград) утврђен је простор изворишта површинских вода на ком су успостављене зоне непосредне, уже и шире заштите изворишта акумулација. Утврђен је развој туризма компатибилан основној намени у оквиру зона Власина Рид, Власина Стојаковића и Власина Округлица. Предвиђено је да се остале функције (становање, зоне за одмор и рекреацију, радне површине, комуникације, инфраструктура и др.) развијају у коегзистенцији са посебном наменом преко дефинисаних услова заштите природних ресурса, пре свега воде. Предвиђен је и развој пољопривреде као комплементарне делатности туризму, као и развој других допунских активности на планинском подручју (сакупљање лековитог биља, шумских плодова, развој коњарства и др.).

Према Уредби о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина” („Службени гласник РС”, број 25/18) подручје Власине представља уздигнути средњепланински предео, значајних висинских распона и уједно једну од најраспрострањенијих зона кристаличних шкриљаца у нашој земљи, па се као такво ставља под заштиту и проглашава заштићеним подручјем под именом „Власина”, као природно добро од изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите, као предео изузетних одлика.

Према Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС”, број 03/17) утврђују се дугорочни правци управљања водама на територији Републике Србије (као континуитет у дугорочном планирању функционисања сектора вода након Уредбе о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02). Подручје Просторног плана делом (подсистем Власинско језеро) припада: (1) Горње-јужноморавском регионалном систему за који је предвиђено да се ослања на изграђене акумулације „Власинско језеро” на реци Власини, „Лисина” на Божичкој реци, „Првонек” на Бањској реци и евенталну будућу акумулацију на реци Пчињи. Из акумулације „Власинско језеро” данас се користи вода за снабдевање насеља у општини Владичин Хан. Због потребе повећања сигурности система, може се очекивати даљи развој локалних изворишта за снабдевање водом овог насеља. Такође, предвиђа се да насеља у општинама Сурдулица и Босилеград у планском периоду користе локална изворишта. У планском периоду не предвиђа се коришћење акумулације „Лисина” на Божичкој реци за снабдевање водом становништва; као и (2) Доње-јужноморавском регионалном систему, где ће се у оквиру Власинског подсистема, у општинама: Власотинце, Бабушница и Црна Трава, користити локална изворишта. Принцип експлоатације локалних изворишта подразумевају њихово коришћење до рационалних, еколошки прихватљивих граница, а потом и допремање недостајућих количина вода из регионалних система.

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12), којом је у делу који се односи на заштићена подручја, као специфичан циљ, утврђена обавеза израде просторних планова подручја посебне намене за већа заштићена подручја, у која спада Предео изузетних одлика „Власина”.

Израда Просторног плана заснива се на планској, студијској, техничкој и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим релевантним документима у Републици Србији: Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016 – 2025. („Службени гласник РС”, број 85/14); Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08); Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 13/11); Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године („Службени гласник РС”, број 98/16); Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06); Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10); као и на стратешким документима за националну безбедност и одбрану земље: Стратегија националне безбедности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и Стратегија одбране Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и др.

У изради Просторног плана консултовани су други развојни и плански документи у обухвату: План генералне регулације Власина Стојаковића („Службени гласник града Врања” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Округлица („Службени гласник града Врања” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Рид („Службени гласник града Врања” бр.

46/13); План генералне регулације Власинско језеро са приобаљем („Службени гласник града Врања” бр. 46/13); План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине („Службени гласник града Врања” бр. 6/17); План детаљне регулације граничног прелаза Стрезимировци („Службени гласник града Врања” бр. 34/13); План детаљне регулације Стари Рид („Службени гласник града Врања” бр. 15/17); Студија Процена утицаја на животну средину постојећих објеката на подручју Власинског језера насеља Власина Рид, Власина Стојковићева, Власина Округлица и Власина језеро – Институт за водопривреду „Јарослав Черни” и др.

- РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ УГРОЖАВАЊА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У Просторном плану идентификовани су кључни проблеми заштите животне средине на основу увида у стање и података добијених са терена, затим из званичних извештаја мониторинг система и услова и информаија надлежних републичких и градских органа.

На основу категоризације животне средине, дефинисане су мере заштите животне средине у складу са праксом процене утицаја просторних планова на животну средину и то у домену: заштите ваздуха, заштите и коришћења вода, заштите земљишта, управљања отпадом, заштите од елементарних непогода и удеса, мониторинга и осталих активности на заштити животне средине.

На целом подручју плана забрањанена је изградња објеката који би својим постојањем или употребом непосредно или на други начин угрожавали живот, здравље и рад људи у насељима или пак угрожавали животну средину. Забрањено је уређивање и коришћење земљишта које би могло имати штетне последице на живот, здравље и рад људи, односно штетне последице на окружење.

Проблем управљања отпадом, управљање отпадним водама на предметном подручју, су у директној зависности од обезбеђивања финансијских средстава, тако да је обезбеђивање економске и социјалне одрживости спровођења прописаних режима приоритет у наредном периоду. Загађеност ваздуха је изражена углавном дуж главних путних праваца, али нема квантитативних података о појединачним конкретним изворима, који највише доприносе загађењу.

Посебна пажња у току израде Извештаја усмерена је ка могућностима заштите и унапређења природних вредности, као и квалитета тла, подземних и површинских вода и живог света од неповољних утицаја. Требало би имати у виду, да ће норме за заштиту животне средине из европског законодавства, које ће се уграђивати у домаће законодавство у будућем периоду дати оквир за превенцију загађивања на самом извору, применом мера, нових технологија и бољом организацијом у производном процесу.

- РАЗМАТРАНА ВАРИЈАНТНА РЕШЕЊА И КРАТАК ПРИКАЗ ПЛАНСКОГ РЕШЕЊА

Током израде Плана разматрана су бројна питања и проблеми развоја Планског подручја који су налагали анализирање постојећег стања, потенцијала, ограничења, инвеститорских намера, планских решења суседних подручја, услова који су за потребе израде овог Плана добијени од стране заинтересованих органа и организација, а током израде Плана и Стратешке процене утицаја у више наврата су обављане конултације и усклађивања плански решења са надлежним органима.

У складу са тим, првобитне варијанте и планска решења планирана у ППО из 2012.године су разматране кроз израду измена и допуна плана, у извесној мери су кориговане и усклађене са актуелном планском и другом документацијом и плановима који су у међувремену донети, а нарочито са ППППН ПИО «Власина» који се налази у фази уредбе о доношењу, а чија су планска решења у неким сегметима изискивала нова решења поготово по питању заштите,

коришћења, уређења и организације простора, изградње, саобраћајног приступа, инфраструктурног опремања, обезбеђења заштите животне средине и сл., те је планско решење дефинисано у Нацрту плана резултат међусобних усклађивања тих различитих интереса.

Кроз стратешку процену сагледане су две основне варијанте развоја општине. Једна да се план не реализује, а друга да се реализује.

Задржавање постојећег стања тј. нереализација ППО-а сматра се **варијантом нереализације Плана** и ова повлачи за собом одржавање постојећих комуналних проблема у насељима због недовољно развијене инфраструктуре, недостатак појединих јавних садржаја и услуга, даље пропадање и сада запуштених инфраструктурних мрежа и система, старих привредних погона, недовољно развијену и квалитетнију саобраћајну матрицу у појединим удаљенијим насељима, даље загађивање животне средине, поготово тла и подземних вода и др. Ово све генерално води задржавању и деградацији лошијег стандарда живљења на овом простору, али и укупним губитцима подручја због неодговарајућег или недовољно ефикасног коришћења постојећих ресурса простора, у првом реду, водних ресурса и шумског и пољопривредног земљишта и погона у функцији пољопривреде, али и приобалног појаса Власинског језера, као туристичког потенцијала.

У варијанти израде и **реализације Плана** просторни развој би се одвијао према правилима уређења и грађења из Плана, саобраћајно и инфраструктурно опремање и могућности изградње објеката ће обезбедити квалитетне услове обављања делатности на Планском подручју, а кроз спровођење мера заштите ће обезбедити унапређење стања животне средине, природних и културних вредности, као и услове за њихово даље унапређење и заштиту у условима реализације планских решења.

Општа концепција развоја општине Сурдулица заснива се на неколико кључних принципа који су одредили основ за просторну дистрибуцију активности:

- Интегрални приступ планирању развоја,
- Принципи одрживог развоја,
- Полицентричност,
- Умерена концентрација,
- Очување природних ресурса.

Спровођењем планских активности општина Сурдулица треба да освоји место у регионалном и ширем окружењу, коришћењем компаративних предности које општину издвајају и чине је јединственом. Приоритет развоја представљају природна добра највишег значаја, која представљају главну компаративну предност општине и која генеришу развој сектора туризма, шумарства, експлоатације природних ресурса и пољопривреде.

Фаворизује се полицентрични развој који се ослања пре свега на општински центар а потом и на насеља секундарног значаја у хијерархији насеља, који представљају мини-нуклеусе концентрације урбаних функција. Планске активности дефинишу се такође и у правцу умањења негативних ефеката демографског развоја.

Кључни аспекти развоја општине Сурдулица су:

- 1) Развој туризма, рекреације и спорта
- 2) Заштита природног и културног наслеђа
- 3) Развој путне инфраструктуре
- 4) Развој прерађивачке индустрије и шумарства
- 5) Развој пољопривреде и производње здраве хране и
- 6) Развој терцијарних делатности (услуга, трговине, угоститељства и др.) и јавних служби, са нагласком на уникалним сервисима јавних служби.
- 7) Производња одрживе енергије.

Повољном концентрацијом и равномерном дисперзијом урбаних функција у седишту општине, насељима првог прстена око седишта општине и другим насељима секундарног значаја обезбедиће се шанса за опстанак секундарних и примарних насеља на територији општине, која ће, упућеношћу на ове општинске мини центре и колективном опслуженошћу малих насеља добити своју развојну шансу.

Јачањем понуде мреже туристичких коридора и пунктова и комплементарних сервиса створиће се шанса за бољу запосленост и опслуженост становништва општине, а такође и остварити услови за стварање урбаних/економских активности дуж праваца и пунктова развоја (стварањем нових радних и комерцијалних зона). Да би се компаративне предности општине искористиле на најбољи могући начин, потребно је да се обезбеди оптимална саобраћајна повезаност и приступачност насеља општине. Највиши ниво услуге опслуживања подручја општине постиже се стварањем мреже радијалних и лонгитудиналних праваца, формирањем целовите примарне путне мреже државних и општинских путева. Поред наведеног, неопходна је изградња мрежа комуналне инфраструктуре као претпоставке развоја свих наведених сектора - ослонаца развоја.

Развој појединих сектора огледао би се у специфичним облицима као што су:

- Туризам: еко– и етно- туризам, агро- туризам, ловни, културни, излетнички туризам;
- Пољопривреда: производња здраве хране,
- Природни ресурси: контролисана експлоатација воде и металних и неметалних ресурса, контролисана експлоатација шума уз развој компатибилних видова производње; производња одрживе енергије.
- Јавне службе: развој специфичних видова јавних служби.

- ПРЕТХОДНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ПРАТЕЋА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Током израде Плана, као и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, обављене су консултације са представницима заинтересованих органа и организација, чиме је постигнут висок степен усаглашености планских решења. Такође, у поступку израде Плана прибављени су и сви неопходни услови надлежних органа и организација.

У складу са одредбама члана 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину надлежни орган локалне самоуправе у припреми одлуке о изради стратешке процене, извршио је претходне консултације и усаглашавање ставова заинтересованих органа и организација, органа локалне самоуправе, корисника простора и других субјеката. Истовремено, прибављена су мишљења органа надлежног за послове заштите животне средине. У консултацији током израде Плана и предметног Извештаја консултовани су обавезујући услови надлежних институција, Завода за заштиту природе Србије, Завода за заштиту споменика културе, програми, подаци и услови јавних комуналних предузећа и други одговарајући пројекти и програми који индиректно третирају проблематику заштите животне средине.

Заинтересовани органи, организације, удружења грађана, НВО и друге заинтересоване групе и појединци, моћи ће у оквиру јавног увида о Нацрту Плана да остваре и увид у овај Извештај, тако да ће се претходне консултације наставити у оквиру јавних консултација. Надлежни органи и комуналне службе су за потребе израде Плана доставиле услове и одређене иницијативе које су на адекватан начин уграђене у складу са нормативима и стандардима.

Сви услови који су добијени од надлежних органа испоштовани су приликом израде Плана и уграђени у одговарајућа планска решења.

III ОПИС ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ПОДРУЧЈА ПЛАНА

III.1. Природне карактеристике (према Просторном плану општине Сурдулица, 2007/2012.год.)

III.1.1. Геоморфолошке карактеристике

Морфолошке карактеристике

Подручје општине Сурдулица одликује се планинским теренима. Рељеф чине у највећој мери громадне планине **Родопске масе**. То су:

1) **Чемерничка антиклинала**, западно од реке Власине и Власинског језера са планином Чемерник као највишим делом на којој се издвајају врхови Велики Чемерник (1638 м.н.в.) и Кула (1621 м.н.в.). На северу подручја се протеже до Острозуба и Добропољске чуке а ка југу се спушта у клисуру Врле која га одваја од масива Варденика чији темени део чини Стрешер (Велики 1876 м.н.в. и Мали Стрешер 1757 м.н.в.).

2) **Власинска синклинала**, источно од чемерничке антиклинале, која је у јужном делу (Божица) и средњем делу (Власина) претрпела мање промене, па је израженија - правилнијег облика, а у северном делу (Црна Трава - Брод) је стиснута и измењена усецањем долине Власине.

3) Источно од ње протеже се **антиклинала громадних планина** која је много измењена у долини горњег тока реке Јерме и њених притока. Ту се истичу планине Плана (Вртоп 1721 м.н.в.), Колунички рид (Динина чука 1598 м.н.в.), Плоча (1705 м.н.в.), Панџин гроб (1664 м.н.в.) и Миљевска планина (Бандера 1829).

4) **Лисинске планине**, јужно од Власинске синклинале, са Глошком планином (Мечит 1756м) и планином Валози (1829м).

Планински предео обилује речним долинама, клисурама река Врле, Власине, Божичке, Јерме, Јелашничке, Гарванице, као и њихових притока.

Власина, средишњи (главни) део Власинске синклинале, представља плитко удубљење издуженог облика, заравњено флувијалном ерозијом реке Власине и притока и представља површ коју због велике надморске висине (1160-1460 м.н.в.) можемо окарактерисати као **висораван**. Власинска висораван се пружа у дужини од 14 км и ширини 5-7 км, и сужава се у јужном и северном делу на 3-4 км.

Масуричко поље простира се око доњих токова река Врле и њених притока и представља део Врањске котлине.

Разноврсна морфологија терена дели подручје општине на сливове главних водотокова и то:

1) Слив реке Врле (обухвата насеља Дикава - јужни део атара, Дањино Село - јужни део атара, Горња Козница, Лескова Бара, Загужање, Дуги Дел, Кијевац - јужни део атара, Бело Поље, Сурдулица, Битврђа, Власина Округлица - јужни део атара, Топли До, Вучеделце, Горње Романовце, Ђурковица, Доње Романовце, Масурица, Ново Село - већи северни део атара, Сувојница, Дугојница, Биновце, Калабовце и Алакинце);

2) Слив Јелашничке реке (обухвата насеља: Јелашница, Рђавица, Стајковце и мањи јужни део атара Ново Село);

3) Слив реке Гарванице (обухвата насеља: Мачкатица, Троскач и мање северне делове атара Дикава, Дањино Село и Кијевац);

4) Слив реке Власине (обухвата насеља: Власина Рид, Власина Стојковићева и већи део атара Власина Округлица);

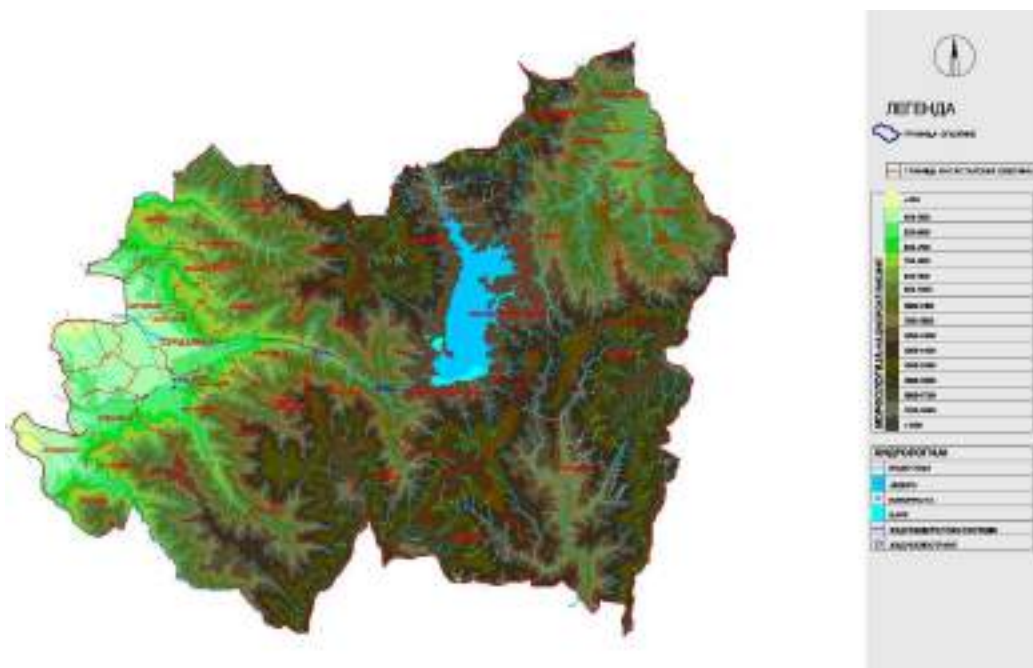
- 5) Слив реке Јерме (обухвата насеља: Клисуре, Драинци, Грознатовци, Стрезимировци, Сухи Дол, Кострешевци и Паља);
- 6) Слив Божичке реке (обухвата насеља: Божица, Колуница и Топли Дол).

Експонираност

Условљене морфологијом терена, односно правцем пружања планинских гребена, јављају се мезоклиматске разлике између подручја, посебно уколико је то меридијански правац пружања. Подручја која имају јужну експозицију, присоја, су осунчанија, осунчање траје дуже, сунчеви зраци падају под већим углом, па је и загревање веће. На присојним странама има локалитета без шуме (пашњаци, ливаде) на којима је, током најтоплијих летњих дана, велика врућина. Подручја која имају северну експозицију, осоје, током дана и године су дуже у сенци, осунчање траје краће, сунчеви зраци падају под мањим углом, па је и загревање мање.

Анализом **експонираности са микроклиматског становишта** извршена је подела бонитета експозиције на пет категорија:

- 1) **Изразито неповољна** експозиција - стрме северне долинске стране;
- 2) **Неповољна** експозиција - североисточне и северозападне падине, као и северне падине благих нагиба;
- 3) **Условно повољна** експозиција - све равне површине у алувијалним равнинама водотока и на заравњеним деловима развођа;
- 4) **Повољна** експозиција - источне и западне падине, као и стрме југоисточне, јужне и југозападне падине;
- 5) **Изразито повољна** експозиција - југоисточне, јужне и југозападне падине благих нагиба.

Слика 1. Приказ морфологије терена општине Сурдулица

III.1.1.2. Педолошки састав

Постојање значајног процента површина великих нагиба са деградираним биљним покривачем условио је честу појаву ерозије. Неконтролисана сеча шума у прошлости ради добијања обрадивих површина и огрева, као последицу је имала ерозију спирањем (денудација) и на тај начин су створене вододерине, бразде и јаруге. Највише јаруга има на јужном ободу Власине, на развођу Шундине и Јарчеве реке, развођу Симонове и Дејанове реке, испод Рида и на северу у долини Дедине реке. Бујични водотоци су еродирани материјал транспортовали и таложили у виду купастих узвишења, тзв. плавина (алувијални наноси) у долини реке Власине, причињавајући штете по ливадама и на путевима. Осим тога, на еродираним ораничним површинама, приноси су врло ниски, што све утиче на сеобу становништва и напуштање овог подручја.

У нижим и заравњеним подручјима и подручјима под шумском вегетацијом (Масуричко поље, Власина,...) структура тла је стабилна јер нема ерозије.

Масуричко поље и долину реке Врле са притокама одликују алувијалне равни, са пуно хумуса. Овакво тло погодно је за развој пољопривреде (ратарство и повртарство).

На брдовитом тлу и у већем делу поља распрострањене су смоница и гајњача (смеђе земљиште) које су, код великих нагиба, углавном еродирани и деградирани услед крчења шума. Гајњача је нарочито заступљена у сливу Божичке реке.

На већој висини гајњаче прелазе у подзоласто земљиште на коме успевају листопадне шуме. На планинским врховима хумусно силикатно земљиште тамне боје (тамни подзол) погодује травнатој вегетацији и боровницама.

Површина око језера и језеро има полутресетно (у непотопљеном, равничарском делу приобалног појаса) и тресетно земљиште (највећим делом потопљено, у виду пловених острваца и гомилица дуж обале). Тресетно земљиште садржи велики проценат органских материја, различите боје и грађе, а настало је распадањем барске вегетације у условима велике влаге.

III.1.1.3. Климатске карактеристике

На територији општине Сурдулица заступљене су две врсте климата. Делови територије који су ниже надморске висине, предео око Масуричког поља, имају **умерено континенталну климу**, док делови са вишим надморским висинама - Власина и околне планине, имају карактеристике **субпланинске климе**. Умерено континенталну климу карактеришу изражена 4 годишња доба, док субпланинску климу одликују дуге и хладне зиме, кратка и свежа лета и кратка прелазна годишња доба.

Неки од климатских елемената праћени су за две станице са различитим надморским висинама и климатским одликама: Сурдулица 500м и Власина 1230м.

Температура ваздуха

Адсорбовање дела сунчевог зрачења од стране земљине површине и загревање ваздуха зависи од географске ширине, надморске висине, експозиције места, облачности и замућености ваздуха.

Кретање средњих месечних температура ваздуха може се видети из Табеле 2.:

Табела 2. **Средње месечне температуре ваздуха (°C):**

Станица	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ср. год.
Сурдулица	-0.1	1.8	4.3	10.5	14.6	19.0	21.0	20.9	16.4	11.5	5.6	2.7	10.7
Власина	-3.6	-2.6	0.2	5.6	10.2	13.8	15.8	16.1	12.3	7.4	2.9	-0.7	6.4

Најхладнији месец и на Власини и у Сурдулици је јануар, а најтоплији месец у Сурдулици је јули, а на Власини август.

Због веће надморске висине Власина има ниже температуре током целе године. У зимским месецима пада снег који се задржава преко три месеца, са дебљином преко 30 цм преко два месеца, што се повољно одражава на трајање зимске спортско-рекреативне и туристичке сезоне. Благе планинске косе и дубок снег представљају погодност за упражњавање зимских спортова. Осим тога, као последица ниских температура, на Власинском језеру се образује ледени покривач, најчешће крајем децембра, и траје до средине фебруара, па и до краја марта. Дебљина леда може бити и до 35-40 цм, што омогућава прелазак са једне на другу обалу језера, мада не потпуно безбедан. Како је током зиме режим рада хидроелектрана такав да водостај редовно опада, лед се делом ослања на копно и пуца, креће се и ломи, те пукотине прекрије снег, тако да могућност развоја и других спортова типа клизања није реална, пре свега због безбедности.

Врло топлих летњих дана, са температуром ваздуха од 25°, на Власини има 20 у години, када се језерска вода загреје толико да је могуће купање али, због велике надморске висине, ваздух и језерска вода не могу толико да се загреју да би се могло говорити о правој купалишној сезони.

Влажност ваздуха

За практичне потребе најчешће се употребљавају подаци о релативној влажности која показује степен zasiћености ваздуха воденом паром. Кретање релативне влажности на подручју општине Сурдулица може се сагледати из Табеле 3.:

Табела 3. **Релативна влажност ваздуха (%):**

Станица	пролеће	лето	јесен	зима	ср. год.
Сурдулица	76.7	68.7	77.5	83.6	76.6
Власина	78.5	74.2	81.1	84.3	79.6

Влажност ваздуха је значајна за биљни и животињски свет јер, између осталог, утиче на развитак биљака и доношење плодова; уколико је ваздух влажнији утолико је транспирација биљака мања и обратно.

Испаравање омогућава да се сагледа количина изгубљеног дела влаге из тла и губитак воде из хидроакумулација, што утиче на коришћење воде у водопривредне сврхе. Највеће испаравање је у јулу и августу, а најмање у децембру, јануару и фебруару, што је у тесној вези са вредностима температуре.

Облачност

Облачност утиче на осунчање, интензитет инсолације и радијацију, чиме ублажава дневно колебање температуре. Најмања облачност је у току лета, што се позитивно одржава на туристичка кретања.

Табела 4. **Годишњи ток облачности:**

Станица	пролеће	лето	јесен	зима	ср.год.
Сурдулица	6.1	3.8	5.0	6.7	5.4
Власина	6.2	4.0	5.3	6.6	5.5

Падавине

Уз температуру ваздуха, падавине представљају један од најважнијих климатских елемената, посебно у нашем поднебљу које се више одликује облачношћу и падавинама него топлотном инсолираношћу.

Падавине представљају важан климатски фактор посебно за водопривреду, јер њихова количина и интензитет утичу на притицање воде у реке, канале и хидроакумулације, али и на ерозионе процесе у речним сливовима. На падавински режим ове територије преовлађујући утицај имају циклонске активности различитог порекла које се манифестују у продорима влажних и хладних ваздушних маса са Атлантског океана са запада и северозапада, топлих са југа и југозапада из области Средоземља и зимских продора хладних ваздушних маса са севера и североистока, уз утицај орографских црта рељефа.

Станица Власина годишње прима већу количину падавина од станице Сурдулица, јер се налази на већој надморској висини. Најмања количина падавина се излучује, у Сурдулици - у јануару, фебруару, марту и јулу, а на Власини - у јулу, августу и септембру. Највећа количина падавина, у обе станице, забележена је у мају и јуну, када има и највише кишних дана.

Магла траје дуже на Власини (38.5 дана) и најчешћа је у јесењим и зимским месецима, док је најмање има у августу, јулу и јуну.

Табела 5. Средња висина падавина:

Станица	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ср.год.
Сурдулица	39	47.4	43.9	51.6	78.6	89.6	42.5	57.7	59.0	71.1	69.9	46.9	688.7
Власина	62.3	60.5	65.8	75.6	86.6	10.3	53.8	47.4	52.2	70.5	85.0	76.7	838.9

Ветар

Ветар утиче на испаравање тла и водене површине, на раст биљака, људске активности, посебно туризам и водопривреду. Најважнији параметри су честина и брзина ветра.

У Сурдулици је велики удео тишина, а на Власини мали. Највећу частину у Сурдулици имају источни и северни, а на Власини северозападни, западни, источни и северни ветар. Брзина ветрова се креће - у Сурдулици од 1,5 (СЗ) до 2,1 (И и З), а на Власини од 1,8 (З), преко 2,6 (СЗ) до 3м/с (ЈЗ). Учестаност дана са јаким ветровима на Власини је највећа у марту, фебруару и јануару, када се стварају велики сметови, а најмања у септембру и августу. Јачина ветрова се испољава на целој Власини (ветрометрина), а највише на истакнутим узвишењима- косама, бреговима и брежуљцима и малим превојима, посебно на потезу заселака Пепељаци- Промаја. На главним путним прилазима ка Власини успони су увећани, посебно из правца Сурдулице на деоници Ваљавица - Промаја, па снежне падавине и ветрови често угрожавају саобраћај. При ниским температурама, ветрови на једној страни, одувавањем снега, стварају поледицу, а на другој, његовим гомилањем, сметове којима завејавају путеве. У току летњих дана, на Власини може да дође до нагле промене времена, што може битно да утиче на дужину и карактер туристичке сезоне.

Табела 6. Учестаност праваца ветра и тишина:

Станица	С	СИ	И	ЈИ	Ј	ЈЗ	З	СЗ	Т
Сурдулица	63	45	105	23	10	14	31	30	679
Власина	118	12	140	29	68	57	158	218	200

III.1.1.4. Биљни и животињски свет

Простор општине Сурдулица карактеришу изузетан биодиверзитет и аутохтони биосистеми. Доминантна биљна врста на овом подручју је **буква**, њена горња граница распрострањености најчешће је између 1300 и 1400мнв, на Плани и Чемернику и до 1500мнв. Ове шуме, по правилу, покривају стрме падине, а на билима и косама, сем њих, има и травних заједница. У прошлости су, посебно на Власини, на брежуљкасто-брдовитом појасу око наикадашње тресаве (данас језеро), букове шуме биле знатно заступљеније. Са развојем власинских села, јавила се и потреба за већим обрадивим, ораничним површинама па се, по приступачним теренима, приступило крчењу букових шума. На подручју Власине Рида, на потезу Јанчини-Манџини- Андрејини, оне чине велики шумски локалитет познат под именом Густа гора које, с обзиром на густину шуме на том потезу, осликава стварно стање.

У нижим деловима терена, према Власинском језеру и реци Власини, налазе се природне састојине **брезе**, по којима је Власинска висораван позната – „власинске лепотице“. Локално становништво зове их „метлике“ па по њима носи име и заселак Метликари (Вл.Рид) у чијем се окружењу налазе највећа стабла овог дрвећа.

На Власини и околним планинама има много жбуња (глог, дивља ружа), а уз само језеро има четинара (јела и бор), вештачки засађених по стварању језера и касније. Највише има **ливада и пашњака**, травнатих врста (класасте и тврдаче).

Тресетно земљиште погодује врстама тресетне траве, маховине, зукве, шевара, барског љутића, раставића, крупног маслачка и врбе. Према мањим висинама букова шума се

спушта све до изнад Сурдулице, Доњег Романовца и Масурице, а на другој страни до Божице и Клисуре. У том појасу и ниже вегетира хрстова шума која је, у прошлости, много искрчена ради добијања ораничних површина, а данас је прилично очувана на локалитету звани Церовац (између Масуричког поља и долине Јужне Мораве).

Посебну вредност представља **диверзитет лековитог** (валеријана, мајчина душица, боровница, раставић, кантарион, босиљак, шипак, нана, зова, купина, коприва, чемерика) и **медоносног биља** (медоносне траве попут дивље детелине и маслачка и плодови разног воћа- јагода, купина, малина, шљива, јабука). С обзиром да је Власина еколошки чиста средина, поједини пчелари из нижих предела, у току лета, пресељавају пчелиња друштва у овај крај како би добили власински биолошки исправнији и здравији, претежно ливадски мед.

Од дивљих животиња овде егзистирају: срна, дивља свиња, зец, лисица, вук, куна, видра, дивља мачка, јазавац, текунице-глодари степских предела, затим птице: славуј, штиглица, сеница, кос, дрозд, врана, сврака, креја, гавран, чапља, рода, дивља пловка, лиска, мали корморан, вивак, језерски галеб, шумска шљука, бекасина, орао, јастреб, кобац, ветрушка, сова, фазан, пољска јаребица и др.

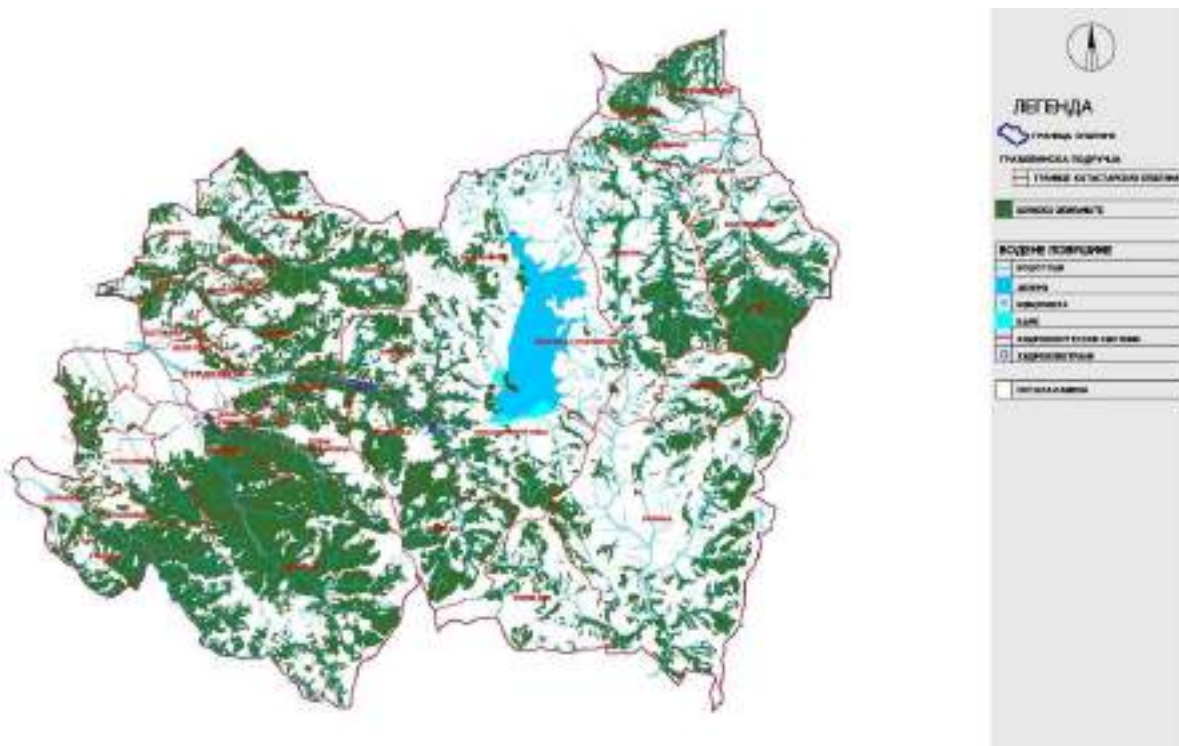
Пољопривреда

Општина Сурдулица представља претежно брдско-планинско подручје. По геоморфолошким карактеристикама јасно се издвајају три целине: два планинска масива и равница, у долини реке Врле, између њих - Масуричко поље.

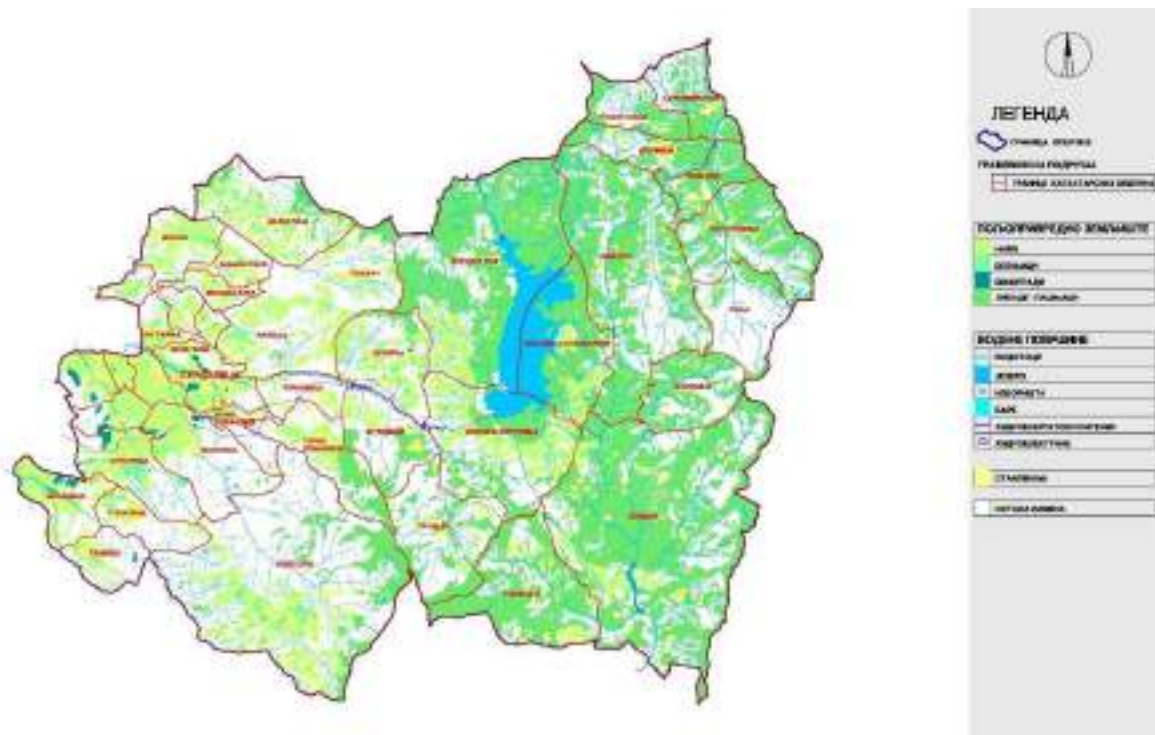
Масуричко поље представља највреднији пољопривредни ресурс у општини Сурдулица.

На предметном подручју највећи проценат пољопривредних површина (преко 38%) су ливаде и пашњаци, па је сходно томе, овај крај погодан за развој планинског сточарства и планинске пољопривреде. Субпланинска клима погодује гајењу стоке (овце, козе, коњи,...) и јарих житарица и кромпира.

Пољопривредне површине се налазе на обронцима Чемерника и Варденика, али су захваћене ерозијом, слабог квалитета, великих нагиба и на великим надморским висинама. Чак су и пашњаци и ливаде слабог квалитета и угрожени ерозијом. Најзаступљеније културе сетвене структуре су жита: оvas и раж, а мање пшеница, кукуруз и јечам. Сточарство је основна грана пољопривреде и истовремено и најпрофитабилнија грана у овом крају.

Слика 2. Шумско земљиште на подручју општине Сурдулица

Слика 3. Пољопривредно земљиште на подручју општине Сурдулица

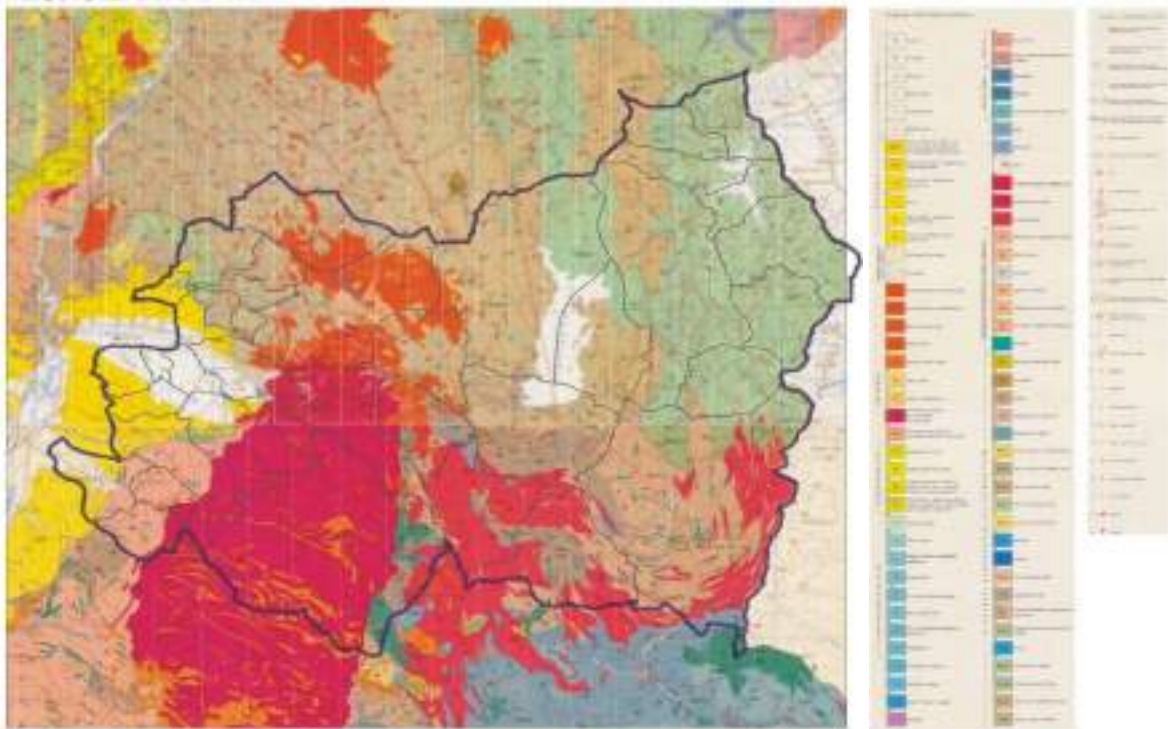
III.1.1.5. Геолошка предиспозиција развоја

Геолошка грађа планског подручја

У геотектонском смислу, истражни простор припада Српско-македонској маси (М. Димитријевић, 1995), а на основу литолошког састава у стручној литератури је издвојен део који припада Власини као *Власински комплекс*, и део који обухвата северни део Сурдуличког масива са контактено метаморфним појасом.

Метаморфни комплекс шкриљаца – *Власински комплекс*, изграђују регионално и прогресивно метаморфисани шкриљци рифеј камбријумске старости. Опште карактеристике овог комплекса, који представља седиментно-вулканогену формацију метаморфисану под условима фације зелених шкриљаца, биле би:

- 1) Променљивост стена у вертикалном и у хоризонталном смислу, која је условљена смењивањем првобитних глиновитих, песковитих, лапоровитих и других седимената и базичних магматских стена;
- 2) Интензиван развој минерала стабилних при условима фације зелених шкриљаца;
- 3) Присуство албита, који потиче из примарних стена.

Слика 4. Геолошка карта ОГК листови Трговиште и Власотинце

Регионално метаморфисане стене представљају групу мусковитско-хлоритских шкриљаца и групу "зелених" стена, а међу њима се разликују лискунско-хлоритске, хлоритско-епидотске и амфиболитске стене, затим кварцити и катаклазирани албит-хлорит-мусковитски шкриљци.

Прогресивно метаморфисане стене представљају најраспрострањенији члан метаморфног комплекса у оквиру којег су заступљени микашисти, лептинолити, гнајсеви, мигматити, а изражене су најчешће у виду мањих маса, сочива и прослојака.

Током палеозоика су утиснуте и мање масе гранитоидних стена Божице, које се у односу на Власински комплекс налазе у конкордантном односу, са добро израженом фолијацијом. Састав ових стена чине кварц, фелдспат, лискун, хлорити и минерали лискунске групе подређено.

Југоисточни део истражног простора је током терцијара захваћен снажном магматском активношћу током које је утиснут Сурдулички гранодиоритски масив који према М. Илићу (1977) припада стенама синнаборног магматизма. У оквиру стена гранодиоритског масива, на основу садржаја ортоклас/плагиоклас разликују се следећи варијетети: гранодиорити, монцогранити и кварцдиорити. Интродовање гранодиоритског растопа проузроковало је и његово утискивање дуж раседних зона, правца пружања СЗ-Ј и СИ-ЈЗ, чиме су образовани дајкови дебљине 10 до

150 m. Као жични пратиоци издвојени су гранодиоритпорфирити, кварцдиоритпорфирити, аплити и лампрофири.

Чемерник је изграђен од ефузивних стена насталих током терцијарне магматске активности, а представљају их дацити и андезити који су пропилитисани и ређе зеолитисани. Хемијске карактеристике ових стена су у основи сличне гранодиоритским стенама сурдуличког масива.

Квартарни седименти на истражном простору су генетски везани за формирање рељефа, односно процес флувијалне ерозије. Представници ових седимената су: терасни седименти, алувијални наноси, делувијално-пролувијални и колувијалне насlage. Њихово распрострањење је дуж водотокова Власина, Врла, Колуничка река, Слатина (Божичка р.) и око самог Власинског језера.

Структурни склоп

Образовање тектонске структуре шире околине истражног простора, који припада тектонској јединици Трговиште-Божице (М. Димитријевић, 1995), условило је стварање структурних спратова у различитим временским епохама.

Кристалести шкриљци Власинског комплекса припадају првом структурном спрату. Као јединице хомогене по тектонском стилу у оквиру њих, издвајају се:

1) Чемернички антиклиноријум који се пружа главним гребеном Чемерника, и са обе стране је ограничен појасевима лонгитудиналних дислокационих зона. Ширина овог антиклиноријума износи 10 до 15 km;

2) Власинска синклинала која се протеже источно од Чемерничког антиклиноријума, а шарнирско подручје се углавном поклапа са током реке Власине. Распон синклинале је променљив. На јужном делу износи и до 10 km, а дужина којом се протеже износи и више од 40 km;

3) Подручје навлаке Тумбе се налази источно од реке Власине и представља њен чеони део. За цео простор су карактеристичне многобројне лонгитудиналне дислокације због чега је ова зона најјаче деформисана у оквиру истражног простора. Симетрија је моноклинична, а набори су изоклини, великог индекса и јасне источне вергенце (Б. Петровић и др., 1973.);

4) Прелазно подручје Љубате, које се протеже дуж источног обода сурдуличког гранодиоритског масива, представљено је серијама слојева лонгитудиналног положаја благог генералног пада према северсевероистоку.

Сурдулички масив припада четвртом структурном спрату, а неотектонски покрети од доњег миоцена до сада изазвали су разарање старе алпске структуре, што је условило садашњи руптурни склоп. У оквиру постојећег руптурног склопа јасно су изражене две разломне зоне система регионалних раседа, декаилометарских димензија, правца пружања СЗ-ЈИ и С-Ј. Регионални раседи правца пружања СЗ-ЈИ граде систем паралелних регионалних раседа.

Хидро(гео)лошка предиспозиција развоја

Хидрогеолошка својства стена и типови издани

Истражни простор изграђују стене са различитом геолошком грађом, степеном распаднутости, порозношћу и другим карактеристикама које су условиле хидрогеолошка својства и односе издвојених литолошких чланова.

На основу структуре порозности у заступљеним литолошким срединама Власинског и Сурдуличког простора, развијени су:

- збијени тип издани унутар алувијалних седимената, елувијалних, делувијално-пролувијалних и колувијалних наслага;
- пукотински тип издани унутар кристалстих шкриљаца и њихових варијетета, и магматских стена.

Поред издвојених типова издани на простору Сурдуличке општине распрострањени су и условно "безводни" делови терена.

Збијени тип издани

На истражном простору збијени тип издани није доминантан, али су седименти у оквиру којих је развијена интергрануларна порозност чести. Овај тип издани формиран је у алувијалним и терасним седиментима, елувијалним, делувијално-пролувијалним и колувијалним наслагама.

Збијени тип издани у алувијалним седиментима, развијен је у долинама водотокова Власина, Врла, Манџина и Симонова река.

Алувијални наноси настају дуж токова великог хидрауличког градијента и представљени су грубим наслагама, различите дебљине, зависно од удаљености од изворишног дела. Најчешће у горњим деловима водотокова дебљина износи до 2 m, и с обзиром на

заступљеност метаморфних стена, садрже много глиновитих честица, а процентуално мало шљункова. Просечни коефицијенти филтрације за цео слив Власине варира од 10^{-3} до 10^{-5} cm/s (Чолић Б., 1978).

У југоисточном делу планског подручја развијени су терасни седименти у долини Врле у два нивоа, а њихова дебљина варира од 10 до 30 м, и они представљају добру водоносну средину, тако да коефицијент филтрације износи од 10^{-2} до 10^{-3} cm/s (Томић В., 1992).

Збијени тип издани формиран је у елувијалним, делувијално-пролувијалним и колувијалним наслагама.

На месту Власинског језера, пре формирања акумулације, налазила се депресија настала тектонским процесима, у којој су се депоновали производи распадања стена наносени бујичним токовима. Сада ови седименти издањују у југозападном, јужном и источном делу Власинског језера, на месту уливања Мурине реке. Представљају их заглињена дробина дебљине око 10 м код Промаје, и 5 до 8 м на ушћу Шаовице у језеро.

Прихрањивање збијених издани одвија се инфилтрацијом атмосферских и вода површинских токова, а такође и притицањем из хидрогеолошких структура на вишим положајима. Дренарање ових издани врши се изворима мале издашности, путем зона дифузног истицања и оствареном хидрауличком везом са водотокима.

Хидродинамички услови у оквиру наведених седимената указују да се најчешће развија издан са слободним нивоом подземних вода

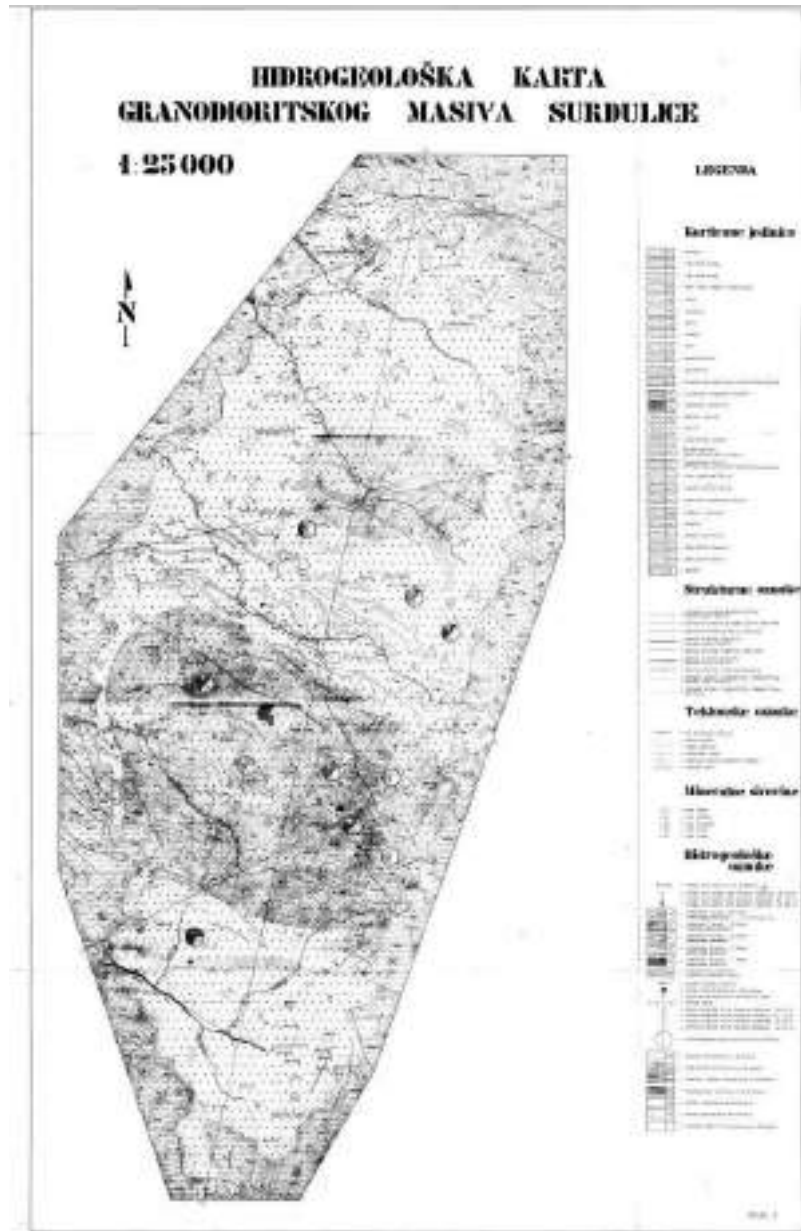
Пукотински тип издани

Пукотински тип издани има највеће распрострањење у метаморфним стенама палеозојског комплекса, иако је развијен и у магматским стенама Чемерника и Сурдуличког масива.

Стене палеозојског комплекса, шкриљци и њихови варијетети, имају формирану пукотинску издан, а поједини аутори ове терене издавају као условно "безводне".

Испуцалост у овим стенама опада са дубином, због чега се издан развија углавном на мањим дубинама од површине терена, најчешће до 15 м. Пукотине малих димензија су делимично запуњене продуктима распадања, глиновито-песковитог састава. На простору Власинског језера ова издан је разбијеног типа променљиве издашности, у зависности од дебљине зоне испуцалости и порозности у појединим деловима. Према Јовановић Б. и Пурић В. (1972), водопропустљивост овог комплекса износи $T = 10^{-5}$ m²/s.

Слика 5. Хидрогеолошка карта Сурдуличког масива (Мијовић, 1991)

Слика 6. Контакт гранодиорита и кварцлатита излученог по разлому у зони Масуричке реке

Слика 7. Банковито лучење гранодиорита у зони Масуричке реке

Дренарање издани врши се извориштима дифузног типа, минималне издашности од 0,1 - 0,5 l/s. Већина извора је сталног карактера и променљиве издашности. Укупна издашност овог простора није безначајна, као што би могло да се учини на основу приказаног. Тако је бетонским каналима захваћен знатан део ових вода и упушта се у Власинско језеро. Сваки од два постојећа канала у сушном периоду проноси око 50 л/с (Чолић Б., 1978).

Магматске стене, дацити и гранодиорити, терцијарне старости такође имају развијен пукотински тип издани. Са хидрогеолошког аспекта, код ових стена се разликује старији, ушкриљени и хидротермално измењени део, и млађи, изложен егзогеним утицајима.

Прихрањивање пукотинске издани изнад локалног ерозионог базиса одвија се инфилтрацијом атмосферских и површинских вода, подземним дотицајем из других издани (алувијалне и пукотинске у шкриљцима). Просечна надморска висина око 1000 и више метара и испуцалост истражне средине у спрези са великом амплитудом колебања температуре ваздуха условили су да у прихрањивању издани учествују и кондензационе воде.

Као генерални правац кретања подземних вода, условљен распоредом и положајем прслина и пукотина, може се сматрати правац пружања регионалних руптура, односно СЗ-ЈИ и С-Ј. Истицање подземних вода пукотинског типа издани одвија се изворима, дифузним истицањем преко пиштевина (на местима на којима доминира гранодиоритски грус) и

вештачким путем. Извори на простору Власинског језера су углавном средње и мале издашности, најчешће 0.1–

0.5 l/s. Слична ситуација је и у западном односно југозападном делу истражног простора. Хидрогеолошке појаве су махом некаптиране, а према механизму истицања гравитационог, преливног или контактнoг типа, а понегде и узлазног типа. Као значајније извори, издвајају се: Вуканов вир (0.5 l/s) у Јанчиној махали; извор у Величовима (1,5 l/s); извор Бела вода на Чемернику (2.0 l/s); Игњатова чесма на Цвејином сењаку (1,5 l/s); и други.

Изданске воде према физичким карактеристикама су воде без мириса, укуса, мутноће и боје. Температура испитиваних вода варира од 7-14°C. Концентрација водоникових јона варира од 6,4–7,95. Према минерализацији, изданске воде су маломинерализоване. На основу садржаја макројонска воде су хидрокарбонатно-калцијумске, односно хидрокарбонатно-натријумске.

Геотермална енергија

Природно истицање термалних или термоминералних вода у оквиру истражног подручја није регистровано, а индикације о присуству термалних вода добијене су при изради хидротехничког доводног тунела за ХЕ Врла 3, када је дошло до пробоја термалних вода са температуром 38°

С. Након тога је 80-тих година избушена бушотина BSG-1 на локалитету Машинце.

Приликом геотермалних испитивања констатовано је да до дубине од 470 м расте геотермски градијент и да на тој дубини температура воде износи 66° С. По пореклу аномалних вредности температура добијених каротажним мерењима (Д. Обреновић, 1990) може бити:

- услед циркулације флуида који имају већу температуру у дубини и чије је присуство регистровано у доводном тунелу;
- последица хидротермално промењене зоне гранодиорита на дубини од 17 до 80 м (С. Станковић, 1982).

Од 2000. године Геозавод-ХИГ поново врши истраживања за захватање термалних вода у околини Сурдулица за потребе града, односно, посебно за развојни програм Вунизола – Фабрике камене вуне.

III.1.1.6. Хидролошке карактеристике

Цело подручје Општине Сурдулица припада највећим делом Црноморском сливу, а само Божичка река припада Егејском сливу. Према припадности регионалним сливовима Власина и Врла припадају Јужној Морави, а део водотока на Власини Јерми, односно Нишави.

На подручју Власине важнији водотоци су: Власина, Врла река са изворишним саставницама Топлодолском р. и Виљокошницом, Божичка река са својим изворишним саставницама Дејановом, Колуничком и Пустом реком и Вучја река – изворишни крак Јерме. Максимални протицаји су везани за период април – јуни, када се често на завршетак топљења снега наставља почетак падавинског максимума. Летњи и зимски минимум протицаја раздвојени су слабо израженим појачањем протицаја везаним за кишну јесењу сезону, пре почетка снегова. С обзиром на изражену дисекцију рељефа, сливање воде се обавља брзо, поготово на деловима подручја који су сасвим огољени или обрасли слабом травном вегетацијом. Због тога поједини водотоци, као што су Топлодолска река и Пуста река имају израженији бујични карактер.

Слика 8. Падине Хајдучког осоја захваћене јаком ерозијом

Правац пружања речних долина и речних токова власинског комплекса прати пружање раседа и тектонских зона. Претпоставља се да су сливови Јерме (Вучје реке) и Власине некада били спојени. Долине већих водотока су клисурастог типа. Хидрографска мрежа је разбијена на повремене и сталне токове. Углавном се ради о планинским речицама и потоцима којима је тешко одредити изворишни део, јер је он разбијен на већи број малих извора. Од преко 200 извора (око 60 у непосредном сливу Власинског језера), више од половине је каптирано за потребе водоснабдевања или уређено као јавне чесме. Максимални протицаји водотока забележени су у периоду од априла до јуна месеца. Област акумулације се одликује највећим коефицијентима отицаја у Србији - више од 60% падавина.

Притоке језера са западне стране су Шаовица, Браташница, Јанчин и Стевановски поток, Манојловица и Цветкова река. Браташница је највећа и извире испод Куле на Чемернику, а у свом доњем току разлива се у пространу удолину. Цветкова река извире испод Цвејиног чукара, а Манојловица испод Чавдарове махале.

Са источне стране у језеро се уливају Бабина, Мурина река и Појиште. Мурина река доводи воду са готово свих извора на Буковој Глави Притоке језера са јужне стране су Симонова река и Јарчев поток, а са југоисточне Божичка и Милованска река. Испод Букове главе, од многобројних извора, формира се Дејанова река која се улива у Божичку реку и припада сливу Струме.

Са северне стране Букове Главе извиру Клисурска и Смудијина река које се спуштају у Суходолско поље и образују Јерму.

Власинско језеро

Акумулационо језеро је издуженог облика. Пружа се у меридијанском правцу дужином од 9 km са просечном ширином од 1,77 km, и максималном на јужном делу 3,5 km. Дно језера је нагнуто од југа ка северу око 20 m. Највећа дубина језера, до 25 m измерена је у северном делу, док је просечна дубина 12 m. На највишем водостају: водена површина акумулације износи 16 km², дужина обалске линије која је у сталној промени износи око 40 km, а разуђеност обале је 2,166 km; укупна запремина воде у језеру износи 165 милиона м³. Средњи годишњи доток воде у језеро око 4 m³/s, док се средњи годишњи проток креће од 3,17 (1990.) до 5,07 (1980.) m³/s.

У оквиру друге фазе изградње власинске акумулације и хидроенергетског система, извршеним интервенцијама поједини водотоци су пребачени из једног у други слив и тиме су промењене природне границе слива. Услед тога су у слив језера вештачки уведене површинске воде из сливова река Чемернице, Стрвне, Јерме и Струме. Првобитна природна површина слива од 63 km² је додатним хидротехничким захватима повећана на 435 km².

Преко потока Појиште у Власинско језеро су уведене воде са југоисточних падина Планае које су сабирним каналима сакупљене из једног броја левих притока Јерме. Део вода из слива Љубатске реке доводним каналом и тунелом је пребачен у Лисинско језеро, а из језера се вода пумпама пребацује у Власинско језеро. Воде из Стрвне и других десних притока Власине, низводно од бране, сакупљене су на сличан начин.

Услед тога, део воде који би рекама Божицом и Стрвном доспео у Егејско море, вештачки се пребацује у акумулацију (вештачка бифуркација), одакле отиче у црноморски слив.

Најиздигнутији делови тресаве остали су непотопљени у виду два острва: Страторија и Дуги дел. Страторија је при нивоу језера од 1.210 m дугачка 250 m, а широка 115 m, док му је релативна висина (изнад воде) 11 m. Дуги дел има дужину од 480 m и ширину 150 m и релативну висину такође 11m. У продужетку овог језера према копну, налази се истоимено полуострво у виду ниског истуреног рта.

Физичко хемијске карактеристике вода Власинског језера

У табели 6. приказане су средње, максималне и минималне вредности карактеристичних параметара и концентрација хемијских компонената у води акумулације (средње вредности за поједине параметре рачунате су као аритметичка средина).

На основу добијених резултата може се закључити да је реакција вода неутрална до благо алкална. Вода је нискоминерализована, мека и богата растворним кисеоником.

Испитивањем садржаја хемијских елемената установљено је да воде акумулације нису оптерећене присуством тешких метала и њихова концентрација је уобичајена за незагађене природне водотоке и акумулације.

Узорци вода узетих непосредно изнад дна показују да је концентрација кисеоника била ниска и више пута је констатовано анаеробно стање које настаје процесом разлагања органских супстанци у растеситом и муљевитом дну. У овом слоју, услед поменутих процеса разградње, повећан је садржај органских материја, гвожђа, мангана, амонијака, сулфида и др.

На основу изнетих резултата, може се закључити да акумулација Власинско језеро није загађена и да припада првој класи изузимајући мањи слој при дну акумулације.

Табела бр.7. Физичко-хемијски параметри вода Власинског језера

Параметар	Минимална вредност	Максимална вредност	Средња вредност
Температура воде (°С)	0,5	18,9	
Температура ваздуха (°С)	- 4,0	24,0	
Мирис	bez	bez	bez
Прозрачност	1,67	3,67	2,53
Мутноћа (NTU)	0,5	1,0	0,2
Боја (PT-CO скале)	5	15	10
pH	7,1	8,0	7,6
CO ₂ (mg/l)	2,0	7,0	4,0
O ₂ (mg/l)	4,6	12,0	9,0
Засићеност O ₂ (%)	39,3	138,0	97,0
UVabs. (194 nm, 1/cm)	0,006	0,144	0,035
НРК (mg/l)	1,41	2,78	2,15
Утрош. KMnO ₄ (mg/l)	5,6	11,0	8,6
ВРК ₅ (mg/l)	1,0	7,4	3,8
Електропроводљивост (S/cm)	72,0	103,0	92,0
Суви остатак (mg/l)	52,0	122,0	80,00
Губитак жарењем (%)	28,0	80,0	45,5
Укупни алкалитет (mE/l)	0,75	1,0	0,80
Укупна тврдоћа (°H)	1,7	3,0	2,5
Cl (mg/l)	1,00	10,35	5,00
SO ₄ ²⁻ (mg/l)	2,0	19,0	8,0
Ca ²⁺ (mg/l)	10,0	15,0	13,0
Mg ²⁺ (mg/l)	1,48	2,92	2,67
Na ⁺ (mg/l)	1,48	3,00	2,00
K ⁺ (mg/l)	0,32	0,95	0,65
Амонијак (n, mg/l)	0,010	0,026	0,016
Нитрити (N, mg/l)	< 0,001	< 0,001	< 0,001
Нитрати (n, mg/l)	0,17	0,67	0,41
Азот по Кјелд. (mg/l)	0,2	1,0	0,4
Ортофосфати (mg/l)	< 0,001	< 0,001	< 0,001
Si (као SiO ₂ , mg/l)	3,0	4,0	3,0
Fe (mg/l)	0,017	0,150	0,070
Mn (mg/l)	0,003	0,300	0,50
Zn (mg/l)	0,001	0,053	0,020
Cu (mg/l)	0,001	0,011	0,006
укупни Cr (mg/l)	0,002	0,014	0,004
Pb (mg/l)	< 0,001	0,20	0,008
Cd (mg/l)	< 0,0005	0,0016	0,0010
Hg (mg/l)	< 0,0002	0,003	< 0,0002
Ni (mg/l)	< 0,002	0,010	0,002
As (mg/l)	0,0002	0,0005	0,0003
CN (mg/l)	< 0,01	< 0,01	< 0,01
укупни испарљиви феноли (mg/l)	< 0,001	0,002	< 0,001
детерџенти (ABS, mg/l)	0,006	0,021	0,013
неоргански угљоводоници (mg/l)	< 0,005	< 0,005	< 0,005
укупни органски угљоводоници (mg/l)	3,5	4,0	3,6

III.1.2. Природни потенцијали и ограничења развоја подручја

Геоморфолошке карактеристике

Потенцијали:

Подручје општине Сурдулица одликује се великом разноликошћу у конфигурацији терена која, посматрано са различитих аспеката развоја општине, може да представља значајан потенцијал.

1. Богатство морфолошке структуре на подручју општине одликује:

- Разноврсна конфигурација терена и смењивање планинских гребена Чемерника, Варденика, Планае, Плешијевца, са брежуљкастим узвишењима и равничарским и заравњеним теренима у долинама река Врле, Јерме и Божичке реке;
- Различити нагиби терена и високи планински врхови са којих се пружа поглед на богатство природних структура;

- Испресецаност подручја клисурама река: Врле, Власине, Јерме, Божичке, Јелашничке и Гарранице, уз које се, врло често, стрмо издижу обронци околних планина;
  - Заступљеност различитих типова вегетације и богатство и сликовитост пејзажа под шумама, пашњацима и пропланцима.
- Овакве природне вредности нуде мноштво могућности у:
- креирању специфичних амбијенталних целина и препознатљивих насељских структура;
  - обезбеђивању предуслова за развој туризма, спорта и рекреације.

2. Власинско језеро у морфолошкој структури терена општине представља доминантан мотив и својеврстан **природни репер** подручја. Заузима централну позицију територије општине, али не само у географском, већ и топографском смислу што је, наравно, условљено геолошко- тектонским процесима којима је формирана постојећа морфолошка структура. Својим великим пространством, глатком воденом површином, чија се боја мења зависно од преламања сунчевих зрака, Власинско језеро оставља пријатан утисак на посетиоце. У самом језеру налазе се пловећа острва која повремено, под утицајем ветрова и колебања нивоа језера, мењају положај и тиме свеукупну слику простора, па представљају интересантан мотив за обилазак подручја у различито доба године.

Посматрајући конфигурацију терена, подручје око језера препознаје се као Власинска висораван, окружена највишим планинским гребенима, одакле се терен спушта ка Топлом Долу, Божици и Масуричком пољу, што све указује на богатство природних структура и различите могућности њихове афирмације, првенствено у туристичко-рекреативном смислу.

Ограничења

Подручје општине Сурдулица одликује се великом покренутошћу терена у којој се распон надморских висина креће од равничарских и брежуљкастих делова, чија висина не прелази 500мнв, до планинских врхова на преко 1800м. Нагиби су, такође, веома велики па овакве морфолошке одлике могу да представљају ограничавајући фактор развоја, посматрано са више аспеката:

- 1) Отежано је спровођење саобраћајне и техничке инфраструктуре, јер то изискује сложене грађевинске методе за савлађивање конфигурације терена, чиме се знатно поскупљује процес умрежавања подручја. Посебна ограничења се односе на хидротехничку инфраструктуру водовода и канализације гравитационог система.
- 2) Лоша умреженост подручја иницира тешкоће и у његовом насељавању, односно, обезбеђивању доступности како насеља тако и појединачних парцела, али и у формирању физичке структуре.
- 3) Отежана је дистрибуција производних погона, посебно ако се ради о већим индустријским комплексима који, често, као локациони захтев имају пад терена мањи од 10%.
- 4) Изражен нагиб терена, ако је присутан уз лошу педолошку структуру покривача, бујичне водотоке и неадекватну рејонизацију пољопривредних површина, појачава ерозионе процесе чиме се битно нарушава биљни покривач и укупан екосистем подручја и онемогућава развој привреде (пољопривредне производње, али и туризма).

Биолошке карактеристике

Богатство биљног покривача представља важан потенцијал за развој подручја општине Сурдулица и то посматрано са више аспеката:

- 1) Може се уврстити у још једну од природних лепота подручја као "непрегледни пејзаж шума и трава". Травне површине са разним планинским цвећем налазе се око самог језера и на околним планинама. Листопадне шуме смењују се са четинарским, врло су распрострањена висока и дебела букова стабла, а посебан "украш" Власине представљају беличасте брезе. Због велике надморске висине, на Власини и околним планинама пролеће касни; дрвеће олистава крајем маја, а у јулу цвета ливадско цвеће што све утиче на колорит и сликовитост пејзажа. Настањеност ових предела бројним

животињским светом (дивље свиње, срне, лисице, зечеви, текунице, птице певачице и грабљивице...) додатно повећава њихову привлачност;

- 2) Значајно унапређује укупну екологију простора јер утиче на одрживост енергетских токова који се у њему одвијају, а тиме и на квалитет ваздуха, вода и земљишта, што представља предуслов креирања услова здраве животне средине;
- 3) Представља важан привредни потенцијал за развој: туризма, шумарства, дрвно-прерађивачке индустрије;
- 4) Распрострањеност различитих врста лековитог и медоносног биља отвара могућности његовог сакупљања и коришћења и у здравствене сврхе, посебно када се узме у обзир њихов висок квалитет који се развија унутар изузетно здраве, незагађене природе.

Хидролошке карактеристике

Потенцијали:

Хидроенергетски потенцијал подручја општине Сурдулица веома је велики и првенствено базиран на потенцијалима коришћења Власинског језера. Воде ХЕ система "Власина" имају употребну вредност која, рационалним коришћењем може значајно да се увећа, па стога представљају можда и највећи природни ресурс подручја. Користе се у различите сврхе: за производњу електричне енергије, наводњавање, водоснабдевање насеља, риболов, спорт и рекреацију, туризам.

- 1) Мелиорација тј. одводњавање и наводњавање представља важну агротехничку меру, чијим се спровођењем знатно повећавају приноси земљишта. ХЕ систем "Власина" своју пуну примену у ове сврхе има једино у Масуричком пољу у којем су, и пре његове изградње, воде Врле, Масуричке и Биновске реке, коришћене за наводњавање. На другим површинама слива језера и његових притока доминирају ливаде и пашњаци, док су њиве само местимично присутне. Стога, може се извести закључак о врло лошој искоришћености потенцијала ХЕ система "Власина" у домену наводњавања, услед неадекватне рејонизације пољопривредних површина.
- 2) С обзиром на чистоћу и квалитет планинских река, ти водотоци могу да се користе не само за задовољавање потреба индустрије, већ и за водоснабдевање насеља.
- 3) Рибарство захтева незагађену, чисту воду, а како је то одлика водотокова подручја општине Сурдулица, велики су потенцијали за развој ове привредне гране. Воде Власине и њених притока, и пре стварања језера, насељавале су аутохтоне врсте (поточна мрена, пиор, поточна пастрмка). Подизањем бране и ујезеравањем воде, настао је нови биотоп и промењени услови кретања, размножавања и исхране риба, што се одразило и на њихову количину. Предузете су мере систематског порибљавања језера охридском пастрмком која се врло успешно прилагодила новим условима, а касније и биљоједном рибом белим амуром, како би се зауставио процес зарашћивања језера травом, што је било приметно посебно у плићим деловима језера. Праве се и вештачки рибњаци, а како има довољно чисте, планинске воде, она се стално обнавља, па су добри услови за развој риба, односно, мрешћење.
- 4) Лепота, бистрина и чистоћа планинских река овог подручја представља изузетан потенцијал за развој различитих спортско-рекреативних активности у њиховом окружењу, као и за унапређење туристичке понуде општине.

Реке представљају окосницу, а често и предуслов развоја насеља кроз која протичу, јер не само да побољшавају еколошке услове простора и његову сликовитост, већ подстичу и економски напредак.

Ограничења

- 1) Подручје општине Сурдулица је релативно сиромашно текућим водама али се, ипак, као једно од ограничења јавља опасност од **поплава**:
  - највећи утицај на настанак поплава имају кише великог интензитета, поготово ако дуже трају.
  - отапање снежног покривача, услед продора топлих ваздушних маса у пролеће, изазива нагло повећање протицаја и настанка поплава. Територија ХЕ система "Власина" је у већем делу брдско-планинска, са много обешумљених потеса (голети) који су погодни за образовање бујица и настанак бујичних поплава. Мостови, пропусти, путеви и сл. представљају препреке за пролаз високих вода река Масуричког поља и Јужне Мораве, па се оне изливају, плаве околну земљиште и причињавају штете по ливадама и њивама. Изградњом ХЕ система, воде ове територије су уређене и, уместо да отичу рекама, задржавају се у

језерима и хидроакумулацијама, усмеравају каналима и тунелима и наменски користе. Међутим, и даље остаје проблем прекомерне сече шума, које представљају најбоље регулаторе отицања вода. У том смислу, све док се не спроводе мере планског газдовања шумама и константног пошумљавања голети, поплаве ће бити присутне као ограничавајући фактор развоја.

2) **Антропогени утицај** је толико изражен да, уколико се третман водних ресурса од стране човека не побољша, квалитет вода, који је још увек у категорији прве класе и један од важнијих потенцијала подручја, прерашће у ограничавајући фактор. Процес урбанизације донео је и своје негативне ефекте кроз загађивање вода, не само од стране индустријских постројења, већ и свакодневним активностима становништва у насељима.

3) Значајан део територије захваћен је **ерозијом**, негде већег, а негде мањег интензитета, која је најизаженија у сливовима Врле и Божичке реке. Она је узрок бујичних поплава, а утиче и на појаву и пораст великих вода на рекама овог подручја, као и на засипање хидроакумулација овог система.

Власинско језеро је, одмах по стварању, постало изложено засипању чији је интензитет у директној зависности од начина коришћења земљишта у његовом непосредном сливу (оранице, траве и шуме); највише површинско отицање је са ораничних површина, а далеко мање са травних и шумских; такође, значајно је и засипање језера абразијом обале.

4) **Наводњавање** подручја се, условљено лошом рејонизацијом површина и начином спровођења мелиорационог система, у одређеним деловима подручја јавља као ограничавајући фактор развоја, иако би требало да је један од важнијих хидропотенцијала којим може знатно да се унапреди пољопривредна производња:

- воде Власинског језера, његових притока и сабирних канала, не користе се за наводњавање околних површина, јер у њиховој структури њиве имају најмање учешће;
- хидроакумулације ХЕ "Врла II и III" налазе се у долини Врле где, такође, нема обрадивих површина;
- најинтензивније наводњавање је у Масуричком пољу али је, услед организационих и техничких пропуста, и ту коришћење воде нерационално.

5) **Непрístupачност обала** Власинског језера првенствено је условљена конфигурацијом терена и његовим геолошким и педолошким одликама и значајно отежава, а на неким деоницама потпуно онемогућава, коришћење обала у спортско-рекреативне и туристичке сврхе.

Климатске карактеристике

Потенцијали:

Клима посматраног подручја има извесна обележја која се могу посматрати као потенцијал, посебно за одвијање различитих спортско-рекреативних активности и за развој туризма:

1) Температура, влажност ваздуха и количина падавина су такви да више погодују одвијању зимске него летње туристичке сезоне, поготову у вишим деловима подручја, на планинама и око Власинске висоравни, где имају одлике субпланинске климе:

- дуге и хладне зиме са дуготрајним и дубоким снегом на планинским косама, као и ледом на воденим површинама,
- хладна, свежа и кратка лета и прелазни периоди са малим бројем дана, са вишим температурама ваздуха и воде, који би омогућили купање у језеру, али су метеоролошки услови и незагађена животна средина изузетно повољни за шетње и различите облике пасивне рекреације.

Мањом облачношћу од просечне карактеришу се лето и јесен што, заједно са вишим температурама ваздуха и мањом количином падавина, доприноси бољој посећености подручја у то доба године.

Ограничења

Субпланинска клима, заступљена у планинском делу подручја општине, поседује низ одлика које, зависно од планираног начина коришћења датог земљишта и активности чијем одвијању погодују геоморфолошки услови, могу да имају ограничавајуће дејство:

1) Условљено надморском висином, температуре ваздуха на подручју Власинске висоравни и планинама које је окружују, као и воде самог језера су ниске, у смислу да је онемогућено купање и низ других активности које би ту могле да се одвијају. Током малог броја летњих дана температурни услови су задовољавајући, па је купалишна сезона изузетно кратка.

- 2) Зиме су дуге и хладне, са знатним снежним падавинама, што може неповољно да утиче на квалитет живота становништва.

Ветар је изражен на подручју већих надморских висина и око Власинске висоравни, честа је појава сметова и поледица, што све, заједно са великим нагибима терена, отежава његову проходност првенствено у погледу функционисања саобраћаја, па има негативан одраз не само на развој туризма, већ на укупни квалитет живљења.

III.2. Потенцијали и ограничења планског подручја – резиме оцене постојећег стања природног и друштвеног комплекса, привреде, инфраструктуре и заштите

Простор Општине Сурдулица може се посматрати **екстерно**, у регионалном смислу, узимајући у обзир ближу и нешто даљу околину и **интерно**, у организационом смислу, кроз најосновније елементе руралног система. Природни услови и природни извори су онај фактор који је у многоме одредио досадашњи развој Општине, а сигурно је да ће ове карактеристике и у наредном периоду бити окосница и основни узрок дешавања у простору.

Шири простор

Општина Сурдулица налази се на југоистоку Србије, источно од главног путног правца (коридора 10) Ниш – Скопље и простире се до границе са Бугарском. Данас је овај простор познатији по Власинском језеру (некада Власинском блату), а мање познат као део Крајишта која су се као посебни локални амбијенти формирали и издвојили у неколико последњих векова.

Подручје Крајишта и Власине, као и положај насеља у њима, може се дефинисати уз помоћ више познатих географских појмова, као и увидом у до сада објављена истраживања на овом подручју. Тако, у својим антропогеографским проучавањима обављеним почетком XX века након обиласка ових крајева, сарадник Јована Цвијића, географ Риста Т. Николић овај простор дефинише као планинску област између градова Врања, Ћустендила, Радомира, Трна и Власотинца. По истом извору, области Крајиште и Власина, захватају средишњи и највиши део оног планинског комплекса, који се као огранак Осоговских планина, пружа преко Патарице и Стрешера, до близу Руја, а омеђују га тектонске котлине дуж Мораве (Јужне и Велике) на западу и Струме на истоку. Даље ће исти аутор дефинисати Крајиште као јужну половину ове области, са простирањем на северу, до области власинског Блата (сада вештачког акумулационог језера). Власина представља северни део области, највише око слива власинског блата (сада језера) и река које извиру у овом подручју.

Обе ове области су по својим карактеристикама планинске и високе (надморска висина од око 500 м по ободима, па све до преко 1900 м на врховима), па се тиме видно издвајају од околних ниских крајева према Морави и Струми. Све то чини да је овај простор у односу на околне издвојен, самосталан, уз то тешко пролазан и забачен. Мимоилазе га главне саобраћајне линије низ Мораву, Јужну Мораву, Нишаву и Струму.

Имајући у виду непогодност веза ових забачених простора са удаљеним развијенијим крајевима, ова подручја можемо третирати као скуп развођа притока Мораве и Струме и то Врле реке, Власине, Јерме, Светле, Рејанске реке, Драговиштице и др., па их тако и посматрати као отворену на више страна, према спуштању земљишта у правцу долина тих река. Имајући у виду овакву оријентисаност делова ове, по многим етнографским, географским и социолошким карактеристикама јединствене области, уочљива је подела јужног дела (Крајишта) на врањско, ћустендилско и радомирско, а северног дела (Власине), на саму Власину (простор око језера), затим горњи слив реке Власине, затим Суходолско поље и знепољско крајиште.

Северне области, горњи слив реке Власине северно од власинске висоравни, гравитира граду Лесковцу (преко Власотинца), а знепољско поље Брезнику и Трну у Бугарској. Јужне области (Крајишта) су претежно усмерене градовима у долинама - Врању (преко Сурдулице). Сама власинска област (језеро и околни простор власинске висоравни) у економском смислу гравитира двема странама (Лесковац, Врање), иако је у административном смислу саставни део сурдуличке општине и врањске области, односно Пчињског округа. У много чему веома слични, ови простори се тако могу и посматрати. Могуће је детаљније третирати део једне од поменутих области, чиме се не претендује да се под карактеристике одређеног подручја подведу и остали поменути крајеви. Међутим, свакако треба имати у виду огромну истоветност горе поменутих простора у етнолошко - социјалном и привредно - градитељском

(архитектонском) смислу. Мања одступања од правила, присутна су управо због различитости у раним економским и каснијим, државно - административним утицајима.

Ужи простор

Посматрајући подручје Општине са аспекта природно - географских одлика, оно се може третирати и кроз три просторне целине, којима се тешко могу одредити међусобне границе:

- 1) На западу се издваја равничарско – брдски појас од 400 до 800 м. надморске висине у коме се налази доњи слив реке Врле са делом сливова Масуричке и Романовске реке, делом слива Јелашничке реке, затим Дубнице и Биновске реке, а у коме се налази и сам урбани центар Сурдулица.
- 2) Средишњи планински простор Општине захвата знатне делове планина Варденик (врх Стрешер - 1875 м.) и Чемерник (врх Велики Чемерник – 1638 м.) са горњим сливом и котлинама Врле и Масуричке реке.
- 3) Источни део Општине представља Власинска висораван са језером и горњим током реке Јерме на североистоку.

Власинско језеро, једно је од највећих, најлепших и највиших језера у Србији. У прошлости, ту је била власинска тресава, са шеваром, трском и само местимично видљивом воденом површином. Услед оштре планинске климе, која влада на целом подручју некадашње депресије на власинској висоравни, а при ниским температурама ваздуха, испаравање воде која је дотицала из десетак потока и речица са ободних површина као и путем падавина, било је незнатно. Услед тога, прво је настала мочвара, која је зарашћивањем и труљењем органског материјала, преобраћена у тресаву. Ово потврђују и велике наслаге тресета поред обале садашњег језера, као и пловећа тресетна острва.

ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ

За пример типичне руралне организације простора овог краја и специфичности његових елемената (атара, насеља, засеока, дворишта, куће и елемената домаћинства) може се са великом мером универзалности третирати неки од атара - насеља из сва три специфицирана подручја Општине, а да се у приступу не погреша у методолошком и обухватном смислу. Наиме, географски посматрано, ако се изузме западни појас моравске долине, остали простори поседују скуп оних особености које су карактеристичне за читав раније поменути простор Крајишта и Власине.

Само подручје општине Сурдулица, као јужна област шире географске целине Крајишта и Власине, а имајући у виду нешто другачији историјски контекст и различите економске и утицајне везе током времена, издваја се и у културном смислу разликује од јужнијих области и више припада северном патријархалном културном појасу Балканског полуострва. По Јовану Цвијићу, овде је услед природне неприступачности утицај старе византијске цивилизације био најслабији, па се може констатовати чиста патријархална култура у централном типу особина становништва Балканског полуострва.

Запажена је и слаба миграција становништва према јужним областима. Изражена је миграција на север, како трајна (пресељење), тако и повремена (сезонски послови и образовање). Ова потоња је у културолошком смислу, оставила дубоке трагове у особеностима посматраног простора, мењајући га и доносећи дух новог.

Хронолошки посматрано,

историјски развој није се много разликовао од краја до краја. Тип насеља је, ако се изузме гравитирајуће подручје Сурдулице и неколико равничарских села на осталом преовлађујућем подручју Општине исти, а у многоме и кућишта, затим распоред објеката на

њима и обичаји у градњи који код становништва владају или су владали. Карактер становништва је, иако варијабилан, у многоме јединствен и представља интересанту мешавину јужноморавског и шопског типа, у условима издвојености и изолованости и као такав је интересантан за анализу у сваком, па и обичајном (урбанистичко-архитектонско-градитељском) смислу.

На територији Општине изражене су висинске разлике, које достижу преко 1500 м. (разлика између најмање надморске висине - западне границе атара Јелашнице и Биноваца – око 360 м. и највеће надморске висине на планини Варденик, врх Стрешер, 1.876 м.). Може се констатовати да је експозиција терена разнолика, односно да су приближно заступљене неповољније - северна, североисточна и северозападна и повољније оријентације - јужна, југоисточна и југозападна.

Терени са средњим и нешто већим нагибом (10° - 20°), а у њима доминирају површине за које се може рећи да су повољни или условно повољни за готово све људске активности у простору, заступљени су у мањој мери у западном делу Општине. Површине са нагибом преко 20° заузимају позамашан део територије, што је неповољност, јер се на таквим површинама ни једна важнија људска активност не може одвијати без додатних напора и улагања. Површине са нагибом до 10° заступљене су у западном подручју Општине и оне представљају погодност и предност за ратарску пољопривреду и производњу хране. Ерозија земљишта је значајна геоморфолошка црта Општине, чији је интензитет и распрострањеност директно у вези са нагибима.

Као последица оваквог карактера рељефа јавља се изразита доминација природне вегетације (око 85% територије општине) над културама. Наиме, велики део територије Општине налази се под претежно буковим шумама које се простиру до надморске висине од око 1.500 м., затим под пашњацима и ливадама. Шуме обично покривају стрмије нагибе, док их на заравнима смењују пашњаци и ливаде. Далеко највећи део територије општине Сурдулица налази се под шумама (око 24.800 ха или 40%), под пашњацима (око 13.226 ха или 21%) и под ливадама (око 10.843 ха или 17%). Под ораницама и баштама је око 8.500 ха или 13,5% од чега је само под житом око 1.600 ха или 2,5%, под воћњацима 1209 ха или 1,5%, а под повртњацима 92 ха или 0,1%. Оранице су, дакле, мање заступљене и карактеристичне за ниже атаре у Општини у оквиру Масуричког поља и уопште доњег слива реке Врле.

Према шумско-привредним основама, постоје значајне залихе дрвне масе, па је дрвна индустрија потенцијална грана развоја, не само ради економске експлоатације, већ и из разлога коришћења у здравствене, рекреативне и туристичке сврхе.

Потенцијали руралног подручја

Као претежно планинско подручје, територија општине Сурдулица има у великој мери изражене могућности коришћења свог природног потенцијала. Пре свега, то су шумске и пашњачке површине, које захватају укупно око 80% територије Општине. Уз њихову негу и одржавање, овде би било могуће интензивирати планинску пољопривредну производњу (шумарство и сточарство). Осим наведеног, потенцијали ових простора су и заснивање и развој експлоатације бобичастог воћа (боровница, купина, шумска јагода) и различитих врста лековитог биља.

Посебна могућност пружа се у унапређењу и даљем развоју рибарства (све врсте пастрмке), како у брдско – планинским, тако и у равничарским крајевима.

Равничарски део општине у Масуричком пољу и котлини реке Врле западно од Сурдулице, повољан је за интензивирање ратарства, побољшањем услова (наводњавање, увећање обрадивих површина и обезбеђивање бољих услова производње – стакленици, модернизација и заштита усева). Овде се посебно мисли на повртарство, воћарство и развој виноградарства на обронцима и подножјима Варденика и Чемерника.

Могућности за развој шумских површина постоје и на великим нагибима где се развила ерозија, што је од великог значаја за заштиту тих терена. Распрострањеност терена који пружају повољне услове за развој сточарства је велика, али се они, на жалост, не користе интензивно.

Површине које су погодне за туризам (зона Власинског језера), посебно зимски туризам (Варденик и Чемерник), уједно су погодне и за сточарство и шумарство. До конфликта на терену око намене ових подручја не би требало да дође, јер су наведене активности комплементарне. Терени су повољни у погледу природних услова за различите типове насељавања, не само у класичном смислу, већ и за туристичке комплексе, викенд насеља, сеоски туризам и друго, што омогућава комплетност и разноликост туристичке понуде.

Под различитошћу понуде овде се мисли на могућности развоја ловног и риболовног туризма, сеоски туризам уз формирање мини сточарских капацитета – малих фарми. Поред тога, изузетне су могућности развоја рекреативног летњег и зимског туризма, а уз додатна улагања и конгресног, вансезонског туризма (пролеће – лето).

Из анализе природних услова и извора подручја Сурдулице, може се закључити да су њени терени природно погодни за развој пољопривреде, шумарства и насељавања, при чему ознаку "погодни", треба разумети као повољност да се на датим површинама не захтева или се захтева разумно додатно улагање да би се исте користиле у жељене намене.

Постојеће стање коришћења земљишта

Параметри и процеси који су пресудно утицали на стање коришћења земљишта на простору општине Сурдулица представљају морфолошке карактеристике терена и демографска кретања на подручју. Поред поменутих, изврстан утицај на развој одређених функција имали су и важнији саобраћајни токови и изградња ХЕ „Власина“.

У геоморфолошком смислу, на простору општине Сурдулица јасно се издвајају три просторне целине:

- 1) југозападни равничарски део који чини простор Масуричког поља, са градским насељем и околним сеоским насељима, погодно за интензиван развој пољопривреде, као и несметан развој насеља са свим функцијама;
- 2) брдско-планинско подручје где је:
  - побрђе погодно за воћарство и сточарство,
  - планински део са ливадама и пашњацима који погодује квалитетном сточарству;
- 3) власинска висораван у централном делу подручја Општине.

Сагледано са аспекта условљености начина и степена коришћења простора општине, демографски фактори као једни од кључних, односе се на дугогодишње процесе унутрашње миграције становништва (село-град), које су за последицу имале пражњење сеоских насеља нарочито у рубним појасевима општине, а што је даље проузроковало смањење интензитета и разноврсности коришћења земљишта у планинском појасу.

Истовремено, последица оваквих тенденција узроковала је повећање потребе за коришћењем земљишта у градском и приградским насељима.

Следећи битан аспект коришћења земљишта представљају саобраћајни токови на подручју Општине, који су у мањој или већој мери иницирали развој осталих садржаја и активности на одређеном простору. У том смислу, приметна је концентрација индустрије и услуга на потезу магистралног пута у и непосредној околини општинског центра и важнијим градским саобраћајницама. Истовремено, поменути магистрални правац иницирао је конурбацијске процесе зони приградских насеља, а тиме и збијенију насељску структуру и гушће насељене грађевинске реоне (Загужање, Алакинце, део насеља Ћурковица).

На коришћење земљишта са аспекта коришћења водних ресурса Општине, пресудан значај имала је изградња ХЕ "Власина". Као последица тога, формирањем Власинског језера, на подручју Власинске висоравни дошло је до значајних промена у начину и степену коришћења простора.

Са друге стране, коришћење водног потенцијала језера је вишеструко, пре свега, кроз развој привредних грана, посебно туризма. Као привредни ресурс користи се у производњи електричне енергије и водопривреди (водоснабдевање, заштита од ерозија и бујица, мелиорације и наводњавање). Као туристички атрактер, Власинско језеро иницирало је туристички развој подручја како непосредно уз језеро, тако и на ширем подручју Власине, али је степен искоришћења туристичких потенцијала простора и даље релативно низак.

Доводећи у везу два опредељујућа параметра при анализи начина и интензитета коришћења земљишта – морфологије простора општине и концентрације становништва, уочава се да је интензитет коришћења простора највећи у градском насељу Сурдулице и приградским насељима који се налазе уз главне саобраћајне токове, док је, са друге стране, његов најмањи интензитет у високопланинском подручју.

С обзиром на то да највећу површину обухвата брдско-планинско подручје (87.8%), закључак је да простор општине Сурдулица, изузев поменутих насеља, карактерише изузетно низак степен коришћења простора.

Интересантно је напоменути да су се сеоска насеља прелазног типа, на прелазу из равничарског у брдски део, најравномерније развијала (Јелашница, Масурица, Доње Романовце, Загужање), пре свега, када је питању развој насељске структуре, али и пољопривреде, привредних делатности, и др.

Проблеми, конфликти и ограничења у коришћењу земљишта

Основне карактеристике досадашњег начина и интензитета коришћења земљишта на територији општине упућују на углавном неадекватно коришћење већег дела територије и низак степен коришћења простора, услед бројних развојних чинилаца.

У том смислу, основни проблеми и ограничења су:

- демографско пражњење планинских насеља;
- лоша саобраћајна приступачност већем делу планинског подручја;
- слаба развијеност инфраструктурних система;
- интензивнији развој насеља и концентрација индустрије и саобраћаја у зони најквалитетнијег пољопривредног земљишта - Сурдулица, Бело Поље, Алакинце, Загужање;
- заштита природних вредности и туристички развој Власине;
- изразита геоморфологија простора општине;
- већи нагиби терена речних долина у планинском подручју;
- ограничавајући фактор у досадашњем развоју општине Сурдулица је и њен географски положај и слабе везе у односу на економски и саобраћајно развијеније делове Србије, а од постојећих развојних коридора само мали део је усмерен на општину Сурдулица;
- замирање појединих привредних активности;
- привредна неразвијеност општине представља изузетно велико ограничење за активирање и адекватно коришћење њених природних потенцијала.

Наведена ограничења неминовно су утицала и на низак ниво коришћења простора. С обзиром на то да ће и у будућности већина од њих представљати развојну препреку, потребно је указати на потребу рационалног и планског коришћења свих расположивих природних и створених потенцијала простора.

Потенцијали развоја

Најзначајнији природни и створени потенцијали који представљају основ за адекватније активирање и интензивније коришћење простора општине, а последично и њен бржи економски развој, представљају:

- разноврсност (категорија) земљишта (пољопривредно, шумско, водно, грађевинско, ...);
  - богатство и разноврсност пољопривредног земљишта, што погодује гајењу различитих култура;
  - разноврсност морфологије за развој различитих видова пољопривреде и шумарства;
  - велика шумовитост подручја као привредни и потенцијал за развој туристичких активности;
  - значајан удео водног земљишта на подручју општине – Власинско језеро као најзначајнији водни потенцијал за развој привредних функција и туризма;
  - већ формирано грађевинско земљиште у највећем делу територије, осим на подручју атара Новог Села;
  - релативно развијена мрежа магистралних и регионалних путева представљају потенцијал за јаче активирање поменутих саобраћајних токова (интензивирање развоја пословно-производних функција, комерцијалних делатности и услуга, развој садржаја као подршке развоју транзитног туризма, итд.);
- погранична зона – потенцијал за повећање разноврсности и интензитета коришћења простора кроз развој пословних, услужних и туристичких садржаја.

ТЕРИТОРИЈАЛИ РАЗВОЈ

Већ је наглашено да морфолошке одлике подручја, саобраћајни токови и демографске прилике имају пресудан утицај на укупан досадашњи развој Општине.

За разлику од поменутих чинилаца, сви остали фактори - ресурси нису у значајнијој мери утицали на промене како у структури коришћења земљишта, тако и у односу на њихову диспозицију у простору и развојне токове – територијални развој.

У складу са тим, основне карактеристике досадашњег територијалног развоја могу се препознати кроз:

- формирање већих грађевинских реона (гушће изграђене структуре у равничарском делу општине (Сурдулица и околна насеља);
- веће и компактније зоне пољопривредног земљишта у Масуричком пољу;
- развој пословно-производних зона и збијенија структура насеља иницирана главним саобраћајним токовима (магистрални, са солидно развијеном мрежом локалних путева);
- релативно повољна демографска слика подручја у равничарском делу.

Интересантно је напоменути да су насеља у подножју планина на ободу Сурдуличке котлине (Јелашница, Масурица, Загужање, Д. Романовце, Ђурковица) имала равномернији развој од већине равничарских насеља.

Зоне које обухватају брдско-планинско подручје карактерише нижи степен искоришћења земљишта – насељска структура разбијеног типа (пунктови грађевинског земљишта – махале), неповољна демографска слика подручја, екстензивна пољопривреда (воћарско-сточарски

реони), веће зоне шумског земљишта. Главни путни правци који пресецају подручје нису у значајнијој мери иницирали степен изградње и развој осталих функција у оквиру ових делова подручја.

Напред поменуто односи се и на недовољно искоришћење потенцијала које пружа погранични положај општине за развој функција секундарног и терцијарног сектора и туристичких садржаја. Један од најзначајнијих ресурса општине и потенцијал за адекватнији територијални развој простора у целини чини средишња зона која обухвата Власинску висораван са Власинским језером. Простор зоне је слабо насељен и недовољно активиран у смислу развоја свих функција значајних за развој општине, нарочито туристичких.

У складу са напред поменути, може се рећи да окосницу територијалног развоја простора општине чине три карактеристичне зоне – западна (претежно равничарска, најразвијенија), средишња (зона Власинске висоравни, туристичка зона) и источна (погранична зона). Осовину територијалног развоја чини магистрални саобраћајни правац који повезује све три напред поменуте зоне. Интензитет коришћења простора у оквиру сваке од њих је различит и постепено се смањује према истоку, почев од најразвијеније и функционално најкомплексније западне зоне. Истовремено и на исти начин, опада и интензитет активирања простора дуж поменуте осовине.

Оваква диспозиција просторно-функционалних зона представљаће основ и за будући територијални развој подручја општине у целини.

Ограничења територијалног развоја

Морфолошке карактеристике терена представљају ограничење за развој адекватне техничке инфраструктуре и повезивање насеља.

Неповољна демографска слика подручја у планинским и рубним деловима општине представља ограничење за ефикасан и одржив територијални развој.

Потенцијали територијалног развоја

Главни саобраћајни токови (магистрални и регионални правци) представљају потенцијал који подржава линијски територијални развој – активирање развојних осовина.

Осим путева, линијски територијални развој омогућава и богата мрежа речних токова (развој пословно-производних система у функцији коришћења водних ресурса – мини хидроелектране, рибањаци, развој туристичких атрактера и др.).

Погранични положај општине омогућава формирање трансграничних региона и могућност значајнијег активирања пограничне зоне, нарочито у зони граничног прелаза (развој пословних, комерцијалних и услужних делатности, итд.).

Изузетно велики потенцијал територијалног развоја представља Власинско језеро у смислу значајнијег активирања, преваходно, туристичких потенцијала подручја – носилац развоја средишње зоне.

IV ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ЗА КОЈЕ СЕ ИЗВЕШТАЈ ДОНОСИ

IV. 1. АНАЛИЗА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, ПЕЈЗАЖА И КУЛТУРНИХ ДОБАРА И УГРОЖЕНОСТ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Општина Сурдулица има релативно незагађену животну средину са очуваним природним ресурсима (богатство вода, шума, чист ваздух, очувана природа). Шумско земљиште представља велико богатство Општине, с обзиром да преко 87% територије спада у брдско-планинска подручја. Власинско језеро представља својеврстан природни репер подручја и заузима централну позицију на територији Општине.

За подручје Плана успостављен је мониторинг већине параметара животне средине - ваздух, бука, воде, нејонизујућа зрачења, земљиште, отпад. За поступак процене утицаја поред тих података коришћени су релевантни подаци из постојеће документације, као и доступни подаци о стању животне средине. На основу доступних података, закључује се да се јавља повремена и ограничена загађеност медијума животне средине.

Могући загађивачи који имају повремени утицај на животну средину су:

- грејање на чврста горива у току зиме (тачкасти извори загађења),
- индустрија, тј. загађивање из индустријских погона (тачкасти извори загађења),
- саобраћај, тј. загађивање издувним гасовима моторних возила на државним путевима I и II реда (линијски извор загађења),
- неконтролисано испуштање отпадних и фекалних вода без предtretмана на руралном подручју и туристичком подручју Власине и
- дивље депоније у сеоским насељима.

IV. 1. 1. Ваздух

Главни извори загађивања ваздуха на територији Просторног плана су:

- ложишта која за грејање у зимским месецима користе чврста горива (дрво и угаљ) и котларнице даљинског грејања,
- појединачни производни објекти као стационарни извори загађивања ваздуха (Knaufinsulation, Симпо Стил, Фабрика хлеба и млека, Фабрика воде „Власинка“...) и
- саобраћај на државним путевима I и II реда као покретни извор загађивања ваздуха.

Општина Сурдулица је 2015.године донела "Програм контроле квалитета ваздуха на територији општине Сурдулица". Од тада се редовно врши мониторинг квалитета ваздуха.

Најновији **извештаји о утврђивању квалитета ваздуха за 2018.годину** (које су радиле овлашћене организације Институт за заштиту на раду А.Д. Нови Сад и Институт "Ватрогас" ДОО Нови Сад) показују следеће:

- од 5.1.-5.2. мерење укупних **таложних материја** са тешким металима у ваздуху на локацији индустријско насеље Бело поље показало је да измерена концентрација укупних таложних материја **није прелазила** максимално дозвољене вредности (MDV) прописане Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл.гласник РС" бр. 11/10,75/10 и 63/13) (у даљем тексту: "Уредба");

- 5.2.-5.3. на локацији индустријско насеље Бело поље концентрација **таложних материја** током узорковања **је прелазила** MDV прописане Уредбом;

- 28.5.-28.6. вршено је узорковање на 3 мерна места - Сурдулица центар, индустријско насеље Бело поље и Власина Рид Сурдулица. Узорковани су: амонијак (NH₃), хлороводоник (HCl), формалдехид (HCHO), бензен (C₆H₆), толуен (C₇H₈), етил бензен (C₈H₁₀), о.т.р.-ксилен (C₈H₁₀), сумпор диоксид (SO₂), азот диоксид (NO₂), чађ, суспендоване честице фракција PM10, полициклични ароматични угљоводоници (PAH), олово (Pb), арсен (As), кадмијум (Cd), никл (Ni) и укупне таложне материје. На локацији Сурдулица центар **није било дана са прекорачењем** MDV ни за један параметар. На локацији индустријско насеље

било је **прекорачења** MDV за **амонијак** (NH₃) 14 дана и за **хлороводоник** (HCl) 8 дана. За локацију Власина Рид **није било прекорачења** ни за један параметар;

-28.6.-28.7. на локацији индустријско насеље Бело поље количина укупних **таложних материја је прелазила** MDV цео месец;

-28.7.-28.8. на локацији индустријско насеље Бело Поље укупне **таложне материје нису прелазиле** MDV;

-28.8.-28.9. на све три локације је вршено узорковање амонијака (NH₃), хлороводоника (HCl), формалдехида (HCHO), сумпор диоксида (SO₂), азот диоксида (NO₂), чађи, суспендованих честица PM10, полицикличних ароматичних угљоводоника (PAH), тешких метала у укупним суспендованим честицама PM10 и укупне таложне материје. На локацији центар Сурдулица **није било дана са прекорачењем** MDV ни за један параметар. На локацији индустријско насеље било је 14 дана **са прекорачењем** MDV за **амонијак** (NH₃), 11 за **хлороводоник** (HCl), 9 за **формалдехиде** (HCHO), 1 за **арсен** (As), 2 за **кадмијум** (Cd) и 3 за **никл** (Ni). На локацији Власина Рид **није било прекорачења** MDV ни за један параметар;

-1.10.-1.11. на локацији индустријска зона било је 11 дана са прекорачењем MDV за **амонијак** (NH₃), 9 дана за **хлороводоник** (HCl) и 16 дана за **формалдехиде** (HCHO);

-1.11.-1.12. у индустријској зони број дана **са прекорачењем** MDV за **амонијак** (NH₃) био је 14, за **хлороводоник** (HCl) 4 дана и за **формалдехиде** (HCHO) 14 дана;

-1.12.-30.12. у индустријској зони било је 6 дана **са прекорачењем** MDV за **амонијак** (NH₃), 4 дана за **хлороводоник** (HCl) и 11 за **формалдехиде** (HCHO);

-27.12.-26.1.2019. у индустријском насељу Бело Поље вршено је само узорковање таложних материја. Измерене вредности концентрације укупних **таложних материја** у амбијенталном ваздуху **нису прешле** референтне вредности прописане Уредбом током периода узорковања.

На основу постојећег стања може се закључити да је најугроженији простор на подручју општине са аспекта загађивања ваздуха Индустријска зона Бело Поље где послује већина фирми. Ипак, констатује се низак степен загађености ваздуха, што указује на мали емисиони потенцијал присутних потенцијалних загађивача. Процењује се да се концентрације изнад ГВИ јављају у виду краткотрајних, епизодних загађења при нарочито неповољним метеоролошким и микроклиматским условима. Ниво емисије таложних материја из ваздуха не би требало да утиче на животну средину.

IV. 1. 2. Воде

Површинске воде

Подручје Просторног плана је већим делом означено као подручје богато површинским водама, са постојећом акумулацијом на Власинском језеру. Хидрографска мрежа је разбијена на повремене и сталне токове. Углавном се ради о планинским речицама и потоцима.

Општина Сурдулица налази се у сливу реке Врле, Масуричком пољу, сливу Горње Јерме и Божичке реке, а захвата и део Власинске висоравни. Врла прима са леве стране притоку, Романовску реку.

Општина Сурдулица припада највећим делом Црноморском сливу, а само Божичка река припада Егејском сливу. Према припадности регионалним сливовима Власина и Врла припадају Јужној Морави, а део водотока на Власини Јерми, односно Нишави.

Разноврсна морфологија терена дели подручје општине на сливове главних водотокова и то: слив реке Врле, слив Јелашничке реке, слив реке Гарванице, слив реке Власине, слив реке Јерме и слив Божичке реке.

У реку Врла се уливају са десне стране јаруге: Љута крушка, Врли брег, Попова корија, највећа Дубока долина-страдалиште, Белопољска и друге мање. У сушним месецима немају протицаја, али прихватају атмосферске падавине, посебно јаке, краткотрајне пљускове. Са леве стране се уливају потоци: Вучарник (каналсан кроз грађевински рејон), Црешња (каналсан кроз грађевински рејон), Видина долина на јужној граници обухвата који прихвата јаругу Три шансе. У западном делу обухвата је захват техничке воде на реци Врла, изграђен у време другог светског рата за потребе термоелектране Мачкатица.

Акумулационо, Власинско језеро је једно од највећих, најлепших и највиших језера у Србији. У слив језера вештачки су уведене површинске воде из сливова река Чемернице, Стрвне, Јерме и Струме. Притоке језера са западне стране су Шаовица, Браташница, Јанчин и Стевановски поток, Манојловица и Цветкова река. Притоке језера са јужне стране су

Симонова река и Јарчев поток, а са југоисточне Божичка и Милованска река. Испод Букове главе, од многобројних извора, формира се Дејанова река која се улива у Божичку реку и припада сливу Струме. Са северне стране Букове Главе извиру Кписурска и Смудијина река које се спуштају у Суходолско поље и образују Јерму. Са источне стране у језеро се уливају Бабина, Мурина река и Појиште.

Река Врла, десна притока Јужне Мораве је најзначајнија река на територији општине Сурдулица. Због близине својих извора Власини и Власинском језеру урачунава се често са својим притокама у Хидроенергетски систем Власина. Ова река и њене притоке су угрожене отпадним водама различитог порекла и састава.

На квалитет површинских вода на посматраном планском подручју највећи негативан утицај имају:

- неконтролисано испуштање отпадних и фекалних вода без претходног пречишћавања у водотокове или несанитарне септичке јаме,
- дивље депоније на подручју Просторног плана и
- нелегално ископавање песка и шљунка са речног дна.

Главни узрок загађивања вода је упуштање непречишћених отпадних вода из канализације и индустрије (фабрике у насељу Бело Поље) у реципијент. Као највећи проблем се истичу комуналне отпадне воде и воде које настају процеђивањем са комуналне депоније и јаловине рудника „Благодат“-Крива Феја. Канализациона мрежа обухвата градско подручје, а у сеоским насељима се користе несанитарне септичке јаме које се често изливају. Једини систем за пречишћавање отпадне воде са биолшким таложником има Фабрика за производњу воде „Власинска роса“ у селу Топли До. Индустријска зона нема посебно постројење за пречишћавање индустријских отпадних вода, па се техничка вода одводи делом површински кроз насеље, а реципијент је река Врла.

Отпадне воде из домаћинства оптерећене су разним органским материјама и детерџентима. На дивљим депонијама неретко заврше медицински отпад и отпад из кланица.

Реку Врла посебно угрожава неконтролисано ископавање песка и шљунка, због чега је корито у неким деловима продубљено и за десетак метара.

Општина Сурдулица од 2016. године спроводи **мониторинг површинских и отпадних вода** у оквиру редовног годишњег мониторинга, а према Програму праћења квалитета површинских и отпадних вода на територији општине Сурдулица.

Контрола квалитета отпадних вода на територији општине Сурдулица врши се квартално у складу са важећим законским и другим прописима.

Испитивање квалитета реке Врле врши се на следећим мерним местима:

- Река Врла код градског биоскопа,
- Река Врла код постројења за пречишћавање отпадних вода,
- река Романовска код моста у ул. 5. септембра,
- река Врла код Поповог моста и
- Река Врла код индустријске зоне (Самоков).

Извештаји о анализи воде (које је радио Институт за заштиту на раду а.д. Нови Сад) показују следеће:

I квартал 2018. године

- у узорку реке Врле код градског биоскопа испитивани параметри **задовољавају** вредности дефинисане Уредбом о класификацији вода („Сл.гласник СРС“ бр. 5/68) (у даљем тексту: „Уредба“) за II класу. Према Правилнику о опасним материјама у водама („Сл.гласник СРС“ бр. 31/82) (у даљем тексту: „Правилник“) садржај **нитрита** (NO₂ – N) **не задовољава** вредности за I и II класу;

- у узорку реке Врле код постројења за пречишћавање отпадних вода испитивани параметри **задовољавају** вредности прописане Уредбом за II класу. Према *Правилнику* садржај **нитрита** (NO₂ – N) **не задовољава** вредности за I и II класу;

- у узорку Романовске реке код моста у ул. 5. септембра испитивани параметри **задовољавају** вредности прописане Уредбом за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку реке Врле код Поповог моста испитивани параметри **задовољавају** вредности прописане Уредбом за II класу. Према *Правилнику* садржај **нитрита** (NO₂ – N) **не задовољава** вредности за I и II класу;

- у узорку реке Врле код индустријске зоне (Самоков) испитивани параметри **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу.

II квартал 2018. године

- у узорку реке Врле код градског биоскопа, параметри **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку реке Врле код NIS бензинске пумпе Нови Сад у Сурдулици, **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку Романовске реке код моста у ул. 5. септембра испитивани параметри **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку реке Врле код Поповог моста, испитивани параметри **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку реке Врле код индустријске зоне (Самоков), параметри **pH вредност**, **ВРК₅** и **растворени кисеоник не задовољавају** вредности дефинисане *Уредбом* за II класу, а **амонијум јон** и **гвожђе не задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу.

III квартал 2018. године

- у узорку реке Врле код градског биоскопа, параметри **ВРК₅** и **растворени кисеоник не задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу, а према *Правилнику* параметар **нитрити (NO₂ – N) не задовољава** вредности за I и II класу;

- у узорку реке Врле код постројења за пречишћавање, параметри **ВРК₅** и **растворени кисеоник не задовољавају** вредности дефинисане *Уредбом* за II класу, а према *Правилнику* параметар **нитрити (NO₂ – N) не задовољава** вредности за I и II класу;

- у узорку Романовске реке код моста у ул. 5. септембра, параметри **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку реке Врле код Поповог моста, параметри **задовољавају** вредности прописане *Уредбом* за II класу и **задовољавају** вредности прописане *Правилником* за I и II класу;

- у узорку реке Врле код индустријске зоне (Самоков), параметри **ВРК₅** и **растворени кисеоник не задовољавају** вредности дефинисане *Уредбом* за II класу, а према *Правилнику* параметри **нитрити (NO₂ – N)** и **амонијум јон (NH₄ – N) не задовољавају** вредности за I и II класу.

Што се тиче квалитета воде Власинског језера, на основу мониторинга који је 2016.г. рађен за потребе израде Програма управљања рибарским подручјем ПИО „Власина“ 2012.-2021, сви мерени хемијски и физички параметри акумулације указују на **воду I или I-II класе**. Исти је случај и са квалитетом воде проучаваних притока. Физичко-хемијске карактеристике вода Власинског језера показују да је вода неутрална до благо алкална, нискоминерализована, мека, богата растворним кисеоником и није оптерећена присуством тешких метала. Закључује се да акумулација Власинско језера није загађена и може се окарактерисати као вода I класе изузимајући воду при дну акумулације где поједини објекти имају испусте.

Подземне воде

Режим подземних вода се испољава у издизању и спуштању нивоа издани током месеци, године или више година. То настаје под утицајем климатских елемената, пре свега падавина, температуре ваздуха и тла и речних вода. Највиши нивои подземних вода су у пролећним месецима -марту, априлу и мају, као последица отапања снежног покривача, а у равницама и виших водостаја река. Нивои подземних вода почињу да опадају у јуну, што се наставља током лета и најнижи су после летњих суша - у јесењим месецима (октобар, септембар).

До загађивања подземних вода на планском подручју долази:

- спирањем опасних и штетних материја са саобраћајних површина,
- инфилтрацијом загађујућих материја у подземне слојеве са неуређених дивљих депонија (које се налазе поред водотокова или у непосредној близини насеља),

- испуштањем отпадних вода из домаћинстава и индустријских погона у водопрпусне уређаје за пријем ових вода, њиховим разливањем по терену или испуштањем директно у водоток,
- прекомерном употребом минералних ђубрива (пораств садржаја нитрита у земљишту) у пољопривреди, као и неадекватним одлагањем пољопривредног отпада у плитким водоносним слојевима (долази до инфилтрације загађујућих материја у подземне слојеве),
- закопавањем угинулих животиња ван локација сточних гробаља.

Подземне воде су угрожене процедурним водама са неуређених депонија, са пољопривредног земљишта, из несанитарних септичких јама и др. Непридржавањем основних начела депоновања комуналног отпада проузрокује се извесно загађење подземних вода. Непрописно изграђене септичке јаме представљају тачкасте изворе загађивања и стални извор микробиолошке контаминације подземних вода и земљишта.

Загађивање подземних вода је такође последица прекомерне и неадекватне употребе пестицида и вештачких ђубрива у пољопривреди.

Промена квалитета подземних вода зависи од услова инфилтрације загађујућих материја до водоносних слојева, који зависе од својстава стенских маса. Терен је изграђен од стена различитих хидрогеолошких својстава, те су и услови загађивања формираних подземних издани различити.

IV. 1. 3. Земљиште

Што се тиче састава земљишта на подручју Просторног плана, на брдовитом тлу и већем делу простора распрострањене су смонице и гајњаче, које су код великих нагиба углавном еродирани и деградирани услед крчења шума. Масуричко поље и долину реке Врле са притокама одликују алувијалне равни, са пуно хумуса. Гајњача је нарочито заступљена у сливу Божичке реке. На већој висини гајњаче прелазе у подзоласто земљиште на коме су заступљене листопадне шуме букве и брезе. На планинским врховима хумусно, силикатно земљиште – тамни подзол погодује травнатој вегетацији и боровници.

У оквиру слива реке Врле присутни су следећи типови земљишта:

- Сироземи су изразито плитка земљишта дубине до 20цм, налазе се на стрмим падинама проређених сума или врло слабих пашњака;

- Ранкери су најзаступљенији тип земљишта, образовани су на албит-хлорит-серицијским шкриљцима. Њихово образовање, развијеност, изглед и особине директно су везани за супстрат, али и за планински рељеф и специфичну климу ове планинске регије. Дубина ранкера варира од неколико до 70цм и њихова продуктивна способност са дужином расте. Карактерише их висок удео скелета по целом профилу и доста стабилна структура. По текстури су иловаче до песковите иловаче иако по физичко-механичким особинама показују особине пескуше. Захваљујући безкарбонатном супстрату изразито су кисели. Удео хумуса варира, а изражен је недостатком лако приступачног фосфора (P). Ранкер се налази на површинама заштићеним травним покривачем или шумским састојинама. Хумусно акумулативни хоризонт је иловастог састава, а прелазни хоризонт песковите иловаст са доста скелета. Реакције је киселе, удео хумуса је средњи, као и азота, док је мало фосфора и калијума.

- Колувијуми настају спирањем земљишта и супстрата са виших терена бујичним водотоцима или површинским водама и рецентном седиментацијом еродираних материјала у подножје брда, најчешће узаним долинама. Тежег су механичког састава од ранкера и неповољног водно-ваздушног режима. Изразито су кисели и сиромашни лако приступачним фосфором. Процент хумуса је виши него код ранкера.

Површина око језера и језеро има полутресетно (у непотопљеном, равничарском делу приобалног појаса) и тресетно земљиште (највећим делом потопљено у виду пловених острваца и гомилица дуж обале). Тресетно земљиште је настајало распадањем барске вегетације у условима велике влаге, те садржи висок проценат органских материја.

Власинска висораван се налази у зони киселог смеђег шумског земљишта као најраспрострањенијег типа код брдско планинских региона. Педолошки покривач у околини Власинског језера је врло хомоген, поред тресета, у заравњеним приобалним деловима налазе се шљунковито – алувијална и делувијална земљишта, али само фрагментарно и на мањим површинама, по правилу дуж појединих водотока. Много већа пространства захватају дистрични ранкери на шкриљцима и пешчарима и кисела смеђа земљишта. У погледу физичко-механичких особина ранкери се понашају као пескуше, пре свега због слабе

лепљивости и слабе везаности, а услед велике хумозности и мањом специфичном тежином. По саставу, то је лака или средња иловача, умерено порозна и добро пропустљива за воду и ваздух. Међутим, због плитког профила и лаког механичког састава моћ задржавања воде је скромна. Услед тога, на већим нагибима без заштите добро развијене вегетације, поготово шумске, долази до површинског отицања воде и ерозије. На брдовитом тлу и већем делу поља распрострањене су смонице и гајњаче, које су код великих нагиба углавном еродирани и деградирани услед крчења шума. На већој висини гајњаче прелазе у подзоласто земљиште на коме су заступљене листопадне шуме букве и брезе. На планинским врховима хумусно, силикатно земљиште – тамни подзол погодује травнатој вегетацији и боровници.

Загађивање земљишта на подручју Просторног плана је антропогеног порекла, угрожено је грађевинско, пољопривредно и шумско земљиште. Главни извори загађивања земљишта су:

- заузимање земљишта бесправном изградњом објеката на подручју насеља Сурдулица и тристичке зоне око Власинског језера,
- употреба агрохемијских средстава и пестицида (земљиште се посебно загађује код неповољних метеоролошких услова),
- загађење као последица одвијања саобраћаја у близини саобраћајница, повећана концентрација олова због таложења честица, салинитета зими због посипања коловоза сољу и спирања на земљиште,
- загађење од процеђивања са депоније и сметлишта,
- загађивање земљишта због изливања отпадних вода.

Један од узрока деградације и загађења земљишта је непоштовање услова изградње, степена изграђености, расута изградња, заузеће зелених површина, тако долази до губитка пољопривредног земљишта као необновљивог ресурса, губитак станишта, угрожавање екосистема и трајне и дугорочне деградације земљишта. Специфичан облик угрожавања земљишта представља бесправна изградња објеката на подручју насеља Сурдулица и туристичке зоне око Власинског језера.

Загађење земљишта настаје због нерационалне употребе различитих препарата у пољопривреди. Проблем који се јавља са прекомерном употребом ових препарата је у њиховој постојаности у природним условима и садржају фенола и тешких метала, што оптерећује земљиште.

Као последица одвијања саобраћаја, у непосредном окружењу саобраћајнице и на путном земљишту јавља се повећана концентрација олова услед таложења честица које емитују моторна возила. Такође у зимским месецима долази до повећања салинитета што је последица посипања коловоза у зимским месецима и спирања у земљиште.

Атмосферске воде из већина индустријских комплекса, површински се разливају по околном земљишту.

Загађење могу изазвати и подземне воде, јер подизање нивоа подземних вода доводи до заслањивања тла, што се негативно одражава на квалитет земљишта.

Јављају се повремена прекорачења граничних вредности за кобалт, бакар, кадмијум, олово и полихлороване бифениле на подручју општине, а посебно поред државних путева.

Квалитет земљишта се прати у континуитету у општини Сурдулица према Програму праћења квалитета земљишта.

Програм праћења квалитета земљишта обухвата узорковање и анализирање пољопривредног земљишта (у близини индустријске зоне, депоније и фреквентних саобраћајница и локалитети под баштенском и њивском производњом поврћа) и земљишта у урбаним зонама (у близини индустријске зоне, депоније у зони санитарне заштите изворишта водовода, у оквиру комуналне средине - у зони рекреативних, парковских површина, дечијих игралишта, здравствених објеката.

Узорковање земљишта на територији општине Сурдулица **за 2018.годину** вршило се на следећим мерним местима:

1. Зелене површине градског парка Сурдулице,
2. Двориште техничке школе «Никола Тесла» Сурдулица,
3. Земљиште-пашњак I класе код стадиона «Челик» Бело Поље Сурдулица,
4. Двориште «Медицине рада» насеље Бело Поље Сурдулица,
5. Пољопривредно земљиште школе «Јосиф Панчић» Бело Поље Сурдулица и
6. «Дечије јасле и вртић Наша радост» Вука Караџића бб, Сурдулица.

Индикатори за оцену ризика од деградације земљишта оцењују се на основу општих елемената за оцену ризика од деградације датих у Прилогу Уредбе о програму системског

праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник Републике Србије", број 88/2010).

На основу резултата испитивања, а у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл.гласник РС“ бр. 30/2018) (у даљем тексту: „Уредба“), констатује се следеће:

- измерене вредности за концентрацију **полицикличних ароматичних угљоводоника** у узорцима земљишта на локацијама 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **органохлорних пестицида** у узорцима земљишта на локацијама 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **полихлорованих бифенила** у узорку земљишта на локацији 5 су **прелазиле** граничну вредност прописану *Уредбом*, али нису прелазиле ремедијациону вредност прописану истом *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **олова** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима прописаним *Уредбом*;

- измерене вредности **кадмијума** за узорак 4 су **прелазиле** граничну вредност прописану *Уредбом*, али нису прелазиле ремедијациону вредност прописану истом *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **цинка** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности **бакра** за узорак 3 су **прелазиле** граничну вредност прописану *Уредбом*, али нису прелазиле ремедијациону вредност прописану истом *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **никла** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **хрома** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности **хрома** за узорке земљишта 1-6 су **прелазиле** граничну вредност прописану *Уредбом*, али нису прелазиле ремедијациону вредност прописану истом *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **баријума** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **берилијума** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **калаја** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*;

- измерене вредности за концентрацију **арсена** у узорцима земљишта 1-6 су **у складу** са граничним вредностима које су прописане *Уредбом*.

IV. 1. 4. Отпад

Сакупљени отпад се без сепарације и без предtretмана одлаже на већу дивљу депонију у насељеном месту Бубавица (К.О. Загужање) у државном власништву (око 587 880m³ отпада), као и бројна мања сметлишта поред путева и водотокова.

Регионалним планом управљања отпадом за Пчињски округ 2013.-2023.год. предвиђено је дугорочно одлагање комуналног отпада општине Сурдулица на Регионалној депонији „Метерис“ у Врању. Након формирања и разраде Регионалне депоније, локација „Бубавица“ би се претворила у рециклажно двориште.

За сакупљање отпада на територији Просторног плана задужено је комунално предузеће ЈП "Водовод" из Сурдулице. Рурална подручја су изостављена из система организованог сакупљања отпада, што за последицу има формирање већег броја локалних сметлишта (дивљих депонија).

У акцијама чишћења дивљих депонија очишћене су скоро све површине око Власинског језера, око 6 km речних корита реке Врла, Романовске и Масуричке реке, 25 km предела поред пута од Сурдулице до Власине, неки делови приградских насеља - дивље депоније у Загужању, Масурици, Алакинцу, Романовцу, Сувојници и другим селима као и мале депоније у самом граду и атмосферски канал у Ромској махали. Сво почишћено депоновано смеће одвезено је на градску депонију „Бубавица“, а укупна количина извезеног депонованог смећа је око 1200 m³.

На депонији "Бубавица" започето је депоновање 1981.године, а просечна годишња количина отпада која се одлаже на депонији износи 10.260m³. По потреби се врши

прекривање отпада земљом која се разастире булдозером, удаљеност депоније од насеља је 500м, а геолошки састав земљишта - кристаласти шкриљци и педолошки слој од 50цм. Депонија је након санације опремљена водоводом, уређеним унутрашњим путевима, прикључком на јавни пут и противпожарном опремом, постоји ограда око депоније, одлаже се комунални - кућни отпад, метални отпад и делови кућних апарата, стакло, пластика, папир, картон, лименке, грађевински отпад, зелени отпад из башти и окућница и јавних површина и шумарски отпад и отпад од прераде дрвета.

Као посебан проблем издваја се близина насеља Загужање које се налази у правцу доминантног ветра у односу на Сурдулицу, као и близина водотока. Наглашен је и проблем сакупљања и одлагања угинулих животиња. Потребно је опремити посебан део за ову намену у оквиру будуће регионалне депоније. Нерешено је и питање са медицинским и индустријским отпадом.

На улазу у депонију врши се раздвајање грађевинског отпада од комуналног, који се користи као инертна прекривка.

Отпадне батерије и акумулаторе делимично сакупљају предузећа за промет секундарних сировина и нерегистровани сакупљачи отпада. Део акумулатора и део стакленог амбалажног отпада се сакупља још на извору од стране нерегистрованих сакупљача, те се не може добити тачан податак везан за овај ток отпада.

Систем сакупљања рециклабилног отпада почео је да се примењује у пар фабрика где се део отпада рециклира и поново враћа у производњу ("Knauf insulation" д.о.о. и "Власинка" Сурдулица).

Општина Сурдулица је у складу са Законом о управљању отпадом донела Одлуку о приступању одређивања локације за изградњу и рад постројења за складиштење, третман или одлагање грађевинског отпада од рушења објеката на територији општине Сурдулица (постојећа депонија комуналног отпада у Бубавици).

Један од основних параметара на основу којих се дефинише систем за управљање отпадом односи се на дефинисање броја становника, који треба да буде обухваћен услугама ЈП "Водовод", како у граду тако и у сеоским насељима. На територији општине Сурдулица према попису из 2011.г. живи 20.319 становника у 41 насељу, организованих у 25 месних заједница и 11 месних канцеларија. Број становника обухваћених организованим прикупљањем отпада у граду и насеље Бело Поље износи 11.459 становника, док у 11 сеоских насеља где се врши организовано сакупљање смећа покривеност услугама износи 5.817 становника.

У следећој табели се види која су насеља обухваћена организованим сакупљањем отпадом на територији општине Сурдулица .

Табела 8.: Број домаћинства и број становника обухваћених системом за сакупљање отпада на територији општине Сурдулица

Редни број	Назив насеља	Број становника	Количина отпада (м ³)	Број домаћинства
1.	Алакинце	1503	4,0	408
2.	Бело Поље	545	2,5	185
3.	Божица	333	2,0	135
4.	Власина Округлица	163	1,0	62
5.	Власина Рид	276	4,0	130
6.	Власина Стојковићева	252	0,7	94
7.	Доње Романовце	509	2,5	148
8.	Загужање	890	3,0	243
9.	Клисура	332	0,3	169
10.	Масурица	1245	3,0	386
11.	Стрезимировце	53	0,3	28
12.	Ђурковица	261	1,5	288
13.	Сурдулица-град	10914	38	3239

Приликом посматрања количина и састава отпада треба имати у виду да се вредности мерења отпада генерисаног у сеоским срединама разликују од истих прикупљених у градским срединама. Отпад генерисан у сеоским срединама садржи већи удео неорганских несагорљивих материјала, с обзиром да се у оквиру сеоског домаћинства органске материје користе за исхрану стоке, компостирање, а сагориве - као потпала и огрев.

Општина Сурдулица вршила је испитивање отпада у 2017. години на неколико локација:

- отпад са јавних површина отпадна шљака локација Божица махала,
- отпад са јавних површина отпадна шљака локација Власина,
- отпад са јавних површина отпадна шљака локација Стрелиште и
- отпад на градској депонији (КО Загужање, сметлиште „Бубавица“).

Резултати **физичко-хемијских, хемијских и биолошких испитивања** отпада и мерења **дозе јонизујућег зрачења** из **Извештаја о испитивању отпада** (Институт за заштиту на раду А.Д. Нови Сад) су следећи:

- Отпадна шљака - локација Божица махала (отпадна мешавина брикета, доломита и дијабаза произвођача отпада „Knaufinsulation“ индустријско насеље Бело Поље): нађене вредности свих испитиваних параметара **одговарале су референтним вредностима** прописаним Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС“, бр. 56/2010) (у даљем тексту: „Правилник 1“). Резултати мерења показују да упоређивањем измерених вредности јачине амбијенталног дозног еквивалента природног фона и узорка, ефективна **доза јонизујућег зрачења** чији је извор узорак **не прелази** дозвољене вредности утврђене Правилником о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту („Сл.гласник РС“ бр.44/11) (у даљем тексту: „Правилник 2“).

- Отпадна шљака - локација Власина (отпадна мешавина брикета, доломита и дијабаза произвођача отпада „Knaufinsulation“ индустријско насеље Бело Поље): нађене вредности свих испитиваних параметара **одговарале су референтним вредностима** прописаним *Правилником 1*. Резултати мерења показују да упоређивањем измерених вредности јачине амбијенталног дозног еквивалента природног фона и узорка, ефективна **доза јонизујућег зрачења** чији је извор узорак **не прелази** дозвољене вредности утврђене *Правилником 2*.

- Отпадна шљака - локација Стрелиште (отпадна мешавина брикета, доломита и дијабаза произвођача отпада „Knaufinsulation“ индустријско насеље Бело Поље): нађене вредности свих испитиваних параметара **одговарале су референтним вредностима** прописаним *Правилником 1*. Резултати мерења показују да упоређивањем измерених вредности јачине амбијенталног дозног еквивалента природног фона и узорка, ефективна **доза јонизујућег зрачења** чији је извор узорак **не прелази** дозвољене вредности утврђене *Правилником 2*.

- Отпад на градској депонији (КО Загужање, сметлиште „Бубавица“) (композитни узорак комуналног отпада произвођача отпада општина Сурдулица-становништво): нађене вредности свих испитиваних параметара **одговарале су референтним вредностима** прописаним *Правилником 1*. Резултати мерења показују да упоређивањем измерених вредности јачине амбијенталног дозног еквивалента природног фона и узорка, ефективна **доза јонизујућег зрачења** чији је извор узорак **не прелази** дозвољене вредности утврђене *Правилником 2*.

IV. 1. 5. Предео, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет

Простор општине Сурдулица припада појасу европских, широколисних листопадних шума, биому балканско-средњењевропских листопадних шума.

Доминантна биљна врста на овом подручју је буква, њена горња граница распрострањености најчешће је између 1300 и 1400 мнв, на Плани и Чемернику и до 1500 мнв. Ове шуме, по правилу, покривају стрме падине, а на билима и косама, сем њих, има и травних заједница. У прошлости су, посебно на Власини, на брежуљкасто-брдовитом појасу око наकाдашње тресаве (данас језеро), букове шуме биле знатно заступљеније. Са развојем власинских села, јавила се и потреба за већим обрадивим, ораничним површинама па се, по приступачним теренима, приступило крчењу букових шума. На подручју Власине Рида, на потезу Јанчини-Манџини-Андрејини, оне чине велики шумски локалитет познат под именом Густа гора које, с обзиром на густину шуме на том потезу, осликава стварно стање. У нижим деловима терена, према Власинском језеру и реци Власини, налазе се природне састојине брезе, по којима је Власинска висораван позната – „власинске лепотице“. Локално становништво зове их „метлике“ па по њима носи име и заселак Метликари (Власина Рид) у чијем се окружењу налазе највећа стабла овог дрвећа.

Биљни свет ове висоравни богат је и заштићеним врстама: маљава бреза (*Betula pubescens Ehrh*), медвеђе грожђе (*Arctostaphylos uva-ursi L. Spleng*), гороцвет (*Adonis vernalis L.*). Једна од најзанимљивијих врста тресетних станишта Власине је росуља (*Drosera rotundifolia L.*), која је такође под заштитом државе. Поред боровнице, од билга које је под

контролом коришћења и промета расте још и јагорчевина (*Primula Veris* Huds.), а од печурака: летњи и јесењи вргањ (*Boletus edulis* Bull. ex Fr), смрчци (рода *Morchella*), лисичарка (*Cantharellus cibarius* L. ex. Fr) и млечница (рода *Lactarius*). Има и хајдучке траве жуте цвасти (*Achillea Clipeolata*), петровог крста, кантариона и др.

На Власини и околним планинама има много жбуња (глог-*Crataegus monogyna*, дивља ружа-*Rosa canina*), а уз само језеро има четинара (јела-*Abies alba* и бор-*Pinus* sp.), вештачки засађених по стварању језера и касније. Највише има ливада и пашњака, травнатих врста (класасте и тврдаче). Тресетно земљиште погодује врстама тресетне траве, маховине, зукве, шевара, барског љутића, раставића, крупног маслачка и врбе. Према мањим висинама букова шума се спушта све до изнад Сурдулице, Доњег Романовца и Масурице, а на другој страни до Божице и Клисуре. У том појасу и ниже вегетира храстова шума која је, у прошлости, много искрчена ради добијања ораничних површина, а данас је прилично очувана на локалитету звани Церовач (између Масуричког поља и долине Јужне Мораве).

Посебну вредност представља диверзитет лековитог биља (валеријана, мајчина душица, боровница, раставић, кантарион, босилјак, шипак, нана, зова, купина, коприва, чемерика) и медоносног биља (медоносне траве попут дивље детелине и маслачка и плодови разног воћа-јагода, купина, малина, шљива, јабука).

Од дивљих животиња на подручју посебно је богата фауна птица (125 регистрованих врста, од којих је по међународним принципима заштићено преко 60 врста) попут славуја, сенице, јастреба, врране, чапље, роде и дивље пловке. Егзистирају и срна, дивља свиња и зец.

Од ретких и угрожених врста фауне сисара, посебно се издвајају вук, видра, текуница и др. Што се тиче ихтиофауне, у акумулацији „Власина“ констатује се присуство 18 рибљих врста (мониторинг 2016. године). Доминирају рибе из фамилије ципринида, перцида и др. (16 врста) у односу на салмониде (2 врсте). У погледу биомасе доминантне врсте риба су деверика, бабушка, клен, бандар, и уклија.

IV. 1. 6. Заштићена природна добра

На територији општине Сурдулица налази се заштићено природно подручје од изузетног (националног и међународног) значаја **Предео изузетних одлика „Власина“** (Уредба Владе Републике Србије из 2018. године - „Службени гласник РС“ бр. 25/18 на основу Закона о заштити природе - „Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон) које обухвата површину од 12.228,10ха.

Уредбом о проглашењу установљени су режими заштите: I степена на 2 просторне јединице укупне површине око 10 ха (свега око 0,1% заштићеног подручја), II степена на 8 просторних јединица укупне површине 4385 ха (32,9% заштићеног подручја) и III степена укупне површине око 8935 ха (око 67,0%) на осталом делу заштићеног подручја. Наведеном уредбом замењена је уредба Владе из 2006. године којом је први пут установљена заштита подручја Власинског језера као предела изузетних одлика, донета на основу тадашњих одредби Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 66/91, 83/92, 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94 – др. закон, 53/95 и 135/04).

Обе уредбе о заштити Власине образложене су истим вредностима и циљевима (иако су њихов редослед приказа и детаљи изнијансирани) и то:

- очување лепоте предела власинске висоравни,
- очување непотопљених делова некадашње власинске тресаве и разноврсности биљног и животињског света,
- очување и унапређење квалитет вода, ваздуха, земљишта и других природних ресурса и чинилаца животне средине и
- стварање услова за планско уређење и одрживо коришћење заштићеног подручја у интересу науке, образовања, културе и развоја рекреације, туризма и пољопривреде.

ПАО Власина представља део еколошке мреже Србије и значајно је EMERALD подручје и потенцијални део светске мреже NATURA 2000. Такође, ово подручје је значајно као ИВА (фауна птица), IPA (биљне врсте) и Рамсарско подручје (међународно значајна влажна подручја).

На пољу заштите природне средине предвиђа се унапређење статуса подручја Власине, које заштићено као природно добро и „Рамсарско подручје“. У оквиру Власине

потребно је посебну пажњу посветити заштити 3 локалитета: дневних лептира (РВА), птица (ІВА) и биљних подручја (ІРА).

IV. 1. 7. Заштићена непокретна културна добра

Иако планско подручје никад није било обухваћено свекупном и систематском проспекцијом градитељског наслеђа, парцијалне проспекције рађене од стране више независних институција за потребе израде појединих урбанистичких и просторних планова на територији Општине Сурдулица, указују на постојање вредног градитељског наслеђа.

Број и врста непокретности евидентираних по основу културно-историјских вредности приликом парцијалних истраживања указује на богато и разноврсно градитељско наслеђе овог простора. Тако уз сакралне објекте, очувани објекти варошке и руралне архитектуре, али и бројни археолошки локалитети сведоче о континуитету настањивања, као и о уметничким тенденцијама и степену развијености техничке културе становника.

Како би културно наслеђе могло да буде сачувано за будуће генерације, заузело своје место у одрживом развоју општине и наставило да делује као архитектонски образац и извор територијалне препознатљивости, неопходно је у планском периоду предузети мере на његовој заштити. Ту се пре свега мисли на активности на покретању поступака за утврђивање за непокретна културна добра непокретности са претпотављеним уметничким и културно-историјским вредностима, као и на активности на предузимању мера документационе и техничке заштите, обнове и ревитализације.

IV. 1. 8. Јонизујуће и нејонизујуће зрачење

Јонизује зрачење је ток брзих честица које могу у интеракцији са материјом да изазову јонизацију атома и молекула. Под јонизацијом се подразумева избацавање једног или више електрона из атома или молекула. У људском организму овај процес доводи до дестабилизације молекула воде, који дисосују, услед чега се стварају слободни хемијски радикали. Они дифузијом кроз ћелије достижу до генетски осетљивих материјала, а како су хемијски агресивни, изазивају њихово оштећење.

Постоји више врста јонизујућих зрачења. Она се деле на директно јонизујућа (у ову групу се убрајају наелектрисане честице: електрони, алфа, фисиони продукти и др.) и индиректно јонизујућа зрачења (електромагнетско зрачење - рендгенско и гама и неутрони).

Изворе зрачења можемо поделити у две групе:

- зрачење које долази из природе, укључујући вештачке радионуклиде којима је животна околина контаминирана у прошлости и

- извори зрачења који се користе у медицини.

Природно зрачење:

- *Радон* - скоро половина укупне дозе јонизујућих зрачења потиче од радона у затвореним просторијама.

- *Контаминација вода и хране* - вода (за пиће, као и воде из река и језера) и храна се периодично контролишу према законској регулативи. Постоје подаци о нивоима природне радиоактивности у води и храни, за последњих 50 година, у архивама институција које врше дату контролу (Институт за нуклеарне науке Винча) и код надлежног Министарства.

- *Сезијум* (^{137}Cs) је фисиони продукт који је у животну средину доспео после нуклеарних проба и других акцидената. Биолошки је значајан јер се уграђује у мишиће и кости.

- *Осиромашени уран* - не постоји систематско истраживање бомбардованих локација на територији Општине, па су потребна детаљнија испитивања. У току НАТО бомбардовања СРЈ 1999. године, сам град Сурдулица је бомбардован у три наврата, а околина више од десет пута. У нападима је НАТО авијација испалила више десетина уранских пројектила. Уран спада у тешке метале и радиоактиван је. Он представља нуклеарни радиоактивни отпад који емитује алфа честице и гама зрачење. При удару уранског пројектила у чврсту препреку око 70% прелази у стање аерозола честица од око 5 μm . Ове честице контаминирају животну средину, могу се унети у организам удисањем или храном, а зависно од метео услова разносе се на веће удаљености (до 40км). Оксиди урана су делимично растворљиви у води, па могу контаминирати подземне воде и доспети у ланац исхране људи. Муниципална осиромашеним ураном има трајне последице по становништво и после престанка ратних дејстава, јер време полураспада нуклеида (радиоактивних продуката сагоревања осиромашеног урана) износи 4,5 милијарде година.

Извори зрачења у медицини и радиоактивни громобрани:

- По информацији Службе за заштиту животне средине на територији општине Сурдулица не постоје радиоактивни громобрани, сви су уклоњени, јер и сам Закон то налаже.

Нејонизујуће зрачење - као објекти од нарочитог значаја за одређивање нивоа електромагнетног зрачења и утицаја на здравље људи који могу настајати при дистрибуцији електричне енергије постојећим системима на територији општине Сурдулица, могу се издвојити следећи:

- далеководи
- дистрибутивне трансформаторске станице
- подземни каблови.

Далеководи својим електричним, магнетским и електромагнетским пољима утичу на карактеристике електромагнетске околине људи у њиховим становима, двориштима и на улици. Електричне струје које теку проводницима далековода стварају магнетско поље фреквенције 50 Hz. Ниво магнетске индукције поља (В), сваког од проводника, зависи од јачине струје кроз тај проводник.

Дистрибутивне трансформаторске станице (ДТС) уграђене у стамбене или пословне зграде могу своју непосредну околину оптерећивати нежељеним електромагнетским пољима. Електромагнетска поља која ствара или може да створи ДТС у свом непосредном окружењу представљају опасност по кориснике тог простора. Дистрибутивне трансформаторске станице стварају: магнетско поље фреквенције 50 Hz, магнетски шум са фреквенцијским спектром од 0 kHz до 2 kHz, и електромагнетски импулс.

У општини Сурдулица постоји мониторинг нејонизујућег зрачења према Програму контроле мониторинга нивоа нејонизујућих зрачење у животној средини.

Тиме се омогућује увид у степен угрожености животне средине који је последица нејонизујућих зрачења у домену електричних и магнетских поља ниских фреквенција (до 10 kHz) и домену електромагнетских поља високих фреквенција (10 kHz до 300 GHz).

Испитивање нивоа нејонизујућих зрачења врши се за високофреквентна подручја, која потичу од извора нејонизујућих зрачења – радио базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости. Зоне повећане осетљивости подразумевају подручја стамбених зона у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно: школе, домови, предшколске установе, породилишта, болнице, туристички објекти и дечија игралишта.

Технолошки развој је донео велики број вештачких извора електромагнетног зрачења и утицао на опште повећање његовог нивоа. Радио базне станице мобилних и фиксних бежичних комуникација по својој функцији су примопредајни системи, који врше повезивање радио базне станице са осталим деловима мобилне електронско комуникационе мреже. Радио базне станице мобилних и фиксних бежичних комуникација емитују узак сноп радиофреквенцијског зрачења и сматрају се изворима нејонизујућих зрачења. Употреба све већег броја оваквих уређаја доприноси све вишем нивоу амбијенталне изложености људске популације појединим деловима електромагнетног спектра.

GSM системи (Global System for Mobile) функционишу на фреквенцијама 900MHz, 1800MHz, UMTS систем (Univerzal Mobile Telecommunications System – познат као 3G) функционише на 2100MHz, док све заступљенији у новије време LTE систем ради на фреквенцијама 1800MHz. Емитована електромагнетна енергија може изазвати нежељене ефекте на жива бића и животну средину. Због тога је потребно вршити надзор над емитованим зрачењем, како би се оно одржавало на прихватљивом нивоу.

Најпотпунији увид у изложеност становништва електромагнетном зрачењу могуће је остварити на основу мерења и прорачуна нивоа електромагнетног поља на утврђеним локалитетима у близини извора зрачења, као и поређењем добијених резултата.

На основу резултата мерења и оцене степена изложености становништва електромагнетним зрачењима у зонама повећане осетљивости, врши се процена ризика од штетног утицаја зрачења и дефинише предлог мера за смањење нивоа електромагнетних зрачења.

Програмом контролног мониторинга нивоа нејонизујућих зрачења на територији општине Сурдулица у 2018. години, избор мерних тачака је вршен тако да омогући најбољу оцену нивоа електромагнетног зрачења, као и утицај на становништво и животну средину. Мерни локалитети су:

1. Телеком Србија-РБС-Сурдулица-центар на кп бр. 1073 ко Сурдулица, зграда комитета

2. Телеком Србија-РБЦ-Сурдулица-Управна зграда „ХЕ Ђердап“ на кп бр.566/1 ко Сурдулица

Резултати испитивања које је радио Природно-математички факултет из Новог Сада (Лабораторија за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења), показују следеће:

Мерни локалитет 1.

Упоредивањем измерених вредности и граничних референтних нивоа прописаних Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима (Сл.гласник РС бр. 104/09) (у даљем тексту: „Правилник“), може се закључити да измерене вредности са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама **не прелазе** референтне граничне нивое. Такође, измерене вредности са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама **не прелазе** вредност која износи 10% референтних граничних нивоа.

Упоредивањем максимално процењених вредности и граничних референтних нивоа прописаних *Правилником*, може се закључити да максималне вредности са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама **не прелазе** референтне граничне нивое. Максималне вредности са мерном несигурношћу на мерној позицији 5 за Теленор GSM900/LTE800/UMTS900 **прелазе** вредност која износи 10% референтних граничних нивоа.

Упоредивањем укупног фактора излагања (TER) и граничних референтних нивоа прописаних *Правилником*, при максималном оптерећењу и са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама може се закључити да укупни фактор излагања **не прелазе** референтне граничне нивое. На основу добијених резултата може се закључити да укупно електромагнетно поље у испитаном опсегу 27MHz-3GHz **задовољава** услове *Правилника* у погледу излагања становништва, у свим испитним тачкама.

Мерни локалитет 2.

Упоредивањем измерених вредности и граничних референтних нивоа прописаних *Правилником*, може се закључити да измерене вредности са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама **не прелазе** референтне граничне нивое. Такође, измерене вредности са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама **не прелазе** вредност која износи 10% референтних граничних нивоа.

Упоредивањем максимално процењених вредности и граничних референтних нивоа прописаних *Правилником*, може се закључити да максималне вредности са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама **не прелазе** референтне граничне нивое. Максималне вредности са мерном несигурношћу на мерној позицији 5 за Теленор GSM900/LTE800/UMTS900 **прелазе** вредност која износи 10% референтних граничних нивоа.

Упоредивањем укупног фактора излагања (TER) и граничних референтних нивоа прописаних *Правилником*, при максималном оптерећењу и са мерном несигурношћу на свим мерним позицијама може се закључити да укупни фактор излагања **не прелазе** референтне граничне нивое. На основу добијених резултата може се закључити да укупно електромагнетно поље у испитаном опсегу 27MHz-3GHz **задовољава** услове *Правилника* у погледу излагања становништва, у свим испитним тачкама.

IV. 1. 9. Инфраструктурне мреже и објекти

У погледу инфраструктурних мрежа, утицај на животну средину може се јавити индиректно (код изградње) и директно, тј. трајно (код експлоатације).

Градња објеката инфраструктурних система доводи до промена у животној средини које су ограничене на непосредну околину локације на којој се изводе радови и привременог су карактера.

Након изградње инфраструктурних система побољшавају се услови живљења и отварају могућности за развој одређених делатности, којима се побољшава социјална структура.

Електроенергетска мрежа

У границама Просторног плана општине Сурдулица постоје изграђени електроенергетски објекти, а такође је планирана доградња или проширење електромреже.

Подручје општине Сурдулица укључено је у електроенергетски систем Републике Србије далеководом напонског нивоа 110 kV.

На територији града налазе се две трансформаторске станице ТС 35/10 kV које напајају постојећи конзум. Предметно подручје се напаја из постројења 110/35 kV у Белом пољу далеководима напонског нивоа 35 kV. Преглед постојећих ТС 35/10 kV дат је у следећој табели.

Табела 9 : Преглед постојећих ТС 35/10 kV

Р. бр.	Назив ТС	Постојећи капацитет MVA	Планирани капацитет MVA
1.	ТС 35/10 kV "Сурдулица 1"	8+4	2 x 12.5
2.	ТС 35/10 kV "Сурдулица 2"	4	2 x 12.5
3.	ТС 110/35/10 kV "Бело поље"	8+4	2 x 12.5

Са становишта заштите животне средине, заштита од утицаја далековода (који се може јавити као последица изградње и експлоатације) постиже се:

- избором трасе ван насеља,
- успостављањем заштитног и извођачког појаса,
- условљавањем појачане електричне и механичке сигурности и/или минимално дозвољених сигурносних висина и удаљености инсталације далековода на појединим деоницама.

Максималне вредности електричног (kV_{eff}/m) и магнетног поља (mT,) при нормалном раду далековода, морају бити у границама препоручених од стране Светске здравствене организације (WHO-World Health Organization), тј. норматива који су прихваћени од Међународног удружења за заштиту од зрачења (IRPA), Међународне комисије за заштиту од нејонизујућег зрачења (INIRC) и Европског комитета за стандардизацију у електротехници (CENELEC).

Табела 10 : Препоручене граничне вредности експонираности електричним и магнетним пољем

	Електрично поље kV/m (eff)				Магнетно поље mT (eff)			
	JmA/m^2	Еквив. kV/m	Кратк. kV/m	8-24h/dkV/m	JmA/m^2	Еквив. mT	Кратк. mT	8-24h/dmT
IRPA								
- за професионалну изложеност	10	25	30	10	10	5	5	0.5
- за јавност	2	5	10	5	2	1	1	0.1
CENELEC								
- за професионалну изложеност	10	30		10	10	1.6		1.6
- за јавност	4	12		10	4	0.64		0.64
ACGIH								
- за професионалну изложеност	10	25		25	10	0.71		1
ICNIPR								
- за професионалну изложеност	10	25		10	10	0.5		0.5
- за јавност	2	5		5	2	0.1		0.1

Према наведеним препорукама, дозвољена ефективна вредност износи за:

а) електрично поље

- $K_{max} = 5kV/m$, за особе које трајно бораве у близини електроенергетских објеката,

- $K_{max} = 10kV/m$, за раднике који одржавају електроенергетске објекте,

б) магнетна индукција

- $B_{eff} = 0.1mT$, за раднике који одржавају електроенергетске објекте и особе које трајно бораве у близини електроенергетских објеката.

Гасоводна мрежа

У склопу развоја гасоводног система Републике Србије предвиђена је и гасификација преко магистралног гасовода Ниш – Лесковац – Врање – Бујановац – Прешево – БЈР Македонија.

Предности природног гаса као примарног енергента и непосредна близина планираног магистралног гасовода ствара техничке могућности за коришћење природног гаса на територији општине Сурдулица.

На територији општине Сурдулица обезбеђење топлотне енергије се врши углавном преко индивидуалних ложишта.

Услови за пројектовање, грађење и испитивање гасовода високог и средњег притиска одређени су „Правилником о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт“ („Сл. Лист СФРЈ“, бр. 26/85).

Коридор гасовода високог притиска обухвата:

- ширу зону гасовода и
- ужу зону гасовода.

Шира зона гасовода је подручје у ком други обекти утичу на сигурност гасовода. Граница шире зоне гасовода дефинисана је у ширини од 200m, са сваке стране цевовода, рачунајући од осе цевовода у ком други објекти утичу на сигурност гасовода.

Ужа зона гасовода је подручје у коме је након изградње гасовода забрањено градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира у који је разред појас гасовода сврстан.

У току фазе експлоатације гасних инсталација морају се поштовати следеће мере заштите:

- Ефикасан рад командног центра, где се врши даљинска контрола потрошње и протока гаса (диспечерски центар), где систем региструје и сигнализира и најмањи пад притиска у систему, тако да је лако открити деоницу гасовода или објекат на којима долази до неконтролисаног испуштања гаса из инсталације. Диспечерски центар, као и екипе одржавања су дежурне 24 часа,

- Природни гас у цевоводу (гасоводу) мора да буде у затвореном технолошком процесу,

- Из постројења не сме да буде емисије угљоводоника, нити могућности њиховог испуштања, осим на местима која су предвиђена техничком документацијом.

Анализе аерозагађења на гасоводима који су у раду, показале су да посебне мере заштите нису потребне и за услове експлоатације, јер нема аерозагађења од ове инсталације.

Утицаји у домену загађења вода показују да негативних последица при експлоатацији гасовода нема.

При нормалним условима рада нема одлагања гаса у земљиште, испуштања у воду, вибрација, јонизујућих и нејонизујућих зрачења.

1. Загађивање ваздуха

Загађивање ваздуха приликом експлоатације гасовода је могуће у следећим случајевима:

- акцидентне ситуације (цурење гаса),
- акцидента (пожара и експлозије),
- емисије природног гаса кроз одушне вентиле и вентиле сигурности гасне инсталације.

Редовном емисијом природног гаса кроз одушне вентиле не угрожава се животна средина, јер он не садржи токсичне супстанце.

На објекту гасовода, када он испадне из режима редовног рада, могу да се догоде следећи акциденти:

- Експлозија гасног облака,
- Пожар.

2. Загађивање воде и земљишта

С обзиром на просторни положај гасовода у односу на површинске водотоке не очекују се никакви негативни утицаји.

У фази експлоатације гасовода нема загађења тла, а у случају акцидента последице су краткотрајног карактера.

3. Бука

Транспорт и дистрибуција природног гаса кроз цевовод који је укопан не ствара буку.

4. Заузимање земљишта

Гасовод се укопава, а земљиште враћа у првобитно стање, тако да је заузимање површина утицај који нема одређену тежину.

5. Утицај на флору

Утицај гасовода на флору је евидентан само код изградње, а у фази експлоатације нема утицаја.

6. Утицај на фауну

Утицај гасовода на фауну не треба очекивати.

7.Промене микроклиматских карактеристика

Посредно коришћење природног гаса као енергента ће знатно смањити емисију загађујућих материја у ваздуху, што директно утиче на смањење ефекта стаклене баште и других негативних ефеката, који се јављају као последица све већег загађивања атмосфере.

8.Социјални ефекти

Становници и привредни субјекти, који ће гасификацијом добити могућност да користе природни гас као енергент, радом гасовода значајно добијају у више различитих сегмената. Побољшавају се услови живљења и отварају могућности за развој одређених делатности, којима се побољшава социјална структура.

Телекомуникациона мрежа

На подручју Сурдулице постојеће стање телекомуникација не задовољава захтеване потребе, како у области фиксне, тако и у области мобилне телефоније, као и у коришћењу осталих телекомуникационих сервиса.

На подручју Сурдулице налази се Аутоматска телефонска централа "Сурдулица" која припада мрежној групи 017 (Лесковац), капацитета 4480 претплатника.

Покривеност градског насеља приступном мрежом је незадовољавајућа, а у појединим деловима постојеће мреже је неопходна реконструкција или потпуна замена.

Код изградње објеката телекомуникационе мреже долази до промена у животној средини које су ограничене на непосредну околину локације на којој се изводе радови и привременог су карактера.

Након изградње система телекомуникационих мрежа побољшавају се услови живљења и побољшава социјална структура, тј. изградња позитивно утиче на стандард становништва.

IV. 1. 10. Здравље становништва

Загађивање као директно или индиректно уношење (као резултат људске активности), супстанци или топлоте у ваздух, воду или земљу, може бити штетно по људско здравље.

Посебан облик загађења ваздуха је загађивање у затвореним радним, пословним или стамбеним просторијама. Ова загађења могу настати услед испаравања различитих хемикалија или прекомерног пушења. Живот и рад у тако загађеним просторијама може имати озбиљне последице на здравље људи.

Неопходно је вршити стални мониторинг свих параметара загађености животне средине који се могу битно одразити на здравље становништва општине Сурдулица, а ради спречавања негативних последица.

Загађење ваздуха је једна од најзначајнијих последица загађења животне средине и представља проблем како у развијеним тако и неразвијеним земаљама, мада се у зависности од економског развоја земље значајно разликују главни извори аерозагађења, као и доминирајући полутанти. Високе концентрације потенцијално штетних гасова и честица које се емитују у ваздух у целом свету, доводе не само до оштећења здравља, већ и до погоршања квалитета животне средине уопште, што оштећује ресурсе неопходне за дуготрајан одрживи развој планете.

Загађени ваздух штетно утиче на здравље људи и читав спектар обољења може се директно или индиректно повезати са аерозагађењем. Повећане концентрације сумпор-диоксида, азот-диоксида, угљен-моноксида, озона и других фотохемијских оксиданата, тешких метала итд., нарушавају здравље људи, изазивајући низ обољења од којих се могу навести хроничне и акутне болести респираторних органа, слабљење имунолошког система, рак, системска тровања и метаболички поремећаји.

Табела 11 : Досадашња сазнања о деловању аерозагађења

ЗДРАВСТВЕНИ ЕФЕКТИ	ПОЛУТАНТИ
Респираторна обољења	Дувански дим, сумпор диоксид, азотни оксиди, тропосферски озон, респирабилне честице, споре гљива, полен, гриње, длака, епител и екскрети
Кардиоваскулама обољења	Дувански дим, угљен моноксид, респирабилне честице, олово итд.
Карцином	Дувански дим, азбест, пестициди, издувни гасови дизел горива, радон, тешки метали итд.
Обољења коже	Тешки метали (никл), пестициди, УВ зрачење
Поремећај репродукције	Хемијске материје које доводе до хормонских поремећаја олово, кадмијум, неки органски растварачи итд.
Поремећаји у феталном развоју и развоју деце	Олово, жива, ХД, дувански дим итд.
Извор: ЕЕА	

Подаци из досадашњих истраживања показују да високе концентрације полутаната у ваздуху делују штетно на здравље, пре свега осетљивог дела популације (деце, старијих особа, хроничних болесника итд.) и за сада не постоје подаци о било каквом њиховом благотворном деловању на људе. Главни проблем који се јавља код испитивања деловања аерозагађења, на здравље, пре свега из комуналне средине, је тај што је у ваздуху обично присутна мешавина полутаната, те је тешко издвојити утицај појединих полутаната. Додатни проблем представља испитивање дуготрајне изложености ниским концентрацијама полутаната.

Аерозагађење различито делује на здравље изложене популације. Здравствени ефекти могу да иду од повремених физиолошких или психичких промена до акутних или хроничних обољења, док у екстремним случајевима може да дође и до смрти.

Деца су осетљивија од одраслих на деловање аерозагађења, јер у односу на своју телесну масу уносе знатно већу количину ваздуха у организам, већи део времена проводе у спољној средини, а и удео удисања на уста је код деце већи у односу на одрасле, те је делимично онемогућено заустављање полутаната, пре свега честица, у носној шупљини.

У предшколском узрасту организам се интензивно развија. Плућа врло брзо расту у прве две године живота, те организам у расту апсорбује много већу количину полутаната у односу на одрасле особе. Процеси апсорбције, дистрибуције, биотрансформације и екскреције ксенобиотика разликују се у односу на одрасле, а капацитет организма за опоравак је мањи у овом периоду.

Различити органи и системи код деце развијају се неједнаким темпом, па су и последице оштећења веће јер се напада ткиво у расту. Како су испитивана деца расла у специфичним друштвено-економским условима са исхраном која је била далеко сиромашнија, пре свега у минералима и витаминима у односу на претходне генерације, ово је највероватније деловало и на њихов имуни систем, па се очекивало да су и осетљивија на полутанте из ваздуха.

IV. 1. 10.1. Утицај полутаната на здравље

Сумпор - диоксид

Инхалација је главни пут уласка сумпор-диоксида у организам. Он је добро растворљив у води и апсорбује се највећим делом још у горњем делу респираторног тракта. Процент апсорбције расте са повећањем његове концентрације. Брзина апсорбције сумпор-диоксида већа је при дисању на уста и код повећане фреквенце дисања која се јавља при интензивном физичком напору код одраслих и код деце. Велики део сумпор диоксида се задржава у носу и устима. Уколико је концентрација сумпор диоксида у ваздуху који се удише ниска, амонијак, који је нормално присутан у малим количинама у устима и носу неутралише га и претвара у сулфите и бисулфите. Један део сумпор диоксида у контакту са влажном слузокожом горњих партија респираторног тракта прелази у сумпорну киселину. Мале

количине сумпор диоксида доспевају у доњи део респираторног тракта, одакле путем крви одлазе до јетре где се врши биотрансформација у сулфате који се излучују урином.

Сумпор-диоксид делује на месту контакта и доводи до неспецифичних ефеката у виду иритације и запаљења, због лаког растварања у слузи респираторног тракта. Механизам деловања није у потпуности разјашњен, али се сматра да сви кисели полутанти доводе до дехидратације протоплазме ћелија тако што јој одузимају воду.

Сумпор-диоксид може да доведе до инхибиције цилијарне активности мукозних мембрана, едема у алвеолама и констрикције бронхиола. Све ово утиче на развој патолошких промена у плућној функцији, које се испољавају у виду повећања фреквенце дисања, као и смањења максималног инспираторног и експираторног протока и тидалног волумена.

Ниске концентрације сумпор-диоксида доводе до бронхоконстрикције, повећања отпора у ваздушним путевима и смањења фреквенце дисања. Ови ефекти се јављају врло брзо после уласка сумпор диоксида у респираторни тракт. Сматра се да бронхоконстрикција настаје као последица рефлексне стимулације Н рецептора у парасимпатичким ганглијама, и утицаја сумпор-диоксида на моторне путеве парасимпатикуса који регулишу тонус мишића уста. Истовремено сумпор-диоксид утиче на бронхоконстрикцију преко надражаја рецептора који се налазе у горњим и доњим партијама респираторних путева.

Хронично излагање сумпор-диоксиду доводи до повећања броја пехарастих ћелија у епителу респираторног тракта што изазива повећану секрецију слузи и доприноси бронхијалној хиперреактивности. Истовремено се смањује брзина кретања трепљастог епитела и повећава трахеобронхијални клиренс. Дугогодишњи боравак у средини са високим концентрацијама сумпор диоксида може да доведе до појаве морфолошких лезија на респираторном епителу и до губитка епитела у слузокожи носа. Електронском микроскопијом је утврђено да се после изложености сумпор диоксиду код здравих особа јавља поремећај структуре цилијарне мембране у носу и долази до оштећења епитела уз повећање отпора у носној шупљини.

Све ове промене утичу на смањење природне одбрамбене способности респираторног тракта што доводи до повећане учесталости респираторних инфекција.

Хронична изложеност сумпор-диоксиду најчешће доводи до појаве респираторних симптома, повећане хоспитализације због респираторних обољења код хроничних болесника и погоршања стања код астматичара, али он утиче и на кардиоваскуларни, коштани и репродуктивни систем, доводи до промене хематолошких параметара, а према неким истраживањима и до повећане учесталости карцинома у загађеним областима.

Чађ

Најважнији пут уласка честица у организам је инхалација. Део инхалираних честица се депонује у респираторном тракту у контакту са површином ваздушних путева, док се један део избацује издахнутим ваздухом. Количина честица која ће доспети до дубљих делова респираторног тракта зависи пре свега од волумена удахнутог ваздуха и величине честица.

Честице су само један део мешавине полутаната која је присутна у ваздуху, те је у студијама тешко дефинисати здравствене ефекте који потичу само од честица, мада су њихови штетни ефекти доказани у многобројним епидемиолошким студијама као и у лабораторијским испитивањима. Оне провоцирају настанак респираторних обољења, могу да утичу на настанак карцинома, али делују и индиректно на здравље и квалитет живота, тако што интерферирају са сунчевим зрацима и смањују њихов интензитет и видљивост уопште.

Многобројним истраживањима утврђено је да са повећаном изложеношћу честицама долази до здравствених ефеката који се пре свега испољавају на респираторном тракту, али има података да утичу и на кардиоваскуларна обољења. Нека истраживања указују и на канцерогена и мутагена својства честица.

На основу досадашњих истраживања утврђено је да честице доводе до:

- повећане преваленце респираторних симптома,
- благог смањења плућних функција,
- повећаног одсуствовања са посла,
- повећане хоспитализације пацијената због респираторних обољења и
- повећаног морталитета од респираторних обољења.

Сматра се да су честице важан фактор који доприноси настанку респираторних обољења.

IV. 1. 10.2. Бука и вибрације

Према проценама Светске здравствене организације, бука представља значајан фактор у животnoj средини и њено штетно дејство добија све веће размере у урбаним срединама. Област буке у животnoj средини регулисана је Законом о заштити животне средине (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др.закон, 72/09 - др. закон и 43/11 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др.закон и 95/2018 - др.закон), Законом о заштити од буке у животnoj средини („Службени гласник Републике Србије”, бр. 36/09 и 88/10), као и пратећим подзаконским актима, који су усклађени са важећим прописима ЕУ.

Иако је звук део наше свакодневнице, звуци су често непријатни и непожељни, те представљају буку. Бука у животnoj средини – комунална бука је нежељени или штетни звук у спољној средини створен људском активношћу, а главни извор је саобраћај. За разлику од индустријске буке, која у првом реду оштећује слух, комунална бука утиче на квалитет живота, реметећи природан ритам рада и одмора. Деловање импулсне буке на човека проузрокује негативне ефекте тако што изазива штетно дејство по здравље људи и то:

- губитак слуха,
- појаву вртоглавице, главобоље, замора,
- утицај на нервни и кардиоваскуларни систем,
- утицај на друге органе и системе.

За град Сурдулица урађено је Акустично зонирање града где су одређене Акустичне зоне и мерне тачке. Акустично зонирање града урадила је овлашћена организација Завод за јавно здравље Врање, тако да постоје подаци о нивоу буке у Акустичним зонама. Постојеће стање на терену, реализоване зоне, локације, објекти и инфраструктура, не представљају значајне изворе буке и вибрације изнад дозвољене вредности. Извори импулсне буке и вибрације, који могу да допринесу повећању изнад дозвољених вредности, везује се за најфреквентније деонице државних и општинских путева, најпрометније улице у граду и околину аутобуске станице, а у мањем обиму за неке привредне објекте. Вештачки извори импулсне буке карактеристични су за урбане и индустријске центре.

Стални извори буке у граду су: друмски саобраћај и индустријска постројења.

ДРУМСКИ САОБРАЋАЈ- на територије града теретни и путнички аутомобили стварају високе вредности нивоа импулсне буке. У зависности од акустичних и просторних услова, фреквентности саобраћајница, бука у насељу, при отвореним прозорима, је нижа од 4-15db. Станови који се налазе на удаљености од 50-100м од саобраћајнице, јављају се ниже вредности нивоа буке.

ИНДУСТРИЈСКА ПОСТРОЈЕЊА –индустријска бука, по карактеру може бити постојана и широкопостојана. Најзначајнији извори се налазе у области од 5001000Hz, тј. у зони највеће осетљивости органа слуха човека.

Следећом табелом приказани су максимални нивои индустријске буке.

Табела 12 .: Максимални нивои индустријске буке

Производња и дистрибуција енергије	111dB
Производња и прерада угља	до 120dB
Црна металургија-железара	120-130dB
Металургија обојених метала	122dB
Метална индустрија	130dB
Хемијска индустрија	115dB
Графичка индустрија	120dB
Прехрамбена индустрија	115dB
Дрвна индустрија	120dB
Текстилна индустрија	121dB
Индустрија коже, гуме и обуће	120dB

Бука и вибрације јављају се махом дуж саобраћајница (линијских извора буке) где се не спроводне мере заштите од буке и вибрација, као и у центру општине. Извори буке су најфреквентније деонице државних и општинских путева, прометне градске улице, околина аутобуске станице.

Општина Сурдулица прати ниво буке према **Програму мониторинга стања нивоа буке у животnoj средини.**

Институт за заштиту на раду а.д. Нови Сад извршио је *дневно, вечерње и ноћно* мерење нивоа буке у **2018. години** на 12 мерних места (извор буке-саобраћај) по акустичним зонама:

- M1 – Градско шеталиште-ул. Краља Петра I
- M2 – Основна школа „J.J.Змај“-ул. Дринске дивизије
- M3 – Бензинска станица Venix Gold-Бука Караџића бб
- M4 – Градска пошта – ул. 5. септембра
- M5 – Стамбено-пословни објекти – ул. Милоша Обилића
- M6 – Центар
- M7 – Раскрсница-ул. Сурдуличких мученика и Бука Караџића
- M8 – Фабрика „Knauf Insulation“ –Индустријско насеље Бело Поље
- M9 – Градска пекара, потез школа амбуланта – насеље Бело Поље
- M10 – Здравствени центар – Српских владара бб
- M11 – Специјална болница за ТБЦ – Српских владара бб
- M12 – Фабрика Еко-Пак – Индустијско насеље Бело Поље

На основу мерења акустичких карактеристика буке, а према *Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл. Гласник Републике Србије бр.75/2010)*, резултати мерења показују следеће:

Дневна мерења:

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M1 и M10 **прелазе** дозвољени ниво, док бука испитиваног звучног извора M11 **не прелази** дозвољени ниво за зону подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови (зона 1, максимални дозвољени ниво износи 50dBA);

- меродавни ниво буке испитаног звучног извора M2 **прелази** дозвољени ниво за туристичка подручја, кампове и школске зоне (зона 2, максимални дозвољени ниво износи 50dBA);

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M3 и M9 **прелазе** дозвољени ниво, док за звучни извор M12 **не прелази** дозвољени ниво за зону чисто стамбених подручја (зона 3, максимални дозвољени ниво 55dBA);

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M4 и M5 **не прелазе** дозвољени ниво за зону пословно-стамбених подручја, трговинско-стамбених подручја и дечја игралишта (зона 4, максимални дозвољени ниво 60dBA);

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M6 и M8 **не прелазе** дозвољени ниво, док бука испитиваног звучног извора M7 **прелази** дозвољени ниво за зону Градски центар, занатска трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница (зона 5, максимални дозвољени ниво 65dBA).

Вечерња мерења:

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M1 и M10 **прелазе** дозвољени ниво, док бука испитиваног звучног извора M11 **не прелази** дозвољени ниво за зону подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови (зона 1, максимални дозвољени ниво 50dBA);

- меродавни ниво буке испитаног звучног извора M2 **не прелази** дозвољени ниво за туристичка подручја, кампове и школске зоне (зона 2, максимални дозвољени ниво 50dBA);

- меродавни ниво буке испитаног звучног извора M3 **прелази** дозвољени ниво, док за звучни извор M9 и M12 **не прелази** дозвољени ниво за зону чисто стамбених подручја (зона 3, максимални дозвољени ниво 55dBA);

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M4 и M5 **не прелазе** дозвољени ниво за зону пословно-стамбених подручја, трговинско-стамбених подручја и дечја игралишта (зона 4, максимални дозвољени ниво 60dBA);

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M6 и M8 **не прелазе** дозвољени ниво, док бука испитиваног звучног извора M7 **прелази** дозвољени ниво за зону Градски центар, занатска трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница (зона 5, максимални дозвољени ниво 65dBA);

Ноћна мерења:

- меродавни нивои буке испитаних звучних извора M1 и M10 **прелазе** дозвољени ниво, док бука испитиваног звучног извора M11 **не прелази** дозвољени ниво за зону подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови (зона 1, максимални дозвољени ниво износи 40dBA);

- меродавни ниво буке испитаног звучног извора М2 **прелази** дозвољени ниво за туристичка подручја, кампове и школске зоне (зона 2, максимални дозвољени ниво 40dBA);
- меродавни ниво буке испитаног звучног извора М3, М9 и М12 **прелазе** дозвољени ниво за зону чисто стамбених подручја (зоа 3, максимални дозвољени ниво 45dBA);
- меродавни нивои буке испитаних звучних извора М4 и М5 **не прелазе** дозвољени ниво за зону пословно-стамбених подручја, трговинско-стамбених подручја и дечја игралишта (зона 4, максимални дозвољени ниво 50dBA);
- меродавни нивои буке испитаних звучних извора М6 и М8 **прелазе** дозвољени ниво, док бука испитиваног звучног извора М7 **не прелазе** дозвољени ниво за зону Градски центар, занатска трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница (зона 5, максимални дозвољени ниво 55dBA).

IV. 1. 11. Ризик од техничких несрећа

Ризик од настанка хемијског удеса постоји током целог процеса производње, транспорта и складиштења хемијски токсичних материја. Из овога произилази да се као места настанка удеса могу идентификовати:

- производна и технолошка постројења у којима опасне материје учествују у процесу производње,
- складишта, магацини и објекти у којима се депонују или чувају опасне материје и
- средства и комуникације којима се превозе опасне материје.

Према подацима Међународне организације за рад (ИЛО) у свету се процентуално око 40% од укупног броја удеса догоди у производним погонима, око 35% удеса се дешава при транспорту, а око 25% се односи на удесе приликом складиштења.

Пратеће појаве се могу поделити на следеће категорије:

- *испуштање опасних полутаната у ваздух, воду или земљиште* – токсични гасови, запаљиве или експлозивне супстанце;
- *експлозије материја* – којима се избацују у атмосферу велике количине токсичних, запаљивих и експлозивних материја;
- *пожари* – који имају за последицу стварање облака опасних и безопасних гасова, честица и других производа сагоревања.

Удеси везани за фиксне инсталације обухватају експлозије материја у процесу производње и складиштења, пожаре опасних материја и испуштање токсичних материја у животну средину. Удеси у транспорту су везани за друмски, железнички и водени саобраћај, с тим што су процентуално најзаступљенији удеси у друмском саобраћају.

Производња и потрошња опасних материја је у сталном порасту. Код нас постоји велики број постројења код којих се у оквиру редовне делатности производе и примењују опасне материје, врши транспорт, њихово складиштење и чување, па тако постоји стална потенцијална опасност од њиховог неконтролисаног доспевања у животну средину. Локацијски, опасне материје су углавном везане за веће градове, индустријске центре и уз значајније саобраћајнице. Посебан проблем представља чињеница да се не може предвидети када ће удес настати и локација где ће до удеса доћи. Због тога су индустријски најразвијеније земље, уз помоћ међународних организација, донеле бројне програме, предлоге, препоруке и конвенције које се односе на превенцију, приправност, одговор на удес, мере заштите и санације

На основу доступних података, утврђено је да се у обухвату Просторног плана Општине Сурдулица, налази једно **СЕВЕСО постројење нижег реда** – „Knauf Insulation” д.о.о. Фабрика за производњу стаклене вуне (индустријско насеље Бело Поље). За севесо комплексе нижег реда постоји законска обавеза израде документа Политика превенције удеса. У складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне - зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса.

IV. 1. 12. Ризик од природних непогода и шумских пожара

Подручје Просторног плана је изложено потенцијалној опасности од природних непогода, у првом реду изазваних интензивним снежним падавинама, као и другим атмосферским непогодама и опасностима од бујичних поплава, одрона, клизања земљишта, ерозија, града, земљотреса и др. Подручје предела је веома изложено ризицима од

избијања шумских пожара, јер се најчешће пале напуштене ливаде и пашњаци. У највећем броју случајева, људски фактор је узрок избијања пожара који директно угрожавају живи свет подручја.

Као један од ограничавајућих фактора развоја на подручју општине Сурдулица јавља се опасност од **поплава** на које највећи утицај имају:

- кише великог интензитета тј. време високих падавина, ако дуже трају,
- отапање снежног покривача, услед продора топлих ваздушних маса у пролеће, што изазива нагло повећање протицаја,
- проблем неконтролисане сече шума које су најбољи регулатори отицања вода и
- неконтролисано паражање акумулације у случају акцидента - пуцања бране система Власинских ХЕ (зона утицаја поплавног таласа је низводно од бране).

Литолошки састав и продукти површинског распадања – глиновити седименти и тресетно земљиште, указују на могућност појаве нестабилних терена и **клизишта**. Глиновити седименти се могу у фрагментима, налазити у близини водотока, а тресетно земљиште је на равним деловима Власинске висоравни, с тим да су дебљи слојеви тресетног земљишта (више од 0,5 до 1м) на нижим котима тј. у непосредном приобаљу.

Велики део територије Општине Сурдулица је захваћен је **ерозијом**, већег или мањег интензитета, а најизаженија је у сливовима Врпе, Божичке и Лисинске реке. Она је такође узрок бујичних поплава, а утиче и на појаву и пораст великих вода на рекама овог подручја. Када говоримо о земљишном покривачу подручја Власинског језера такође постоје појаве процеса ерозије земљишта. Изражени нагиби терена, махом плитка земљишта, при том малог капацитета за воду, као и велике количине воденог талоба током године, основни су узрок појаве интензивне ерозије и девастације земљишта. Такође важан чинилац код појаве ерозије је вегетација. Уколико вишак воде не буде задржан травним покривачем или шумском простирком, ерозија ће се јавити при свакој јакој киши или при топљењу снега. С обзиром да су реликтне букове шуме углавном уступиле место брезовим асоцијацијама, уз нешто површина под белим и црним бором, а који, генерално, имају ређи склоп и знатно тању „шумску простирку“, главни „терет“ у обуздавању ерозије прихватају травне асоцијације и жбунаста вегетација (осим на површинама које се користе као њивске). Стога није реткост да се на подручју, локално, на местима без или са врло слабо развијеном травном вегетацијом, јавља јаружаста ерозија.

Неконтролисана сеча шума у прошлости ради добијања обрадивих површина и огрева, као последицу је имала ерозију спирањем (денудација) и на тај начин су створене вододерине, бразде и јаруге. Највише јаруга има на јужном ободу Власине, на развођу Шундине и Јарчеве реке, развођу Симонове и Дејанове реке, испод Рида и на северу у долини Дедине реке. Бујични водотоци су еродирани материјал транспортовали и таложили у виду купастих узвишења, тзв. плавина (алувијални наноси) у долини реке Власине, причињавајући штете по ливадама и на путевима. Осим тога, на еродираним ораничним површинама, приноси су врло ниски, што све утиче на сеобу становништва и напуштање овог подручја.

Принцип деструкције земљишта је једноставан: вода, као и ветар, својом кинетичком енергијом покреће земљишне честице и носи их по нагибу, док висока температура током летњих месеци, изазива исушивање земљишта, чиме се врши припрема материјала за транспорт. Овој „припреми“ доприноси и интензивно и вишекратно смрзавање и одмрзавање земљишта током пролећа, што додатно уситњава честице. Осим тога, сменом смрзавања и одмрзавања може доћи до формирања кашасте масе која се креће преко залеђених дубљих слојева и лако односи даље.

Појаве **града** на подручју су присутне најчешће у периоду од маја до јуна и могу бити веома интензивне. Потенцијална штета је на пољопривредним културама (ратарске културе, јагодичасто воће и др.) и шумским плодовима. У предметним насељима и непосредном окружењу нема изграђених противградних станица. Појаве атмосферских пражњења су веома присутне у периоду од априла до августа. Због изразите морфологије терена, истакнути делови - ридови, су највише изложени громовима.

Постоји одређена опасност од **земљотреса** с обзиром да је интензитет сеизмичког хазарда на подручју Просторног плана, за повратни период од 475 година у VIII категорији (ЕМС скала). Ове вредности указују да је највећи део подручја угрожен земљотресима који могу изазвати оштећења објеката. У периоду од 1456. до 2012. године забележене су вредности земљотреса на ширем подручју Просторног плана између 4,0 и 4,5 MW (MW – скала моментне магнитуде).

Неконтролисана антропогена активност у шуми често доводи до изазивања **пожара**, што само по себи намеће потребу за бољом заштитом шума. На основу степена угрожености закључује се да су четинарске шуме најугроженије и то због великог садржаја смоле.

Према угрожености шумских састојина од пожара, шуме се сврставају у шест категорија:

- 1) I степен угрожености (састојине и културе бора и ариша, у државној својини - Власинских ХЕ);
- 2) II степен угрожености (састојине и културе смрче, јеле и других четинара, нису заступљене на подручју);
- 3) III степен угрожености (мешовите састојине и културе четинара и лишћара, нису заступљене на подручју);
- 4) IV степен угрожености (састојине и културе храста и граба, нису заступљене на подручју);
- 5) V степен угрожености (састојине букве и других лишћара, највећим делом у приватној својини) и
- 6) VI степен угрожености (шикаре и чистине, заузимају највећи део подручја).

IV. 1. 13. Категоризација животне средине

За подручје Просторног плана општине Сурдулица према степену загађености извршена је категоризација животне средине, која је дата је у следећој табели:

Табела 13: Еколошка категоризација подручја општине Сурдулица

Подручје према степену загађености	Карактеристике	Подручје просторног плана	Извори загађења
Подручје загађене и деградиране животне средине	Подручја са нарушеним квалитетом животне средине и повременим прекорачењем граничних вредности загађивања	Простор око општинског пута, локалитети са експлоатацијом минералних сировина и дивље депоније	Одвијање саобраћаја и појава неуређених сметлишта (процедне воде, зараза) имају негативан утицај на квалитет ваздуха, воде и земљишта и утичу на појаву буке
Подручја угрожене животне средине	Локалитети код којих се јавља повремено прекорачење граничних вредности загађења	Сеоска и викенд насеља око Власинског језера, водотоци на територији Плана	Нарушавање квалитета животне средине - индивидуална ложишта (чађ и дим), неадекватна канализациона мрежа, агрохемијска средства која се користе у пољопривреди
Подручја квалитетне животне средине	Подручја са преовлађујућим позитивним утицајима на човека, живи свет и квалитет живота	Већи део простора Просторног плана – шуме и шумско земљиште, воћарске и виноградарске зоне, ливаде и пашњаци, ловна и риболовна подручја, водотоци II класе који се уливају у Власинско језеро	Негативан утицај човека на квалитет животне средине – сеча шума и угрожавање ретких биљних врста
Подручја веома квалитетне животне средине	Подручја у којима доминирају позитивни утицаји на човека и живи свет	Подручје заштићеног природног добра од изузетног значаја ПИО „Власина“, Власинска висораван	На овом подручју не постоје значајни извори загађивања, животна средина није угрожена људском делатношћу

Просторним планом утврђују се категорије животне средине према стању квалитета животне средине, а на основу категоризације утврђене у Просторном плану Републике Србије и то:

1) Подручја загађене и деградиране животне средине (виши степен загађености) - локалитети са прекорачењем граничне вредности загађивања, са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота. У овој категорији загађености се налази општински пут јер постоји ризик од испуштања полутаната у ваздух, воду и земљиште и директног загађивања воде у акумулацији; експлоатација минералних сировина - стара шљачишта гвожђа код Власина Округлице, појава гранита у сливу реке Врле и диорита око Чемерника.

2) Подручје угрожене животне средине (средњи степен загађености) - овој категорији припадају сеоска насеља и викенд насеља на Власинском језеру и постојећа гробља. За ову категорију би требало спровести одговарајуће мере унапређења квалитета животне средине и одредити најадекватнији начин коришћења природних ресурса.

3) Подручје квалитетне животне средине (мали степен загађености) - у малој мери је дошло до промене животне средине, обухвата шумско подручје, подручје обухваћено EMERALD мрежом и ИВА, IPA и РВА подручја, туристичке зоне контролисаног развоја. За ову категорију би требало обезбедити решења којима се умањују постојећи негативни, а повећавају позитивни утицаји као компаративна предност у планирању развоја.

4) Подручје веома квалитетне животне средине (незагађено подручје) - подручје са скоро неизмењеним карактеристикама животне средине, у ову категорију спадају заштићена природна добра (уз напомену да нека од ових подручја убрзано губе прерогативе неопходне за национални парк услед бесправне изградње, неодговарајућег комуналног система, природе угрожене претераним грађењем), мочварна подручја, подручја заштићена међународним конвенцијама, планински врхови и тешко приступачни терени, водотоци I класе. То је подручје заштићеног природног добра од изузетног значаја ПИО „Власина“ са скоро неизмењеним карактеристикама животне средине. Треба обезбедити таква решења којима се задржава постојеће стање квалитета животне средине.

IV. 1. 14. Питања заштите животне средине релевантна за Просторни план

На основу стања животне средине дефинисана су питања која су релевантна за Просторни план општине Сурдулица, а која су разматрана у току израде стратешке процене (садржај стратешке процене):

- начин управљања отпадом и отпадним водама,
- квалитет површинских и подземних вода,
- начин коришћења земљишта,
- начин коришћења хемијских средстава у пољопривреди,
- квалитет ваздуха и ниво буке и вибрација,
- степен шумовитости и потреба за очувањем предела, станишта и биљних и животињских врста на подручју Просторног плана,
- ризик од удеса и
- потреба за даљим развојем система мониторинга животне средине.

Питање прекограничног загађења није разматрано у стратешкој процени јер ова врста загађења није везана за планско подручје.

V ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму. На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

V.1. Општи и посебни циљеви стратешке процене

На основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине наведених у плановима и стратегијама за потребе израде овог Извештаја дефинисани су општи циљеви стратешке процене:

- очување постојећих природних вредности простора, што ће се постићи контролисаним изградњом и уређењем простора кроз поштовање правила уређења и изградње објеката;
- рационално коришћење природних ресурса и енергије;
- имплементација стратешких опредељења дефинисаних Стратегијом управљања отпадом;
- изградња недостајуће канализационе инфраструктуре и заштита и унапређење квалитета површинских вода до нивоа прописаних класа квалитета;
- очување, уређење и заштита система зелених површина на планском подручју;
- предупређење емисија штетних материја у ваздух и смањење емисије буке из саобраћаја;
- спречавање појава инцидентних неконтролисаних испуштања загађујућих материја у ваздух, воде и земљиште;
- повећање обима инвестиција за заштиту животне средине и развој система мониторинга животне средине (ваздуха, вода, земљишта и буке); и
- побољшање информисања и обуке становништва за заштиту животне средине и обезбеђење учешћа јавности у доношењу одлука које могу имати утицаја на квалитет животне средине.

Посебни циљеви заштите животне средине планског подручја произлазе из анализе стања животне средине и значајних питања, проблема, ограничења и потенцијала планског подручја, као и приоритета за решавање еколошких проблема, а у складу су са општим циљевима и начелима заштите животне средине.

Еколошки одговорно коришћење простора, који обухвата Просторни план општине, представља значајан потенцијал за одрживи развој овог подручја. При томе се, у просторној организацији треба ослањати на следеће посебне циљеве заштите животне средине:

- Заштита и очување квалитета површинских и подземних вода
- Смањити ниво штетних материја у ваздуху
- Заштита и одрживо коришћење шума и земљишта
- Смањити контаминацију земљишта
- Успоравање негативних демографских тенденција, заштита здравља становништва и стварање предуслова за развој подручја
- Очување биодиверзитета и геодиверзитета
- Заштита, очување и унапређење предела и природних вредности
- Очувати заштићена културна добра

V.2. Избор индикатора заштите животне средине

На основу дефинисаних општих и посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење промена током одређеног временског периода, а неопходни су као улазни подаци за сваку врсту планирања. Индикатори стања животне средине представљају веома битан сегмент у оквиру израде еколошких студија и планских докумената. Показатељи су веома прикладни за мерење и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животnoj средини као и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати.

Да би индикатори били поуздани, применљиви на свим нивоима планирања као и инструмент за поређење, неопходан је усаглашени систем праћења који подразумева: јединствене показатеље, јединице мерења, метод мерења, период праћења, начин обраде и приказивање резултата. Методолошки стандардизовање процедура као и прикупљање и достављање неопходних података од овлашћених организација је суштински предуслов за унапређење употребе индикатора у планирању и заштити простора.

Избор индикатора значајан је како за утврђивање стања животне средине пре реализације Плана, тако и за праћење стања после реализације Плана, те је потребно избор индикатора извршити међу оним за које локална заједница перманентно прати одговарајуће параметре. У случају недостатка индикатора, и одређени параметри који се прате могу указати на стање или промене. Правилан избор индикатора базира на усклађености са постављеним циљевима стратешке процене.

Република Србија је 2008. године усвојила Националну стратегију одрживог развоја („Службени гласник Републике Србије“, бр. 57/08) којом су дефинисани принципи и приоритети одрживог развоја и 76 индикатора да прате напредак Србије ка одрживом развоју. Ови индикатори су изабрани из сета индикатора УН, али се сви индикатори не прате у Србији. Индикатори су дефинисани и у Закону о Просторном плану Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/10). Такође, Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник Републике Србије“, бр. 37/2011) прописује листу индикатора који се односе на животну средину који су овде коришћени. Индикатори Стратешке процене утицаја изабрани у складу са напред наведеним циљевима СПУ, на основу меродавних и суштинских одлика и садржаја области животне средине, заштите природних и непокретних културних добара на коју се процена односи и на основу индикатора Просторног плана Републике Србије и Стратегије одрживог развоја Републике Србије, а који су у складу са „Основним сетом УН индикатора одрживог развоја“.

Имајући у виду наведене чињенице, ниво планског документа, просторни обухват плана, као и стање животне средине на подручју ППО-а, аутори Извештаја су се определили за избор основних индикатора који се односе на квалитет ваздуха, воде, земљишта и нивоа буке. Уједно, ово су дефинисани и законски регулисани критеријуми на основу којих је могуће утврдити да ли и у којој мери одређене активности на конкретном простору имају негативан утицај на чињенице животне средине.

Избор индикатора заштите животне средине обављен је са аспекта планираног уређења и изградње и функционисања и заштите садржаја на Планском подручју, с једне стране, али и заштите елемената животне средине (ваздуха, воде, земљишта, живог света, заштита од буке и вибрација) и функционисања простора и ризика у случају елементарних непогода и удеса, третмана отпада и отпадних вода и т.д.

Табела 14.: Циљеви и индикатори Стратешке процене (Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину Нацрта ППППН ПИО "Власина")

Област СПУ	Општи циљеви СПУ	Посебни циљеви СПУ	Индикатори
ВОДЕ	Заштита и очување квалитета површинских и подземних вода	<ul style="list-style-type: none"> - Смањити загађење површинских и подземних вода до нивоа да не постоји штетан утицај на квалитет - Каналисати отпадне воде око акумулације - Ублажити негативан утицај отпада на хидролошки режим и квалитет вода 	<ul style="list-style-type: none"> - Промена квалитета површинских и подземних вода као последица реализације планираних активности
ВАЗДУХ	Смањити ниво штетних материја у ваздуху	<ul style="list-style-type: none"> - Смањити ниво штетних материја у ваздуху до прописаних вредности 	<ul style="list-style-type: none"> - Емисије честица чађи, SO₂ и NO₂ - % употребе електричне енергије, гаса и ОИЕ
ШУМЕ И ЗЕМЉИШТЕ	Заштита и одрживо коришћење шума и земљишта	<ul style="list-style-type: none"> - Повећати степена шумовитости - Смањити контаминацију земљишта 	<ul style="list-style-type: none"> - % повећања површина под шумом - % контаминираних површина и пренамењених површина
СТАНОВНИШТВО, ЉУДСКО ЗДРАВЉЕ И СОЦИО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	Успоравање негативних демографских тенденција, заштита здравља становништва и стварање предуслова за развој подручја	<ul style="list-style-type: none"> - Очувати насељеност руралних подручја - Унапредити здравље становништва - Повећати запосленост 	<ul style="list-style-type: none"> - % становништва са приступом здравствено исправној води за пиће - % становништва са адекватним системима прикупљања и пречишћавања отпадних вода - % становништва обухваћеног системом прикупљања отпада - % становништва са приступом објектима основне здравствене заштите - Број људи под утицајем буке - Минимално потребан број становника за одрживи развој насеља - % запослених и % незапослених
ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ	Очување биодиверзитета и геодиверзитета	<ul style="list-style-type: none"> - Очувати биодиверзитет и геодиверзитет - избећи неповратне губитке 	<ul style="list-style-type: none"> - Број, близина и врста активности које могу утицати на биодиверзитет - % изгубљених врста у односу на регион
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБРА	Заштита, очување и унапређење предела и природних вредности Очувати заштићена културна добра	<ul style="list-style-type: none"> - Заштитити природна добра - Заштитити културна добра 	<ul style="list-style-type: none"> - Број и значај природних добара који су под утицајем планираних активности - Број и значај културних добара који су под утицајем планираних активности

Напомена:

Индикатори дефинисани у претходној табели дефинисани су са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења, у планском периоду, уколико се за то укаже потреба. Наведени су паралелно индикатори према Правилнику и изабрани индикатори који су презентирани у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину ППППН ПИО "Власина", како би се њихово праћење могло синхронизовати за целу територију општине Сурдулица.

VI ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

На основу члана бр. 15 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину Процена могућих утицаја плана и програма на животну средину се обавља у неколико фаза и подфаза и садржи следеће елементе:

- приказ процењених утицаја варијантних решења плана повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
- приказ процењених утицаја плана и програма на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, билном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним добрима; становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима;
- начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа утицаја.

VI.1. Приказ процењених утицаја плана на животну средину

Циљ израде стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја.

Стратешка процена утицаја која се ради за ниво Просторног плана може се само бавити генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења у плану на животну средину, а не појединачним објектима и активностима које се планирају. Ниво детаљности који ће анализирати појединачне објекте и њихове утицаје на животну средину, разматраће се у овиру процена утицаја појединачних објеката на животну средину за објекте за које надлежни орган утврди потребу израде овог документа неопходног за добијање одобрења за изградњу.

У стратешкој процени, акценат је стављен на анализу свих планских решења и препознавање оних која ће у одређеној мери угрозити квалитет елемената животне средине у фази реализације плана. У том контексту, у Извештају се анализирају могући утицаји планираних активности на чиниоце животне средине – ваздух, воду и земљиште, природне и створене вредности, укупан социјални, економски и просторни развој општине и дефинишу се планске мере заштите које ће потенцијална загађења довести на ниво прихватљивости, односно у границе које су дефинисане законском регулативом (граничне вредности емисије и имисије загађујућих материја у ваздуху, максимално дозвољене концентрације загађујућих материја у водама и земљишту, дозвољени ниво буке и др).

Концепција организације и уређивања простора у обухвату Плана заснована је на развојним потенцијалима и ограничењима простора, у оквиру којих су предложена планска решења, настала као последица тражења одговора на текућа питања и проблеме просторног развоја

овог подручја. Ова планска решења су у процени могућих утицаја анализирана са аспекта циљева стратешке процене.

– **ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА У ОДНОСУ НА ЦИЉЕВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ**

ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:

1. Заштита и очување квалитета површинских и подземних вода
2. Смањити ниво штетних материја у ваздуху
3. Заштита и одрживо коришћење шума и земљишта
4. Смањити контаминацију земљишта
5. Успоравање негативних демографских тенденција, заштита здравља становништва и стварање предуслова за развој подручја
6. Очување биодиверзитета и геодиверзитета
7. Заштита, очување и унапређење предела и природних вредности
8. Очувати заштићена културна добра

ЗНАЧЕЊЕ СИМБОЛА:

Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Већи	- 2	У већој мери нарушава животну средину
Мањи	- 1	У мањој мери нарушава животну средину
Нема утицаја	0	Нема директног утицаја или нејасан утицај
Позитиван	+1	Мање позитивне промене у животној средини
Повољан	+2	Повољне промене квалитета животне средине

Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај на регионалном нивоу
Општински	О	Могућ утицај на општинском нивоу
Локални	Л	Могућ утицај локалног карактера

Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	С	Утицај изврстан
више од 50%	В	Утицај вероватан
мање од 50%	М	Утицај могућ

Додатни критеријуми могу се извести према времену трајања утицаја - привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти. На основу свих наведених критеријума врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева СПУ.

Табела 15.: Збирни утицаји Просторног плана на животну средину са образложењем утицаја (на основу ППППН ПИО „Власина“ чија су планска решења, заједно са планским решењима ППО Сурдулица вреднована интегрално)

Планска решења	Ранг утицаја у односу на циљеве СПУ							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Заштита природних вредности са режимима заштите	/	/	+2/Л/ В/Д	+2/Л М/Д	/	+2/Р В/Д	+2/Р В/Д	/
Заштита културних добара са поступком утврђивања непокретности у регистар културних добара	/	/	/	/	/	/	/	+2/Р С/Д
Заштита и коришћење пољопривредног земљишта	+1/Л М/Д	/	+2/Л В/Д	+1/Л М/Д	/	+1/Л М/Д	/	/
Заштита и коришћење шума и шумског земљишта	/	+1/Л М/Д	/	+2/Л М/Д	+1/Л М/Д	+2/Л В/Д	2/Л В/Д	/
Развој саобраћајне инфраструктуре (обилазнице око Сурдулице и око Власинског језера, реконструкција општинске путне мреже,) и изградња аеродрома	/	-1/Л М/П	-1/Л М/П	-1/Л М/П	-1/Л М/П	-1/Л М/П	-1/Л М/П	/
Развој еколошких видова саобраћаја (бицикличке и пешачке стазе и марине за пловила на немоторни погон и еко погон)	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/	/
Успостављање режима санитарне заштите изворишта водоснабдевања и изградња канализације и ППОВ	+2/О М/Д	/	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/
Третман комуналног отпада	+1/О М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/
Спровођење мера превентивне заштите животне средине	+2/О М/Д	+1/Л М/Д	+2/Л М/Д	+2/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Р М/Д	+1/Р М/Д	/
Строго плански и контролисан развој привредних и услужних делатности уз примену свих услова и мера заштите животне средине, природних и културних вредности	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/
Планске поставке и правила уређења и грађења за објекте туристичке намене	+1/Л В/Д	/	/	+1/Л В/Д	/	/	/	/
Планске поставке и правила уређења и грађења за објекте стамбене намене	+1/Л В/Д	/	+1/Л В/Д	+1/Л В/Д	/	/	/	/
Планске поставке и правила уређења и грађења за објекте пословне намене	+1/Л М/Д	/	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/
Планска правила уређења и грађења за објекте инфраструктуре	+1/Л М/Д	/	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	+1/Л М/Д	/

Табела 16.: Образложења утицаја Просторног плана на животну средину (на основу ППППН ПИО „Власина“ чија су планска решења, заједно са планским решењима ППО Сурдулица вреднована интегрално)

Планска решења	Образложење утицаја
Заштита природних вредности са режимима заштите	Очекују се већи позитивни утицаји утицаји дуготрајног и локалног карактера планских мера заштите природних вредности у односу на природне вредности подручја
Заштита културних добара са поступком утврђивања непокретности у регистар културних добара	Извесни су значајни позитивни утицаји овог планског решења на заштићена културна добра на планском подручју чији значај превазилази оквира планског документа.
Заштита и коришћење пољопривредног земљишта	Могући су дуготрајни позитивни утицаји локалног карактера на заштиту основних чинилаца животне средине, пре свега земљишта и афирмација пољопривредних активности у складу са природним, демографским и економским могућностима планског подручја.
Заштита и коришћење шума и шумског земљишта	Наведено планско решење има значајну вероватноћу дуготрајног позитивног утицаја на очување шума и шумског земљишта на планском подручјетета. Ово планско решење, међутим, не може компензовати мање негативне ефекте изградње алпског скијалишта Чемерник чија реализација подразумева сечу шуме, али може допринети да се ова сеча обавља контролисано и по одређеним принципима.
Развој саобраћајне инфраструктуре (обилазнице око Сурдулице и око Власинског језера, реконструкција општинске путне мреже,) и изградња аеродрома	Могући су мањи повремени негативни утицаји локалног карактера, пре свега на квалитет ваздуха, очување био и геодиверзитета и заштиту, очување и унапређење предела и природних вредности
Развој еколошких видова саобраћаја (бицикличке и пешачке стазе и марине за пловила на немоторни погон и еко погон)	Очекују се позитивни утицаји на заштиту воду, земљиште, природне вредности и биодиверзитет планског подручја. Утицаји су локалног карактера, али од посебног значаја за заштиту животне средине планског подручја.
Успостављање режима санитарне заштите изворишта водоснабдевања и изградња канализације и ППОВ	Очекују се позитивни утицаји на заштиту воду, земљиште, природне вредности и биодиверзитет планског подручја. Утицаји су локалног карактера, али од посебног значаја за заштиту животне средине планског подручја.
Третман комуналног отпада	Очекују се позитивни утицаји на заштиту воду, земљиште, природне вредности и биодиверзитет планског подручја. Утицаји су локалног карактера, али од посебног значаја за заштиту животне средине планског подручја.
Спровођење мера превентивне заштите животне средине	Превентивна заштита планског подручја која је конципирана у овом планском решењу допринеће позитивним утицајима по готово свим циљевима Стратешке процене.
Строго плански и контролисан развој привредних и услужних делатности уз примену свих услова и мера заштите животне средине, природних и културних вредности	Уз обавезни примену свих прописаних услова и мера заштите и режима коришћења простора очекују се мањи позитивни утицаји на скоро све елементе животне средине, природних вредности, привредни и демографски развој...
Планске поставке и правила уређења и грађења за објекте туристичке намене	Очекују се мањи позитивни утицаји на квалитет вода и земљишта кроз дефинисање правила за реализацију објеката туристичке намене.
Планска правила уређења и грађења за објекте стамбене намене	Очекују се мањи позитивни утицаји на квалитет вода и земљишта кроз дефинисање правила за реализацију објеката стамбене намене, стварање услова за нормалан и здрав живот становништва и очување животне средине и природних вредности.
Планска правила уређења и грађења за објекте пословне намене	Очекују се мањи позитивни утицаји на квалитет вода и земљишта кроз дефинисање правила за реализацију објеката пословне намене, стварање услова за рад становништва и очување животне средине и природних вредности.
Планска правила уређења и грађења за објекте инфраструктуре	Очекују се мањи позитивни утицаји на квалитет вода и земљишта кроз дефинисање правила за реализацију инфраструктуре, стварање услова за нормалан и здрав живот и рад становништва и очување животне средине и природних вредности.

Горња табела представља приказ вредновања планских решења са аспекта заштите животне средине. Сваки процењени утицај је резултат вишекритеријумског вредновања појединачних планских решења на основне компоненте животне средине – ваздух, воду и земљиште, природне и створене вредности и укупан развој простора са аспекта циљева тратешке процене.

Значај утицаја процењује се у односу на величину тј. интензитет утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. У вишекритеријумској анализи планских решења у обзир је узета величина утицаја планских решења, затим је значај утицаја планских решења на животну средину, као и вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности, њихово погуће трајање и учесталост. Наведена планска решења су углавном из области заштите, привреде, саобраћаја и техничке инфраструктуре и укупно имају значајан позитиван, као и мали негативан утицај на очување квалитета животне средине Планског подручја, а многи утицаји планских решења нису само локалног карактера.

На овом нивоу плана није било могуће детаљно анализирати свако планско решење и непосредан утицај планираних активности на животну средину јер нису дефинисане све техничке појединости везане за дато планско решење. У случајевима где је процењено да може доћи до негативног утицаја потребно је предузети одговарајуће мере заштите.

– **ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА**

У Закону се не прописује изричито шта су то варијантна решења плана која подлежу стратешкој процени утицаја. Планска решења у Просторном плану нису дата у варијантама. Међутим, поштујући нека досадашња искуства у изради Стратешких процена утицаја у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

- варијанта да се План не усвоји и не имплементира (сценарио нултог развоја), и
- варијанта да се План усвоји и имплементира.

Укупни ефекти плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима плана. За планове дужег временског хоризонта метод израде сценарија је препоручљив. У том контексту, ограничавајући се на позитивне и негативне ефекте који би били последица доношења или недоношења Плана, стратешка процена утицаја ће се бавити разрадом обе варијанте.

- **Варијантно решење 1: нереализовање Просторног плана општине Сурдулица - сценарио нултог развоја**

Нереализовањем Просторног плана стање би се погоршало на следећи начин:

- У области **пољопривредног земљишта и пољопривреде**:
  - наставак даљег стихијског и нерационалног заузимања плодног пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе за потребе ширења индустрије и насеља,
  - неконтролисана примена хемијских средстава у пољопривреди и наставак даљег контаминирања земљишта и
  - немогућност подстицања пољопривредне производње.
- У области **шума, шумског земљишта, ловних подручја и система градског зеленила**:
  - уништавање вегетације,
  - даљи наставак тренда недовољне шумовитости,
  - недовољна уређеност и очување ловишта,
  - смањење популације ретких и угрожених врста,
  - уношење страних биљних и животињских врста,
  - ишчезнуће домаћих врста или генетског диверзитета,
  - промена изгледа предела,

- заузимање земљишта,
- пренамена зелених површина под условима експанзије феномена бесправне градње који се драстично рефлектовао, и даље одражава на простор, и могућност реализације планске документације, а све под плаштом привремених промена, где се трајно губе површине планиране за озелењавање,
- непостојање катастра постојећих зелених површина и
- непостојање информационог система о зеленим површинама.

- У области **становништва и насеља:**

- наставак негативних демографских процеса и смањење пољопривредне производње,
- наставак неуравнотеженог развоја са неуједначеним притисцима на животну средину,
- нефункционална мрежа насеља и
- немогућност побољшања квалитета живота, посебно у периферним сеоским насељима.

- У области **привреде:**

- даље ширење зона негативних утицаја од индустријских објеката,
- у недовољној мери развијене активности које су комплементарне заштити животне средине (рационална пољопривредна производња, развој туризма, итд),
- енергетска неефикасност, нерационална потрошња воде, бахато коришћење ресурса и
- непланско ширење постојећих, и неадекватно формирање нових привредних зона, без одговарајуће инфраструктурне опремљености.

- У области **инфраструктурних система:**

- даље угрожавање квалитета површинских водотокова, изворишта водоснабдевања, неадекватном канализационом мрежом и испуштањем непречишћених отпадних комуналних и индустријских вода у рецепијенте без предходног третмана,
- неодговарајућа саобраћајна матрица, као предуслов унапређења квалитета живота,
- неадекватна заштита од бујица и поплава и
- нереализација гасоводне мреже и повећан притисак на животну средину, и загађење ваздуха од котларница на чврсто гориво.

- У области **управљања отпадом:**

- даљи штетни утицаји дивљих и неуређених депонија,
- неадекватно депоновање комуналног, индустријског и пољопривредног отпада и
- неадекватно депоновање медицинског отпада.

- У области **мониторинга и инвестирања** у заштиту животне средине:

- недовољно материјалних средстава уложених у програме заштите животне средине,
- недовољан број запослених на заштити животне средине и
- неразвијен систем мониторинга

- **Варијантно решење 2: реализовање Просторног плана општине Сурдулица**

Реализовањем Просторног плана стање би се променило на следећи начин:

- У области **пољопривредног земљишта и пољопривреде:**

- заштита и очување квалитетног пољопривредног земљишта, које је основни ресурс за развој пољопривредне производње,
- пренамена пољопривредног земљишта на рационалан начин,
- на нивоу пољопривредних газдинстава и предузећа, обједињавање биљне и сточарске производње, са обезбеђењем сопствених крмних база,
- развој пољопривредне производње у градском залеђу,
- развој пољопривредне инфраструктуре,
- етапна и селективна замена намене пољопривредног у друго земљиште, дуж осовина развоја и главних саобраћајница и
- побољшање веза између пољопривреде и других компаративних делатности (мала и средња предузећа, трговина, туризам, угостелство).

- У области **шума, шумског земљишта и система градског зеленила:**

- пошумљавање у складу са "Општим основама газдовања шумама", повезивањем фрагментисаних шумских површина и очувањем аутохтоне флоре и фауне,
- подизање заштитних шумских појасева уз коридоре, саобраћајнице, водоизворишта, око индустријских зона и других индустријских објеката и
- повећање површина под зеленилом, формирањем нових парковских површина и подизањем нових засада.

- У области **становништва и насеља:**

- унапређење квалитета живота у насељима, опремањем комуналном и саобраћајном инфраструктуром и јавним службама,
- унапређење рада здравствених и образовних служби,
- у сеоским насељима афирмисање делатности комплементарних пољопривреди (лов, риболов, сакупљање шумских плодова и лековитог биља, туризам, услуге) и
- унапређење квалитета живота (становање, инфраструктура, јавне службе, услуге, комуникације, култура).

- У области **привреде:**

- полицентричан развој индустрије са примарним и секундарним појасом развоја,
- формирање привредних зона - приоритет се даје подручјима које користе компаративне предности подручја,
- заштита животне средине и висок степен искоришћености простора и
- формирање туристичких тура са раличитим видовима туризма.

- У области **инфраструктурних система:**

- унапређење саобраћајне матрице у оквиру Просторног плана,
- веће коришћење саобраћајног положаја Општине Сурдулица,
- заштита изворишта подземних и површинских вода,
- рационална потрошња воде у привреди и домаћинствима,
- развој канализације по сепарационом систему са ППОВ,
- предtretман отпадних вода из привреде пре упштања у градску канализацију,
- заштита од поплава са усклађењем заштитних система у односу на окружење,
- постизање енергетске ефикасности,
- одржавање, унапређење и поузданост у раду постојеће електроенергетске мреже,
- афирмисање у коришћењу алтернативних и обновљивих извора енергије,
- конституисање и активирање регионалне депоније,
- изградња/формирање центра за рециклажу и
- санација постојећих сметлишта и дивљих депонија.

- У области **заштите животне средине:**

- заштита ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода,

- заштита од буке и вибрација,
- заштита флоре и фауне и унапређење биодиверзитета и геофонда,
- заштита природних и културних добара,
- даље унапређење и развој система мониторинга и катастра загађивача и
- веће улагање у програме заштите животне средине.

- **Резултати консултација**

У току израде стратешке процене вршене су консултације са надлежним општинским службама, јавним предузећима и заинтересованим органима и организацијама.

- **Процена утицаја варијантних решења на животну средину**

Процена утицаја варијантних решења на животну средину приказана је у следећој табели:

Табела 17: Процена утицаја варијантних решења на животну средину

Област	Циљ стратешке процене	Варијантно решење 1	Варијантно решење 2
Заштита и унапређење квалитета природних ресурса	1. Смањење концентрације загађујућих материја у ваздуху (имисија)	?/-	М
	2. Смањење загађења површинских и подземних вода	-	+
	3. Очување и рационално коришћење пољопривредног земљишта	-	М
	4. Смањење загађења земљишта	? /-	+
	5. Повећање површина под зеленилом	?/-	++
	6. Унапређење третмана и депоновања отпада	-	+
	7. Унапређење прикупљања и третмана отпадних вода	-	+
	8. Управљање опасним отпадом	? /-	+
	9. Очување и адекватан третман предела, станишта и живог света	--	М
Заштита здравља	10. Обезбеђење заштите здравља	?	+
	11. Смањење изложености буци и вибрацијама	?	М
Заштита од удеса и поплава	12. Смањење ризика од удеса	? /-	М
	13. Смањење ризика од поплава	?	М
Инвестиције и мониторинг	14. Инвестирање у заштиту животне средине	-	М
	15. Мониторинг ваздуха, воде, земљишта, живог света, буке и вибрација, отпада и отпадних вода	-	М

++ веома позитиван; + позитиван; -- веома негативан; - негативан; ? непознат; М – зависи од степена реализације мера заштите

- **Поређење варијантних решења**

Варијантно решење 1, које се односи на нереализовање Просторног плана - сценарио нултог развоја, према приказаној табели је неповољније са аспекта заштите животне средине, посебно у погледу даљег загађивања вода и очувања водоизворишта, проблема отпада, предела, станишта и биодиверзитета. Такође, нема утицаја на веће инвестирање у програме заштите животне средине, нити има утицаја на даљи развој система мониторинга. Са аспекта варијанте 1, не очекује се значајније унапређење мера заштите од поплава и других елементарних непогода нити се очекује адекватно реаговање у случају удеса.

Са аспекта варијанте 2, која се односи на реализацију Просторног плана, предвиђен је развој подручја Просторног плана општине Сурдулица уз примену мера заштите животне средине. Од великог је значаја решавање третмана отпадних вода и отпада, заштита водоизворишта и предела, станишта и биодиверзитета.

Просторним планом општине Сурдулица је предвиђен даљи развој система мониторинга и инвестирање у заштиту животне средине.

Закључује се да позитивни ефекти доношења и реализације предметног Плана (поготово они који се односе на стварање бољих услова за развој Планског али и ширег подручја), премашују негативне ефекте реализације решења овог Плана који се односе највећим делом на извесно деградирање животне средине углавном у појасу уз саобраћајнице, насеља и водотокове, језера и канале, где се планира нова изградња и садржаји), као и евентуалне негативне последице по животну средину у случају акцидента. С озиром да План и овај Извештај прописују мере заштите животне средине при реализацији и функционисању планираних намена и објеката у редовним и акцидентним ситуацијама, угрожавање животне средине у случају реализације и функционисања планираних намена ће бити сведено на најмању могућу меру.

Поред тога, планска решења која се односе на контролисано коришћење пољопривредног земљишта, нову изградњу у насељима и унапређење услуга и инфраструктурне опремљености постојећих насеља су сигурно врло повољни са аспекта живота становништва и функционисања простора.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног плана знатно повољнија у односу на варијанту да се план не донесе.

– **КУМУЛАТИВНИ И СИНЕРГИЈСКИ УТИЦАЈИ**

На основу одредаба члана 15. Закона о стратешкој процени, стратешка процена обухвата и процену кумулативних и синергијских ефеката. Теоријски је могуће да се јаве интеракције међу мањим утицајима како планских решења, тако и појединачних објеката и активности на планском подручју. Примера ради, кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат (загађивање ваздуха, вода или пораст нивоа буке).

Синергијски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја. Синергијски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Позитивни кумулативни и синергијски ефекти планских решења очекују се превасходно на површинама које ће се наћи у деловима Планског подручја заштићених природних вредности ПИО „Власина“, за који се просторним плановом посебне намене, у складу са Законом, прописују посебни режими заштите, коришћења и организације простора. ППО Сурдулица ове режиме преузима као стечене планске обавезе из плана вишег реда, а коришћење простора у делу општинске територије које је изван заштићених подручја, усклађује са потребама одржавања примарних придоних вредности које не смеју бити угрожене активностима изван граница заштићених простора. У складу са тим, контролисани плански развој Планског подручја као примарно пољопривредног и туристичког подручја, ослоњеног на шумске планинске пределе и вредности и Власинско језеро је усклађен са захтевима заштите природних вредности и кумулативно позитивно делује. Туристички развој је у погледу садржаја и планираних зона одговарајући за предметно подручје, садржаји се планирају изван строго заштићених подручја и у складу са прописаним режимима заштите. Насеља и њихови садржаји се плански усмеравају кроз уређајне основе или урбанистичке планове, а за викенд-насеља (зоне) са кућама за одмор и рекреацију се дефинишу подручја у којима се оне и под којим условима могу градити.

Већ започето, као и планирано унапређење саобраћајне доступности, међусобно повезивање постојећих јавних путева и локалне мреже, као и комунално опремање, утицаће на побољшање услова живота и пословања и економски раст подручја. Контролисано планско коришћење обрадивог пољопривредног и шумског земљишта у највећој могућој мери, ограничавање граница грађевинских рејона насеља, развој привредних зона у околини постојећих насеља, ефикасније повезивање појединих насеља, изградња или унапређење недостајућих и постојећих објеката јавних служби и система комуналне инфраструктуре итд. - допринеће даљем социо-економском развоју подручја, а самим тим, и спровођењу концепције одрживог развоја планског подручја.

Са друге стране, негативни кумулативни ефекти који се могу очекивати реализацијом планских решења односе на могућност несавесног угрожавања природних вредности подручја услед реализација планских решења из домена саобраћаја (нове саобраћајнице, и сл.) и привредних објеката, опасност од неконтролисане конверзије пољопривредног и шумског у грађевинско земљиште, могуће повећање концентрације загађујућих материја у води, ваздуху и земљишту, повећану буку, потенцијалну опасност од настанка удеса и акцидентних ситуација, итд.). Промене морфолошких, хидрогеолошких и пејсажних карактеристика простора нарочито ће бити изражене у зонама где се планира нова изградња објеката и туристичке инфраструктуре, као и на деоницама у којима се планиране трасе инфраструктуре. Такође, негативни кумулативни ефекти услед суперпонирања буке могу се очекивати у подручјима непосредне близине саобраћајница и мреже локалних путева у оквиру грађевинског подручја (у случају суперпонирања, резултатни ниво буке у зони преклапања би прелазило гранични дозвољени ниво буке за око 10 dB (A)).

Поред наведеног, важно је напоменути и утицаје који су привременог карактера и који се односе на период уређења терена и изградње објеката када се може јавити повећано загађење ваздуха (првенство прашином), загађење буком у периоду рада грађевинских машина, загађење тла и подземних вода (услед акцидентног испуштања уља и мазива у тло), загађење отпадом и др. Ове активности морају да се контролишу како би загађење животне средине током рушења и изградње било минимално. У погледу ових неповољних утицаја привременог карактера поготово је угрожено подручје ПИО „Власина“, нарочито зоне око Власинског језера чијем се уређењу и евентуално изградњи објеката мора приступити строго контролисано и плански уз поштовање свих прописаних режима заштитом јер је ово веома еколошки вредан и осетљив простор.

VI.2. Опис планске концепције заштите животне средине и унапређења природних добара и предела и мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину

VI.2.0. Основно полазиште за планску концепцију и мере заштите

Основно полазиште за планску концепцију и мере заштите животне средине и унапређење природних добара и предела представља обавеза и неопходност очувања природних вредности Предела изузетних одлика „Власина“ и свих вредности природних ресурса овог краја због чега се на простору општине Сурдулица истовремено примењују све мере и услови заштите предвиђени у ППППН ПИО „Власина“ и мере и услови заштите предвиђени у Усклађеном Просторном плану општине Сурдулица из 2012.године, односно Изменама и допунама истог (Нацрт плана 2020.).

VI.2.1. Категоризација животне средине на подручју општине Сурдулица

На основу категоризације животне средине утврђене Просторним планом Републике Србије, а на основу постојећег стања квалитета животне средине, утврђују се следеће категорије животне средине на подручју Просторног плана:

1) Подручја загађене и деградирани животне средине (виши степен загађености) - локалитети са прекорачењем граничне вредности загађивања, са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота. У овој категорији загађености се налазе подручја са експлоатацијом минералних сировина - стара шљачишта гвожђа код Власина Округлице, налазишта гранита у сливу реке Врле и молибдена на подручју Мачкатице, истраживање минералних ресурса у Ђурковици, као и зона привредних делатности.

2) Подручје угрожене животне средине (средњи степен загађености) – у ову категорију спадају сеоска насеља, викенд насеља на Власинском језеру, пољопривредно земљиште са интензивном пољопривредном производњом, подручја угрожена ерозијом, постојеће депоније, гробља и коридори државних путева I и II реда. Потребно је одредити

најадекватнији начин коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности, спречавања даље деградације и побољшања постојећег стања.

3) **Подручје квалитетне животне средине** (мали степен загађености) - шумска подручја, туристичке зоне контролисаног развоја, зоне ливада и пашњака са сточарском делатношћу. Ова подручја са преовладавајућим позитивним утицајем на животну средину и човека је потребно чувати од потенцијалних негативних утицаја који временом могу настати.

4) **Подручја веома квалитетне животне средине** (незагађено подручје) - подручја са скоро неизмењеним карактеристикама животне средине у којима доминирају позитивни утицаји на животну средину и човека, где је потребно задржати постојеће стање и штитити екосистеме - подручје заштићеног природног добра од изузетног значаја ПИО „Власина“, подручја обухваћена EMERALD и еколошком мрежом, ИВА, ИРА, РВА подручја и зоне I, II и III степена заштите.

VI.2.2. Планска решења заштите животне средине

Планско опредељење, у области заштите животне средине, заснива се на постизању оптималног и рационалног коришћења природних ресурса и унапређењу природних и створених вредности, као и интегрисању аспекта животне средине у планска решења у вези са наменом, уређењем и изградњом простора, привредним и туристичким развојем, управљањем отпадом и обезбеђивањем одрживог развоја подручја.

Концепт одрживог развоја представља основу заштите животне средине на планском подручју и остварује се спровођењем мера заштите природних ресурса и елемената животне средине. Постизање равнотеже између еколошких, економских и друштвених чинилаца одрживог развоја подручја, релативизацијом конфликта у заштити простора и одрживом развоју локалних заједница треба да представља основу развоја подручја.

Заштита и коришћење вода остварује се у оквиру интегралног система управљања водама спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина; Опремање и пуштање у рад постројења за пречишћавање отпадних вода за туристичку зону "Власина". Успостављањем и спровођењем режима зона санитарне заштите на постојећој водоакумулацији Власинског језера, најпре ће обезбедити заштиту вода које је посебно угрожено повећаним ефлуентним оптерећењем изазваног повећањем броја туриста, саобраћаја, грађевинским и другим активностима изнад плитких пукотинских издани. Потребно је применити све неопходне мере заштите како би се зона непосредне заштите, уже и шире зоне заштите изворишта водоснабдевања, заштитила од утицаја активности и објеката на том простору. Мере су следеће:

– у зони непосредне заштите водоизворишта потребно је забранити: грађење свих врста инвестиционих објеката осим објеката водоснабдевања, приступ лица која нису запослена, транспортовање отрова, обраду земљишта уз коришћење ђубрива, пестицида и хербицида, непланско сађење дрвећа и бацање и депоновање отпада и испуштање било каквих отпадних вода.

– у ужој зони заштите, поред ограничења наведених за зону непосредне заштите, треба забранити изградњу путева, копање канала и извођење земљаних радова, коришћење земљишта на начин који може угрозити исправност и количину воде и било какво загађивање подземних и површинских вода.

– у широј зони заштите потребно је забранити: изградњу инвестиционих објеката у гранама индустријске производње чије отпадне воде садрже опасне и штетне материје; изградњу објеката становништва (септичке јаме, стаје и други пратећи објекти) у околним насељима без претходно прибављене сагласности и санитарне дозволе; складиштење и употребу отпадних штетних материја; забранити изградњу септичких јама и сахрањивање угинулих животиња у близини водотока и канала (на удаљености до 50м); бацање и депоновање отпада и пољопривредна производња без успостављене контроле и надзора хемијског и биолошког састава подземних вода на контролним тачкама (пијезометрима) лоцираним у широј зони заштите.

У домену заштите ваздуха предвиђа се ограничење или смањење емисија загађујућих материја првенствено из домаћинстава, подстицање енергетске ефикасности у смислу што рационалнијег коришћења енергије; одређеним мерама стимулирати грађане са индивидуалним ложиштима на прелазак на алтернативне изворе загревања; коришћење алтернативних енергетских извора (сунчеве енергије и енергије биомасе); планско озелењавање јавних површина и подизање зелених коридора дуж саобраћајница; основати катастар загађивача ваздуха са подацима о свим стационарним изворима загађења ваздуха;

обезбедити аутоматско пређење показатеља квалитета ваздуха; развој информационог система квалитета ваздуха са доступном базом података о актуелном и десетогодишњем стању квалитета ваздуха.

Заштита земљишта укључује уређење пољопривредног земљишта према савременим принципима одрживе пољопривреде и усклађеног обима и начина коришћења пољопривредног земљишта са природним условима и ограничењима локалне средине; уклањањем свих дивљих депонија и забраном неконтролисаног депоновања свих врста отпада; спровођењем програма строге контроле и заштите приобаља и водотокова. Ради спречавања губитка земљишта, као и спречавања механичког засипања водних акумулација и механичког и хемијског загађивања водотока спроводиће се заштита од водне и еолске ерозије. Противерозиони радови приоритетно ће се изводити на сливовима на којима је изграђена водна акумулација Власинско језеро и у зонама резервисаним за потенцијална изворишта водоснабдевања, на сливовима подложним великим штетама од поплава и у зонама посебних природних вредности. Еолска ерозија на подручју предела приоритетно ће се решавати подизањем шумско-заштитних вегетацијских појаса.

Управљање отпадом на планском подручју подразумева побољшање система за организовано одлагање, прикупљање и одвожење отпада, где важну улогу има повећање броја становника обухваћених организованим системом сакупљања отпада, затим спровођење забране одлагања свих врста отпада (комуналног, грађевинског, амбалажног, опасног и другог) осим на начин и на местима како је то одређено одговарајућим планом управљања отпадом, уклањање и санитацију тзв. „дивљих депонија”. Увести систем сепарације, одвојеног сакупљања и рециклаже одређених компоненти отпада. У циљу смањивања количина отпада који се одлажу на депонију и смањивања штетног утицаја отпада на околину, промовисати повећање свести о проблемима отпада, као и важности превенције настанка отпада који ће се третирати на било који начин.

Што се тиче биодиверзитета, ради очувања биљног и животињског богатства потребно је спровести одређену еколошку санацију и потпуну заштиту. Веома је важно регулисати забрану а ктивности које могу угрозити даљи раст и развој флоре и фауне. У зони II степена заштите забрањује се узгајање, кретање, испаша и напајање стоке и узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања. Заштита живог света обезбеђује се при: извођењу грађевинских радова (посебно обезбеђењу еколошких коридора и зона око објеката инфраструктуре магистралног значаја); транспорту потенцијално штетних материја (горива и других запаљивих и опасних супстанци); адекватној (нешкодљивој) примени хемијских средстава у пољопривредној производњи; лову и риболову - лоцирати пунктове за риболов и рекреативне активности; а заштиту, гајење и лов (коришћење) дивљачи спроводити тако да њихов број буде примерен природним условима ловишта.

Редован мониторинг животне средине и институционално јачање служби за заштиту животне средине имају за циљ стварање основе за предузимање конкретних активности у решавању еколошких проблема овог подручја и успешно имплементирање предложених мера. Из тог разлога, потребно је континуирано праћење стања елемената животне средине са циљем рационалног управљања планским подручјем.

VI.2.3. Заштита природних и предеоних вредности

Као зона заштите природних вредности на подручју просторног плана, одређује се заштићено подручје Предела изузетних одлика „Власина” у границама и са површинама заштићеног предела (или: предела изузетних одлика) и просторних јединица са режимима заштите I, II и III степена утврђеним актом о проглашењу („Службени гласник РС”, број 25/18) и потенцијално заштићено подручје Предела изузетних одлика „Варденик - Стрешер”, за које је урађена Студија и предлог Одлуке о проглашењу од стране Завода за заштиту природе Србије.

VI.2.3.1. ПИО „Власина”

ПИО „Власина”, заштићено подручје од изузетног (националног и међународног) значаја проглашено уредбом Владе 2018. године („Службени гласник РС”, број 25/18) на основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон), укупне површине око 13330 ха од чега је у јавној, претежно државној својини око 51%. Обухвата територију општине Сурдулица (КО Битврђа, КО Божица, КО Власина Округлица, КО Власина Рид, КО Власина Стојковићева, КО Грознатовци, КО

Драјинци и КО Клисуре) на површини око од 12849 ha или 96,4% заштићеног подручја и територију општине Црна Трава (КО Црна Трава) на површини око 481 ha или свега 3,6% заштићеног подручја. Уредбом о проглашењу установљени су режими заштите: I степена на 2 просторне јединице укупне површине око 10 ha (свега око 0,1% заштићеног подручја), II степена на 8 просторних јединица укупне површине 4385 ha (32,9% заштићеног подручја) и III степена укупне површине око 8935 ha (око 67,0%) на осталом делу заштићеног подручја. Наведеном уредбом замењена је уредба Владе из 2006. године којом је први пут установљена заштита подручја Власинског језера као предела изузетних одлика, донета на основу тадашњих одредби Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 66/91, 83/92, 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94 – др. закон, 53/95 и 135/04). У односу на прву заштиту, новом уредбом повећана је укупна заштићена површина за око 589 ha, при чему је површина заштићеног подручја на територији општине Црна Трава смањена за 32 ha а на територији општине Сурдулица повећана за 621 ha. Површина са режимом заштите I степена није промењена, са режимом заштите II степена је повећана за 31 ha и са режимом заштите III степена за 558 ha. Број и назив просторних јединица је остао исти, изузев што је код режима заштите II степена изостављен локалитет „Златна буква”, површине 0,50 ha (јер се ово стабло, иначе, познато и описано у научној и стручној грађи о природи Власинске тресаве осушило и пало, уз издашну помоћ дивљих трагача за закопаном благом), али је значајније повећана површина просторне јединице „Власинско језеро” (са 1215 на 2080 ha) и смањена површина просторних јединица „Полуострво Дуги дел”, „Блато – Делнице – Братанов дел” и „Вртоп – Јелички рид”. За управљача ПИО „Власина” одређена је Туристичка организација општине Сурдулица, која је пре доношења уредбе Владе 2018. године, општинском одлуком крајем у 2016. године заменила дотадашњег и првог управљача, Дирекцију за грађевинско земљиште и путеве. Обе уредбе о заштити Власине образложене су истим вредностима и циљевима (иако су њихов редослед приказа и детаљи изнијансирани) и то: очување лепоте предела власинске висоравни, очување непотопљених делова некадашње власинске тресаве и разноврсности биљног и животињског света, очување и унапређење квалитет вода, ваздуха, земљишта и других природних ресурса и чинилаца животне средине и стварање услова за планско уређење и одрживо коришћење заштићеног подручја у интересу науке, образовања, културе и развоја рекреације, туризма и пољопривреде. Осим биоразноврсности и пејсажа, други кључни разлози и циљеве заштите подручја Власине су: моћна водена маса Власинског језера запремине око 160 милиона m³ воде доброг квалитета и просечног дотицаја од око 4 m³/s, као есенцијалног природног ресурса од посебног значаја за регионално водоснабдевање у будућности; чиста и здрава животна средина, односно незагађено земљиште, ваздух и воде што представља не само привлачни разлог боравка већ и ослонац будуће органске пољопривреде; објекти народног грађитељства, односно стамбени и економски објекти и окућнице сеоских домаћинстава грађаних претежно од аутохтоних материјала и у традиционалном и аутентичном стилу и специфичности власинске климе познате по оштрим и снеговитим зимама и свежим и пријатним летима, што удружено са лепотом амбијента, чистим окружењем, вишеструким могућностима које пружа само језеро и рељефним погодностима представља основу развоја туризма и рекреације. Према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10) на подручју просторног плана налази се еколошки значајно подручје под бројем 88 и са именом „Власина”. Оно обухвата: заштићено подручје ПИО „Власина”; Emerald подручје „Власина RS0000006”; међународно значајно ботаничко подручје „Власинска висораван” (Important Plant Areas – IPAs) које у истим границама као Emerald подручје обухвата језеро и непосредну околину, планине Вртоп и Чемерник и једним појасом пружа се до гребена Варденика и највишег врха Великог Стрешера, међународно значајно подручје за птице (Important Bird Areas – IBAs) – „Власина RS037IBA”; одабрано подручје за дневне лептире (Prime Butterfly Areas – PBAs) под именом „Бесна кобила 38” и Рамсарско подручје, установљено и признато 2007. године на основу Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 9/77), под именом „Власина 3RS008”.

Заштита подручја ПИО „Власина”

ПИО „Власина”, укупне површине 13.329,84 ha, је на територији општине Сурдулица (катастарске општине Власина Рид и Власина Округлица у целости и делови катастарских општина Битврђа, Власина Стојковићева, Божица, Клисуре Грознатовци и Драјинци) на површини 12.848,71.

Режим заштите I степена, укупне површине 9,63 ха, односно (0,07 %) подручја заштићеног подручја, обухвата следеће просторне јединице и локалитете:

1) Острво Дуги Дел, површине 7,82 ха, представља станиште ретких и значајних биљних и животињских врста и место са мочварним фитоценозама и вегетацијом тресава (*Caricetum limosae*, *Drosero Caricetum stellulatae* и др.)

2) Острво Страторија, површине 1,81 ха, обухвата – као и претходни локалитет, станиште ретких и значајних биљних и животињских врста, мочварних фитоценоза и вегетације тресава (*Caricetum limosae*, *Drosero Caricetum stellulatae* и др а последњих година сиве чапље (*Ardea cinerea*) са гнездилишта у Стојковића махали преселиле су се на ово острво;

Режим заштите II степена, укупне површине 4.385,01 ха, односно 32,90% заштићеног подручја ПИО „Власина“, обухвата следеће просторне јединице:

1) Вртоп – Јелички рид, површине 1.749,73 ха; налази се у северном делу заштићеног подручја и обухвата гребен Вртопа и његове падине, део долине Поломске реке, Јевину утрину и Јелички рид; карактерише се вегетацијом изворишта и присуством тресавске флоре и вегетације која се развија око извора и потока, великим бројем реликтних биљних врста из леденог доба, брезовим шумама, значајним присуством лековитих биљних врста као балканским и мезијским биљним ендемитима;

2) Мали Чемерник, површине 90,62 ха; налази се у северозападном делу заштићеног предела и одликује се вегетацијом изворишта из свезе *Cardamino – Montion* и *Rumicon balcanici* и присуством тресавске флоре и вегетације, бореалних врста и већег броја ендемичних представника флоре;

3) Велики Чемерник, површине 361,33 ха; представља амбијенталну целину изузетних пејсажних и хидролошких обележја и одликује се присуством балканских и мезијских ендемита и заједницом брукенталије и боровнице;

4) Стевановски поток, површине 37,16 ха; обухвата влажне ливаде са мочварном вегетацијом на заравњеном терену око ушћа Стевановског потока са ретким биљкама из групе орхидеја и барским ушљивцем;

5) Блато – Делнице – Братанов Дел, површине 409,66 ха; представља ниску и равну јужну и југоисточну обалу језера са два уметнута рта вишег терена (Братанов дел и коса код улазне грађевине), карактерише се бројним бореалним, реликтним и другим биљним врстама; представља простор ендемичних врста везаних за тресетна и полусува станишта као и више врста водоземаца и гмизавца; на Братановом делу налази се и већи комплекс шуме (вештачки подигнуте састојине) белог бора и смрче са пратећим флорним елементима;

6) Полуострво Дуги Дел, површине 40,55 ха; разуђено вишекрако полуострво изузетних пејзажних одлика са значајним и ретким мочварним фитоценозама и вегетацијом тресава (*Menyanthes trifoliata*, *Drosera rotundifolia*, *Pedicularis palustris*, *Sisyrinchium angustifolium*, *Salix rosmarinifolia*, *Betula pubescens*, *Elatine triandra*, *Ranunculus lingua*, *Potentilla palustris*, *Utricularia minor*, *Carex limosa* и др);

7) Власинско језеро, површине 2.080,44 ха; представља станиште многобројних водених птица и популација риба; нераскидиво је везано за опстанак ретке и угрожене флоре и фауне и представља значајан природни ресурс и симбол власинског пејсажа;

8) Клисуре Вучје реке, површине 102,89 ха; на овом простору забележене су ретке и реликтних врсте флоре, као и значајне геоморфолошке, вегетацијске, фаунистичке и пејзажне вредности.

Просторне јединице Власинско језеро, Полуострво Дуги дел, Блато-Делнице-Братанов дел и Стевановски поток су физички повезане односно представљају једну просторну целину са режимом заштите II степена, укупне површине 2567,81 ха и она се у овом просторном плану означава/именује и картографски приказује као „Власинско језеро – Прибрежје” (према уредби из 2006. године ове четири просторне јединице имале су укупну површину 2346,54 ха односно око 220 ха мање).

Режим заштите III степена, укупне површине 8.935,20 ха, односно 67,03% ПИО „Власина“, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Режими заштите природних вредности

Режим заштите III степена

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације

и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинства, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, забрањују се и:

1) изградња индустријских објеката, складишта индустријске и друге робе, великих објеката за узгој стоке и живине и других објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме или изгледом, прекомерном буком или на други начин могу нарушити природне и остале вредности заштићеног подручја, а посебно лепоту предела, тресетишта, ретке и значајне врсте биљака и животиња и њихова станишта;

2) експлоатација и коришћење тресета;

3) уништавање, брање, сакупљање и друге радње којима се уништавају или угрожавају строго заштићене и заштићене биљне врсте;

4) оштећивање гнезда и уништавање јаја и младунаца, узнемиравање и уништавање птица, као и присвајање и уништавање других дивљих врста заштићених и строго заштићених животиња;

5) крчење и чиста сеча шуме, осим ради промене врсте дрвећа и узгојних облика шуме на малим површинама, изградње шумских комуникација и објеката и за планом утврђене намене изградње и уређења простора у складу са законом;

6) сеча репрезентативних стабала дрвећа и примерака заштићених, ретких и у другом погледу значајних врста дрвећа и жбуња;

7) садња, засејавање и насељавање дивљих врста биљака и животиња страних за природни, изворни биљни и животињски свет југоисточне Србије, осим планског и ограниченог уношења ловне дивљачи, пошумљавања и садње биљака на малим површинама и у строго контролисаним условима ради хоритикултурног уређења, заштите од водне ерозије и рекултивације деградираних површина;

8) преоравање пашњака и природних ливада, као и орање обрадивог земљишта и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процес водне ерозије и неповољне промене изгледа предела;

9) запуштање и закоровљавање обрадивог пољопривредног земљишта, путева, водотока и површина за рекреацију, народне светковине и друге скупове, као и земљишта у путном и водном појасу и у окружењу културних добара, историјских споменика и јавних чесми;

10) одлагање комуналног, индустријског и грађевинског отпада, амбалаже, расходованих моторних возила, других машина и апарата, осим комуналног и пољопривредног отпада пореклом са заштићеног подручја, који може да се одлаже на прописан начин на местима која су за то одређена и обележена;

11) руковање хемијским материјама и нафтним дериватима у количинама и на начин који могу проузроковати загађивање земљишта и вода и изазвати тровање и друге неповољне последице по биљни и животињски свет;

12) нерегулисано испуштање отпадних вода домаћинства, привредних и других објеката;

13) нерегулисано складиштење стајског ђубрета;

14) разградња и други видови оштећивања и уништавања објеката који по својим архитектонско-грађевинским одликама, времену настанка и намени представљају репрезентативне примере народног градитељства или заштићена културна добра.

Радови и активности ограничавају се на:

1) сакупљање боровнице и бруснице у комерцијалне сврхе само у периоду који управљач одреди, а уз сагласност министарства надлежног за послове заштите природе. Управљач је у обавези да сваке године, најкасније до 15. јула одреди период сакупљања наведених биљних врста за текућу годину;

2) сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста у складу са уредбом којом се уређује стављање под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне;

3) изградњу и реконструкцију стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинства, викендица и привремених објеката само у грађевинском реону дефинисаном важећим планским документима;

4) изградњу соларних електрана и електрана на био-гас ограничава се на изградњу уз постојећа насеља односно домаћинства;

5) изградњу ветрогенератора, и то само на изградњу у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III (трећег) степена;

- 6) изградњу објеката туристичког смештаја и туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката у традиционалном стилу, а на основу важеће планске документације;
- 7) изградњу инфраструктурних објеката и инфраструктурне мреже у складу са одрживим коришћењем природних вредности и капацитетом простора;
- 8) изградњу складишта индустријске робе и грађевинског материјала и викендица у традиционалном стилу и то на рубне делове заштићеног подручја и уз постојећа насеља;
- 9) експлоатацију минералних сировина само на основу резултата већ започетих геолошких истраживања, која су одобрена у складу са законом;
- 10) експлоатацију природног грађевинског материјала (камена, глине и другог материјала за локалне потребе) традиционалним методама, која је одобрена у складу са законом;
- 11) изградња насеља и ширење њихових грађевинских подручја, на изградњу унутар и око постојећих насеља. Није дозвољено ширење постојећих насеља у правцу подручја у режиму II степена заштите;
- 12) лов на потребе одржавања оптималне бројности и здравственог стања популације ловних врста;
- 13) риболов на рекреативни, санациони и научноистраживачки;
- 14) формирање шумских и пољопривредних монокултура.

Режим заштите II степена

На површинама на којима је утврђен *режим заштите II степена* спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности прописаних у претходном поглављу 1.1.2.1. „Режим заштите III степена”, у режиму заштите II степена забрањује се и:

- 1) извођење свих активности који могу довести до нарушавања потенцијалних објеката и елемената геонаслеђа;
- 2) слободно испуштање отпадних и загађујућих вода у водотоке;
- 3) промена намене водног земљишта;
- 4) пренамена површина на којима се налазе влажна станишта (тресетишта, забарене површи и др.), као и било какви захвати на њима, посебно измена хидролошког режима;
- 5) радови и активности којима се мењају величина и изглед пловећих тресетних острва и угрожава или оштећује њихов биљни и животињски свет;
- 6) боравак и риболов на тресетним острвима осим у научноистраживачке сврхе и ограничену едукацију;
- 7) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену;
- 8) паљење вегетације (стрништа, живица и др.);
- 9) уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су обухваћене правилником којим се прописује проглашење и заштита строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, односно врста које се наводе у „црвеним књигама” и „црвеним листама” флоре и фауне;
- 10) преоравање природних ливада и пашњака;
- 11) постављање табли и других обавештења на стаблима;
- 12) риболов, осим рекреативног и спортског риболова и излова ради научног истраживања, праћења стања водених екосистема и рибљег насеља и регулисања бројности пренамножених алохтоних врста риба, а у складу с програмом унапређења рибарства;
- 13) непланско порибљавање и уношење врста риба које су стране изворном рибљем фонду;
- 14) уношење интродукованих (алохтоних) врста риба;
- 15) употреба свих недозвољених средстава за лов рибе (нпр. креч, хлор, конопља, експлозив, струја, мреже и др.);
- 16) активности које доводе до узнемиравања птица у периоду размножавања (март–јул),
- 17) уништавање гнезда птица;
- 18) лов, осим оног дозвољеног по ловној основи и за научноистраживачке сврхе, као и одстрел рањене и болесне дивљачи;
- 19) изградња објеката, осим изградње јединственог система за евакуацију отпадних комуналних вода, радова на одржавању, реконструкцији, адаптацији и санацији постојећих зграда, путева, објеката телефонске, водоводске, канализационе и електро-мреже, непокретних културних добара, спомен-обележја, јавних чесми и других објеката на

постојећим грађевинским парцелама и планске изградње објеката и уређења простора за намене туризма и рекреације на малим површинама;

20) експлоатација минералних сировина и изградња рударских објеката;

21) каптирање извора ради одвођења воде за водоснабдевање осим оних предвиђених важећим планским документима;

22) употреба глисера, скутера на води, као и постављање понтона и сплавова на језеру;

23) чиста сеча ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, као и пошумљавање пашњака, природних ливада и тресетишта, осим на малим површинама ради заштите од ексцесивне и јаке водне ерозије;

24) кретање и паркирање моторних возила изван путева, осим у време шумарских радова, обављања пољопривредне делатности и у друге посебно утврђене службене сврхе;

25) просецање нових јавних путева, осим у функцији ревитализације и економског развоја подручја;

26) изградња викендица и других породичних објеката за одмор;

27) изградња јавних скијалишта;

28) изградња ветрогенератора;

29) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водоток и земљиште;

30) употреба хемијских средстава;

31) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену.

Радови и активности ограничавају се на:

1) извођење хитних и неопходних санационих шумских радова после акцидентних ситуација приликом ветролома, ветроизвала, пожара, каламитета инсеката;

2) спровођење одговарајућих мера противпожарне и противерозионе заштите;

3) газдовање шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује одржавање постојећих и повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;

4) коришћење чамаца, искључиво са веслима и моторима на електрични погон, само уз одговарајућу сагласност управљача;

5) формирање шумских и пољопривредних монокултура;

6) праћење стања флоре и фауне;

7) риболов на рекреативни, спортски и научноистраживачки;

8) ловство на санитарни лов дивљачи и планско регулисање бројности популација ловних врста;

9) изградњу објеката туристичког смештаја и туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката за презентацију природних вредности и у традиционалном стилу који су у складу са потребама културног, сеоског и еко туризма;

10) изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре стамбених и економских објеката пољопривредних и шумских газдинстава, само на објекте који не утичу негативно на повољнији положај животињских или биљних врста, њихових станишта, природних вредности, лепоту и очуваност предела, тресетишта;

11) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи у оквиру постојећих сеоских домаћинстава и у оквиру установљених ловишта и ловних резервата;

12) коришћење камена, глине и другог материјала на традиционалан начин на површину терена до 150 m²;

13) предузимање мера и активности заштите акватичних екосистема од свих видова загађења, промена хидролошког режима и квалитета воде и деградације станишта;

14) предузимање мера и активности заштите фауне риба (поштовање ловостаја у периоду мреста, предузимање мера спашавања риба и транслокације, строго придржавање режима риболова, поштовање прописаног начина риболова, алата и средстава, формирање ревира по принципу „ухвати и пусти”, планска порибљавања у погледу количина, врста и узрасних категорија, забрана сваког уношења страних/алохтоних врста риба, јачање рибочуварске службе итд.).

Режим заштите I степена

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности прописаних у поглављима: 1.1.2.1. „Режим заштите III степена” и 1.1.2.2. „Режим заштите II степена”, у режиму заштите I степена забрањује се и:

- 1) коришћење природних ресурса и изградња објеката;
- 2) слободна, неконтролисана посета и обилазак, кретање ван постојећих путева и специјално утврђених стаза;
- 3) промена намене земљишта.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) радове и активности на научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности;
- 3) обележавање граница, обезбеђивање безбедног приступа посетиоцима, постављање табли и ознака у циљу информисања, упозорења или едукације;
- 4) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина.

VI.2.3.2. Мере заштите еколошке мреже

Утврђују се следеће мере заштите еколошке мреже:

- 1) забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- 2) забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.)
- 3) забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- 4) планирањем намене површина, као и активним мерама заштите очувати и унапредити природне и полуприродне елементе коридора у складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама подручја;
- 5) стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређивању биодиверзитета;
- 6) предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;
- 7) унапредити еколошке коридоре унутар грађевинских подручја успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- 8) на местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система који формирају баријере за миграцију врста, обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста;
- 9) изван зоне становања насеља забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за воду на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока.

VI.2.3.3. Мере заштите за заштитну зону

Утврђују се следеће мере заштите за заштитну зону:

- 1) зоналним распоредом урбано-руралних садржаја, применом одговарајућих техничко-технолошких и других решења елиминисати или ублажити негативне утицаје на живи свет;
- 2) забрањено је обављање активности које могу довести до продирања и ширења инвазивних врста из окружења;
- 3) приликом коришћења природних ресурса потребно је обезбедити очување хидролошког режима неопходног за функционалност еколошки значајног подручја и/или еколошког коридора;
- 4) стимулисати подизање заштитног зеленила дуж граница еколошког коридора у складу са потребама врста и станишних типова подручја.

VI.2.4. Појаси и зоне заштите вода и водопривредне инфраструктуре

Зоне санитарне заштите изворишта подземне воде

Око свих изворишта подземне воде на територији Просторног плана која се могу користити за водоснабдевање више од 50 становника или која имају просечну количину воде од 10 m³/дан, успостављају се зоне санитарне заштите: **I, II и III**, на основу Елабората о зонама санитарне заштите. У обухвату овог Просторног плана до сада су урађени: Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта подземних вода "Власинка" у Топлом Дољу на Власини израђеног од стране Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду, 2017. год. и Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта водоснабдевања Босилеграда и приградских насеља, Водотехника д.о.о. – Београд, 2014.год, на основу којих су успостављене зоне приказане на Рефералној карти бр.3. За остала изворишта потребно је у наредном периоду приступити изради Елабората.

Зона I изворишта подземне воде

Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Засађује се декоративним зеленилом, растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, због надзирања и одржавања у којој борави стално запослена особа, оградају се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 10 m од водозахватног објекта који окружује. Где не борави стално запослена особа, ова зона се оградајује ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 3 m од водозахватног објекта који окружује.

У овој зони је дозвољен приступ само овлашћеним лицима. Изузетно, приступ се може дозволити лицима која се у оквиру стручног усавршавања упознају са радом система и о истом се мора водити строга евиденција.

У зони непосредне заштите изворишта не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

- 1) изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности које се односе на зону II;
- 2) постављање уређаја, складиштење опреме и обављање делатности који нису у функцији водоснабдевања;
- 3) кретање возила која су у функцији водоснабдевања ван за то припремљених саобраћајница, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води и купање људи и животиња;
- 4) напајање стоке;
- 5) узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања.

Зона II изворишта подземне воде

У порозној средини међузрнског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона II обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 50 дана, док у случају када је подземна вода под притиском простирање зоне II не може да буде краће од 50 m од водозахватног објекта.

У порозној средини карстно-пукотинског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона II обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање један дан, док у случају када је подземна вода под притиском, простирање зоне II не може да буде краће од 500 m од водозахватног објекта. Код издани у порозној средини карстно-пукотинског типа оградајује се и понор, вртача, расед и други карстни облик у оквиру зоне II у који вода непосредно понире и на који се примењују заштитне мере као за зону I.

Зона II може се изједначити са зоном I када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнског типа и издани у порозној средини карстно-пукотинског типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена.

У ужој зони дозвољено је коришћење земљишта у пољопривредне сврхе, уз строго контролисано коришћење хербицида, пестицида и ђубрива. Ужа зона заштите чини површину земљишта под санитарним надзором на којој није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршења радњи које могу на било који начин загадити воду.

У ужој зони заштите не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

- 1) трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- 2) производња, превоз и манипулација опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- 3) комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата;
- 4) испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења;
- 5) изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода;
- 6) експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина;
- 7) неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем;
- 8) неконтролисано крчење шума;
- 9) изградња и коришћење ваздушне луке;
- 10) површински и потповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања;
- 11) одржавање ауто и мото трка;
- 12) стамбена изградња;
- 13) употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака;
- 14) употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- 15) узгајање, кретање и испаша стоке;
- 16) камповање, вашари и друга окупљања људи;
- 17) изградња и коришћење спортских објеката;
- 18) изградња и коришћење угоститељских и других објеката за смештај гостију;
- 19) продубљивање корита и вађење шљунка и песка;
- 20) формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих.

Зона III изворишта подземне воде

У порозној средини међузрнског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона III обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 200 дана, док у случају када је подземна вода под притиском, простирање зоне III не може да буде краће од 500 m од водозахватног објекта.

У порозној средини карстно-пукотинског типа, када је подземна вода са слободним нивоом и када је водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача са површине терена, зона III обухвата цело сливно подручје, док у случају када је подземна вода под притиском, простирање зоне III не може да буде краће од 1000 m од водозахватног објекта у правцу тока воде. Код издани у порозној средини карстно-пукотинског типа оградају се и понор, вртача, расед и други карстни облик у оквиру зоне III у који вода непосредно понире и на који се примењују заштитне мере као за зону I.

Зона III може се изједначити са зоном II када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнског типа и издани у порозној средини карстно-пукотинског типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена.

У овој зони забрањена је изградња индустријских или других објеката чије отпадне воде и друге отпадне материје из технолошког процеса производње могу угрозити извориште. Такође је забрањено коришћење земљишта и вршење других делатности које би могле да угрозе здравствену исправност воде на изворишту.

Зоне санитарне заштите акумулације површинске воде

Зона I акумулације површинске воде

Зона I акумулације површинске воде обухвата језеро из кога се захвата вода за јавно водоснабдевање, укључујући врх преградног објекта ако је акумулација вештачка и приобално подручје акумулације чија ширина износи 10 m у хоризонталној пројекцији од нивоа воде при највишем нивоу воде у језеру. Зона I акумулације површинске воде обухвата и надземну притоку дуж целог тока и подручје са обе стране притоке чија ширина износи најмање 10 m у хоризонталној пројекцији мерено од нивоа воде при водостају притоке који се јавља једном у 10 година.

Основне карактеристике акумулација меродавне за формирање зона санитарне заштите:

- Коте Акумулације Власина: кота максималног успора 1213,8 mnm;
- Коте Акумулације Лисина: Кота максималног успора 978,0 mnm;

Зона I је одређена само дуж главних водотока: Цветкове реке, Манојловице и десне притоке, Јанчин поток, Стевановски поток, Дубоки поток, Манџина река, Шаовица, Јарчев поток, Симонова река, Милованска река, два водотока која је аутор именовао као А и Н поток, Мурина река, канал Јерма (који је искористио корито реке Појиште), Бабина река и Дедина дол (слив Власине), Лисинска и Божићка река (слив Лисине) и Чемернице, Мађенице, Преке реке, Маловршнице, Јовшин дол и Поломска река као и око канала Јерма обзиром да је отворен ток (слив северних канала, односно довода Чемерник, Стрвна и Јерма).

Зона II акумулације површинске воде

Зона II акумулације површинске воде обухвата подручје око језера чија ширина износи 500 m мерено у хоризонталној пројекцији од спољне границе зоне I.

Зона III акумулације површинске воде

Зона III акумулације површинске воде обухвата подручје изван границе зоне II до границе која заокружује површину слива. Зона III изворишта - обухвата подручје површинског слива Власинског, Лисинског језера и доводних канала – односно река које су захваћене и доводе се у Власинско језеро. Самим тим, слив Лисинског језера и слив доводних канала чине III зону санитарне заштите Власинског језера. Укупна површина коју оивичава полигон који представља границу зоне III је 422,247 km² и представља границу укупног слива акумулације „Власинског језера“. Површина слива самог Власинског језера је 62,045 km², Лисинског језера је 274,732 km² и доводних канала је 55,289 km².

Зона санитарне заштите отвореног водотока

Зона I водозахвата у отвореном водотоку обухвата акваторију и територију око водозахватног објекта, при чему се овај простор у водотоку обележава плутачама, а на обали оградом којом се спречава неконтролисан приступ људи и животиња, тако да се зона I узводно простире најмање 100 m, обострано бочно у односу на ток воде по 30 m и низводно 20 m.

Табела 18.: Листе активности и мере ограничења у зонама санитарне заштите изворишта Власина

РБ	Активности у зонама заштите изворишта	Зона санитарне заштите		
		I	II	III
УРБАНИЗАЦИЈА И ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ				
1	Урбанизација			
1.1	Изградња нових насеља	3	3	ДД
1.2	Уређење и проширење постојећих стамбених комплекса	3	3-ДД	ДД
1.3	Индивидуална стамбена изградња	3	ДД	Д
2	Грађевински ископи и експлоатација сировина			
2.1	Ископи речног и језерског материјала (продубљивање речних и језерских корита, вађење шљунка и песка) а који нису у функцији одржавања објеката водовода	3	3	ДД
2.2	Минирање тла, површински и подповршински радови, продор у слој који застире подземну воду и уклањање слоја који застире водоносни слој, ископи у водоносном слоју а који нису у функцији водоснабдевања	3	3	3
2.3	Изградња и рад позајмишта минералних сировина (песак, камен...)	3	3	3
2.4	Извођење истражних и експлоатационих бушотина за нафту и земни гас, експлоатација радиоактивних материја и угља	3	3	3
2.5	Извођење истражних радова и експлоатација геотермалне енергије	3	3	ДД
3	Изградња и рад специјалних објеката			
3.1	Трансформаторске станице	3	3-ДД	ДД
3.2	Војни објекти (полигони за вежбање са пратећим објектима)	3	3	3-ДД
КОМУНАЛНЕ АКТИВНОСТИ				
1	Прикупљање и третман отпадних вода			
1.1	Изградња канализације	3	ДД	ДД
1.2	Испуштање непречишћених комуналних отпадних вода	3	3	3
1.3	Изградња и рад постројења за третман градских отпадних вода	3	3	ДД
1.4	Изградња колектора и испуштање атмосферских отпадних вода	3	ДД	Д
1.5	Изградња и рад постројења за третман воде за пиће	3	ДД	ДД
1.6	Формирање нових гробља и проширење капацитета постојећих	3	3	ДД
2	Одлагање отпада			
2.1	Неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем	3	3	3
2.2	Изградња и рад санитарних депонија	3	3	3
2.3	Изградња и рад постројења за третман муља у саставу постројења за третман отпадних вода	3	3	ДД
2.4	Изградња и рад постројења за третман животињског отпада	3	3	3
ИНДУСТРИЈСКЕ АКТИВНОСТИ				
1	Обрада минералних сировина			
1.1	Рад објеката за депоновање, млевење и прераду сировина и јаловине (шљункаре, депоније и сепарације песка)	3	3	ДД
2	Индустријски погони			
2.1	Производња и прерада метала	3	3	3-ДД
2.2	Рафинерије	3	3	3
2.3	Хемијска индустрија (гумарска, текстилна, производња папира и целулозе..)	3	3	3
2.4	Мала привреда – производња	3	3	ДД
2.5	Мала привреда – радње (стоматолошке радње, лабораторије, хемијска чишћења, фотографске радње,	3	3	Д

РБ	Активности у зонама заштите изворишта	Зона санитарне заштите		
		I	II	III
	сервиси, фризерски салони, аутоперионице...)			
2.6	Бетоњерке и асфалтне базе	3	3	ДД
2.7	Производња опасних материја и материја које се не смеју уносити директно или индиректно у воде	3	3	3
3	Енергетски сектор			
3.1	Термоелектране	3	3	3
3.2	Хидроелектране	ДД	ДД	ДД
3.3	Ветропаркови	3	3	ДД
3.4	Топлане	3	3	ДД
3.5	Објекти техничке инфраструктуре (гасовод, нафтовод, топловоди) предвиђени планском документацијом, уз спровођење мера заштите	3	3	ДД
3.6	Објекти техничке инфраструктуре (ТТ и електроенергетски водови) предвиђени планском документацијом, уз спровођење мера заштите	3	ДД	ДД
4	Индустријска складишта и депоније			
4.1	Трајно подземно и надземно складиштење радио-активног отпада, опасних материја и материја које се не смеју уносити директно или индиректно у воде	3	3	3
4.2	Депоније индустријског отпада опасног за извориште	3	3	3
4.3	Одлагање отпада безопасног за извориште (инертан отпад)	3	3	ДД
5	Прикупљање и третман индустријских отпадних вода			
5.1	Изградња и рад индустријских канализационих система	3	3	ДД
5.2	Изградња и рад постројења за третман индустријских отпадних вода	3	3	ДД
5.3	Испуштање или акумулирање непречишћених индустријских отпадних вода	3	3	3
5.4	Испуштање расхладних вода	3	3	ДД
ПОЉОПРИВРЕДА И ШУМАРСТВО				
1	Сточарство, живинарство, рибарство			
1.1	Сточарска и живинарска производња (узгајање) – фарме	3	3	ДД
1.2	Узгајање стоке и живине за властите потребе појединачних домаћинстава	3	ДД	ДД
1.3	Хиподроми, школе јахања са пратећим стајама	3	3	ДД
1.4	Депонување чврстог или течног стајњака за појединачна мала домаћинства	3	ДД	ДД
1.5	Испаша стоке	3	ДД	Д
1.6	Напајање стоке	3	3	Д
1.7	Узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања	3	3	ДД
2	Земљорадња			
2.1	Складиштење ђубрива и пестицида	3	3	ДД
2.2	Пољопривредна производња праћена коришћењем ђубрива	3	ДД	Д
2.3	Интензивна пољопривредна производња праћена коришћењем ђубрива и пестицида	3	3	ДД
2.4	Наводњавање пречишћеним отпадним водама	3	3	3
2.5	Пољопривредна производња здраве хране без коришћења ђубрива и пестицида	3	Д	Д
3	Шумарство			
3.1	Неконтролисано крчење шума	3	3	3
САОБРАЋАЈ И ТРАНСПОРТ				
1	Саобраћај	I	II	III
1.1	Изградња саобраћајних коридора, путева, жел. пруга	3	3	ДД
1.2	Паркинзи, аутобуске станице	3	ДД	ДД
1.3	Изградња и коришћење ваздушне луке	3	3	3
1.4	Телекомуникациона инфраструктура ван функције	3	ДД	Д

РБ	Активности у зонама заштите изворишта	Зона санитарне заштите		
		I	II	III
	водоснабдевања			
1.5	Транспорт и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју уносити директно или индиректно у воде	З	З-ДД	З-ДД
2	Транспорт и складиштење нафте и нафтних деривата			
2.1	Подземно и надземно складиштење	З	З	ДД
2.2	Комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата (бензинске станице – укључујући и оне за мотонаутичка пловила)	З	З	ДД
2.3	Складиштење ограничених количина погонског горива за пољопривредне машине и за потребе индивидуалних домаћинства	З	З	ДД
СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА И ТУРИЗАМ				
1.1	Изградња и коришћење спортских објеката	З	З-ДД	Д
1.2	Камповање, вашари и други вид организованог окупљања људи	З	З-ДД	Д
1.3	Отворени спортски терени	З	ДД	Д
1.4	Голф терени и рекреациони паркови који се наводњавају	З	З	ДД
1.5	Изградња базена и “аqua” центара	З	З	ДД
1.6	Рекреационе активности на језерима и рекама (купање људи и животиња, спортови на води (веслачки спортови, једриличарство)), рекреациони и спортски риболов	З-ДД	Д	Д
1.7	Коришћење пловила на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, електропривреде, заштите природе, војске и полиције	З	-	-
1.8	Одржавање ауто и мото трка	З	З	З
1.9	Изградња и коришћење објеката за смештај гостију	З	З-ДД	Д
1.10	Сплав-ресторани, сплав кућице и други пловни објекти	З	-	-
1.11	Изградња и коришћење угоститељских објекта	З	З-ДД	Д
1.12	ЗОО паркови	З	З	ДД

З - **Забрањено**, -забрањено без обзира на примену мера заштите

З-ДД - **Забрањено формирање нових а спровођење додатних мера заштите за постојећа**

ДД - **Допуштено**, уз примену стандардне техничке мере и додатне мере заштите

Д - **Допуштено**, уз стандардне техничке мере заштите

Извор: Елаборат о зонама санитарне заштите регионалног изворишта водоснабдевања подсистема „Власинско језеро” – Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, 2018.

Непосредна и ужа зона санитарне заштите подземног и површинског изворишта водоснабдевања (I и II зона) се обележавају видљивим ознакама, сачињеним од постојаног материјала. Ознаке се постављају на месту улаза саобраћајнице и пешачке стазе у зону санитарне заштите, као и на погодној одабраној локацији на граници зоне санитарне заштите ван коридора саобраћајнице и пешачке стазе, на начин да омогућава обавештеност пролазника о приступању зони санитарне заштите.

VI.2.5. Заштита вода

Стратешке мере заштите вода, у циљу заштите њихових природних, екосистемских, ресурсних и енергетских капацитета од директног и индиректног утицаја који се може очекивати планираним активностима су:

- дефинисање свих извора загађења (регистровати мање загађиваче), утврдити (попис) катастар загађивача, као један од основних инструмената интегралног управљања животном средином и водним ресурсима као приоритетног, општег и националног добра;
- санација, ремедијација и рекултивација свих загађених и деградираних зона и

локација (сметлишта, девастирани простори, позајмишта камена и сл.), као и успостављање система управљања отпадом;

- санација зона и локација клизишта и ерозионих подручја (техничко-биолошким, санационим и рекултивационим мерама); израда Плана за проглашење ерозионих подручја (у општинама које га немају);

- повећавање малих вода у кризним маловодним периодима (наменским управљањем извориштима), уз обезбеђивање „одрживог гарантованог протицаја” на водотоцима у периоду малих вода;

- обезбеђивање заштите од поплава и предупредивање стварања бујичних наноса (уређењем водотока, изградњом система за заштиту од поплава и другим интервенцијама); израда Плана за одбрану од поплава (у општинама које га немају). Приоритет треба да имају већ започети радови, радови за које постоји урађена техничка документација, радови на доградњи, реконструкцији и одржавању постојећих система за заштиту од поплава и уређење водотока, заштита површина у приобаљу од поплава и заштита рушевних обала. За нерегулисане водотоке се, до завршетка картирања свих зона које се плаве великим водама вероватноће до 1%, успоставља водно земљиште на појасу ширине 10 m дуж обала;

- унапређење квалитета водотокова, чишћењем обала и успостављањем контроле загађења кроз редукцију испуштања отпадних вода, што подразумева елиминисање свих активности које могу угрозити статус водног тела;

- прикључивање свих планираних и постојећих објеката на канализациону мрежу (у међувремену користити прописне непрпусне септичке јаме са редовним пражњењем и одношењем у ППОВ, или компактна постројења), осим оних у тешко доступним подручјима (које треба опремити прописним септичким јамама, или компактним постројењима). Приоритет има реализација санитарно безбедног прикупљања и пречишћавање свих отпадних вода оних објеката за која се елаборатом о зонама санитарне заштите изворишта утврди да се могу задржати у ужој зони заштите;

- реализација групних постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) - отпадне воде које се (по показатељима МДК – максимално дозвољене концентрације) могу упуштати у канализацију без предtretмана, увести у ППОВ општег типа; за отпадне воде које се не могу упуштати у канализацију, обезбедити предtretман до стања да смеју да буду упуштене у канализацију. Санитација насеља и туристичких локалитета која не могу да буду обухваћена групним системима (посебно у тешко доступним подручјима), обављаће се по принципима руралне санитације, са одвођењем отпадних вода у прописне септичке јаме (са редовним пражњењем и одношењем у ППОВ), или компактна постројења;

- дефинисање зона и појасева санитарне заштите око постојећих и планираних изворишта, планинских извора и објеката за водоснабдевање (каптаже, бунари), и спровођење мера санитарне заштите (према важећим прописима, по утврђивању граница непосредне и уже зоне заштите), као приоритетна мера са становишта заштите здравља људи (заштита квалитета воде за пиће); спровођење континуиране контроле режима рада изворишта, квалитета воде у изворишту и дистрибутивној мрежи (узорковање и анализе према важећим прописима); озакоњење и реконструкција локалних водовода, уз доградњу недостајућег резервоарског простора и мреже.

За зоне изворишта водотока прве класе квалитета, неопходно је искључити или ограничити активности које би нарушиле бонитетску класу, т.ј. третирати ове екосистеме као врло осетљива станишта, веома значајна за заштиту биодиверзитета.

Изградња водопривредних објеката и регулисање корита река могу имати негативне утицаје на захтевани режим заштите природних добара чиме би се угрозила значајна природна подручја, еколошке мреже и еколошки коридори са ретким биљним и животињским врстама, квалитет воде, земљишта, укупног биодиверзитета и заштита предела, што захтева примену мера заштите животне средине и мере компензације и то:

- порибљавање, али само на основу одговарајућих ихтиолошких студија и пројеката порибљавања;

- забрана изградње рибњака, осим хладноводних, салмонидних рибњака на водотоцима на којима се тиме не угрожавају постојећа изворишта.

Заштита рибарског подручја ПИО „Власина”, може бити угрожена предузимањем радњи и активности (регулација водотокова, изградња објеката и др.), којима се нарушавају еколошке

одлике вода и угрожава рибљи фонд, посебно у дефинисаним природним плодиштима, па се оне ограничавају на грађевинско подручје насеља, а у складу са Програмом управљања рибарским подручјем и Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 128/14).

VI.2.6. Заштита земљишта

У циљу заштите животне средине, обавеза локалне самоуправе је да успостави систем управљања земљиштем и заштиту на принципима:

- заштите функција земљишта;
- заустављање деградације земљишта;
- обнављање деградираних земљишта;
- интеграције у друге секторске политике;

Систем праћења квалитета земљишта - систем заштите земљишног простора и његово одрживо коришћење остварује се мерама системског праћења квалитета земљишта, који обухвата:

- праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта,
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани људским активностима;

Опште мере заштите земљишта обухватају следеће обавезе:

- надлежни орган не може издати одобрење за коришћење природних ресурса или добара без сагласности на пројекат који садржи мере заштите и санације животне средине;
- сагласност, којом се утврђује испуњеност услова и мера одрживог коришћења природних ресурса и добара и заштите животне средине у току и после престанка обављања активности даје ресорно Министарство;

Посебне мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за оне делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- носилац пројеката/оператер (или други облици својине), при свакој промени власништва, је у обавези да спроводе процену стања животне средине и одређивање одговорности за загађење животне средине, као и намирење дугова (терета) претходног власника за извршено загађивање и/или штету нанету животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер (продавац или купац) је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач је одговоран за загађивање животне средине и у случају ликвидације или стечаја предузећа или других правних лица, у складу са Законом;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради Извештај о стању земљишта;
- Извештај о стању земљишта мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- Извештај о стању земљишта мора да садржи историјску основу локације, која је доступна из службених евиденција, хемијске анализе за одређивање концентрације опасних материја у земљишту, ограничене у првом реду на материје које су повезане са активношћу на локацији, а које могу довести до контаминације, нивое

концентрација опасних материја које имају утицај на стварање значајаног ризика по људско здравље и животну средину, ниво контаминације радионуклидима;

- носилац пројекта/оператер који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- програм ремедијације мора садржати: идентификацију контаминираниог подручја, начин уклањања опасних материја са контаминирание локације (деконтаминација), начин спречавања ширења материја опасних по животну средину у дужем периоду, утврђен програм мониторинга медијума животне средине, ограничавање коришћења загађене локације (рок);
- за локацију за коју је потребно извршити ремедијацију, потребно је детаљно истраживање и успостављање мониторинга до завршетка ремедијације;
- пројекат ремедијације и ремедијационог поступка, у складу са врстом и типом загађења, мора садржати: поређења могућих варијантних решења у погледу ремедијационог поступка и разлога за избор најповољнијег, опис планираних активности у погледу ремедијацијаног поступка (физички, хемијски, биолошки третман или комбинација ових поступака), односно њихове технолошке и друге карактеристике, приказ врста и потребне количине енергије и енергетна, воде, сировина, потребног материјала за реализацију пројекта, методологије третирања свих врста отпадних материја из ремедијационог поступка (прерада, рециклажа, одлагање), приказ утицаја на животну средину изабраног пројектног ремедијацијаног поступка.

Граничне вредности - одређивање нивоа концентрација опасних и штетних материја у земљишту врши се према SRPS стандардним методама или стандардним методама EU, USA или Русије. Референтне и интервентне вредности концентрација опасних и штетних материја у земљишту и подземној води прописане су у складу са холандским стандардним (циљне и интервентне вредности за ремедијацију).

Опште мере и критеријуми у организацији коришћења продуктивног земљишта:

- обавезно је пошумљавање еродираних терена и терена отвореног вегетационог склопа;
- забрањена је неконтролисана (чиста) сеча, прореда, отварање вегетацијског склопа и скидања шумског покривача;
- повћање степена шумовитости до оптималног, пошумљавање еродибилних и осталих деградираних и девастираних шумских и осталих типова земљишта;
- регулација водотокова у циљу заштите од спирања и неповратног губитка педолошког слоја земљишта;
- на нагибима од 5% нема ограничења коришћења продуктивног земљишта у пољопривредно-продуктивне сврхе;
- на нагибима од 5-10% могу се гајити ратарске и воћарске културе;
- на нагибима 10-12% на присојним странама, могу се гајити воћарске културе, а на осојним травне површине;
- на земљиштима чији је биљни покривач девастиран или деградиран, а која се не користе за пољопривреду и шумарство, подиже се вегетација у складу са станишним условима терена;
- очување плодности и поправљање бонитета, еколошко газдовање и унапређивање пољопривредних површина;
- забрана, ограничење и прописивање услова за делатности које могу загадити земљиште;
- успостављање система перманентне контроле стања, квалитета и плодности земљишта у зонама интензивне пољопривредне производње;
- очување и унапређење постојећих природних и подизање вештачких вегетацијских покривача (пољозаштитних и шумских појасева, забрана, шумских фрагмента, живица) и пољопривредним зонама око насеља;
- усвајање програма контроле квалитета пољопривредног земљишта;
- регулација водотокова (посебно буичарских) и спровођење мера заштита од поплава;
- антиерозионим радовима, пре свега пошумљавањем, спречавати и сузбијати ерозију земљишта у угроженим зонама, теренима и локацијама;

- за наводњавање користити воду која испуњава стандарде за коришћење воде у пољопривреди и за производњу хране;
- усвајање програма перманентне едукације и промовисање правилне примене агротехничких мера у пољопривреди;
- забрањено је коришћење биоцидних производа у пољопривреди који могу довести до промена основних карактеристика земљишта;
- у заштитном појасу од 10m између границе пољопривредних парцела и обале водотока није дозвољено коришћење пестицида и вештачких ђубрива;

VI.2.7. Заштита предеоних вредности

Концепција заштите, уређења и развоја предела подразумева различите приступе обезбеђивања квалитета предела, који се утврђују Студијом о пределима, а у односу на циљеве просторног развоја и то:

- развој усклађен са специфичним развојним и регионалним карактером предела и физичком структуром насеља на целој територији;
- промоција, заштита и одрживо коришћење проглашеног природног и културног наслеђа (предела и природних и културних вредности у насељима) и њихово повезивање у простору (локалне, регионалне, државне еколошке и културне мреже);
- јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела и амбијената насеља од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја) и/или представљају део интернационалних мрежа и пограничних области;
- санација и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела у потпуности деградирана па је могућа рестаурација или креирање нових вредности;
- минимизирање негативних и стимулисање позитивних утицаја новог развоја на карактер и диверзитет предела у просторима са развојним приоритетом.

Док ће природни предели по правилу да се штите, заштита културних предела је заснована на интегралном вредновању природних и културних вредности предела и обухвата препознатљиве и репрезентативне пределе и насеља, делове предела са ретким или јединственим обрасцима предеоне структуре/физичке структуре насеља, појединачне и груписане објекте културног наслеђа у пределима, као и сва проглашена природна добра. У циљу обезбеђења специфичног карактера предела, којим се чува предеони диверзитет, идентитет и повезаност, врши се диференцирање простора.

У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Природне пределе (специјалне и строге резервате природе, зоне првог режима заштите у заштићеним подручјима) је у планским решењима и плановима управљања потребно заштитити, тј. обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса, заштиту биодиверзитета, као и очување и успостављање еколошких мрежа. Тамо где су нарушене њихове природне и естетске вредности треба омогућити санацију (ревитализацију и рестаурацију) у складу са режимом заштите. Такође је потребно обезбедити ревалоризацију вредности и еколошки сензитивну презентацију природних, културно-историјских и естетских вредности у циљу едукације и јачања свести о њиховом значају, као и очување аутохтоног становништва и њиховог укључења у процес одрживог развоја заштићеног предела.

Развој руралних предела заснива се на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити:

- очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела кроз очување карактеристичног предеоног обрасца заснованог на коришћењу земљишта, односу изграђеног и отвореног простора и карактеру изграђивања: подстицањем традиционалних облика коришћења земљишта, регулацијом грађења и уређивања простора у складу са карактером предела и традицијом грађења; спречавањем ширења насеља и заустављањем непланске изградње (викенд насеља), стимулисањем коришћења постојећег грађевинског фонда, усклађивањем

изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела и очување и афирмацију карактеристичних културних и природних елемената у структури и слици предела (морфологија терена, водотокови, шуме, живице, засади, насеља, објекти), и креирање нових "икона" - репера и симбола;

- креирање позитивног архитектонског идентитета насеља у руралним пределима, треба заснивати на очувању и ревитализацији традиционалне архитектуре и постојећег квалитетног грађевинског фонда, као и на новој изградњи која уважава специфични рурални карактер физичке структуре насеља.

VI.2.8. Заштита од буке и вибрација

Заштита животне средине од буке за подручје општине Сурдулица подразумева:

- планирање мера и услова заштите од буке у животној средини;
- мерење буке у животној средини;
- израду стратешке карте буке;
- слободан приступ информацијама о стању буке у животној средини;

Опште мере заштите становништва од буке у животној средини општине Сурдулица обухватају одређивање акустичних зона у складу са наменом простора и граничним вредностима индикатора буке у тим зонама:

- тихе зоне – заштићене целине и зоне са прописаним граничним вредностима од 50 dB(A) у току дана и 40 dB(A) у току ноћи у којима је забрањена употреба извора буке који могу повисити ниво буке;
- остале зоне – са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке;

Општински центар Сурдулица:

- Тихе зоне: зоне индивидуалног становања, зоне и локације спорта и рекреације и зеленила, локације вртића и школских објеката, туристичке зоне и локације, локације објеката здравства;
- Остале зоне: индустријске зоне и локације, зоне вишепородичног и индивидуалног становања са привређивањем, појасеви државних путева и градских саобраћајница;
- Детаљно акустично зонирање општинског центра мора се извршити на нивоу Плана генералне регулације насеља Сурдулица;

Остали насељски центри:

- Тихе зоне: зоне и локације јавно-социјалне инфраструктуре (образовање, дечја заштита, амбуланта, терени за спорт и рекреацију);
  - Остале зоне: зона центра, зоне вишепородичног и индивидуалног становања средњих и високих густина, зоне и локације привређивања у којима се морају примењивати мере заштите од буке;
- Експлоатационе површине, индустријске, радне и комуналне зоне -*
- експлоатационе површине угља, камена, песка, глине, пословно-производни комплекси, зоне, потези, пунктови и локације, представљају зоне у којима се морају примењивати мере за спречавање и отклањање буке и мере заштите од утицаја на окружење са посебним мерама заштите према и у непосредном окружењу тихих зона.

VI.2.9. Мере заштите од зрачења

Заштита од зрачења спроводиће се уз примену законских и подзаконских мера заштите којима се спречава угрожавање животне средине и здравље људи од дејства зрачења која потичу од јонизујућих и нејонизујућих извора и отклањају последица емисија које извори зрачења емитују или могу да емитују.

Заштита од јонизујућег зрачења

Мере заштите живота и здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења и мере нуклеарне сигурности обавезне су при свим поступцима у вези са нуклеарним активностима и активностима којим се уређују услови за обављање делатности са изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним материјалима, као и управљање радиоактивним отпадом. Поштривање режима нуклеарне и радијационе сигурности у Републици Србији и постизање нивоа који може да одговори повећаним захтевима сигурности резултат су последица значајних промена у свету током последње деценије.

Спровођење и стално унапређивање мера којима се обезбеђују нуклеарна и радијациона сигурност и безбедност постале су приоритети међународне заједнице, а основна брига више нису само контрола нуклеарног наоружања и спречавање његовог даљег ширења, већ пре свега обезбеђивање услова за ефикасно сузбијање злоупотреба радиоактивних и нуклеарних материјала. Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности прописује:

- увођење нових, виших стандарда у спровођењу мера заштите од јонизујућих зрачења, нуклеарне и радијационе сигурности,
- успостављање комплексније регулативе али и омогућавање ефикасније примене закона,
- успостављање стриктног и целовитог надзора над изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним објектима, радијационим делатностима и нуклеарним активностима, као и над управљањем радиоактивним отпадом;

У одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности су уграђени највиши стандарди које прописују водеће светске организације у овој области, као што су:

- Међународна агенција за атомску енергију (IAEA),
- Агенција за нуклеарну енергију
- организације за економску сарадњу и развој (ANE-OECD),
- Међународна комисија за заштиту од јонизујућих зрачења (ICRP),
- Светска здравствена организација (ЊНО),
- Међународна организација рада (МОП) и
- Организација УН за храну и пољопривреду (FAO);

Стандарди и принципи Међународне агенције за атомску енергију формализовани су у облику директива и препорука којима се обезбеђује радијациона и нуклеарна сигурност и безбедност. Република Србија, као држава чланица Међународне агенције за атомску енергију (IAEA) испуњава захтеве који произилазе из ратификованих међународних уговора. Регулаторно тело - организација која врши јавна овлашћења у складу са Законом је Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

Главна мера заштите је смањење броја извора јонизујућег зрачења на Планском подручју.

Истовремено је потребно предузети следеће посебне мере:

- заменити радиоактивне јављаче пожара у предузећима нејонизујућим;
- уклонити преостале радиоактивне громобране са објеката.

Заштита од нејонизујућег зрачења

Услови и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења у коришћењу извора нејонизујућих зрачења, представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.

Извор нејонизујућих зрачења је уређај, инсталација или објекат који емитује или може да емитује нејонизујуће зрачење. Нејонизујућа зрачења су електромагнетска зрачења која имају енергију фотона мању од 12,4eV. Она обухватају:

- ултраљубичасто или ултравиолетно зрачење (таласне дужине 100-400nm),
- видљиво зрачење (таласне дужине 400-780nm),
- инфрацрвено зрачење (таласне дужине 780nm - 1 mm),
- радио-фреквенцијско зрачење (фреквенције 10kHz - 300GHz),
- елетромагнетска поља ниских фреквенција (фреквенције 0-10kHz),
- ласерско зрачење. обухватају и
- ултразвук или звук чија је фреквенција већа од 20kHz (и ако се не ради о ЕМ зрачењу);

У циљу заштите од нејонизујућих зрачења обавезне мере су:

- прописивање граница излагања нејонизујућим зрачењима;
- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
- одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења на прописани начин;

- спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса на прописани начин;
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- образовање и стручно усавршавање кадрова у области заштите од нејонизујућих зрачења у животној средини;
- информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима;
- информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини;

Извори нејонизујућих зрачења од посебног интереса су стационарни и мобилни извори електромагнетног зрачења који могу да буду опасни по здравље људи, чије електромагнетно поље у зони повећане осетљивости, достиже барем 10% износа референтне, граничне вредности прописане за ту фреквенцију.

Зоне повећане осетљивости су зоне становања, зоне и локације у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно (школе, домови, предшколске установе, породилишта, болнице, туристички објекти, дечја игралишта, површине неизграђених парцела планиране за наведене намене (у складу са препорукама Светске здравствене организације). Општина Сурдулица је у обавези да врши инспекцијски надзор над изворима нејонизујућих зрачења за које одобрење за изградњу и почетак рада издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Оператер је у обавези да:

- примени мере и испуњава услове за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- да изради процену утицаја на животну средину, у складу са Законом;
- води прописану евиденцију;
- обезбеди испитивање зрачења извора нејонизујућих зрачења у животној средини;
- у року обавести надлежни орган о ванредном догађају;
- спроводи све мере заштите од нејонизујућих зрачења;

За **објекте трафостаница и преносне мреже** који представљају изворе нејонизујућег зрачења нискофреквентног електромагнетног поља од посебног интереса, као и изворе високофреквентног електромагнетног поља треба обезбедити да у зонама повећане осетљивости буду испоштована базична ограничења изложености становништва, електричним, магнетским и електромагнетским пољима, према Правилнику о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС“, број 104/09), а нарочито:

- одговарајућим техничким и оперативним мерама обезбедити да нивои излагања становништва нејонизујућим зрачењима, након изградње трафостаница, не прелазе референтне граничне нивое излагања електричним, магнетским и електромагнетским пољима, и то: вредност јачине електричног поља (E) не прелази 2 kV/m, а вредност густине магнетског флуksа (B) не прелази 40 μ T,
- трансформаторске станице у оквиру објекта не планирати уз стамбени простор (дечије, спаваће, дневне собе и сл), односно канцеларијски простор намењен дужем боравку људи, већ уз техничке просторије, оставе и слично.

За потребе издавања локацијских услова, односно акта којим се одобрава изградња трафостаница називног радног напона 35 kV и више обавезно је прибављање мера и услова заштите животне средине. Ако је изградња трафостаница планирана у зонама намењеним становању, јавним објектима и комплексима и другим зонама повећане осетљивости, обавезно је достављање стручне оцене оптерећења животне средине, као доказ да тај извор неће својим радом довести до прекорачења прописаних граничних вредности.

Трафостанице називног радног напона 110 kV, а које су планиране у урбаним зонама намењеним становању морају бити планиране и изграђене као затворена постројења.

Чињеница је да је јачина електромагнетног поља обрнуто сразмерна квадрату растојања од извора поља, тако да је најбоља мера заштите обезбеђење одговарајућег удаљења од

извора зрачења. Приликом постављања објеката трафо станица и уређаја и припадајућег антенског система базних станица мобилне телефоније, поштовати прописана удаљења.

Мера заштите од нејонизујућег зрачења је да се приликом планирања и реализације обезбеде одстојања која су наведена у табели:

Табела 19.: Заштитна одстојања од надземних електроенергетских водова

Називни напон далековода (kV)	<20	35	110	220	400
Ширина заштитне зоне - растојање од централне линије далековода, лево и десно по... (m)	10	15	25	30	30

Унутар наведене заштитне зоне није дозвољено планирање и изградња објеката за дужи боравак људи, тј. не планирати намене попут становања, спорта, рекреације, јавних установа социјалне и здравствене заштите и сличних делатности које подразумевају дужи боравак људи.

Припрема за изградњу, постављање и употребу нових извора нејонизујућег зрачења, односно реконструкцију постојећих извора нејонизујућих зрачења, врши се уз:

- прибављање услова и мера заштите животне средине које издаје надлежни орган у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- процену утицаја на животну средину у поступку који спроводи надлежни орган пре издавања грађевинске дозволе за нову изградњу, односно постављање и употребу у складу са прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

У поступку издавања услова и мера заштите животне средине, односно одлучивања о потреби процене утицаја на животну средину корисник извора нејонизујућег зрачења од посебног интереса подноси надлежном органу стручну оцену оптерећења животне средине као доказ да тај извор неће својим радом довести до прекорачења прописаних граничних вредности.

Базне станице мобилне телефоније - за услове простирања електромагнетних таласа, морају се испоштовати:

- техничке мере и захтеви,
- мере безбедности и заштите здравља људи,
- мере безбедности животне средине;

Избор локације за постављање базне станице мобилне телефоније, са еколошког аспекта, мора бити у складу са смерницама, мерама и условима:

- стратешке процене утицаја плана (или секторских програма),
- процене утицаја на животну средину пројекта,
- заштите од нејонизујућих зрачења;

Опште мере заштите од штетног дејства електромагнетних таласа базне станице мобилне телефоније при избору локације, спроводе се постављањем:

- на стубовима висине 20-36 m,
- на највишим објектима који доминирају околином,
- на фасадама објеката (панелне базне станице које покривају одређену микролокацију, а покретне базне станице се монтирају за време одржавања разних скупова, концерата и сл.),

Оператер је у обавези да спроведе мере и услове заштите животне средине, а које се односе на:

- опасност од директног додира делова који су под сталним напоном;
- опасност од директног додира проводљивих делова који не припадају струјном колу;
- опасност од пожара и експлозија;
- статички електрицитет услед рада уређаја;
- опасност од утицаја берилијум оксида;
- атмосферски електрицитет;
- нестанак напона у мрежи;
- недовољну осветљеност просторија;
- неопрезно руковање;
- опасност при раду на висини (монтирање антена на антенским стубовима);
- механичка оштећења;
- утицај прашине, влаге и воде;

Посебне мере заштите – у зависности од типа и карактеристика објекта који се гради, посебно се морају примењивати следеће мере заштите:

- објекте не постављати унутар друге зоне опасности од пожара у близини отворених складишта лако испарљивих, запаљивих и експлозивних материја без одговарајуће заштите и прибављених услова, односно сагласности надлежног органа противпожарне заштите;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе;
- обавезно је постављање оgrade око базне станице и антенског стуба. На огради поставити табле на којима је исписано упозорење да се не сме прилазити антенском стубу;
- антенски систем базне станице се мора пројектовати тако да се у главном снопу зрачења антене не налазе антенски системи других комерцијалних или професионалних уређаја, као ни сами уређаји, што се постиже оптималним избором висине антене, као и правилним избором позиције антенског система на смом објекту;
- отпадне материје које се јаве током изградње објекта базних станица, приступних путева, довођења електришне енергије и слично, морају се уклонити преко овлашћеног комуналног предузећа;
- након изградње, односно постављања објекта који садржи извор нејонизујућег зрачења, а пре издавања дозволе за почетак рада или употребне дозволе, обавезно се мора извршити прво испитивање, односно мерење нивоа електромагнетног поља у околини извора;
- за потребе првог испитивања оператер може извор електромагнетног поља пустити у пробни рад у периоду не дужем од 30 дана, а за телекомуникационе објекте мерења може извршити у оквиру техничког прегледа;
- орган надлежан за издавање употребне дозволе за објекат који садржи извор нејонизујућег зрачења од посебног интереса, може пустити у рад тај извор ако је мерењем утврђено да ниво електромагнетног поља не прекорачује прописане граничне вредности и да изграђени, односно постављени објекат неће својим радом угрожавати животну средину;
- ако се периодичним испитивањем, систематским испитивањем или мерењем извршеним по налогу инспектора за заштиту животне средине, утврди да је у околини једног или више извора измерен ниво електромагнетног поља изнад прописаних граничних вредности, надлежни орган може кориснику наложити ограничење у погледу употребе, реконструкцију или затварање објекта до задовољавања прописаних граничних вредности;
- реконструкција се обавља технички и оперативно изведивим мерама у року од највише годину дана од дана када је наложена реконструкција извора од стране надлежне инспекције за заштиту животне средине;

Ради заштите од нејонизујућег зрачења није дозвољено планирање и постављање уређаја и припадајућег антенског система базних станица мобилне телефоније на објектима:

- дечјих вртића,
- школа
- простора дечијих игралишта

Минимална потребна удаљеност базних станица мобилне телефоније од објекта болница, породилишта, дечјих вртића, школа и простора дечијих игралишта, односно ивице парцеле дечијег вртића и дечијих игралишта, не може бити мања од 50,0m.

Антенски системи базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости, могу се постављати на стамбеним и другим објектима на антенским стубовима под условом да:

- висинска разлика између базе антене и тла износи најмање 15 m;
- удаљеност антенског система базне станице и стамбеног објекта у окружењу износи најмање 30 m;

- удаљеност антенског система базне станице и стамбених објеката у окружењу може бити мања од 30 m, искључиво када је висинска разлика између базне антене и кровне површине објекта у окружењу износи најмање 10m.

При избору локације за постављање антенских система базних станица мобилне телефоније узети у обзир следеће:

- могућност постављања антенских система на постојећим антенским стубовима других оператера, грађевинама попут димњака топлана, водоторњева, стубова са рефлекторима, телевизијских стубова и сл.;
- неопходност поштовања постојећих природних обележја локација и пејзажа, избегавати просторе излетишта, заштићена природна добра, заштићене културно-историјске целине, парковске површине и слично.

Инвеститор је дужан да се обрати надлежном органу за заштиту животне средине који ће утврдити потребу израде Студије о процени утицаја.

VI.2.10. Управљање отпадом

Управљање отпадом и амбалажним отпадом

Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године, („Сл. гласник РС“, бр. 29/10) представља основни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу Републике Србије:

- одређује основну оријентацију управљања отпадом за наредни период, у сагласности са политиком ЕУ у овој области и стратешким опредељењима Републике Србије;
- усмерава активности хармонизације законодавства у процесу приближавања законодавству ЕУ;
- идентификује одговорности за отпад и значај и улогу власничког усмеравања капитала;
- поставља циљеве управљања отпадом за краткорочни и дугорочни период;
- утврђује мере и активности за достизање постављених циљева.

На депонији неопасног отпада може се одлагати:

- комунални отпад после сепарације,
- неопасан отпад, било ког порекла који испуњава критеријуме за прихват на депонију неопасног отпада,
- стабилизован и нереактиван (претходно третиран) опасан отпад који задовољава критеријуме граничних вредности за неопасан отпад;

Постројење за сепарацију рециклабилног отпада – (технолошка линија за аутоматско или мануелно раздвајање отпада), по правилу:

- поставља се поред депоније и представља функционалну целину,
- издвојени рециклабилни отпад се третира (балира или пресује) и транспортује у постројења за рециклажу;

Трансфер станица – представља део регионалног центра где се комунални отпад истовара из возила за сакупљање отпада, прегледа уз издвајање отпада, кратко задржава, утовара у већа возила и транспортује на даљи третман у регионални центар-регионалну депонију.

Општи услови за реализацију трансфер станице:

- дозвољена је изградња трансфер станице на подручју општине Сурдулица;
- потребна израда урбанистичке и пројектне документације за изградњу трансфер станице;
- одлучивање о поступку процене утицаја на животну средину;

Критеријуми за избор локације трансфер станице - Није дозвољено градити:

- у зонама заштите изворишта водоснабдевања,
- у заштићеним подручјима и зонама заштите заштићених подручја,
- на плавном и мочварном терену,
- на пољопривредном и водном земљишту,
- у зонама високих густина становања,
- у зонама централних функција (у непосредном окружењу школских објеката и комплекса, дечјих установа, објеката социјалне заштите, здравствених објеката и комплекса, верских објеката)

- у зонама спорта и рекреације;

Дозвољено је градити:

- у грађевинском подручју (на грађевинском земљишту);
- на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја;
- у индустријским, радним и комуналним зонама;

Карактеристике локације трансфер станице:

- централни положај у односу транспортне руте (путање сакупљача),
- директан приступ камионским рутама и главној саобраћајници,
- на сеоском подручју (да може прихватити отпад у пречнику 20-30 км),
- величина (капацитет) локације утврђује се на основу односа постојеће и максимално пројектоване количине отпада),
- могућност проширења у простору;
- заштитна зона око локације (заштитно зеленило, природне, вештачке баријере);
- топографске карактеристике (раван или терен у благом нагибу),
- карактеристике руже ветрова;
- степен инфраструктурне опремљености;
- пејзажна уређеност – могућност партерног и пејзажног уређења;

Врсте отпада којима се рукује на трансфер станици:

- општински отпад (отпад из домаћинства),
- баштенски (зелени) отпад,
- опасан кућни отпад,
- рециклабилни отпад,
- обавезно је посебно издвајање грађевинског отпада;

Врсте отпада за које није дозвољено руковање на трансфер станици:

- инфективни медицински отпад
- велики предмети у расутом стању
- опасан отпад
- радиоактиван отпад
- нафтни резервоари
- угинуле животиње
- азбест
- течности, муљеви, прашкасте материје;

Опремање локације трансфер станице (тип трафостанице):

- објекат,
- плато за прихватање отпада, сабијање, пребацивање у већа возила и отпремање на регионалну депонију,
- возила за сакупљање (возила сакупљача),
- претоварна-трансфер возила,
- интерне саобраћајнице,
- инфраструктура,
- партерно и пејзажно уређење,
- ограда са контролисаним улазом;

Услови на трансфер станици:

- није дозвољено дугорочно складиштење отпада на локацији,
- обавезно је брзо сакупљање/сабијање отпада,
- обавезан је брзи утовар у трансферно возило,
- трансфер возило мора напустити трансфер станицу за неколико сати,
- дозвољено је постављање контејнера за рециклабилне компоненте,
- дозвољено је одређивање простора за отпад који ће грађани доносити;

Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада - место одређено општинском одлуком на које грађани доносе материјал погодан за рециклажу, кабасти отпад (намештај, бела техника), баштенски отпад. У зависности од броја становника који гравитира изабраној локацији, врста генерисаних отпада, са дефинисаном организацијом и потребном опремом, дозвољено је:

- формирање сортирних станица (сабирне, сакупљачке станице), за неопасан рециклабилан отпад, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање центра за рециклажу грађевинског отпада, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом ;
- формирање рециклажних дворишта у складу са прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање рециклажних острва, у складу са прописаним критеријумима и условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;

Управљање опасним отпадом - до реализације националног постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада и регионалног складишта опасног отпада, управљање опасним отпадом вршиће се у складу са важећим Законом и подзаконским актима.

Сабирни центар (центри за сакупљање опасног отпада из домаћинства: отпадна уља, отпад електричних и електронских апарата и уређаја, истрошене батерије) могу бити уз локације центара за сакупљање рециклабилног отпада;

Управљање отпадом животињског порекла – гробље за угинуле животиње и кућне љубимце, (угинуле животиње и кућни љубимци, кланични отпад, отпад из постројења за прераду меса, објеката за узгој животиња), до успостављања система за управљање овом врстом отпада на националном нивоу, организовати преко постојећих постројења за третман отпада животињског порекла и гробља за угинуле животиње (јаме гробнице), као прелазног решења, према критеријумима и условима заштите животне средине. Избор локације за формирање гро бља за угинуле животиње и кућне љубимце (јаме гробнице), као прелазног решења, мора се извршири на основу упоредне вишекритеријумске анализе локација. Локације мора задовољавати следеће критеријуме:

- земљиште мора бити оцедно, без подземних вода, осунчано, ограђено, удаљено од површинских вода и ван зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, удаљено од зона становања,
- локација мора бити опремљена потребном инфраструктуром и средствима за дезинфекцију,
- потребна површина локације је од 25–50ари. Пожељно је формирање заштитног појаса зеленила око локације.

Пољопривредни отпад - увођењем чистије производње, ВАТ и ВЕР у прехранбеној индустрији, утицати на смањење пољопривредног отпада. Пољопривредни отпад, биомасу као нус производ пољопривредне производње, користити за компостирање, добијање течних горива и биогаса.

Опште мере управљања отпадом

Надлежни орган општине Сурдулица:

- доноси Локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;
- уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији;
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом;
- издаје дозволе, одобрења и друге акте у складу са Законом,
- води евиденцију и податке доставља ресорном Министарству;
- врши надзор и контролу примене мера поступања са отпадом у складу са законом;

Посебне мере управљања отпадом - обавезе оператера постројења:

- за постројења за која се издаје интегрисана дозвола припрема се и доноси План управљања отпадом;
- за постројења чија је делатност управљање отпадом и за која се издаје интегрисана дозвола или дозвола за управљање отпадом, доноси се Радни план постројења за управљање отпадом;
- произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад у обавези је да тај отпад преузме после употребе без накнаде трошкова и са њима поступи у складу са законом;

Произвођач отпада/оператер дужан је да:

- сачини план управљања отпадом и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 t неопасног отпада или више од 200 kg опасног отпада;
- прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај најмање пет година;
- преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом;
- карактеризација отпада врши се само за опасан отпад и за отпад који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад, осим отпада из домаћинства;
- транспорт опасног отпада врши се у складу са прописима којима се уређује транспорт опасних материја, у складу са дозволом за превоз отпада и захтевима који регулишу посебни прописи о транспорту (ADR/RID/ADN и др);
- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину;
- управљање посебним токовима отпада, (истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадне гуме, отпад од електричних и електронских производа, флуоросцентне цеви које садрже живу, полихлоровани бифенили и отпад од полихлорованих бифенила (PCB), отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад), отпад који садржи азбест, отпадна возила, отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацеутски отпад и отпад из производње титан диоксида) се врши сходно законским одредбама и релевантним подзаконским актима.

За обављање делатности управљања отпадом прибављају се дозволе и то: дозвола за сакупљање отпада, за транспорт отпада, за складиштење и третман отпада и за одлагање отпада. За обављање више делатности једног оператера може се издати једна интегрална дозвола. Дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада издају се на период од 10 година.

Управљање амбалажним отпадом - Опште мере за управљање амбалажним отпадом - управљање амбалажом и амбалажним отпадом се спроводи у складу са:

- условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет,
- условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом,
- обавезом извештавања о амбалажи и амбалажном отпаду.

VI.2.11. Услови и мере заштите непокретних културних добара

ОПШТЕ МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЊИХОВЕ ЗАШТИЋЕНЕ ОКОЛИНЕ

Општим мерама и условима заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине **дозвољава се:**

- 1) Извођење мера техничке заштите (заштита, конзервација, рестаурација, санација, реконструкција, ревитализација) и презентације непокретних културних добара. Ова мера се не односи на културна добра која нису правно заштићена.
- 2) Ревитализација, адаптација и хортикултурно уређење заштићене околине непокретних културних добара и дозвољених новоизграђених објеката до привођења простора трајној намени.
- 3) Вршење даљих истраживања и радова у циљу откривања, евидентирања и категорисања непокретних културних добара.
- 4) Отклањање предходно унетих промена на заштићеним културним добрима које су допринеле измени природних услова и карактера и вредности културних добара.

Уколико је непокретно културно добро на површини која је под првим степеном заштите природе, приоритет мера и услова заштите утврђује се на основу Програма заштите и уређења ових зона, а у складу са вредностима и значајем непокретног културног добра.

Општим мерама и условима заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине **ЗАБРАЊУЈЕ СЕ:**

- 1) Рушење, преправљање, раскопавање, презиђивање или вршење других радова који директно нарушавају или могу угрозити својства непокретног културног добра.

- 2) Коришћење или употреба непокретног културног добра у сврхе које нису у складу са његовом природом, наменом и значајем или на начин који може да доведе до њиховог оштећења.
- 3) Дислокација објеката осим када је то неопходно да би се исти очували и то у случајевима природних непогода и ризика као што су напр. могућа ерозија тла или високе подземне воде које смањују носивост тла и прете да трајно угрозе стабилност објекта.
- 4) Изградња индустријских, рударских и енергетских објеката, сточарских и живинарских фарми (изузев када је у питању индивидуална пољопривредна производња у заштићеним просторним културно-историјским целинама у руралним срединама), инфраструктурних и других објеката који својим габаритом, обликом и функцијом, односно, својом експлоатацијом и отпадним материјама могу да угрозе непокретно културно добро по било ком основу и да деградирају и наруше пејзажне одлике и природне елементе његове заштићене околине.

У заштићеној околини непокретног културног добра ЗАБРАЊУЈЕ СЕ и: депоновање отпада и испуштање отпадних вода; превођење водова високог напона 35kV и вишег; отварање каменолома, експлоатација материјала (камена, шљунка и сл.) из корита реке, узимање и одвожење земље, као и други видови нарушавања конфигурације терена.

Када су у питању законом заштићена непокретна културна добра, мере и услови техничке заштите и друге интервенције радити у складу са препорукама надлежног Завода за заштиту споменика културе у Нишу.

ПОСЕБНЕ МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЊИХОВЕ ЗАШТИЋЕНЕ ОКОЛИНЕ

Мере и услови заштите и коришћења просторно културно-историјских целина

На територији општине Сурдулица под предходном заштитом налази се 9 просторно културно- историјских целина које се налазе махом у Сурдулици или у околини Власине Рид. У Сурдулици то су: комплекс Цркве Св. Ђорђа са Техничком школом и спомен костурницом; комплекс централног парка са спомеником палим борцима у II светском рату и низом спратних зграда у улици Томе Ивановића бр. 5, 7, 9, 11, 15, 17, 19 и 21; комплекс Специјалне болнице за плућне болести; и колонија „Бело Поље“. У околини Власине Рид су следеће просторне културно- историјске целине: Стари Рид, Манџина махала, Стеваничева махала, Дојчинова махала и Гаџина махала.

Према Вашингтонској повељи, члану 2, квалитети које треба очувати у просторно културно-историјским целинама подразумевају историјски карактер целине и све оне материјалне и нематеријалне елементе који га изражавају, а пре свега:

- карактер локације дефинисан њеном урбаном матрицом – блокови, парцеле, улични коридори;
- однос који постоји између објеката и јавних и зелених површина;
- формални изглед објеката, спољашњег и унутрашњег, одређеног пропорцијама, величином, стилем, конструкцијом, материјалом, бојом и декорацијом;
- однос историјског града или подручја и окружења, природног и изграђеног; и
- разноврсност функција које је подручје имало кроз време.

Свака претња овим квалитетима може компромитовати аутентичност историјског града или подручја. Зато се кроз посебне мере и услове заштите и коришћења просторно културно-историјских целина општине Сурдулица не дозвољава:

- 1) Промена на физичкој структури, односно, промена регулације блокова и уличних коридора, као и спајање или подела постојећих парцела, ако се на тај начин одступа од традиционалне парцелације;
- 2) Промена односа који постоји између културних добара просторно културно-историјске целине и зелених површина које су обухваћене целином;
- 3) Промене уперене ка промени спољашњег и/или унутрашњег изгледа културног добра, и то: промене материјализације, боје, декорације, конструктивних елемената, промене у организацији простора унутар културног добра;
- 4) Промена односа који постоји између просторно културно-историјске целине и природног окружења. Заштита споменика културе подразумева и заштиту окружења које није изван опсега интервенције. Свуда где традиционални амбијент постоји, мора бити задржан. Нова градња, рушење или измене које би пореметиле односе маса и боја не смеју бити дозвољене (*Венецијанска повеља*, члан 6);

- 5) Промена функције просторно културно-историјске целине у целости, чиме би се изменио њен карактер. Ако је потребно увести нове функције, оне морају бити компатибилне са карактером историјског града или урбаног подручја. Адаптација ових простора за савремени живот захтева опрезно увођење или побољшање инфраструктуре и опреме (*Вашингтонска повеља*, члан 8).

Мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара - „*Повеља о народном градитељству*“ предлаже следеће мере и услове заштите и коришћења за непокретна културна добра која припадају народном градитељству:

- 1) Заштита изграђеног народног градитељства мора се спроводити интердисциплинарно, имајући у виду неминовност промена и развоја, као и потребу за поштовањем створеног културног идентитета локалне заједнице.
- 2) Интервенције на објектима народног градитељства, групама објеката или насељима треба да поштују културне вредности и традиционални карактер тог наслеђа.
- 3) Народна градитељства је ретко заступљено појединачним објектом или структуром, и најбоље га је заштити тако што ће се заштитом обухватати групе објеката или насеља која најбоље репрезентују карактер, подручје по подручје.
- 4) Народна градитељства је саставни део културног предела и овај однос се мора узети у обзир током планирања приступа заштите.
- 5) Народна градитељства обухвата не само физичку форму и материјализацију објеката, структура и простора, већ и начине како су ти објекти коришћени и схваћени, и традиције и нематеријалне споне које су му придодате.

На самом непокретном културном добру и његовој непосредној околини **не дозвољава се**:

- 1) Мењање хоризонталне и вертикалне регулације непокретног културног добра;
- 2) Радови на непокретном културном добру који бу угрозили његов интегритет, односно, форму, стилске одлике, конструктивни систем, материјализацију.

Али, **дозвољавају се** они радови на непокретном културном добру који ће довести до побољшања санитарно-хигијенских услова коришћења, с тим да они не наруше интегритет културног добра и не изазову видљиве промене на објекту.

Када је неопходно саградити нов објекат или адаптирати постојећи, постојећа просторна матрица мора се поштовати, нарочито по питању размере и величине парцеле. Укључивање савремених елемената који су у хармонији са окружењем не треба обесхрабривати нарочито што се тако обогаћује окружење (*Венецијанска повеља*, члан 10).

Кроз предузете техничке мере заштите, од пресудног значаја је очување аутентичности споменика културе која је одређена његовом материјализацијом, занатском израдом, дизајном и окружењем.

Изузетно је важно да при адаптацији споменика културе за савремене потребе коришћења не дође до нарушавања аутентичности постојеће материјализације, занатске израде, постојећег дизајна и традиционалног окружења ако оно постоји. То значи да није дозвољено коришћење синтетичких и других вештачких материјала, као што су напр. пластични прозори или вештачки камен. Свуда где је то изводљиво треба користити материјале који су већ традиционално коришћени при изградњи споменика културе. Изузетак представљају случајеви када је због осигурања стабилности објекта једино могуће користити савремене материјале. Тада треба водити рачуна да се из минималну интервенцију максимално испоштују вредности и аутентичност споменика културе.

„Заштита почива на поштовању постојећих материјала, функција, повезаности са контекстом и значењима. То захтева обзирив приступ променама – онолико колико је то неопходно, али минимално потребно. Промене на објекту не смеју изменити физичка и друга сведочанства која постоје, нити се смеју заснивати на претпоставци.“ (*Бура повеља*, члан 3).

МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА АРХЕОЛОШКИХ ЛОКАЛИТЕТА

Мере и услови заштите и коришћења археолошких локалитета подразумевају да:

- 1) Археолошки локалитети се не смеју уништавати и на њима се не могу вршити неовлашћена прекопавања дубине преко 30цм.
- 2) У случају трајног уништавања или нарушавања археолошког локалитета због инвестиционих радова, спроводи се заштитно ископавање о трошку инвеститора.

- 3) У непосредној близини археолошких локалитета инвестициони радови се спроводе уз повећане мере опреза, присуство и контролу надлежних служби.
- 4) Уколико се током радова наиђе на археолошке предмете или грађевинске структуре извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе у Нишу и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети, те да се сачува на месту и положају на коме је откривен.
- 5) Дозвољава се инфраструктурно опремање простора археолошких локалитета и њихово уређење према посебним условима и стручном мишљењу које доноси надлежна служба заштите.

На подручју општине Сурдулица евидентирано је 12 археолошких локалитета.

VI.2.12. Услови и мере заштите од елементарних и других већих непогода и акцидента и ратних дејстава

Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација (удеса)

Приликом планирања и уређења простора неопходно је предвидети и одговарајуће мере заштите од елементарних непогода, што подразумева заштиту материјалних добара и људи од земљотреса, клизишта, поплава, пожара и других акцидента. Такође, потребно је предвидети и мере заштите од евентуалних ратних хазарда и разарања.

Мере заштите од земљотреса

Једна од основа при планирању и пројектовању објеката су и сеизмолошке подлоге. Њихов садржај представљају ефекти очекиваних земљотреса са различитом вероватноћом, који су изражени преко сеизмичких интензитета или максималног хоризонталног убрзања. Интензитет земљотреса је најчешћа основа за процену угрожености. За планско подручје је могуће посебним истраживањима утврдити пројектне параметре конкретних локација, односно карту сеизмичке рејонизације за планске документе и карту сеизмичке микрорејонизације за потребе пројектовања објеката.

Увођењем ЕВРОКОД-а основа за процену сеизмичког хазарда је максимално очекивани земљотрес (вероватноћа 70%) за повратни период од 475 година и максимално хоризонтално убрзање у очекиваном фреквентном опсегу.

На Привременој сеизмолошкој карти СФРЈ (1982.г.) која приказује максимално догођене интензитета земљотреса за период до 1982. године, подручје општине Сурдулица се налази у зони 8° MCS скале.

На сеизмолошкој карти публикованој 1987. године која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса са вероватноћом појаве 63%, за повратне периоде 50 и 100 година подручје општине Сурдулица се налази у зони 7° MSK-64 скале, док се за повратне периоде 200 и 500 година подручје општине Сурдулица налази у зони 8° MSK-64 скале.

Подручје општине Сурдулица се налази у зони у којој се појава разорних земљотреса јавља у просечном периоду од 100 година и средње разорних у периоду од 50 година. Истовремено, на планском подручју постоји релативно средњи ризик догађања земљотреса и потврђено постојање сеизмогених структура средњег до вишег потенцијала, тако да се на основу очекиваног максималног интензитета земљотреса утврђује класификација објеката према условима асеизмичке изградње:

- за услове потреса од 7 до 80MCS,
- за услове потреса од 6 до 70MCS,
- за услове потреса до 60MCS.

Смернице и препоруке за планирање насеља и изградњу објеката

Полазећи од постављеног сеизмичког ризика, установљују се ограничења за развој, изградњу и уређење простора диференцираног према условима потреса и то:

- ограничена асеизмичка изградња за услове потреса од 7 до 80MCS - у свим подручјима која ће бити детаљно утврђена микросеизмичком рејонизацијом у плановима нижег реда за насеља; изградња и замена оштећених новим објектима ограничава се на капиталне и објекте ван категорије, док се изградња осталих објеката условљава потврдом одговарајуће ревидоване студије оправданости, а санација оштећених објеката дозвољава под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања;

- селективна асейзмичка изградња за услове потреса од 6 до 70MCS - у свим подручјима која ће бити детаљно утврђена микросейзмичком рејонизацијом у плановима нижег реда за поједина насеља; изградња и замена оштећених новим објектима условљава се потврдом одговарајуће ревидоване студије оправданости, а санација оштећених објеката дозвољава под прописаним условима сейсмоотпорно пројектовања;
- контролисана асейзмичка изградња за услове потреса до 60MCS - у свим подручјима која ће бити детаљно утврђена микросейзмичком рејонизацијом у плановима нижег реда за поједина насеља; изградња нових, замена и санација оштећених објеката дозвољава се под прописаним условима сейсмоотпорно пројектовања, без посебних других ограничења.

Заштита објеката инфраструктуре

Утврђују се следећи општи принципи за урбанистичко планирање и израду техничке документације са аспекта прихватљивог сейзмичког ризика за инфраструктурне системе:

- допуштена су оштећења при најјачим земљотресима, уз обавезу минимизирања ризика од хаварија које угрожавају људске животе;
- утврђује се допуштени ниво хаварије, односно допуштени прекид рада и прихватљиви ниво оштећења за сваки инфраструктурни систем;
- омогућава се етапно успостављање функционисања система, уз услов обезбеђења минималног нивоа њиховог функционисања непосредно након јаког земљотреса.

Просторна решења и планирана изградња Планом обухваћеног подручја мора бити урађена у складу са законском регулативом из области заштите од пожара, заштите од елементарних непогода и заштите у случају потреба значајних за одбрану.

Ради заштите од потреса новопланиране садржаје реализовати у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сейзмичким подручјима (Сл. Лист СФРЈ бр. 52/90), као и у складу са Правилником о привременим техничким нормативима за изградњу објеката који не спадају у високоградњу у сейзмичким подручјима (Сл. Лист СФРЈ бр. 39/64).

Заштиту од пожара за предметне садржаје извести тако да се обезбеди немогућност ширења пожара, у складу са Законом о заштити од пожара (Сл. Гласник Р.С. бр. 111/09). Планом су обезбеђени приступи противпожарним возилима до свих грађевинских парцела. На подручју Плана мора бити реализована хидрантска мрежа према Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара (Сл. Лист СФРЈ бр. 30/91), као и услови за чување експлозивних материја, течности и гасова (Сл.гл. СРС бр. 44/77, 45/84, 18/89). Такође је потребно обезбедити и услове из техничких норматива за заштиту пројектовање и изградњу гасовода (Сл. Лист СРЈ бр.20/92). Водити рачуна и о начину смештаја уља за ложење (Сл. Лист СФРЈ бр.45/67), и о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трансформаторских станица (Сл. Лист СРЈ бр.13/78 и 37/95). Ради предупредивања заштите од пожара потребно је обезбедити алтернативну саобраћајну приступачност, лимитирану спратност и густину изграђености, и адекватну међусобну удаљеност објеката. Услови везани за заштиту од елементарних непогода такође подразумевају примену истих мера, уз додатну мере (снегобрани, ветрозаштитне шумске и вештачке баријере, громобрани, итд.)

Мере заштите од клизишта

Литолошки састав и продукти површинског распадања - глиновити седименти, указују на могућност појаве клизишта, односно нестабилних терена. Сва клизишта (активна или умерена), требало би у фази пројектовања да буду тестирана посебно у зависности од њихове масе, дубине клизне равни и њиховог положаја у односу на трасе саобраћајница или зона за изградњу.

Заштита од потенцијалних клизишта односи се на избегавање нестандартних интервенција у природној конфигурацији земљишта, посебно на већим нагибима, одржавање вегетације на нагнутих теренима и избегавање градње већих размера на већим нагибима.

Мере заштите од поплава

Могуће опасности од поплава на подручју општине Сурдулица су:

- изливање бујичних водотокова (Јелашничка река, Масуричка река, Романовска река, Врла река при изласку из клисура у котлинске делове речних корита, у време високих падавина;

- неконтролисано пражњење акумулација у случају акцидента пуцања брана у систему Власинских ХЕ.

Одбрана од поплава биће остваривана у оквиру интегралних система, путем:

- посебног уређивања речних корита у насељима и у непосредној околини инфраструктурних и привредних објеката (путеви, мостови, електроенергетски објекти и постројења, водозахвати, рибњаци и др.), екстремних конфигурација терена и других критичних локалитета, мерама техничке заштите (регулације водотока, уређивање корита и обала) и мерама биолошке заштите (пошумљавање обала);

- активне одбране у оквиру акумулационих басена, којима се ублажавају таласи великих вода и великих каналских система;

- пасивне одбране кроз реализацију линијских заштитних система;

- планском контролом изградње у угроженим зонама (уз диференциране степене заштите, у складу са значајем подручја која се штите).

У зони утицаја поплавног таласа испод бране Власинског језера, успоставља се висок степен заштите, који се спроводи строгим надзором и мерама техничке заштите (према Студији о пролему бране, 1949. г.), па је неопходно да сваки утврђени појединачни потенцијални ризик (геологија, екстремни метеоролошки услови, сеизмика, праћење стања конструкције бране и сл.) буде предмет сталног праћења и контроле.

Мере заштите од пожара

Избијање и ширење пожара у изграђеним деловима подручја (у објектима, комплексима и целинама) и шумским подручјима може се спречити спровођењем и доследним примењивањем законом утврђених мера противпожарне заштите.

Заштита од пожара у изграђеним деловима подручја спроведена је уважавањем потребних противпожарних мера у фази избора конкретних садржаја, намене површина и саобраћајних решења. Приликом пројектовања и изградње појединачних објеката примењиваће се одредбе законске регулативе из области противпожарне заштите.

Такође, треба израдити односно иновирати планове заштите од пожара за општински центар и специфичне комплексе (туристички, индустријски и сл.) и посебно за шумска подручја.

Према степену угрожености, шуме су сврстане у категорије:

- I степена угрожености (састојине и културе бора и ариша, укупно око 662ха у државној својини);

- II степена угрожености (састојине и културе смрче, јеле и других четинара, укупно око 710ха у државној својини);

- III степена угрожености (мешовите састојине и културе четинара и лишћара, укупно површине око 296ха у државној својини);

- IV степена угрожености (састојине и културе храста и граба, укупне површине око 1069ха у државној својини);

- V степена угрожености (састојине букве и других лишћара, укупне површине око 10139ха у државној својини);

- VI степена угрожености (шикаре и чистине).

Мере заштите од шумских пожара могу бити:

- Превентивне мере против изазивача шумски пожара - како шумске пожаре најчешће изазива човек из незнања, нехата или намерно, неопходно је стално предузимати низ превентивних мера, пре свега васпитно-образовне (сарадња са школама, горанима, ватрогасним друштвом, војском, месним заједницама и др.) и пропагандне мере (сарадња са медијима, информисање на терену адекватним натписима, лецима, упутствима и сл.).

- Биолошко-техничке мере против већих штета у случају појаве пожара – такође су превентивног карактера, и подразумевају: подизање мешовитих шума (уз противпожарне просеке и шумске путеве подижу се појасеви лишћара и комплекси четинара се разбијају у мање целине), нега култура и састојина (орезивање бочних сасушених грана, успостављање и одржавање прореда и просека, посебно у боровим културама и састојинама), спровођење шумског реда.

- Ради спречавање већих штета, потребно је вршити прогнозирање опасности од шумских пожара, које се базира на процени запаљивости материјала у шуми; такође, потребно је организовати дежурства и осматрања у циљу правовременог откривања пожара, а осматрачнице, лугарнице и пунктове са опремом за гашење пожара треба одговарајуће опремити.

Мере заштите од града

На подручју општине Сурдулица, у оквиру Система одбране од града, изграђено је 5 противградних станица. Противградне станице (ПГС) су изграђене на следећим локацијама: Г. Романовце, Биновце, Јелашница, Масурица и Мачкатица. Изграђена ПГС Кијевац – Филипови, није у функцији.

Мере заштите од других акцидента

На планском подручју су могуће и техничке катастрофе (хаварије већих привредних, инфраструктурних и других техничких система), као и експлозије ускладиштених или транспортованих опасних материја, затим тровања, контаминације и др. па се превентивне, техничке и организационе мере заштите морају предвидети и спроводити за сваки појединачни случај.

За севесо комплексе нижег реда („Knauf Insulation” д.о.о. Фабрика за производњу стаклене вуне у индустријском насељу Бело Поље) постоји законска обавеза израде документа Политика превенције удеса. У погледу реализације Плана и израде планске документације нижег реда и техничке документације, са аспекта заштите од хемисјких удеса, у складу са стањем на терену доступни подаци о севесо постројењима, односно комплексима и могућим ефектима великих удеса на њима, треба да представљају основ у најранијој фази планирања и изградње за одређивање локација за изградњу, узимајући у обзир ризик од техничко-технолошког удеса или погоршање његових последица. У складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне - зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса.

Одбрана земље

У обухвату Просторног плана налазе се простори од интереса за одбрану земље неопходни за даљи развој и функционисање Војске Србије. То су: „перспективни” комплекси посебне намене са зонама заштите који су неопходни за функционисање система одбране земље, објекти уређења и припреме територије, као и локација за планирани комплекс.

Просторним планом су у складу са Условима и захтевима Министарства одбране утврђене одговарајуће зоне заштите перспективних комплекса. Ове зоне представљају простор са посебним режимом коришћења, уређења и изградње, а правилима уређења дефинишу се као: а) зона забрањене изградње која подразумева било какву градњу и б) зона контролисане градње у којој је за градњу објеката обавезна претходна сагласност Министарства одбране).

Сви детаљи везани за ове комплексе и објекте дати су у посебном прилогу – Анексу просторног плана и у складу са Законом о планирању и изградњи, нису доступни јавности.

Наглашава се да је при изради планске и пројектне документације потребно поштовати сву релевантну законску регулативу из домена одбране, заштите од елементарних непогода, правилнике о техничким нормативима за склоништа и поједине објекте, као и прописе о усклађивању просторних и урбанистичких планова са потребама народне одбране и заштите од ратних дејстава.

VI.2.13. Смањење негативних ефеката, катастар загађивача, мониторинг животне средине и остале мере и активности

Спровођењем мера из домена смањења притиска и унапређења стања животне средине смањиће се и потреба за смањењем ефеката који су последица реализације планског документа. С обзиром на чињеницу да се ефекти манифестују углавном после дуже експозиције, мере из домена смањења ефеката морају да нађу место у овом Плану и Извештају. Оне се пре свега односе на:

- промоцију здравственог система, посебно оног који се бави превентивном медицином, обезбедити унапређењем мреже објеката здравствене заштите, приоритетно примарне;

- унапређење квалитета живота како кроз квалитетније видове становања и радних простора тако и повећањем обима и садржаја простора за рекреацију свих категорија становника што ће све утицати на јачање здравственог капацитета појединаца и појединих група, како би сваки организам могао што адекватније да одговори на изложеност ноксама из окружења; ово нарочито омогућити формирањем зона рекреације и одмора, еколошки здравих зелених простора, бициклических стаза, трим стаза, стаза "здравља" и сл;
- едукацију грађана ради препознавања фактора ризика из животне средине, као и ризичних понашања који могу да корелирају са тим факторима;
- повећање зелених површина уз увођење већег броја отпорних (толерантних) аутохтоних врста, које истовремено имају и заштитну улогу;
- унапређење амбијенталних вредности и зелених простора формирањем кровних вртова и вертикалним озелењавањем фасада.
- очување биодиверзитета и његово унапређење повећањем озелењених простора, унапређењем квалитета и биолошке структуре зелених простора;
- очување биодиверзитета и његово унапређење чишћењем и ремедијацијом црних тачака историјског загађења;
- очување и унапређење стања природних и створених карактеристика простора;
- обезбеђење равномерне заступљености, целовитости и непрекидности различитих типова зелених површина;
- веће учешће обновљивих видова енергије.

У веома важне активности које ће се успоставити и у континуитету спроводити су:

- израда катастра емитера на територији плана као и локалитета постојећих црних тачака;
- израда регистра вредних природних добара и станишта;
- успостављање мониторинга животне средине на основу усвојених индикатора;
- успостављање механизма реакције друштва на измењене или неодговарајуће вредности индикатора.

Мониторинг животне средине и простора

У циљу перманентне заштите простора са свих аспеката животне средине и елиминисања могућих изненадних угрожавања простора, на планском подручју је, поред спровођења планираних мера заштите животне средине, природних вредности, предела и културних добара, неопходно успостављање система мониторинга свих параметара квалитета животне средине: ваздух, воде, земљиште, биљни свет - културе (воће и поврће), и то:

- мониторинг ваздуха обухвата периодично праћење емисије (оквирно) следећих полутаната: угљеникови оксиди, сумпорови оксиди, азотови оксиди, чађ и чврсте честице, метали (олово), угљоводоници (укупно), амонијак, суспендоване честице и чађ у ваздуху, као и других полутаната који се могу јавити као последица производног процеса у редовним и акцидентним ситуацијама (посебно у близини будућих привредних и свих других врста објеката за које се утврди повећана емисија загађујућих материја у атмосфери);
- мониторинг вода подразумева периодично праћење вредности показатеља квалитета вода (приоритетно воде Власинског језера и речних токова, превасходно реке Врпе, као и свих локалних изворишта водоснабдевања) и редовно праћење састава отпадних вода пре испуштања у реципијент (у погледу присуства следећих полутаната: масти, уља, нафтни деривати и др. угљоводоници, тешки метали, кисеонички параметри, суспендоване материје, мирис, боја, електропроводљивост и др. физичке карактеристике);
- мониторинг земљишта дефинише праћење аналитичких индикатора у области коришћења земљишта (промена намене), праћење концентрације тешких метала у земљишту и праћење концентрације азота у земљишту, посебно у непосредној близини главних саобраћајних праваца;
- мониторинг отпада подразумева праћење начина управљања отпадом у погледу укупне количине отпада, количине отпада по секторима, количине отпада који се рециклира и количине отпада који ће се депоновати на регионалну санитарну депонију;

- мониторинг буке, вибрација и нејонизујућег зрачења подразумева праћење индикатора експозиције (интензитет, дужина експонираности, кумулативни ефекти, максимално дозвољене вредности и сл.)
- обезбеђивање биомониторинга ваздуха, воде и земљишта као комплементарна метода физичко-хемијским методама мониторинга;
- обезбеђивање еколошких стандарда у будућим привредним објектима остварује се добијањем интегрисане дозволе за рад постројења која могу имати одређене негативне утицаје на стање животне средине, у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине («Сл. гласник РС», бр. 135/04 и 25/15);
- инвестирање у заштиту животне средине остварује се применом принципа "загађивач плаћа" у складу са важећом регулативом, дефинисањем одговарајућих локалних фондова за заштиту животне средине и других локалних институција, као и инвестирањем у програме заштите животне средине; и
- примену Система управљања заштитом животне средине у постојећим и будућим привредним објектима.

VI.2.14. Смернице за израду техничке и планске документације

При изради техничке документације за реализацију појединих планских решења неопходно је поштовање мера заштите утврђених овим Планом и Извештајем.

Планска решења су дефинисана тако да ће њихова примена и спровођење у склопу израде техничке документације омогућити техничка решења која, у датим условима, максимално могуће штите околну земљиште, воде, ваздух, материјална добра и становништво, као и природне екосистеме у редовним и акцидентним ситуацијама.

Напомиње се да за све објекте за које се у склопу израде техничке документације испостави да је потребна израда процене утицаја у складу са Законом, те ако се кроз израду процене утицаја на животну средину прецизно утврдити колики се нивои загађења околине могу јавити, у складу са тим ће се прецизирати и конкретне мере заштите, њихов положај и врста. Стога се у Плану утврђују услови који ће бити саставни део локацијских услова из овог Плана.

Кроз израду техничке документације обезбедити да се приликом пројектована и изградње поштују следећи услови:

- одређеним техничким решењима, спровести све мере заштите ваздуха, воде, земљишта, природе и вегетације, културних добара, заштите од буке и вибрација и друге које су дефинисане овим Планом и Извештајем;
- спровести поступак одлучивања о потреби израде студије провене утицаја у складу са законском регулативом; овом студијом треба анализирати:
  - постојеће индикаторе стања животне средине; извршити циљана мерења квалитета ваздуха, земљишта и водотокова, нивоа комуналне буке, ради утврђивања „0“ стања,
  - капацитет животне средине, услове и ограничења простора кроз који предметна саобраћајница пролази,
  - геолошко-геотехничке и хидрогеолошке карактеристике терена на предметном простору, ради утврђивања адекватних услова изградње саобраћајнице,
  - потенцијалну угроженост становништва, биљног и животињског света, као и објеката у контактним зонама у редовној експлоатацији и за случај удесних ситуација; такође, дефинисати ужу и ширу зону утицаја изградње и функционисања пута на животну средину (са аспекта очувања пољопривредног земљишта и производње хране одговарајућег квалитета);
- Пре почетка било каквих радова морају се прибавити подаци о тачном положају постојећих инфраструктурних објеката (подземни електрични каблови, цевоводи и сл.) како не би дошло до оштећења истих.
- планирати очување биолошке и предеоне разноликости предметног простора кроз заштиту рубних станишта, живица, међа, појединачних стабала, групе стабала, бара и

- ливадских појасева, као и других екосистема са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом, а у складу са чланом 18. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09);
- у циљу спречавања, односно смањења утицаја планираних саобраћајница и пратећих објеката на чиниоце животне средине предвидети:
    - садњу / ревитализацију заштитног појаса зеленила дуж саобраћајница;
    - у зонама становања по потреби извести одговарајуће звучне баријере;
    - обратити пажњу на решења при пројектовању система одвођења атмосферских вода како би се спречило директно изливање штетних материја са коловоза; затворени систем одводњавања, односно контролисано и ефикасно прикупљање заулђених атмосферских вода са свих саобраћајних површина које су предмет изградње, њихов третман (издвајање масти и улђа у сепараторима и друго) до пројектованог/захтеваног квалитета и контролисано одвођење у реципијент,
    - опремање подручја плана објектима комуналне и друге инфраструктуре,
    - одговарајући начин складиштења материја и материјала неопходних за одржавање путева и објеката, у циљу заштите земљишта и подземних вода од загађења, у складу са посебним законима,
    - сакупљање, разврставање, привремено складиштење и предају отпадних материја које имају карактеристике штетних и опасних материја, а које настају у процесу одржавања путева и објеката, као и отпада насталог у процесу функционисања објеката, у складу са важећим прописима из ове области;
  - обезбедити одговарајуће услове од надлежних институција и организација за израду техничке документације;
  - планирати изградњу система јавне расвете поготову на раскрсницама у насељима;
  - размотрити проблем акцидентних ситуација при превозу отпадних материја, пожара и сл. и дефинисати одговарајуће мере за заштиту људи и животне средине.

Опште мере заштите током уређења терена, изградње и експлоатације објеката

На Планском подручју обезбедити:

- одговарајућу организацију градилишта за потребе изградње, како привремених локација за депоновање грађевинског материјала и опреме неопходног за изградњу, тако и привремених или трајних локација (постојеће уређене комуналне објекте) за одлагање депонованог отпада укључујући и комунални настао у току извођења радова;
- очување ресурса, односно рационално коришћење земљишта, да се хумусни слој сачува како би се користио за озелењавање или санирање простора, након изведених радова;
- забрану сервисирања возила и грађевинских машина за време извођења радова на самој локацији. Уколико дође до хаваријског изливања горива, улђа/мазива и других штетних материја обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање;
- да, уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно Члану 99. Закона о заштити природе («Службени гласник РС», бр. 36/09, 88/10, 91/10) извођач радова је дужан да обавести Министарство пољопривреде и заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.
- да, уколико се приликом извођења земљаних радова наиђе на археолошке остатке, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове, обавести о томе Завод за заштиту споменика културе града Београда и предузме мере да се налаз не уништи, не оштети и сачува на месту и у положају у коме је откривен (члана 109. Закона о културним добрима, „Службени гласник РС“, број 71/94, 52/11-др. закон и 99/11- др. закон). Инвеститор је дужан да по члану 110. истог закона, обезбеди финансијска средства за истраживање, заштиту, чување, публикавање и излагање добра, до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите
- рационално користити земљиште – максимално спровести очување ресурса, односно рационално коришћење земљишта, да се хумусни слој сачува како би се користио за озелењавање или санирање простора, након изведених радова;
- просторно ограничити манипулативне површине током изградње објеката,
- максимално очувати водене површине при извођењу радова на изградњи моста;

- строго се придржавати предвиђеног коридора и зоне планиране намене, како земљани радови и употреба машина не би оставили последнице на шири простор;
- одређеним техничким решењима умањити буку која ће настати током изградње објеката;
- уклањање отпада, који настане у току изградње предметне саобраћајнице и пратећих објеката извршити у складу са важећим прописима о управљању отпадом (сакупљање, разврставање и одлагање на за то предвиђену локацију или искоришћење рециклабилних материјала и посебних судова) - дефинисати привремене локације за депоновање опреме, грађевинског и другог материјала потребног за изградњу, лоциране изван простора са високом вегетацијом;
- ако при извођењу предметних радова дође до удеса на грађевинским машинама или транспортним средствима, односно изливања уља и горива у земљиште, извођач је у обавези да одмах прекине радове и изврши санацију, односно ремедијацију загађене површине;
- извршити санацију терена уколико дође до хаваријског изливања уља или горива;
- константно пратити параметре који утичу на промену / погоршавање квалитета ваздуха, воде и земљишта, утицаје буке и утицаје на живи свет и створене (поготово заштићене) вредности, како током изградње, тако и током експлоатације саобраћајнице.

Општа мера за израду планске документације:

При изради измена и допуна планске документације за предметно и контактна подручја, обавезно имати у виду утицаје на животну средину намена на Планском и контактном подручју те планирање намена простора ускладити са овим утицајима. Овде се посебно мисли на евентуалне измене урбанистичких планова где је на свим површинама које су сада неизграђене и користе се за пољопривреду, а у будућности би се могле пренаменити за стамбене и друге намене које могу бити угрожене неком од постојећих или планираних намена у околини. У овим зонама у контактном подручју потребно је планирати зелене заштитне појасеве од шумског и жбунастог зеленила, као тампон зоне ка становању и другим наменама. Димензионисање ових зелених појасева и њихов састав вршити у складу са проценом утицаја која ће се обавити у склопу израде техничке документације за обилазницу, а у односу на процењено загађење ваздуха, као и буку која ће се јавити од саобраћаја, односно евентуалну угроженост од стварања снежних наноса и поледице.

VII СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Просторни план спроводиће се на следећи начин:

1. Директном применом Просторног плана, издавањем информације о локацији и локацијских услова, за делове територије који нису обухваћени урбанистичким плановима и урбанистичким пројектима. Просторни план спроводиће се и директном применом Посебног прилога Просторног плана – Анекса Просторног плана, где су обрађени поверљиви садржаји комплекса посебне намене, а који се односе на посебне мере уређења и припреме територије за потребе одбране земље.

2. Применом планских решења из Просторног плана подручја посебне намене ПИО „Власина“;

3. Применом планских решења из Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница“;

4. Применом планских решења из Просторног плана подручја посебне намене за инфраструктурни коридор високонапонског далековода 110 kV број 113/X од ТС Ниш 1 до Врле III;

5. Разрадом у Просторном плану израдом уређајних основа за села и делове сеоских насеља ван посебне намене (дефинисане плановима вишег реда), као и у зони посебне намене, поштовањем обухвата грађевинског земљишта (дефинисаним такође, плановима вишег реда).

6. Разрадом Просторног плана израдом плана генералне регулације за општински центар Сурдулица (на снази) и Власинско језеро (планиран);

7. Разрадом Просторног плана применом и израдом планова детаљне регулације:

1) Граничног прелаза „Стрезимировци“ (на снази);

2) За главне колекторе отпадних вода (на снази);

3) За простор групних ППОВ-а (на снази);

4) Хотела „Власина“ (у изради);

5) Фабрике и постројења за прераду воде (на снази);

6) Услужног мултифункционалног центра (планиран);

7) Скијалишта „Варденик“ и „Марића раскрсје“ (планирано);

8) Голф терена (планиран);

9) Рудника "Мачкатица" (планиран);

10) Центра сеоског насеља "Биновце"

11) Саобраћајница:

- планираних државних путева, након израде генералног пројекта са претходном студијом оправданости;

- планираних општинских путева;

12) Далековода;

13) За потребе изградње постројења за биомасу и соларних фотонапонских постројења (соларних електрана), као и за проточне МХЕ веће од 1,0 MW;

14) За уређење водотокова, осим за деонице за које се уређење врши у оквиру постојеће парцеле водног земљишта.

7. Разрадом Просторног плана израдом урбанистичких пројеката за:

1) Изградњу инфопунктова и улазних станица. Успостављање улазних станица дефинисано је Просторним планом и Планом управљања ПИО „Власина“ 2019. - 2028., као једна од законских обавеза управљача ради презентације заштићеног подручја контроле посетилаца и коришћења заштићеног подручја и спречавања бесправног коришћења. Изградња је предвиђена ради успостављања свих видова сарадње са корисницима ПИО „Власина“, пружања савремене и квалитетне презентације природних, културних и стечених вредности заштићеног подручја, организовања манифестација и скупова ради едукације и образовања посетилаца и пружања подршке локалном становништву да може да пласира локалне производе и туристичку понуду;

2) Марине;

3) Стари камп-пијаца;

- 4) Рибарски камп;
- 5) Етно парк (на снази);
- 6) Авантура парк;
- 7) спортска игралишта;
- 8) локалне резервоаре, прекидне коморе и пумпне станице;
- 9) објекте за производњу енергије из обновљивих извора снаге до 1,0 MW;
- 10) изградњу објекта који је у функцији обављања делатности пољопривредног газдинства, односно делатности сеоског туристичког домаћинства, и/или ловног туризма (нпр. објекти за прераду и чување пољопривредних производа, објекти за смештај и исхрану туриста и сл.), на предвиђеном грађевинском подручју ван шире зоне санитарне заштите.

Из даље урбанистичке разраде Просторног плана (ПДР и УП) за обновљиве изворе енергије, изузимају се соларне инсталације које се постављају на земљи и на објектима (стамбене, помоћне и економске) за обезбеђење топлотне и производњу електричне енергије (за интерну и комерцијалну потрошњу) капацитета до 30 kW (према Уредби о подстицајним мерама за производњу електричне енергије из обновљивих извора и из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије, „Службени гласник РС”, број 56/16 или 50 kW (чл. 145. Закона о планирању и изградњи).

У смислу смањивања и елиминисања могућих промена и негативних утицаја на животну средину неопходно је поштовање основних начела заштите животне средине и основних начела у планирању и остваривању планских решења а која се односе на заштиту просторних ресурса и вредности, уређење простора и коришћење основних категорија земљишта. Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја, Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

VII.1. Стратешке процене на нижим хијерархијским нивоима

Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину је урађен у складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл.гласник РС" бр.135/04 и 88/10) а за потребе израде предметног Плана. С обзиром да је Просторни план плански документ из којег ће се у зонама за које је предвиђено директно спровођење на основу Плана издавати локацијски услови, нема потребе за израдом стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима јер исти не постоје за ове зоне.

За зоне за које План утврђује потребу детаљније урбанистичке разраде, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја спровешће се поступак одлучивања о потреби израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину за сваки конкретни плански документ који се буде радио.

Такође, исти поступак одлучивања о потреби израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину, дефинисан Законом прописује се и у случају израде измена и допуна овог Плана.

За реализацију планираних намена и објеката, на основу предметног Плана детаљне регулације, ће се израдити техничка документација у складу са законском регулативом, што значи да ће се у склопу ње спровести и процена утицаја конкретних пројектних решења и планирати потребне мере заштите животне средине.

VII.2. Процене утицаја пројеката на животну средину

С обзиром да се Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра, у поступку

спровођења планског документа, у склопу израде техничке документације, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04, 36/09) и Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.114/08) потребно је спровести поступак одлучивања о потреби израде студије процене утицаја планиране саобраћајнице на животну средину.

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр.114/08) пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе инвеститори су дужни да се обрате надлежном Секретаријату за послове заштите животне средине Града Београда. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

У складу са Законом утврдиће се обавеза инвеститору да у поступку спровођења планског документа, за потребе прибављања грађевинске дозволе, изради Студију процене утицаја на животну средину, а у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр.135/04, 36/09) посебно на локацијама које се спроводе непосредном применом правила грађења.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затченог стања).

За све планиране активности и делатности (које подлежу процени утицаја) дефинисати обавезне мере којима се у потпуности мора обезбедити заштита околине од загађења.

Студија процене утицаја израђује се на нивоу генералног, односно идејног пројекта и саставни је део захтева за прибављање грађевинске дозволе.

Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а тачан садржај и обим студије одређује надлежни орган за заштиту животне средине на основу захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја који подноси инвеститор.

Као обавезујућу ствар, а на основу Закона о процени утицаја на животну средину, потребно је истаћи следеће:

- Инвеститор не може приступити извођењу пројекта тј. радовима без спроведеног поступка процене утицаја и добијене сагласности надлежног органа на студију о процени утицаја
- Инвеститор за чије се планиране објекте и активности може захтевати процена утицаја мора поднети захтев за одлучивање о потреби процене утицаја надлежном органу, и
- Студија о процени утицаја је саставни део документације потребне за прибављање грађевинске дозволе и одобрења за почетак извођења пројекта (изградња, извођење радова, промена технологије, промена делатности и друге активности).

Поступак процене утицаја на животну средину је потребно спровести по фазама у поступку процене утицаја како је то прописано Законом.

VIII ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (МОНИТОРИНГ) У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у предметном Плану генералне регулације могле успешно имплементирати у пракси. Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04,88/10), следеће ставке:

1. опис циљева плана и програма;
2. индикаторе за праћење стања животне средине;
3. права и обавезе надлежних органа; и
4. поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

Програм праћења стања животне средине може бити саставни део постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за заштиту животне средине.

VIII.1. Опис циљева плана и програма

Опис циљева Плана, општих и посебних, детаљније је наведен у претходним поглављима овог Извештаја па ће се више пажње посветити циљевима Програма праћења стања животне средине

Основни циљ формирања мониторинг система је да се обезбеди, поред осталог, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање елемената животне средине и утврђивање потреба за предузимање мера заштите у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Потребно је обезбедити континуирано праћење стања квалитета животне средине и активности у простору чиме се ствара могућност за њеним рационалним управљањем.

Према Закону о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр.135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон), јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине у складу са овим и посебним законима. Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине били би:

- обезбеђење мониторинга,
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга,
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга,
- дефинисање мониторинга загађивача,
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача, и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

VIII.2. Индикатори за праћење стања животне средине

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине које обухвата праћење природних фактора, односно промена стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду просторни обухват плана и могућа загађења, систем мониторинга се, пре свега, односи на следеће показатеље:

- успостављање мреже мерних места за мерење нивоа загађујућих материја, у циљу праћења степена загађености ваздуха на посматраном подручју
- редовно мерење емисије,
- контролу спровођења санитарне заштите у подручјима непосредне, уже и шире зоне заштите водоизворишта,

- праћење квалитета земљишта контролом његовог загађивања,
- успостављање мерних места у циљу праћења нивоа буке,
- праћење опасних, отпадних и штетних материја, и
- сталну урбанистичко-грађевинску контролу лоцирања и изградње објеката.

Квалитет ваздуха се контролише и прати мерењем емисије и нивоа загађујућих материја. Мерење емисије обезбеђују загађивачи ваздуха чија је обавеза, у складу са законским одредбама, да:

- податке о стационарном извору загађивања ваздуха и свакој његовој промени (реконструкцији) доставе надлежном министарству, односно Агенцији за заштиту животне средине и општинама/градовима;
- обављају мониторинг емисије
- обављају континуелна мерења емисије када је то прописано за одређене загађујуће материје и/или изворе загађивања самостално, путем аутоматских уређаја за континуелно мерење
- обезбеде контролна мерења емисије преко референтне лабораторије, ако мерења емисије обављају самостално
- обезбеде прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног правног лица, а најмање једанпут годишње;
- обезбеде мерења нивоа загађујућих материја по налогу надлежног инспекцијског органа преко овлашћеног правног лица
- воде евиденцију о обављеним мерењима са подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења
- воде евиденцију о врсти и квалитету сировина, горива и отпада у процесу спаљивања - воде евиденцију о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја и мерних уређаја за мерење емисије.

Систематско мерење нивоа загађујућих материја обезбеђује Република. Мерење нивоа загађујућих материја врши се у складу са Програмом контроле квалитета ваздуха на територији Републике Србије, чија је законска основа садржана у Закону о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије“, бр. 135/04 и 36/09). Влада Републике Србије доноси Уредбу о утврђивању Програма контроле квалитета ваздуха, којом се утврђује контрола

квалитета ваздуха, која обухвата: систематско мерење нивоа загађујућих материја, праћење утицаја загађеног ваздуха на здравље људи, животну средину и климу, и извештавање о резултатима мерења.

Систематска мерења нивоа загађујућих материја врше се у оквиру мреже мерних места, постављене у више нивоа:

- Основна мрежа метеоролошких станица и основна мрежа урбаних метеоролошких станица
- Локална мрежа урбаних станица за мерење нивоа загађујућих материја основних загађујућих материја и локална мрежа урбаних станица за мерење нивоа специфичних загађујућих материја
- Основна мрежа станица за праћење утицаја загађеног ваздуха на здравље људи.

Систематска контрола квалитета површинских и подземних вода спроводи се у складу са Уредбом о систематском испитивању квалитета вода, коју доноси Влада Републике Србије. Испитивања квалитета површинских вода врше се ради оцене стања квалитета воде водотока, праћења тренда загађења и очувања квалитета водних ресурса. Републички хидрометеоролошки завод врши систематско праћење квантитативних и квалитативних карактеристика површинских и подземних вода на мрежи хидролошких станица са дефинисаним програмом рада, док Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“ спроводи систематска испитивања квалитета воде за пиће из водоводних система у Републици Србији.

При формулисању Програма праћења стања животне средине - конципирања и спровођења система мониторинга настојати да се у погледу одређивања листе индикатора за праћење стања животне средине, у највећој могућој мери она усклади са Правилником о Националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр.37/11), с обзиром да у Србији још увек није устаљено праћење свих индикатора који се прописују националном листом индикатора заштите животне средине. Дефинисаним индикаторима Стратешке процене утицаја добијају се подаци о: квалитету ваздуха, стању површинских и подземних

вода, водоснабдевању, стању земљишта, стању шумске вегетације, карактеристикама и стању фауне и флоре, стању природних вредности и културном наслеђу, инфраструктурној и комуналној опремљености подручја.

Обавеза загађивача животне средине у оквиру Програма праћења стања животне средине је да:

- Податке о стационарном извору загађивања ваздуха и свакој његовој промени (реконструкцији) доставе надлежном министарству, односно Агенцији за заштиту животне средине и Општини;
- Обављају мониторинг емисије (емисије SO₂, NO_x, CO₂, чађи, суспендованих честица и других загађујућих материја);
- Обављају континуелна мерења емисије када је то прописано за одређене загађујуће материје и/или изворе загађивања самостално, путем аутоматских уређаја за континуелно мерење;
- Обезбеде контролна мерења емисије преко референтне лабораторије, ако мерења емисије обављају самостално;
- Обезбеде прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног правног лица, а најмање једанпут годишње;
- Обезбеде мерења нивоа загађујућих материја по налогу надлежног инспекцијског органа преко овлашћеног правног лица;
- Воде евиденцију о обављеним мерењима са подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења;
- Воде евиденцију о врсти и квалитету сировина, горива и отпада у процесу спаљивања;
- Воде евиденцију о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја, као и мерних уређаја за мерење емисије.

Обавеза комуналних и других предузећа и других правних лица која испуштају отпадне воде у пријемнике и јавну канализацију у оквиру Програма праћења стања животне средине је да:

- Поставе уређај за мерење, мере и региструју количине отпадних вода и податке доставе јавном водопривредном предузећу;
  - Воде дневник рада уређаја за речистићавање вода;
  - Обезбеде испитивање квалитета воде које испуштају и њихов утицај на пријемник.
- Обавеза предузећа и других правних лица и предузетника који користе подземне воде у производном процесу или друге сврхе је да обаве све потребен активности у циљу добијања експлоатационог права, уз обавезно праћење утицаја на квалитет и квантитет подземних вода.

Обавеза власника и корисника обрадивог пољопривредног земљишта од прве до пете катастарске класе у оквиру Програма праћења стања животне средине је да:

- Воде евиденцију о количини унетих минералних и органских ђубрива и пестицида;
- По потреби, а најмање сваких пет година врше контролу количине унетог минералних и органских ђубрива и пестицида;
- Поступају по препоруци из извештаја о резултатима испитивања.

- **ЗАКОНСКИ ОКВИР**

Систем праћења стања животне средине (ваздух, вода, земљиште, опасне, отпадне и штетне материје, бука) успостављен је следећим правним актима:

- Закон о заштити животне средине ("Сл.гласник РС" бр.135/04, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон и 95/18-др.закон)
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 10/13)
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 111/15)
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 6/16)
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС бр. 5/16)

- Правилник о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података ("Сл. гласник РС", бр.30/97, 35/97);
- Закон о водама ("Сл.гласник РС" бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон),
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99 и "Сл. гласник РС", бр.28/19);
- Правилник о опасним материјама у водама ("Сл. гласник СРС", бр. 31/82, 46/91);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС", бр.67/11, 48/12 и 1/16)
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС", бр.50/)
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл.гласник РС", бр. 33/16)
- Уредба о класификацији вода ("Сл.гласник СРС" бр. 5/68)
- Уредба о категоризацији водотрока ("Сл.гласник СРС" бр. 5/68 и 33/75);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Сл.гласник РС" бр. 62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др.закон),
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Сл. гласник РС", бр. 88/10, 30/18-др.закон);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање ("Сл. гласник РС", бр. 23/94)
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС", бр.36/09 и 88/10);
- Закон о поступању са отпадним материјама (Сл. гласник РС бр. 25/96),
- Правилником о начину начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Сл. гласник РС", бр. 92/10);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини ("Сл. гласник СРС", бр. 54/92);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10)
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);
- Правилник о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС“, број 72/10),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10),
- Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС", бр.37/11) .

С обзиром да је законодавна активност у Републици Србији интензивна и динамична, у случају да се током спровођења ПДР-а поједини прописи измене или донесу нови који уређују област заштите животне средине, примењиваће се новодонесени прописи.

- **МОНИТОРИНГ СИСТЕМ ЗА КОНТРОЛУ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА**

Проучавање и праћење квалитета ваздуха има за циљ контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Контрола квалитета ваздуха се остварује системским мерењем имисије, праћењем и истраживањем утицаја квалитета ваздуха на животну средину и извештавањем о резултатима мерења, праћења и истраживања. Правилником о граничним вредностима, методама мерења имисије и критеријумима за успостављање мерних места и евиденцији

података ("Сл. гласник РС", бр. 54/92, 30/99 и 19/06), дате су смернице истраживања, праћења и утврђивања општег стања загађености ваздуха у насељеним местима и ненасељеним подручјима. На основу обављених анализа утврђује се стање и трендови на основу којих се предузимају одговарајуће мере заштите ваздуха.

Правилником је дефинисан квалитет ваздуха на основу добијених дуготрајних (просечних) и краткотрајних (високих) вредности загађености ваздуха различитим полутантима. Наведеним Правилником утврђене су загађујуће материје за које се обавља систематско и континуално праћење, при чему је посебан акценат стављен на типичне загађујуће материје.

На основу Закона о заштити животне средине, постројења која представљају извор емисија и загађивања животне средине дужна су да, у складу са Законом, преко надлежног органа, организације или овлашћене организације:

- обављају мониторинг емисије;
- обезбеђују метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику или јединицу локалне самоуправе;
- учествују у трошковима мерења емисије у зони утицаја, по потреби; и
- прате и друге утицаје своје активности на стање животне средине.

Са аспекта загађивача ово значи да:

- загађивач мора да планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга емисије, као и за друга мерења и праћења утицаја својих активности на животну средину; мерење емисије обезбеђује се на основу Правилника о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података.
- уколико дође до повећаних концентрација загађујућих материја (SO_2 , NO_x , CO_2 , чађ, суспендоване честице итд.) потребно је благовремено обавестити надлежне органе како би се примениле одређене мере заштите животне средине.
- загађивач мора да планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга емисије, као и за друга мерења и праћења утицаја својих активности на животну средину.

- МОНИТОРИНГ СИСТЕМА ЗА КОНТРОЛУ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ И ПОДЗЕМНИХ ВОДА

Праћење стања загађености вода врши се систематским испитивањем квалитета површинских и подземних вода на прописан начин, на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци, које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање и Правилника о опасним материјама у водама.

Према Закону о водама, у циљу праћења стања загађености вода, врши се систематско испитивање квалитета површинских и подземних вода на прописан начин на основу Правилника о опасним материјама у водама и Правилника о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода, према програму који доноси Влада РС. Испитивање квалитета вода може да буде бактериолошко и физичко-хемијско а испитивања се обављају према утврђеним параметрима чије присуство и квантитет указује на квалитет и исправност воде или, пак, одређује категоризацију воде у водотоцима.

Комунална и друга предузећа која испуштају отпадне воде у реципијенте и јавну канализацију дужна су да поставе уређаје за мерење, да мере и региструју количине отпадних вода и да податке о томе достављају јавном водопривредном предузећу.

Индустријска предузећа и други привредни субјекти која имају уређаје за пречишћавање отпадних вода и мерне уређаје, дужна су да ове уређаје одржавају у исправном стању, обезбеде њихово редовно функционисање и воде дневник рада уређаја за пречишћавање вода. Уколико испуштају отпадне воде у пријемнике и јавну канализацију, потребно је да обезбеде испитивање квалитета воде које испуштају и њихов утицај на пријемник и то преко овлашћених организација за вршење ових испитивања.

Предузећа која врше испитивање квалитета подземних вода као и испитивање квалитета отпадних вода, дужна су да резултате испитивања доставе Републичком

хидрометеоролошком заводу и јавном водопривредном предузећу месечно, а у случају хаваријског загађења воде, у току истог дана.

- МОНИТОРИНГ СИСТЕМ ЗА КОНТРОЛУ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА

У циљу утврђивања количина опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање, врши се испитивање пољопривредног земљишта и воде за наводњавање, и то у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање, и по програму који доноси Влада РС.

Испитивања опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање обавља организација коју овласти министарство надлежно за послове пољопривреде. Овлашћена организација дужна је да обавештава то министарство о резултатима испитивања.

Испитивање плодности земљишта и утврђивање квалитета вештачких ђубрива врши се по условима, на начин и по методама утврђеним посебним прописом који доноси поменуто министарство. Плодност земљишта испитује се сваке пете године, у складу са Законом.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15) и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

- МОНИТОРИНГ БУКЕ

Ниво буке у животној средини се контролише системским мерењем буке које обезбеђује општина, односно град. Мерење буке могу да обављају овлашћене стручне организације у складу са Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини. Истим Правилником прописани су највиши дозвољени нивои буке у насељеним и ненасељеним подручјима.

VIII.3. Права и обавезе надлежних органа

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, она произилазе из Закона о заштити животне средине. Према наведеним члановима, права и обавезе надлежних органа су:

- Влада доноси програм мониторинга за период од две године;
- Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у сагласности са програмом Владе;
- Република и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга;
- Влада утврђује критеријуме за одређивање броја места и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података;
- мониторинг може да обавља само овлашћена организација. Министарство прописује ближе услове које мора да испуњава овлашћена организација и одређује овлашћену

организацију по претходно прибављеној сагласности министра надлежног за одређену област;

- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивача, методологију мерења, узимања узорака, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података;
- државни органи, односно организације и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин;
- Влада ближе прописује садржину и начин вођења информационог система, методологију, структуру, заједничке основе, категорије и нивое сакупљања података, као и садржину информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност;
- информациони систем води Агенција за заштиту животне средине;
- министар прописује методологију за израду интегралног катастра загађивача, као и врсту, начине, класификацију и рокове достављања података;
- Влада једанпут годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици;
- надлежни орган локалне самоуправе једанпут у две године подноси скупштини извештај о стању животне средине на својој територији;
- извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике и јединице локалне самоуправе.

На основу позитивне регулативе општина Сурдулица располаже нормативно-правним инструментаријумом да доноси акте у смислу накнада за заштиту и унапређење животне средине. На основу одредаба члана 18. Закона о локалној самоуправи и одредаба члана 190. Устава Републике Србије, јединица локалне самоуправе – општина, стара се о заштити животне средине. У надлежности општине је да припрема и доноси локалне програме коришћења и заштите природних вредности, програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове.

Одредбама чл. 69. и 73. Закона о заштити животне средине прописане су надлежности, права и обавезе републичких и локалних органа. Истовремено, надлежности, права и обавезе су садржани и у одредбама Закона о поступању са отпадним материјама ("Службени гласник РС", број 25/96). Главна обавеза из наведених закона је у мерењу, односно загађивачи и установе које обављају мерење у обавези су да спроводе одговарајуће активности на планском подручју.

Обавеза надлежних органа (Република, Округ, Град, Општина) је да:

- 1) обезбеде редовно мерење емисије општих и специфичних полутаната ваздуха, воде и земљишта (мерење емисија полутаната, буке зрачења и др.);
- 2) обезбеде услове за спровођење законске регулативе, норматива и стандарда у погледу рада индустријско-енергетских комплекса;
- 3) обезбеде поуздан и сигуран рад индустријско-енергетских комплекса у оквирима пројектованог и процењеног утицаја на животну средину;
- 4) правовремено уоче и реагују на евентуална одступања у раду индустријско-енергетских постројења;
- 5) правовремено обезбеде услове за адекватан третман чврстог и течног отпада;
- 6) спроводе све мере за спречавање акцидентата у индустријско-енергетским комплексима у редовном и ванредном раду;
- 7) спроводе све мере за спречавање евентуалних инцидентних ситуација у саобраћају, саобраћајницама и пловним путевима (пре свега спречавање инцидентата у транспорту и претовару опасних материја, транспорт и претовар горива и сл.);
- 8) заштите постојећи биљни и животињски свет, спровођењем планских решења заштите;
- 9) обезбеде спровођење инспекцијског надзора и спровођење закона.

IX ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Сврха стратешке процене утицаја на животну средину је благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на стратешком нивоу планирања и програмирања, уважавајући принципе одрживог развоја. Стратешка процена се у међународној пракси афирмише доношењем EU Directive 2001/42/EC о процени утицаја на животну средину планова и програма. Доношењем сета закона о заштити животне средине, крајем 2004. године стратешка процена утицаја је уведена у домаћу праксу планирања и програмирања. С обзиром да је релативно кратак период у примени стратешке процене, постоји низ проблема и ограничења, као и различити приступи у утврђивању оптималног методолошког обрасца и приступа.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, а донекле и основни методолошки приступ дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 88/10) и Законом о заштити животне средине („Сл. Гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 72/09).

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, и то:

- Полазне основе стратешке процене;
- Опис природних и створених карактеристика подручја плана;
- Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју за које се Извештај доноси;
- Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
- Процена могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину;
- Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
- Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Плана;
- Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
- Други подаци од значаја за стратешку процену;
- Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја;
- Документација.

Општи методолошки приступ изради стратешке процене утицаја

Анализа методолошких приступа је корисна како би се могла направити потребна упоредна анализа са примењеном методологијом коришћеном за потребе овог Извештаја и методолошким основама које су прокламоване у склопу опште законске регулативе која регулише ову проблематику, пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Основни циљ се састоји пре свега у покушају да се општа методологија прилагоди специфичностима анализираних планова.

Стратешка процена утицаја на животну средину у релативном смислу је дисциплина новијег датума и резултат је развоја процене утицаја на животну средину. Стратешка процена утицаја на животну средину интегрисхе еколошке, друштвено-економске и кумулативне утицаје, тако што:

- укључује одрживост на самом извору еколошких проблема у планској фази, тако да се санација последица редукује;
- омогућује да се утврди потреба и оправданост са аспекта заштите животне средине, пре свега, иницијатива и инвестиционих подухвата;
- обрађује питања од ширег значаја; и
- утврђује контекст и поставља смернице за хијерархијски оквир даљих процена утицаја планова, односно пројеката на животну средину.

Чест случај у пракси је да се комбинују методе стратешке процене са методама процене утицаја. У том смислу коришћено је Упутство ЕУ о процени утицаја пројеката на животну средину, у смислу стварања планског, односно хијерархијског основа, како за реализацију детаљних планова тако и за реализацију појединачних пројеката. У том смислу, процењује се да је сврсисходан приступ који се користи у процени утицаја пројеката на животну средину, прилагођеног потребама стратешке процене.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. "scoring report") у оквиру програма за израду плана;
- израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину – саставни део планског документа (аналитичко-документационе основе).

Методолошки основ, за израду Стратешке процене утицаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања коришћена је страна и домаћа искуства и упутства за примену "Стратешке директиве", пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из "Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове".¹

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања (намене простора у обухвату Плана и елемената животне средине),
- процена могућих утицаја на животну средину,
- мере заштите животне средине, и
- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Опште тешкоће приликом израде стратешке процене могу се класификовати у неколико група и то:

(а) организационо - управљачке тешкоће – не постоји потпуни институционални оквир надлежан за послове заштите животне средине, што за последицу има да не постоји организован систем мерења и мониторинга, а тиме и одговарајуће неопходне базе података о мерењима стања елемената животне средине;

(б) кадровске – не постоји довољан број стручњака који би својим стручним радом допринео развоју система заштите животне средине;

(в) материјално – финансијске који се огледа у чињеници да се у планско подручје нису издвајала неопходна финансијска средства у циљу одрживог развоја подручја.

У процесу израде стратешке процене утицаја предметног Плана детаљне регулације нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера.

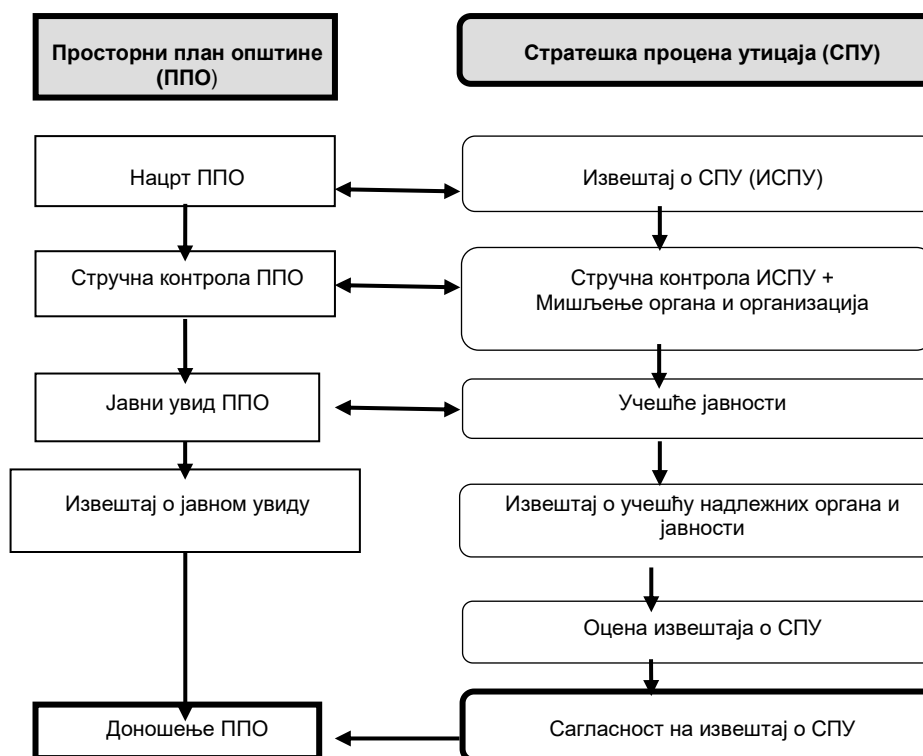
¹ The Strategic Environmental Assessment Directive: Guidance for Planning Authorities, Practical guidance on applying European Directive 2001/42/EC 'on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment' to land use and spatial plans in England, October 2003, Office of the Deputy Prime Minister: London

X ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Члан 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинише учешће заинтересованих органа и организација, који су дужни да доставе своје мишљење у року од 30 дана. Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени (члан 19). Орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана.

Због значаја могућих негативних и позитивних утицаја предложеног плана на животну средину, здравље људи, социјални и економски статус локалних заједница важно је адекватно и "транспарентно" укључивање заинтересованих страна у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине.

Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене. Учешће заинтересоване јавности и невладиних организација обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања Плана. Орган надлежан за припрему плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења о СПУ, као и мишљења изјављених у току јавног увида и јавне расправе о плану. Извештај о СПУ доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. Оцењивање се врши према критеријумима из прилога II закона. На основу ове оцене орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на извештај о СПУ у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање. После прикупљања и обраде свих мишљења орган надлежан за припрему плана доставља Нацрт Плана заједно са Извештајем о СПУ надлежном органу на одлучивање.

Слика 9: Схема поступка одлучивања о Извештају о СПУ

XI ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ ПРЕДСТАВЉЕНИ НА НАЧИН РАЗУМЉИВ ЈАВНОСТИ

Проблематика заштите животне средине у Плану разматрана је у оквиру планског документа али и у склопу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину предметног плана је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и Планом предвиђене активности.

Резимирајући утицаје Плана на животну средину и елементе одрживог развоја може се констатовати да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Имплементација плана не производи могуће стратешки значајне негативне утицаје на целом планском подручју, већ само на деловима планског подручја на коме се реализују одређена планска решења. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитет простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја плана на животну средину.

Стратешка процена утицаја која се радила за ниво Просторног плана могла се бавити генералном анализом и проценом могућих утицаја планираних планских решења на животну средину, а не појединачним објектима и активностима које се планирају. Ниво детаљности који ће анализирати појединачне објекте и њихове утицаје на животну средину, разматраће се у оквиру Стратешких процена утицаја за планове детаљне регулације и у оквиру Процена утицаја појединачних објеката на животну средину.

У варијанти да се План не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати само негативни ефекти углавном везани за локалне и регионалне утицаје због неуређености и неопремљености Планског подручја, са реперкусијама на локалном и регионалном нивоу. У варијанти да се План имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, који отклањају већину негативних тенденција у развоју Планског подручја, ако се план не би имплементирао. Наглашава се да је спровођење планираних мера заштите и успостављање мониторинга животне средине, императив који се примењује током реализације предметног Плана и даље функцинисање предметног Планског подручја.

Анализирајући План у целини, као и појединачна планска решења, на основу евалуације значајних утицаја може се закључити да имплементација плана не производи могуће стратешки значајне негативне утицаје на целом планском подручју, већ само на деловима (локалитетима, трасама) планског подручја на коме се реализују одређена планска решења. У случајевима где је процењено да може доћи до потенцијално негативног утицаја потребно је предузети одговарајуће мере заштите прописане овим Извештајем.

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Број: 350- 9/19-03
23.09.2022. године
Сурдулица

На основу чл. 20. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гл. РС“, бр. 135/4 и 88/10), Одељење за урбанизам, стамбено – комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе општине Сурдулица припремило је

**ИЗВЕШТАЈ О УЧЕШЋУ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И
ЈАВНОСТИ У ТОКУ ЈАВНОГ УВИДА И ЈАВНЕ РАСПРАВЕ О ИЗВЕШТАЈУ О
СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ЗА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Скупштина општина Сурдулица је на седници одржаној дана 15.03.2017. године донела Одлуку о изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица са Извештајем о стратешкој процени утицаја плана на животну средину. Поменута Одлука и Решење о приступању изради стратешке процене утицаја на животну средину за предметни план, објављени су у Службеном гласнику града Врања бр. 6/2017.

Након спроведеног поступка јавне набавке, услуга израде наведеног плана додељена је извршиоцу ЈП Завод за урбанизам Ниш, 7. Јула 6, 18000 Ниш.

У складу са чл. 50. Закона о планирању и изградњи („Сл. гл. РС“, бр. 72/2009, 81/2009-испр. 64/2010 – одлука УС и 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлуке УС, 50/2013 -УС, 98/13 – УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/19 и 37/19 - др. закон 9/20 и 52/2021) и чл. 55-68 Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гл. РС“, 32/19) организован је јавни увид у нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину. Јавни увид трајао је 30 дана од 22.08.2022. до 20.09.2022. године у Скупштинској сали општине Сурдулица, ул. Краља Петра Првог бр. 1. Оглас о јавном увиду постављен је на интернет страни општине Сурдулица, огласној табли Општине Сурдулица, оглашен на локалном радију „Голд радио“ и у дневном листу „Данас“. Јавна презентација одржана је 05.09.2022. године у Скупштинској сали Општине Сурдулица.

У току трајања јавног увида заинтересовани органи, организације и јавност могли су да изврше увид у изложени нацрт предметног плана са Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину и да поднесу мишљења и примедбе у писаном облику на писарници Општинске управе општине Сурдулица.

У току трајања јавног увида од стране заинтересованих органа, организација и јавности није било примедби на Извештај о стартешкој процени утицаја на животну средину за измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл.инж.арх.

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Број: 501- 38/22-03
26.09.2022. године
С у р д у л и ц а

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе општине Сурдулица, поступајући по захтеву органа надлежног за припрему плана и програма, на основу члана 21. и 22. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гл.РС“, бр. 135/2004 и 88/2010), даје

САГЛАСНОСТ

1. На Извештај о стратешкој процени утицаја Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица на животну средину урађен од стране ЈП Завод за урбанизам Ниш.
2. Сагласност на Извештај о стратешкој процени утицаја Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица на животну средину даје се на основу критеријума садржаних у Прилогу II који чини саставни део Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.
3. Стратешка процена утицаја на животну средину мора бити интегрисана у Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица и све хијерархијски ниже урбанистичке и друге планове и програме на подручју за које се доноси предметни плански документ.
4. Орган надлежан за припрему плана и програма може упутити предметни План у даљу процедуру усвајања.

САВЕТНИК ЗА
ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Љубишка Антић, дипл.инж.з.ж.с.

9) МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И ИНСТИТУЦИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

ЈП "ПУТЕВИ СРБИЈЕ"

Булевар Краља Александра бр. 282
Београд

ПРЕДМЕТ: Захтев за сагласност на нацрт плана

У прилогу акта достављам Вам Нацрт Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица на ЦД-у. За израду измена и допуна плана издати су Услови бр. 953-8944/19-1 од 05.04.2019.године.

Молим Вас да нам у складу са издатим условима издате сагласност на Нацрт плана.

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл, инж.арх.

ПОВРАТНИЦА

Број 350-9/19-03

Предмет поштом сагласност

Предмет пошти

На адресу ТП ДУБНИЦА СРБИЈЕ

у БЕОГРАДУ

Адреса

ОПШТИНА СРДАНЦА

УЛ. КРАЈА ПЕТРА Т. Ф. 1

17500 СРДАНЦА

Напомена пошиљаоца 13. 09. 2022

Потврђујем да сам дана ..... 20 ..... Г.
(датум исписати словима)

примио пошиљку означену на предњој страни

ПОТПИСИ

.....
(прималац)

.....
(достављач - поштоноше)

.....
(однос према лицу уместо кога је пошиљка примљена)

НАПОМЕНА ДОСТАВЉАЧА - ПОШТОНОШЕ

.....

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

ЈП ЗА ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА „СРБИЈАШУМЕ“

Булевар Михајла Пупина бр. 113
Београд

ПРЕДМЕТ: Обавештење

У складу са издатим условима за израду Измена и допуна Усклађеног просотрног плана општине Сурдулица бр. 4772 од 01.04.2019. године, обавештавам Вас да је нацрт плана на јавном увиду од 22.08.-20.09.2022.године у просотријама Општине Сурдулица као и на интернет страни општине Сурдулица www.surdulica.rs.

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл. инж. арх.
Mirjana

ПОТВРДА О ПРИЈЕМУ POST EXPRESS ПОШИЉКЕ		Београд
080912 1224 04	17530	0,030 300,00
Датум и време сријема	Пријемна пошта	Пријемни број
ПОШИЉАЛАЦ: ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА Мирјана Спасић КРАЉА ПЕТРА ПРВОГ 1 СУРДУЛИЦА 17530 Сурдулица ПАК 035402	ВРСТА УСЛУГЕ: ☒ Данас за сутра до 12 ч ☐ Данас за сутра до 18 ч ☐ Данас за данас ☐ Данас за одмах ☐ Испорука у пошти	НАЧИН ПЛАЋАЊА: ☐ Пошљилац готовином ☒ Пошљилац по фактури ☐ Прималац готовином ☐ Прималац по фактури ☐ Треће лице
ПРИМАЛАЦ: ЈП за газдовање шумама „Србијашуме“ Булевар Михајла Пупина бр. 113 11000 Београд ПАК 1100023	ПОСЕБНЕ И ДОПУНСКЕ УСЛУГЕ: ВРЕДНОСТ: ..... (МН) ОТПУЊИВА: ..... (МН) ☐ Поштанска упутница ☐ РокТелТ упутница ☐ Налог за уплату	☒ Повратница ☐ Лично ☐ СМС ☐ Повратна документација
Прихватим Условје за пружање Post express услуга дате на пољећнији обраци и потврђујем исправност наведених података:		
474		
Штефен плаћања	Текуће рачун	Модел
Поштом број		

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

**МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ**

Немањина 15
Београд

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање сагласности

У прилогу акта достављам Вам Нацрт Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица на ЦД-у. За израду измена и допуна плана издати су Водни услови бр. СП број 5640-4 од 24.04.2019.године.

Молим Вас да нам у складу са издатим условима издате сагласност на Нацрт плана.

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл. инж.арх.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ , ШУМАРСТВА И
ВОДОПРИВРЕДЕ**
Републичка дирекција за воде

Немањина 22-26
Београд

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање водне сагласности

У прилогу акта достављам Вам Нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица на ЦД-у. За израду измена и допуна плана издати су Водни услови бр. 325-05-00360/2019-07 од 04.06.2019.године.

Нацрт плана је на јавном увиду до 20.09.2022.године.

Молим Вас да нам у складу са издатим условима издате сагласност на Нацрт плана.

ПРИЛОГ:

- *Нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица;*
- *Захтев за издавање водне сагласности;*
- *Извештај о стручној контроли планског документа;*
- *Извештај о обављеном раном јавном увиду;*

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл. инж. арх.

Mirjana Spasic

ПОВРАТНИЦА

БРОЈ: 350-9/10-03

Предмет поштом

ЗАПИСИ ОД ПОВРАТНИЦЕ

КОДОВЕ САГЛАСНОСТИ

Презиме поште

На адресу Муниципалитета пош.
департамента и водепријемне
у Републиканска Администрација
Београд

Адреса

Општина Сурдулица

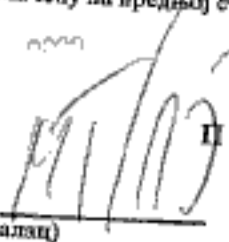
у Краљевској Почици бр. 1

11715101 Сурдулица

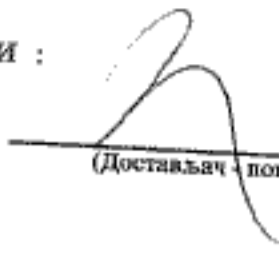
сам дана _____ (исписати словима) _____ 20 _____ године

по поштом означеном на предњој страни.

(Прималац)

ПОТПИСИ:

(Достављач поштомаша)

(однос према лицу уместо кога је поштом примљена)

Напомена достављача - поштомаше: _____

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Немањина 22-26
Београд

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање сагласности

У прилогу акта достављам Вам Нацрт Измена и допуна Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица на ЦД-у. За израду измена и допуна плана издати су услови бр. 532-02-00858/2019-03 од 22.03.2019.године.

Молим Вас да нам у складу са издатим условима издате сагласност на Нацрт плана.

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл. инж. арх.

ПОВРАТНИЦА

Број 350-9/19-03
Предмет поштом захтев за
издавање сагласности
Предато пошти
На адресу Министарства
за спољну трговину
и
Београд

Адреса
Општина Градница
Ул. Краља Петра I бр. 1

17530 Градница

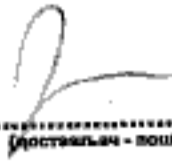
напомена пошиљачу .....

Потврђујем да сам дана ..... 20 ..... г.
(datum ispisati slovima)

примио пошиљку означену на предњој страни

.....
(прималац)

.....
(достављач - поштоноша)

.....
(однос према лицу уместо кога је пошиљка прихваћена)

НАПОМЕНА ДОСТАВЉАЧА - ПОШТОНОШЕ

.....

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И
ВОДОПРИВРЕДЕ**
Републичка дирекција за воде

Немањина 22-26
Београд

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање водне сагласности

У прилогу акта достављам Вам Нацрт Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица на ЦД-у. За израду измена и допуна плана издати су Водни услови бр. 325-05-00360/2019-07 од 04.06.2019.године.

Молим Вас да нам у складу са издатим условима издате сагласност на Нацрт плана.

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл. инж. арх.

ПОВРАТНИЦА

Број 550-9/19-05
Предмет пошиљке ЗАХТЕВ ЗА
ИЗДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ
Предато пошти
На адресу Министарство
Политичких и
У. БЕОГРАД

Адреса
ОПШТИНА СРБАЊИЦА
УЛ. КРАЈА ПЕТРА 2 БР. 1

17530 СРБАЊИЦА

Напомена пошиљача
Продујем да сам дана 13 SEP 2022
(датум исписати словима) 20 Г.

умно пошиљку означену на предњој страни

МТАВ
(пришлица)

ПОТПИСИ

(достављач - поштоноша)

(одног према лицу уместо кога је пошиљка примљена)

НАПОМЕНА ДОСТАВЉАЧА - ПОШТОНОШЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03
06.09.2022.године
Сурдулица

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Канцеларија у Нишу

Војда Карађорђа 14/II
Ниш

ПРЕДМЕТ: Захтев за издавање сагласности

У прилогу акта достављам Вам Нацрт Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица на ЦД-у. За израду измена и допуна плана издато је Решење 03 бр. 020-721/2 од 16.04.2019. године.

Молим Вас да нам у складу са издатим условима издате сагласност на Нацрт плана.

Захваљујемо се на сарадњи.

РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА
Мирјана Спасић, дипл. инж.арх.

ПОВРАТНИЦА

Број 250-9/19-03
 Предмет поштом ЗАХТЕВ ЗА
 ИЗДАВАЊЕ СЛОВАРНОСЛИ
 Предмет поште
 На адресу ЗАДА ЗА ЗАШТИТУ
 ПРАВОМ СРЕШТЕ
 у НОМЛУ

Адреса
 ОПШТИНА СУРЖАНИЦА
 УЛ. КРАЈКА ПЕТРА I БР 1

17530 Суржаница

Напомена пошиљаоца ..... 20 .. г.

Потврђујем да сам дана .....
(datum исплате савршма)

примио пошиљку означену на предњој страни

ПОТПИСИ

(прималац)

(достављач - поштоноша)

.....
(однос према лицу уместо кога је пошиљка прихваћена)

НАПОМЕНА ДОСТАВЉАЧА - ПОШТОНОШЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ РЕСУРСИ
УПРАВА ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ

Број 16293-2
27. SEP. 2022. године
БЕОГРАД

Чувати до 2027. године
Функција 34 ред. бр. 42
Датум: 27.09.2022. год.
Обрађивач: вк М.Пајарић

Обавештење у вези Нацрта Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, доставља.

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

Веза: Захтев Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове Општинске управе Сурдулица бр. 350-9/19-03 од 06.09.2022. године

На основу вашег захтева, у складу са тачком 3., 7. и 11. Одлуке о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова од значаја за одбрану земље ("Службени гласник РС", бр.85/15), а према достављеној документацији, обавештавамо вас да на Нацрт Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица немамо примедби и да исти може ићи у даљу процедуру.

Приликом спровођења предметног плана поштовати услове и захтеве за прилагођавање потребама одбране земље (акт СП бр. 5640-4 од 24.04.2019. године) који су садржани у Анексу Измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, и применити све нормативе, критеријуме и стандарде у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21), као и свим подзаконским актима који регулишу предметну материју.

MP

MP
ПО ОВЛАШЋЕЊУ
МИНИСТРА ОДБРАНЕ
пуковник
доц. др. Миодраг Костић

Израђено и 1 (једном) примерку,
умножено у 2 (два) примерка и достављено:
— Општинској управи општине Сурдулица,
— обрађивачу,
— а/а

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове

1.0. OCT 2022

III	03	350-9/19	1495
-----	----	----------	------

17530 СУРДУЛИЦА
Ул. краља Петра I бр. 1

На основу вашег захтева број 350-9/19-03 од 06.09.2022. године, наш број 953-18228 од 13.09.2022. године, тражили сте сагласност на Нацрт Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица.

За предметни план ЈП „Путеви Србије“ су издали услове број 953-6944/19-1 од 05.04.2019. године.

На основу увида у достављен Нацрт предметног плана у електронском облику обавештавамо вас:

1. У графичком делу плана (све рефералне карте), планирану обилазницу око Сурдулице, обележити непрекиданом линијом (као планирану а не као постојећу, како сте је представили) и у додати је у легенди.
2. У текстуалном делу плана у поглављу 2.1.6.1.1. Развој саобраћајно-транспортног система, описати будућу обилазницу око Власинског језера са оквирним стационажама почетка на ДП II А реда број 231 и оквирну стационажу укрштаја са државним путем I Б реда број 40.
3. У текстуалном делу плана у поглављу 2.1.6.1.1. Развој саобраћајно-транспортног система, описати будућу обилазницу око Сурдулице на државном путу I Б реда и дати оквирне стационаже почетка и краја обилазнице, у складу са Референтним системом државних путева.

Контакт: Светлана Јелић, грађ.инж. тел: 011 30 40 695, e-mail: svetlana.jelic@putevi-srbije.rs

С поштовањем,

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР СЕКТОРА
ЗА СТРАТЕГИЈУ
ПРОЈЕКТОВАЊЕ И РАЗВОЈ

Миодраг Полеђина, мастер инж. саобр.

Обрадио:	
Светлана Јелић, грађ.инж	SS
Контролисао:	
Лидија Зец, дипл.грађ.инж	LB

- Доставити:
1. Наслову
  2. ЈП "Путеви Србије" Београд, Архиви
  3. ЈП "Путеви Србије" Београд, Одељење за пројектну и планску документацију

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 532-02-00858/1/2019-03

Датум: 19.09.2022. год.

Немањина 22-26

Београд

Примљено	28 SEP 2022
Ст.	103, 350-9/19-03

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

Краља Петра Првог бр. 1

17530 Сурдулица

Предмет: Одговор на Захтев за издавање сагласности

Поводом вашег захтева број: 350-9/19-03, од 6. септембра 2022. године, обавештавамо вас да је ово Министарство размотрило ваш Захтев за издавање сагласности на Нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, који се односи на севесо постројења, односно комплексе, а у надлежности су овог Министарства.

Након извршеног увида у приложени Нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица и Извештај о стратешкој процени утицаја измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица на животну средину, напомињемо да је овај надлежни орган, на ваш захтев број: 350-9/2019-03 од 13. марта 2019. године, доставио податке потребне за израду Измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, који се односи на севесо постројења, односно комплексе, а у надлежности су овог Министарства, допис број: 532-02-00858/2019-03 од 22. марта 2019. године.

У наставку је део текста из наведеног дописа, цит.: „ На основу доступних података, које су овом органу до сада доставили оператери севесо постројења/комплекса, утврђено је да се на територији општине Сурдулица, налази севесо постројење/комплекс „нижег реда“, Фабрика за производњу стаклене вуне, оператора „Knauf Insulation“ д.о.о. Београд, на адреси Насеље Бело поље, Сурдулица. За севесо комплексе нижег реда постоји законска обавеза израде документа Политика превенције удеса. У складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне – зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса. Такође, напомињемо да се идентификација севесо постројења/комплекса врши на основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно

комплекса („Службени гласник РС“, број 41/10, 51/15 и 50/18). Поред тога, наглашавамо да су обавезе оператора и надлежних органа прописане у поглављу 3.2 Заштита од хемијског удеса, Закона о заштити животне средине, те да сходно наведеном, обавезе оператора према надлежним органима у области заштите од хемијског удеса, а у случају изградње новог севесо постројења/комплекса, почињу у року од најмање 3 (три) месеца пре почетка рада постројења/комплекса. Поред тога, у случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператор не испуни услове из чл. 60ђ, тј. 60г и 60д Закона о заштити животне средине, сходно чл. 60е истог закона, Министар решењем забрањује рад, тј. пуштање у рад односног постројења/комплекса.

Због претходно наведеног је потребно пажљиво планирати лоцирање и изградњу, како нових севесо постројења/комплекса или модификације постојећих и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, тако и нових грађевинских објеката, укључујући саобраћајне правце, места за јавну намену и насеља у близини комплекса, где локација комплекса или грађевински објекти могу бити извор или повећати ризик или последице великог удеса, како би се избегли непотребни трошкови или лоше инвестиције, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса. У интересу је и грађана и оператора и локалних самоуправа на чијој територији се гради, да и инвеститори и сви надлежни органи који су укључени у процес планирања коришћења земљишта, при доношењу одлука узму у обзир циљеве превенције великих удеса и ограничавања последица тих удеса по здравље људи и животну средину.”

У складу са претходно наведеним, овај надлежни орган даје следеће мишљење:

- Потребно је приликом израде Нацрта измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица и изградње нових објеката у близини севесо комплекса - Фабрика за производњу стаклене вуне, под повредивом зоном са аспекта хемијског удеса, разматрати зону од 1000m од граница наведеног севесо комплекса;
- Потребно је у графичким прилозима Нацрта измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица, јасно назначити претходно поменути севесо комплекс - Фабрика за производњу стаклене вуне, као и полазни основ за идентификацију повредивих објеката од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса;
- Потребно је у Усклађеном просторном плану општине Сурдулица, у текстуалном делу, у глави 2. ПЛАНСКИ ДЕО, одељак 2.1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, пододељак 2.1.7. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И ПРЕДЕЛА и одељак 2.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, 2.2.5. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и др. *Мере заштите од других акцидента*, размотрити и област заштите од хемијског удеса, у циљу смањења ризика од последица хемијског удеса, где доступни подаци о севесо постројењима, односно комплексима и могућим ефектима великих удеса на њима, треба да представљају основ у најранијој фази просторног планирања и изградње за одређивање локација за изградњу, узимајући у обзир ризик од техничко-технолошког удеса или погоршање његових последица.
- Потребно је у Извештају о стратешкој процени утицаја измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица на животну средину, у поглављу IV. 1. 11. Ризик од техничких несрећа, текст у последњем пасусу

допунити, тако да гласи: „На основу доступних података, утврђено је да се у обухвату Просторног плана Општине Сурдулица, налази једно СЕВЕСО постројење нижег реда – „Knauf Insulation” д.о.о. Фабрика за производњу стаклене вуне (индустријско насеље Бело Поље). За севесо комплексе нижег реда постоји законска обавеза израде документа Политика превенције удеса. У складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне – зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса.”

- Потребно је у Извештају о стратешкој процени утицаја измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица на животну средину, допунити поглавље IV.2.12. Услови и мере заштите од елементарних и других већих непогода и акцидената и ратних дејстава - Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација (удеса), Мере заштите од других акцидената, узимајући у обзир да се у обухвата предметног планског документа налази севесо постројење, односно комплекс Фабрика за производњу стаклене вуне, оператера „Knauf Insulation” д.о.о. Београд, чије активности могу изазвати хемијски удес.

За додатне информације, као и даљу сарадњу можете се обратити овом органу, на адресу: Министарство заштите животне средине, Сектор за планирање и управљање у животној средини, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд.

Државни секретар
Александар Дујановић
по решењу о овлашћењу бр.
021-01-13/1/21-09
од 22.07.2021. године

Доставити:
-наслову
-архиви

Рајко Стјанковић
18.10.2022
RS

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

Улица Краља Петра I бр. 1, 17530 Сурдулица, Србија • Контакт број: 17703621 • Шифра делатности: 9104

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
14.09.2022
Датум: 18.10.2022

Јавно предузеће за урбанизам
и грађевинске послове
17530 Сурдулица
Београд, Краља Петра I бр. 14
тел: 011 261 277-48
011 270 449
www.zps.gov.rs

Телефонски центар
17530 Сурдулица
11370 Београд
Датум: 18.10.2022
тел: 011 261 280
011 270 449
факс: 011 261 287
www.zps.gov.rs

03 бр.

020-3261/2

датум

18.10.2022

Година плати	17.007.2022
Ср.	Е.п.
03	3261-0/19-03

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УРБАНИЗАМ И ГРАЂЕВИНСКЕ ПОСЛОВЕ

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ,
ГРАЂЕВИНСКЕ И ИМОВИНСКО – ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Примљено:	18.10.2022
Број:	3810

17530 СУРДУЛИЦА
ул. Краља Петра I бр. 1

Завод за заштиту природе Србије, на основу члана 9. став 18. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021), поступајући по захтеву бр. 350-9/19-03 од 06.09.2022. године, Општине Сурдулица, Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинске – правне послове, Краља Петра I бр. 1, 17530 Сурдулица, изје

М И Ш Љ Е Њ Е

Заводу за заштиту природе Србије обратила се Општина Сурдулица, Одељење за урбанизам, стамбено- комуналне, грађевинске и имовинско – правне послове, Краља Петра I бр. 1, 17530 Сурдулица Захтевом заведеним у Заводу под 03 бр. 020-3261/1 од 15.09.2022. године, за мишљење о испуњености услова заштите природе издатих Решењем 03 бр. 020-721/2 од 16.04.2019. године за Измене и допуне Просторног плана општине Сурдулица (назив: План)

Уз захтев су достављени нацрт Плана са рефералним картама и Нацрт Извештаја о стратешкој процени утицаја измена и допуна усклађеност просторног плана општине Сурдулица на животну средину, израђени од стране ЈП „Завод за урбанизам Ниш” из Ниша, ЈУГ ИМУС-а из Београда и ПЛАН УРБАН ДОО из Нишке Паланке

Након увида у достављени План, рефералне карте и Извештај о СПУ, утврђено је да су надати услови заштите природе уважени и инкорпорирани у исти, те Завод са аспекта заштите природе нема примедби и даје позитивно мишљење о испуњености услова заштите природе из Решења 03 бр. 020-721/2 од 16.04.2019. године за предметни План.

НАПОМЕНА: За подручје Варденика израђена је Студија заштите Природо заштитних одлика „Варденик”. На основу члана 42. став 7. Закона о заштити природе, Студија заштите Природо заштитних одлика „Варденик” са урбанистичким границама и режимима заштите достављених у прилогу овог Мишљења, постављена је на званичну интернет страницу Министарства заштите животне средине, дана 03.07.2019. године (<https://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/zastita-prirode/obavestjenje-o-rasvetnka-i-izvештаја-zastite-nedelja-izuzetnih-odlika-vardeniak>).

zrtvost), čime je pokrenut postupak zaštite i smatra se zaštićenim u skladu sa
navedenim zakonom. Do donošenja akta o proglašenju primenjuju se mere
propisane u Studiji zaštite.

в.д. ДИРЕКТОРА

Марина Ђубалић

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Архива x 2

Прилог:

- Положај ГИО „Варле-ник“ и ГИО „Власина“
у односу на ПП општине Сурдулица

ПОСЛОЖАЈ ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈИ ПОЛИПРЕД СУРАУЛИЦА

1:20000

Легенда:

- Граница општине Сураулица
- 1 Подручје ПНО "Власина"
- 2 Подручје ПНО "Вардарица"

Република Србија
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/2019-03
04.11.2022. године
Сурдулица

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
СЕКТОР ЗА ПЛАНИРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ
ОДСЕК ЗА ЗАШТИТУ ОД ВЕЛИКОГ ХЕМИЈСКОГ УДЕСА

Омладинских бригида бр.1
11070 Нови Београд

ПРЕДМЕТ: Достава планског документа на сагласност

У складу са вашим одговором на наш захтев за давање сагласности на нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица и Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, бр. 532-02-00858/1/2019-03 од 19.09.2022.године, у прилогу достављамо:

- коригован нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица,
- коригован Извештај о стратешкој процени утицаја измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица,
- Мишљење Завода за заштиту природе Србије бр. 020-3261/2 од 13.10.2022.године

Достављено: наслову и досијеу предмета.

САВЕТНИК ЗА УРБАНИЗАМ
Мирјана Ђурић Стевановић, дипл.инж.арх.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 532-02-00858/2/2019-03

Датум: 14.11.2022. године

Немањина 22-26

Београд

25 NOV 2022	
03	350-9/19-03

1676

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове

Краља Петра Првог бр. 1

17530 Сурдулица

Предмет: Одговор на захтев бр. 350-9/19-03, од 4. новембра 2022. године

Поводом вашег захтева 350-9/19-03, од 4. новембра 2022. године, обавештавамо вас да је Министарство заштите животне средине размотрило ваш захтев за давање сагласности на Нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица и Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, који се односи на севесо постројења, односно комплексе, а који су у надлежности рада овог Министарства.

Након извршеног увида у нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана Општине Сурдулица и Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, утврђено је да је мишљење овог надлежног органа из дописа број: 532-02-00858/1/2019-03 од 19.09.2022. године узето у обзир и да су извршене допуне у тексту наведених докумената у складу са тим, те сходно томе, овај надлежни орган нема примедби на предметна документа.

За додатне информације, као и даљу сарадњу можете се обратити овом органу, на адресу: Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић
по решењу о овлашћењу бр.
021-01-36/22-09
од 10.11.2022. године

Доставити:

- Наслову
- Архиви

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Републичка дирекција за воде
Број: 325-04-00837/2022-07
Датум: 15. 09. 2022. године
Београд, ул. Немањина бр. 22-26

Услуге општег интереса у области општ. Сурдулица

Примљено	28 SEP 2022
По	Е. ...
03 350-9/19-03	

1364

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне
грађевинске и имовинско-правне послове
Ул. Краља Петра I бр 1
17.530 Сурдулица

Предмет: Ваш захтев број 350-9/19-03 од 06.09.2022.године

Поштовани,

Увидом у Ваш захтев и приложену документацију за издавање водне сагласности на Нацрт измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица, који је евидентиран у нашем Министарству под бројем 325-04-00837/2022-07 од 13.09.2022.године, констатовано је, да нисте доставили сву потребну документацију, прописану чл. 113. - 128. Закона о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018), Правилником о обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова и садржини извештаја у поступку издавања водне дозволе („Сл. гласник РС” бр.72/2017, 44/2018 и 12/2022), тј. потребно је да доставите документацију за издавање водне сагласности у складу са образцем О-4 и то:

- важеће водне услове (рок важења издатих водних услова број 325-05-00360/2019-07 од 15.05.2019 је истекао), тј. потребно је да овом органу поднесете посебан захтев на Образцу О-2 и прибавите нове водне услове, а што је неопходан услов да би се наставио поступак издавања водне сагласности по предметном захтеву;

Такође, након добијања нових водних услова, потребно је и да достављену документацију за издавање водне сагласности допуните следећим прилозима:

- извештај о стручној контроли планског документа,
- извештај о обављеном јавном увиду у нацрт планског документа

За допуну и доставу документације, даје се рок од 30 дана од дана пријема овог дописа. Уколико се иста достави у наведеном року сматраће се да је предметни захтев уредно поднет и за њега ће се донети одговарајуће решење.

Доставити:

- Подносиоцу захтева,
- Архиви

В.Д. ДИРЕКТОРА

Наташа Милоћ, дипл.инж.шум.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Републичка дирекција за воде
Број: 325-04-00842/2022-07
07.11.2022. године
Београд

На основу члана 113.-121. Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 30/2010), Закона о изменама Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 93/2012, 101/2016, 95/2018), члана 30. став 2. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС" бр. 79/2005 и 101/2007), члана 5. Закона о министарствима ("Сл. гласник РС" бр. 128/2020, 116/2022), решавајући по захтеву општине Сурдулица, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, вршилац дужности директора Наташа Милић, по Решењу Владе Републике Србије 24 број: 119-7028/2022, од 08.09.2022. године, доноси

РЕШЕЊЕ О ИЗДАВАЊУ ВОДНЕ САГЛАСНОСТИ

1. Утврђује се да је техничка документација, плански документ: Нацрт измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, урађен у складу са издатим водним условима, број 325-05-00896/2022-07 од 26.10.2022. године.
2. Водна сагласност престаје да важи ако се у року од 2 године од дана њеног добијања не поднесе надлежном органу захтев за усвајање планског документа;
3. Решење о издавању водне сагласности је уписано у Уписник водних сагласности за водне подручје Морава, под редним бројем 128. од 07.11.2022. године.

Образложење

Општина Сурдулица, поднела је, овом министарству захтев за издавање водне сагласности на плански документ Нацрт измене и допуне Просторног плана општине Сурдулица.

Уз захтев и допуну захтева достављена је следећа документација:

1. Водни услови за израду плана број 325-05-00896/2022-07 од 26.10.2022. године издати од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичке дирекције за воде;
2. Нацрт измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица;
3. Извештај о стручној контроли од 26.07.2022. године;
4. Извештај о извршеном раном јавном увиду од 12.04.2019. године.

Територија план припада водном подручју Морава, сагласно чл. 27. Закона о водама, Одлуци о одређивању граница водних подручја ("Службени гласник РС", број 75/2010) и Правилнику о одређивању граница поделивога ("Службени гласник РС", бр. 54/2011.). Најзначајнији водоток је Врла.

На основу прегледа Нацрта измена и допуна усклађеног Просторног плана општине Сурдулица, стручна служба овог Министарства је утврдила да је плански

документ урађен у складу са условима из водних услова, те је предложила издавање водне сагласности, сагласно чл. 119. Закона о водама.

На основу Правилника о садржини, начину вођења и обрасцу водне књиге ("Службени гласник РС", бр. 86/2010), ово решење је уведено у Уписник водних сагласности за водно подручје Морава.

Подносилац захтева је ослобођен плаћања административне таксе у складу са чл. 19. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС" бр. 43/03, 51/03 - исправка, 53/04 - др. пропис, 42/05 - др. пропис, 61/05, 101/05 - др. закон, 42/06 - др. пропис, 47/07 - др. пропис, 54/08 - др. пропис, 5/09, 54/09, 35/10 - др. пропис, 50/11, 70/11 - др. пропис, 55/12 - др. пропис, 93/12, 47/13 - др. пропис, 65/13 - др. пропис).

Поука о правном средству: ово решење је коначно у управном поступку и на исто се не може изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Управног суда Србије у року од 30 дана од дана пријема решења.

Доставити:

- Општина Сурдулица
- ЈВП "Србијаводе", ВПЦ "Морава"
- Водна инспекција
- Водна књига
- Архива

В.Д. ДИРЕКТОРА

Наташа Милић, дипл.инж.шум.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
Сектор за просторно планирање и урбанизам
Број: 350-01-02227/2022-11
Датум: 08.12.2022. године
Краља Милутина 10а, Београд

ОПШТИНСКА ОПШТИНА УПРАВА Сурдулица
18 JAN 2023

ТД	03	350-9/14	
----	----	----------	--

(50)

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске
и имовинско-правне послове

Краља Петра I бр. 1
18530 Сурдулица

Уважени,

Поступајући по захтеву Општинске управе општине Сурдулица - Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове, број 350-9/19-03 од 09.11.2022. године, за давање сагласности на плански документ - **Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**, као и одредбама чл. 33. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21), у прилогу дописа достављамо **Извештај о извршеној контроли усклађености Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**, број 350-01-02227/2022-11 од 29.11.2022. године и **Сагласност на Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица**, број 350-01-02227/2022-11 од 29.11.2022. године.

Истовремено, напомињемо да је потребно да се по овом Извештају поступи пре упућивања Плана у даљи поступак прописан Законом, о чему ће бринути Општинска управа општине Сурдулица и Комисија за планове општине Сурдулица.

С поштовањем,

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

мр Борђе Милић
по овлашћењу министра број
119-01-1022/2022-02 од 04. новембра 2022. године

Достављено: наслову и архиви.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
Сектор за просторно планирање и урбанизам
Број: 350-01-02227/2022-11
Датум: 08.12.2022. године
Краља Милутина 10а, Београд

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Краља Петра I бр. 1
18530 Сурдулица

Поступајући по захтеву општине Сурдулица, број 350-9/19-03 од 09.11.2022. године, Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, сагласно чл. 33. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-испр., 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21), даје:

САГЛАСНОСТ

на

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

израђене од стране ЈП Завод за урбанизам Ниш, а руководилац израде је одговорни планер Дејан Стојановић, дипл. пр. планер (лиценца ИКС бр: 100 0151 10).

С поштовањем,

ПОМОЋНИ МИНИСТАР

мр Ђорђе Милинчевић

по овлашћењу министарског број
119-01-1022/2022-02 од 04. новембра 2022. године

Достављено: наслову и архиви.

12 DEC 2022
03 350-9/19-03

Републички завод за заштиту споменика културе
Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia

Радослава Грујића 11 Radoslava Grujića 11
11118 Београд 11118 Belgrade
Србија Serbia
Тел. (011) 24 54 786 Phone +381 11 24 54 786
Факс (011) 34 41 430 Fax +381 11 34 41 430
e-mail: sekretarijat@heritage.gov.rs

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД
ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

20-74/2022-2

08 DEC 2022 20 год.
БЕОГРАД

ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне
Грађевинске и имовинско-правне послове

17530 СУРДУЛИЦА
Краља Петра I, бр. 1

Поштовани,

Поводом Вашег захтева бр. 350-9/19-03 од 25.11.2022.године за достављањем мишљења на нацрт Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица, обавештавамо Вас да Републички завод за заштиту споменика културе даје позитивно мишљење.

Увидом у достављени материјал констатовано је да на предметном подручју нема утврђених културних добара од изузетног значаја за Републику Србију за који је надлежан Републички завод за заштиту споменика културе.

У тексту нацрта Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица имплементирани су услови чувања, одржавања и коришћења са мерама заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту, као и смернице о заштити културног наслеђа засноване на Студијама о заштити градитељског наслеђа и заштити ратних меморијала, које је израдио територијално надлежни завод за заштиту споменика културе у Нишу.

У планирању развоја општине Сурдулица неопходно је поштовање принципа и одредаба Закона о заштити културних добара као и међународних докумената о заштити културног наслеђа.

С поштовањем,

ДИРЕКТОР

Проф. др Дубравка Ђукановић

**10) ДРУГА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ,
КОНТРОЛУ И ДОНОШЕЊЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА**

52 9080 22. August 2022

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове општинске управе општине Сурдулица у складу са чланом 50, Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр.72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/1483/2018, 31/2019 и 37/19 - др. закон 9/2020, и 52/2021) и чл. 55-60. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19)

оглашава

ЈАВНИ УВИД

у НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА И ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ЈАВНИ УВИД одржаће се у трајању од 30 дана од 22.08.2022. до 20.09.2022. године у Скупштинској сали општине Сурдулица, ул. Краља Петра Првог бр. 1, сваког радног дана, као и на интернет страни Општине Сурдулица www.surdulica.org.

Заинтересована правна и физичка лица могу извршити увид у изложени нацрт измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица и од службе надлежне за послове урбанизма добити потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења појединих планских решења и евентуалног давања примедби.

Примедбе у писаном облику подносе се на писарници Општинске управе општине Сурдулица у току трајања јавног увида, закључно са 20.09.2022. године.

ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА нацрта плана одржаће се у понедељак 05.09.2022. године са почетком у 13.00h у Скупштинској сали Општине Сурдулица.

ЈАВНА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ЗА ПЛАНОВЕ СО СУРДУЛИЦА, након обављеног јавног увида, биће одржана у понедељак 26.09.2022. године са почетком у 13.00h у Скупштинској сали Општине Сурдулица. Физичка лица и представници правних лица који су у току трајања јавног увида поднели примедбе у писаном облику могу присуствовати јавној седници и усмено образложити поднете примедбе. Обрађивач планског документа јавно износи свој став о свакој поднетој примедби.

МЛАЂИ САВЕТНИК ЗА УРБАНИЗАМ
Милан Тасић, специјал. грађ.

Република Србија
ПРИВРЕДНИ СУД У НОВОМ САДУ
2. Ст.55/2022
17.08.2022. године
Нови Сад

ПРИВРЕДНИ СУД У НОВОМ САДУ, стечајни судија Слободанка Комшић, одлукујући о предлогу предлагача Загорчић Данка, адресата из Новог Сада, Ловћенска број 10, од 01.07.2022. године, у поступку стечаја над стечајним дужником COREWARE DOO NOVI SAD U STECAJU, МБ 21351644, ПИБ 110451974, Нови Сад, Професора Грчића 1 В, на рочишту одржаном дана 17.08.2022. године доноси следеће,

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ предлог предлагача Загорчић Данка, из Новог Сада, од 01.07.2022. године за покретање стечајног поступка над стечајном дужником.

ОТВАРА СЕ стечајни поступак над стечајним дужником COREWARE DOO NOVI SAD U STECAJU, МБ 21351644, ПИБ 110451974, Нови Сад, Професора Грчића 1В, стечајни разлог је трајнија неспособност плаћања.

За стечајног управника именује се Мирјана Кићановић из Новог Сада.

ПОЗИВАЈУ СЕ обезбеђени и необезбеђени повериоци да пријаве своја потраживања у року од 30 дана од дана објављивања огласа у Службеном гласнику Републике Србије, а најкасније у року од 120 дана под претњом преклузије, у два примерка са документацијом, у складу са чланом 111. Закона о стечају.

ОБАВЕШТАВАЈУ СЕ заложни повериоци да су дужни да у року за подношење пријаве потраживања обавесте суд о заложном праву, уз достављање доказа о постојању заложног права и изјаве о износу неовчаног потраживања према трећем лицу које је и којим правом обезбеђено на дан отварања стечајног поступка, чим стичу својство странке, а најкасније у року од 120 дана од дана објављивања огласа у Службеном гласнику Републике Србије, у складу са чланом 49. став 1. Закона о стечају.

НАЛАЖЕ СЕ дужницима стечајног дужника да без одлагања измире своја дуговања према стечајном дужнику.

Прво поверилачко рочиште када ће бити одржана и Скупштина поверилаца заказује се за 11.10.2022. године са почетком у 09.30 часова, у овом суду, Сутјеска 3, приземље, судница број 7.

Испитно рочиште се заказује за 09.11.2022. године, са почетком у 09.30 часова у овом суду Сутјеска 3, приземље, судница број 7.

Оглас о отварању стечајног поступка истиче се на огласну таблу Привредног суда у Новом Саду, као и на електронску огласну таблу дана 17.08.2022. године.

Danas **informišite se**

☰ Најновије Републике Србије Српски језик Србија Српски језик Србија Српски језик Србија

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

- РАНИ ЈАВНИ УВИД -

Сурдулица, фебруар 2019. године

САДРЖАЈ

УВОД	5
1. ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА.....	6
2. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА, РАЗВОЈНИХ СТРАТЕГИЈА И ДРУГЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ.....	7
3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	13
3. 1. Опис постојећег стања.....	13
3.2. Начин коришћења простора	26
4. ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	27
5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА	29
6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	30
7. ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ	32
Прегледна карта 1.	

УВОД

Приступа се изради Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (у даљем тексту: Просторни план), на основу Одлуке о Изменама и допунама Усклађеног просторног плана општине Сурдулица („Службени гласник Града Враћа”, бр. 6/17) (у даљем тексту: Одлука) и Решења о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину за Измене и допуне Усклађеног просторног плана општине Сурдулица (“Службени гласник РС”, број 6/17).

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора Просторног плана засниваће се на принципима уређења и коришћења простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14 и 83/18), начелима заштите и одрживог коришћења природних ресурса, вредности и добара утврђених чланом 5. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка и 14/16), начелима о управљању водама, у складу са чланом 25. Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12 и 101/16), Закона о културним добрима („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др. закон и 99/11 – др. закон), Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС и 14/16), Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10), Правилнику о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 64/15), Националној стратегији одрживог коришћења природних ресурса и добара (“Службени гласник РС”, број 33/12) и другим законским и подзаконским актима и документима Републике Србије којима се уређује ова област.

Просторни план ће садржати детаљну разраду, као и правила уређења, грађења и коришћења.

Просторни план ће бити заснован на планској, студијској и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим документима у Републици Србији.

Саставни део Просторног плана ће чинити и Извештај о Стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

1. ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Просторни план обухвата подручје општине Сурдулица, која се налази у региону Јужне и Источне Србије, у Пчињској области. Општина Сурдулица се са своје источне стране граничи са суседном Републиком Бугарском у дужини од 26 km, јужно су локалне самоуправе град Врање и општина Босилеград, западно општина Владичин Хан из Пчињске области, а северно је општина Црна Трава из Јабланичке области.

Територија општине Сурдулица простире се на 62846,31 ha (628,46 km²) и организована је територијално у 39 катастарских општина и 41 насеље, у којима живи укупно 22.190 становника.

Табела 1. Списак Катастарских општина

Редни број	Матични број КО	Катастарска општина (КО)	Површина		
			m ²	ha	km ²
1	740799	АЛАКИНЦЕ	3517594,06	351,76	3,52
2	740802	БАЦИЈЕВЦЕ	2891042,88	289,10	2,89
3	740829	БИНОВЦЕ	6059474,21	605,95	6,06
4	740837	БИТВРЂА	15137261,76	1513,73	15,14
5	705403	БОЖИЦА	78086887,66	7808,69	78,09
6	740845	ВЛАСИНА ОКРУГЛИЦА	27981578,02	2798,16	27,98
7	740853	ВЛАСИНА РИД	53215388,50	5321,54	53,22
8	740861	ВЛАСИНА СТОЈКОВИЋЕВА	20936079,88	2093,61	20,94
9	740870	ВУЧАДЕЛЦЕ	11822128,53	1182,21	11,82
10	740888	ГОРЊА КОЗНИЦА	2244003,81	224,40	2,24
11	740896	ГОРЊЕ РОМАНОВЦЕ	12464089,72	1246,41	12,46
12	705543	ГРОЗНАТОВЦИ	8391487,07	839,15	8,39
13	740900	ДАЊИНО СЕЛО	4933164,61	493,32	4,93
14	740918	ДИКАВА	8313308,71	831,33	8,31
15	740926	ДОЊЕ РОМАНОВЦЕ	3436216,44	343,62	3,44
16	705616	ДРАЈИНЦИ	8439635,75	843,96	8,44
17	740934	ДУГИ ДЕЛ	1746607,23	174,66	1,75
18	740942	ДУГОЈНИЦА	4280634,20	428,06	4,28
19	740969	ЗАГУЖАЊЕ	3639103,25	363,91	3,64
20	740977	ЈЕЛАШНИЦА	15007868,39	1500,79	15,01
21	740985	КАЛАБОВЦЕ	1173081,65	117,31	1,17
22	740993	КИЈЕВАЦ	31899525,91	3189,95	31,90
23	705691	КЛИСУРА	46685279,70	4668,53	46,69
24	705705	КОЛУНИЦА	12524850,52	1252,49	12,52
25	705713	КОСТРОШЕВЦИ	19389794,33	1938,98	19,39
26	741027	ЛЕСКОВА БАРА	3776051,98	377,61	3,78
27	741035	МАСУРИЦА	16212030,47	1621,20	16,21
28	741043	МАЧКАТИЦА	17089717,11	1708,97	17,09
29	741051	НОВО СЕЛО	69895666,35	6989,57	69,90
30	705764	ПАЉА	13742933,34	1374,29	13,74
31	741060	РЂАВИЦА	5031246,30	503,12	5,03
32	741078	СТАЈКОВЦЕ	8402656,52	840,27	8,40
33	705861	СТРЕЗИМИРОВЦИ	9337091,94	933,71	9,34
34	741086	СУВОЈНИЦА	13251628,32	1325,16	13,25
35	741094	СУРДУЛИЦА	9264790,89	926,48	9,26
36	705870	СУХИ ДОЛ	7852492,89	785,25	7,85
37	741108	ТОПЛИ ДО	19984653,30	1998,47	19,98
38	705888	ТОПЛИ ДОЛ	24656115,65	2465,61	24,66
39	741116	ЂУРКОВИЦА	5749903,65	574,99	5,75
40		ПРОСТОРНИ ПЛАН	628463065,43	62846,31	628,46

2. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА, РАЗВОЈНИХ СТРАТЕГИЈА И ДРУГЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), (у даљем тексту: ППРС) утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. Као стратешки развојни документ, ППРС припремљен је за временски период до 2020. године и релевантне су следеће његове одредбе: У поглављу 2.1. Социјална кохерентност, наводи се следеће: „Посебно су важни простори са значајним природним ресурсима и вредностима, као што су Власина и Крајиште са слабо или погрешно коришћеним потенцијалима за развој туризма. Интегрисана заштита и развој Власине и Крајишта захтевају кооперацију општина Црна Трава, Власотинце, Сурдулица, Владичин Хан и Босилеград”. У поглављу 1.1.3. Воде и водно земљиште, наводи се следеће: „Постоје простране врло дефицитарне зоне у којима је специфична расположивост домаћих вода мања од 500 m³ по становнику годишње (Шумадија, Доња Колубара, АП Војводина, АП Косово и Метохија). Та се подручја морају снабдевати довођењем воде са стране, или из транзитних вода. Воде нема довољно тамо где је најпотребнија, док су квалитетни водни ресурси распоређени по ободу Републике (Дрина, Старовлашке планине, Шара, Проклетије, Власина) што ће захтевати дуге транзитне системе”. У поглављу 1.1.4. Високопланинска подручја, наводи се следеће: „Стратешки приоритети развоја и заштите високопланинских подручја до 2014. године су: Власина - Крајиште (отварање субдестинације Власина уређењем Власинског језера и истоименог туристичког центра; отварање субдестинације Крајиште изградњом скијалишта и почетних садржаја центра на Бесној кобили на територији општина Врање и Босилеград, уз покретање развоја туризма и комунално опремање у потпланинским селима; унапређење пољопривреде и других комплементарних активности; развој прекограничне сарадње са Бугарском и Македонијом)”. У поглављу 1.3.2. Заштита и одрживо коришћење природног наслеђа, наводи се следеће: „У планском периоду, статус проглашених заштићених подручја задржавају следећа подручја: - јужној Србији (Сићевачка клисура - део Сврљишких планина је заштићен кроз заштиту Сићевачке клисуре, Ђавоља варош, Долина Пчиње - Козјак и Власина); Проглашена заштићена подручја и подручја за која ће бити дефинисани статус, просторни обухват и режими заштите, наведена су по регионима у којима се налазе у целини или већим делом своје површине. Поред природних добара која су стекла међународни статус заштите и уписана у Рамсарску листу (Обедска бара, Стари Бегеј - Царска бара, Лудошко језеро, Лабудово окно, Слано Копово, Горње Подунавље, Засавица, Власина и Пештерско поље) и Листу резервата биосфере (Голија - Студеница), предлаже се стицање међународног статуса заштите за друга подручја. Подручја под посебном заштитом (Special Protection Areas -SPAs) предложиће се за европску еколошку мрежу NATURA 2000 до дана приступања Републике Србије ЕУ. У циљу јачања прекограничне сарадње Републике Србије у области заштите природе, у планском периоду посебан значај имају: 1) заштићена подручја: Горње Подунавље, Босутске шуме, Фрушка гора, Засавица, Делиблатска пешчара, Ђердап, Проклетије, Стара планина, Шар-планина, Власина, Јерма и Пчиња”. У оквиру стратешких приоритета у области заштите природног наслеђа утврђена је и израда просторних планова подручја посебне намене за већа заштићена подручја, са приоритетом на подручјима која осим еколошке имају и функцију заштите изворишта регионалног водоснабдевања и значајних туристичких подручја, у која спада и подручје Власине. У поглављу 1.3.4. Заштита и уређење предела, наводи се следеће: „Стратешки приоритети - пројекти до 2014. године су: Приоритетна подручја, за која је обавезна израда посебних пилот пројеката "Карактеризације предела", као основа за заштиту,

планирање и управљање њиховим развојем, су: подручја посебних природних и/или културних вредности, и то: подручја заштићених природних вредности: национални паркови, паркови природе, предели изузетних одлика, резервати природе и споменици природе (Тара, Фрушка гора, Ђердап, Копаоник, Шар планина, Стара планина, Голија, Власина, Мокра Гора, Ваљевске планине); простори у којима је квалитет предела и физичке структуре насеља од посебног значаја за развој, и то: туристичке дестинације: планинска подручја (Стара планина, Власина - Крајиште, Копаоник, Голија, Златибор, Тара, Проклетије са Мокром Гором, Шар-планина), бање и лечилишта (Врњачка Бања, Нишка Бања, Сокобања, Матарушка Бања, Буковичка Бања, Бања Ковиљача, Врањска Бања, Бања Врујци), реке (Дунав, Сава, Тиса, Дрина), језера (Сребрно, Палићко, Власинско), туристички центри и њихова околина (Београд, Нови Сад, Ниш, Суботица); пограничне области (Горње Подунавље, Босутске шуме, Делиблатска пешчара, Ђердап, Проклетије, Стара планина, Шарпланина, Власина, Јерма и Пчиња); нови инфраструктурни и енергетски системи (нови водопривредни систем Великог Рзава са акумулацијом Велика Орловача; могуће коришћење енергија ветра: Јужни Банат, Стара Планина, Власина, Озрен, Ртањ, Сува планина)". У поглављу 2.4.1. Развојне могућности руралних подручја, наводи се следеће: „Као подручја са слабијим условима за пољопривредну производњу идентификоване су скоро све општине. У односу на структурне карактеристике овог типа, примениће се следеће мере и активности: изградња саобраћајне инфраструктуре; јачање градова и урбаних/регионалних центара; формирање центара заједнице села; редистрибуција социјалних услуга и служби; интегрално управљање ресурсима у заштићеном природном добру и очување биодиверзитета (Стара планина, Радан планина, Сува планина, Власина)". У поглављу 3.1.5. Просторни развој туризма и однос према заштити, наводи се следеће: „Издавају се примарних туристичких дестинација - примарне туристичке дестинације као регионалне целине интегрисане понуде унутар туристичких кластера могу се поделити по критеријумима учешћа целогодишње туристичке сезоне на: дестинације са комплетном целогодишњом понудом: Стара планина; Власина - Крајиште; Копаоник; Голија; Проклетије са Мокром Гором и Шар-планина. Селекцијом укупних приоритета за период до 2020. године, уз давање предности просторима са формираном понудом, утврђени су следећи приоритети просторног развоја туризма до 2014. године: дестинација Власина - Крајиште (развој туристичких места и скијалишта)". У поглављу 3.2.2. Путна мрежа и објекти, наводи се следеће: „У периоду после 2014. године, а у правцу остваривања циљева просторног развоја Републике Србије, планска решења у области путног саобраћаја су активности на: путном правцу Власина - Босилеград - Рибарци (веза са Бугарском) (Р-122), (рехабилитација и појачано одржавање)". Подручје Просторног плана припада Горње-јужноморавском систему, подсистему Власинско језеро. У поглављу 3.3.1. Енергетика, наводи се следеће: „У области хидроенергетике предвиђа се: повећавање инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана (Ђердап 1 и 2, Бајина Башта, Зворник), као и повећавање производње доградњом (ХЕ Потпећ, ХЕ Власина, ХЕ Пирот, ХЕ Бајина Башта)". У поглављу 32. Функционалне везе са ширим окружењем, наводи се следеће: „- везе са Бугарском - унапређивање капацитета за заједничко планирање, решавање проблема и развој (успостављање веза и умрежавање на институционалном, пословном и образовном нивоу, одрживи развој кроз ефикаснију употребу регионалних ресурса, активности "људи људима" - директна сарадња); као и модернизација граничних прелаза; подстицање економске сарадње и узајамних инвестиција; развој одрживог туризма - заштита природе (Стара планина, Власина и Крајиште)".

Уредбом о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10) се ствара предуслов за реализацију регионалних и локалних развојних интереса 13 општина Јабланичког и Пчињског округа. Основни задатак овог документа је да понуди стратегије развоја и просторно-

планска решења која ће омогућити очување вредности и валоризацију погодности овог простора за дугорочни и уравнотежен економски развој, чиме ће се обезбедити плански основ за: рационалну организацију, изградњу, уређење и коришћење простора; заштиту животне средине; побољшање квалитета живљења локалног становништва унапређењем инфраструктурне и комуналне опремљености и развојем привреде. У делу III Концепције, пропозиције и планска решења просторног развоја, значајне су следеће одредбе: У поглављу 3. Просторна организација привреде (реферална карта 2.), наводи се следеће: „могу се дефинисати најзначајније делатности/приоритети развоја и то: Туризам, са централним пројектом туристичке дестинације/регије Крајиште и Власина и другим потенцијалима, базиран на очуваној природној средини и повољним условима за развој планинског, бањског, сеоског, еко туризма и осталих видова целогодишњег туризма. Туризам ће допринети развоју комплементарних делатности (са пратећим услугама за подмиривање потреба туриста и излетника), побољшавању стандарда и запослености локалног становништва, истовремено доприносећи решавању појединих развојних проблема, подизању атрактивности региона за инвестирање и побољшање демографске структуре становништва допринеће мотивисању младих за останак и повратак на рурална подручја; Водопривреда и енергетика, заснована на развоју интегралних регионалних система коришћења, уређења и заштите речних вода у оквиру Јужноморавског система и ХС Власина”. У поглављу 4.1 Концепција развоја туризма, наводи се следеће: „Туристичка понуда Јабланичког и Пчињског округа засниваће се на: географско-саобраћајном положају, са атрактивним природним и створеним ресурсима (првенствено планинском туристичком дестинацијом Крајиште и Власина, рурално-урбаној долини Јужне Мораве и посебним локалитетима са доминантним природним и антропогеним потенцијалима)”. У поглављу 4.2. Организација и уређење туристичких и рекреативних простора, наводи се следеће: „Туристички простор планског подручја обухвата део туристичког кластера југоисточна Србија са туристичком дестинацијом/регијом Крајиште и Власина, са водећим активностима турног и алпског скијања и других зимских спортова као и летње рекреације (језерске, еколошке, сеоске и др.; Планско опредељење је да се туристичка дестинација/регија Крајиште и Власина организује преко три субдестинације/регије и то: северне (планински сектор Чемерник-Острозуб-Грамада са Власотинцем и Црном Травом и др), средње (планински сектор Бесна Кобила-Варденик-Милевска планина са Сурдулицом, Власинским језером, Враћем, Врањском Бањом, Бујановцем и др.) и јужне (планински сектор Дукат-Патарница-Црноок са Босилеградом, Трговиштем и др)”. У поглављу 5.1. Саобраћај, наводи се следеће: „реконструкција и изградња пута бр. 122 Власина-Босилеград-гранични прелаз Рибарци/Бугарска (са разматрањем могућности проглашења за државни I пут реда уз проверу и потврду ЈП „Путеви Србије”); стављање у функцију гребенског-панорамског пута на правцу Власотинце-Чемерник-Власина-Бесна Кобила-Дукат. Предвиђа се повећање опремљености и функционалности постојећих граничних прелаза Прешево, Прохор Пчињски, Стрезимировци и Рибарци”. У поглављу 5.2. Водопривреда, наводи се следеће: „План развоја водопривредне инфраструктуре засниваће се на успостављању интегралних регионалних вишенаменских система за уређење, коришћење и заштиту вода и сливова Јужне Мораве, Пчиње и Драговиштице. 1. Горње-јужноморавски систем, са два подсистема:(а) Врањско-пчињски подсистем, којим се обезбеђује вода за насеља у општинама рање, Бујановац, Прешево, Трговиште из постојећих изворишта водоакмулације „Првонек” на Бањској реци и подземних вода, као и планиране водоакмулације „Прохор” на Пчињи; (б) Подсистем Власинско језеро, којим се обезбеђује вода за насеља: у општинама Сурдулица и Владичин Хан из постојећег изворишта Власинско језера, односно компензационих базена ХС „Власина; у општини Босилеград из постојећег изворишта водоакмулације „Лисина””. У поглављу 5.2.1. Водоакмулације, наводи се следеће: „1. друга фаза развоја постојећих

водоакумулација која обухвата следеће радове:- „Власина” - надвишење бране за 0,8 m (са КМУ 1.213 на 1.213,8), уз одговарајуће адаптације преливних органа (уградња устава висине око 0,8 m на круни прелива), у циљу добијања додатне корисне запремине и оперативности и поузданости система, побољшања радних перформанси ХС "Власина" и намене водоакумулације (као изворишта највишег ранга) за снабдевање водом насеља у оквиру подсистем Власинско језеро; - „Лисина” - повећање количине захватања воде из слива Божичке реке за око 0,8 m³/s, чиме би укупни доток у водоакумулацију износио око 3,2 m³/s, и реализација сабирно доводног система Љубата, у циљу снабдевања водом насеља у општини Босилеград, уз проширење мера заштите водоакумулације на читав слив реке Божице, како би се та акваторија стално одржавала у стању највишег квалитета, у олиготрофном стању”. У поглављу 5.2.3. Канализација и пречишћавање отпадних вода, наводи се следеће: „Предвиђа се интегрална заштита вода, која подразумева примену технолошких, водопривредних и организационо-економских мера заштите. Технолошке мере подразумевају пречишћавање отпадних вода у ППОВ свих насеља већих од 5.000 ЕС, као и мањих насеља која се налазе у зони заштите изворишта (Црна Трава, Власина Рид, итд.); Власинско језеро са два канализациона полупрстена: (а) реконструкција и доградња северног полупрстена са ППОВ „Власина”, чија ће потенцијална локација бити дефинисана након израде одговарајуће Студије о снабдевању и одвођењу отпадних вода на туристичком простору/ризорту Власинског језера, и након сагласности надлежних институција и низводних општина (Црна Трава и Власотинце); и (б) изградња јужног полупрстена са ППОВ Врла”. У поглављу 5.2.4. Хидроенергетика, наводи се следеће: „ХС "Власина", са четири хидроелектране дуж тока реке Врле, укупне инсталисане снаге око 128 MW, представља јединствен хидраулички и енергетски стабилан систем, предвиђен за производњу вршне електричне енергије и високовредну регулациону и оперативну резерву ЕЕС Србије. Планиран је развој ХС "Власина" који обухвата: (а) мере инвестиционог и текућег одржавања постојећих објеката (обнову захватних грађевина на доводима, ПАП Лисина, улазне грађевине у Божички тунел, итд.) ревитализацију и модернизацију главне и помоћне опреме на Власинским електранама; (б) проширење система продужавањем мреже канала (у циљу повећавања захватања воде ван непосредног слива Власинског језера, односно додатне нето производње од око 25 GWh/год) и то: (1) сабирно-доводног крака канала, на доводима Јерма (продужење за још око 9 km) и Стрвна (додатних око 3 km), чиме ће се остварити додатна производња за око 10 GWh/год.; канали се воде гравитационо и највећим делом су укопани и покривени; и (2) јужног сабирно доводног система Љубата за око 24 km, на делу слива Големе (Дукатске) реке, Јасике, Гаштавице, Црноштице, Заношког, Ћурчинског и Козједолског потока, којим се остварује додатних око 35 kWh/год., уз утрошак око 19 kWh/год. на препумпавање; (в) реализацију МХЕ Језеро, на уливу јужног доводног крака у Власинско језеро, оквирне снаге 1,0 MW, просечне производње 4,85 GWh/год; МХЕ „Мала Врла 1” на локацији постојеће ХЕ „Врла 1”, оквирне снаге око 200 kW”. У поглављу 6.1. Заштита животне средине, наводи се следеће: „ 5) незагађена подручја (подручја квалитетне животне средине) су локалитети са скоро неизмењеном или неизмењеном природном средином који се углавном налазе на планинском подручју (ливадско-пашњачка подручја) и заштићеним зонама природних вредности и који су погодни за живот људи, уз извесни ризик од елементарних непогода (у првом реду земљотреса); у ову категорију убрајају се подручја предела изузетних одлика „Власина” и „Долина Пчиње”, споменика природе, резервата природе „Острозуб-Зелениче”, „Кукавица” и „Јарешник” и непосредне околине и природног простора „Јашуњски манастири”, као и виши предели Бесне Кобиле, Варденика, Чемерника и др.”. У поглављу 6.2. Заштита природних вредности, подручје просторног плана је дефинисано као Предео изузетних одлика „Власина” - Прва категорија(од изузетног значаја).

Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница” („Службени гласник РС”, број 39/17) дефинисан је плански основ за обезбеђење просторних услова за остварење посебне намене подручја, односно за заштиту слива планиране акумулације „Јелашница” са браном, прибранским објектима, водозахватом и цевоводом сирове воде. Овом уредбом обезбеђује се: планско коришћење акумулације „Јелашница”, заштита и уређење сливног подручја; унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености; унапређење квалитета живљења локалног становништва стимулацијом постојећих и развојем нових делатности, у првом реду туризма и алтернативне сеоске економије, уз одговарајуће компензације, како за њихову реализацију, тако и за спровођење мера заштите простора и изворишта вода; задовољење спортско- рекреативних потреба урбаног становништва из окружења, и смернице за институционално- организациону и управно- контролну подршку коришћењу и заштити акумулације. Овим документом омогућено је директно спровођење издавањем локацијских услова, јер садржи регулациону разраду за прву зону заштите изворишта водоснабдевања и коридор цевовода. Овај просторни план у зони посебне намене представља основ за формирање грађевинских парцела за јавну намену, решавање својинских односа, даљу израду техничке документације и прибављање дозвола. Овим документом утврђена је обавеза дефинисања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања и успостављање режима коришћења простора у оквиру зона санитарне заштите у складу са чланом 77. Закона о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања. Подручје Просторног плана (189 km²) обухвата: подручје слива акумулације „Јелашница” до профила бране површине од око 67 km² и вансливне површине обухваћених катастарских општина од око 122 km², на деловима следећих територија јединица локалних самоуправа и то: – општине Владичин Хан – целе катастарске општине Грамађе, Декутинце и Полом; – општине Сурдулица – целе катастарске општине Сувојница, Стајковце, Јелашница, Ново Село и Рђавица; – града Врање – целе катастарске општине Крива Феја и Несврта.

Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Власина („Службени гласник РС”, број 133/04) око 391 km² (на деловима општина Црна Трава, Сурдулица и Босилеград) утврђен је простор изворишта површинских вода на ком су успостављене зоне непосредне, уже и шире заштите изворишта акумулација. Утврђен је развој туризма компатибилан основној намени у оквиру зона Власина Рид, Власина Стојаковића и Власина Округлица. Предвиђено је да се остале функције (становане, зоне за одмор и рекреацију, радне површине, комуникације, инфраструктура и др.) развијају у коегзистенцији са посебном наменом преко дефинисаних услова заштите природних ресурса, пре свега воде. Предвиђен је и развој пољопривреде као комплементарне делатности туризму, као и развој других допунских активности на планинском подручју (сакупљање лековитог биља, шумских плодова, развој коњарства и др.).

Према *Уредби о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина”* („Службени гласник РС”, број 25/18) подручје Власине представља уздигнути средњепланински предео, значајних висинских распона и уједно једну од најраспрострањенијих зона кристалних шкриљаца у нашој земљи, па се као такво ставља под заштиту и проглашава заштићеним подручјем под именом „Власина”, као природно добро од изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите, као предео изузетних одлика.

Према *Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године* („Службени гласник РС”, број 03/17) утврђују се дугорочни правци управљања водама на територији Републике Србије (као континуитет у дугорочном планирању функционисања сектора вода након Уредбе о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02). Подручје Просторног плана делом (подсистем Власинско језеро) припада: (1) Горње-јужноморавском регионалном

систему за који је предвиђено да се ослања на изграђене акумулације „Власинско језеро” на реци Власини, „Лисина” на Божичкој реци, „Првонек” на Бањској реци и евенталну будућу акумулацију на реци Пчињи. Из акумулације „Власинско језеро” данас се користи вода за снабдевање насеља у општини Владичин Хан. Због потребе повећања сигурности система, може се очекивати даљи развој локалних изворишта за снабдевање водом овог насеља. Такође, предвиђа се да насеља у општинама Сурдулица и Босилеград у планском периоду користе локална изворишта. У планском периоду не предвиђа се коришћење акумулације „Лисина” на Божичкој реци за снабдевање водом становништва; као и (2) Доње-јужноморавском регионалном систему, где ће се у оквиру Власинског подсистема, у општинама: Власотинце, Бабушница и Црна Трава, користити локална изворишта. Принцип експлоатације локалних изворишта подразумевају њихово коришћење до рационалних, еколошки прихватљивих граница, а потом и допремање недостајућих количина вода из регионалних система.

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара ("Службени гласник РС", број 33/12), којом је у делу који се односи на заштићена подручја, као специфичан циљ, утврђена обавеза израде просторних планова подручја посебне намене за већа заштићена подручја, у која спада Предео изузетних одлика „Власина”.

Израда Просторног плана заснива се на планској, студијској, техничкој и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим релевантним документима у Републици Србији: Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016 – 2025. („Службени гласник РС”, број 85/14); Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08); Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 13/11); Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године („Службени гласник РС”, број 98/16); Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06); Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10); као и на стратешким документима за националну безбедност и одбрану земље: Стратегија националне безбедности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и Стратегија одбране Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и др.

У изради Просторног плана биће консултовани и други развојни и плански документи у обухвату: План генералне регулације Власина Стојковића („Службени гласник града Врања” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Округлица („Службени гласник града Врања” бр. 36/12); План генералне регулације Власина Рид („Службени гласник града Врања” бр. 46/13); План генералне регулације Власинско језеро са приобаљем („Службени гласник града Врања” бр. 46/13); План детаљне регулације канализационог система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода на подручју Власине („Службени гласник града Врања” бр. 6/17); План детаљне регулације граничног прелаза Стрезимировци („Службени гласник града Врања” бр. 34/13); План детаљне регулације Стари Рид („Службени гласник града Врања” бр. 15/17); Студија Процена утицаја на животну средину постојећих објеката на подручју Власинског језера насеља Власина Рид, Власина Стојковићева, Власина Округлица и Власина језеро – Институт за водопривреду „Јарослав Черни” и др.

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

3.1. Опис постојећег стања

Подручје општине Сурдулица одликује се планинским теренима. *Релеф* чине у највећој мери громадне планине Родопске масе. То су: 1) Чемерничка антиклинала, западно од реке Власине и Власинског језера са планином Чемерник као највишим делом на којој се издвајају врхови Велики Чемерник (1638 м.н.в.) и Кула (1621 м.н.в.). На северу подручја се протеже до Острозуба и Добропољске чуке а ка југу се спушта у клисуру Врле која га одваја од масива Варденика чији темени део чини Стрешер (Велики 1876 м.н.в. и Мали Стрешер 1757 м.н.в.). 2) Власинска синклинала, источно од чемерничке антиклинале, која је у јужном делу (Божица) и средњем делу (Власина) претрпела мање промене, па је израженија правилнијег облика, а у северном делу (Црна Трава - Брод) је стиснута и измењена усецањем долине Власине. 3) Источно од ње протеже се антиклинала громадних планина која је много измењена у долини горњег тока реке Јерме и њених притока. Ту се истичу планине (Вртоп 1721 м.н.в.), Колунички рид (Динина чука 1598 м.н.в.), Плоча (1705 м.н.в.), Панцин гроб (1664 м.н.в.) и Миљевска планина (Бандера 1829). 4) Лисинске планине, јужно од Власинске синклинала, са Глошком планином (Мечит 1756м) и планином Валози (1829м).

Планински предео обилује речним долинама, клисурама река Врле, Власине, Божичке, Јерме, Јелашничке, Гарванице, као и њихових притока. Власина, средишњи (главни) део Власинске синклинала, представља плитко удубљење издуженог облика, заравњено флувијалном ерозијом реке Власине и притока и представља површ коју због велике надморске висине (1160-1460 м.н.в.) можемо окарактерисати као висораван. Власинска висораван се пружа у дужини од 14 км и ширини 5-7 км, и сужава се у јужном и северном делу на 3-4 км.

Масуричко поље простире се око доњих токова река Врле и њених притока и представља део Врањске котлине.

Разноврсна морфологија терена дели подручје општине на сливове главних водотокова и то: 1) Слив реке Врле; 2) Слив Јелашничке реке; 3) Слив реке Гарванице; 4) Слив реке Власине; 5) Слив реке Јерме; и 6) Слив Божичке реке.

Условљене морфологијом терена, односно правцем пружања планинских гребена, јављају се мезоклиматске разлике између подручја, посебно уколико је то меридијански правац пружања. Подручја која имају јужну експозицију, присоја, су осунчанија, осунчање траје дуже, сунчеви зраци падају под већим углом, па је и загревање веће. На присојним странама има локалитета без шуме (пашњаци, ливаде) на којима је, током најтоплијих летњих дана, велика врућина. Подручја која имају северну експозицију, осоје, током дана и године су дуже у сенци, осунчање траје краће, сунчеви зраци падају под мањим углом, па је и загревање мање.

Постојање значајног процента површина великих нагиба са деградираним биљним покривачем условио је честу појаву ерозије. Неконтролисана сеча шума у прошлости ради добијања обрадивих површина и огрева, као последицу је имала ерозију спирањем (денудација) и на тај начин су створене вододерине, бразде и јаруге. Највише јаруга има на јужном ободу Власине, на развођу Шундине и Јарчеве реке, развођу Симонове и Дејанове реке, испод Риде и на северу у долини Дедине реке. Бујични водотоци су еродирани материјал транспортовали и таложили у виду купастих узвишења, тзв. плавина (алувијални наноси) у долини реке Власине, причињавајући штете по ливадама и на путевима. Осим тога, на еродираним ораничним површинама, приноси су врло ниски, што све утиче на сеобу становништва и напуштање овог подручја. У нижим и заравњеним подручјима и подручјима под шумском вегетацијом (Масуричко поље, Власина,...) структура тла је стабилна јер нема ерозије. Масуричко поље и долину реке Врле са притокама одликују алувијалне равни, са пуно хумуса. Овакво тло погодно је за развој пољопривреде (ратарство и повртарство). На брдовитом

тлу и у већем делу поља распрострањене су смоница и гајњача (смеђе земљиште) које су, код великих нагиба, углавном еродирани и деградирани услед крчења шума. Гајњача је нарочито заступљена у сливу Божичке реке. На већој висини гајњаче прелазе у подзоласто земљиште на коме успевају листопадне шуме. На планинским врховима хумусно силикатно земљиште тамне боје (тамни подзол) погодује травнатој вегетацији и боровницама. Површина око језера и језеро има полутресетно (у непотопљеном, равничарском делу приобалног појаса) и тресетно земљиште (највећим делом потопљено, у виду пловећих острваца и гомилица дуж обале). Тресетно земљиште садржи велики проценат органских материја, различите боје и грађе, а настало је распадањем барске вегетације у условима велике влаге.

У геотектонском смислу, истражни простор припада Српско-македонској маси (М. Димитријевић, 1995), а на основу литолошког састава у стручној литератури је издвојен део који припада Власини као *Власински комплекс*, и део који обухвата северни део Сурдуличког масива са контактном метаморфним појасом. Метаморфни комплекс шкриљаца – *Власински комплекс*, изграђују регионално и прогресивно метаморфисани шкриљци рифеј камбријумске старости. Опште карактеристике овог комплекса, који представља седиментно-вулканогену формацију метаморфисану под условима фације зелених шкриљаца, биле би: 1) Променљивост стена у вертикалном и у хоризонталном смислу, која је условљена смењивањем првобитних глиновитих, песковитих, лапоровитих и других седимената и базичних магматских стена; 2) Интензиван развој минерала стабилних при условима фације зелених шкриљаца; 3) Присуство албита, који потиче из примарних стена. Регионално метаморфисане стене представљају групу мусковитско-хлоритских шкриљаца и групу "зелених" стена, а међу њима се разликују лискунско-хлоритске, хлоритско-епидотске и амфиболитске стене, затим кварцити и катаклазирани албит-хлорит-мусковитски шкриљци. Прогресивно метаморфисане стене представљају најраспрострањенији члан метаморфног комплекса у оквиру којег су заступљени микашисти, лептинолити, гнајсеви, мигматити, а изражене су најчешће у виду мањих маса, сочива и прослојака. Током палеозоика су утиснуте и мање масе гранитоидних стена Божице, које се у односу на Власински комплекс налазе у конкордантном односу, са добро израженом фолијацијом. Састав ових стена чине кварц, фелдспат, лискуни, хлорити и минерали лискунске групе подређено. Југоисточни део истражног простора је током терцијара захваћен снажном магматском активношћу током које је утиснут Сурдулички гранодиоритски масив који према М. Илићу (1977) припада стенама синнаборног магматизма. У оквиру стена гранодиоритског масива, на основу садржаја ортоклас/плагиоклас разликују се следећи варијетети: гранодиорити, монцогранити и кварцдиорити. Интродовање гранодиоритског растопа проузроковало је и његово утискивање дуж раседних зона, правца пружања СЗ-Ј и СИ-ЈЗ, чиме су образовани дајкови дебљине 10 до 150 m. Као жични пратиоци издвојени су гранодиоритпорфирити, кварцдиоритпорфирити, аплити и лампрофири. Чемерник је изграђен од ефузивних стена насталих током терцијарне магматске активности, а представљају их дацити и андезити који су пропицитисани и ређе зеолитисани. Хемијске карактеристике ових стена су у основи сличне гранодиоритским стенама сурдуличког масива. Квартарни седименти на истражном простору су генетски везани за формирање рељефа, односно процес флувијалне ерозије. Представници ових седимената су: терасни седименти, алувијални наноси, делувијално-пролувијални и колувијални наслаге. Њихово распрострањење је дуж водотокова Власина, Врла, Колуничка река, Слатина (Божичка р.) и око самог Власинског језера.

Образовање тектонске структуре шире околине истражног простора, који припада тектонској јединици Трговиште-Божице (М. Димитријевић, 1995), условило је стварање структурних спратова у различитим временским епохама. Кристаласти шкриљци Власинског комплекса припадају првом структурном спрату. Као јединице хомогене по тектонском стилу у оквиру њих, издвајају се: 1) Чемернички

антиклиноријум који се пружа главним гребеном Чемерника, и са обе стране је ограничен појасевима лонгитудиналних дислокационих зона. Ширина овог антиклиноријума износи 10 до 15 km; 2) Власинска синклинала која се протеже источно од Чемерничког антиклиноријума, а шарнирско подручје се углавном поклапа са током реке Власине. Распон синклинале је променљив. На јужном делу износи и до 10 km, а дужина којом се протеже износи и више од 40 km; 3) Подручје навлаке Тумбе се налази источно од реке Власине и представља њен чеони део. За цео простор су карактеристичне многобројне лонгитудиналне дислокације због чега је ова зона најјаче деформисана у оквиру истражног простора. Симетрија је моноклинична, а набори су изоклини, великог индекса и јасне источне вергенце (Б. Петровић и др., 1973.); 4) Прелазно подручје Љубате, које се протеже дуж источног обода сурдуличког гранодиоритског масива, представљено је серијама слојева лонгитудиналног положаја благог генералног пада према северсевероистоку. Сурдулички масив припада четвртом структурном спрату, а неотектонски покрети од доњег миоцена до сада изазвали су разарање старе алпске структуре, што је условило садашњи руптурни склоп. У оквиру постојећег руптурног склопа јасно су изражене две разломне зоне система регионалних раседа, декакилометарских димензија, правца пружања СЗ-ЈИ и С-Ј. Регионални раседи правца пружања СЗ-ЈИ граде систем паралелних регионалних раседа.

Истражни простор изграђују стене са различитом геолошком грађом, степеном распаднутости, порозношћу и другим карактеристикама које су условиле *хидрогеолошка својства* и односе издвојених литолошких чланова. На основу структуре порозности у заступљеним литолошким срединама Власинског и Сурдуличког простора, развијени су: збијени тип издани унутар алувијалних седимената, елувијалних, делувијално-пролувијалних и колувијалних наслага; пукотински тип издани унутар кристаластих шкриљаца и њихових варијетета; и магматских стена. Поред издвојених типова издани распрострањени су и условно "безводни" делови терена. Збијени тип издани није доминантан, али су седименти у оквиру којих је развијена интергрануларна порозност чести. Овај тип издани формиран је у алувијалним и терасним седиментима, елувијалним, делувијално-пролувијалним и колувијалним наслагама. Збијени тип издани у алувијалним седиментима, развијен је у долинама водотокова Власина, Врла, Манцина и Симонова река. Алувијални наноси настају дуж токова великог хидрауличког градијента и представљени су грубим наслагама, различите дебљине, зависно од удаљености од изворишног дела. Најчешће у горњим деловима водотокова дебљина износи до 2 m, и с обзиром на заступљеност метаморфних стена, садрже много глиновитих честица, а процентуално мало шљункова. Просечни коефицијенти филтрације за цео слив Власине варира од 10-3 до 10-5 cm/s (Чолић Б., 1978). У југоисточном делу планског подручја развијени су терасни седименти у долини Врле у два нивоа, а њихова дебљина варира од 10 до 30 m, и они представљају добру водоносну средину, тако да коефицијент филтрације износи од 10-2 до 10-3 cm/s (Томић В., 1992). Збијени тип издани формиран је у елувијалним, делувијално-пролувијалним и колувијалним наслагама. На месту Власинског језера, пре формирања акумулације, налазила се депресија настала тектонским процесима, у којој су се депоновали производи распадања стена наносени бујичним токовима. Сада ови седименти издањују у југозападном, јужном и источном делу Власинског језера, на месту уливања Мурине реке. Представљају их заглињена дробина дебљине око 10 m код Промаје, и 5 до 8 m на ушћу Шаовице у језеро. Прихрањивање збијених издани одвија се инфилтрацијом атмосферских и вода површинских токова, а такође и притицањем из хидрогеолошких структура на вишим положајима. Дренирање ових издани врши се изворима мале издашности, путем зона дифузног истицања и оствареном хидрауличком везом са водотоковима. Хидродинамички услови у оквиру наведених седимената указују да се најчешће развија издан са слободним нивоом подземних вода. Пукотински тип издани има највеће распрострањење у метаморфним

стенама палеозојског комплекса, иако је развијен и у магматским стенама Чемерника и Сурдуличког масива. Стене палеозојског комплекса, шкриљци и њихови варијетети, имају формирану пукотинску издан, а поједини аутори ове терене издвајају као условно "безводне". Испуцалост у овим стенама опада са дубином, због чега се издан развија углавном на мањим дубинама од површине терена, најчешће до 15 m. Пукотине малих димензија су делимично запуњене продуктима распадања, глиновито-песковитог састава. На простору Власинског језера ова издан је разбијеног типа променљиве издашности, у зависности од дебљине зоне испуцалости и порозности у појединим деловима. Према Јовановић Б. и Пурић В. (1972), водопропустљивост овог комплекса износи $T = 10^{-5} \text{ m}^2 / \text{s}$. Дренирање издани врши се извориштима дифузног типа, минималне издашности од 0,1 - 0,5 l/s. Већина извора је сталног карактера и променљиве издашности. Укупна издашност овог простора није безначајна, као што би могло да се учини на основу приказаног. Тако је бетонским каналима захваћен знатан део ових вода и упушта се у Власинско језеро. Сваки од два постојећа канала у сушном периоду проноси око 50 л/с (Чолић Б., 1978). Магматске стене, дацити и гранодиорити, терцијарне старости такође имају развијен пукотински тип издани. Са хидрогеолошког аспекта, код ових стена се разликује старији, ушкриљени и хидротермално измењени део, и млађи, изложен егзогеним утицајима. Прихрањивање пукотинске издани изнад локалног ерозионог базиса одвија се инфилтрацијом атмосферских и површинских вода, подземним дотицајем из других издани (алувијалне и пукотинске у шкриљцима). Просечна надморска висина око 1000 и више метара и испуцалост истражне средине у спрези са великом амплитудом колебања температуре ваздуха условили су да у прихрањивању издани учествују и кондензационе воде. Као генерални правац кретања подземних вода, условљен распоредом и положајем прелина и пукотина, може се сматрати правац пружања регионалних руптура, односно СЗ-ЈИ и С-Ј. Истицање подземних вода пукотинског типа издани одвија се изворима, дифузним истицањем преко пиштевина (на местима на којима доминира гранодиоритски грус) и вештачким путем. Извори на простору Власинског језера су углавном средње и мале издашности, најчешће 0,1–0,5 l/s. Слична ситуација је и у западном односно југозападном делу истражног простора. Хидрогеолошке појаве су махом некаптиране, а према механизму истицања гравитационог, преливног или контактнoг типа, а понегде и узлазног типа. Као значајније извори, издвајају се: Вуканов вир (0,5 l/s) у Јанчиној махали; извор у Величовима (1,5 l/s); извор Бела вода на Чемернику (2,0 l/s); Игњатова чесма на Цвејином сењаку (1,5 l/s); и други. Изданске воде према физичким карактеристикама су воде без мириса, укуса, мутноће и боје. Температура испитиваних вода варира од 7-14°C. Концентрација водоникових јона варира од 6,4–7,95. Према минерализацији, изданске воде су маломинерализоване. На основу садржаја макројонска воде су хидрокарбонатно-калцијумске, односно хидрокарбонатно-натријумске.

Природно истицање *термалних или термоминералних вода* у оквиру истражног подручја није регистровано, а индикације о присуству термалних вода добијене су при изради хидротехничког доводног тунела за ХЕ Врла 3, када је дошло до пробоја термалних вода са температуром 38°C. Након тога је 80-тих година избушена бушотина BSG-1 на локалитету Машинце. Приликом геотермалних испитивања констатовано је да до дубине од 470 m расте геотермски градијент и да на тој дубини температура воде износи 66° C. По пореклу аномалних вредности температура добијених каротажним мерењима (Д. Обреновић, 1990) може бити: услед циркулације флуида који имају већу температуру у дубини и чије је присуство регистровано у доводном тунелу; последица хидротермално промењене зоне гранодиорита на дубини од 17 до 80 m (С.Станковић, 1982). Од 2000. године Геозавод-ХИГ поново врши истраживања за захватање термалних вода у околини Сурдулице за потребе града, односно, посебно за развојни програм фабрике камене вуне.

Цело подручје општине Сурдулица припада највећим делом Црноморском сливу, а само Божичка река припада Егејском сливу. Према припадности регионалним сливовима Власина и Врла припадају Јужној Морави, а део водотока на Власини Јерми, односно Нишави. На подручју Власине важнији водотоци су: Власина, Врла река са изворишним саставницама Топлодолском р. и Виљокошницом, Божичка река са својим изворишним саставницама Дејановом, Колуничком и Пустом реком и Вучја река – изворишни крак Јерме. Максимални протицаји су везани за период април – јуни, када се често на завршетак топљења снега наставља почетак падавинског максимума. Летњи и зимски минимум протицаја раздвојени су слабо израженим појачањем протицаја везаним за кишну јесењу сезону, пре почетка снегова. С обзиром на изражену дисекцију рељефа, сливање воде се обавља брзо, поготово на деловима подручја који су сасвим огољени или обрасли слабом травном вегетацијом. Због тога поједини водотоци, као што су Топлодолска река и Пуста река имају израженији бујични карактер. Правац пружања речних долина и речних токова власинског комплекса прати пружање раседа и тектонских зона. Претпоставља се да су сливови Јерме (Вучје реке) и Власине некада били спојени. Долине већих водотока су клисурастог типа. *Хидрографска мрежа* је разбијена на повремене и сталне токове. Углавном се ради о планинским речицама и потоцима којима је тешко одредити изворишни део, јер је он разбијен на већи број малих извора. Од преко 200 извора (око 60 у непосредном сливу Власинског језера), више од половине је каптирано за потребе водоснабдевања или уређено као јавне чесме. Максимални протицаји водотока забележени су у периоду од априла до јуна месеца. Област акумулације се одликује највећим коефицијентима отицаја у Србији - више од 60% падавина. Притоке језера са западне стране су Шаовица, Браташница, Јанчин и Стевановски поток, Манојловица и Цветкова река. Браташница је највећа и извире испод Куле на Чемернику, а у свом доњем току разлива се у пространу удолину. Цветкова река извире испод Цвејиног чукара, а Манојловица испод Чавдарове махале. Са источне стране у језеро се уливају Бабина, Мурина река и Појиште. Мурина река доводи воду са готово свих извора на Буковој Глави. Притоке језера са јужне стране су Симонова река и Јарчев поток, а са југоисточне Божичка и Милованска река. Испод Букове главе, од многобројних извора, формира се Дејанова река која се улива у Божичку реку и припада сливу Струме. Са северне стране Букове Главе извиру Клисурска и Смудијина река које се спуштају у Суходолско поље и образују Јерму.

Акумулационо, *Власинско језеро* је издуженог облика. Пружа се у меридијанском правцу дужином од 9 km са просечном ширином од 1,77 km, и максималном на јужном делу 3,5 km. Дно језера је нагнуто од југа ка северу око 20 m. Највећа дубина језера, до 25 m измерена је у северном делу, док је просечна дубина 12 m. На највишем водостају: водена површина акумулације износи 16 km², дужина обалске линије која је у сталној промени износи око 40 km, а разуђеност обале је 2,166km; укупна запремина воде у језеру износи 165 милиона м³. Средњи годишњи доток воде у језеро око 4 m³/s, док се средњи годишњи проток креће од 3,17 (1990.) до 5,07 (1980.) m³/s. У оквиру друге фазе изградње власинске акумулације и хидроенергетског система, извршеним интервенцијама поједини водотоци су пребачени из једног у други слив и тиме су промењене природне границе слива. Услед тога су у слив језера вештачки уведене површинске воде из сливова река Чемернице, Стрвне, Јерме и Струме. Првобитна природна површина слива од 63 km² је додатним хидротехничким захватима повећана на 435 km². Преко потока Појиште у Власинско језеро су уведене воде са југоисточних падина Планае које су сабирним каналима сакупљене из једног броја левих притока Јерме. Део вода из слива Љубатске реке доводним каналом и тунелом је пребачен у Лисинско језеро, а из језера се вода пумпама пребацује у Власинско језеро. Воде из Стрвне и других десних притока Власине, низводно од бране, сакупљене су на сличан начин. Услед тога, део воде који би рекама

Божицом и Стрвном доспео у Егејско море, вештачки се пребацује у акумулацију (вештачка бифуркација), одакле отиче у црноморски слив. Најиздигнутији делови тресаве остали су непотопљени у виду два острва: Страторија и Дуги дел.

На територији општине Сурдулица заступљене су две *врсте климата*. Делови територије који су ниже надморске висине, предео око Масуричког поља, имају умерено континенталну климу, док делови са вишим надморским висинама - Власина и околне планине, имају карактеристике субпланинске климе. Умерено континенталну климу карактеришу изражена 4 годишња доба, док субпланинску климу одликују дуге и хладне зиме, кратка и свежа лета и кратка прелазна годишња доба. Најхладнији месец и на Власини и у Сурдулици је јануар, а најтоплији месец у Сурдулици је јули, а на Власини август. Због веће надморске висине Власина има ниже температуре током целе године. У зимским месецима пада снег који се задржава преко три месеца, са дебљином преко 30 цм преко два месеца, што се повољно одражава на трајање зимске спортско-рекреативне и туристичке сезоне. Благе планинске косе и дубок снег представљају погодност за упражњавање зимских спортова. Осим тога, као последица ниских температура, на Власинском језеру се образује ледени покривач, најчешће крајем децембра, и траје до средине фебруара, па и до краја марта. Дебљина леда може бити и до 35-40 цм, што омогућава прелазак са једне на другу обалу језера, мада не потпуно безбедан. Како је током зиме режим рада хидроелектрана такав да водостај редовно опада, лед се делом ослања на копно и пуца, креће се и ломи, те пукотине прекрије снег, тако да могућност развоја и других спортова типа клизања није реална, пре свега због безбедности. Врло топлих летњих дана, са температуром ваздуха од 25°, на Власини има 20 у години, када се језерска вода загреје толико да је могуће купање али, због велике надморске висине, ваздух и језерска вода не могу толико да се загреју да би се могло говорити о правој купалишној сезони. Највеће испаравање је у јулу и августу, а најмање у децембру, јануару и фебруару, што је у тесној вези са вредностима температуре. Најмања облачност је у току лета, што се позитивно одржава на туристичка кретања. Падавине представљају важан климатски фактор посебно за водопривреду, јер њихова количина и интензитет утичу на притицање воде у реке, канале и хидроакумулације, али и на ерозионе процесе у речним сливовима. На падавински режим ове територије преовлађујући утицај имају циклонске активности различитог порекла које се манифестују у продорима влажних и хладних ваздушних маса са Атлантског океана са запада и северозапада, топлих са југа и југозапада из области Средоземља и зимских продора хладних ваздушних маса са севера и североистока, уз утицај орографских црта рељефа. Најмања количина падавина се излучује, у Сурдулици - у јануару, фебруару, марту и јулу, а на Власини - у јулу, августу и септембру. Највећа количина падавина, у обе станице, забележена је у мају и јуну, када има и највише кишних дана. Магла траје дуже на Власини (38.5 дана) и најчешћа је у јесењим и зимским месецима, док је најмање има у августу, јулу и јуну. Што се тиче ветра у Сурдулици је велики удео тишина, а на Власини мали. Највећу частину у Сурдулици имају источни и северни, а на Власини северозападни, западни, источни и северни ветар. Брзина ветрова се креће - у Сурдулици од 1,5 (С3) до 2,1 (И и З), а на Власини од 1,8 (З), преко 2,6 (С3) до 3м/с (ЈЗ). Учестаност дана са јаким ветровима на Власини је највећа у марту, фебруару и јануару, када се стварају велики сметови, а најмања у септембру и августу. Јачина ветрова се испољава на целој Власини (ветрометрина), а највише на истакнутим узвишењима- косама, бреговима и брежуљцима и малим превојима, посебно на потезу заселака Пепељаци-Промаја. На главним путним прилазима ка Власини успони су увећани, посебно из правца Сурдулице на деоници Ваљавица - Промаја, па снежне падавине и ветрови често угрожавају саобраћај. При ниским температурама, ветрови на једној страни, одувавањем снега, стварају поледицу, а на другој, његовим гомилањем, сметове којима

завејавају путеве. У току летњих дана, на Власини може да дође до нагле промене времена, што може битно да утиче на дужину и карактер туристичке сезоне.

Простор општине Сурдулица карактеришу изузетан *биодиверзитет* и аутохтони биосистеми. Доминантна биљна врста на овом подручју је буква, њена горња граница распрострањености најчешће је између 1300 и 1400 мнв, на Плани и Чемернику и до 1500 мнв. Ове шуме, по правилу, покривају стрме падине, а на билима и косама, сем њих, има и травних заједница. У прошлости су, посебно на Власини, на брежуљкасто-брдовитом појасу око накадашње тресаве (данас језеро), букове шуме биле знатно заступљеније. Са развојем власинских села, јавила се и потреба за већим обрадивим, ораничним површинама па се, по приступачним теренима, приступило крчењу букових шума. На подручју Власине Рида, на потезу Јанчини-Манцини-Андрејини, оне чине велики шумски локалитет познат под именом Густа гора које, с обзиром на густину шуме на том потезу, осликава стварно стање. У нижим деловима терена, према Власинском језеру и реци Власини, налазе се природне састојине брезе, по којима је Власинска висораван позната – „власинске лепотице“. Локално становништво зове их „метлике“ па по њима носи име и заселак Метликари (Вл.Рид) у чијем се окружењу налазе највећа стабла овог дрвећа. На Власини и околним планинама има много жбуња (глог, дивља ружа), а уз само језеро има четинара (јела и бор), вештачки засађених по стварању језера и касније. Највише има ливада и пашњака, травнатих врста (класасте и тврдаче). Тресетно земљиште погодује врстама тресетне траве, маховине, зукве, шевара, барског љутића, раставића, крупног маслачка и врбе. Према мањим висинама букова шума се спушта све до изнад Сурдулице, Доњег Романовца и Масурице, а на другој страни до Божице и Клисуре. У том појасу и ниже вегетира храстова шума која је, у прошлости, много искрчена ради добијања ораничних површина, а данас је прилично очувана на локалитету звани Церовац (између Масуричког поља и долине Јужне Мораве). Посебну вредност представља диверзитет лековитог (валеријана, мајчина душица, боровница, раставић, кантарион, босиљак, шипак, нана, зова, купина, коприва, чемерика) и медоносног биља (медоносне траве попут дивље детелине и маслачка и плодови разног воћа-јагода, купина, малина, шљива, јабука). С обзиром да је Власина еколошки чиста средина, поједини пчелари из нижих предела, у току лета, пресељавају пчелиња друштва у овај крај како би добили власински биолошки исправнији и здравији, претежно ливадски мед. Од дивљих животиња овде егзистирају: срна, дивља свиња, зец, лисица, вук, куна, видра, дивља мачка, јазавац, текунице-глодари степских предела, затим птице: славуј, штиглица, сеница, кос, дрозд, врана, сврака, креја, гавран, чапља, рода, дивља пловка, лиска, мали корморан, вивак, језерски галеб, шумска шљука, бекалина, орао, јастреб, кобац, ветрушка, сова, фазан, пољска јаребица и др.

Од заштићених *природних вредности* на територији Просторног плана издваја се Предео изузетних одлика „Власина“, заштићено подручје од изузетног (националног и међународног) значаја проглашено уредбом Владе 2018. године („Службени гласник РС”, број 25/18) на основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон), укупне површине око 13330 ха од чега је у јавној, претежно државној својини око 51%. Обухвата територију општине Сурдулица (КО Битврђа, КО Божица, КО Власина Округлица, КО Власина Рид, КО Власина Стојковићева, КО Грознатовци, КО Драјинци и КО Клисура) на површини око од 12849 ха или 96,4% заштићеног подручја и територију општине Црна Трава (КО Црна Трава) на површини око 481 ха или свега 3,6% заштићеног подручја. Уредбом о проглашењу установљени су режими заштите: I степена на 2 просторне јединице укупне површине око 10 ха (свега око 0,1% заштићеног подручја), II степена на 8 просторних јединица укупне површине 4385 ха (32,9% заштићеног подручја) и III степена укупне површине око 8935 ха (око 67,0%) на осталом делу заштићеног подручја. Наведеном уредбом замењена је уредба Владе из 2006. године којом је први

пут установљена заштита подручја Власинског језера као предела изузетних одлика, донета на основу тадашњих одредби Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 66/91, 83/92, 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94 – др. закон, 53/95 и 135/04). У односу на прву заштиту, новом уредбом повећана је укупна заштићена површина за око 589 ha, при чему је површина заштићеног подручја на територији општине Црна Трава смањена за 32 ha а на територији општине Сурдулица повећана за 621 ha. Површина са режимом заштите I степена није промењена, са режимом заштите II степена је повећана за 31 ha и са режимом заштите III степена за 558 ha. Број и назив просторних јединица је остао исти, изузев што је код режима заштите II степена изостављен локалитет „Златна буква”, површине 0,50 ha (јер се ово стабло, иначе, познато и описано у научној и стручној грађи о природи Власинске тресаве осушило и пало, уз издашну помоћ дивљих трагача за закопаним благом), али је значајније повећана површина просторне јединице „Власинско језеро” (са 1215 на 2080 ha) и смањена површина просторних јединица „Полуострво Дуги дел”, „Блато – Делнице – Братанов дел” и „Вртоп – Јелички рид”. За управљача ПИО „Власина” одређена је Туристичка организација општине Сурдулица, која је пре доношења уредбе Владе 2018. године, општинском одлуком крајем у 2016. године заменила дотадашњег и првог управљача, Дирекцију за грађевинско земљиште и путеве. Обе уредбе о заштити Власине образложене су истим вредностима и циљевима (иако су њихов редослед приказа и детаљи изнијансирани) и то: очување лепоте предела власинске висоравни, очување непотопљених делова некадашње власинске тресаве и разноврсности биљног и животињског света, очување и унапређење квалитет вода, ваздуха, земљишта и других природних ресурса и чинилаца животне средине и стварање услова за планско уређење и одрживо коришћење заштићеног подручја у интересу науке, образовања, културе и развоја рекреације, туризма и пољопривреде. Осим биоразноврсности и пејсажа, други кључни разлози и циљеве заштите подручја Власине су: моћна водена маса Власинског језера запремине око 160 милиона m³ воде доброг квалитета и просечног дотицаја од око 4 m³/s, као есенцијалног природног ресурса од посебног значаја за регионално водоснабдевање у будућности; чиста и здрава животна средина, односно незагађено земљиште, ваздух и воде што представља не само привлачни разлог боравка већ и ослонац будуће органске пољопривреде; објекти народног градитељства, односно стамбени и економски објекти и окућнице сеоских домаћинстава грађених претежно од аутохтоних материјала и у традиционалном и аутентичном стилу и специфичности власинске климе познате по оштрим и снеговитим зимама и свежим и пријатним летима, што удружено са лепотом амбијента, чистим окружењем, вишеструким могућностима које пружа само језеро и рељефним погодностима представља основу развоја туризма и рекреације. Према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10) на подручју просторног плана налази се еколошки значајно подручје под бројем 88 и са именом „Власина”. Оно обухвата: заштићено подручје ПИО „Власина”; Emerald подручје „Власина RS0000006”; међународно значајно ботаничко подручје „Власинска висораван” (Important Plant Areas – IPAs) које у истим границама као Emerald подручје обухвата језеро и непосредну околину, планине Вртоп и Чемерник и једним појасом пружа се до гребена Варденика и највишег врха Великог Стрешера, међународно значајно подручје за птице (Important Bird Areas – IBAs) – „Власина RS037IBA”; одабрано подручје за дневне лептире (Prime Butterfly Areas – PBAs) под именом „Бесна кобила 38” и Рамсарско подручје, установљено и признато 2007. године на основу Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 9/77), под именом „Власина 3RS008”.

Подручје општине Сурдулица се у погледу квалитета *животне средине* одликује очуваном природом и релативно незагађеном животном средином. На

подручју општине је успостављен мониторинг већег броја параметара животне средине (ваздух, бука, воде, нејонизујућа зрачења, земљиште и отпад). Квалитет ваздуха општина Сурдулица прати од 2016. године, према Програму контроле ваздуха. Загађење ваздуха јавља се повремено као последица грејања на чврста горива у зимском периоду, због рада индустријских загађивача и због повећане концентрације издувних гасова моторних возила у зони државних путева I и II реда и локалних путева. На квалитет воде утичу неконтролисано испуштање отпадних и фекалних вода на руралном подручју и туристичком подручју Власина без икаквог третмана. Подземне воде су угрожене процедурним водама са депонија, са пољопривредног земљишта, из несанитарних септичких јама и др. Општина је усвојила Програм праћења квалитета површинских и отпадних вода. Квалитет земљишта се прати у континуитету. Загађење земљишта се јавља као последица одвијања саобраћаја, изливања отпадних вода, процедурних вода са депоније и сметлишта, услед третирања пољопривредног земљишта вештачким ђубривом и пестицидима. Јављају се повремени прекорачења граничних вредности за кобалт, бакар, кадмијум, олово и полихлороване бифениле на подручју општине, а посебно поред државних путева. Управљање отпадом - питање одлагања чврстог комуналног отпада није потпуно решено, пре свега на руралном подручју што проузрокује неконтролисано бацање смећа и формирање тзв. дивљих депонија. Бука и вибрације јављају се махом дуж саобраћајница (линијских извора буке) где се не спроводе мере заштите од буке и вибрација, као и у центру општине. Општина Сурдулица прати ниво буке према Програму мониторинга стања нивоа буке у животnoj средини.

Иако планско подручје никад није било обухваћено свеукупном и систематском проспекцијом *градитељског наслеђа*, парцијалне проспекције рађене од стране више независних институција за потребе израде појединих урбанистичких и просторних планова на територији Општине Сурдулица, указују на постојање вредног градитељског наслеђа. Број и врста непокретности евидентираних по основу културно-историјских вредности приликом парцијалних истраживања указује на богато и разноврсно градитељско наслеђе овог простора. Тако уз сакралне објекте, очувани објекти варошке и руралне архитектуре, али и бројни археолошки локалитети сведоче о континуитету настањивања, као и о уметничким тенденцијама и степену развијености техничке културе становника. Како би културно наслеђе могло да буде сачувано за будуће генерације, заузело своје место у одрживом развоју општине и наставило да делује као архитектонски образац и извор територијалне препознатљивости, неопходно је у планском периоду предузети мере на његовој заштити. Ту се пре свега мисли на активности на покретању поступака за утврђивање за непокретна културна добра непокретности са претпотављеним уметничким и културно-историјским вредностима, као и на активности на предузимању мера документационе и техничке заштите, обнове и ревитализације.

Власина је пространа планинска висораван знатно виша од других познатих планинских висоравни Србије (Златибора, Пештера, равне Таре, Дивчибара) чије су висине од 900 до 1.100 m, па јој то доноси климатску, рекреативну и туристичку предност. Предеони лик Власинске висоравни и њен еко-климатски комплекс представљају суштину њених особених *туристичких вредности* и одлика, а сама хидроакмулација језера је најважнији, препознатљиви мотив - туристички украс и имиџ Власинског подручја. Главни еко-туристички потенцијали и вредни рекреативни и атрактивни мотиви овог подручја су: природи предео разноврсних екосистема и високе естетике предеоног лика, свеж и рекреативно стимулативан климат предела, и Власинско језеро - хидролошки и рекреативно туристички високо атрактиван туристички мотив. Туристички амбијент Власинског језера поседује високе рекреативне, атрактивне, спортско-рекреативне, естетске и друге туристичке вредности које проистичу из његових многобројних функција и одлика и обезбеђују му атрибуте најкомплекснијег и најзначајнијег туристичког мотива подручја Власине, као и најзначајнијег планинског туристичког језерског амбијента Србије. Сама

природа на Власини је таква да нуди различите могућности, атрактивне како за зимски, тако и за летњи туризам, погодности за пасивни одмор и рекреацију у тишини и на чистом ваздуху, али и за припреме врхунских спортиста. Планско опредељење је развој одрживог туризма у складу са потенцијалима простора и режимима заштите природе и акумулације (одморишни туризам, wellness, етнотуризам, скијање, културне тематске руте, манифестације, рурални туризам, туризам специјалних интереса и др.)

На основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину (Сл. гласник РС бр. 104/2014), подручје Просторног плана спада у четврту групу, односно у групу девастираних јединица локалне самоуправе чији је степен развијености у испод 50% републичког просека.

Привреда је заснована на локалним ресурсима (пољопривредно земљиште претежно слабијих класа, шумски комплекси, водозахват Власинско језеро, здрава природна средина и радна снага са дугогодишњом традицијом у погледу привредне валоризације наведених природних фактора). Главни проблеми привредног развоја су: слаба диверзификација привредних активности; изражена неравномерност у просторном распореду привредних активности, недовољна инфраструктурна опремљеност; изражена депопулација; неповољна старосна, миграциона и образовна структура становништва. Основне привредне делатности на подручју Просторног плана су прерађивачка индустрија, енергетика, пољопривреда, туризам, водопривреда, трговина, угоститељство, хотелијерство, занатство и домаћа радиност. Прерађивачка индустрија и енергетика су носилац развоја подручја Просторног плана, потом пољопривреда, грађевинарство, трговина, туризам, и услуге. Међутим, производно-пословни и услужни комплекси су просторно веома неравномерно распоређени и већина привредних активности се одвија у Сурдулици као општинском центру и насељима Алкинце и Бело Поље који су се развијали претежно захваљујући близини Сурдулице као општинског центра. Поред власинских хидроелектрана, важнији носиоци привредних активности на подручју Просторног плана су: „Knauf Insulation d.o.o.“ Бело Поље; Сурдулица, фабрика минералне изолације (бивши Вунизол); „Фабрика хлеба и млека а.д.“ Бело Поље, Сурдулица; „Власинка“ Сурдулица, предузеће за производњу и промет воде; „Симпо“ фабрика наместаја; „Коштана стр“ производња обуће од гуме, пластике и кожна обућа; „Тончев градња“ Сурдулица; „А.Д. Нарас“ Бело Поље, Сурдулица, производња остале одеће; „Масурица а.д.“ Сурдулица предузеће за пољопривредну производњу и кооперацију – у стечају; „Застава пес а.д.“ Бело Поље, Сурдулица, фабрика аутоделова – у стечају и др. На основу података Републичког завода за статистику о броју регистрованих правних и физичких лица на дан 30.06.2018. године, на територији општине Сурдулица било је регистровано 963 правних и физичких лица, у стечајном поступку је било 4, а у поступку ликвидације 14, али и порет тога можемо рећи да је Сектор малих и средњих предузећа слабо и недовољно развијен.

Пољопривреда је, поред прерађивачке индустрије, енергетике и производње воде, једна од основних привредних делатности (нарочито у ратарству, воћарству и сточарству), али су њене основне одлике екстензивност, ниски приноси и ниска продуктивност, велика зависност од климатских услова и производња која је најчешће намењена задовољењу личних потреба локалног становништва. Имајући у виду здраву природну средину, велики потенцијал у пољопривреди је производња здраве хране и лековитог и шумског биља, као и развој пољопривреде као комплементарне гране туризму. Капацитети за прераду пољопривредних производа су мали и углавном у приватном сектору.

У 2016. години, на основу података из публикације Општине и региони у Србији 2017., на подручју Просторног плана је регистровано 4.033 запослених, од чега је је 77,61% запослено у правним лицима (3.130), 21,94% је предузетника и лица запослених код њих (885) и 0,45% је регистрованих индивидуалних пољопривредника (18). Број

запослених на 1000 становника је износио 211, што је нешто изнад нивоа Пчињског округа (201), али далеко испод Републичког просека (285). Од укупног броја запослених, не рачунајући регистроване индивидуалне пољопривреднике, највећи број запослених ради у сектору Прерађивачке 21,97% запослених, затим у сектору Здравствене и социјалне заштите 13,18%, у сектору Грађевинарства 12,68% и у сектору Трговине на велико и мало 12,40%.

Укупан број незапослених на подручју Просторног плана износи 3.085 становника, односно 161 незапослено лице на 1000 становника, што је знатно испод просека Пчињског округа (129). У структури незапослених незнатно је већи број жена (50,8% незапослених), први пут тражи запослење 29,1% незапослени, односно 34,3% незапослених је без квалификација.

Према подацима Пописа из 2011. године, на подручју Просторног плана живи 20.319 становника што представља смањење од 8,43% у односу на 2002. годину (22.190 становника). У истом периоду је укупан број домаћинстава смањен за 6,89%, односно са 6.967 домаћинстава у 2002., на 6.487 домаћинства у 2011. години, при чему је смањена и просечна величина домаћинстава и то са 3,19 чл./дом., на 3,13 чл./дом. Просечна релативна густина насељености износи око 32 ст/км², што је знатно испод Републичког просека. Највећу густину насељености имају општински центар Сурдулица 1.230 ст/км², Алакинце 441 ст/км², Загужање 268 ст/км² и Доње Романовце 113 ст/км², док сва остала насеља имају густину насељености испод 100 ст/км², од чега најмању густину насељености имају: Колуница, Ново Село и Паља испод 1 ст/км², Битврђа, Вучаделце, Горње Романовце, Топли До око 1 ст/км², Божица, Власина Рид, Грознатовци, Кијевац, Кострошевци, Стрезимировци око 3 ст/км², тако да можемо констатовати да је Подручје плана изузетно неравномерно насељено. Што се полне структуре тиче, однос између женског и мушког становништва је 50,54% према 49,46% у корист женског становништва. Просечна старост на подручју Просторног плана износи 41,3 година и по овом критеријуму подручје спада у категорију “дубоке демографске старости”. Млади до 19 година учествују у укупном становништву са свега 21,64%, а стари преко 65 година са 16,09%. Индекс демографског старења на подручју плана износи 0,74. Женско фертилно становништво у укупном становништву учествује са 22,15%, а у укупном женском становништву са 43,83%. Од укупног броја становника, по Попису 2011. године, 38,66% становништва спада у економски активно (7.855), од чега 59,13% становништва обавља занимање, а 40,87% је незапослено становништво, и 61,34% становништва спада у економски неактивно становништво (12.464), од чега су 25,21% неактивног становништва деца до 15 година старости, 12,03% ученици и студенти, 33,90% пензионери и 28,86% спада у остале категорије. Од економски активног становништва које обавља занимање (4.645) 17,37% обавља занимање у области прерађивачке индустрије (807), 13,18% обавља занимање у области Државне управе и одбране, обавезног социјалног осигурања (612), 11,75% обавља занимања везана за трговину на велико и мало, поправку моторних возила и мотоцикала (546), 10,57% у области Грађевинарства (546), 10,29% у области Здравствене и социјалне заштите (478), 7,81% у области Образовања (363), 5,77% у области Пољопривреде, шумарства и рибарства (268).

Основне карактеристике *мреже насеља* на простору општине Сурдулица сагледане су кроз више различитих нивоа који се односе на: просторну дистрибуцију становништва (густинунасељености), дисперзију различитих садржаја и активности, природно-морфолошке карактеристике простора, саобраћајну повезаност, итд., из чега је произашло и формирање гравитационих зона појединих центара, различитог хијерархијског ранга, као и интензитет њихове међузависности. Развој насеља и токови урбанизације на простору општине, у последњих неколико деценија, указују на изразит негативан тренд демографских и структурних промена у развоју и условима живота и рада. Утицај оваквих трендова, директно или индиректно, проузроковао је и

функционалну, социоекономску, демографску итд., трансформацију насеља у оквиру општине, а пре свега, њихове изражене међусобне поларизационе процесе. Анализирајући постојећу мрежу у систему насеља, у првом реду, уочен је велики степен концентрације становништва и активности у Сурдулици и околним приградским насељима, као последица дугогодишњег досељавања и запошљавања у општинском центру. Са друге стране, евидентно је напуштање малих насеља у ширим просторима планинских и брдских подручја, као последица ниског степена централитета постојећих центара, неразвијености сервиса и услуга, лоше приступачности, слабих или никаквих услова за запошљавање изван сектора пољопривреде, итд., али и изразита депопулација и старење становништва. Густина мреже насеља на подручју општине је изразито хетерогена. Карактерише је велика уситњеност у западном појасу, нарочито у зони око општинског центра. Ова насеља су бројчано већа и гушће насељена, са већим степеном изградње и активности, што је последица дугогодишње доминације градског насеља Сурдулица као центра запошљавања. Такође, велики утицај на концентрацију становништва и активности у западном појасу општине има и близина значајног саобраћајног правца, преко кога се општина повезује са коридором аутопута, а на који се надовезују главни путни правци који пресецају ово подручје. Приметан је зачетак конурбацијских процеса у оквиру појединих приградских насеља, инициран близином општинског центра, главним путним правцима и малим растојањима између насеља. Нешто мању уситњеност карактерише мрежа насеља у рубном североисточном појасу, док је најређа, са великим растојањима између суседних насеља у јужном делу општине, као и на подручју Власине. Просечна густина мреже на нивоу општине износи око 6.8 насеља /100km², највећа је у западној осовини – око 16 насеља на 100km², са малом просечном удаљеношћу између насеља (од 1-3km), а најређа у средишњем делу општине - око 4 насеља на 100km², са великим међусобним дистанцама.

У општини, према значају у постојећој хијерархији и организацији у мрежи насеља и центара издвајају се:

1) Примарни општински центар – градско насеље Сурдулица, у коме су сконцентрисане најважније административне и управне функције, објекти друштвеног стандарда, већина привредних делатности, највећа концентрација трговине и услуга, итд. Непостојање функција ширег (регионалног) значаја у оквиру општинског центра условљено је, пре свега, периферним положајем Сурдулице у систему регионалних центара.

2) Приградска насеља - Бело Поље и Ђурковица, са значајном концентрацијом становништва последица су положаја, историјских и економских фактора, као и миграторних кретања. Директан гравитациони утицај на ова насеља има општински центар Сурдулица. Од ових насеља издваја се Бело Поље са високим степеном развијених централних функција - привредних делатности и друштвене инфраструктуре. Због близине општинског центра, у хијерархији насеља није издвојен као посебан центар.

3) Центри заједнице насеља – Сувојница, Мачкатица, Власина Округлица Клисуре и Божица.

4) Локални центри - Јелашница, Масурица, Алакинце, Кијевац и Власина Рид и

5) Остала примарна сеоска насеља

Пригранично подручје - област према суседној Републици Бугарској обухвата КО: Стрезимировци, Колуницу и Божицу. Планско опредељење је: да се модернизује гранични прелаз "Стрезимировци", као би се растеретио гранични прелаз „Градина” у општини Димитровград и остварила боља веза са урбаним центрима у Републици Бугарској (Софија, Перник, Брезник и Трн); као и планирање и уређење простора за потребе развоја инфраструктуре, одбране, спречавања и ублажавања последица елементарних непогода и др.

Основни вид транспорта је *друмски саобраћај* који има велику улогу у повезивању планског подручја са суседним општинама и шире до најближег ваздушног терминала у Нишу. У оквиру граница Просторног плана, налази се државни пут ИБ реда број 40 (Владичин Хан-граница Републике Србије и Републике Бугарске), који се пружа од западне границе Просторног плана до чвора 0409 на km 53+152 на граници Републике Србије и Републике Бугарске-гранични прелаз Стрезимировци, државни пут ПА реда број 231 (Састав Река-граница Републике Србије и Републике Бугарске, гранични прелаз Рибарци), који се пружа од северне границе Просторног плана до чвора 4006-Власина Округлица (укрштај са државним путем ИБ реда број 40) и од чвора 4007-Власинско језеро (укрштај са државним путем ИБ реда број 40) до југоисточне границе Просторног плана, државни пут ИБ реда број 439 који се пружа од северне границе плана до чвора 4008-укрштај са државним путем ИБ реда број 40, државни пут ИБ реда број 440 који се пружа од западне границе Просторног плана до чвора 44001-Мачкатица и државни пут ИБ реда број 4410 који се пружа од западне границе Просторног плана до чвора 4005-Сурдулица(укрштај са државним путем ИБ реда број 40). Наведене трасе државних путева, у складу су са усвојеном Уредбом о категоризацији државних путева („Службени гласник РС”, бр. 105/13, 119/13 и 93/15). Деонице државних путева у границама Просторног плана су у релативно задовољавајућем стању осим деонице државног пута ИБ реда број 439 од Преслапа до чвора 4008 у дужини око 5 km која је насипана туцаником. Деоница државног пута ИБ реда број 40 (Владичин Хан-Сурдулица-граница Републике Србије и Републике Бугарске), је са асфалтним коловозним застором у добром стању, задовољавајуће ширине попречног профила, осим на деоницама пута поред хидроелектране Врла где се попречни профил сужава, и елементима хоризонталних кривина који утичу на прегледност. Деонице државног пута ПА реда број 231 је са асфалтним коловозним застором и елементима попречних и подужних профила који задовољавају прописане параметре. Проблем у саобраћају огледа се у непостојању кишне канализације, односно ригола дуж пута око језера што приликом акцидената веома неповољно може да утиче на загађивање површинских, подземних вода и земљишта. Деонице државних путева ИБ реда број 440 и број 441 су са асфалтним коловозним застором у релативно добром стању. На подручју Просторног плана недовољно је развијена мрежа општинских путева. Веома мали проценат општинских путева, којима се насеља међусобно повезују, је са савременим коловозним застором, малом ширином попречног профила, док елементи подужног профила на појединим деоницама делимично задовољавају законом прописане параметре. Хоризонтална и вертикална сигнализација на општинским путевима углавном не постоји. Према подацима надлежних општинских служби за већину општинских путева истакнута је потреба за изградњу или реконструкцију. Поред техничко-експлоатационих и геометријских карактеристика, на услове одвијања саобраћаја одлучујући утицај има и одржавање постојећих путних праваца тј. дотрајалост и оштећења на путевима која могу битно да утичу на смањење пропусне моћи, безбедност саобраћаја и нивоа услуга. На подручју Просторног плана евидентиран је велики број некатегорисаних путева.

Водопривреда - Значајан водни објекат на подручју Просторног плана у оквиру интегралног водопривредног система коришћења, уређења и заштите вода Републике Србије, представља акумулација „Власина”, са браном од каменог набачаја са глиненним језгром, као посебно значајан објекат и највише лоцирано вештачко језеро у Србији (на око 1.200 мнв), које обезбеђује вишегодишње регулисање протока (кофицијент регулисања $\beta \sim 1,74$). Акумулација „Власина” представља најдрагоценији водни потенцијал у југоисточном делу Србије, чија је намена тренутно превасходна хидроенергетска, али ће се у будућности све више користити као вишенаменски систем (јер представља и извориште највишег ранга на кога се наслања Подсистем Власинско језеро, у оквиру Горње-јужноморавског регионалног система за снабдевање водом

насеља). Поред прелива хидрауличку поузданост бране обезбеђује и темељни испуст максималног капацитета $25 \text{ m}^3/\text{s}$. Доток са сопственог слива је $0,93 \text{ m}^3/\text{s}$, а у акумулацију су уведене и воде са суседних сливова и то: гравитационо, каналима Стрвна $0,45 \text{ m}^3/\text{s}$, Чемерник $0,36 \text{ m}^3/\text{s}$ и Јерма око $0,1 \text{ m}^3/\text{s}$ (укупно око $1,84 \text{ m}^3/\text{s}$, односно $58 \times 106 \text{ m}^3$); и препумпавањем (око $2,3 \text{ m}^3/\text{s}$, односно $72 \times 106 \text{ m}^3$), из водоакумулације Лисина (на Божичкој реци, у суседном сливу реке Драговиштице чија је кота је око 250 m нижа од Власинског језера) до коте 1.256 m нив одакле се каналом Божица уводи у Власинско језеро.

Енергетика - Коришћење вода за производњу струје се ослања на хидроенергетски систем (ХС) "Власина" са истоименом водоакумулацијом и четири хидроелектране са компензационим базенима дуж тока реке Врле (ХЕ Врла 1, ХЕ Врла 2, ХЕ Врла 3 и ХЕ Врла 4) укупне инсталисане снаге око 128 MW , које производе искључиво вршну електричну енергију и служе као високовредна регулациона и оперативна резерва електроенергетског система Србије. Кота минималног радног нивоа водоакумулације Власина је $1.206,0 \text{ m}$ нив, док је кота најниводније постројење (ХЕ Врла 4 у близини Сурдулице) 332 m , захваљујући чему се, дуж реке Врле према Јужној Морави, остварује концентрација пада од око 880 m . Захваљујући повећању корисне запремине језера (превођењу вода из суседних сливова) дуплиран је биланс вода за енергетско коришћење (са првобитних око $58 \times 106 \text{ m}^3$ на око $130 \times 106 \text{ m}^3$), што је омогућило да се на свим електранама дограде агрегати друге фазе (са првобитних 57 MW на 128 MW) и повећа производња високо вредне вршне енергије (са ранијих око $155 \text{ GWh}/\text{год}$. на око $300 \text{ GWh}/\text{год}$).

Планско опредељење је да се развија подсистем Власинског језера у погледу могућности водоснабдевања као и реализације хидротехничких објеката (сабирно-доводних кракова канала).

3.2. Начин коришћења простора

Анализа постојећег стања, када је у питању *грађевинско земљиште*, указује на чињеницу да је оно значајније заступљено у насељима са позитивном демографском сликом, односно, расте пропорционално повећању броја становника у појединим насељима. Најзначајнији раст површине грађевинског земљишта је у насељу Сурдулица, сразмерно значају овог насеља као општинског центра, заступљеношћу привредних функција, а пре свега, услед дугогодишњих интензивних унутрашњих миграција (село-град) које су утицале на повећање претежно стамбених зона у оквиру насеља. Повећање површине грађевинског земљишта такође је карактеристично за приградска или насеља у близини Сурдулице – Бело Поље, Алакинце, Загужање, Масурица.

Стање пољопривредног земљишта упућује на следеће закључке: 1) Обрадиво пољопривредно земљиште (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде) на целокупној територији општине заузима површину од око $20546,5 \text{ ха}$ и чини око 21% укупне површине, и то: обрадиво пољопривредно земљиште виших бонитетних класа доминира у равничарским насељима, од 43% (изузетак Биновце, није типично због дела атара на шумовитом брду "Церовац") до 74% атара (Алакинце); обрадиво пољопривредно земљиште нижих бонитетних класа доминира у планинском подручју, до 46% атара (Вл. Стојковићева, Драјинци). 2) Необрадиво пољопривредно земљиште (углавном пашњаци), доминира у планинским насељима, највише до око 40% (Кострошевци, Колуница - раније најпознатији сточарски крај, са најквалитетнијим пашњацима, Божица, Сухи Дол, Власина Рид). Пољопривредне површине у равничарском делу - најзначајнији пољопривредни ресурс општине, где још увек преовлађује екстензиван карактер производње, без обзира на изузетан потенцијал простора, нису адекватно и у довољној мери искоришћене. Слично важи и за просторе

пашњака и ливада у планинском делу – углавном слабо коришћени или напуштени, представљају недовољно искоришћен потенцијал за развој квалитетног сточарства.

Општина Сурдулица поседује значајне површине *шумског земљишта* које чине око 39% укупне површине територије (око 24802 ха). Велика шумовитост терена условљена је поменутиим морфолошким карактеристикама општине (87.8% општине чини брдско-планинско подручје). Шумско земљиште, углавном аутохтоне листопадне шуме, мање пошумљене четинарске, заступљене су у највећој мери на подручју Варденика и Чемерника, и то: 1) у планинским атарима, шумовитост подручја је и до 60% (Вучеделце, Кијевац, Паља); изузетак чини Власина Стојковићева која представља изразито непошумљено подручје; 2) у прелазним типовима атара где доминирају шумско земљиште до 60% и обрадиво пољопривредно земљиште до 30% (Сувојница, Масурица). Најмање пошумљен део територије општине је у равничарском делу (Алакинце и Калабовце, 1-2%), са изузетком равничарских насеља у зони брда Церовац са око 40% шумских површина (Биновце и Дугојница). Већи део шумских површина налазе се у државном власништву, организоване у оквиру три газдинске јединице ЈП Србијашуме: ГЈ „Варденик“ (обухвата 4931.49ха шумских површина); ГЈ „Кијевац“ (обухвата 6.384,9 ха); и ГЈ „Боровик“ (3.119,7 ха). Остале шумске површине чине приватне шуме, мање шумске површине на газдинству ПШШ "Јосиф Панчић" и у непосредном приобаљу језера, ХЕ "Власина".

Водно земљиште територије општине Сурдулица чине: 1) Власинско језеро (чини више од 80% водног земљишта општине). При средњем водостају површина језера обухвата око 12 km², док при максималном достиже површину од 16km²; 2) водене површине у хидросистему "ХЕ Власина" (акумулација ХЕ Врла II, акумулација и канал ХЕ Врла IV); 3) речна корита доњих токова река (Јелашничка, Врла, Масуричка, Романовска, Гарваница, Јерма, Божичка); 4) мање акумулације (Романовска, Влашки До, водозахват техничке воде на реци Врла). Поменути водни ресурси, уједно, чине и једне од најзначајнијих развојних потенцијала општине (привредне, туристичке).

Остало земљиште чине површине јаруга и вододерина, камењара и каменолома, тресетишта и др., и у укупном билансу захватају незнатне површине.

4. ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни циљ израде Просторног плана представља дефинисање планског основа који ће омогућити стварање просторних услова за одрживи развој општине Сурдулица, уз заштиту и очување, унапређење и коришћење природних вредности и културних добара, развој привреде, посебно туризма и функционалну интеграцију Општине у шире окружење.

Основни циљ просторног развоја је разрађен кроз серију међузависних приоритета односно посебних циљева, и то:

- обезбеђење услова за просторно уређење и изградњу;
- планско усмеравање и контролисано ширење грађевинског земљишта;
- спровођење привредних трендова у актуелним околностима и одговарајућим потребама домаћег и иностраног капитала;
- стварање амбијента и услова за подстицај привредног развоја;
- подизање степена урбанизације у деловима који су лоцирани уз магистралне и регионалне путне правце, уз које је потребно да се усмери изградња нових привредних зона – паркова и логистичких центара;
- стварање просторних услова за формирање зона пословања, спорта и рекреације, становања и осталих намена;
- обезбеђење просторних услова за изградњу, опремање и функционисање магистралних инфраструктурних система на територији Општине;

- интегрисање планског подручја у шире окружење повећањем саобраћајне доступности, што подразумева стварање просторних услова за модернизацију изградњу, реконструкцију, опремање и функционисање државних путева и других саобраћајних система, који ће обезбедити квалитетнију доступност и повезаност са другим деловима у Републици Србији и Бугарској и стварању нових и јачању постојећих функционалних веза;
- обезбеђење услова за квалитетно саобраћајно повезивање постојећих и планираних намена (пре свега привредних комплекса, зона спорта и рекреације, пословања, становања и осталих намена);
- развој саобраћајне, техничке и социјалне инфраструктуре, у првом реду повећањем доступности руралног подручја и зона развоја туризма – побољшањем квалитета путне мреже, опремањем комуналном инфраструктуром центара у мрежи насеља и туристичких локалитета;
- формирање хијерархијско – просторне структуре и функционалне мреже насеља, која ће омогућити уравнотежен просторни развој Општине;
- отклањање негативних последица које су изазване при коришћењу пољопривредног, шумског и водног земљишта супротно њиховим природно-еколошким својствима;
- стварање препознатљивог регионалног идентитета уз просторни развој туризма базираном на презентацији и одрживом коришћењу природних и културних вредности и развоју постојећих и нових спортско-рекреативних садржаја и туристичке инфраструктуре, уз интегрисање у ширу туристичку регију у Републици Србији и Бугарској;
- активирање природних и антропогених туристичких потенцијала, као и организација и промоција туристичких аранжмана обједињавањем туристичке понуде Региона;
- очување и унапређење укупних природних вредности и ресурса што подразумева: трајну и интегрисану заштиту природних вредности ПИО "Власина; њихово одрживо коришћење за научна истраживања и едукацију и презентацију јавности; развој комплементарних активности и функција, као и развој еколошког туризма и рекреације;
- усклађивање физичких структура и размештаја активности са режимима заштите природних вредности (I, II и III степен), као и са режимима заштите хидроакумулација, односно обезбеђивање услова за даље функционисање постојећих и планираних привредних активности (посебно развоја туризма и рекреације), развој насеља и реализације инфраструктурних система;
- заштита, уређење и одрживо коришћење предеоних вредности и водотокова;
- очување и унапређење укупних културних вредности и ресурса што подразумева: обезбеђење трајне и интегрисане заштите објеката и заштићене околине споменика културе, као и других културно-историјских вредности, њихово инфраструктурно опремање и уређење уз стварање просторних услова за њихову презентацију јавности;
- постизање равнотеже између еколошких, економских и друштвених чинилаца одрживог развоја подручја, релативизацијом конфликта у заштити простора и одрживом развоју локалних заједница, уз обезбеђивање вишег квалитета живљења ради задржавања локалног становништва и подстицања насељавања подручја и то превасходно развојем туризма и развојем мултифункционалне пољопривреде засноване на традиционалној производњи високовредних локалних производа и пружању агроеколошких услуга, у складу са

- специфичним захтевима заштите и одрживог коришћења природних и културних вредности, биолошке и пределе разноврсности;
- стварање услова за реализацију компензација локалном становништву с обзиром на ограничења која произилазе из режима заштите, кроз развој инфраструктуре и објеката и активности и функција од јавног значаја;
  - успостављање ефикасног система управљања заштитом и развојем подручја;
  - успостављање принципа супсидијарности, јавно-приватног партнерства и веће транспарентности у доношењу одлука;
  - заштита јавног интереса, јавних добара и добара у општој употреби.
  - утврђивање смерница и основа за измену и допуну важећих и израду нових планских документа, као и даљу разраду на нивоу техничке документације;
  - усаглашавање политике развоја са подручјима у окружењу; и
  - формирање базе за израду пројеката који ће користити приступне фондове Европске уније.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора заснива се на принципима уређења и коришћења простора утврђеним Законом о планирању и изградњи и другом законодавном регулативом.

Концептуални оквир планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја заснива се на одрживом развоју општине Сурдулица. Просторни план потребно је изменити и допунити услед: објективних разлога до којих се дошло детаљнијим теренским истраживањима за потребе израде урбанистичко-техничке документације, као и приликом спровођења, нарочито у делу обухвата грађевинског земљишта; преиспитивања локација привредних објеката и пратећих садржаја; усаглашавања са новом законодавном регулативом и то са члановима 20. и 20а - Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14 и 83/18) и члановима 9., 10. и 11. - Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, "Службени гласник РС", бр. 64/15, а везано за израду уређајних основа за село, уместо сада важећих шематских приказа уређења насеља.

Сходно законским одредбама уређајна основа за село садржаће: 1) границу просторног обухвата; 2) детаљну поделу подручја на просторне целине у односу на њихову намену; 3) приказ грађевинског подручја (катастарских парцела); 4) приказ површина јавне намене; 5) регулацију и нивелацију; 6) правила уређења и грађења по просторним целинама; 7) друге детаљне услове коришћења, уређења и заштите простора и објеката. Графичким приказом уређајних основа за села, приказће се: 1) грађевинско подручје и планирано ширење грађевинског подручја; 2) правци и коридори за јавне саобраћајне површине; 3) основна планирана намена простора; 4) планирано уређење и изградња јавних објеката; 5) правци и коридори за комуналну и другу инфраструктуру; и 6) подела на зоне и целине за која важе иста правила грађења. Графички прикази уређајних основа за села израдиће се на расположивим подлогама у одговарајућој размери и детаљности, која омогућава издавање локацијских услова.

Овим изменама израдиће се уређајне основе за сва насеља на територији општине, осим за она насеља, за која је предвиђена даља урбанистичка разрада, кроз планове генералне регулације.

Поред усаглашавања са законским одредбама Просторни план је потребно усагласити и са плановима вишег реда, а који су донети у међувремену или су у процедури доношења.

На подручју Предела изузетних одлика „Власина” биће утврђене планске пропозиције заштите, коришћења и уређења простора у складу са режимима заштите природе чије су границе и начин коришћења утврђени уредбом о проглашењу, и то:

- Режим заштите I степена, укупне површине 9,63 ha, односно 0,07% подручја ПИО „Власина”, обухвата следеће површине, односно локалитете:
  - 1) Острво Дуги Дел, површине 7,82 ha;
  - 2) Острво Страторија, површине 1,81 ha.
- Режим заштите II степена, укупне површине 4.385,01 ha, односно 32,90% подручја ПИО „Власина”, обухвата следеће површине односно локалитете:
  - 1) Вртоп – Јелачки рид, површине 1.749,73 ha;
  - 2) Мали Чемерник, површине 90,62 ha;
  - 3) Велики Чемерник, површине 361,33 ha;
  - 4) Стевановски поток, површине 37,16 ha;
  - 5) Блато – Делнице – Братанов Дел, површине 409,66 ha;
  - 6) Полуострво Дуги Дел, површине 40,55 ha;
  - 7) Власинско језеро, површине 2.080,44 ha;
  - 8) Клисура Вучје реке, површине. 102,89 ha.
- Режим заштите III степена, укупне површине 8.935,20 ha, односно 67,03% подручја Предела изузетних одлика „Власина”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Поред тога, у зависности од могућности и нивоа техничке документације биће утврђене и друге планске пропозиције заштите, коришћења и уређења простора у складу са режимима заштите акумулације, потреба одбране, реализације инфраструктуре и др.

Главне активности уређења простора односиће се на очување природног стања и унапређења туристичко-рекреативне опремљености простора, а изван граница заштићеног подручја и на унапређење комуналне опремљености насеља и боље повезаности села на приступну путну мрежу.

Изградња ће бити усмерена на руралне зоне у окружењу заштићених резервата и споменика културе, уз подизање стандарда живота на селу, подстицање пољопривредне производње (посебно сточарства, пчеларства и воћарства) и алтернативне сеоске економије. Могућа решења треба тражити у пословном партнерству урбаног становништва и домаћина у селима туристичко атрактивних зона, кроз заједничка улагања заснована на уговору о временском закупу/коришћењу сеоских објеката и старању о заштити и одрживом коришћењу на добробит свих.

Уређење простора и изградња у њему, прецизираће се нацртом Просторног плана.

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Очекују се следећи како општи тако и непосредни ефекти планирања у погледу унапређења начина коришћења простора:

- обезбеђење планског основа којим се резервише простор за изградњу у оквиру измена и допуна Просторног плана;
- омогућавање планског развоја у условима контролисаног коришћења простора;
- планским решењима биће утврђено коришћење, уређење и заштита простора у функцији спровођења смерница и циљева развоја утврђених релевантном документацијом;
- предложена решења биће усмерена ка максималној искоршћености ресурса и капацитета, уз превазилажење постојећих ограничења у простору, унапређење фактичког стања и усклађивања државног и локалног интереса;

- установљивање и успостављање одговарајућих режима коришћења простора са циљем спречавања конфликта у простору, могућих последица негативних утицаја на окружење;
- планским решењима биће утврђено коришћење, уређење и заштита простора у циљу остваривања континуитета развоја и афирмације простора, уз поштовање постојећег стања изграђености, локалних интереса, постојећих ресурса и компаративних предности као и превазилажењем и унапређивањем затеченог стања;
- непосредни подстицај за привредни развој подручја и обезбеђивање већег степена функционалне интегрисаности у оквиру планског подручја;
- ефекти планираних решења треба да подстакну активирање привредних и осталих садржаја везаних за просторне потенцијале као и развој и промоцију пословања;
- ефекти планираних решења имају за циљ подстицај привредних активности и предузетништва предузимањем мера за унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености локације, уз промовисање и развој туризма, традиционалног и модерног угоститељства, праћеног развојем сектора услуга;
- циљеви и концепција развоја у области пословања су обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова за дугорочни привредни развој;
- развојна улога у смислу стимулативног фактора којим се обезбеђује економски просперитет и демографска стабилност;
- јачање привредне конкурентности и територијалне кохезије након реализације које ће утицати на подизање инвестиционе привлачности окружења.

У Нишу/Сурдулици, фебруар 2019. године

Обрађивач Просторног плана:

ЈП „Завод за урбанизам Ниш“

Директор

мр Мирољуб Станковић, д.и.а.

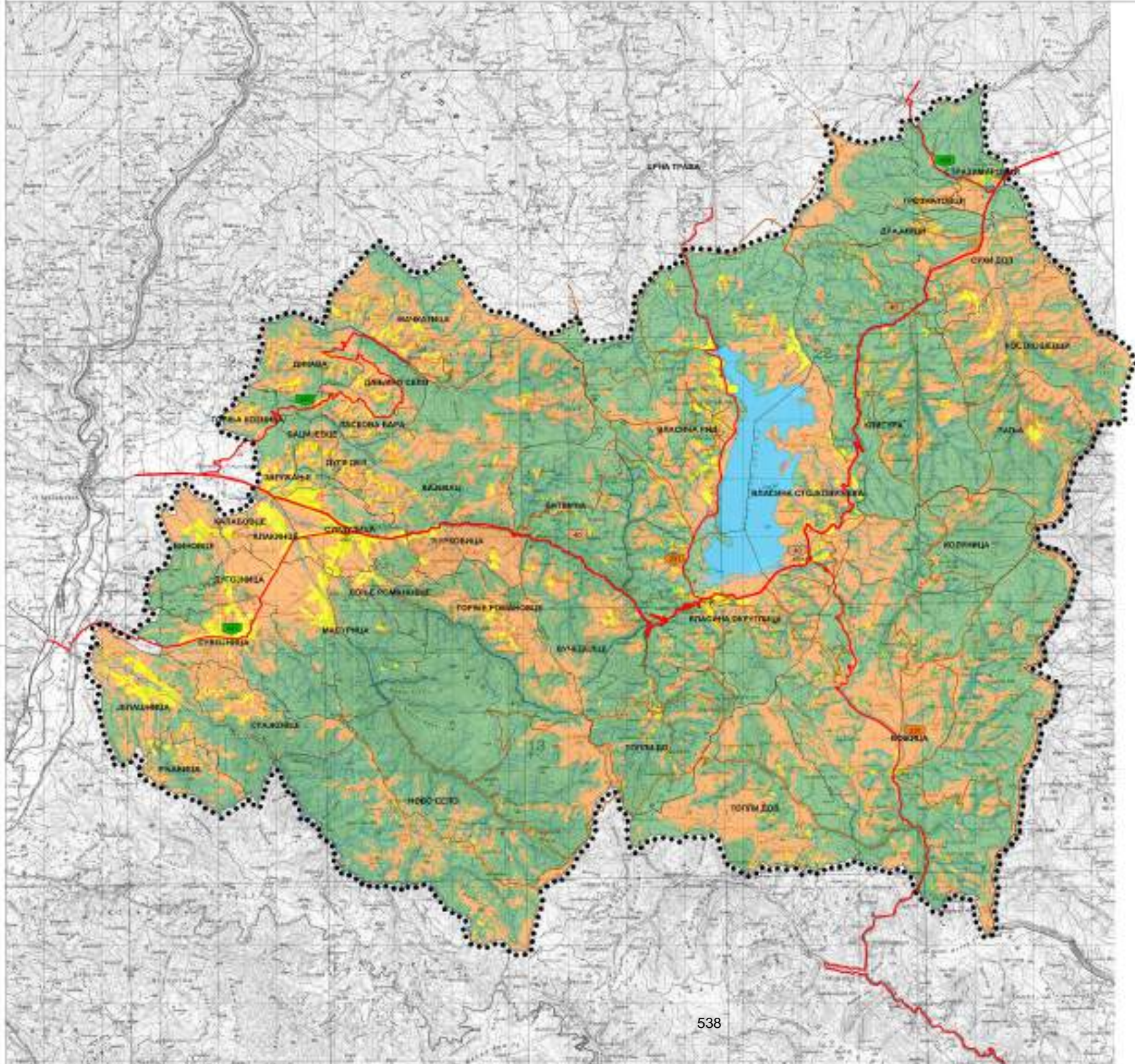

ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАН ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

ПЛАН ЈАВНИ УЛОЖИ
Пројекат број 1.

1 : 50 000

- ПОЈАСИ:**
- ГРАДОВИ:**
- Граница просторног плана
  - Граница општине
  - Граница општине
  - Граница општинске управе
  - Водотоци
- САВЕШТАЈ:**
- Државни пут 18. реда
  - Државни пут 84. реда
  - Државни пут 88. реда
  - Општински пут
  - Општи државни пут
  - Населено место
  - Општина
- ПОЈАСИ:**
- Пољопривредно значајно
  - Половина привредно значајно
  - Шума и зашћено значајно
  - Водни значајно

Општина Сурдулица
6 SEP 2022
III 03 350-9/19
1310

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Субјект сам на стамбеном објекта на кт зевви ко мјесту
који се налази на јужној површини је због
тога не могу да је објектом.

Примедба се односи из овог разлога, Бр. ПР. у
метализацији је 351-4711/10-03

06219697563

У Сурдулици
Датум : 16.09.2020

Подносилац примедбе

[Signature]
Пенкић Србољуб
Братис

Општина Сурдулица, Управа Опш. Сурдулица
16 SEP 2022
III, 03 350-9/19
1305

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

СУВАНСКИ САМ НА КТ БР. 2895 КО МАСУЏА ПЕНОТАНОТ ОДЕЉЕЊЕ
КОЈИ СЕ ДЕЛОМ НАМАЗИ НА ЈАВНОЈ ПЛОЩАДИ ТЕ СЕСТ
ТОГА НЕ МОГУ ДА ГА ОЗАКОНИМ.

ПРИМЕДБА СЕ ТРАДИЦИОНАЛНА И ДАНОСИ ИЗ ОВОГ РАЗЛОГА,
БР. ПР. 351-ЗА/19-03 У ОЗАКОНИТЕЉУ

06/06/2022

У Сурдулици
Датум : 16.09.22

Подносилац примедбе

V. J. J. J.
Пешчић Србољуб
Бранче

16 SEP 2022

1306

III 03 350-9/19

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Власник сам куће за одмор стратности П+ПК на
 КП 9568 КО Вл. Рид која је пољопривредно зе-
 мљиште.

Разлог подношења примедбе је ако је могуће
 да исто пређе у град. земљиште.

ПРЕДМЕТ У ОЗАКОНЕНО (351-290/10-03) 351-138/16-03.

У Сурдулици
 Датум : 16.09.20

ТЕЛ. 078/234055

 Подносилац примедбе

ЈАНКОВИЋ СРЕЋКА
 КУМАТОВО

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

Универзални документни лист - АДП

Примедба	18 SEP 2022
Бр.	1
Бр. примедбе	123 350-9/19
Бр. примедбе	(313)

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Молимо Вас да измене и допуна у складу са
просеком итима дозволиле изиску за катастарску
поредну бр 1137 коју заузима, на којој би могло да
се изгради доизградња хола.

У Сурдулици
Датум : 19.09.2022

Подносилац примедбе

Тасић

1316

Л. бр.	Датум	Врста
III 03	30-9/19	

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Власник или управљач објекта на кт 1301/5 ко стамбено-комуналне послове је у потпуности обавештена преу бр. 350-100/17-03 од 10.05.2017.
 Имам прилику на тиме ово недовољности обавештено објекта

У Сурдулици
 Датум: 19.09.22.

Подносилац примедбе
[Signature]

132

15.09

III 03 350-9/19

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На КТ бр. 4113 КО Сурдулица' ашич милош бр. - породици
кућу у с. Доле Рачице
Доле. поред 4113 се налази у одредабу усклађеног ППКО Сурд.
дан је потребно доградити у трају. породицу ко 2-Рачице

069 699403 - Мишан

У Сурдулици
Датум: 14.09.19

Подносилац примедбе

J.M.

1301

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III 03 350-9/19

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На кт бр. 4427 КО Сурдулица имају стамбене објекте - пар-
очну кућу у с. Доња Рамчаница.

Уста. број. 4427 се налази у општинској месној заједници тито
Сурдулица али је попуњено за куће у грађ. посредију КО
Доња Рамчаница.

064 674 6610 - Вековић

У Сурдулици
Датум: 14.09.22

Подносилац примедбе

1312

Општина Сурдулица	
19 SEP 2022	
03	350-9/19

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Увидом у просторни план к.п.бр 68/1, 67/1 и 67/2 К.о.Алакинце
 спадају у пољопривредно земљиште, обим путем нас молим
 да изменом просторног плана горе наведене парцеле
 буду обухватене грађевинским подручјем.

У Сурдулици
 Датум : 19.09.2022.

Подносилац примедбе

 Стаменковић Слободан
 064/6648095

Coca-Cola HBC
Srbija

ROSA

Информациони центар општине у Сурдулици

20 SEP 2022

Правна Деловна	
103	350-9/20

1328

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Општинска управа
Одељење за урбанизам, стамбено-
комуналне, грађевинске и имовинско-
правне послове

ПРЕДМЕТ: Примедбе на Нацрт Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине
Сурдулица који је изложен на Јавни увид од 22.8. до 20.9.2022.године

Привредна друштва Власинка д.о.о. и Coca-Cola HBC-Srbija д.о.о. као матично предузеће, већ дужи низ година обављају делатност захватања и флаширања природне изворске воде Роса, као и пласирање производа како на домаћем тако и на међународном тржишту. У циљу обављања наведене пословне делатности, поседујемо у својини већи број основних средстава, укључујући и земљиште и објекте на територији општине Сурдулица. Конкретно, власници смо фабрике воде „Власинка“ и катастарских парцела 1699, 1738, 2112/1, 1875, 1872/2, 1895/2, 1894/2, 1994/2, 2015/2, 2115/1, 2115/4, 1685, 3155/1, 2357, 2355, 2352, 1569/3, 1720, све у КО Топли До.

Поред наведеног, за потребе фабрике воде „Власинка“ поседујемо:

- Решење Министарства за заштиту природних богатстава и животне средине број 310-02-00288/2003-02 од 27.02.2004. год. којим је одобрено коришћење – експлоатација подземне воде на експлоатационом простору број Е-7 на к.о. Топли До на подручју општина Сурдулица и Босилеград
- Решење о издавању водне дозволе број 4117/1 од 9.6.2021. издато од ЈВП Србијаводе, ВПЦ Морава, Ниш.

Увидом у јавно доступну важећу планску документацију и Нацрт плана који је на јавном увиду на сајту Општине уочили смо:

1. Важећим ПДР Фабрике воде „Власинка“ у КО Топли До, Општина Сурдулица (Сл. Гласник града Врања бр. 7/2019) обухваћене су к.п.бр.: 1682/2 и делови к.п.бр.: 1567, 1568, 1569/3, 1682/1, 1684, 1699, 1738, 1739, 1741, 1742, 3143, 3153 и 3154.

По важећем ППППН ПИО „Власина“ (Сл.гласник РС бр. 123/21) к.п. 1569/3, на којој је за потребе комплекса фабрике „Власинка“ изграђено постројење за пречишћавање

Coca-Cola HBC
Srbija

ROSA

воде, je poljoprivredno zemljište, što nije usklađeno sa važećim ПДР Фабрике воде „Власинка“.

Примедба на Нацрт ППО Сурдулица:

Обзиром да из pdf фајла Рефералне карте 1 – Намена простора која чини део Нацрта Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица не може са сигурношћу да се сагледа да ли је к.п. 1569/3 к.о. Топли До, као и остале катастарске парцеле обухваћене ПДР Фабрике воде „Власинка“ по намени грађевинско землjiште, молимо да се изврши провера и усклађивање намене землjiшта са важећим ПДР фабрике воде „Власинка“.

2. Важећим ППППН ПИО „Власина“ (Сл.гласник РС бр. 123/21) Рефералном картом 1 – Посебна намена простора к.п. 1530/1 к.о. Топли До је по намени грађевинско землjiште.

На тој катастарској парцели се налази рибањак, па је ако добро сагледавамо на Рефералној карти 1 – Намена простора из Нацрта ППО Сурдулица на тој локацији приказано грађевинско и водно землjiште (вероватно рибањак као водни објекат).

Примедба на Нацрт ППО Сурдулица:

Обзиром да смо у преговорима са власником ради куповине те парцеле за потребе фабрике воде „Власинка“ предлажемо да планом оставите могућност да к.п. 1530/1 к.о. Топли До буде грађевинско землjiште, уз услов да се уради измена ПДР фабрике воде „Власинка“ са проширењем обухвата и на ту парцелу.

3. Важећем ППППН ПИО „Власина“ (Сл.гласник РС бр. 123/21) Рефералном картом 4 – Карта спровођења предвиђено је да на подручју Топли До спровођење буде на основу ПП ЈЛС (у нашем случају ППО Сурдулица), односно ПДР фабрике воде „Власинка“ и ПДР скијалишта.

Нацртом ППО Сурдулица предвиђено је да на подручју Топли До спровођење буде на основу ППППН ПИО „Власина“, односно ПДР фабрике воде „Власинка“ и ПДР скијалишта.

Примедба на Нацрт ППО Сурдулица:

Услед напред наведеног долази до потпуне конфузије пошто ова два плана треба да се узајамно спроводе један на основу другог. Сматрамо да начин спровођења плана треба ускладити са ППППН ПИО „Власина“.

4. У подручју плана постоји фабрика воде „Власинка“, са одобреним експлоатационим простором према Решењу у прилогу. Тренутно су у експлоатацији извори 1,2,3,4,7 и 8, с тим да извор 1 престаје да се користи, а од 2023. год. ће се користити извори 15 и

16. Извори 9, 10, 13 и 14 се тренутно посматрају. Према карти експлоатационог поља регистровано је још 16 потенцијалних изворишта.

На локацијама изворишта очекивано је да се појави потреба за изградњом каптажних грађевна, евентуално и резервоара, као и линијских инфраструктурних објеката – ценовода до фабрике воде „Власинка“.

Чланом 69 Закона о планирању и изградњи предвиђено је између осталог да се за изградњу каптажа и резервоара као објеката у функцији линијских инфраструктурних објеката – водовода (по чл. 2, тачка 26) може формирати грађевинска парцела која одступа од површине или положаја предвиђених планским документом за ту зону, под условом да постоји приступ том објекту ради одржавања. Ови објекти се могу градити на пољопривредном земљишту, без обзира на катастарску класу пољопривредног земљишта, као и на шумском земљишту, без потребе прибављања сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде. За објекте који имају подземни и надземни део грађевинска парцела се формира само за делове објеката који су везани за површину земљишта. Предуслов за примену ових одредби члана 69. је да је изградња тих линијских инфраструктурних објеката предвиђена планским документом.

Увидом у документацију за јавни увид нисмо уочили да је изградња линијских инфраструктурних објеката – водовода за повезивање изворишта са фабриком воде „Власинка“ предвиђена планом, као и формирање грађевинских парцела за објекте у њиховој функцији (каптаже, резервоаре и слично) и претварање пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско за ову намену.

Примедба на Нацрт ППО Сурдулица:

Обзиром на напред наведено, молимо да текст плана допуните тако да се предвиди могућност изградње линијских инфраструктурних објеката - водовода и објеката у њиховој функцији ради повезивања изворишта у подручју одобреног експлоатационог поља са производним објектом – фабриком воде „Власинка“, као и формирање грађевинских парцела на пољопривредном и шумском земљишту за потребе ових објеката и потребно претварање у грађевинско земљиште у складу са чл. 69 Закона о планирању и изградњи.

5. Обзиром на то да се просторни планови јединице локалне самоуправе раде дуго и дуго остају на снази, пожељно је у њима прогнозировать нове тенденције у социјално-економском развоју друштва које ће условити просторне промене, па на основу тога дати неке додатне могућности за развој простора.

Примедба на Нацрт ППО Сурдулица:

Обзиром и на размеру графичких прилога 1:50.000 и очекивани степен тачности дефинисања граница грађевинског земљишта у овој размери предлагемо да се планом остави могућност евентуалног проширења грађевинског земљишта уз

израду Урбанистичког пројекта или Плана детаљне регулације за специфичне врсте објеката компатибилне намене.

Прилози:

- Решење Министарства за заштиту природних богатстава и животне средине број 310-02-00288/2003-02 од 27.02.2004. год. за експлоатационо подручје
- Решење о издавању водне дозволе број 4117/1 од 9.6.2021. издато од ЈВП Србијаводе, ВПЦ Морава, Ниш.

Имајући у виду све напред наведено, а нарочито важност привредне делатности коју обављамо за цело подручје општине Сурдулица, а у циљу омогућавања будућег развоја и унапређења привредне активности, предлажемо да примедбе које смо изнели усвојите и инкорпорирате у ППО Сурдулица.

У Сурдулици, 20.09.2022. године

Власинка д.о.о.

Ђоко Стојчевски,
директор фабрике

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ" Београд

ВПЦ "МОРАВА" Ниш

Број: 4117 / 1

Датум: 09.06.2021. год.

НИШ

Д.С./С.П.

На основу члана 136. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, 18/2016 и 95/2018), чл. 122. - 126. ЗОВ-а („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018-др. Закони) и члана 11., 12. и 14. Правилника о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката („Сл. гл. РС“, бр. 74/10, 116/12 и 58/14) и Правилника о одређивању случајева у којима је потребно прибавити водну дозволу („Сл. гласник РС“, бр. 30/2017), у поступку издавања водне дозволе по захтеву **Предузећа за производњу и промет воде „ВЛАСИНКА“ д.о.о. Београд - Земун, ул. Батајнички друм 14-16, Земун, (матични број: 17198114, ПИБ: 100000985),** заведено под бројем: 4117 од 15.04.2021. год., ЈВП "Србијаводе" Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш, доноси

РЕШЕЊЕ

о издавању водне дозволе

Подносиоцу захтева, **Предузећу за производњу и промет воде „ВЛАСИНКА“ д.о.о. Београд - Земун, ул. Батајнички друм 14-16, Земун,** за захватање воде из каптираних извора на простору Топлог Дола на Власини и транспорт воде до резервоара испред производног погона.

1. Ова дозвола издаје се са роком важења од четири године од дана издавања овог решења.
2. Ово Решење је уведено у Уписник водних дозвола за водно подручје Морава, под редним бројем 32 од 09.06 .2021. год.
3. Право стечено на основу ове водне дозволе, не може се пренети на друго лице без сагласности органа који је издао водну дозволу.
4. У року важности водне дозволе потребно је:
  - 4.1. Да се, сви изграђени објекти у систему захватања вода, транспорта и припреме у процесу флаширања, користе и одржавају у исправном стању и редовно осматрају, како би се обезбедио поуздан рад и заштита површинских и подземних вода од евентуалног загађења;
  - 4.2. Да се, редовно врши мерење количина и испитивање квалитета захваћених вода и подаци о томе достављају надлежним службама, у складу са прописима;
  - 4.3. Укупне разврстане резерве из каптираних извора износе $Q = 31,5$ l/s;
  - 4.4. Да се захватање и коришћење воде врши на начин који неће изазвати негативне последице на режим вода, околни терен и објекте. Ако услед нестручне експлоатације објекта и уређаја, као и услед хаварије се изазову штете, инвеститор је у обавези да обустави рад и санира све настале штете о свом трошку у најкраћем времену;
  - 4.5. Да се, у току важења водне дозволе обезбеди праћење нивоа подземних вода на изворишту и адекватно спроводе прописане мере заштите зоне непосредно и уже санитарне заштите изворишта, у складу са прописима;
  - 4.6. Да се, предметни водозхвати користе у оквиру расположивих капацитета водоносне средине на рационалан начин. У року важења водне дозволе потребно је утврдити коришћење каптажа и усагласити са утврђеним и разврстаним резервама воде. За изградњу евентуално нових захвата неопходно је прибавити водна акта у посебном управном поступку;

- 4.7. Да се, у случају измене природе, квалитета и количине захваћених вода, као и промене врсте изворишта, прибави нова водна дозвола;
- 4.8. Редовно измиривати накнаду за коришћење вода и за заштиту вода;
- 4.9. У року важности ове водне дозволе, врши мерење количина захваћених вода;
- 4.10. На крају важења ове водне дозволе, урадити извештај са приказом анализа резултата захватања и коришћења вода насталих у режимима експлоатације, са оценом мера које треба предузети да би се умањили или неутралисали неповољни утицаји а повећали позитивни утицаји;
- 4.11. Да се благовремено покрене процедура прибављања нове водне дозволе (уз доказ да су испуњени сви услови из ове водне дозволе), са новим роком, како би престанком важности ове, ступила на снагу нова.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Предузеће за производњу и промет воде „ВЛАСИНКА“ д.о.о. Београд - Земун, ул.Батајнички друм 14-16, Земун, је поднело овом предузећу захтев за издавање водне дозволе за каптирање извора на простору Топлог Дола на Власини и транспорт воде до резервоара производног погона.

Уз захтев је достављена следећа документација:

- Решење Регистра привредних субјеката број:БД 8353/2018 од 01.02.2018.године;
- Записник о инспекцијском надзору, Водна инспекција – Одсек водне инспекције Ниш, број: 924-270-325-38/2021-07 од 26.03.2021.године;
- Елаборат о резервама изворских вода „Б“ и „Ц“ категорије на простору Топлог Дола на Власини (општина Сурдулица) из 2014.године, урађен од стране Рударско-геолошког факултета у Београду;
- Елаборат о резервама изворских вода „А“ категорије изворишта „Власинка“ (извор бр.7) на Власини из 2015.године, урађен од стране Рударско-геолошког факултета у Београду;
- Пројекат зоне санитарне заштите извора у Јаковом Долу (Топли До-Власина) из 2008.године, урађен од стране Геолошког института Србије;
- Елаборат о резервама подземних вода изворишта „Власина“ у Топлом Долу на Власини (истражно-експлоатациони бунари EXPLO-1 и EXPLO-2 из 2016.године, урађен од стране Рударско-геолошког факултета у Београду;
- Решење бр.310-02-00543/2014-02 од 03.02.2015.године о утврђивању и оверавању разврстане резерве изворских вода „Б“ и „Ц“ категорије на простору Топлог Дола на Власини, општина Сурдулица, Предузећа „Власинка“ д.о.о., са стањем на дан 31.12.2013.године, издато од стране Министарства рударства и енергетике Р.Србије;
- Решење бр.310-02-01158/2015-02 од 07.12.2015.године о утврђивању и оверавању разврстане резерве подземних вода на изворишту (извор бр.7) Предузећа „Власинка“ д.о.о. на Власини, општина Сурдулица, са стањем на дан 30.11.2014.године, издато од стране Министарства рударства и енергетике Р.Србије;
- Решење бр.310-02-01034/2018-02 од 07.10.2018.године о утврђивању и оверавању разврстане резерве подземних вода на изворишту „Власинка“ (извори број: 1, 3, 6 и 8) на простору Топлог Дола на Власини, општина Сурдулица на дан 31.07.2017.године, издато од стране Министарства рударства и енергетике Р.Србије;
- Решење бр.310-02-01099/2020-02 од 17.09.2020.године о утврђивању и оверавању разврстане резерве подземних вода на изворишту „Власинка“ (извор број: 7) на простору Топлог Дола на Власини, општина Сурдулица и Босилеград на дан 17.09.2020.године, издато од стране Министарства рударства и енергетике Р.Србије;

-Решење бр.325-04-01586/2015-07 од 14.06.2016.године о издавању водне дозволе, којом се утврђују начин, услови и обим за захватање воде из каптираних извора на простору Топлог Дола на Власини, транспорт, њено коришћење за флаширање воде и за испуштање вода у реципијент, са роком важности исте до 14.06.2018.године, издато од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Републичка дирекција за воде Р.Србије;

-Решење о издавању водне дозволе бр.2217/3 од 27.06.2018.године за захватање воде из каптираних извора на простору Топлог Дола на Власини и транспорт воде до резервоара изнад производног погона, издато од стране ЈВП“Србијаводе“Београд, ВПЦ“Морава“Ниш, са роком важења од 3 (три) године од дана издавања овог решења, издато п.д.“Власинка“ДОО Београд;

-Процена угрожености од елементарних непогода и других несрећа Предузећа за производњу и промет воде „ВЛАСИНКА“ДОО Београд (Земун), Роса Топли До, из октобра 2018.године урађен од стране „G4S Securite Solutions“ДОО Београд;

-План заштите и спасавања „ВЛАСИНКА“ДОО Београд (Земун), Роса Топли До, из марта 2019.године урађен од стране „G4S Securite Solutions“ДОО Београд;

-Уговори о контроли хигијенске исправности воде за пиће, природне минералне, природне изворске воде и стоне воде, бр.01-12-2883/18-02 од 22.10.2018.године и бр.01-12-2917/19-02 од 26.12.2019.године закључени између Завода за јавно здравље Врање (извршилац послова) и Предузећа за производњу и промет воде „Власинка“ДОО Београд (наручилац посла);

-Извештаји о испитивању квалитета природне изворске воде, број V3683 од 18.12.2018.године, V696 од 05.05.2020.године (извор бр.8.), број V3680 од 25.01.2019.године, V695 од 05.05.2020.године (извор бр.7.), број V3682 од 18.12.2018.године, бр. V694 од 05.05.2020.године (извор бр.6.) број V3681 од 18.12.2018.год., бр. V3683 од 05.05.2020.год. (извор бр.3.), V3428 од 29.12.2020.год. (извор бр.8), V3429 од 29.12.2020.год. (извор бр.7.), бр. V3430 од 29.12.2020.године (извор бр.6), V3427 од 29.12.2020.год. (извор бр.3.), урађен од стране Завода за јавно здравље Врање. У стручном мишљењу ових извештаја између осталог стоји податак да природна изворска вода одговара одредбама Закона о безбедности хране и Правилника о квалитету и другим захтевима за природну минералну воду, природну изворску воду и стону воду;

-Атести, бр.01-12-1912/18-02 од 18.07.2018.год., бр.01-12-1738/19-02 од 19.07.2019.год. и бр.01-12-2544/20-02 од 30.11.2020.године о ефикасности постројења за механичку и биолошку прераду отпадних вода „Екограмонт“ погона Власинка ДОО у Топлом Долу, општина Сурдулица и погона „Coca – Cola Hellenic Company – Serbia“ у Топлом Долу, општина Сурдулица (исто постројење, само је уследила промена власника истог), урађен од стране Завода за јавно здравље Врање, где у стручном мишљењу истог између осталог стоји да наведено постројење одговара у погледу функционалности;

-Уговори о контроли квалитета површинских и отпадних вода, бр.01-12-2882/18-02 од 22.10.2018.г. и бр.01-12-357/20-02 од 11.02.2020.год. закључен између Завода за јавно здравље Врање (извршилац послова) и „Coca – Cola Hellenic Company – Serbia“;

-Извештаји, број: V3685 од 29.01.2019.год., број V688 од 15.04.2020.г. и бр.V3484 од 19.01.2021.г. о испитивању квалитета отпадне воде на испусној цеви после система за пречишћавање отпадних вода а пре улива у реципијент – река Врла, где у стручном мишљењу истог између осталог стоји да отпадна вода одговара одредбама Закона о водама, односно да резултати испитивања узорака отпадних вода, показују да су концентрације испитиваних параметара мање од граничних вредности емисије прописаних Уредбом о граничним вредностима смисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл.гласник 67/2011, 48/2012 и 1/2016);

-Изјава одговорног лица од 2021.године за укупно флаширану воду за 2020.г. у количини од 144.842.000,32 лит и захваћене воде за сопствене потребе од 48.258,56 м³ (не улази количина воде која је флаширана);

-Уговор о закупу од 01.02.2018.год. између Закупаваца „Water Bottling Company“ д.о.о.Београд (Земун), и Закупца „Coca – Cola HBC – Srbija“ д.о.о.Београд (Земун) којим Закупавац гарантује Закупцу ексклузивно право за коришћење фабрике воде у Топли До – Сурдулица;

-Решење РГЗ – Службе за катастар непокретности Сурдулица, број:952-02-4-85/2018 од 30.03.2018.год., о упису права својине са „Власинке“ д.о.о.Београд-Земун, у корист „Water Bottling Company“ д.о.о.Београд (Земун).

Подаци о објекту:

Привредно друштво „Власинка“ д.о.о. је ималац водне дозволе по решењу од 14.06.2016.године. Предметна водна дозвола односи се на захватање воде из каптираних извора на простору Топлог Дола на Власини, транспорт воде кроз цевовод, њено коришћење за флаширање воде и испуштање отпадних вода у реципијент – река Врла.

Код Привредног друштва „Власинка“ д.о.о. у претходном периоду је спроведена статусна промена издвајање уз оснивање два нова привредена друштва, у циљу имплементације новог модела пословања, при чему је део имовине друштва „Власинка“ д.о.о. издвојен и пренет на новооснована друштва. Статусна промена је регистрована у Регистру привредних субјеката Агенције за привредне регистре 01.02.2018.године.

У овом новом начину пословања, Привредно друштво „Власинка“ д.о.о. наставља да постоји и остаје власник дела непокретности, пре свега катастарских парцела на којима се налазе извори воде (каптаже), као и пратеће имовине потребне за захватање воде и њен транспорт до производног погона (цевовод).

Комплекс се састоји из водних објеката за захватање воде из каптираних извора са укупно разврстаним резервама воде од 31,5 l/s, те цевовода и резервоара. Вода се захвата из сабирних бунара бр.1, 2 и 3 у којима се вода доводи са извора бр.6, 7 и 8 (по изјави одговорног лица) са уграђеним мерачем протока који мери и региструје воду која се доводи до резервоара. Од каптираних извора 6 се налазе на локацији „Топли До“, а један (бр.6) на локацији „Китанов извор“. Издашност извора који су лоцирани у Топлом Долу су 1 (5,0 l/s), 3 (3,0 l/s) и 7 (8,0 l/s), и извори 6 и 8 одакле се захватају додатне количине воде издашности (0,55 l/s и 5,2 l/s).

Изворишта бр.2 и 4 који се такође налазе у зони експлоатационог поља Е-396 (Е-7) не користе се за потребе фабрике. Сва каптирана вода се доводи цевоводом L=2530,0m до резервоара који су лоцирани изнад фабрике на око 300,0 m, запремине 70,0 m³, на к.л.бр.1720, КО.Топли До.

Положај каптираних извора дефинисан је у простору следећим координатама:

Каптажа број:	X	Y	Z
1. Топли До	4 722 179,20	7 605 077,96	1 478,72
3. Топли До	4 722 280,73	7 605 139,12	1 459,89
7. Топли До	4 722 404,39	7 605 668,40	1 368,59
6.Китанов Извор	4 721 97	7 606 35	
8. Јаков До	4 722 30	7 605 67	

За период из 2017.године достављена је количина захваћене воде из каптираних извора, количина искоришћене воде и количина неискоришћене воде. (Количина захваћене воде током 2017.год. са каптираних извора износила је 498.860.000 lit/m³. Количина искоришћене воде током 2017.године износила је: 178.926.000,00 lit., а количина воде од 319.934.000,00 lit.-неискоришћена упуштена у Топлодолски поток, притоци реке Врле.

Задња испитивања квалитета захваћених вода из каптираних извора извршена су 13.12.2017.године.

Решавајући по поднетом захтеву, стручна служба овог предузећа, предложила је издавање водне дозволе како је наведено у диспозитиву овог решења.

На основу члана 117. став 1, тачка 22. Закона о водама објекат је сврстан у групу објекта производни и други објекат, за који се захвата и доводи вода из површинских и подземних вода и чије се отпадне воде испуштају у површинске воде, или јавну канализацију, за које грађевинску дозволу издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

На основу члана 43. Закона о водама утврђена водна делатност је коришћење вода и заштита вода од загађивања.

Најближи водоток је Топлодолски поток притока реке Врле, слив Јужне Мораве, водно подручје Морава (р.бр.366, ш.в.т.VRL-4) сагласно чл.27.Закона о водама, Одлуци о одређивању граница водних подручја („Службени гласник РС“, бр.75/2010) и Правилнику о одређивању граница подсливова („Сл.гласник РС“, бр.54/2011).

Сходно члану 122. став 5.Закона о водама, дат је рок важности ове дозволе условом 1. диспозитива.

Услов 2. диспозитива, дат је у складу са чланом 125, став 1.Закона о водама.

Услови 4.1.-4.10. диспозитива дати су сагласно чл.92, 93. и 97. – чл.100. Закона о водама, којима је обухваћена заштита вода од загађивања.

Условом 4.11. диспозитива, а у складу са чланом 122. став 6.Закона о водама, дата је обавеза да се по испуњењу услова из ове водне дозволе, а најкасније два (2) месеца пре истека важности, поднесе захтев за продужење важности исте.

Поука о правном леку: против овог решења може се изјавити жалба Министру, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, преко Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ Београд – Водопривредни центар „Морава“ Ниш, Трг Краља Александра Ујединитеља бр.2, 18000 Ниш, у року од 15 дана од дана пријема Решења.

Жалба се таксира са 460,0 дин. административне таксе и уплаћује на рачун бр.840-742221843 Р.А.Т. са позивом на број:97-07-095.

Доставити:

- подносиоцу захтева;
- водна књига;
- архива.

 ЗајВЦ „Србијаводе“ Београд
 Руководилац ВПЦ „Морава“ – Ниш
 Драгана Симић, дипл. правник

- III. Основни административни и хидрографски подаци за водну књигу, у складу са Правилником о садржини, начину вођења и обрасцу водне књиге („Сл.гласник РС“, бр.86/2010), који се уписују у Уписник водних дозвола за водно подручје Морава.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ	
1.1. Инвеститор:	
- Назив:	„Власинка“ д.о.о.Београд
- Матични број:	17198114
- Седиште/адреса:	Батајнички друм 14-16
- Град/Општина:	Београд
- Насеље:	Земун
- Овлашћени заступник:	
1.2. Надлежни орган:	
- Назив надлежног органа:	ЈВП“Србијаводе“Београд
1.2.1. Пријем захтева:	
- Број захтева/датум:	4117 од 15.04.2021.г.
- Обрађивач примио:	15.04.2021.г.
1.2.2. Издато решење:	
- Број решења:	4117/1
- Датум:	09.06.2021.
2. ПОДАЦИ О ОБЈЕКТУ	
- Тип објекта (чл.117 ЗОВ): бр.22.-производни и други објекат за који се захвата и доводи вода из површинских и подземних вода и чије се отпадне воде испуштају у површинске воде или јавну канализацију, за које грађевинску дозволу издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе	
- Назив објекта: каптирање и транспорт воде до резервоара испред производног погона.	
2.1. Административни положај:	
- Управни округ:	Пчињски
- Град/Општина:	Сурдулица
- Насеље:	Топли До
- Катастарска парцела/општина:	Топли До
2.2. Хидрографски положај:	
- Водно подручје:	Морава
- Слив:	Јужна Морава
- Водоток/акумулација/језеро/подз.вода:	водоток
- Ток уз објекат: Топлодолски поток притока (јавна канализација, канал, поток, водоток) реке Врле	
2.3. Водопривредна делатност: коришћење вода и заштита вода од загађивања	
2.4. Основни карактеристични податак:	
3. ОСТАЛИ ПОДАЦИ	
3.1. Обрађивач:	Драган Стојановић, дипл.инж.грађ.
3.2. Промене у подацима, број и датум: (решења о измени, закључка о исправци, решења о укидању, решења о поништењу)	
3.3. Напомена:	

Драган Стојановић, дипл.инж.грађ.

Република Србија
**МИНИСТАРСТВО ЗА ЗАШТИТУ
 ПРИРОДНИХ БОГАТСТАВА И
 ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**
 Број: 310-02-00288/2003-02
 Датум: 27.02.2004. године
 Београд

„VLASINKA” d.o.o.
 бр. 51104
 Београд 2004. год.
 БЕОГРАД

З/Д

На основу члана 20. Закона о министарствима ("Сл.гласник РС" број 35/2003), члана 17. Закона о рударству ("Сл.гласник РС" број 44/95) и члана 192. Закона о општем управном поступку ("Сл.лист СРЈ" број 33/97), а на захтев предузећа: Компаније "СИМПО" а.д. из Врање и "Власинка" из Београда Министарство за заштиту природних богатстава и животне средине, доноси

РЕШЕЊЕ

1. **Одобрава се** предузећу за производњу и промет воде "Власинка" д.о.о. из Београда; ул. Рисанска бр.12 д, 11 000 Београд **коришћење-експлоатација подземне воде у налазишту "природних олигоминералних хидрокарбонатно-калцијумских изданских вода из налазишта Топлог Дола-Власина", на експлоатационом простору број Е-7, на предметним катастарским парцелама КО Топли До, на подручју општина Сурдулица и Босилеград**

2. Максимални капацитет налазишта, према утврђеним билансним резервама подземних природних олигоминералних хидрокарбонатно-калцијумских изданских вода из налазишта Топлог Дола-Власина, износи : **25,4 л/с.**

3. Одобрени експлоатациони простор одређен је координатама преломних тачака, на основу права службености на земљишту и утврђеним зонама санитарне заштите, и то:

	X	Y
Тачка 1.	4 723 000	7 603 000
Тачка 2.	4 723 000	7 609 000
Тачка 3.	4 714 000	7 603 000
Тачка 4.	4 714 000	7 609 000

4. Из овог експлоатационог простора изузимају се евентуално раније издати и важећи истражни и експлоатациони простори дати другим корисницима за истраживање и експлоатацију подземних вода.

5. Коришћење-експлоатација подземних вода на одобреном експлоатационом простору мора почети најкасније до 27.02.2005. године, до када се морају завршити сви припремни радови.

6. Даном издавања овог решења престаје на одобреном експлоатационом простору експлоатационо право које се одобрава ХК "Симпо" Врање на основу решења Министарства Рударства и енергетике, број 310-02-5/97 од 27.01.1997. године

7. Одобрени експлоатациони простор уведен је у катастар експлоатационих простора који води ово Министарство.

8. Министарство ће укинути одобрење ако се са коришћењем-експлоатацијом подземне воде не отпочне у року одређеном овим решењем, ако се експлоатација не изводи према пројекту експлоатације или се експлоатацијом угрожава живот и здравље људи, односно животна средина.

72ND

Образложење

Компаније "СИМПО" а.д. из Врања и предузеће "Власинка" из Београда, поднела су овом Министарству захтев број: 310-02-00288/2003-02 од 29.12.2003. године и допуну захтева 310-02-00024/2004-02 од 26.02.2004.године захтев - иницијативу за мењање правоснажног решења уз пристанак странке Правоснажним решењем Министарства рударства и енергетике број 310-02-5/97 од 27.01.1997. године компанији "Симпо" из Врања одобрена је експлоатација подземних вода на простору Топли До-Власина и измењени

Обзиром да је компанија "Симпо" из Врања након тога:

- у периоду 1995-1998 године изградила фабрику за флаширање на Власини – "Власинска Роса"
- у току 1998. године организовала предузеће за производњу и промет воде "Власинка" д.о.о. Београд, ул. Рисанска 12 а које је у регистру Трговинског суда у Београду уписано решењем број: VI.Фи-11420/98 од 17.07.1998.год.
- у току 2002.године је као оснивач у предузеће "Власинка" унела додатни основни капитал у правима и средствима који је уписан у регистар, решење број: II.Фи- 9077/02 од 26.08 2002. године

У оквиру додатног основног капитала у правима и стварима компанија "Симпо" је је у предузеће "Власинка" унела и сва права која се односе на истраживање, експлоатацију, рударске ралове и коришћење минералних сировина.

Уз овај захтев за за мењање правоснажног решења уз пристанак странке поднета је документација, и то:

- Решење Министарства Рударства и енергетике, број 310-02-5/97 од 27.01.1997.године, којим се предузећу ХК "Симпо" Врање одобрава експлоатација подземних вода на простору Топли До-Власина, на територији СО Сурдулица и СО Босилеград.
- Решење – извод из регистра Трговинског суда у Београду, број VI.Фи-11420/98 од 17.07.1998.год.
- Решење Министарства за економску и власничку трансформацију којим се овлашћује компанија "СИМПО", Врање, Радничка бр. 12, за обављање процене вредности капитала средњих предузећа, број 023-02-00129/98-01 од 1.6.1998.године
- Решење о издавању водопривредне дозволе, издато од : Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, број: 325-04-965/00-07, од 19.12.2000. године
- Сагласност на "Детаљну анализу утицаја фабрике за флаширање природне изворске воде- "Власинка на животну средину" издао: Министарство здравља и заштите животне околине, број 353-02-00239/1998-02 од 02 03.2001.годину
- Урбанистичко-технички услови за изградњу објеката за трајно коришћење фабрике за флаширање изворске воде "Топли До" КО Сурдулица у Сурдулици, издато од Ј.П. "Завод за урбанизам"- Врање, број 42, од 13.03.2001. године
- Решење Трговинског суда у Београду, број II.Фи- 9077/02 од 26.08 2002. године
- Решење Министарства за заштиту природних богатстава и животне средине о утврђеним и разврстаним резервама вода у налазишту Топлог дола Власина 310-02-00001/2003-05 од 14.04.2003.године
- Решење и поседовни листови, за откупљено земљиште за потребе фабрике воде "Власинка" Топли ДО, које је приложила "Власинка" од 16.11.2003.године
- Шеме-планови за све локације фабрике воде и преглед свих уговора и решења о преносу земљишта, које је приложила "Власинка" од 16.11.2003.године
- "Главни-архитектонско грађевински пројекат изведених објеката система за снабдевање водом", који је израдио "НИШПројект – Пројектовање" из Ниша , од 11.02.2004. године

На основу напред изнетог чињеничног стања ово министарство утврдило је да постоје оправдани разлози за доношење решења као у диспозитиву на основу члана 192. Закона о општем управном поступку ("Сл.лист СРЈ" број 33/97). С обзиром на чињеницу да се решењем Министарства Рударства и енергетике, број 310-02-5/97 од 27.01.1997.године, предузећу ХК "Симпо" Врање одобрава експлоатација подземних

вода на простору Топли До-Власина, то је утврђено да доношењем овог решења престаје да важи право на експлоатацију подземних вода на простору Топли До Власина, са чиме је сагласан подносилац решења "СИМПО" а.д. из Врања.

У тачки 1,2,3 и 5 диспозитива решења одлучено је на основу члана 19.и 37.став 2 Закона о рударству.

У тачки 4 диспозитива решења одлучено је на основу члана 21. Закона о рударству.

У тачки 6 диспозитива решења одлучено је на основу члана 17. Закона о рударству.

У тачки 7 диспозитива решења одлучено је на основу члана 20. Закона о рударству.

На основу изложеног решено је као у диспозитиву овог решења.

На основу изложеног решено је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор тужбом код Врховног суда Србије у Београду у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје суду непосредно или поштом.

Достављено:

- Предузећу Компаније "СИМПО" а.д. из Врања
- ⓈПредузећу "Власинка" из Београда
- Скупштини општине Сурдулица
- Скупштини општине Босилеград
- Одсеку за геолошка истраживања и минералне сировине
- Инспекцији заштите животне средине
- Архиви

МИНИСТАР *е.к.*

Проф. др Анђелка Михајлов

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне, грађевинске и имовинско-правне послове општинске управе општине Сурдулица у складу са чланом 50. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр.72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/1483/2018, 31/2019 и 37/19 - др. закон 9/2020, и 52/2021) и чл. 55-68. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, бр. 32/19)

о г л а ш а в а

Ј А В Н И У В И Д

у

НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА И ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ЈАВНИ УВИД одржаће се у трајању од **30 дана од 22.08.2022. до 20.09.2022. године** у Скупштинској сали општине Сурдулица, ул. Краља Петра Првог бр. 1, сваког радног дана, као и на интернет страни Општине Сурдулица www.surdulica.org.

Заинтересована правна и физичка лица могу извршити увид у изложени нацрт **Измена и допуна Усклађеног просторног плана општине Сурдулица** и од службе надлежне за послове урбанизма добити потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења појединих планских решења и евентуалног давања примедби.

Примедбе у писаном облику подnose се на писарници Општинске управе општине Сурдулица у току трајања јавног увида, закључно са **20.09.2022. године**.

ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА нацрта плана одржаће се у понедељак **05.09.2022. године** са почетком у **13⁰⁰h** у Скупштинској сали Општине Сурдулица.

ЈАВНА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ЗА ПЛАНОВЕ СО СУРДУЛИЦА, након обављеног јавног увида, биће одржана у понедељак **26.09.2022. године** са почетком у **13⁰⁰h** у Скупштинској сали Општине Сурдулица. Физичка лица и представници правних лица који су у току трајања јавног увида поднели примедбе у писаном облику могу присуствовати јавној седници и усмено образложити поднете примедбе. Обрађивач планског документа јавно износи свој став о свакој поднетој примедби.

МЛАЂИ САВЕТНИК ЗА УРБАНИЗАМ
Милан Тасић, спец. инж. грађ.

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

Општина Сурдулица

19	SEP	2022
03	350-9/19	

(320)

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На КП-БР. 4307/2 ко Сурдулица имао апсолутни стамбено-комуналну куту у с. 2. Ротмановце

Коп. КП. 4307/2 се налази у стамбено-комуналној куту ко Сурдулица, али је потребно да буде у припадности ко Лопе Ротмановце.

062 9674379 - Сурдулица

У Сурдулице
Датум : 19.09.22

Подносилац примедбе

Јанка Ротмановић

01 SEP 2022

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III 03 350-9/19
1231

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На кт.бр. 9687 и 9688 ко Власина Рид постоје стамбени
објект султ, у поступку озакончења је створен предмет
на име сада покойног Славолука Станковића бр.
351-13/20-03 од 13.03.2020.г. у којем има примедбу
подноси бестранка Светлана Савић, ОЈАБ01658.

У Сурдулици
Датум : 01.09.22

Подносилац примедбе

S. Savic

УРЕДБА ОД ОДНОСНО СТУПОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ Сурдулица
20 SEP 2022
03 350-9/19-03

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

1329

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе: *Поседујем у насељу Жагуџање у власништву
КР бр, 1253, 1254, 1255, 1257 и 1258 КО Жагуџање. Ове
парцеле се налазе јужно од државног пута бр. 40
Влад. Хан - Сурдулица - Стрежмировци, од којих једна
излази директно на овај пут. У непосредној близини ових
парцела већ раде и послује неки предузетници, због
повољности које имају. Моја примедба се односи на
урбан. уредјиву основу насеља Жагуџање, где на на-
веденом простору треба планирати пословне активности
типа хладњаце, примарну прераду пољопривредних
У Сурдулици
Датум: 20.09.22. производа, паковање, сушару и слично.*

*У том смислу предлажем да се простор мојих парцела
и суседних планира као намена за наведене пословне
активности, због услова које пружа близина држ. пута.
У прилогу је копија парцела и решење РГЗ-СКН Сурдулица.
Очекујем приhvатање примедбе.
С, поштовањем!*

Подносилац примедбе *М. Динчић*
ZORAN DINČIĆ

ул. ГРАДИМИРА МИЛЕНКОВИЋА
563
1

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД
СЛУЖБА ЗА КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СРБИЈИЦА
Бр.952-02-4-071-119145/2022
15.09.2022.год.
СРБИЈИЦА

РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД - СЛУЖБА ЗА КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СРБИЈИЦА, на основу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу, број 110-7/2020 од дана 10.10.2020.године, поступајући по службеној дужности, на основу члана 16. Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова ("Службени гласник РС", бр.41/18, 95/18, 31/19 и 15/20) и члана 136. став 1. и члана 140. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16) донosi

РЕШЕЊЕ

1. Дозвољава се провођење промене у бази података катастра непокретности:

- Лист непокретности број 522 Ю ЗАГУЖИЊЕ

Упис права својине у корист ЈМБГ:0707973744123 **ДИМИЈ ЗОРАН (ВЛАДА)**, СРБИЈИЦА ТРАДИЦИОНА ИМЕНОВИМА 1 са делом посела 1/1, на непокретностима означеним у А-листу непокретности и то:

кат.парцела 1253, ЛИВАДА 1.класе, површина 583м²

кат.парцела 1254, ВРТ 1.класе, површина 531м²

кат.парцела 1255, ВРТ 1.класе, површина 234м²

кат.парцела 1257, ВРТ 1.класе, површина 510м²

кат.парцела 1258, ЊИВА 1.класе, површина 531м²

достављеног Власника ЈМБГ:2306000749116 **ДИМИЈ ЗОРНА (ЗОРНИ)**, БЕЛОГРАД КНЕЗ МИЛЕТИНА 44 са делом посела 1/1,

2. - Упис у катастар непокретности из става 1. овог диспозитива извршен је даном доношења овог решења.

3. - Лист из става 1. диспозитива овог решења је ослобођено плаћања Републичке административне таксе за захтев.

4. - Обавезује се **ДИМИЈ ЗОРАН ИЗ СРБИЈИЦЕ** да у року од 10 дана од дана достављања овог решења, уплати републичку административну таксу за пружање услуга НЗ-а у износу од 5400.00 динара на жиро рачун буџета Републике Србије.

5. - **ДИМИЈ ЗОРАН ИЗ СРБИЈИЦЕ** дужан је да у року од 10 дана од дана достављања овог решења, под претњом пријемне наплате, уплати Републичку административну таксу у укупном износу од 5400.00 динара на жиро рачун буџета Републике Србије број 840-742221843-57 Модел 97 Позив на број 550954060019262360.

Образложење

РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД - СЛУЖБА ЗА КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СРБИЈИЦА поступајући по службеној дужности, а на основу достављеног УПИСЕ О КАСПРОДАЈИ НЕПОКРЕТНОСТИ ОП.БР.553/2022 ОД 14.09.2022 КОЈИ ЈЕ ПОТВЕРДИО ЈАНИ БЕЗЕВИЋ МИЛАНА СТОЈАНОВИЋ донела је решење за ПРОМЕНУ НОСИОЦА ПРАВА НА НЕПОКРЕТНОСТИМА ИЗ ЛН.522 Ю.ЗАГУЖИЊЕ на непокретностима наведеним у ставу 1. диспозитива овог решења.

На основу члана 57. став 4. Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова ("Службени гласник РС", бр.41/18, 95/18, 31/19 и 15/20), а по спроведеном поступку утврђено је да су испуњени услови из члана 84, 85, 86, 87, и 88 Закона о државном промену и катастру ("Службени гласник РС", бр.72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 47/17-ауентично тумачење, 113/17, 27/18, 41/18 и 9/20), па је одлучено као у диспозитиву овог решења.

административним таксама ("Службени гласник РС", број 43/03, 51/03-испр., 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дн.изн., 55/12-усклађени дн.изн., 93/12, 47/13-усклађени дн.изн., 65/13-др.закон, 57/14-усклађени дн.изн., 45/15-усклађени дн.изн., 83/15, 112/15, 50/16-усклађени дн.изн., 61/17-усклађени дн.изн., 113/17, 3/18-испр., 50/18-усклађени дн.изн., 95/18, 38/19, 86/19, 90/19, 98/20-усклађени дн.изн., 144/20 и 62/21).

Висина републичке административне таксе за пружање услуга РТЗ-а у износу од 5400.00 динара утврђена је сходно Тарифном броју 2156. став 5. Закона о републичком административним таксама ("Службени гласник РС", број 43/03, 51/03-испр., 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дн.изн., 55/12-усклађени дн.изн., 93/12, 47/13-усклађени дн.изн., 65/13-др.закон, 57/14-усклађени дн.изн., 45/15-усклађени дн.изн., 83/15, 112/15, 50/16-усклађени дн.изн., 61/17-усклађени дн.изн., 113/17, 3/18-испр., 50/18-усклађени дн.изн., 95/18, 38/19, 86/19, 90/19, 98/20-усклађени дн.изн., 144/20 и 62/21).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења допуштена је жалба Републичком геодетском заводу у Београду у року од 8 дана од дана достављања овог решења.

Жалба се подноси Републичком геодетском заводу у Београду преко СЛУЖБЕ ЗА КАДАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СУДИЈИЦА непосредно писмено или усмено на захтев или инаке препоручено путем поште са плаћеном административном таксом у износу од 490.00 динара на жиро рачун Буџета Републике Србије број 840-742221843-57 Модел 97 Позив на број 550954060019262360 по тарифном броју 6. Закона о републичком административним таксама ("Службени гласник РС", број 43/03, 51/03-испр., 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дн.изн., 55/12-усклађени дн.изн., 93/12, 47/13-усклађени дн.изн., 65/13-др.закон, 57/14-усклађени дн.изн., 45/15-усклађени дн.изн., 83/15, 112/15, 50/16-усклађени дн.изн., 61/17-усклађени дн.изн., 113/17, 3/18-испр., 50/18-усклађени дн.изн., 95/18, 38/19, 86/19, 90/19, 98/20-усклађени дн.изн., 144/20 и 62/21).

(М.П.)

Овлашћено лице

Dijana Kostadinov
15.09.2022 14:20:43

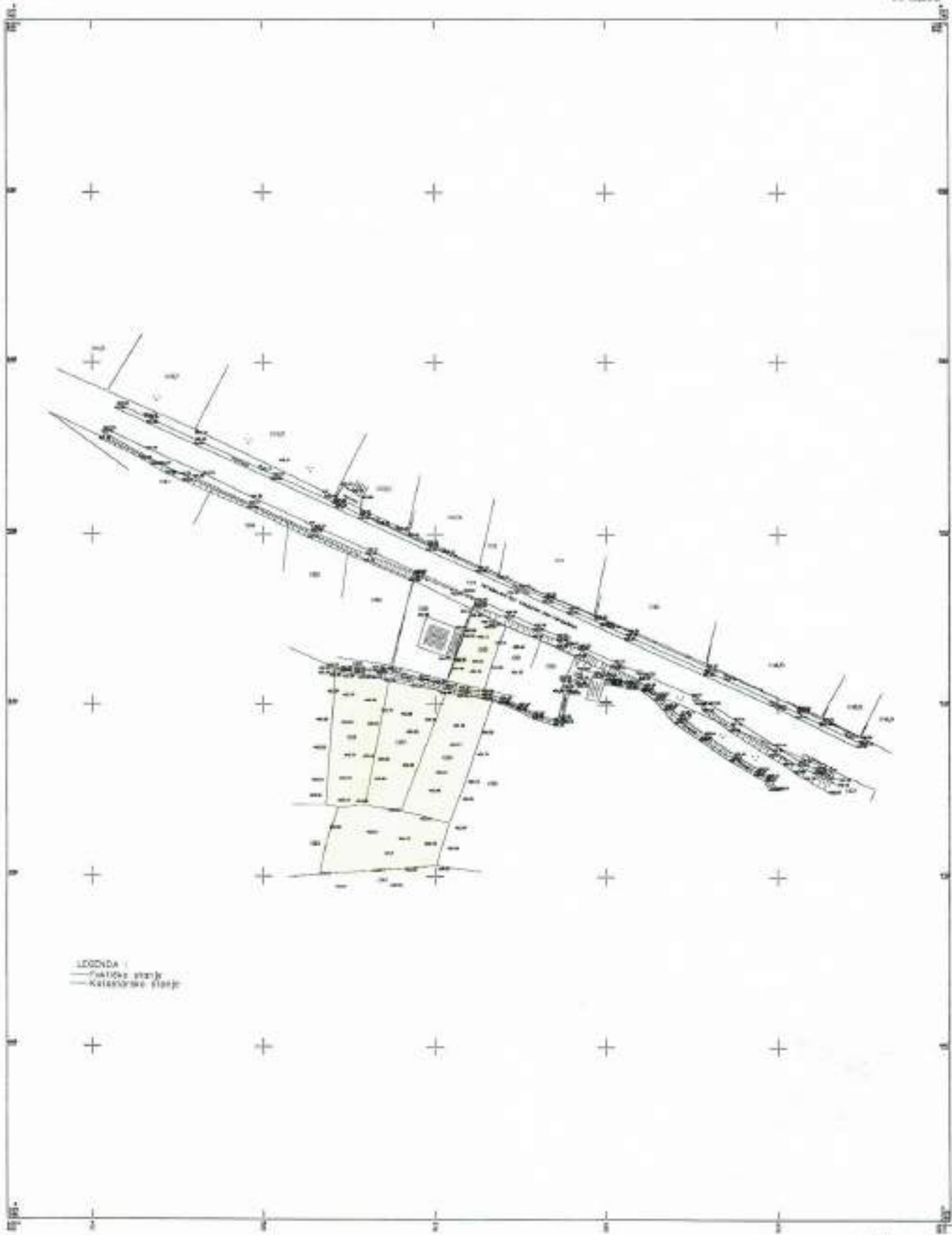
Доставити:

- 1.ДИЈАНА ЈОВАНА (ЖОРАН), БЕОГРАД, БРЕЗ МИЛЕТИНА 44
- 2.ДИЈАНА ЖОРАН (ЖОРА), СУДИЈИЦА, ГРАДИНИРА МИЛЕНКОВИЋА 1
- 3.АРХИВИ

KATASTARSKI - TOPOGRAFSKI PLAN
Lokacija - K.O. BR. 1414,1253,1254,1255,1257,1258 K.O. ZAGUŽANJE

Projekat: Staro
Nomen: Staro

K.O. ZAGUŽANJE

LEGENDA:
--- Otkriveni objekti
— Katastarski objekti

Datum: 28.10.2001 god.

M = 1 : 100

BRANCO
Geodetski biro "GEO POINT" d.o.o.
BEOGRAD
BEOGRAD
BEOGRAD
BEOGRAD

20 SEP 2022

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III 03	350-9/19	СТАТУС
--------	----------	--------

1326

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

У урб. уређајној основи за насеље
Вукаденце није у поштомости садржан путни
мрежа локалног карактера. До дела насеља
који је назван Млатинци, махале Младеновци,
Добровци води локални земни пут који није
указан у катастру. Метн полази од државног
пуца Манаг Врле II где приватним парцелама
и кроз парцеле ОП "Србијинума" до наведених
махала. Да би наведени пут био одржаван и
неопходно је израдити неопходно је буде озвучити.

У Сурдулици
Датум: 20.09.2022.

Примедбом се упорти да наведена права пута буде
плакирана и обележена у урб. уређајној основи за
насеље Вукаденце. Пут полази од КП др. 35 и 36 КО
Вукаденце а завршава се на КП др. 677 и 2803
КО Вукаденце.

Неопходно је ову примедбу усвојити
и, поштовањем!

Подносилац примедбе

Младеновић Зоран
Младеновић Драгана
Вукаденце.

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА		01 SEP 2022	
03		350-9/19	
		1234	

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На КП 4307/6^б Сурдулице имам отворена вјештачења, вјештачења на име Заступничка Јединица 017/022-009, 062-43592.

Због неоптужности обавеза општина потребно је да ова КП. парцела (4307/6 КО Сурдулица) буде у праву подручју катастр. општине Доње Романовце, у оквирима усклађеног просторног плана општине Сурдулица.

У Сурдулице
Датум: 01.09.22

Подносилац примедбе

Танја Змићковић

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

Општина Сурдулица, управа опш. Сурдулица

1278

08 SEP 2022

III	03	350-9/19
-----	----	----------

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Власник сам парцеле 1149 КО Загужање, на којој је према садашњим планом превиђена намена становање.

Како на тој парцели имам намеру да обављам пословну делатност – Технички преглед, молим надлежни орган да ми изађе у сусрет и изменом плана предвиди да кп 1149 КО Загужање примарна намена буде пословно – услужна делатност, а допунска намена становање.

Хвала унапред

У Сурдулици

Датум : 08.09.2022

Подносилац примедбе

PETKOVIĆ DARKO
UL RASADNIČKA
BB SURDULICA

ОПШТИНА Сурдулица
12 SEP 2022

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

№ 03	350-9/19	1213
------	----------	------

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Власник сам помоћног објекта који је делом изграђен
на површини јавне намене - пут, на кт бр 930/1, тај због
тога се неможе озакоњити. КО БИНОВИЋ

ПРЕДМЕТ У ОЗАКОЊЕЊУ ЗБН-128/21-03.
ПРИМЕДБА СЕ ОДНОСИ БИШ НА ТО.

У Сурдулици
Датум : 02.09.22

063/А01-125
ПРЕДСТАВИТЕЉ
М. БОСНАК МИШИЋА ПЕРИЋ
СУРДУЛИЦА

Подносилац примедбе
[Signature]

02 SEP 2022

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III: 03 350-9/19
1259

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

ВЛАСНИК САМ СТАМБ. И ПРОМОТНОГ ОБЈЕКТА НА КТ 4369/11 И
4373 КО СУРДУЛИЦА.

ПРЕДМЕТ У МЕТАЛИЗАЦИЈИ БР. 351-46/16-03 ДА 07.12.2016
ПРИМЕДБА ЗЕОТ НЕПОУСТАЈОСТИ МЕТАЛИЗАЦИЈЕ

У Сурдулици

Датум: 02.09.22

ДОБРИЉА СТОЈАНОВИЋ
Д. РОМАНОВИЋ
Подносилац примедбе

Стојановић Добриља

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
 Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
 грађевинске и имовинско-правне послове
 Бр. 350-9/19-03

01 SEP 2022		Општина Сурдулица	
III	03	350-9/19	Вредност

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
 ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе: *Власници саопштења грађевинске Ко Сурдулица
 бр. 2414, 3020, 2493, које се налазе као постојећа објекта
 по молби власника да измене и допуна усклађеног
 просторног плана општине Сурдулица према и по
 грађевинско законике, пошто се налази
 у близини града, а самим тим и у његовој средњој
 близини, са њих могуће је за електрофика-
 цију. Захваљујући се унапред.*

У Сурдулици
 Датум: 01.09.2022

Подносилац примедбе

*Др. Стефан Милошевић
 с. Београд
 бр. 821 8646*

Општина Сурдулица, Управа Опш. Сурдулица

01 SEP 2022				
Примљено	Број	Прилог	Вредност	
Бр. ГВН	Оригинална копија	Број	Прилог	Вредност
	03	350-9/19		
		(1235)		

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

На кт. бр. 4307/8 ко Сурдулица општин. одређење одређење
 од мена државних ствари, 017-822-206.
 Кт. парти. 4307/8 се налази у оквиру ППО Сурдулица
 (Усклађеност), али се потребно да буде у
 правичном подготују квалитетске општине
 дође решено.

У Сурдулицу
 Датум: 01.09.22

Подносилац примедбе
 Бранислав Драговић

Општина Сурдулица, управа опш. Сурдулица
01 SEP 2022
III 03 350-9/19
1027

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

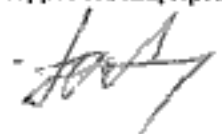
Опис примедбе :

Власник сам стамбеног објекта П+ПК
у Мастоци, на кат. парц. бр 1947/1 КО Мастоца,
која се у поступку оцањенења под бр. 350-62/20-03

Улажем примедбу на план због немогућности
оцањенења објекта, јер се по плану икажу
на подручју јавно намењене - саобраћајница.

У Сурдулици
Датум : 01.09.2022.

Тасит Горан
с. Мастоца
0646396445

Подносилац примедбе

02 SEP 2022

Сурдулица

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III 03 350-9/19
1248

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

ВЛАСНИК САМ ВИШЕ ОБЈЕКТА (А) НА К.П. БР. 1100 ПО
ЗАТУЖАЊЕ.

ПРЕДМЕТ У ОЗАКОНЕНОЈ БР. 351-205/17-05.

ПРИМЕДБА ЗБОГ НЕМОГУЋНОСТИ ОЗАКОНЕНОГ
(ИЗВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПРАВОУГА)

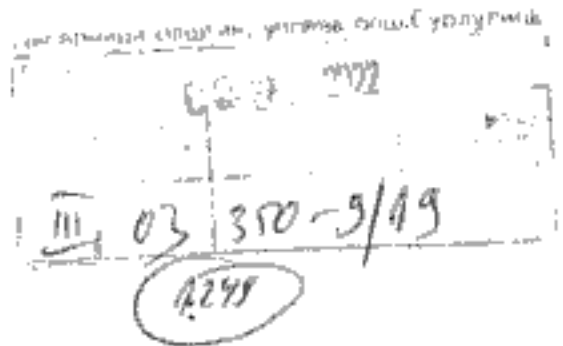
У Сурдулици

Датум : 02.09.22

САВИЋ ЈОВАН
с. ЗАТУЖАЊЕ
061/8197655
Подносилац примедбе

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

ВЛАСНИК САМ СТАМБЕНОГ И ПОМОЋНОГ ОБЈЕКТА НА
КП 1102 КО ЗАГУЖАЊЕ. ПРЕДМЕТ У ОЗАКОНЈЕЊУ
ЈЕ 351-006/17-03. ПРИМЕДБА ЗБОГ НЕПОДУЖНОСТИ
ОЗАКОНЈЕЊА (ПОКОТРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ).

У Сурдулици
Датум: 02.09.2019

САВЉИЋ ЈОВАН
С. ЗАГУЖАЊЕ
061/3197655
Подносилац примедбе

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

Сурдулица, 09.09.2025

III	03	350-9/19	1238
-----	----	----------	------

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На КПБР 4307/3 ~~има~~ у Сурдулице г. Романије
имају субјектима објекат-информационог карактера у
с. г. Романије.

КП. број. 4307/3 се налази у објекту
Томашевог ППО Сурдулица, али се потребно да
буде у грађевинском позмусу катастарске
општине Лопе Романије

У Сурдулице
Датум: 01.09.2025.

Подносилац примедбе

Јованка Јосифовић

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
 Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
 грађевинске и имовинско-правне послове
 Бр. 350-9/19-03

Општина Општина Сурдулица
 30 AUG 2022

III	03	350-9/19	Сурдулица
-----	----	----------	-----------

1210

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
 ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе: Власник сам парцеле 1337 и 1336 КО Апокиње
 кроз коју је изменом уредбом ојачана пројектована дуга
 кроз насељене парцеле улице дуге и да се састоје
 са парцелом 4844 КО Сурдулица (некако кориса ми улица)
 Норми да се моја примедба размисли и у својој ради
 резултатом замени земљишта и укључити куће
 од једне парцеле на којој је куће од једне
 парцеле 1340 ен је власник МЗ КО Апокиње
 и њом уришком да се формирао плач на којој
 се налази кућа парцела 1337

У Сурдулици
 Датум: _____

Напомена да је у складу са њу улице дуге
 који унапредку од парцеле 4844 налази се на
 бази водовода за Апокиње и оштрасто.

Подносилац примедбе

Кристијана Недељич

Социјалистичка Република Србија
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА ГЕОДЕТСКА УПРАВА

Бр. 952-327/90

15.4 1990. ГОД.

СУРДУЛИЦА

КОПИЈА ПЛАНА

РАЗМЕРА 1: 2500 Кат. општина: БЛАЖИЦЕ

Поседник — Друштвена својина, корисник:

ЗА КП БР. 1326 ПЛ. БР. 731 Крстић Грвимира, БЛАЖИЦЕ

ЗА КП БР. 1337 ПЛ. БР. 198 Крстић Петар, СУРДУЛИЦА

Крстић Горан, БЛАЖИЦЕ

Вукотић Грвимира, БЛАЖИЦЕ

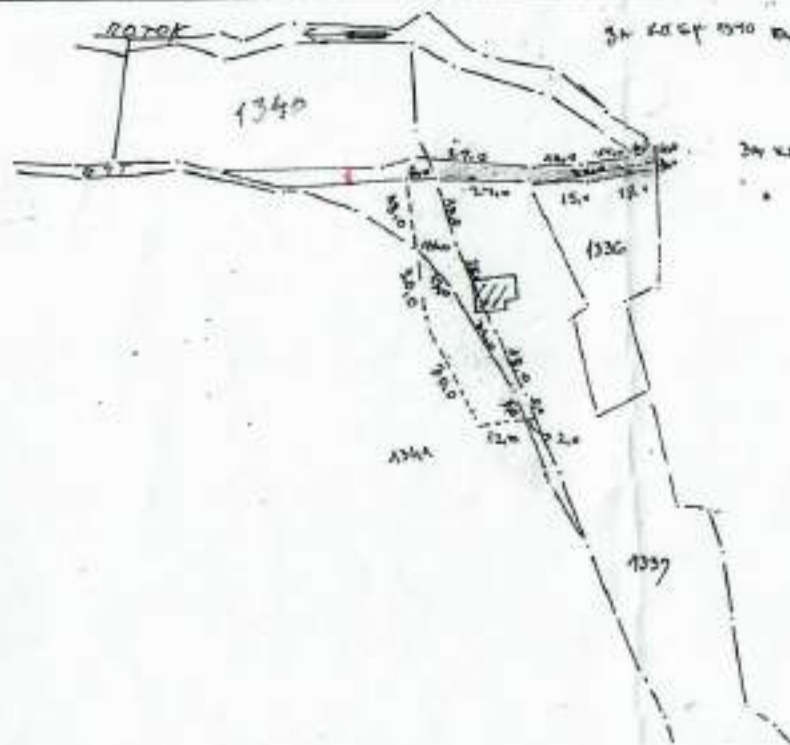
Стојковић Крушица, БЛАЖИЦЕ

ЗА КП БР. 1340 ПЛ. БР. 969 Зем. З. с. о. ч. топлоуспрема „Милутич“, СУРДУЛИЦА

Стојковић Билета, БЛАЖИЦЕ

Стојковић Вушица, БЛАЖИЦЕ

ЗА КП БР. 1341 ПЛ. БР. 830 Зем. З. с. о. ч. топлоуспрема „Милутич“, СУРДУЛИЦА

од КП Бр. 1326 ПУТ ДБ ЗАУЗЕО ПОР. 9,68м

од КП Бр. 1337 ПУТ ДБ ЗАУЗЕО ДЛУ ПР. 2,82

Крстић Грвимира на лицу места
држи део од КП Бр. 1340 у повр.
од 2,48 м², а од КП Бр. 1341
део у површини од 5,52

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

информација општин. управа опш. Сурдулица

Гр. општина	01 SFP 2177			
Кат. парцела	03	350-9/19	Личност	Власт

1253

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Власник сам стамбеног објекта По+П+Пк
на кат. парцел. 4307/4 КО Сурдулица, пројектована
у легализацији под бр. 351-452/16-03

Датум 07.12.2016.г. због немогућности легализације
објекта потребно је да ова кат. парцела буде у прав. подреди
катастр. општине Доње Романовице, у обухвату
усклађеног просторног плана општине Сурдулица

У Сурдулицу
Датум: 01.09.2022.г.

Круна Милошковић
Доње Романовице
062 1866013

Подносилац примедбе
Милошковић Круна

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

Општина Сурдулица		Управа опш. Сурдулица	
- 31 AUG 2022			
III, 03	350-9/19		Влада
1212			

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе: На катастарској парцели 1216/4 КО Заруџиња налази се саграђени објект (гаража), који немогу да озакоњим -бог једног дела који се налази на путном земљишту.
Молим Вас, да уважите мој проблем како би прешо у грађевинско земљиште и како би могло да легализујем објект

У Сурдулици
Датум: 31.8.2022

Подносилац примедбе

Милошевић Лубиша
ЗАМУЖИТАЊЕ

Општина Сурдулица, Управа опш. Сурдулица

01 SEP 2022

Број	Својиме заједнички систем	Број	Помоћ	Вредност
03		350-9/19		
1249				

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Измени енотомешот објекта на к.п.бр. 96/2
 КО МАСУЛИЦА.

Предмет у метализацији бр. 357-1237/10-07

Примедба због немогућности метализације
 јер је на пољопривредном земљишту.

Пренаменица у грађевинско.

У Сурдулици
 Датум : 01.09.2022.

Николић ЛОЗА
 Милоша Обилића 20

Подносилац примедбе

Николић ЛОЗА

Општина Сурдулица
Краља Петра I, бр. 1
17530 Сурдулица

05 SEP 2022

Јовановић Маринко
Јовановић Весна

Тел. 062/96-58-973
Масурица 66
17530 Сурдулица

1256 | 03: 350-3/19

**ПРИМЕДБА НА НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА И ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Поштовани,

Власници смо катастарских парцела 3324, 3325, и 3326 КО Сурдулица.

Претежна намена наведених парцела је пољопривредно земљиште, сходно томе да се парцела налази до саме индустријске зоне у Сурдулици неповољне су за узгој пољопривредних добара. У претходној примедби смо навели да се бавимо производњом предмета од готовог папира и имамо потребу за складиштење робе. На наведене парцеле бих саградио магацин-халу за складиштење робе.

Обзиром да је у току јавни увид у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица и извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину прилажем примедбу, односно молбу да се дозволи намена услуга у овом потезу или дозволи допунска намена за ово подручје, обзиром да су рађене Уређајне основе за цело планско подручје.

С поштовањем,
Јовановић Маринко ✓
Јовановић Весна

У Сурдулици,
Дана 05.09.2022.

Општина Сурдулица
Краља Петра I, бр. 1
17530 Сурдулица

03 350-9/19

1255

Јовановић Маринко
Јовановић Весна
Јовановић Миодраг
Тел. 062/96-58-973
Масурица 66
17530 Сурдулица

**ПРИМЕДБА НА НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА И ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Поштовани,

Власници смо катастарских парцела 1103/6,1104, 1105, 1124 и 1103/9 КО Масурица.

На катастарској парцели 1103/9 налази се стамбени објект у којем живимо породично. На поменутој парцели налази се и објект у којем обављамо услужну делатност, односно хала у којој се врши обрада парпира (производња предмета од готовог папира). Овом делатношћу бавимо се сви породично. Имамо пријављену фирму и уредно плаћамо све обавезе. Напомињем да је овде запошљено 5 људи. Објект пословања сам изградио 2013. године. Намена планским документом у овом делу своска стамбена зона, рурално становање и није дозвољена намена коју обављам. Због ове намене не могу да извршим легализацију објекта и не могу легалним путем да извршим његово проширење. Спојио бих наведене парцеле и добио целину у којој могу несметано да организујем свој посао. Објект производње не прави никакву додатну буку нити је за њихов транспорт потребан приступ за камионе.

Обзиром да је у току јавни увид у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине сурдулица и извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину прилажем примедбу, односно молбу да се дозволи намена услуга у овом потезу или дозволи допунска намена за ово подручје, обзиром да су рађене Уређајне основе за цело планско подручје.

С поштовањем,
Јовановић Маринко
Јовановић Весна
Јовановић Миодраг

У Сурдулици,
Дана 05.09.2022.

Примљено	05 SEP 2022
Број	931 850-9/19

8254

Општина Сурдулица
Краља Петра I, бр. 1
17530 Сурдулица

Пољопривредно газдинство Маринковић
Марко Маринковић
Марија Маринковић
Јанко Маринковић
Тел. 064/416-48-44
с. Масурица

**ПРИМЕДБА НА НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА И ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Поштовани,

На катастарској парцели 1190, смо 2020 год. саградили фарму крава, у склопу породичне куће која се налази на кат. парцели 1187/1 и 1188/4.

Све послове на фарми обављамо унутар породице са тенденцијом запошљавања радника. Да би смо могли да се развијамо даље, планови пољопривредног газдинства Маринковић је изградња мини кланице са прерадом меса малог капацитета, коју би смо градили у склопу ове три парцеле. С обзиром да на територији наше општине не постоји кланица, суочавамо се са проблемом клања и одјаве закланих грла. Сматрамо да је један овакав објекат од великог значаја за нашу општину и све пољопривреднике.

Обзиром да је у току јавни увид у нацрт измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица и извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину прилажем примедбу, односно молбу да се дозволи намена услуга у овом потезу или дозволи допунска намена за ово подручје, обзиром да су рађене Уређајне основе за цело планско подручје.

С поштовањем,
Пољопривредно газдинство Маринковић

У Сурдулици,
Дана 05.09.2022.

Маринковић Марко

Носилац пољопривредног газдинства

Пријем-број:	01 SEP 2022		
Служба:	03	350-9/19	Служба за грађевинске и имовинско-правне послове

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

1252

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

На кт.бр. 4413 КО Сурдулица, милош Петровић, одреши, разврстао
 на име Петровић Милош, бр. 699403.

Потребно је да кт. број, 4413 која се у обухвату
 П.П.О Сурдулица (усклађеног), буде у
 предвиђеном подручју кт.бр. општинске
 Лоње Романовиће.

У Сурдулици
 Датум : 01.09.22

Подносилац примедбе
 Милош Петровић

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА, УПРАВА ОПШ. СУРДУЛИЦА

Прим. број	Општински једини.	Број	Чланак	Бројност
	03	350-9/19		

1237

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

НА КП.Бр.4307/7 КО СУРДУЛИЦА, ИМАМ СТАМБЕНИ
ОБЈЕКАТ А ПРЕДМЕТ У ОЗАКОВЕЉУ НА ИМЕ
Драги Младеновић.

Због немогућности озакоњења потребно је да моја
примедба буде у процесу изјаснују катастр. општине
Доње Романовице, у обухвату усматреног
НПО Сурдулица.

У Сурдулици
Датум: 01.09.2022

Подносилац примедбе

Младеновић Миљан, син.
ул. Синђелићева 6Б.

Општина Сурдулица

01 SEP 2022

III 03 350-9/19

1235

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Власник сам објекта спратности П У
 КАМБОСЛУ, на Кат. Парц. Бр. 37 КО КАМБОСЛУ
 који се у поступку озакоњења под
 Бр. 351-166/18-03. од 13.03.2018. г.
 Имам примедбу на план због немогућности
 озакоњења објекта, јер је на пољопривредном
 земљишту. Препоруком у грађевинско.

У Сурдулици
 Датум: 01.09.2022.г.

МИЛОШ ПЕТРОВ
 С.АДЖИЊЕ
 0653983374

Подносилац примедбе

Тзб

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
 01 SEP 2022
 III 03 350-9/19
 1225

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
 Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
 грађевинске и имовинско-правне послове
 Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
 НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
 ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Власник ели поподимне штеје П+П+1 у Романовцу
 на шт. парцели 4307/5 ко Сурдулица која се
 придржава у катализацији под бр. 351-639/10-03 од
 09.03.2010.г.

Примедбу улажем због немогућности катализације
 штеје, те је потребно да моја парцела буде у припадни.
 постојућу катаст.општинска ЛОКЕ Романовце у обухвату
 усклађеног просторног плана.

У Сурдулици
 Датум : 01.09.2022.

Ненад Нешкић
 0643979842

Подносилац примедбе
 Нешкић Мирослав
 Сузана
 0641129121

14 SEP 2022	
III 03	350-9/19

1300

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Власник сам парцеле катастарског броја 852/2
 КО Бичиновогс која је сада у својом грађевинском
 земљишту у коме се налази породична кућа са
 помоћним објектима. Молим поре надлежну службу
 да ми одржи да на тој парцели измештеном могу
 обављати постојећу делатност заштите
 материјала и цинкобојом. Овом делатношћу се бавим
 као бр. породицу обављају услужу за егзистенцију.

У Сурдулици
 Датум : 14.09.2022.

Подносилац примедбе

M. Prizivac
 телефон 0648546178

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

15 SEP 2022

1305

03

350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА

**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ 1
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Pri uvidu u prostornom planu primetio sam da je moja katastarska parcela 691 Katastarska Opstina Zaguzanje, izostavljena odnosno da nije predviđena kao gradjevinsko zemljiste , pa iz tog razloga podnosim primedbu za ispravku ove greske.

Za katastarsku parcelu 691 Katastarska Opstina Zaguzanje izdato je Resenje br.320-9/2021-04 od 30.03.2021 godina od Opstine Surdulica -Opstinska uprava –odelenje za finansije I poljoprivredu I vodoprivredu gde se vrsi promena nemene koriscenja poljoprivrednog u gradjevinsko zemljiste . Na osnovu ovog Resenja izvršena je promena u bazi podataka katatsra nepokretnosti I doneto je Resenje br. 952-02-11-081-5178/2021 od 17.06.2021 Republicki geodetski zavod – Sluzba za katastar nepokretnosti Surdulica , gde je KP 691 sa površinom od 1374 m2 gradjevinsko zemljiste izvan gradjevinskog podrucja.

Isto tako Opstina Surdulica je izdala I resenje o izgradnji porodicno- stamneni objekt , koji objekt je izgradjen I podnet zahtev preko E-saltera za uknjizenje objekta u katastarsoj evidenciji.

У Сурдулици
Датум :15.09.2022

Подносилац примедбе
Miodrag Georgievski

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ 1
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Pri uvidu u prostornom planu primetio sam da je moja katastarska parcela 691 Katastarska Opština Zaguzanje, izostavljena odnosno da nije predviđena kao građevinsko zemljište, pa iz tog razloga podnosim primedbu za ispravku ove greske.

Za katastarsku parcelu 691 Katastarska Opština Zaguzanje izdato je Resenje br.320-9/2021-04 od 30.03.2021 godina od Opštine Surdulica -Opštinska uprava –odelenje za finansije i poljoprivredu i vodoprivredu gde se vrsi promena nemene koriscenja poljoprivrednog u građevinsko zemljište.

Na osnovu ovog Resenja izvršena je promena u bazi podataka katastra nepokretnosti i doneto je Resenje br. 952-02-11-081-6178/2021 od 17.06.2021 Republicki geodetski zavod – Sluzba za katastar nepokretnosti Surdulica, gde je KP 691 sa površinom od 1374 m2 građevinsko zemljište izvan građevinskog područja.

Isto tako Opština Surdulica je izdala i resenje o izgradnji porodično- stambeni objekt, koji objekt je izgradjen i podnet zahtev preko E-saltera za uknjiženje objekta u katastarsoj evidenciji.

У Сурдулици
Датум :15.09.2022

Подносилац примедбе
Miodrag Georgievski

РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД - СЛУЖБА ЗА КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СРБИЈИЦА, на основу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу, број 110-7/2020 од дана 10.10.2020.године, поступајући по службеној дужности, на основу члана 16. Закона о поступку улписа у катастар непокретности и водова ("Службени гласник РС", бр.41/18, 95/18, 31/19 и 15/20) и члана 136. став 1. и члана 140. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16) доноси

РЕШЕЊЕ

1. Дозвољава се спровођење промене у бази података катастра непокретности:

- Лист непокретности број 390 КО ЗАГУЖАЊЕ

Промена намене земљишта на непокретностима приказаним у А-листу и то:
кат.парцела 691, ИИВА 4.класе, површина 1374м², Полуприродно земљиште
Тако да ново стане класи:

кат.парцела 691, ИИВА 4.класе, површина 1374м², Грађевинско зем.изван грађ.подр.

Власника ЈМБГ:0208967450014 ПИРМИНСКИ МОДЕЛ" (ТОМИСЛАВ, ЗАГУЖАЊЕ и ЈМБГ:2601970455133 ГЕОДЕТСКИ ИСПАТКА, СКОПЈЕ са заједничком својином на делу оседа 1/1,

2. - Упис у катастар непокретности из става 1. овог диспозитива извршен је даном доношења овог решења.

3. - Лист из става 1. диспозитива овог решења је ослобођено плаћања Републичке административне таксе за захтев.

4. - Обавезује се ГЕОДЕТСКИ МОДЕЛ ИЗ ЗАГУЖАЊА да у року од 10 дана од дана достављања овог решења, уплати републичку административну таксу за промену услуге ЕТЗ-а у износу од 2090.00 динара на жиро рачун буџета Републике Србије.

5. - ГЕОДЕТСКИ МОДЕЛ ИЗ ЗАГУЖАЊА дужан је да у року од 10 дана од дана достављања овог решења, под претном приликом исплате, уплати Републичку административну таксу у укупном износу од 2090.00 динара на жиро рачун буџета Републике Србије број 940-742221843-57 Модел 97 Попис на број 820954060017543220.

Образложење

РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД - СЛУЖБА ЗА КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СРБИЈИЦА поступајући по службеној дужности, а на основу достављеног РЕШЕЊА БР.320-9/2021-04 од 30.03.2021.ГОД.КОЈЕ ЈЕ ОБЕДИЛА ОПШТИНА СРБИЈИЦА-ОДЕЛЈЕНЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ И ПРИМЕРИЦА-СЛУЖБА ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈУ И ВОДПРИМЕРИЦА донела је решење за ПРОМЕНУ БИМЕНЕ КОЗИМЕНА ПОДСПРИМЕРИЦНОГ У ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ на непокретностима наведеним у става 1. диспозитива овог решења.

На основу члана 57. став 4. Закона о поступку улписа у катастар непокретности и водова ("Службени гласник РС", бр.41/18, 95/18, 31/19 и 15/20), а по справедном поступку утврђено је да су испуњени услови из члана 84, 85, 86, 87, и 88 Закона о државном преимућу и катастру ("Службени гласник РС", бр.72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 47/17-универсално тумачене, 113/17, 27/18, 41/18 и 9/20), па је одлучено као у диспозитиву овог решења.

Ослобођено плаћања републичке административне таксе за захтев склано члану _____ тачка _____ Закона о републичком административним таксама ("Службени гласник РС", број 43/03, 51/03-изм., 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усполађени диг.изм., 55/12-усполађени диг.изм., 93/12, 47/13-усполађени диг.изм., 65/13-др.закон, 57/14-усполађени диг.изм., 45/15-усполађени диг.изм.,

83/15, 112/15, 50/16-usklađeni din.izm., 61/17-usklađeni din.izm., 113/17, 3/18-istr., 50/18-usklađeni din.izm., 95/18, 38/19, 86/19, 90/19, 98/20-usklađeni din.izm. и 144/20).

Visina republičke administrativne takse za pružene usluge RTG-a у износу од 2090.00 динара утврђена је сходно Tarifnom broju 2156. stava 5. Zakona о republičkoj administrativnoj taksi ("Службени гласник РС", број 43/03, 51/03-istr., 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-usklađeni din.izm., 56/12-usklađeni din.izm., 93/12, 47/13-usklađeni din.izm., 65/13-dr.zakon, 57/14-usklađeni din.izm., 45/15-usklađeni din.izm., 83/15, 112/15, 50/16-usklađeni din.izm., 61/17-usklađeni din.izm., 113/17, 3/18-istr., 50/18-usklađeni din.izm., 95/18, 38/19, 86/19, 90/19, 98/20-usklađeni din.izm. и 144/20).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења допуштена је жалба Републичком геодетском заводу у Београду у року од 8 дана од дана достављања овог решења.

Жалба се подноси Републичком геодетском заводу у Београду преко СЛУЖБЕ ЗА КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ СРБИЈИЦА непосредно писмено или усмено на захтев или важе преломљено путем поште са плаћеном административном таксом у износу од 480.00 динара на жиро рачун Буџета Републике Србије број 840-742221643-57 Модел 97 Позив на број 820954060017543220 по тарифном броју 6. Закона о републичкој административној такси ("Службени гласник РС", број 43/03, 51/03-istr., 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-usklađeni din.izm., 56/12-usklađeni din.izm., 93/12, 47/13-usklađeni din.izm., 65/13-dr.zakon, 57/14-usklađeni din.izm., 45/15-usklađeni din.izm., 83/15, 112/15, 50/16-usklađeni din.izm., 61/17-usklađeni din.izm., 113/17, 3/18-istr., 50/18-usklađeni din.izm., 95/18, 38/19, 86/19, 90/19, 98/20-usklađeni din.izm. и 144/20).

Селаћено лице

Tomislav Stvanovic
17:06:2021 2:46:49 PM

Доставили:

1. ГЕОДЕТСКИ ПОДРАГ (ТОМИСЛАВ), ЗАЈУЖИМЕ
2. ГЕОДЕТСКИ ПОДАВЛА, СКОСИМЕ
3. АРХИВИ

Република Србије
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одељење за финансије и привреду
Служба за пољопривреду и водопривреду
Бр. 320-9/2021-04
30.03.2021.године
Сурдулица

РЕШЕЊЕ ЈЕ ПРАВОСНАЖНО

ДАНА 30.03.2021

ЈАСМИНА ПЕТРОВИЋ
200100049112-3801379740113
Digitally signed by ЈАСМИНА ПЕТРОВИЋ
DN: cn=ЈАСМИНА ПЕТРОВИЋ,
o=ОПШТИНА СУРДУЛИЦА, ou=ОПШТИНСКА УПРАВА,
Date: 2021.03.30 11:00:06 +0200

На основу члана 43., члана 44., члана 45. и члана 46. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гл. РС“ бр. 95/2018), члана 136. члана 140. и члана 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 18/2016), решавајући по захтеву Миодрага Георгиевски из Загужања и Георгиевски Наталије из Скопља, које заступа Данијела Стаменковић из Загужања, у управној ствари за утврђивање обавезе плаћања и висине накнаде за промену намене коришћења пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште, Општинска управа општине Сурдулица, Одељење за финансије и привреду, самостални саветник на пословима пољопривреде и водопривреде Јасмина Петровић, по овлашћењу Заменика начелника општинске управе бр.031-59/18-01 од 06.03.2018. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Утврђује се подносиоцима захтева Миодрагу Георгиевском из Загужања, ЈМБГ:0208967450014 и Георгиевски Наталији из Скопља, ЈМБГ:2601970455133, висина накнаде за промену намене коришћења пољопривредног у грађевинско земљиште у износу од 47.403,00 динара за катастарску парцелу број 691, КО Загужање на потесу "Младо Лојзе", по култури њива 4. класе, површине 1374 м², уписана код Службе за катастар непокретности у Сурдулици на листу непокретности бр.390, на име Миодраг Георгиевски из Загужања, и Георгиевски Наталија из Скопља, са обимом удела заједничка својина супружника 1/1.

2. Напред наведени износ утврђен у тачки 1. овог решења у висини од 47.403,00 динара именовани су уплатили дана 30.03.2021. године, на рачун бр.840-714543843-20 са моделом и позивом на број 97 07-095, на име Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, са назнаком " накнада за промену намене коришћења пољопривредног земљишта".

Образложење

Миодраг Георгиевски из Загужања и Георгиевски Наталија из Скопља, које заступа Данијела Стаменковић из Загужања, ЈМБГ:0309966749122, по пуномоћју УОП-И: 2345/2020 овереним од стране Јавног белажника дана 17.08.2020. године, је Одељењу за финансије и привреду Општинске управе општине Сурдулица поднела захтев за утврђивање висине накнаде за промену намене коришћења пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште.

Уз захтев подносилац захтева је приложио:

- Скица к.п.бр. 691, КО Загужање од 24.02.2021. год. израђена од од геодетског бироа ГВ ГЕО ПРИЗМА ОД Бујановац;
- Доказ о уплати Р.А.Т. на име захтева у износу од 840,00 динара;

- Накнаду општинских органа управе у износу од 1.200,00 динара. Овај орган је по службеној дужности прибавио;
- Лист непокретности бр.390 - извештај са веб сервиса портала е-Управе одштампан 23.03.2021. године;
- Ортофото снимак предметне парцеле одштампан 23.03.2021. године са портала ГеоСрбија;
- Обавештење о цени предметне парцела бр. 320-9-04 од 23.03.2021. године, издато од надлежне службе Општинске управе општине Сурдулица-Служба Пореске управе;
- Извод о намени парцеле бр.350-17//2021-03 од 24.03.2021.год. издату од надлежне службе Општинске управе општине Сурдулица.

Катастарска парцела бр. 691, КО КО Загужање на потесу "Младо Лојзе", по култури њива 4. класе налази се у обухвату Усклађеног Просторног плана општине Сурдулица у у делу грађевинског земљишта руралне намене.

Чланом 44. стаа 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гл. РС“ бр. 95/2018) прописано је следеће: "основица за промену намене пољопривредног земљишта једнака је основици за порез за имовину тог земљишта у години која претходи години у којој је поднет захтев за промену намене" а чланом 45. истог закона прописано је да „висина накнаде за промену намене пољопривредног земљишта утврђује се применом стопе од 50% на основицу“.

На основу просечне цене квадратног метра пољопривредног земљишта у одговарајућој, односно граничној зони, одређене актом јединице локалне самоуправе за потребе утврђивања пореза на имовину а у складу са Одлуком о утврђивању просечних цена квадратног метра одговарајућих непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2020. годину у општини Сурдулица и Одлуком о одређивању зона и најопремљеније зоне на територији општине Сурдулица („Службени Гласник Града Врања“, број 26/14), предметна парцела припада 3 зони и накнада износи 69 динара по метру квадратном, те применом стопе од 50% на основицу овај орган је утврдио висину накнаде за промену намене пољопривредног земљишта у износу од 34,5 динара по метру квадратном, тако да износ накнаде за кат.парцелу бр. 691 за површину од 1374 метара квадратних износи 47.403,00 динара.

На основу наведеног чињеничног стања, налазећи да је подносилац захтева испунио услове прописане чланом 46. Закона о накнадама за коришћење јавних добара а овај орган утврдио висину накнаде у складу са чланом 44. и чланом 45. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гл. РС“ бр. 95/2018) одлучено је као у диспозитиву овог решења.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству пољопривреде шумарства и водопривреде Републике Србије – Београд у року од 15 дана од дана пријема овог решења, таксирана са 480,00 динара сагласно Тарифном броју 6. Закона о републичким административним таксама, уплаћене на ж.р. 840-742221-843-57 модел 97, п.н.бр. 07-095., а предаје се преко овог органа непосредно или путем поште.

Решење доставити:

- Подносиоцу захтева
- Архиви.

САМОСТАЛНИ САВЕТНИК
Јасмина Петровић, дипл.инж.пољ.

ЈАСМИНА
ПЕТРОВИЋ
2801979749112-2
801979749112

Digitally signed by ЈАСМИНА
ПЕТРОВИЋ
2801979749112-2801979749112
DN: cn=ЈАСМИНА ПЕТРОВИЋ,
2801979749112-2801979749112,
c=RS
Date: 2021.03.30 11:21:57 +02'00'

25 AUG 2022
350-9/19-03

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе: **Помптовари, кп. 557 ко** Заузимање се
у садашњем просторном плану општине
Сурдулица налази у мушкарској породици.
Како на тој парцели имамо посебан боквал,
који редовно одржавамо, мислимо да мисао кроз
умене и добитне просторног плана општине
Сурдулица, мешања парцеле уједињују у једној
редовно земљиште, сазирамо да се на тој пар-
цели одвијају пољопривредне делатности.

У Сурдулици
Датум: 25.08.2022 год.

Подносилац примедбе

Данасо Ивангел
бр. Б. Норманда бр 20
Сурдулица

01 SEP 2022				
Организација	Организациона јединица	Број	Датум	Вредност
	03	350-9/19		

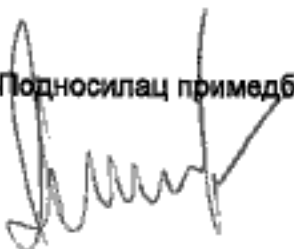
ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

По кт. бр. 4307/3 по Сурдулице ином одређени сејером,
 одређено на мпв Радослав Кешити, ОВА/1060660
 због немогућности оцашолена, потребно је
 да кт. бр. 4307/3 буде у грађ. подлогу
 кт. бр. општине Доље Романоиске, у
 обухвату ушадбеног прост. плана општине Сурду.

У Сурдулице
 Датум: 01.09.22

Подносилац примедбе

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

05 SEP 2022

1254

OS 350-9/19

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Власник сам стамбеног објекта ПН1 у Загужању,
на Кат. парцелама 334 и 341 КО Загужање.

Улажем примедбу на план у смислу промене
намене земљишта из повољивредног у
грађевинско.

Кат. парц. 334 и 341 КО Загужање да буду
на грађевинском земљишту.

У Сурдулици

Датум : 05.09.2022.

Саша Метрић

ЗАГУЖАЊЕ

М. Саша

Подносилац примедбе

01 SEP 2022

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III, 03, 350-9/19
1240

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

Власник сам објекта на и.п.бр. 102 Ко Масарица
Потребно је овановљети објекта, те због тога
Укључити промену на план.

Предмет овановљену се под бр. 357-273/13-03
Прекименици из подпривредно у грађевинско.

У Сурдулици
Датум : 01.09.2022.

Ђорџић Славољуб
0601355640

Подносилац примедбе
Ђорџић Славољуб

01 SEP 2022

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

03 350-9/19

1224

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

НА КТ МАБ КО ВЛАСНИЦА ОКРУГАЦА ВЛАСНИК САМ ВУКЕРА КУЉЕ
ТНО, У ПОСТУПКУ ОВАКОНЕЊА СЕ ОТВОРИО ПРЕДМЕТ
НА ИМЕ ДИМИТРАЈЕВИЋ ДРАГАН ИЗ ЛЕСКОВЦА БР. ПР.
351-192/21-03 ОД 17.09.2021. У НАПОМЕНИ ИМЕ ПРИМЕДБУ
ПОДНОСИ СНАЈА ЈОВАНОВИЋ СТАНЦЕ, ОБО 1494521.
ПРИМЕЊИТИ ЗЕМЉИШТИ ИЗ ПОЗО ПРИБРАЊИ У ГРАЂЕВИНСКИ.

У Сурдулици

Датум: 01.09.22

Подносилац примедбе

Ј. Снаја

Штампарица општин. управа опш. Сурдулица

Служба	ОТ СР 202			
Општина	Организациона јединица	Број	Датум	Вредност
	03	350-9/19		

1236

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Власник сам стамбеног објекта одговорности ПЧПК који се налази на Кат. парцели бр. 4307/10 КО Сурдулица, придржаван у регистрацији под бр. 351-561/10-03 дана 09.03.2010.г. Потребно је да ова парцела буде у грађевинском подзасту катастарске општине Доње Романовце у обухвату усклађеног просторног плана.

У Сурдулици
 Датум: 01.09.2022.

Стефановић Слободан

Подносилац примедбе

Јован Стајић
 Доње Романовце
 0668099079

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

III 03 350-9/19
1228

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На кт. бр. 4368 ко Сурдулице имају стамбене објекти,
изградњени на мшк. парцели. Уредник: Златан, припадник
Управе за урбанизам Сурдулице, уредник, 063/388227.

Потребно је да ова кат. парцела буде у складу са подацима
катастр. општине Доње Романовце, у складу са усklaђеном
просторном планом општине Сурдулица.

У Сурдулици
Датум : 04.09.20

Дунић
Подносилац примедбе

Општина Сурдулица
 0-1 SEP 2012
 03 350-9/19
 1226

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
 Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
 грађевинске и имовинско-правне послове
 Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
 НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
 ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

На кт бр. 4307/11 КО СУРДУЛИЦА НАМЗ И СЕ СТАМБЕНИ ОБЈЕКАТ
 ЗА КОЈИ ЈЕ ОТВОРЕН ПРЕДМЕТ ЛЕГЛ. - ОБЈАВЉЕЊА БР.
 351-976/10-03 СА 10.03.2010. НА ИМЕ САДА ПОКОНУТОГ
 ЛАЗАРЕВИЋ ДРАГАНА. ПРИМЕДБУ НА ПЛАН ПОДАЈУЋИ
 СУПРУГА ЛАЗАРЕВИЋ ВЕРИЦА, ОБЈАВЉЕЊА
 КАТ. ПАРЦ. 4307 КО СУРДУЛИЦА ПОТРЕБНО ЈЕ ДА БУДЕ
 У ГРАЂ. ПОЗР. КО РОМАНОВИЋЕ

У Сурдулици
 Датум : 01.09.12

Подносилац примедбе
 Лазаревић Веруца
 Сујаруца

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

Општина, урбана опш. Сурдулица

29 AUG 2022	
1203	350-9/19

1203

ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА

НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Опис примедбе :

Поштовани, власник сам парцеле 124/2 ко Доле Ракићевце,
на којој се налази самостран објекат П-1, који је у
процесу оцањивања, али због промене димензијских односа
који се налази у плану, оцањивање није могуће, а самим тим
и чак прикључак на водоводну мрежу.

Поштом наводни орган да не изађе у сусрет и узмет
димензијским односима, како би се реализовало објекат.

Хвала унапред.

У Сурдулици

Датум: 29.08.2022

Подносилац примедбе

Ђордан

02 SEP 2022
III 03 350-9/19
1250

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА
Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне,
грађевинске и имовинско-правне послове
Бр. 350-9/19-03

**ПРЕДМЕТ: ПРИМЕДБА НА
НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА**

Опис примедбе :

ВМОНУК СТАМБЕНОГ ОБЈЕКТА НА КТ 4307 КО.Д. РОМАНОВИЋЕ
ПРЕДМЕТ У ЛЕГАЛИЗАЦИЈИ 351-858/2010-03 (СУРДУЛИЦА)
ПРИМЕДБА ЗБОГ НЕПОПУЊЕНОСТИ ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ
— П — ПОДНОСИ СУПРУГА ЗОРИЦА НЕШИЋ
047 / 822-207
0691 16582028

У Сурдулици
Датум : 02.09.22

НЕШИЋ ЗОРИЦА
Подносилац примедбе
Нешић Зорица

У циљу провере усклађености **Нацрта измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица** са планским документима ширег значаја, Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, број 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20 и 52/21) и прописима донетим на основу овог закона, а како је прописано одредбама члана 33. став 3. поменутог Закона, а на основу увида у **дигиталну верзију Нацрта предметног просторног плана од 15.11.2022. године** и важећу планску документацију, **достављам следеће**

МИШЉЕЊЕ

1. У вези са правилима грађења на грађевинском земљишту у погл. 2.3.1.1. „Општа правила грађења“ извршити следеће корекције:
  - 1.1. Не давати могућност да подрумске етажне пређу регулациону линију, као ни на суседне парцеле јер се на тај начин угрожава изградња на тим контактним површинама.
  - 1.2. Појаснити примену става који гласи: *„Општа правила грађења на грађевинском земљишту се примењују и у обухвату планираног Плана генералне регулације за Власинско језеро до његовог доношења, за грађевинске зоне које нису покривене сада важећим плановима генералне регулације.”*
  - 1.3. Преиспитати давање правила за минимално удаљење основног габарита објекта (без испада) од граница грађевинске парцеле, односно размотрити да се одреде удаљења од бочних и задње границе грађевинске парцеле у односу на најистуренију тачку објекта, имајући у виду да су прописана мин. удаљења од 2.5m, нпр. за пијаце, итд. Са тим у вези, прецизирати услове за реализацију испада на објектима у односу на прописана мин. удаљења објекта од граница грађевинских парцела.
2. У вези са правилима грађења која су дата за различите намене у оквиру подпоглавља 2.3.1.2. „Посебна правила“ извршити следеће корекције:
  - 2.1. Прецизирати у ком случају се примењују општа правила грађења, односно која правила грађења се примењују за уређајне основе, а која у деловима где нису урађене уређајне основе, као и како се примењују општа правила која нису садржана у посебним правилима грађења за поједине намене или су у супротности са посебним правилима грађења.
  - 2.2. Прецизирати да ли се планирана максимална висина објекта односи на макс. висину венца или слемена.
  - 2.3. Појаснити појам „уређено зеленило“ на парцели, нпр. зеленило у директном контакту са тлом, без подземних етажа.
  - 2.4. Одредити макс. процентуалну заступљеност компатибилних намена на нивоу грађевинске парцеле.
  - 2.5. Свугде одредити и мин. удаљења објекта компатибилне намене и пратећих садржаја од бочних и задње границе грађевинске парцеле, нпр. за пратеће објекте уз верске објекте, итд.
  - 2.6. Свугде у правилима за **међусобна удаљеност објекта** јасно посебно одредити правила која се односе на међусобну удаљеност објекта на истој парцели, односно не давати правила за удаљење између објекта на суседним парцелама јер се ова растојања обезбеђују применом правила за минимална удаљења објекта од бочних и задње границе парцеле, нпр. у правилима за пољопривредно земљиште, итд.
  - 2.7. Прецизирати које врсте отвора је могуће поставити на прописаним минималним удаљењима објекта од бочних граница грађевинске парцеле (1,5m и 2,5m) и задње границе грађевинске парцеле.

2.8. Прецизирати планирану типологију објеката.

2.9. У подпогл. 2.3.1.2.1. „Јавне службе“ потребно је:

2.9.1. Појаснити правило које гласи: **„Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели:** *Могућа је изградња других објеката јавне намене, као и помоћних или пратећих објеката у функцији основне или допунске намене (спратности до П+Пк).“*, нпр. појаснити који су то „други објекти јавне намене“, итд.

2.9.2. Прецизирати за које јавне службе се може решавати паркирање ван припадајуће грађевинске парцеле.

2.10. У подпогл. 2.3.1.2.2. „Становање“ у тачки **Положај објеката у односу на регулациону линију**, одредити начин или критеријуме за примену дела правила које се односи на одступање од прописаног правила у правили које гласи: *„Минимално растојање између грађевинске линије објекта (без обзира да ли се ради о изградњи, доградњи или реконструкцији) и границе парцеле јавног пута (регулациона линија) је 5,0 м. Од овог правила је могуће одступити само у циљу очувања амбијенталне вредности насеља...“*

2.11. У подпогл. 2.3.1.2.3. „Комуналне функције“, у тачки „Гробља и пијаце“ потребно је:

2.11.1. Дати посебна правила за „Компатибилне садржаје и врсте објеката“ за гробља (дата су правила која је могуће применити само за пијаце).

2.11.2. Преформулисати правило које гласи: **„Међусобна удаљеност објеката:** *У случају када се гробље граничи са зоном становања, приликом одређивања положаја гробних парцела на неизграђеном делу гробља, ивица парцеле мора бити удаљена минимално 25,0 м од стамбеног објекта. Простор између гробне парцеле и границе гробља има улогу заштитног зеленог појаса и мора се озеленити високом вегетацијом.“*, односно у одговарајућем поглављу за становање одредити мин. удаљење стамбеног објекта од границе грађевинских парцела гробља и пијаце, а у овом подпоглављу посебно одредити мин. ширину заштитног зеленог појаса који је потребно обезбедити у оквиру грађевинске парцеле гробља.

2.12. У вези са правилима грађења у погл. 2.3.1.2.6. „Привредне делатности“ потребно је:

2.12.1. Одредити мин. површину грађевинске парцеле (наведено је *„Најмања површина дела катастарске парцеле је 3000 м²“*). У истој тачки преиспитати део правила који гласи: *„Терен мора бити раван или благо закошен (до 10%, објекти паралелни са изохипсом). Минимално опремање грађевинске парцеле подразумева: обезбеђење приступног пута, водоснабдевање, прикупљање и пречишћавање отпадних вода, прикупљање отпада (посебне просторије или ограђени простор са одговарајућим посудама за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног отпада и отпада који настаје у процесу производње), прикључак на електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора и паркинга за различите врсте возила.“*, односно не условљавати у овој тачки:

= нагиб терена јер се Планом одређује намена површина на ширем подручју;

= услове за прикључке на инфраструктуру јер је то тема посебног правила које се односи на мин. комуналну опремљеност грађевинских парцела.

2.12.2. Појаснити део правила које је дато у тачки **Урбанистички параметри**, а које гласи: *„Као апсорбциони појас за заштиту објеката изван комплекса, али и као заштита објеката унутар комплекса од утицаја споља, као и*

између појединих групација или објеката појединачно, предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.", односно одредити и мин. ширине заштитних зелених појасева, а не само процентуалну заступљеност зеленила на грађевинској парцели.

- 2.13.** У подпогл. 2.3.2. „Правила грађења на пољопривредном земљишту“ прецизирати примену правила које гласи: „**Урбанистички параметри:** Најмања површина дела катастарске парцеле предвиђен за изградњу износи 2000 м². Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је до 70%.“, односно посебно дати услов за мин. површину грађевинске парцеле или навести да се изградња објеката дозвољава на делу катастарске парцеле и са тим у вези, прецизирати део у односу на који се обрачунава макс. индекс заузетости (наведено је да се односи на грађевинску парцелу, а општи услов је формирање пољопривредне парцеле).
- 2.14.** Ускладити правила за реализацију заштитних шумских појасева у различитим подпоглављима, нпр. у подпогл. 2.3.3. „Правила грађења на шумском земљишту“ је наведено правило које гласи: „**Заштитни шумски појасеви се планирају и на контакту изграђених и планираних стамбених и привредних зона, минималне ширине 25 м и то увек у оквиру привредних зона.**“, а у подпогл. 2.3.1.2.6. „Привредне делатности“ овај услов није уопште наведен. Са тим у вези, преиспитати да ли се планира заштитни зелени шумски појас као посебна намена или у оквиру привредних зона и сходно томе кориговати наведено правило.
- 2.15.** У подпогл. 2.3.5.1. „Саобраћајна инфраструктура“ преиспитати правил које гласи: „у заштитном појасу јавног пута, може се одобрити озакоњење и реконструкција постојећих објеката у изграђеном простору насеља, на основу одговарајуће планске документације, као и техничке документације за доградњу, реконструкцију, рехабилитацију или изградњу јавног пута.“
- 3.** Приликом навођења важеће планске документације навести службена гласила у којима је објављена, нпр. у подпогл. 3.1.1. „Начин спровођења просторног плана“, итд.
- 4.** Формирати нормативни текст Плана тако да и текстуални делови за Уређајне основе буду обухваћене нормативним делом, са тим што треба прецизирати која правила уређења и грађења се примењују.
- 5.** У складу са текстуалним делом Плана на графичким прилозима уређајних основа дати поделу планираних намена на површина јавне намене и површине остале намене.
- 6.** На графичким прилозима извршити следеће корекције:
- 6.1.** Дати ознаке за државне путеве различитог ранга тако да буде јасно уочљива њихова разлика, нпр. није уочљива разлика између ознака за Државни пут II А реда и Државни пут II Б реда на Рефералној карти 1 „Намена простора“, није уочљива разлика између ознака за Државни пут II А реда, Државни пут II Б реда и Општински пут на Рефералној карти 2 „Мрежа насеља и инфраструктурни системи“, итд.
- 6.2.** Рефералне карте у dwg* формату дати тако да се види подлога на којој су урађене (подлога се види само у pdf* формату).
- 6.3.** Символом обележити локације мањег аеродрома на локацији „Скела“ и хелидрома у зони „Братанов дел“.
- 6.4.** С обзиром да се граница зоне грађевинског подручја на графичким прилозима за уређајне основе не поклапа у потпуности са границама катастарских парцела,

допунити графичке прилоге аналитичко-геодетским елементима, нпр. за село Алакнице, итд.

7. Документациону основу формирати у потпуности у складу са одредбама Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19), нпр.:
  - 7.1. Приложити комплетне прибављене услове за израду Плана, нпр. нису приложени комплетни Услови Министарства заштите животне средине (скенирана је само прва страна), итд.
  - 7.2. Приложити доказ о објављивању раног јавног увида у дневном листу (у Извештају о обављеном раном јавном увиду није наведено да је оглашен у дневном листу).
  - 7.3. На основу приложене документације није могуће утврдити да ли је извештај о стратешкој процени утицаја предметног Плана упућен надлежним и заинтересованим лицима у складу са одредбама члана 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/2004 и 88/2010).

Напомиње се да су уочени одређени формални недостаци, нпр.

- Јавни увид је оглашен 22.08.2022. године у дневном листу „Данас“, а према одредбама чл. 50. став 1. Закона јавни увид *„траје 30 дана од дана оглашавања“* из чега произилази да је исти требало објавити дан раније;
- датум добијања Сагласности на Извештај о учешћу јавности и заинтересованих лица у току јавног увида у извештај о стратешкој процени утицаја предметног Плана (26.09.2022. године) је пре сачињавања Извештаја (27.09.2022. године), итд.

У Београду, дана 24.11.2022. године

Светлана Јовичинац, дипл.инж.арх.

1. ПОДАЦИ О ОРГАНУ КОЈИ ОБАВЉА СТРУЧНУ КОНТРОЛУ	
1.1. Назив органа који врши стручну контролу урбанистичког пројекта	МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ
1.2. Адреса органа	
1.3. Назив комисије која врши стручну контролу урбанистичког пројекта (број и датум решења о формирању комисије)	КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА
2. ПОДАЦИ О ЧЛАНУ КОМИСИЈЕ	
2.1. Име и презиме	Мирко Јокановић
2.2. Основно образовање и титула	Грађевински факултет Београд-Одсек за путеве и железнице дипл.грађ.инж.
2.3. Број лиценце ИКС	202 0464 03
3. ПОДАЦИ О ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ КОЈИ ЈЕ ПРЕДМЕТ СТРУЧНЕ КОНТРОЛЕ	
3.1. Назив урбанистичког пројекта	НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
3.2. Садржај текстуалног дела просторног плана (број страна, табела, графикона, слика и сл)	
3.3. Садржај графичког дела просторног плана (број рефералних и тематских карата)	
3.4. Софтверски пакет у којем је рађен дигитални део просторног плана (ГИС или САД)	
3.5. Садржај документационе основе	
4. ПОДАЦИ О ОБРАЂИВАЧУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	
4.1. Носилац израде просторног плана (назив и место)	Општина Сурдулица
4.2. Обрађивач просторног плана (назив и место)	ЈП “Завод за урбанизам”, Ниш Југинус, Београд План урбан д.о.о. Ниш
4.3. Одговорни планер/и (име, презиме, основно образовање, титула)	мр Дејан Стојановић, дипл.п.п,
4.4. Број лиценце одговорног планера	100 0151 10

МИШИЉЕЊЕ НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА	
5. ОПШТЕ КОНСТАТАЦИЈЕ	
(усклађеност урбанистичког пројекта са релевантним законским, планским и развојним документима*)	
5.1. Ускађеност са важећим Законом о планирању и изградњи	УСКЛАЂЕН
5.2. Ускађеност са Законом о Просторном плану Републике Србије (2010)	УСКЛАЂЕН
5.3. Ускађеност са Одлуком о изради Измена и допуна ускађеног Просторног плана општине Судрулица (Службени гласник града Враћа, бр. 6/17)	УСКЛАЂЕН
5.4. Ускађеност са важећим Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања	УСКЛАЂЕН
5.5. Ускађеност са важећим планским документима ширег подручја	УСКЛАЂЕН
5.6. Ускађеност са другим законима и подзаконским актима	УСКЛАЂЕН
5.7. Ускађеност са другим развојним документима (стратегије и сл)	УСКЛАЂЕН
5.8. Генералне констатације	УСКЛАЂЕН
6. ПРИМЕДБЕ НА ПРОСТОРНИ ПЛАН	
6.1. Примедбе на текстуални део Просторног плана (по поглављима/деловима Просторног плана)	
6.1.1. У Текстуалном делу, у саставу ширег радног тима, допунити	Допунити: У саставу ширег радног тима извршити допуну, и то тако да се код обрађивача за област “Саобраћај” упише: “Саобраћај и саобраћајна инфраструктура”.
6.1.2. У Текстуалном делу, у Садржају и на стр. 11, под (7), пододељак 2.1.6.1 Саобраћај, допунити	Допунити: У Садржају, као и на страни 11, у Текстуалном делу извршити допуну, под (7), пододељак 2.1.6.1 Саобраћај, и то тако да се упише за наслов пододељка 2.1.6.1 “Саобраћај и саобраћајна инфраструктура”.
6.1.3. У Текстуалном делу, на стр. 32, у наслову пододељка 2.1.6.1 Саобраћај, допунити	Допунити: У Текстуалном делу, стр. 32 занаслов пододељка 2.1.6.1 треба уписати: “Саобраћај и саобраћајна инфраструктура”.
6.1.4. У Текстуалном делу, на стр. 58 (Табела 2.16-Листа активности) 25 ред одозго и 26 ред одозго, допунити и кориговати текст	Допунити и кориговати: На стр. 58 у Табели 2.16-Листа активности у 25 реду одозго за наслов да се упише: “Саобраћај и саобраћајна инфраструктура”, а у 26 реду одозго да се упише: “Саобраћајна инфраструктура” уместо “Саобраћај”.
6.1.5. У Текстуалном делу, на стр. 100 и 101, кориговати наслов пододељка	Брисати: У Текстуалном делу на страни 100 кориговати наслов пододељка, и то тако да се уместо “Пешачки саобраћај” упише: “Пешачке површине”. На страни 101 кориговати наслов пододељка “Бициклически саобраћај”, и то тако да се упише: “Бициклическе стазе”. На страни 101 кориговати наслов пододељка “Стационарни саобраћај”, и то тако да се упише: “Површине за паркирање возила”.

6.2. Примедбе на графички део Просторног плана	
6.2.1. На свим графичким прилозима за Уређајне основе, размере 1:2 500, кориговати термин у легенди	Кориговати: На свим Уређајним основама , а примерено нивоу разраде која представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, обавезно кориговати или брисати термин у легенди “Коридор”. Напомиње се, да увидом у графичке прилоге очевидно је да је ова ознака у легенди непотребна, јер уцртаних коридора нема, па ову ознаку треба брисати у легенди.
6.2.2. На Уређајној основи за Алакинце 1, допунити	Допунити: На УО Алакинце 1 уцртан је мост на средини реке (горе лево), али нема уцртаних прилаза мосту, па је неопходно извршити допуну графичког прилога.
7. СУГЕСТИЈЕ НА ПРОСТОРНИ ПЛАН	
7.1. Сугестије на текстуални део Просторног плана	
7.1.1.	
7.2. Сугестије на графички део Просторног плана	
7.2.1.	
9. ЗАКЉУЧАК	
Даје се позитивно мишљење члана комисије на Просторни план без поновног упућивања на стручну контролу	Даје се позитивно Мишљење, уз обавезну корекцију текстуалног и графичког дела Просторног плана, а у складу са датим Примедбама!
У Београду Датум 17.11.2022.године	<p>ЧЛАН КОМИСИЈЕ</p> <hr/> <p>(потпис и печат ИКС)</p>
	

1. ПОДАЦИ О ОРГАНУ КОЈИ ОБАВЉА СТРУЧНУ КОНТРОЛУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	
1.1. Назив органа који врши стручну контролу просторног плана	Министарство грађевинарства, саобраћаја и Инфраструктуре Републике Србије, Комисија за контролу усклађености просторних планова
1.2. Адреса органа	Немањина 22-26, 11 000 Београд
1.3. Назив комисије која врши стручну контролу просторног плана (број и датум решења о формирању комисије)	Комисија за контролу усклађености Просторног плана општине Сурдулица,
2. ПОДАЦИ О ЧЛАНУ КОМИСИЈЕ	
2.1. Име и презиме	Тихомир Обрадовић
2.2. Основно образовање и титула	Архитектонски факултет у Београду Доктор техничких наука из области архитектуре и урбанизма
2.3. Број лиценце ИКС	100 0096 06
3. ПОДАЦИ О ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ КОЈИ ЈЕ ПРЕДМЕТ СТРУЧНЕ КОНТРОЛЕ	
3.1. Назив просторног плана	Измене и допуне Просторног плана општине Сурдулица
3.2. Садржај текстуалног дела просторног плана (број страна, табела, графикона, слика и сл)	
3.3. Садржај графичког дела просторног плана (број рефералних и тематских карата)	
3.4. Софтверски пакет у којем је рађен дигитални део плана (ГИС или САД)	
3.5. Садржај документационе основе	
4. ПОДАЦИ О ОБРАЂИВАЧУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	
4.1. Носилац израде просторног плана (назив и место)	ОПШТИНА СУРДУЛИЦА Општинска управа Сурдулица
4.2. Обрађивач плана (назив и место)	ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НИШ из Ниша, 7.јула 6 ЈУГИНУС, Београд, Андрићев венац 2 ПЛАН УРБАН ДОО, Ниш, Цара Константина 103
4.3. Одговорни планер/и (име, презиме, основно образовање, титула)	мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер
4.4. Број лиценце одговорног планера	100 0151 10

МИШЉЕЊЕ О

Нацрту Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица

5. ОПШТЕ КОНСТАТАЦИЈЕ

(усклађеност просторног плана са релевантним законским, планским и развојним документима*)

5.1. Ускађеност са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 –др.закон)	УСКЛАЂЕН
5.2. Ускађеност са Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10)	УСКЛАЂЕН
5.3. Ускађеност са Одлуком о изради измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица , бр. 350-86/2016-01 од 31.03.2017. (Сл.гл. Града Врања бр.6/17)	УСКЛАЂЕН
5.4. Ускађеност са Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 32/19)	УСКЛАЂЕН
5.5. Ускађеност са планским документима ширег подручја	УСКЛАЂЕН
5.6. Ускађеност са другим законима и подзаконским актима	УСКЛАЂЕН
5.7. Ускађеност са другим развојним документима (стратегије и сл)	УСКЛАЂЕН
5.8. Генералне констатације	Достављени нацрт Измене и допуне ППО Сурдулица је у највећој мери усклађен са важећим Законом и актима донетим на основу њега.

6. ПРИМЕДБЕ НА ПРОСТОРНИ ПЛАН

6.1 Примедбе на текстуални део просторног плана (по поглављима/деловима плана)*

Приложити сагласност на Нацрт плана Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у складу са њиховим дописом бр.325-04-00837/2022-07 од 15.09.2022.

стр.12 у поглављу **1.1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ** стоји „Плански основ за израду Просторног плана садржан је у:

- *Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), ...- Уредби о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10), ...- Уредби о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашица” („Службени гласник РС”, број 39/17...- Уредби о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Власина” („Службени гласник РС”, број 123/21), ...- Уредби о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене за инфраструктурни коридор високонапонског далековода 110 kV број 113/x од ТС Ниш 1 до Врле III („Службени гласник РС”, број 93/16) ...*

Закон и Уредба нису плански основ већ сами Просторни планови утврђени Законом или уредбом.

Стр.69 у поглављу **2.2.4. Мере и услови заштите ратних меморијала** под тачком 68 исправити презиме владара краља Александра I

Стр.85: поглавље **2.3.1.2.7. Верски објекти**

„Врста и намена објеката који се могу градити: Верски објекти.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: У комплексу, поред верског објекта, може се градити: парохиски дом и други садржаји и објекти потребни за функционисање верског комплекса (канцеларијски, стамбени и сл.).

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: Изградња свих објеката и садржаја који нису претходно наведени.

Уколико се прихвати став да је забрањена изградња свих објеката који нису претходно наведени потребно је прецизно и појединачно навести који су то објекти „потребни за функционисање верског комплекса“ поред канцеларијских и стамбених (мада је нејасно која врста становања?). Такође се поставља питање шта је са објектима у функцији продаје сувенира и производа, у функцији васпитној, образовној, просветитељској, у функцији неке врсте социјалне и здравствене заштите, објеката у функцији манастирских економија, у функцији уметничких заната, публикувања и штампања, верског туризма и тако даље?

У истом поглављу на стр.85 су дати *„Услови за формирање грађевинске парцеле: Величина парцеле усаглашава се са пратећим садржајима верског објекта и одговарајућим нормативима за предметне објекте. Најмања ширина парцеле је 20,0 м.*

Положај објеката у односу на регулацију и границе грађевинске парцеле: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3,0 м. Минимално растојање верског објекта од граница суседних грађевинских парцела је 8,0 м.“

Уколико применимо наведене параметре удаљености од суседних граница на крајњи случај минималне ширине парцеле добијамо да је спољни габарит објекта (могуће храма) 4,0 м што је нефункционално обзиром да се ради о верском комплексу а не појединачно објекту или породичној капели и сл. Кориговати неки од датих параметара.

У истом поглављу на стр.86 дати су *„Урбанистички параметри: Максималан индекс заузетости грађевинске парцеле износи 50%, а индекс изграђености 0,5. Предвидети најмање 30% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.“*

Преиспитати параметар **најмање 30% површине грађевинске парцеле под зеленилом** обзиром на карактер објеката верске намене и дате параметре за спратност.

На стр. 86 у поднаслову *„Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Верски комплекс мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање. Простор за паркирање предвидети у оквиру грађевинске парцеле (комплекса).*

Дати јасан норматив о броју паркинг места за верске комплексе.

Стр.86 у поглављу **2.3.1.2.8.1. Општа правила за урбано-рекреативни прстен око Власинског језера** наводи се: *„За урбано-рекреативни насељски прстен око Власинског језера - туристичке центре Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева, обале и језеро, предвиђена су следећа општа правила уређења и изградње у функцији туризма и рекреације:*

-на језеру је дозвољена употреба пловила само на електрични погон, весла и ветар;“

Преформулисати овај иначе прихватљив став, тако да је могуће користити и пловила „на људски погон“ као што су на пример „педалине“ и сл.

У истом поглављу, на стр.87 пише: *-, изградња нових туристичких садржаја супраструктуре (хотели, апартмани, виле) планираће се у оквиру туристичких центара, са умереном спратношћу и оптималним уклапањем у природни предео; омогућиће се реконструкција и доградња постојећих хотела, као и реконструкција и доградња кућа за одмор и сеоских кућа за потребе рентирања туристичког смеиштаја;“*

Прецизно одредити параметар „умерена спратност“ како не би дошло до проблема у тумачењу норматива у непосредној примени плана.

На стр. 95 у поглављу **2.3.4. Правила грађења на водном земљишту у поднаслову** „Компатибилни садржаји и врсте објеката: На водном земљишту (речних водотокова), а на основу позитивних законских прописа који регулишу област водопривреде, уз претходне услове и сагласност надлежног јавног водопривредног предузећа, и у складу са условима заштите животне средине, могућа је и изградња:

- ...

*- објекти за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета (проточне МХЕ), под условом да не угрожавају изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања минимално одрживих протока низводно од захвата и др. и уз обавезу израде одговарајућег урбанистичко-техничког документа или урбанистичког плана. “ а у поднаслову **Услови за формирање парцеле**: *Парцела је постојећа са директним или индиректним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену. За објекте водопривреде и енергетике (мале хидроелектране) могуће је формирати мање парцеле, у складу са законом. “**

Да ли је општина Сурдулица донела било какаву одлуку везану за МХЕ? Уколико јесте кориговати наведене ставове у складу са њом.

Стр. 118 у поглављу **2.3.5.6. Електронске комуникације** стоји: *„Све базне радиостанице сва три оператера пројектовати и градити са примопредајницима малих снага, због смањења електромагнетног зрачења и мањег утицаја на животну средину. Ово изазива већу густину објеката базних станица, и због малих снага примопредајника и могућности покривања одређених простора, избор оптималне локације је могућ тек после одређених мерења, те се локације истих не могу утврђивати просторним (урбанистичким) плановима. “*

Уколико се прихвати овакав став, образложити процедуру и врсту документа којим ће се утврђивати локације базних радио станица односно на основу чега ће надлежне општинске службе и органи издавати одговарајуће дозволе?

Стр.118 у **„3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА** поглавље **3.1.1. Начин спровођења просторног плана** стоји:

Просторни план спроводиће се на следећи начин:

...5. Разрадом у Просторном плану израдом уређајних основа за села и делове сеоских насеља ван посебне намене (дефинисане плановима вишег реда), као и у зони посебне намене, поштовањем обухвата грађевинског земљишта (дефинисаним такође, плановима вишег реда).“

Објаснити овај став имајући у виду да предметни Нацрт измена и допуна ППО Сурдулица садржи у себи поменуте Уређајне основе за села .

Стр. 130 и 131 у **3.3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ** поглавље **3** и поглавље **4**. имају исти наслов **„Планско - програмске мере“**. Прерадити тај део текста на одговарајући начин;

Стр. 131 у **3.3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ**, поглавље **3. Планско – програмске мере** пише: *„За планска решења заштите непокретних културних добара:*

Израда студије градитељског наслеђа са валоризацијом споменичких вредности, дефинисањем граница заштите и заштићене околине и утврђивањем услова и мера заштите за сва добра под претходном заштитом; “Проверити да ли је таква студија урађена па у том смислу кориговати текст. Колико је познато Скупштина општине Сурдулица је 8. октобра 2021. године донела одлуку о усвајању студије ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА, коју је урадио Завод за заштиту споменика културе Ниш ("Службени гласник града Враћа", бр. 27, 11.10.2021).

Извршити лектуру и коректуру текстуалног дела плана.

6.2. Примедбе на графички део просторног плана (по рефералним/тематским картама)

На рефералној карти
број_ под називом
”

6.2.2. На тематској
карти број_ под
називом
”

7. СУГЕСТИЈЕ НА ПРОСТОРНИ ПЛАН

7.1. Сугестије на текстуални део просторног плана

У поглављима **Мере и инструменти за имплементацију** изоставити предложене активности које нису у надлежности локалне самоуправе (на пример на стр. 138 „Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица и других фондова, привлачење страних донаторских средстава, развојни кредити и субвенционирани камате и др. за израду и спровођење програма развоја туризма, прибављања и уређења грађевинског земљишта, развоја туристичке инфраструктуре и супраструктуре и друго;

Ослобађање или смањење пореза на новозапослене, ослобађање или смањење пореза на добит, диференциране туристичке накнаде, преношење губитака у наредне године, убрзана амортизација, концесије, ниже царине на увоз опреме и др. „

7.2. Сугестије на графички део просторног плана

Проверити дали се све ознаке у легенди налазе и на картама

8. ЗАКЉУЧАК

Даје се позитивно мишљење члана комисије на просторни план

Даје се **позитивно мишљење** на Нацрт Измена и допуна ППО Сурдулица који се може након отклањања примедба чланова Комисије и усвајања сугестија пустити у даљу процедуру .

У Београду,
21.11. 2022.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ

--	--

1. ПОДАЦИ О ОРГАНУ КОЈИ ОБАВЉА СТРУЧНУ КОНТРОЛУ ПЛАНА	
1.1. Назив органа који врши стручну контролу плана	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Сектор за просторно планирање и урбанизам
1.2. Адреса органа	Немањина 22-26 и Краља Милутина 10а, Београд
1.3. Назив комисије која врши стручну контролу плана	Комисија за стручну контролу Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица
2. ПОДАЦИ О ЧЛАНУ КОМИСИЈЕ	
2.1. Име и презиме	Марко Перишић
2.2. Основно образовање и титула	дипломирани просторни планер
2.3. Број лиценце ИКС	2010658 04 и 100 0095 06
3. ПОДАЦИ О ПЛАНУ И СПУ КОЈИ ЈЕ ПРЕДМЕТ СТРУЧНЕ КОНТРОЛЕ	
3.1. Назив плана	Измена и допуна ППО Сурдулица
3.2. Садржај текстуалног дела плана	-Текстуални део Плана садржи 131 страну текста.
3.3. Садржај графичког дела плана	-Графички део Плана садржи 21 уређајну основу приказану кроз 37 листова и 4 Рефералне карте.
3.4. Софтверски пакет у којем је рађен дигитални део плана (ГИС или САД)	САД
3.5. Садржај документационе основе	- Одлука о изради Плана, општа документација, Извештаји о обављеним процедурама, услови надлежних предузећа и институција, изводи из планске документације, Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину итд.
4. ПОДАЦИ О ОБРАЂИВАЧУ ПЛАНА	
4.1. Носилац израде плана	Општина Сурдулица
4.2. Обрађивач плана	ЈП „Завод за урбанизам Ниш“, Југословенски институт за урбанизам и становање, Београд, План урбан д.о.о. Ниш
4.3. Одговорни планер	Дејан Стојановић д.п.п.
4.4. Број лиценце одговорног планера	Дејан Стојановић д.п.п. 100 015110

МИШЉЕЊЕ
Измена и допуна Просторног плана општине Сурдулица

5. ОПШТЕ КОНСТАТАЦИЈЕ

(усклађеност плана и СПУ са релевантним законским, планским и развојним документима*)

5.1. Усклађеност са Законом о планирању и изградњи	Усклађен
5.2. Усклађеност са Законом о Просторном плану Републике Србије	Усклађен
5.3. Усклађеност са Одлуком о изради плана (навести тачан назив одлуке о изради плана и број сл. гласника у којем је објављена)	Усклађен
5.4. Усклађеност са Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања	Усклађен
5.5. Усклађеност са планским документима ширег подручја	Усклађен
5.6. Усклађеност са другим законима и подзаконским актима	Усклађен
5.7. Усклађеност са другим развојним документима (стратегије и сл)	Усклађен
5.8. Генералне констатације	План је усклађен са законским основом, прописаним садржајем и методологијом израде и у највећој мери усклађен са другим законима. Посебно је значајно да су Планом обухваћене практично све уређајне основе за насеља и да је у том смислу План у потпуности комплетан.

* НАПОМЕНА:

- усклађеност се оцењује у начелу са **УСКЛАЂЕН, НЕУСКЛАЂЕН ИЛИ ДЕЛИМИЧНО УСКЛАЂЕН**
- у случају неусклађености обавезно се наводе бројеви чланова закона, подзаконских аката и других прописа, односно поглавља и потпоглавља
- у случају делимичне усклађености обавезно навести образложење не дуже од 750 карактера

6. ПРИМЕДБЕ НА ПЛАН И СПУ

**6.1. Примедбе на текстуални део просторног плана
(по поглављима/деловима плана)***

6.1.1. У поглављу/делу број ____, под називом „_____”	<p>- Извршити техничку проверу и корекцију текста према потреби, пре формирања коначне верзије (у тексту се појављује бар 4-5 различитих знакова навода...)</p> <p>- Страна 75 „Урбанистички параметри: Постојеће грађевинске парцеле на којима су урбанистички параметри (индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле, спратност и висина објеката) већи од правилама утврђених вредности, задржавају постојеће параметре, без могућности доградње“. – ако се мисли на изграђене објекте онда се задржавају изграђени објекти без доградње а не параметри, у овом смислу проверити све наводе ради прецизности.</p> <p>- Страна 79 - „Услови за формирање грађевинске парцеле:... Минимална парцела пољопривредног домаћинства садржи: стамбени део - 300 m², економски део - 400 m² и башту - 300 m²“ – потребно је написати да су наведени параметри за делове максимали, ако се на то мислило, јер у противном ако неко хоће да му на парцели стамбени део буде 200 а не 300 онда он није у складу са овим наводом, разјаснити и прецизирати у свим наводима и даље у тексту, поред тога Каква парцела пољопривредног домаћинства у грађевинском</p>
---	---

земљишту? У грађевинском земљишту се не планирају пољопривредна домаћинства, јер се у њима становници баве пољопривредом а то се не ради на грађевинском земљишту већ на пољопривредном! А на том земљишту се гради на катастарским парцелама на којим се формирају објекти, а земљиште остаје пољопривредно! – обрисати и преформулисати – не давати параметре за економске објекте и баште у грађевинском земљишту већ на вести који објекти могу да се граде и који су параметри укупно!

- 2.2.1.1. Пољопривредно земљиште

„У складу са законом, на пољопривредном земљишту забрањена је изградња, осим за: изградњу економских објеката у функцији пољопривреде, сточарства или воћарства; изградњу објеката инфраструктуре, и то првенствено на земљишту нижег бонитета“.

Целокупан даљи текст Плана ускладити са овим наводима из Плана, посебно правила грађења.

-„Урбанистички параметри: Најмања површина дела катастарске парцеле предвиђен за изградњу износи 2000 m² ?. Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је до 70%“?. Шта ови наводи значе, какава је то минимална површина дела кп предвиђена за изградњу и одакле индекс 70 %, шта то значи да не сме да се гради објекат мањи од 1400 квадрата? **Ови параметри нису прихватљиви и треба их обрисати и дефинисати градњу од 0,5 m² објекта на 100 m² парцеле, односно 100 m² максимално за све објекте на минималној парцели од пола хектара. Поред тога је потребно дефинисати израду УП за комплексе објеката за интензивни узгој или прераду и слично и дати параметре на основу којих се то одређује.**

-Због чега није дозвољено П+Пк или слично за стамбени објекат на пољопривредном земљишту? Кориговати или обрисати.

-Дефинисати израду УП за објекте за интензивни узгој и дати смернице када је потребна израда УП.

-Разјаснити да се народно градитељство за пољопривредне објекте, не односи на помоћне објекте, на штале нпр.

-Целу тачку детаљно проверити и исправити где је потребно.

-2.2.1.2. Шумско земљиште

„Употреба шумског земљишта у рекреативне и туристичке сврхе (објекти у функцији чувања и одржавања шума, лова и риболова – шумске куће, чеке, објекти за прихват животиња и др; видиковци, пешачке и бициклистичке стазе, кампови и др; шумске саобраћајнице и пратећа инфраструктура)“;

Целокупан даљи текст о шумском земљишту, а посебно правила грађења ускладити са овим наводима из Плана.

-Врста и намена објеката који се могу градити: економских објеката сопственика шума на површини до 10 ари – на шта се ово односи какви су то економски објекти на шумском земљишту и шта тачно значи на површини до 10 ари, да ли је то површина под објектима или је површина шуме, а које су шуме до 10 ари? – разјаснити и кориговати или боље обрисати.

-„Урбанистички параметри: За објекте у функцији шумске привреде (објекти за узгој, заштиту и искоришћавање шума), максимални индекс заузетости парцеле је 10%, док за објекте у функцији туризма и рекреације на шумском земљишту он износи 20%. Максимална бруто развијена грађевинска површина објеката на парцели износи 600 m². Максимална бруто развијена грађевинска површина појединачних пратећих објеката, као и објеката у функцији ловства и узгоја дивљачи је 50 m²“

	<p>-Максимална бруто развијена грађевинска површина објеката на парцели износи 600 m². за које објекте ово важи? За шанкове или стазе? Погледајте шта сте раније написали који објекти у функцији туризма смеју да се граде! Разјаснити и обрисати непотребно, никакве БРГП на давати, осим ако се не мисли на Ловачке домове који су уствари кафане са смештајем и слично, шта је идеја овог навода?.</p> <p>-Не треба давати ограничења за изградњу стаза и слично, а за изградњу објеката за прераду шума дефинисати израду УП, то су технолошки објекти и најбоље је да се разрађују кроз УП.</p> <p>-Обрисати наводе о изградњи мини-хидроелектрана на пољопривредном и шумском земљишту у правилима изградње (оне се граде тамо где постоје ресурси а то су воде, иначе то што се наведе да је негде нешто дозвољено није правило грађења) и из дела о водном земљишту и дефинисати могућности, услове, смернице, законске обавезе и ограничења у тачки која се бави енергетиком у којој се већ наводе коришћење енергије сунца и ветра као обновљивих извора или кроз тачку 2.3.5.5. Обновљиви извори енергије (ОИЕ). Из ППО се свакако не могу давати ЛУ за изградњу оваквих објеката, већ треба утврдити начин разраде и то за све потенцијалне изворе који се наводе, а кад већ постоје тачке у којим се обрађује та тема онда и ово треба дати у оквиру тога.</p>
6. 2. Примедбе на текстуални део СПУ (по поглављима/деловима)*	
6.2.1. У поглављу/делу број ____, под називом „_____”	//////////
* НАПОМЕНА: Примедбе је пожељно формулисати амандмански (навести број стране/пасуса/табеле/графикона/фусноте и сл)	
6.3. Примедбе на графички део просторног плана (по рефералним/тематским картама)	
6.3.1. На рефералној карти број ____, под називом „_____”	//////////
6.2.2. На тематској карти број ____, под називом „_____”	//////////
6.4. Примедбе на графички део СПУ	
6.3.1. На графичком прилогу број ____, под називом „_____”	//////////
7. СУГЕСТИЈЕ НА ПРОСТОРНИ ПЛАН	
7.1. Сугестије на текстуални део просторног плана	
7.1.1.	
7.2. Сугестије на графички део просторног плана	
7.2.1.	//////////
8. СУГЕСТИЈЕ НА СПУ	
8.1. Сугестије на текстуални део СПУ	
	//////////
8.2. Сугестије на графички део СПУ	
	//////////
9. ЗАКЉУЧАК	
Даје се позитивно/негативно мишљење члана комисије на просторни план/ потребно поновно упућивање на стручну контролу	Дајем позитивно мишљење на План и сматрам да се План може упутити у даљу процедуру, након поступања по примедбама, односно дефинисања техничких разјашњења и према потреби брисања или преформулисања одређених делова текста Плана.
	ЧЛАН КОМИСИЈЕ

У Београду

Датум 21.11.2022.

М.П.

Марко Перишић дипл. просторни планер

Општина	Сурдулица
Назив плана	Измене и допуне Усклађеног ППО Сурдулица
Обрађивач	ЈП Завод за урбанизам Ниш ЈУГИНУС ПЛАН УРБАН ДОО
Одговорни урбаниста/планер	мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер бр. лиценце 100 0151 10
Датум доставе	

Усклађеност Нацрта Измена и допуне Усклађеног ППО Сурдулица са Законом о планирању и изградњи и подзаконским актима

Нацрт Измена и допуне Усклађеног ППО Сурдулица је усклађен са одредбама Закона о планирању и изградњи и важећим подзаконским актима.

Усклађеност Нацрта Измена и допуне Усклађеног ППО Сурдулица са плановима ширег окружења

Нацрт Измена и допуне Усклађеног ППО Сурдулица је усклађен са плановима ширег окружења.

ПРИМЕДБЕ:

1. Ускладити графику са текстом. У одељку ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ОБЈЕКТИ на територији општине Сурдулица - планирани концепт, став 4. наведена је изградња ТС 110/x kV на Промаји, а на Рефералној карти 2 је симболом и у легенди дата ТС 110/35 kV .
2. На рефералној карти 3, у Легенди недостају ознаке за подручја режима заштите II и III степена, ознака за акумулацију.
3. У потпоглављу 2.2.2.1. *Правила уређења мреже и објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености*, наведен је текст „издавањем локацијске дозволе“. Изменити у складу са важећим ЗПИ.
4. У наведеном поглављу преиспитати потреби узраде урбанистичких пројеката (или ПДР-ова) за објекте комуналне инфраструктуре у односу на одредбе чл. 69 ЗПИ. Која је „недостајућа инфраструктура“ за коју ће се радити урбанистички пројекти?
5. У потпоглављу 2.3.5.3. *Електроенергетика*, допунити став о градњи испод или у близини далековода допунити одредбама члана 218. Закона о енергетици (на који се позивате) који се односи на заштитне зоне далековода свих напонских нивоа, а не само оних који су у надлежности Електромереже Србије:

У заштитном појасу испод, изнад или поред електроенергетског објекта могу се градити објекти, изводити друге радње или засађивати дрвеће и друго растиње, ако те радње нису у супротности са планским актом, наменом земљишта,

прописима о изградњи објекта, условима прописаним законом или техничким нормативима и другим прописима.

Власник или носилац других права на непокретности који намерава да изводи грађевинске радове у зони заштите енергетског објекта, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, дужан је да прибави сагласност енергетског субјекта.

Сагласност из става 8. овог члана се издаје по испуњености услова енергетског субјекта из става 7. овог члана, које инвеститор објекта/радова доказује достављањем елабората овереног од стране овлашћеног лица у складу са законом.

6. С обзиром да је планом предвиђена изградња нових ТС 35/10kV и 110/x дати правила грађења и за ову врсту објекта.
7. У текстуалном делу уређајне основе за Бутврђе допунити и наменом „привредне делатности“ приказаном на графичком прилогу.
8. У текстуалном делу уређајне основе за Ћурковицу допунити и наменом „спорт и рекреација“ приказаном на графичком прилогу.
9. У текстуалном делу уређајне основе за Дикаву допунити и наменом „месна заједница“ приказаном на графичком прилогу.
10. У текстуалном делу уређајне основе за Јелашницу допунити и наменама „привредне делатности“ и „зеленило“ приказане на графичком прилогу.
11. У уређајној основи за Стрезимировце дефинисати намену локације за коју је предвиђена даља планска разрада израдом ПДР-а.
12. У уређајној основи за Топли До дефинисати намену локације за коју је предвиђена даља планска разрада израдом ПДР-а.
13. У текстуалном делу уређајне основе за Вучаделце допунити и наменом „привредне делатности“ и „јавне службе“ приказане на графичком прилогу.
14. У текстуалном делу уређајне основе за Алакинце допунити и наменом „привредне делатности“ приказаном на графичком прилогу.

У Београду

18.11.2022.

Обрадила

Љиљана Марић, дипл.инж.арх.

Главни стручни сарадник за планирање и инвестиције

Дирекција за планирање и инвестиције
Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд

Булевар уметности 12, Нови Београд

Мишљење о Нацрту ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Обрађивачи Плана: ЛП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НИШ
ЛУГИНУС
ПЛАН УРБАН ДОО

Одговорни планер: мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер

Датум: 2022.

Примедба 1

У делу 2.2.3. Мере и услови заштите непокретних културних добара, на страни 65, наводи се: „На подручју Општине Сурдулица постоји богато градитељско наслеђе, али не постоје непокретна културна добра“, а на следећој страни: „Општим мерама и условима заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине дозвољава се...“. Ускладити ове наводе. Опште мере могу важити и за добра под претходном заштитом, којих има.

Слично томе, на стр. 67 се наводе шта се „Мерама и услове заштите и коришћења просторних културно-историјских целина забрањује...“. Просторне културно-историјске целине су врста непокретних културних добара, а њих нема, како је констатовано. Ускладити.

Примедба 2

У делу 3.1.2. Смернице за израду урбанистичких планова и друге развојне документације, на страни 120, наводи се да је „У погледу заштите непокретних културних добара неопходна је израда студије о валоризацији непокретних културних добара и непокретности које уживају претходну заштиту на планском подручју, којом ће се утврдити релевантни подаци о свим објектима и локалитетима, обрађени тако да се на основу њих могу утврдити конкретни појединачни услови и мере заштите“.

Слично се наводи и у делу 3.2.2. Мере и инструменти за имплементацију. 3. Планско – програмске мере, на стр. 131: „Израда студије градитељског наслеђа са валоризацијом споменичких вредности, дефинисањем граница заштите и заштићене околине и утврђивањем услова и мера заштите за сва добра под претходном заштитом“.

Наведене смернице и програмске мере нису ажурне. Скупштина општине Сурдулица је 8. октобра 2021. године донела одлуку о усвајању студије ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА, коју је урадио Завод за заштиту споменика културе Ниш ("Службени гласник града Врања", бр. 27, 11.10.2021). Одлука и комплетна Студија се могу наћи на сајту општине Сурдулица. У Одлуци о усвајању Студије се наводи да ће подаци из ње „бити унети у одговарајуће развојне, просторне и урбанистичке планове“.

Евидентирани објекти и целине су у Студији дати по врстама, по насељима, детаљно су обрађени, лоцирани координатама, дати су описи и мере заштите.

С обзиром да је Студија завршена и усвојена годину дана пре јавног увида у Нацрт Измена и допуна Плана, требало је да буде коришћена и уграђена у Нацрт Плана.

Унети ажурне податке о евидентираним добрима, односно добрима под претходном заштитом, јер они то јесу, пошто су у евиденцији Завода Ниш и Општине Сурдулица. Кориговати мере заштите према мерама из Студије. Такође, кориговати смернице и планско-програмске мере у Нацрту, с обзиром да је Студија урађена.

Примедба 3

На Рефералној карти 3 - ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА приказан је део евидентираних непокретности, односно добара под претходном заштитом. С обзиром да су евидентирани објекти у Студији ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА дефинисани координатама, потребно је унети све објекте под претходном заштитом у Рефералну карту 3.

Такође, објекте под претходном заштитом, који су дати у Студији, унети у уређајне основе насеља.

Примедба 4

Закон о културним добрима ("Сл. гласник РС", бр. 71/94, 52/2011 - др. закони, 99/2011 - др. закон, 6/2020 - др. закон и 35/2021 - др. закон) у чл. 107 тражи да се услови уграде у План, али и да „Надлежни завод, односно Републички завод за заштиту споменика културе дају мишљења о нацртима просторних и урбанистичких планова која се обавезно прилажу приликом разматрања и доношења тих планова“. Из документационе основе се не види да је то урађено.

Закључак

Нацрт Измена и допуна ППО Сурдулица је усклађен са одредбама Закона о планирању и изградњи и важећим подзаконским актима. Нацрт је усклађен са плановима ширег окружења.

Нацрт Плана се може упутити у даљу процедуру по уграђивању у Нацрт наведених примедби.

Синиша Темерински, дипл. инж. арх.

2

1

.

н

о

в

е

м

б

Коментари на одговор обрађивача на примедбе на Нацрт ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

1. Коментар

Одговор на Примедбу бр. 1 није јасан, односно није јасно где се додаје то „уколико у току примене Просторног плана буду утврђена НКД...“

Примедба је била на неусклађеност навода о непостојању непокретних културних добара (НКД) и одмах затим наведених мера заштите НКД. Ако нема НКД, нема ни мера заштите. Потребно је јасно поступити по примедби.

Није наведено како ће се ускладити „Мере и услови заштите и коришћења просторних културно-историјских целина“, ако оне не постоје као врста НКД на подручју Плана. Потребно је јасно поступити по примедби, односно променити назив „просторне културно-историјске целине“ или уклонити мере заштите.

2. Коментар

Не прихвата се у потпуности одговор на Примедбу 2.

Прихвата се уклањање смерница за израду студије градитељског наслеђа, пошто је она већ израђена.

Не прихвата се да објекти из Студије нису у режиму претходне заштите. Према Закону о културним добрима (Сл. Гласник РС бр. 71/1994-2425, 52/2011-10 - др. закон, 52/2011-16 – др. закон, 99/2011-3 - др. закон, 6/2020-31 - др. закон, 35/2021-3 - др. закон, 129/2021-120 - др. закон) у члану 29 стоји да установа заштите евидентира добра која уживају претходну заштиту и о томе обавештава сопственика и општину. С обзиром да је Завод за заштиту споменика културе Ниш 2021. године **урадио** студију ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА и **доставио** је општини Сурдулица, а Скупштина општине Сурдулица донела је одлуку о **усвајању** Студије ("Службени гласник града Враћа", бр. 27, 11.10.2021), тиме су испуњени законски услови да се објекти **евидентирани** наведеном Студијом сматрају за **добра која уживају претходну заштиту**. Навести тако објекте из Студије у тексту и цртежима и дати њихове претходне мере заштите.

Допунска примедба

Унети у Документацину основу, у СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА, израђену студију ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА, коју је урадио Завод за заштиту споменика културе Ниш и усвојила Скупштина општине Сурдулица.

Синиша Темерински, дипл. инж. арх.

2

8

.

Н

О

В

Е

М

**СТАВ ОБРАЂИВАЧА ПО ПРИМЕДБАМА КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ
УСКЛАЂЕНОСТИ ИЗМЕНА И ДОПУНА УСКЛАЂЕНОГ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
(у даљем тексту: Просторни план)**

Мирко Р Јокићковић, дипл. грађ. инж.	
Примедба бр. 1	Став обрађивача
<p>6.1.1. У Текстуалном делу, у саставу шпрет радног тима, допунити Допунити: У саставу шпрет радног тима допунити допуну, и то тако да се код обрађивача за област "Саобраћај" уписује: "Саобраћај и саобраћајна инфраструктура".</p>	<p>Примедба се прихвата Допунити се у односу на тражено</p>
Примедба бр. 2	Став обрађивача
<p>6.1.2. У Текстуалном делу, у Садржају и на стр. 11, под (?), под одељак 2.1.6.1 Саобраћај, допунити Допунити: У Садржају, као и на страни 11, у Текстуалном делу извршити допуну, под (?), под одељак 2.1.6.1 Саобраћај, и то тако да се уписује за наслов под одељка 2.1.6.1 "Саобраћај и саобраћајна инфраструктура".</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део плана</p>
Примедба бр. 3	Став обрађивача
<p>6.1.3. У Текстуалном делу, на стр. 32, у наслову под одељка 2.1.6.1 Саобраћај, допунити Допунити: У Текстуалном делу, стр. 32 за наслов под одељка 2.1.6.1 треба уписати: "Саобраћај и саобраћајна инфраструктура"</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део плана</p>
Примедба бр. 4	Став обрађивача
<p>6.1.4. У Текстуалном делу, на стр. 48 (Табела 2.16-Листа активности) 25 ред одозго и 26 ред одозго, допунити и кориговати текст Допунити и кориговати: На стр. 58 у Табели 2.1.6-Листа активности у 25 реду одозго за наслов да се уписује: "Саобраћај и саобраћајна инфраструктура", а у 26 реду одозго да се уписује: "Саобраћајна инфраструктура" уместо "Саобраћај".</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део плана.</p>
Примедба бр. 5	Став обрађивача
<p>6.1.5. У Текстуалном делу, на стр. 100 и 101.</p>	<p>Примедба се прихвата</p>

<p>кориговати наслов пододељка Брисати: У Текстуалном делу на страни 100 кориговати наслов пододељка, и то тако да се уместо “Пешачки саобраћај” упише: “Пешачке површине”.</p> <p>На страни 101 кориговати наслов пододељка “Бициклически саобраћај”, и то тако да се упише: “Бициклическе стазе”.</p> <p>На страни 101 кориговати наслов пододељка “Стационарни саобраћај”, и то тако да се упише: “Површине за паркирање возила”.</p>	<p>У односу на тражено, кориговаће се текстуални део плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 5</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>6.2.1. На свим графичким прилозима за Уређајне основе, размере 1:2 500, кориговати термин у легенди Кориговати: На свим Уређајним основама, а примерено нивоу разраде која представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, обавезно кориговати или брисати термин у легенди “Коридор”.</p> <p>Напомиње се, да увидом у графичке прилоге очевидно је да је ова ознака у легенди непотребна, јер уцртаних коридора нема, па ову ознаку треба брисати у легенди.</p>	<p>Примедба се не прихвата Дефинисани простори између регулација представљају коридоре за саобраћајну и осталу инфраструктуру и представљени су на јасан и једноставан начин без додатних уцртавања. Сходно члану 11. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања "Службени гласник РС", бр. 32/2019, графички прикази уређајних основе за села садрже нарочито правце и коридоре за јавне саобраћајне површине и правце и коридоре за комуналну и другу инфраструктуру. Иста Комисија Министарства је у предходном периоду контролисала и просторне планове ЈЛС: ИД ППО Сокобања, ПИД ППО Беле Паланке, ДИД Беле Паланке, ИД ППО Димитровград, који су добили сагласност МГСИ и у којима је на исти начин дефинисан коридор за саобраћајну и осталу инфраструктуру.</p>
<p align="center">Примедба бр. 6</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>6.2.2. На Уређајној основи за Алакинце 1, допунити Допунити: На УО Алакинце 1 уцртан је мост на средини реке (горе лево), али нема уцртаних прилаза мосту, па је неопходно извршити допуну графичког прилога.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се графички део плана.</p>
Љиљана Марић, дипл.инж.арх.	
<p align="center">Примедба бр. 1</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>1. Ускладити графику са текстом. У одељку ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ОБЈЕКТИ на територији општине Сурдулица - планирани концепт, став 4. наведена је изградња ТС 110/x kV на Промаји, а на Рефералној карти 2 је симболом и у легенди дата ТС 110/35 kV .</p>	<p>Примедба се прихвата Усагласиће се текстуални и графички део Просторног плана</p>
<p align="center">Примедба бр. 2</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>На рефералној карти 3, у Легенди недостају ознаке за подручја режима заштите II и III степена, ознака за акумулацију.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено допунити се графички део Просторног плана</p>
<p align="center">Примедба бр. 3</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У потпоглављу 2.2.2.1. Правила уређења мреже и</p>	<p>Примедба се прихвата</p>

<p>објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености, наведен је текст „издавањем локацијске дозволе“. Изменити у складу са важећим ЗПИ.</p>	<p>У односу на тражено, кориговаће се текстуални део плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 4</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У наведеном поглављу преиспитати потреби узраде урбанистичких пројеката (или ПДР-ова) за објекте комуналне инфраструктуре у односу на одредбе чл. 69 ЗПИ. Која је „недостајућа инфраструктура“ за коју ће се радити урбанистички пројекти?</p>	<p>Примедба се прихвата Кориговаће се текстуални део плана, тако што ће се обрисати комплетно потпоглавље 2.2.2.1. Правила уређења мреже и објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености.</p>
<p align="center">Примедба бр. 5</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У потпоглављу 2.3.5.3. Електроенергетика, допунити став о градњи испод или у близини далековода допунити одредбама члана 218. Закона о енергетици (на који се позивате) који се односи на заштитне зоне далековода свих напонских нивоа, а не само оних који су у надлежности Електромреже Србије: У заштитном појасу испод, изнад или поред електроенергетског објекта могу се градити објекти, изводити друге радње или засађивати дрвеће и друго растиње, ако те радње нису у супротности са планским актом, наменом земљишта, прописима о изградњи објеката, условима прописаним законом или техничким нормативима и другим прописима. Власник или носилац других права на непокретности који намерава да изводи грађевинске радове у зони заштите енергетског објекта, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, дужан је да прибави сагласност енергетског субјекта. Сагласност из става 8. овог члана се издаје по испуњености услова енергетског субјекта из става 7. овог члана, које инвеститор објекта/радова доказује достављањем елабората овереног од стране овлашћеног лица у складу са законом.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 6</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>С обзиром да је планом предвиђена изградња нових ТС 35/10kV и 110/x дати правила грађења и за ову врсту објекта.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 7</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У текстуалном делу уређајне основе за Бутврђе допунити и наменом „привредне делатности“ приказаном на графичком прилогу.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана</p>
<p align="center">Примедба бр. 8</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У текстуалном делу уређајне основе за Ћурковицу допунити и наменом „спорт и рекреација“ приказаном на графичком прилогу.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.</p>

Примедба бр. 9	Став обрађивача
У текстуалном делу уређајне основе за Дикаву допунити и наменом „месна заједница“ приказаном на графичком прилогу.	Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.
Примедба бр. 10	Став обрађивача
У текстуалном делу уређајне основе за Јелашницу допунити и наменама „привредне делатности“ и „зеленило“ приказане на графичком прилогу.	Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.
Примедба бр. 11	Став обрађивача
У уређајној основи за Стрезимировце дефинисати намену локације за коју је предвиђена даља планска разрада израдом ПДР-а.	Примедба се прихвата У односу на тражено допуниће се графички део Просторног плана
Примедба бр. 12	Став обрађивача
У уређајној основи за Топли До дефинисати намену локације за коју је предвиђена даља планска разрада израдом ПДР-а.	Примедба се прихвата У односу на тражено допуниће се графички део Просторног плана
Примедба бр. 13	Став обрађивача
У текстуалном делу уређајне основе за Вучаделце допунити и наменом „привредне делатности“ и „јавне службе“ приказане на графичком прилогу.	Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.
Примедба бр. 14	Став обрађивача
У текстуалном делу уређајне основе за Алакинце допунити и наменом „привредне делатности“ приказаном на графичком прилогу.	Примедба се прихвата У односу на тражено, допуниће се текстуални део плана.
Марко Перишић, дипл.просторни планер	
Примедба бр. 1	Став обрађивача
Извршити техничку проверу и корекцију текста према потреби, пре формирања коначне верзије (у тексту се појављује бар 4-5 различитих знакова навода	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 2	Став обрађивача
Страна 75 „Урбанистички параметри: Постојеће грађевинске парцеле на којима су урбанистички параметри (индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле, спратност и висина објеката) већи од правилима утврђених вредности, задржавају постојеће параметре, без могућности доградње“. – ако се мисли на изграђене објекте онда се задржавају изграђени објекти без доградње а не параметри, у овом смислу проверити све наводе ради прецизности.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 3	Став обрађивача

<p>Страна 79 - „Услови за формирање грађевинске парцеле:... Минимална парцела пољопривредног домаћинства садржи: стамбени део - 300 m², економски део - 400 m² и башту - 300 m²“ – потребно је написати да су наведени параметри за делове максимали, ако се на то мислило, јер у противном ако неко хоће да му на парцели стамбени део буде 200 а не 300 онда он није у складу са овим наводом, разјаснити и прецизирати у свим наводима и даље у тексту, поред тога Каква парцела пољопривредног домаћинства у грађевинском земљишту? У грађевинском земљишту се не планирају пољопривредна домаћинства, јер се у њима становници баве пољопривредом а то се не ради на грађевинском земљишту већ на пољопривредном! А на том земљишту се гради на катастарским парцелама на којим се формирају објекти, а земљиште остаје пољопривредно! – обрисати и преформулисати – не давати параметре за економске објекте и баште у грађевинском земљишту већ на вести који објекти могу да се граде и који су параметри укупно!</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 4</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>- 2.2.1.1. Пољопривредно земљиште „У складу са законом, на пољопривредном земљишту забрањена је изградња, осим за: изградњу економских објеката у функцији пољопривреде, сточарства или воћарства; изградњу објеката инфраструктуре, и то првенствено на земљишту нижег бонитета“. Целокупан даљи текст Плана ускладити са овим наводима из Плана, посебно правила грађења. -„Урбанистички параметри: Најмања површина дела катастарске парцеле предвиђен за изградњу износи 2000 m² ?. Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је до 70%“?. Шта ови наводи значе, какава је то минимална површина дела кп предвиђена за изградњу и одакле индекс 70 %, шта то значи да не сме да се гради објекат мањи од 1400 квадрата? Ови параметри нису прихватљиви и треба их обрисати и дефинисати градњу од 0,5 m² објекта на 100 m² парцеле, односно 100 m² максимално за све објекте на минималној парцели од пола хектара. Поред тога је потребно дефинисати израду УП за комплексе објеката за интензивни узгој или прераду и слично и дати параметре на основу којих се то одређује. -Због чега није дозвољено П+Пк или слично за</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>

<p>стамбени објекат на пољопривредном земљишту? Кориговати или обрисати. -Дефинисати израду УП за објекте за интензивни узгој и дати смернице када је потребна израда УП. -Разјаснити да се народно градитељство за пољопривредне објекте, не односи на помоћне објекте, на штале нпр. -Целу тачку детаљно проверити и исправити где је потребно.</p>	
Примедба бр. 5	Став обрађивача
<p>2.2.1.2. Шумско земљиште „Употреба шумског земљишта у рекреативне и туристичке сврхе (објекти у функцији чувања и одржавања шума, лова и риболова – шумске куће, чеке, објекти за прихват животиња и др; видиковци, пешачке и бицикличке стазе, кампови и др; шумске саобраћајнице и пратећа инфраструктура)“; Целокупан даљи текст о шумском земљишту, а посебно правила грађења ускладити са овим наводима из Плана. -Врста и намена објеката који се могу градити: економских објеката сопственика шума на површини до 10 ари – на шта се ово односи какви су то економски објекти на шумском земљишту и шта тачно значи на површини до 10 ари, да ли је то површина под објектима или је површина шуме, а које су шуме до 10 ари? – разјаснити и кориговати или боље обрисати. -„Урбанистички параметри: За објекте у функцији шумске привреде (објекти за узгој, заштиту и искоришћавање шума), максимални индекс заузетости парцеле је 10%, док за објекте у функцији туризма и рекреације на шумском земљишту он износи 20%. Максимална бруто развијена грађевинска површина објеката на парцели износи 600 m². Максимална бруто развијена грађевинска површина појединачних пратећих објеката, као и објеката у функцији ловства и узгоја дивљачи је 50 m² “ 4 -Максимална бруто развијена грађевинска површина објеката на парцели износи 600 m². за које објекте ово важи? За шанкове или стазе? Погледајте шта сте раније написали који објекти у функцији туризма смеју да се граде! Разјаснити и обрисати непотребно, никакве БРГП на давати, осим ако се не мисли на Ловачке домове који су уствари кафане са смештајем и слично, шта је идеја овог навода?.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>

<p>-Не треба давати ограничења за изградњу стаза и слично, а за изградњу објеката за прераду шума дефинисати израду УП, то су технолошки објекти и најбоље је да се разрађују кроз УП.</p> <p>-Обрисати наводе о изградњи мини-хидроелектрана на пољопривредном и шумском земљишту у правилима изградње (оне се граде тамо где постоје ресурси а то су воде, иначе то што се наведе да је негде нешто дозвољено није правило грађења) и из дела о водном земљишту и дефинисати могућности, услове, смернице, законске обавезе и ограничења у тачки која се бави енергетиком у којој се већ наводе коришћење енергије сунца и ветра као обновљивих извора или кроз тачку 2.3.5.5. Обновљиви извори енергије (ОИЕ). Из ППО се свакако не могу давати ЛУ за изградњу оваквих објеката, већ треба утврдити начин разраде и то за све потенцијалне изворе који се наводе, а кад већ постоје тачке у којим се обрађује та тема онда и ово треба дати у оквиру тога.</p>	
Тихомир С. Обрадовић, дипл.инж.арх.	
Примедба бр. 1	Став обрађивача
<p>Приложити сагласност на Нацрт плана Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у складу са њиховим дописом бр.325-04-00837/2022-07 од 15.09.2022.</p>	<p>У међувремену пристигла је и предметна сагласност, која ће бити прослеђена уз Став Обрађивача.</p>
Примедба бр. 2	Став обрађивача
<p>стр.12 у поглављу 1.1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ стоји „Плански основ за израду Просторног плана садржан је у:</p> <p>- Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), ...- Уредби о утврђивању Регионалног просторног плана општина Јужног поморавља („Службени гласник РС”, број 83/10), ...- Уредби о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене изворишта водоснабдевања „Јелашница”(„Службени гласник РС”, број 39/17...- Уредби о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Власина” („Службени гласник РС”, број 123/21), ...- Уредби о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене за инфраструктурни коридор високонапонског далековода 110 kV број 113/х од ТС Ниш 1 до Врле III („Службени гласник РС”, број 93/16) ...</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>

Закон и Уредба нису плански основ већ сами Просторни планови утврђени Законом или уредбом.	
Примедба бр. 3	Став обрађивача
Стр.69 у поглављу 2.2.4. Мере и услови заштите ратних меморијала под тачком 68 исправити презиме владара краља Александра I	Примедба се прихвата Биће исправљена словна грешка тако да уместо „Карађпрђевића“ гласи „Карађорђевића“.
Примедба бр. 4	Став обрађивача
<p>Стр.85: поглавље 2.3.1.2.7. Верски објекти „Врста и намена објеката који се могу градити: Верски објекти. Компатибилни садржаји и врсте објеката: У комплексу, поред верског објекта, може се градити: парохијски дом и други садржаји и објекти потребни за функционисање верског комплекса (канцеларијски, стамбени и сл.). Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: Изградња свих објеката и садржаја који нису претходно наведени.</p> <p>Уколико се прихвати став да је забрањена изградња свих објекта који нису претходно наведени потребно је прецизно и појединачно навести који су то објекти „потребни за функционисање верског комплекса“ поред канцеларијских и стамбених (мада је нејасно која врста становања?). Такође се поставља питање шта је са објектима у функцији продаје сувенира и производа, у функцији васпитној, образовној, просветитељској, у функцији неке врсте социјалне и здравствене заштите, објеката у функцији манастирских економија, у функцији уметничких заната, публиковања и штампања, верског туризма и тако даље?</p>	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 5	Став обрађивача
<p>У истом поглављу на стр.85 су дати „Услови за формирање грађевинске парцеле: Величина парцеле усаглашава се са пратећим садржајима верског објекта и одговарајућим нормативима за предметне објекте. Најмања ширина парцеле је 20,0 m. Положај објеката у односу на регулацију и границе грађевинске парцеле: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3,0 m. Минимално растојање верског објекта од граница суседних грађевинских парцела је 8,0 m.“</p>	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.

<p>Уколико применимо наведене параметре удаљености од суседних граница на крајњи случај минималне ширине парцеле добијамо да је спољни габарит објекта (могуће храма) 4,0 м што је нефункционално обзиром да се ради о верском комплексу а не појединачно објекту или породичној капели и сл. Кориговати неки од датих параметара.</p>	
<p align="center">Примедба бр. 6</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У истом поглављу на стр.86 дати су „Урбанистички параметри: Максималан индекс заузетости грађевинске парцеле износи 50%, а индекс изграђености 0,5. Предвидети најмање 30% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.“</p> <p>Преиспитати параметар најмање 30% површине грађевинске парцеле под зеленилом обзиром на карактер објеката верске намене и дате параметре за спратност.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 7</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>На стр. 86 у поднаслову „Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: Верски комплекс мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање. Простор за паркирање предвидети у оквиру грађевинске парцеле (комплекса).</p> <p>Дати јасан норматив о броју паркинг места за верске комплексе.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана</p>
<p align="center">Примедба бр. 8</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>Стр.86 у поглављу 2.3.1.2.8.1. Општа правила за урбано-рекреативни прстен око Власинског језера наводи се: „За урбано-рекреативни насељски прстен око Власинског језера - туристичке центре Власина Рид, Власина Округлица и Власина Стојковићева, обале и језеро, предвиђена су следећа општа правила уређења и изградње у функцији туризма и рекреације:</p> <p>-на језеру је дозвољена употреба пловила само на електрични погон, весла и ветар;“</p> <p>Преформулисати овај иначе прихватљив став, тако да је могуће користити и пловила „на људски погон“ као што су на пример „педалине“ и сл.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 8</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>У истом поглављу, на стр.87 пише: -„изградња нових туристичких садржаја супраструктуре (хотели, апартмани, виле) планираће се у оквиру</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>

<p>туристичких центара, са умереном спратношћу и оптималним уклапањем у природни предео; омогућиће се реконструкција и доградња постојећих хотела, као и реконструкција и доградња кућа за одмор и сеоских кућа за потребе рентирања туристичког смештаја;“</p> <p>Прецизно одредити параметар „умерена спратност“ како не би дошло до проблема у тумачењу норматива у непосредној примени плана.</p>	
<p align="center">Примедба бр. 9</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>На стр. 95 у поглављу 2.3.4. Правила грађења на водном земљишту у поднаслову „Компатибилни садржаји и врсте објеката: На водном земљишту (речних водотокова), а на основу позитивних законских прописа који регулишу област водопривреде, уз претходне услове и сагласност надлежног јавног водопривредног предузећа, и у складу са условима заштите животне средине, могућа је и изградња:</p> <p>- ...</p> <p>- објекти за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета (проточне МХЕ), под условом да не угрожавају изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања минимално одрживих протока низводно од захвата и др. и уз обавезу израде одговарајућег урбанистичко-техничког документа или урбанистичког плана.“а у поднаслову Услови за формирање парцеле: Парцела је постојећа са директним или индиректним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену. За објекте водопривреде и енергетике (мале хидроелектране) могуће је формирати мање парцеле, у складу са законом.“</p> <p>Да ли је општина Сурдулица донела било какву одлуку везану за МХЕ? Уколико јесте кориговати наведене ставове у складу са њом.</p>	<p>Примедба се не прихвата Било је иницијатива за доношење ове Одлуке али се одустало од тога.</p>
<p align="center">Примедба бр. 10</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>Стр. 118 у поглављу 2.3.5.6. Електронске комуникације стоји: „Све базне радиостанице сва три оператера пројектовати и градити са примопредајницима малих снага, због смањења електромагнетног зрачења и мањег утицаја на животну средину. Ово изазива већу густину објеката базних станица, и због малих снага</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>

<p>примопредајника и могућности покривања одређених простора, избор оптималне локације је могућ тек после одређених мерења, те се локације истих не могу утврђивати просторним (урбанистичким) плановима.“</p> <p>Уколико се прихвати овакав став, образложити процедуру и врсту документа којим ће се утврђивати локације базних радио станица односно на основу чега ће надлежне општинске службе и органи издавати одговарајуће дозволе?</p>	
<p align="center">Примедба бр. 11</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>Просторни план спроводиће се на следећи начин: ...5. Разрадом у Просторном плану израдом уређајних основа за села и делове сеоских насеља ван посебне намене (дефинисане плановима вишег реда), као и у зони посебне намене, поштовањем обухвата грађевинског земљишта (дефинисаним такође, плановима вишег реда).“</p> <p>Објаснити овај став имајући у виду да предметни Нацрт измена и допуна ППО Сурдулица садржи у себи поменуте Уређајне основе за села .</p>	<p>Примедба се прихвата Спорна формулација гласиће: 5. Разрадом у Просторном плану кроз уређајне основе за села и делове сеоских насеља ван посебне намене (дефинисане плановима вишег реда), као и у зони посебне намене, поштовањем обухвата грађевинског земљишта (дефинисаним такође, плановима вишег реда).“</p>
<p align="center">Примедба бр. 12</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>Стр. 130 и 131 у 3.3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ поглавље 3 и поглавље 4. имају исти наслов „Планско -програмске мере“. Прерадити тај део текста на одговарајући начин;</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 13</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>Стр. 131 у 3.3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, поглавље 3. Планско – програмске мере пише: „За планска решења заштите непокретних културних добара: Израда студије градитељског наслеђа са валоризацијом споменичких вредности, дефинисањем граница заштите и заштићене околине и утврђивањем услова и мера заштите за сва добра под претходном заштитом;“ Проверити да ли је таква студија урађена па у том смислу кориговати текст.</p> <p>Колико је познато Скупштина општине Сурдулица је 8. октобра 2021. године донела одлуку о усвајању студије ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА, коју је урадио Завод за заштиту споменика културе Ниш ("Службени гласник града Врања", бр. 27, 11.10.2021).</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 14</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>Извршити лектуру и коректуру текстуалног дела плана.</p>	<p>Примедба се прихвата</p>

Примедба бр. 15	Став обрађивача
<p>У поглављима Мере и инструменти за имплементацију изоставити предложене активности које нису у надлежности локалне самоуправе (на пример на стр. 138□ „Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије, буџета општине Сурдулица и других фондова, привлачење страних донаторских средстава, развојни кредити и субвенционирани камате и др. за израду и спровођење програма развоја туризма, прибављања и уређења грађевинског земљишта, развоја туристичке инфраструктуре и супраструктуре и друго; □ Ослобађање или смањење пореза на новозапослене, ослобађање или смањење пореза на добит, диференциране туристичке накнаде, преношење губитака у наредне године, убрзана амортизација, концесије, ниже царине на увоз опреме и др. „</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
Примедба бр. 16	Став обрађивача
<p>Проверити дали се све ознаке у легенди налазе и на картама</p>	<p>Примедба се прихвата</p>
Светлана Јовичинац, дипл.инж.арх.	
Примедба бр. 1	Став обрађивача
<p>1.1. Не давати могућност да подрумске етаже пређу регулациону линију, као ни на суседне парцеле јер се на тај начин угрожава изградња на тим контактним површинама.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
Примедба бр. 2	Став обрађивача
<p>1.2. Појаснити примену става који гласи: „Општа правила грађења на грађевинском земљишту се примењују и у обухвату планираног Плана генералне регулације за Власинско језеро до његовог доношења, за грађевинске зоне које нису покривене сада важећим плановима генералне регулације.“</p>	<p>Примедба се не прихвата Постоје зоне грађевинског земљишта (махалае) које су као такве препознате и дефинисане планом вишег реда - Просторни план подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Власина” („Службени гласник РС”, број 123/21), где је у Табели 5. „Грађевинско земљиште у оквиру посебне намене” дефинисанано грађевинско земљиште на нивоу катастарске парцеле. Одређен број ових парцела није препознат важећим локалним плановима, а пошто је израда Плана генералне регулације за Власинско језеро на дугом штапу, указала се потреба за оваквом формулацијом.</p>
Примедба бр. 3	Став обрађивача
<p>1.3. Преиспитати давање правила за минимално удаљење основног габарита објекта (без испада) од граница грађевинске парцеле, односно размотрити да се одреде удаљења од бочних и задње границе грађевинске парцеле у</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>

односу на најистуренију тачку објекта, имајући у виду да су прописана мин. удаљења од 2.5m, нпр. за пијаце, итд. Са тим у вези, прецизирати услове за реализацију испада на објектима у односу на прописана мин. удаљења објеката од граница грађевинских парцела.	
Примедба бр. 4	Став обрађивача
2.1. Прецизирати у ком случају се примењују општа правила грађења, односно која правила грађења се примењују за уређајне основе, а која у деловима где нису урађене уређајне основе, као и како се примењују општа правила која нису садржана у посебним правилима грађења за поједине намене или су у супротности са посебним правилима грађења.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 5	Став обрађивача
2.2. Прецизирати да ли се планирана максимална висина објеката односи на макс. висину венца или слемена.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 6	Став обрађивача
2.3. Појаснити појам „уређено зеленило“ на парцели, нпр. зеленило у директном контакту са тлом, без подземних етажа.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 7	Став обрађивача
2.4. Одредити макс. процентуалну заступљеност компатибилних намена на нивоу грађевинске парцеле.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 8	Став обрађивача
2.5. Свугде одредити и мин. удаљења објеката компатибилне намене и пратећих садржаја од бочних и задње границе грађевинске парцеле, нпр. за пратеће објекте уз верске објекте, итд.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 9	Став обрађивача
	Став обрађивача
2.6. Свугде у правилима за међусобна удаљеност објеката јасно посебно одредити правила која се односе на међусобну удаљеност објеката на истој парцели, односно не давати правила за удаљење између објеката на суседним парцелама јер се ова растојања обезбеђују применом правила за минимална удаљења објеката од бочних и задње границе парцеле, нпр. у правилима за пољопривредно земљиште, итд.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 10	Став обрађивача
2.7. Прецизирати које врсте отвора је могуће поставити на прописаним минималним удаљењима објекта од бочних граница грађевинске парцеле (1,5m и 2,5m) и задње границе грађевинске парцеле.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 11	Став обрађивача

2.8. Прецизирати планирану типологију објеката.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 12	Став обрађивача
2.9.1. Појаснити правило које гласи: „Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: Могућа је изградња других објекта јавне намене, као и помоћних или пратећих објеката у функцији основне или допунске намене (спратности до П+Пк).“, нпр. појаснити који су то „други објекти јавне намене“, итд.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 13	Став обрађивача
2.9.2. Прецизирати за које јавне службе се може решавати паркирање ван припадајуће грађевинске парцеле.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 14	Став обрађивача
2.10. У подпогл. 2.3.1.2.2. „Становање“ у тачки Положај објеката у односу на регулациону линију, одредити начин или критеријуме за примену дела правила које се односи на одступање од прописаног правила у правили које гласи: „Минимално растојање између грађевинске линије објекта (без обзира да ли се ради о изградњи, доградњи или реконструкцији) и границе парцеле јавног пута (регулациона линија) је 5,0 m. Од овог правила је могуће одступити само у циљу очувања амбијенталне вредности насеља	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 15	Став обрађивача
2.11.1. Дати посебна правила за „Компатибилне садржаје и врсте објеката“ за гробља (дата су правила која је могуће применити само за пијаце).	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 16	Став обрађивача
2.11.2. Преформулисати правило које гласи: „Међусобна удаљеност објеката: У случају када се гробље граничи са зоном становања, приликом одређивања положаја гробних парцела на неизграђеном делу гробља, ивица парцеле мора бити удаљена минимално 25,0 m од стамбеног објекта. Простор између гробне парцеле и границе гробља има улогу заштитног зеленог појаса и мора се озеленити високом вегетацијом.“, односно у одговарајућем поглављу за становање одредити мин. удаљење стамбеног објекта од границе грађевинских парцела гробља и пијаце, а у овом подпоглављу посебно одредити мин. ширину заштитног зеленог појаса који је потребно обезбедити у оквиру грађевинске парцеле гробља.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.
Примедба бр. 17	Став обрађивача
2.12.1. Одредити мин. површину грађевинске парцеле (наведено је „Најмања површина дела катастарске парцеле је 3000 m ² “). У истој тачки	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.

<p>преиспитати део правила који гласи: „Терен мора бити раван или благо закошен (до 10%, објекти паралелни са изохипсом). Минимално опремање грађевинске парцеле подразумева: обезбеђење приступног пута, водоснабдевање, прикупљање и пречишћавање отпадних вода, прикупљање отпада (посебне просторије или ограђени простор са одговарајућим посудама за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног отпада и отпада који настаје у процесу производње), прикључак на електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора и паркинга за различите врсте возила.“, односно не условљавати у овој тачки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нагиб терена јер се Планом одређује намена површина на ширем подручју; - услове за прикључке на инфраструктуру јер је то тема посебног правила које се односи на мин. комуналну опремљеност грађевинских парцела. 	
Примедба бр. 18	Став обрађивача
<p>2.12.2. Појаснити део правила које је дато у тачки Урбанистички параметри, а које гласи: „Као апсорбциони појас за заштиту објеката изван комплекса, али и као заштита објеката унутар комплекса од утицаја споља, као и између појединих групација или објеката појединачно, предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.“, односно одредити и мин. ширине заштитних зелених појасева, а не само процентуалну заступљеност зеленила на грађевинској парцели.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
Примедба бр. 19	Став обрађивача
<p>2.13. У подпогл. 2.3.2. „Правила грађења на пољопривредном земљишту“ прецизирати примену правила које гласи: „Урбанистички параметри: Најмања површина дела катастарске парцеле предвиђен за изградњу износи 2000 m². Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је до 70%.“, односно посебно дати услов за мин. површину грађевинске парцеле или навести да се изградња објеката дозвољава на делу катастарске парцеле и са тим у вези, прецизирати део у односу на који се обрачунава макс. индекс заузетости (наведено је да се односи на грађевинску парцелу, а општи услов је формирање пољопривредне парцеле).</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
Примедба бр. 20	Став обрађивача
<p>2.14. Ускладити правила за реализацију</p>	<p>Примедба се прихвата</p>

<p>заштитних шумских појасева у различитим подпоглављима, нпр. у подпогл. 2.3.3. „Правила грађења на шумском земљишту“ је наведено правило које гласи: „Заштитни шумски појасеви се планирају и на контакту изграђених и планираних стамбених и привредних зона, минималне ширине 25 m и то увек у оквиру привредних зона.“, а у подпогл. 2.3.1.2.6. „Привредне делатности“ овај услов није уопште наведен. Са тим у вези, преиспитати да ли се планира заштитни зелени шумски појас као посебна намена или у оквиру привредних зона и сходно томе кориговати наведено правило.</p>	<p>У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 21</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>2.15. У подпогл. 2.3.5.1. „Саобраћајна инфраструктура“ преиспитати правил које гласи: „у заштитном појасу јавног пута, може се одобрити озаконење и реконструкција постојећих објеката у изграђеном простору насеља, на основу одговарајуће планске документације, као и техничке документације за доградњу, реконструкцију, рехабилитацију или изградњу јавног пута.“</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана тако да гласи: „у заштитном појасу јавног пута, може се одобрити озаконење и реконструкција постојећих објеката у изграђеном простору насеља, уколико нису на парцели пута, уз сагласност управљача пута.“</p>
<p align="center">Примедба бр. 22</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>3. Приликом навођења важеће планске документације навести службена гласила у којима је објављена, нпр. у подпогл. 3.1.1. „Начин спровођења просторног плана“, итд.</p>	<p>Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се текстуални део Просторног плана.</p>
<p align="center">Примедба бр. 23</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>4. Формирати нормативни текст Плана тако да и текстуални делови за Уређајне основе буду обухваћене нормативним делом, са тим што треба прецизирати која правила уређења и грађења се примењују.</p>	<p>Примедба се не прихвата Нисмо сагласни са тим да се непотребно понављају текстуални делови Просторног плана. На јасан начин су наведена поглавља која се примењују у текстуалном делу уређајних основа. Измене и допуне имају: текстуални део на 130. страна, 37 уређајних основа са графичким и текстуалним деловима, где су текстуални делови у просеку 4-3 стране, а графички делови такође представљени на више листова. На све ово иде и основни текст Просторног плана. Просторни план је једва спакован у четири позамашне свеске, које прати пета - Документациона основа на 600 страна, чији ће се обим повећати. Иста Комисија Министарства је у предходном периоду контролисала и просторне планове ЈЛС: ИД ППО Сокобања, ПИД ППО Беле Паланке, ДИД Беле Паланке, ИД ППО Димитровград, који су добили сагласност МГСИ и у којима се на исти начин третирао текстуални део уређајних основа.</p>
<p align="center">Примедба бр. 24</p>	<p align="center">Став обрађивача</p>
<p>5. У складу са текстуалним делом Плана на графичким прилозима уређајних основа дати</p>	<p>Примедба се прихвата</p>

поделу планираних намена на површина јавне намене и површине остале намене.	У односу на тражено, кориговаће се графички део Просторног плана.
Примедба бр. 25	Став обрађивача
6.1. Дати ознаке за државне путеве различитог ранга тако да буде јасно уочљива њихова разлика, нпр. није уочљива разлика између ознака за Државни пут II А реда и Државни пут II Б реда на Рефералној карти 1 „Намена простора“, није уочљива разлика између ознака за Државни пут II А реда, Државни пут II Б реда и Општински пут на Рефералној карти 2 „Мрежа насеља и инфраструктурни системи“, итд.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се графички део Просторног плана.
Примедба бр. 26	Став обрађивача
6.2. Рефералне карте у dwg* формату дати тако да се види подлога на којој су урађене (подлога се види само у pdf* формату).	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се графички део Просторног плана.
Примедба бр. 27	Став обрађивача
6.3. Симболом обележити локације мањег аеродрома на локацији „Скела“ и хелидрома у зони „Братанов дел“.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се графички део Просторног плана.
Примедба бр. 28	Став обрађивача
6.4. С обзиром да се граница зоне грађевинског подручја на графичким прилозима за уређајне основе не поклапа у потпуности са границама катастарских парцела, допунити графичке прилоге аналитичко-геодетским елементима, нпр. за село Алакнице, итд.	Примедба се прихвата У односу на уочену техничку грешку, кориговаће се графички део Просторног плана, тако да целе катастарске парцеле улазе у обухват грађевинског подручја.
Примедба бр. 29	Став обрађивача
7.1. Приложити комплетне прибављене услове за израду Плана, нпр. нису приложени комплетни Услови Министарства заштите животне средине (скенирана је само прва страна), итд.	Примедба се прихвата У односу на тражено, кориговаће се Документациона основа Просторног плана.
Примедба бр. 30	Став обрађивача и ЈЛС
7.2. Приложити доказ о објављивању раног јавног увида у дневном листу (у Извештају о обављеном раном јавном увиду није наведено да је оглашен у дневном листу).	Примедба се не прихвата ЈЛС је у потпуности испоштовала законске обавезе дефинисане члановима 39. 40. и 41. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања "Службени гласник РС", бр. 32/2019, који гласе: Члан 39. Излагање елабората на рани јавни увид обавља се електронски. Члан 40. Оглас о излагању елабората на рани јавни увид садржи: пун назив институције која спроводи оглашавање, односно која се стара о излагању; назив планског документа; податке о времену и месту излагања; начин на који заинтересована правна и физичка лица могу доставити примедбе и сугестије; друге информације које могу бити од значаја за рани јавни увид.

	<p>Оглас о излагању елабората на рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања и у електронском облику на интернет страници јединице локалне самоуправе и на интернет страници носиоца израде планског документа.</p> <p>Члан 41.</p> <p>Излагање елабората на рани јавни увид се обавља у седишту јединица локалне самоуправе и на интернет страници носиоца израде планског документа, у целини или путем линка.</p> <p>Орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове просторног планирања и урбанизма, свим заинтересованим физичким и правним лицима која обављају увид у изложени елаборат пружа потребне информације и стручну помоћ у вези са појединим решењима и евентуалним давањем примедби и сугестија.</p>
Примедба бр. 30	Став обрађивача и ЈЛС
<p>7.3. На основу приложене документације није могуће утврдити да ли је извештај о стратешкој процени утицаја предметног Плана упућен надлежним и заинтересованим лицима у складу са одредбама члана 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/2004 и 88/2010).</p>	<p>Примедба се не прихвата</p> <p>ЈЛС је у потпуности испоштовала законске обавезе дефинисане чланом 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/2004 и 88/2010), што се може утврдити пажљивим прегледавањем страна 471.-496. Документационе основе Просторног плана.</p>
Примедба бр. 31	Став обрађивача и ЈЛС
<p>Напомиње се да су уочени одређени формални недостаци, нпр.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Јавни увид је оглашен 22.08.2022. године у дневном листу „Данас“, а према одредбама чл. 50. став 1. Закона јавни увид „траје 30 дана од дана оглашавања“ из чега произилази да је исти требало објавити дан раније; - датум добијања Сагласности на Извештај о учешћу јавности и заинтересованих лица у току јавног увида у извештај о стратешкој процени утицаја предметног Плана (26.09.2022. године) је пре сачињавања Извештаја (27.09.2022. године), итд. 	<p>Примедба се прихвата</p> <p>Кориговаће се формални недостаци који могу да се коригују.</p>
Синиша Темерински, дипл. инж. арх.	
Примедба бр. 1	Став обрађивача
<p>У делу 2.2.3. Мере и услови заштите непокретних културних добара, на страни 65, наводи се: „На подручју Општине Сурдулица постоји богато градитељско наслеђе, али не постоје непокретна културна добра“, а на следећој страни: „Општим мерама и условима заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине дозвољава се...“. Ускладити ове наводе. Опште мере могу важити и за добра</p>	<p>Примедба се прихвата</p> <p>У текстуалном делу ће бити додано „уколико у току примене Просторног плана буду утврђена НКД, или непокретности са споменичким својствима буду уведене у законски поступак утврђивања за НКД“.</p>

<p>под претходном заштитом, којих има.</p> <p>Слично томе, на стр. 67 се наводе шта се „Мерама и услове заштите и коришћења просторних културно-историјских целина забрањује...“.</p> <p>Просторне културно-историјске целине су врста непокретних културних добара, а њих нема, како је констатовано. Ускладити.</p>	
<p>Примедба бр. 2</p>	<p>Став обрађивача</p>
<p>У делу 3.1.2. Смернице за израду урбанистичких планова и друге развојне документације, на страни 120, наводи се да је „У погледу заштите непокретних културних добара неопходна је израда студије о валоризацији непокретних културних добара и непокретности које уживају претходну заштиту на планском подручју, којом ће се утврдити релевантни подаци о свим објектима и локалитетима, обрађени тако да се на основу њих могу утврдити конкретни појединачни услови и мере заштите“.</p> <p>Слично се наводи и у делу 3.2.2. Мере и инструменти за имплементацију. 3. Планско – програмске мере, на стр. 131: „Израда студије градитељског наслеђа са валоризацијом споменичких вредности, дефинисањем граница заштите и заштићене околине и утврђивањем услова и мера заштите за сва добра под претходном заштитом“.</p> <p>Наведене смернице и програмске мере нису ажурне. Скупштина општине Сурдулица је 8. октобра 2021. године донела одлуку о усвајању студије ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА, коју је урадио Завод за заштиту споменика културе Ниш ("Службени гласник града Враћа", бр. 27, 11.10.2021). Одлука и комплетна Студија се могу наћи на сајту општине Сурдулица. У Одлуци о усвајању Студије се наводи да ће подаци из ње „бити унети у одговарајуће развојне, просторне и урбанистичке планове“.</p> <p>Евидентирани објекти и целине су у Студији дати по врстама, по насељима, детаљно су обрађени, лоцирани координатама, дати су описи и мере заштите.</p> <p>С обзиром да је Студија завршена и усвојена годину дана пре јавног увида у Нацрт Измена и допуна Плана, требало је да буде коришћена и уграђена у Нацрт Плана.</p> <p>Унети ажурне податке о евидентираним добрима, односно добрима под претходном заштитом, јер они то јесу, пошто су у евиденцији Завода Ниш и</p>	<p>Примедба се делимично прихвата</p> <p>Биће избачене смернице о изради студије градитељског наслеђа из наведених делова, а у текстуалом делу Просторног плана биће унети објекти градитељског наслеђа из поменуте Студије (ни у условима ни у студији се не помиње да се налазе у режиму претходне заштите).</p> <p>С обзиром да се појединачне мере заштите утврђују од стране Владе РС доношењем одлуке о утврђивању НКД-а, до утврђивања могу само важити већ наведене опште мере заштите, јер би сваки други приступ, представљао задирање у ингеренције Владе РС.</p> <p>У текстуалном делу плана ће бити наведено да у току поступка утврђивања за НКД примењују мере заштите из усвојене Студије, с обзиром да се тај поступак покреће од стране Завода за заштиту споменика културе, а не од стране ЈЛС Студијом.</p>

<p>Општине Сурдулица Кориговати мере заштите према мерама из Студије. Такође, кориговати смернице и планско-програмске мере у Напрту, с обзиром да је Студија урађена.</p>	
<p>Примедба бр. 3</p> <p>На Рефералној карти 3 - ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРРОСТОРА приказан је део евидентираних непокретности, односно добара под претходном заштитом. С обзиром да су евидентирани објекти у Студији ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА дефинисани координатама, потребно је унести све објекте под претходном заштитом у Рефералну карту 3. Такође, објекте под претходном заштитом, који су дати у Студији, <u>унети у уређајне основе насеља.</u></p>	<p>Став обрађивача</p> <p>Примедба се прихвата Објекти градитељског наслеђа из поменуте студије ће бити унесени у графичком делу Просторног плана</p>
<p>Примедба бр. 4</p> <p>Закон о културним добрима ("Сл. гласник РС", бр. 71/94, 53/2011 - др. закон, 99/2011 - др. закон, 6/2020 - др. закон и 35/2021 - др. закон) у чл. 107 тражи да се услови уградње у План, али и да „Надлежни завод, односно Републички завод за заштиту споменика културе дају мишљења о напртима просторних и урбанистичких планова која се обавезно прилажу приликом разматрања и доношења тих планова“. Из документационе основе се не види да је то урађено.</p>	<p>Став обрађивача и Ј.С.</p> <p>Примедба се прихвата Снодно законским обавезама упутиће се захтев за прибављање спорног мишљења</p>

У Нишу, Сурдулици 30. 11. 2022 године

Руководиоци израше Просторног плана – одговорни планери

мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер

В.Д. Директора,

Иван Грмушић, дипл. инж. грађ

ДОПУНА СТАВА ОБРАЂИВАЧА ПО КОМЕНТАРИМА СИНИШЕ ТЕМЕРИНСКОЈ

Синиша Темерински, дипл. инж. арх.

Коментар бр. 1

Став обрађивача

Одговор на Примедбу бр. 1 није јасан, односно није јасно где се додаје то „уколико у току примене Просторног плана буду утврђена НКД...“

Примедба је била на неусклађеност навода о непостојању непокретних културних добара (НКД) и одмах затим наведених мера заштите НКД. Ако нема НКД, нема ни мера заштите. Потребно је јасно поступити по примедби.

Није наведено како ће се ускладити „Мере и услови заштите и коришћења просторних културно-историјских целина“, ако ове не постоје као прета НКД на подручју Плана. Потребно је јасно поступити по примедби, односно променити назив „просторне културно-историјске целине“ или уклонити мере заштите.

И једно и друго се односило на (сасвим реалну) могућност да у току примене плана буду утврђена НКД, између осталог и просторних културно-историјских целина, као што је у ставу обрађивача било објашњено. Додавањем става „у случају да током примене Просторног плана буду утврђена НКД“, омогућена се надлежним за примену Просторног плана да знају кораке које је потребно предузети, између осталог и потребу прибављања конзерваторских услова и сагласности приликом израде пројеката.

Коментар бр. 2

Став обрађивача

Не прихвата се у потпуности одговор на Примедбу 2.

Прихвата се усклађање смерница за израду студије градитељског наслеђа, пошто је она већ израђена. Не прихвата се да објекти из Студије исеу у режиму претходне заштите. Према Закону о културним добрима (Сл. Гласник РС бр. 71/1994-2425, 52/2011-10 - др. закон, 52/2011-16 - др. закон, 99/2011-3 - др. закон, 6/2020-31 - др. закон, 35/2021-3 - др. закон, 129/2021-120 - др. закон) у члану 29 стоји да установа заштите евидентира добра која уживају претходну заштиту и о томе обавештава сопственика и општину. С обзиром да је Завод за заштиту споменика културе Ниш 2021. године урадио студију **ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА** и доставио је општини Сурдулица, а Скупштина општине Сурдулица донела је одлуку о усвајању Студије (“Службени гласник града Враца”, бр. 27, П.10.2021), тиме су испуњени законски услови да се објекти евидентирају наведеном Студијом сматрају за добра која уживају претходну

Потребно је да Општина Сурдулица достави званичан списак евидентираних непокретности са датумом евидентирања који јој је у складу са одредбама Члана 18. (с6) Самосталних чланова Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 31/19), евентуално доставио надлежан завод како би биле наведене у том својству. Наиме, у наведеној студији, као ни у условима Завода за заштиту споменика културе Ниш, нигде се не наводи режим претходне заштите побројаних непокретности са споменичким својствима, тако да немамо податак да су у складу са Чланом 29. Закона у културним добрима оне и уведене у поступак утврђивања за НКД.

заштиту. Навести тако објекте из Студије у тексту и презиме и дати њихове претходне мере заштите	
Допунска примедба. I	Став обрађивача
Укљети у Документациону основу, у СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА, израђену студију ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У ОПШТИНИ СУРДУЛИЦА, коју је урадио Завод за заштиту споменика културе Ниш и усвојила Скупштина општине Сурдулица.	Примедба се прихвата Поменута Студија ће бити пописана.

У Нишу, Сурдулица 28. 11. 2022. године

Руководиоци израде Просторног плана – одговорни планери

Јојан Стојановић
 мр Лејан Стојановић, дипл. просторни планер

В.Д. Директора,

Иван Грушић
 Иван Грушић, дипл. инж. грађ

ID PPO Surdulica

From Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>
To 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicp.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Date 2022-11-29 09:43

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВАРАМ ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВАРАМ ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЋЕ ПРИХВАЋЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ, А КОЈЕ ПО МИШЉЕЊУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЛБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

ПОЗДРАВ

С ПОШТОВАЊЕМ

ЂОРЂЕ

--

AVG antivirusni softver je proverio ovu e-poštu na viruse.

www.avg.com

RE: ID PPO Surdulica

From Svetlana Jovicinac <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>
To Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, 'Dragana Zoric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, tihomir@aur.co.rs <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, marija.markovic@zurbnis.rs <marija.markovic@zurbnis.rs>, dejan.stojanovic@zurbnis.rs <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Date 2022-11-29 09:47

Поштовани,

- Потврђујем учешће у раду седнице Комисије.
- Сагласна сам са предложеним Дневним редом.
- Сагласна сам са примедбама других чланова Комисије.
- Прихватам образложења обрађивача у вези са примедбама које сам дала у Мишљењу у вези са Нацртом измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица.
- Нацрт плана се може упутити у даљу процедуру у складу са прихваћеним примедбама.

Са поштовањем,

Светлана Јовичинац, дипл.инж.арх.

-----Original Message-----

From: Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>
Sent: utorak, 29. novembar 2022. 9:44 pre podne
To: 'Dragana Zoric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>; 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>; tihomir@aur.co.rs; 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>; 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>; 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>; Svetlana Jovicinac <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>; marija.markovic@zurbnis.rs; dejan.stojanovic@zurbnis.rs; 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc: 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>; 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Subject: ID PPO Surdulica

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВАРАМ ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВАРАМ ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЋЕ ПРИХВАЋЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ, А КОЈЕ ПО МИШЉЕЊУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЛБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

ПОЗДРАВ

С ПОШТОВАЊЕМ

ЂОРЂЕ

RE: ID PPO Surdulica**From:** Ljiljana Marić <Ljiljana.Maric@ods.rs>**To:** Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, tihomir@aur.co.rs <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, marija.markovic@zurbnis.rs <marija.markovic@zurbnis.rs>, dejan.stojanovic@zurbnis.rs <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>**CC:** 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>**Date:** 2022-11-29 09:51

Поштовани,

- Потврђујем учешће у раду седнице Комисије.
- Сагласна сам са предложеним дневним редом и немам предлога за допуна.
- Обрађивача је прихватио све моје примедбе и немам нове
- Нацрт плана се може упутити у даљу процедуру у складу са прихваћеним примедбама.

Поздрав

Љиљана Марић, дипл.инж.арх.

Главни стручни сарадник за планирање и инвестиције

Дирекција за планирање и инвестиције

Тел. +381 11 3655-110, лок.4110

моб. 064 835-43-17

E-mail: [ljiljana.maric@ods.rs](mailto:Ljiljana.maric@ods.rs)www.elektrodistribucija.rs

Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд

Булевар уметности 12

11070 Нови Београд

Република Србија

-----Original Message-----

From: Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>

Sent: Tuesday, November 29, 2022 9:44 AM

To: 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>; Ljiljana Marić <Ljiljana.Maric@ods.rs>; tihomir@aur.co.rs; 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>; 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>; 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>; 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>; marija.markovic@zurbnis.rs; dejan.stojanovic@zurbnis.rs; 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>

Cc: 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>; 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>

Subject: ID PPO Surdulica

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВАРАМ ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВАРАМ ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЊЕ ПРИХВАЊЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЊЕНЕ, А КОЈЕ СУ МИШЉЕЊА ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЉБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

ПОЗДРАВ

С ПОШТОВАЊЕМ

БОРБЕ

--

AVG antivirusni softver je proverio ovu e-poštu na viruse.

<https://eur02.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.avg.com%2F&data=05%7C01%7C%7C217d4f182b074fe2097408dad1e5dad7%7C3915ae5106884380a13ae762936385dc%7C0%7C0%7C638053082411026983%7C7CTWfPbG2sb3d8evJWfjoiMC4wlJwMDDaILCJOIjoiV21uMzIlCjBTi61k1haWwLJCXVICI6Mn0%3D%7C3000%7C%7C&sd=01102WRgPgsaiiXuKSpXQec369n055KnDsi10suLbs%3D&reserved=0>

RE: ID PPO Surdulica

From Zoran Radosavljević <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
To 'Djordje Milić' <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, [1 more...](#)
Cc 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>
Date 2022-11-29 09:52

Поштовани,

Потврђујем присуство седници Комисије.

Слажем се са предложеним дневним редом и немам предлог за допуну истог.

Срдачно,

др Зоран Радосављевић, дипл. просторни планер
виши саветник
Република Србија
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Сектор за просторно планирање и урбанизам
Одељење за планирање урбаног развоја
Краља Милутина 10а, 11 000 Београд
Телефон: +381 11 3640 336
Моб. телефон: +381 64 8096 728
zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs
www.mgsi.gov.rs

-----Original Message-----

From: Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>
Sent: Tuesday, November 29, 2022 09:44
To: 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>; 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>; tihomir@aur.co.rs; 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>; 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>; 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>; 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>; marija.markovic@zurbnis.rs; dejan.stojanovic@zurbnis.rs; 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc: 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>; 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Subject: ID PPO Surdulica

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВАРАМ ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВАРАМ ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЋЕ ПРИХВАЋЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ, А КОЈЕ ПО МИШЉЕЊУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЛБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

RE: ID PPO Surdulica

From Mirjana Djoric <mirjana.djoric@surdulica.rs>
To dejan.stojanovic@zurbnis.rs <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, marija.markovic@zurbnis.rs <marija.markovic@zurbnis.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, tihomir@aur.co.rs <tihomir@aur.co.rs>, 'Ljiljana Marić' <ljiljana.marić@epsdistribucija.rs>, 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>
Cc 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>, 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>
Date 2022-11-29 09:56
Priority Normal

Добар дан свима,
Потврђујем присуство седници.
Срдечно,

Мирјана Ђорић Стевановић, д.и.а.
Саветник за урбанизам

Општинска управа општине Сурдулица
17530 Сурдулица, Краља Петра Првог 1
тел/факс: +381 17 815270 лок.122, +381 17 815041
моб.: +381 69 3353949

RE: ID PPO Surdulica

From: Dušan Momčilović <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>
To: 'Djordje Milić' <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, [1 more...](#)
Cc: 'Zoran Radosavljevic' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Date: 2022-11-29 10:05

Поштовани,
Пратим ток седнице у својству секретара Комисије.
С поштовањем,

Душан Момчиловић, дипл. инж. арх.
Самостални саветник
Република Србија
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Сектор просторно планирање и урбанизам
Одељење за планирање урбаног развоја
Краља Милутина 10а, 11000 Београд
Телефон: +381 11 36 40 331
Моб. телефон: +381 64 809 47 54
dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs
www.mgsi.gov.rs

-----Original Message-----

From: Djordje Milić [mailto:djordje.milic@mgsi.gov.rs]
Sent: 29. November 2022 9:44
To: 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>; 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>; tihomir@aur.co.rs; 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>; 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>; 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>; 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>; marija.markovic@zurbnis.rs; dejan.stojanovic@zurbnis.rs; 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc: 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>; 'Zoran Radosavljevic' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Subject: ID PPO Surdulica

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВАРАМ ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВАРАМ ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЋЕ ПРИХВАЋЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ, А КОЈЕ ПО МИШЉЕЊУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЛБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

Re: ID PPO Surdulica**From** sinisa temerinski <sinisa.temerinski@gmail.com>**To** Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>**Cc** Dragana Zoric <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, Ljiljana Marić <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, Mirko Jokanovic <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, Marko Perisic <marko.perisic@sicip.co.rs>, Svetlana Jovicinac <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, Mirjana Djoric <mirjana.djoric@surdulica.rs>, Dušan Momčilović <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, [1 more...](#)**Date** 2022-11-29 10:06

Поштовани,

Потврђујем присуство и учешће у раду седнице Комисије.

Сагласан сам са предложеним Дневним редом и немам предлога за његову допуну.

Остајем при својим примедбама, тј. оним примедбама и коментарима које обрађивач нацрта Плана није прихватио.

Поздрав,

Синиша Темерински, дипл.инж.арх.

+381 64 488 3360

sinisa.temerinski@gmail.comOn Tue, Nov 29, 2022 at 9:44 AM Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs> wrote:

RE: ID PPO Surdulica

From: Marko Perisic <marko.perisic@sicip.co.rs>
To: 'Djordje Milić' <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc: 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Date: 2022-11-29 10:08

Поштовани

Потврђујем присуство на седници Комисије.

Сагласан сам са дневним редом.

Немам додатних коментара и предлога за тачку 1.

Немам предлоге за тачку 2.

Поздрав
Марко Перишић

-----Original Message-----

From: Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>
Sent: 29. novembar 2022 9:44
To: 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>; 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>; tihomir@aur.co.rs; 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>; 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>; 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>; 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>; marija.markovic@zurbnis.rs; dejan.stojanovic@zurbnis.rs; 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>
Cc: 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>; 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>
Subject: ID PPO Surdulica

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВАРАМ ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВАРАМ ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЋЕ ПРИХВАЋЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ, А КОЈЕ ПО МИШЉЕЊУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЛБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

ПОЗДРАВ

С ПОШТОВАЊЕМ

Re: ID PPO Surdulica**From** Mirko Jokanovic <mirko.jokanovic1943@gmail.com>**To** Mirjana Djoric <mirjana.djoric@surdulica.rs>**Cc** dejan.stojanovic@zurbnis.rs <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, marija.markovic@zurbnis.rs <marija.markovic@zurbnis.rs>, Svetlana Jovicinac <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, Marko Perisic <marko.perisic@sicip.co.rs>, sinisa temerinski <sinisa.temerinski@gmail.com>, tihomir@aur.co.rs <tihomir@aur.co.rs>, Ljiljana Marić <ljiljana.maric@epsdistribucija.rs>, Dragana Zuric <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, Zoran Radosavljević <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>, [1 more..](#)**Date** 2022-11-29 10:22

Poštovani,

ovim potvrđujem prisustvo sednici Komisije! Saglasan sam sa Dnevnim redom i nemam predlog dopune.

U vezi mojih primedbi saglasan sam sa odgovorima obrađivača i planski dokument se može uputiti u dalju proceduru. Napominjem, da moja primedba na grafičke priloge broj 6.2.1 i korišćenje termina "koridor" na nivou razrade 1:2 500 nije se razumela, ali sam saglasan da se tako neprekidno tumači Pravilnik ... iz 2019.godine i usvajaju planski dokumenti. Takođe, u odgovoru na moju primedbu obrađivač navodi da "Definisani prostori između regulacija predstavljaju koridore za saobraćajnu i ostalu infrastrukturu...", odnosno jasno potvrđuje da termin "koridor" nije odgovarajući, jer se za nivo razrade 1:2 500 radi o regulacionoj širini, pa u tom smislu sam i dao primedbu.

Pozdrav svim članovima Komisije i obrađivačima,

Mirko Jokanović!

On Tue, Nov 29, 2022 at 9:56 AM Mirjana Djoric <mirjana.djoric@surdulica.rs> wrote:

RE: ID PPO Surdulica**From** <tihomir@aur.co.rs>**To** 'Djordje Milić' <djordje.milic@mgsi.gov.rs>, 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>**Cc** 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>**Date** 2022-11-29 10:25

Поштовани чланови комисије, уваженаколегинице Мирјана и веома поштовани господине помоћнице министра!

,

Потврђујем учешће у раду електронске седнице Комисије, прихватам предложени начин рада и дневни ред на који немам примедби ни предлога за допуну.

С поштовањем,

Тихомир Обрадовић

Re: ID PPO Surdulica

From <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>
To Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>
Cc 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>, 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, [1 more...](#)
Date 2022-11-29 10:35

Поштовани чланови Комисије, представници Министарства и локалне самоуправе,
Пратимо ток седнице.
Захваљујемо се члановима Комисије на прихваћеним ставовима Обрађивача.
Остајемо при својим ставовима из ''Става обрађивача'' и ''Допуне Става обрађиваћа''.
Срдачан поздрав свима.

On 2022-11-29 09:43, Djordje Milić wrote:

ПОШТОВАНИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ,

ОТВARAM ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПРЕДЛАЖЕМ СЛЕДЕЋИ ДНЕВНИ РЕД:

1. РАЗМАТРАЊЕ НАЦРТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ППО СУРДУЛИЦА
2. РАЗНО

КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЕЛЕКТРОНСКУ СЕДНИЦУ ПРЕТХОДНО ДОСТАВЉЕНИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ДНЕВНОМ РЕДУ КОРИШЋЕЊЕМ ОПЦИЈЕ REPLY TO ALL. У СЛУЧАЈУ ДА НЕКО ОД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ИМА ПРЕДЛОГ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА, МОЛИМ ДА ТО ИЗНЕСЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ДНЕВНОГ РЕДА.

ОТВARAM ДИСКУСИЈУ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА. КОНСТАТУЈЕМ ДА СУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ ПРЕТХОДНО ИЗВРШИЛИ ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОСТАВИЛИ СВОЈА ПОЈЕДИНАЧНА МИШЉЕЊА, КОЈА СУ ПРОСЛЕЂЕНА СТРУЧНОМ ОБРАЂИВАЧУ, НА КОЈЕ СУ КОЛЕГЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧИ ОДГОВОРИЛИ.

МОЛИМ ДА ДАНАС ДОДАТНО РАЗМОТРИМО ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ, ДОК ЋЕ ПРИХВАЋЕНЕ ПРИМЕДБЕ БИТИ НА ОДГОВАРАЈУЋИ НАЧИН УГРАЂЕНЕ У ПРЕДМЕТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ.

МОЛИМ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ЕВЕНТУАЛНО ИЗНЕСУ СВОЈЕ ДОДАТНЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ ПО 1. ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, КАО И КОМЕНТАРЕ У ВЕЗИ ПРИМЕДБИ ЗА КОЈЕ ЈЕ СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ ПРЕДЛОЖИО ДА НЕ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ, А КОЈЕ ПО МИШЉЕЊУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ТРЕБА ПРИХВАТИТИ.

ВАЖНА МОЛБА И УПУТСТВО ЗА РАД. МОЛИМ СВЕ ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ДА ОБЈЕДИЊЕНО ГЛАСАЈУ О ДНЕВНОМ РЕДУ, ПРВОЈ И ДРУГОЈ ТАЧКИ ДНЕВНОГ РЕДА, ОДНОСНО ДА ИЗНЕСУ СВОЈЕ ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ КОМЕНТАРЕ, ПРЕДЛОГЕ, СУГЕСТИЈЕ ИТД. У ЈЕДНОМ ОБЈЕДИЊЕНОМ ЕЛЕКТРОНСКОМ ДОПИСУ. (ОПЦИЈА REPLY TO ALL).

ЕЛЕКТРОНСКА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ПОЧИЊЕ У (10,00), РАД НА ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЋЕ ТРАЈАТИ ДАНАС (УТОРАК 29.11.) ДО 14,00.

ХВАЛА НА САРАДЊИ И РАЗУМЕВАЊУ ЗА ОВАКАВ НАЧИН РАДА!

ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ ПОРЕД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ, КОЛЕГИНИЦА И КОЛЕГА ИЗ МГСИ, ПРИСУСТВУЈУ ПРЕДСТАВНИЦИ СТРУЧНОГ ОБРАЂИВАЧА, ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ.

ЧУВАЈТЕ ЗДРАВЉЕ,

ПОЗДРАВ

С ПОШТОВАЊЕМ

ЂОРЂЕ

Re: ID PPO Surdulica**From** sinisa temerinski <sinisa.temerinski@gmail.com>**To** Djordje Milić <djordje.milic@mgsi.gov.rs>**Cc** Dragana Žuric <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, Ljiljana Marić <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, <tihomir@aur.co.rs>, Mirko Jokanovic <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, Marko Perisic <marko.perisic@sicip.co.rs>, Svetlana Jovicinac <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, Mirjana Djoric <mirjana.djoric@surdulica.rs>, Dušan Momčilović <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, Zoran Radosavljević <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>, [1 more...](#)**Date** 2022-11-29 11:43

Odluka SI Glasnik Vranja256_8459_27.pdf (~98 KB)

Поштовани чланови Комисије, представници Министарства, локалне самоуправе и обрађивача Плана,

У одговору на моје примедбе и коментаре, обрађивач остаје при свом ставу да уместо "добра под претходном заштитом", што је законски назив за евидентирана добра, користи назив „уколико у току примене Просторног плана буду утврђена непокретна културна добра"... уз додатни захтев да општина Сурдулица достави "званичан списак" евидентираних непокретности. То би значило неприхватање Студије "Градитељско наслеђе у општини Сурдулица", израђене од стране Завода из Ниша као поступка евидентирања добара, као и неприхватање одлуке СО Сурдулица о усвајању Студије, објављене у Службеном Гласнику града Врања 11. октобра 2021. године.

Сматрам да се мора прихватити постојање евидентираног градитељског наслеђа на територи Плана и да се **"добра под претходном заштитом"**, **која по закону уживају истоветну заштиту као да су утврђена**, морају адекватно обрадити и заштитити у Просторном плану и не могу заменити кондиционалом.

У прилогу достављам страну из Службеног гласника бр. 27, од 11.10.2021, који је доступан на интернету.

Поздрав,

Синиша Темерински, дипл.инж.арх.

+381 64 488 3360

sinisa.temerinski@gmail.com

On Tue, Nov 29, 2022 at 10:35 AM <dejan.stojanovic@zurbnis.rs> wrote:

ID UPPO Surdulica_primedbe TO**From** <tihomir@aur.co.rs>**To** 'Dragana Zuric' <dragana.zuric@mgsi.gov.rs>, 'Ljiljana Marić' <Ljiljana.Maric@epsdistribucija.rs>, 'Mirko Jokanovic' <mirko.jokanovic1943@gmail.com>, 'sinisa temerinski' <sinisa.temerinski@gmail.com>, 'Marko Perisic' <marko.perisic@sicip.co.rs>, 'Svetlana Jovicinac' <svetlana.jovicinac@beograd.gov.rs>, <marija.markovic@zurbnis.rs>, <dejan.stojanovic@zurbnis.rs>, 'Mirjana Djoric' <mirjana.djoric@surdulica.rs>**Cc** 'Dušan Momčilović' <dusan.momcilovic@mgsi.gov.rs>, 'Zoran Radosavljević' <zoran.radosavljevic@mgsi.gov.rs>, 'Djordje Milic' <djordje.milic@mgsi.gov.rs>**Date** 2022-11-29 12:08

Поштовани!

Како је Обрађивач прихватио све моје примедбе и сугестије, а немам нових, предлажем да се Нацрт плана пусти у даљу процедуру а након контроле начина реализације прихватаћених примедба, укључујући и примедбе колеге Темеринског са којима се у потпуности слажем.

Поздрав,

Тихомир Обрадовић

Република Србија
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
КОМИСИЈА ЗА ПЛАНОВЕ
Број: 06-16/2023-01
11.05.2023.год.
Сурдулица

На основу чл. 4. Пословника о раду Комисије за планове СО-е Сурдулица, поступајући по захтеву Општинске управе општине Сурдулица број: 350-9/19-03 од 25.04.2023.г, Комисија за планове је увидом у коначни предлог **Измена и допуна усклађеног просторног плана општине Сурдулица**, извршила проверу и на седници одржаној дана: 10.05.2023.г., усвојила следећи:

ЗАКЉУЧАК

1. Обрађивач наведеног плана, ЈП „Завод за урбанизам Ниш“ из Ниша, је поступио по закључцима Комисије за контролу усклађености планских докумената из Извештаја о извршеној контроли усклађености ИДУППО Сурдулица, бр. 350-01-02227/22 од 08.12.2022. године и коначни предлог плана доставио наручиоцу;
2. Предлог плана се може упутити надлежном органу у даљи поступак прописан Законом о планирању и изградњи.

Извештај доставити:

- општинској управи општине Сурдулица,
- обрађивачу плана
- архиви.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ:
Драган Мицић, д.п.п.

